

SERMONES

DOMINICALES

4° CE IV
23
sup.

D. 2098.

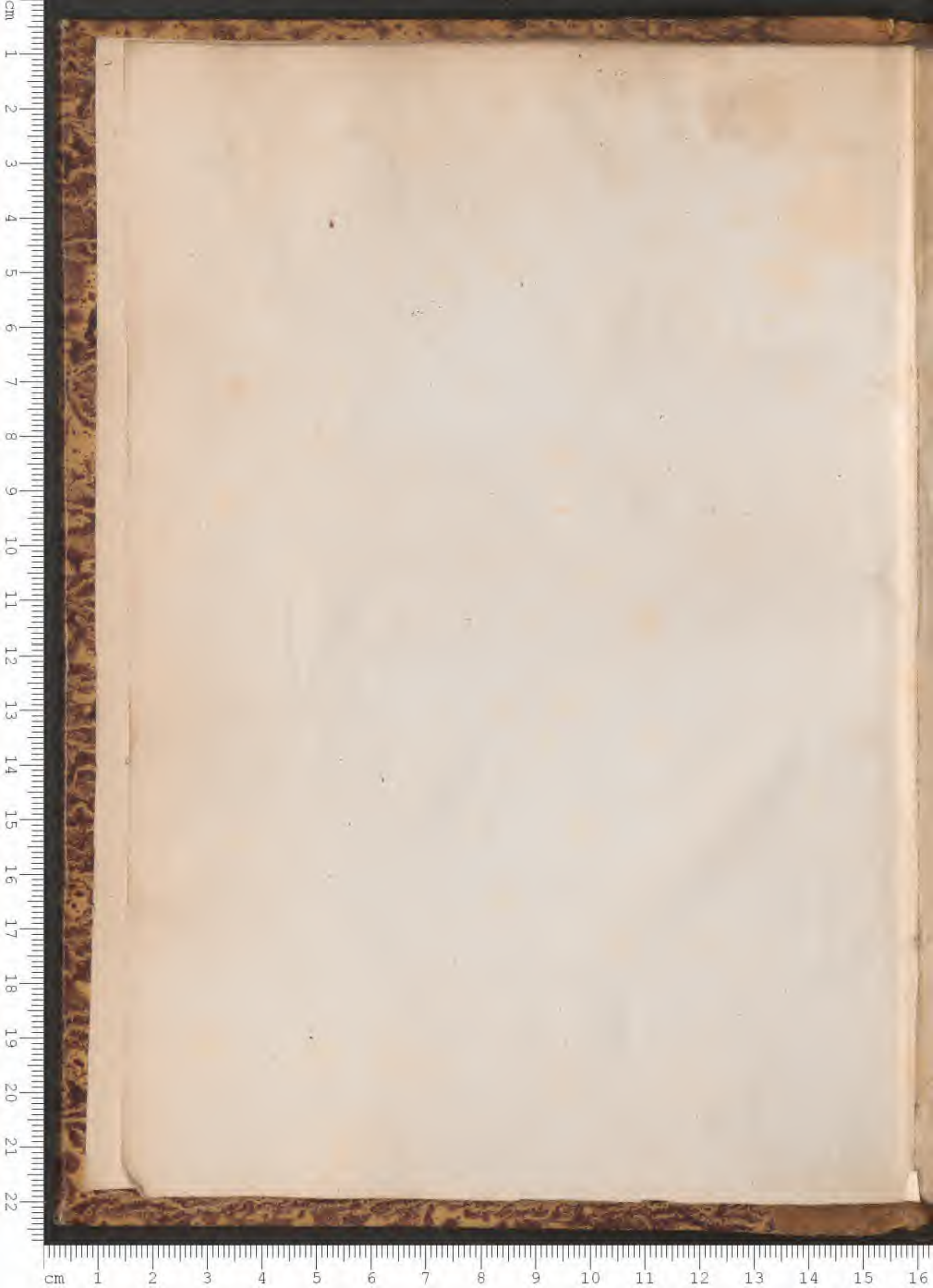
Double incomplet de

OE (XVe) 737bis

à dans l'OE

E^{XV} in-4e Sup 23

[Angers, vers 1480] (?) alphabet très
semblable à celui reproduit dans Clément, t. II, p. 372.
L'A seul paraît différent.

Sermones dominicales moralissimi et ad po-
struendum exquisitissimi. a venerabili magistro
johanne quintini nouiter visi et ordinati incipiunt

Dominica prima aduentus domini et in ramis palmarum

Dicite filie syon ecce rex tuus
suetus sedens super asinum
ista sumpta sunt in
cha. ix. similiter dic

rufale: iubila filia syon: ecce rex tuus

ista verba siue istud euangelium

dominica aduentus domini: et in

dominica in ramis palmarum habet

ad sensum et factum historiam

minimam. quia conuenit illi dominico

ricum. quia allegorice per

cat aduentus christi

hierosolimis: quoniam

suo visitauit et in

on 2^a. **I**n ista

per filiam syon

quomodo ap

quid venire

cum dicit.

videre qu

on signif

culum et q

sine maci

filia syon

imago

hoier

go

ts

...n. surgen. dñe ymag. e. s. peccatorum ad nihilum rediges
... est quilibet anima fidelis in qua relucet ymago dei.
... clō: maxime quā est munda peccato. Item syon
... speculatio. per filiā syon significat^r anima fide
... lari et cōtemplari celestia. qz sic dicit iob
... ascit^r. s. quantū ad corpus. et auis ad
... cōtēplandū celestia. vñ ysa. xxi. dicit
... sam et cōtēplare in speculō. per fili
... r anima fidelis. dicit in s pater. o p
... dicit interli. dicite filie syon. i.

Scōdū est videre quis ē iste
... . Iste rex christ⁹ ē: et appel
... luce. i. dixit āgel⁹ beate ma
... res filiū et vo. no. e. iesū. i.
... t⁹ ē. ipē ē qui habz i ve
... regū et dñs dominatiū
... seculi nō sūt nisi re
... iū ysa. xxxiii. dñs
... r ipē veiet et sal
... s iudicabit. qz
... lter dicit^r: qz
... cā nobis de
... loziosa et in
... cōuertens
... sa et ima
... e. mat. v.
... nicos dili
... o iurare.
... io: nec p
... t⁹ ē et
... piscē
... en

docuit qñ venit in mūdū. beat⁹ ē qui
tur: et qui istā tenet. et ideo dñs le
nos docuit. Rex noster dñs: qñ no
Dominus regit me et nichil

De quinq; cōditōib⁹ qu

habuit chri⁹tus. **I**ste

it quas dñs habere qui

et quilib⁹ rex bon⁹

dinē. et hūilitatē

tens et māuer

ideo flecti n

tis ⁊ pati

neret i⁹

lē hē fo

cio. et

tatē

pti

qñ

f

nature. neq; post eū resurrecturus ē.
pauper vir qui per sapientiā suā li
mūdū istū quē magnus rex. i. dī
Et q; sapiēs est: falli nō pote
q; plus valebūt pura corda:
supia plena. quoniā qui
nec flectet^r donis. be
malū ⁊ eligere bo
nedet vt sciat re.
lū et eli. bo. et
⁊ qui afflu
potens no
tissimus
onsilia
qs re
ardo
⁊ n
oz
ia

dño 2c. et apoca. xix. dz. venerūt nuptie agni ⁊ vxoz agni
 prepaui se ⁊ datū ē ei vt cooperiat se bisso 2c. **Q**uar-
 tū ē q̄ debem⁹ ei munera preciosa mittere ⁊ offerre. sicut
 tres reges fecerūt sicut dicit⁹ mat. ii. ch̄sto regi obtule-
 rūt aurū thus ⁊ mirrā. per aurū feruor caritatis signifi-
 cat⁹. per thus orō deuota. per mirrā mortifica⁹ carnis: vt
 bona ieiunia. Ita tria munera debem⁹ ch̄sto regi offer-
 re ⁊ mittere. gen. xlii. ca. assumite de optimis ferre fru-
 ctib⁹ ⁊ viro muña ferte. i. ioseph dominat⁹ in egipto. Se-
 cūdu⁹ aduēt⁹ est in mēte. de isto hēt⁹ io. xliii. ad eū veie-
 mus et māsiōnē apud eū faciem⁹. s̄ sic dicit iob. ix. si ve-
 nerit ad me nō videbo eū. In isto aduētū venit ad nos cō-
 fortādū ⁊ ad nos adiuuādū. q̄ ante istū aduētū fuim⁹ fa-
 ciles ⁊ simplices ad seducēdū et debiles ad bene operandū
 et fragiles ad resistēdū. vere ante aduētū ch̄sti in mēte
 fuim⁹ faciles ⁊ simplices ad seducēdū. vnde iob. xxx. insi-
 diati sūt michi et p̄ualuerūt. Itē debiles ad bonū opādū
 Vñ in iob. xxx. ibidē nō fuit qui ferret auxiliū. Vñ dicit
 psal. auxiliū meū a dño. et sic dicit apostolus. ro. vii. ca.
 nō enī hoc ago bonū qđ volo: s̄ quod odi malū hoc facio
 Itē fragiles ante aduētū eius fuim⁹ ad resistēdū. vñ iob
 xxx. ca. dicitur. quasi rupto muro et aperta ianua irruē-
 rūt super me. ideo p̄ suā gratiā fortitudinez dat nobis ad
 resistēdū ⁊ bñ operādū. et ideo clamat psal. dñe ad adiu-
 uandū me festina. ⁊ sicut dicit apostolus phil. iii. oia pos-
 sum in eo qui me cōfortat. **T**ercius aduēt⁹ erit ad iū-
 diciū māifestationē. de isto dicit psal. de⁹ māifeste veiet
 et nō silebit. ignis ante ipsuz p̄cedet 2c. et psa. iiii. dñs ad
 iudicandū veiet cū seniorib⁹ populi et p̄cipib⁹ 2c. Et in
 isto iudicio veiet ad iustos ⁊ malos iudicādū. ⁊ ad bñduz
 de verbis malis ⁊ de factis nostris et de bonis nobis col-
 latis rōnē et compotū. **T**ria sūt de quib⁹ debem⁹ red-
 dere rōnem in die iudicii. **V**ñ debem⁹ esse parati cir-
 ca istū aduētū ⁊ ad reddendū ei rōnē ⁊ cōpotū de tribus
 Primū est de verbis ociosis q̄ ip̄e ch̄st⁹ dicit. mat. xii.
 dico aut vobis quoniā de oī verbo ocioso. qđ locuti fuerit

a iiii

Ex lib. p̄e Geneve p̄e quib⁹ dicitur

homines reddent deo rationem in die iudicii. certe si de ociosis ver-
bis debemus deo rationem reddere in die iudicii: multo fortio-
re et maiorem rationem reddemus de mendaciis: stultiloquiis et
detractionibus pessimis et de iuramentis. unde sapi. i. qui lo-
quitur iniqua non poterit latere: nec preteriet illum corripi-
ens iudicium. in cogitationibus eius impius interrogatio erit. **S**e-
cundum est de propriis factis. unde in simbolo dicit beatus anastasius
Ad cuius adventum omnes homines resurgere habent cum corporibus su-
is et reddituri sunt de factis propriis rom. et. ii. ad corin. v.
omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal christi: ut reci-
piat unusquisque propriam corporis prout gessit siue bonum siue
malum. **T**ercium est de bonis collatis. unde math. xxv. dicit post
multum vero temporis venit dominus servorum illorum et posuit rationem
cum eis de bonis sibi collatis quod illa custodierunt scilicet de
bonis nature scilicet de corpore et anima: et de bonis gratie et de
bonis fortune ut de divitiis. et etiam de tempore scilicet nobis com-
missio ad agendum penam ut dicit cuiusdam et dicit cuilibet red-
de rationem villicationis tue. lu. xvi. ideo debemus esse parati
ad reddendum rationem ei de istis omnibus: quia nescimus quando veni-
et. et hoc est quod dicit lu. xii. et vos estote parati quia hora qua
non putatis filius hominis veniet. et sicut dicit ibidem. beatus ser-
vus quem cum venerit dominus inveniit ita facientem. id est paratum vel
parantem se contra adventum eius. quia super omnia bona sua. scilicet glorie con-
stitutet eum. Illa bona nobis concedat christus filius dei Amen.
Eadem die de epistola sermo secundus.

Ora est iam nos de somno surgere 2^a. ro. xiii. In ista
totali epistola monet nos ipse apostolus paulus ad tria.
Primum est ad cito de somno peccati surgendum. **S**ecundum
est ad opera tenebrarum abiciendum. **T**ercium est ad arma lucis in-
duendum. In primo potest notari contritio. in secundo confessio. in
tercio operis satisfactio. quia in contritione homo a peccato sur-
git. in confessione cum contritione opera tenebrarum abiciuntur. in
satisfactione arma lucis induit. primum notatur cum dicit. hora
est 2^a. secundum cum dicit abiciamus ergo opera tenebrarum. tercium
cum dicit et induamur arma lucis. **P**rimum ergo notatur
cum dicit hora est 2^a. vere hora est nos de somno surgere.

De quadruplici somno. **E**t sciendū ē in primis q̄ quadruplex ē somnus. Primus ē appetitus honoris vel alicuius dignitatis vel laudis vane. In isto somno occupati sunt isti canonici vel clerici ipocrite & papelardi. qz nō somniāt nisi de prebēdis habēdis & de honoribus et de dignitatibus ecclesiasticis & laudibus hoīnū acquirēdis. Isti de stulticia somniāt sicut fecit nabuchodonosor. dan. ii. Sed sicut ipse nabucho. neq̄ interpretatōnē sciuit: ita est sepe de istis superbis et ambiciosīs. quid appetūt neq̄ ad quid anelāt neq̄ itelligūt neq̄ sciūt. vñ ber. laudat qd agit credit qd audit & quid intēdat nō intelligit. Hic neq̄ somniū reminiscit neq̄ interpretatōnē eius itelligit. et quātū sit statua in luto et lapide de mōte excusso cōminuit nec auertit s̄z hō expoīt in osee. v. dicēs dñs. gloriā eoz in ignominiā cōmutabo. et math. xxi. dicit. super quē lapis ille ceciderit cōteret eū. de isto somno qd ē appetitus honoris vel dignitatis mūdane dicit hieronim⁹. Quid ē honor huānus nisi spuma fumus et somnus. spuma dicit. qz iflat. fumus qz excecāt. somn⁹ nūq̄ vere req̄ em dat. qz isti ābiciosi semp volūt plures hēre honores et dignitates: q̄ hēre possēt. et plures grad⁹ ascēdere q̄ ascēdāt. vel somnus dicūt. qz cito sicut somn⁹ euanesūt & deficiūt. vñ. iob xx. de superbo dicit. velut somniū auolās n̄ iueniet. s̄z trāsibit sicut visio nocturna. **S**ecūsus somn⁹ est cupiditatis et auaricie. vñd cupidi et auari occupati isto somno nō somniāt (sicut pharao gen. xli) nisi d̄ vacciis pinguibus. i. de deliciis sue carnis. et de spiciis plenīs. i. de horreis & granariis & celariis adimplēdis et de diuitiis acquirēdis. sicut ille diues de q̄ d̄ lu. xii. destruā horrea mea & maiora faciā: et ibi aggregabo omīa q̄ nata sūt michi & bona mea. certe isti ignorāt interpretatōnē somni & q̄ta sterilitas sit sequētū presētē p̄speritatē. s̄z ver⁹ ioseph s. christus illud bñ scit et hoc expoīt qui dicit luce. xviij. facilius ē camelū itrare per foramē acus q̄ diuitē avarū et cupidū intrare regnū celoz. de isto somno d̄ in psalterio. dormierūt somnū suū & nichil iuenerūt zc. **E**t

te auari et cupidi in hac vita q̄i per somnū et quasi dor-
mientes vidētur tenere diuitias quas hñt. s̄ post euigi-
latōnē p̄sentis vite qñ aīe eoz exhibūt de corpe nichil inue-
nient in via de ditiis suis: nisi illud qđ p paupib⁹ eroga-
uerūt. vñ vita est quasi quidā somnus vt quoddā sōnū.
qz sicut ille qui dormit sōnat alñ q ipse ē rex et q coronā
habet in capite ⁊ qñ euigilat⁹ ē: si ponit manū suā ad ca-
put suū nichil inueit nec coronā nec aliud. ⁊ sic dormiens
somnia alñ q comedit ⁊ bibit: cū aut expergefact⁹ fue-
rit vacua est aīa eius sic prius. vñ p̄sa. xxix. sicut somniat
esuriēs q comederit: cū expergefactus fuerit vacua ē aīa
eius ⁊c. ita auari et cupidi qñ expergefacti sūt de somno
p̄sētis vite vacui erūt omni bono et de diuitiis suis nō
inueniēt ī maib⁹ suis: nisi qđ dederint paupibus ch̄isti.
vnde iob. xxvii. Dives cū dormierit nichil secū auferet a-
periet oculos et nichil inueiet. apprebēdz eū quasi aqua ī
opia. tūc illi miseri clamabūt illud sapi. v. lassati fuimus
in via īiquitatis ⁊ perditōis ⁊ vias difficiles ābulauim⁹
viā dei ignorauim⁹ ⁊c. talibus dicit apostolus o auari et
cupidi iam hora est de somno surgere. ⁊ ephe. v. dicit cui-
lib⁹ auaro ⁊ cupido. surge qui dormis ⁊ exurge a mortu-
is ⁊ illuabit te ch̄ist⁹. **Tercū** somn⁹ est corporis et pi-
gricie. de isto dicit⁹ puer. vi. o piger vade ad fornicā et
cōsidera vias eius: ⁊ discite sapias ab ea que cū nō hēat p̄-
ceptorē nec ducē nec principē parat in estate cibū sibi et
congregat in messe qđ comedat in hyeme. vsq; quo piger
dormis qñ surges de somno tuo paululū dormies paulu-
lū dormitabis. pigri sūt sic paralitici qui nūq̄ surgūt de
loco suo vel de lecto ad aliquod bonū op⁹ faciendū: s̄ ver-
tūt se huc ⁊ illuc. ⁊ de illo nūq̄ exeūt. puer. xxvii. Sicut
ostīū vertit⁹ in cardine: ita piger ī lecto suo. Isti pigri si-
gn. ficāt⁹ p istū paraliticū de quo hēt⁹ math. ix. At dñs.
paralitico. i. pigro. surge tolle lectū tuū. s. pigriciē et va-
de ī domū tuā. domus nostra celestis patria ē. vñ dicit a-
postol⁹ hebre. xiii. Nō hēmus hic manētē citatē s̄ futurā
inquirim⁹. ⁊ de illa domo dicit p̄sal. Letatus sū ī his ⁊c.

Quartus somnus ē negligētie et ignorātie. de isto sōno
dicit puer. vi. ubi loquitur sapiēs hūitib⁹ curā aīar. Discurre
festina. suscita amīcū tuū nec dederis sonitū oculis tuis
nec dormitēt palpebre tue. s. curā subditoꝝ negligēdo. et
puer. xix. qui negligit viā suā. i. vitā suā nō curādo quo⁹
vivat bene vel male mortificabit⁹. i. mortē eternā hēbit. ⁊
ibi dicit⁹ hora est de sōno surgere. glo. id ē de torpore et
pigritia bñ opādi et negligētia vel ignorātia. ab isto qua-
druplici somno hora ē iam nos de sōno surgere: s; hoc nō
possum⁹ facere sine gratia dei operāte. q; hō peccatoꝝ est
sicut paralyticus qui p se pōt in lutū cadere s; per se non
pōt surgere: ita homo in lutū peccatī per se pōt cadere: s;
per se nō pōt resurgere sine gratia cooperāte q; sicut di-
cit psal. hō vadēs est per se: s; nō est rediens per se. Dicit
ergo hora est iam nos de somno illo quadruplici surgere.
et hoc propter quattuor.

Propter quattuor debz homo cito de somno surgere.
Primū est ppter vite breuitatē et vie eundi ad patri-
sū lōgitudinē. q; brevis ē vita nostra. iob. xii. breues di-
es hoīs sūt. et sap. ii. Exiguū est ⁊ cū tedio vite nostre tē-
pus paradisi via lōga ē multū. vñ dicit angelus helie: et
cuiuslibz christiano. i. i. re. xix. c. Surge comede. adhuc re-
stat tibi lōga via. iō q; brevis ē vita nrā ⁊ via paradisi ē lō-
ga: hora ē nos iam de somno surgere. q; qui habz lōgā viā
facere ⁊ parū habz de tpē (si sapiēs est. multū debz festi-
nare. **S**cōd⁹ est ppter nostre salutis appropinquatōez
vñ dicit⁹ hic. nunc aut ppior est nostra salus: q; cū credi-
dimus. glo. cū enī credim⁹ vere ē ppe salus nrā. s. christ⁹
in carnē. q; iā verbū caro factū est et hītauit in nobis. vñ
phil. iiii. gaudete in dño sēp iterū dico gaudete mō. ve.
no. sit o. ho. dñs ppe ē. Itē ppe ē in corde siue i mēte. 2o. x.
ppe ē verbū in corde. ⁊ apoca. iii. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso
si quis aperuerit michi ego cenabo cū illo: ⁊ ille cenabit
mecū. Itē ppe ē ad iudiciū maifestationē. ia. v. Ecce iudex
ante iannā assistit 2c. **T**erciuū est ppter opādi oportuni-
tatē. vñ hic. nox culpe precessit. dies aut appropinquavit

gratie. osce. x. tempus est querēdi dñm cū venerit et ipse
iam venit. et custos id est deus per ysa. xxi. nos excitans
dicit. venit mane et nox: si q̄ris q̄rite. q. d. venit mane. i. o.
oportunitas operādi. et nox. i. vite defectus. et iō si q̄ritis
.i. si dñm aliquo tēpoze q̄rere disponitis: sine dilatiōe que
rite. vñ quilibet debet dicē sicut dicit spōsa cātī. iiii. surgā
et circuibo p̄ vicōs et plateas ciuitatis et querā quē dili
git aīa mea. **Q**uartū est ppter creatoris nostri expecta
tionē et eius festinationē. qz crīstus creator noster nos ex
pectat: et multū nos festinat. vñ ipse dicit cuilibet aīe fi
deli cātī. ii. surgere ppera amica mea: colūba mea: formo
sa mea et veni. et angelus actu. xii. surge velociter circun
da tibi vestimētū tuū et seque me. et iō clamat hebre. iiii.
festinemus igredi in illā requiē. Sequit̄. abiciamus opa
tenebrarū. hoc ē s̄m quod debemus facē abicē opa tenebra
rum per cōfessionē. opa tenebrarū vt dicit glo. sunt opa ma
la que ex tenebris ignorātie veniūt. per opera tenebrarū
significantur peccata que debemus abicere.

De quattuor operibus tenebrarum.

Et notant̄ in ista epistola in sequētibus scz peccata gu
le et luxurie et rāconis siue discordie et inuidie. peccatū
gule notat̄ cū dī. nō in comestationibz et ebrietatibus. co
mestatiōes dicūt̄ luxuriosa cōuiuia et supflua. ebrietates
sunt immoderate potatiōes et supflue. ex supfluitate cibi
et potus puenit pctūm gule. et ēte gulosi libēter habitāt
in tenebris. vñ gulosi iudei dicebāt moysi exo. xvi. vtinam
mortui eēsemus in egipto. i. in tenebris vbi sedebamus sup
ollas carniū.

De ebrietate.

Vere gulosi et maxime ebrii oēs habitāt in tenebris. s̄z
sicut dī. io. xii. qui ambulat in tenebris nescit quo vadat.
et ipsi gulosi et ebrii sunt ita aliqñ obcecati et obtenebra
ti per vinū (qz potauerūt supflue) q̄ vxores suas vel filios
vix cognoscūt. et qñ exeūt de taberna nesciunt ad pprias
domos suas ire. preterea ita obtenebrati sūt q̄ via lata vbi
possent transire tres quadrigę et sibi ouiare: eis quasi stri
cta semita videt̄. **P**reterea excecati sunt. qz qñ vident

8
aliquam arbozem vel crucē in via sua vidētes credunt vi-
dere unū hoīnē vel unū latronē. Istud peccatū ducit gu-
losos ad tenebras iferni. et ideo dicit^r opus tenebrarū. vñd
apo. phil. iiii. multi ambulāt quos sepe vobis dicebā nūc
flēs dico iūmicos crucis chisti quorū deus bēter ē et finis
eorū iteritus 2c. **S**ecundū peccatū tenebrarū est pecca-
tū luxurie. qz luxuriosi magis diligunt tenebras: q̄ lucez
io. iiii. Preterea illd peccatū ducit luxuriosos ad tenebras
iferni. et iō bñ dicit psal. via illorum. s. luxuriosorum te-
nebre et lubricum 2c.

De luxuria.

Preterea luxuriosi ibi obtenebrati sūt et excecati sterco-
ribus hirundinū sicut fuit thobias. per hirundinē q̄ est a-
vis quasi instabilis et garrula et luxuriosa: possūt signari
luxuriosi et mulieres fatue maxie. vñ puer. vii. d. muliere
fatua d. q̄ ē garrula vaga quietis impatiēs nec valēs cō-
sistere in domo pedibz suis 2c. per stercoza hirundinum si-
gnificat^r fetor illius peccati. qd̄ fetet corā deo et āgelis
eius. vere tātū fetet q̄ sicut dicit gregorius. fetor ei⁹ ad
celū ascēdit. nec mirū cū sit fimus carnis sterquiliniū cor-
poris odiū angelis discordia proximi cibis diaboli. Istis
stercoribz et isto fimo excecati sūt et obtenebrati luxuriosi
vñ quilibet eorū pōt bñ dicere quod dicebat thobias iiii.
Quale gaudiū michi erit qui i tenebris sedeo et lumē ce-
li nō video. et cte multū paup ē qui lumē amisit. dic cec⁹.
Illud peccatū nota^r cū d. nō in cubilibz et ipudiciis. i. i
luxuriosis. **T**erciu peccatū qd̄ ē opus tenebrarū ē pecca-
tū cōtētōnis et odii et discordie. qz sic d. io. ii. qui odit fra-
trē suū in tenebris ē et in tenebris ambulat et nescit qd̄ va-
dat quoniā excecati sūt oculi eius tenebris. illd peccatū
notat^r cū d. nō in cōtētōe. **Q**uartū peccatū qd̄ ē opus
tenebrarū ē peccatū emulatōis et iuidie. et illud nota^r cū
dicit nō in emulatōe. vere iuidi in tenebris sūt. ipsi sūt si-
cut belī: qui nō poterat videre lumē donec lucerna extin-
gueret^r. Illi dicuntur iuidi qui de bonis aliorū dolēt et cō-
tristāt^r: et de malis aliorū gaudēt et letant^r. Isti obtene-
brati d. eo qd̄ deberēt illuminari. s. de bonis aliorū. de ip-

sis inuidis dicit iob. v. per diē incurrit tenebras: et q̄si in noctē palpabit in meridie. et beatus grego. mens inuidi cū de bonis alterius affligit: quasi de radio solis obscurat. vñ ipsi sūt sicut nocturne. qz lucē bonorū opū sūt odiētes et tenebras malorū operū sūt amātes. Vere ista quatuor peccata dicūtur opa tenebrarū. qz ducūt hoies ad tenebras iferni. vñ puer. iiii. dz. via impiorū tenebrosa: nesciunt vbi corruūt: qz in infernū. Istis dicit in fine ligatis pedibz et maibz picite eos ī tenebras exteriores. mat xii. ideo debem⁹ ista opera a nobis abicere. et hoc ē qd dz hic abiciam⁹ opera tenebrarū. et ia. i. ca. abiciētes omnē inmundiciā et habūdātiā malicie suscipite insitū verbū ch̄stū verbū caro factū qd pōt saluare aīas vestras. per imundiciā peccata gula et luxurie notāt. p habūdāciā malicie peccata discordie et inuidie. gen. xxv. dicit dñs. abicite de os alienos de medio vestri: et mūdabo 2c. **¶ De armis lucis.** **¶ Sequit⁹** iduamur arma lucis. hoc est terciū in quo pōt notari satisfactio. arma lucis sūt arma penitēcie. Vñ saccus cinis et ciliciū sūt arma penitēciū. vere arma penitēcie sūt arma lucis. qz faciūt hēre lucē eternā. Preterea dicūt⁹ arma lucis. i. ch̄sti qui est lux mundi. io. ii. Certe armis peitēcie debem⁹ esse armati ad pugnādū p carnē mūdū et dyabolū. vñ aposto. ephe. vi. **¶ Induite** vos armatura dei vt possitis stare aduers⁹ insidias dyaboli 2c. vere si volum⁹ ad vitā veire armis penitēcie tribulatōis et angustie debem⁹ eē induti et armati: sicut armati fuerūt ī vita ista apli. martires. cōfessores. et virgines. imo ipē ch̄stus dñs noster q̄diu fuit in isto seculo. et iō dicit beatus petr⁹ in p̄ima canonica sua. iiii. ch̄sto igit⁹ in carne pass⁹: et nos eadē cognitōe armemur. induamur ergo penitēcie arma q̄ sūt arma lucis. vel p arma lucis virtutes significāt. vt dicit glo. quibz debem⁹ esse induti et armati. Induamur ergo arma lucis. i. virtutibus bonis induamur q̄ nos ornāt vt vestimēta muniūt vt arma illumināt tāq̄ lucerna. iduamur his vestimētis: ne appareat turpitudō vicioz in nobis. vñ apoca. xvi. venio quasi fur. beatus

9
qui vigilat et custodit vestimenta sua: ne nudus abulet et
videat turpitudinem eius. Itē muniat^r virtutibz tāq^m armis
vnde apostolus. i. ad tessā. vl. nos qui dei sum⁹ sobrii sim⁹
induti lorica fidei et caritatis et galeā spē salutis etc. col.
iii. aposto. Induite vos sicut electi dei sancti et dilecti dei
viscera misericordie benignitatē. humanitatē. modestiaz
patiētia etc. ¶ Sequit^r. sup oia caritatē hñtes q̄ est vin
culū perfectōis. qz nos deo ligat. hec sūt arma lucis q̄ fa
ciūt hēre lumen vite eterne. de quo dicit dñs io. viii. qui
sequit^r me nō ambulat in tenebris s; habebit lumen vite
eterne. qd nobis cōcedat filius dei christus. Amen.

¶ Dominica scda Sermo tercius.

B Espicite et leuate capita vrā: quoniā appro
pinquat redēptio vrā. lu. xxi. In hoc euāge^o
agit^r de aduētū christi ad iudiciū et p̄dicūt^r
angustie sp̄is illi⁹. vñ in principio dñi q̄ erūt signa in sole
et luna et stellis. et hoc idē dñi ioe. ii. Sol cōuertet^r in tene
bras et luna in sāguinē: anteq̄ veiat dies dñi magnus et
terribilis. Silit^r apoca. vi. terre mot⁹ fact⁹ ē magn⁹ et sol
fact⁹ ē quasi saccus caliginis et luna tota facta est sicut
sāguis: et stelle celi ceciderūt sup terrā. et certe nō solū^o
erūt signa in sole et luna et stellis s; etiā erūt in terra et
mari. vñ dicit hic. et in terris erit pressura gētū pze cōfu
sione sonit⁹ maris et fluctuū ei⁹. et dicit ibi q̄ virtutes
celoz mouebūt^r et āgeli et videbūt tūc filiū hois veniētē
in nubib⁹ cū ptāte magna et maiestate. ita dicit ad cōfu
sionē et terrore reproboz et maloꝝ: s; ad cōsolatōnē bonoꝝ
dicit. et subiūgit. his īcipiētibz fieri: respicite et leuate
capita vestra ex hilaritate. i. corda vrā. quoniā appropin
quabit redēptio vestra. q. d. Cū mūdus vobis finit^r quia
amici eius nō estis ppe ē redēptio quā quesistis. dicit g^o
o vos peitētes et electi dei etc. ¶ In istis verbis tria sunt
nobis cōsiderāda. ¶ Primū est quid debem⁹ respicere.
Scd⁹ est ad quid faciendū debemus capita nostra leuare
Terciū est vel tercio subiungit causam quare duo prima
debemus facere. s. ppter appropinquationē redēptionis

bi

noſtre. et q̄ eſt illa redēptiō quā dicit dñs appropinquare.
Prīmū notatur cū dicit. respicite. nō dicit quid.

Sex ſunt que debemus respicere.

Sz ſciendū eſt q̄ ſex ſūt que debem⁹ respicere i vita iſta
Prīmū eſt noſtrā fragilitatē: et hoc vt omnē ſuperbiā a
cordib⁹ noſtris remoueam⁹: et vt inde nos humiliem⁹. et
h⁹ eſt qđ dicit ber. cuilib⁹ homi. ſuper illud gen. xvi. agar
vnde venis ⁊ quo vadis. cōſidera vnde venis: ⁊ erubeſce.
et vbi es: et ingemiſce. circa qđ itura es: et cōtremiſce.

Que tria debem⁹ respicere circa fragilitatez noſtrā.
Circā fragilitatē noſtrā tria debem⁹ respicere. ſ. nati-
tatis humilitatē et vilitatē: vite noſtre breuitatē et iſtabi-
litatē: et mortis amaritudinē. Iſta tria bñ respiciebat iob
xxx. dicēs. cōparatus ſū luto ⁊ aſſimilatus fauille ⁊ cine-
ri. dicit cōparatus ſū luto respiciēs ſuā natitātē: qz forma-
tus eſt quo ad corp⁹ de limo terre viliffimo. gen. ii. forma-
uit deus hoīem de limo terre. dicit aſſimilatus ſū fauille.
respiciēdo ſue vite breuitatē ⁊ iſtabilitatē. qz ſicut dicit
beat⁹ ia. iiii. qui ignoratis qđ erit vobis in cratiſmo q̄ eſt
vita vrā: vapor eſt ad modicū parēs ⁊ poſtea exterinabi⁹
ber. ſicut enī ſtella i celo coruſcās velociter currit et re-
pēte deficit: et ſic ſcintilla ſubito extinguit⁹ ⁊ fit cinis: ſic
cito vita nrā trāſit et finitur. dicit. aſſimilatus ſū cineri
respiciēdo mortē et mortis amaritudinē. qz ſic dicit eccleſi.
aſtici xli. o mors q̄ amara eſt memoria tua hoī iniuſto et
habētī pacē i ſubſtāciis ſuis. illd bñ respiciebat beat⁹ ber.
qui dicit. In ſepulchris mortuor⁹ reſpicio: nō inueio i eis
nili cinerē vermē fetorē et horrorē. qđ ego ſū illi fuerūt.
qđ illi ſūt ego ero. Certe ſuā fragilitatē debz quilib⁹ ho-
mo primo respicere et illd optime ſignatum eſt io. ix. vbi
legit⁹ qñ dñs illuinauit cecū natū q̄ appoſuit lutū ⁊ lini-
uit ſup oculos ei⁹: ad ſignificād q̄ ſemp debent respicere
ſuā fragilitatē et ſuā mortalitatē et q̄ ex cōſideratōe ſue
mortalitatis ⁊ fragilitatis illuinaut⁹ iterius. Illud dēm⁹
respicere vt inde humiliemur: ⁊ tales huiles respicit dñs o-
culo miſericordie ſue. vñ beata virgo dicit luce. i. reſpexit

19

deus humilitatē. ancille 2c. ysa. lxx. ad quē respiciā: nisi ad paupculum et cōtritum spiritu 7 tremētē sermones meos. **S**ecūdo debem⁹ respicere vitā nostrā p̄teritā. i. peccata p̄terita. vt de illis doleam⁹ 7 statū nostrū p̄sentē in melius nos emendantes si in malo statu fuim⁹. al-
 lud bñ respiciebat manasses qui dicebat iu ozōe sua. ii. pa-
 rali. vl. peccaui sup numerum arene maris 7 multiplicatē
 sunt iniquitates mee 2c. similiter 7 filii israhel qui dice-
 bant vt hētur baruch. ii. peccaui⁹: iniuste egim⁹ dñe de-
 us noster in oībus iusticiis tuis 2c. Sequit⁹. respice dñe
 de domo sancta tua i nos 7 iclina aurē tuā 7 audi 2c. Ita
 nos debem⁹ vitā nostrā p̄teritā. s. peccata nostra p̄teri-
 ta respicere vt de illis doleam⁹. Ita fecit dauid. iñ dicit
 i psal. dolor me⁹ i cōspectu meo semp. quoniā iniquitatem
 meā annūciabo 7 cogitabo p peccato meo. respiciā peccatū
 meū. Itē debz respicere statū suū p̄sentē et hoc ē qđ dī-
 iere. iiii. leua oclōs tuos in directū 7 vide nūc vbi p̄strata
 sis. Illud debem⁹ respicere vt nosmetipōs emēdem⁹ i me-
 lius: si in bono statu nō sum⁹ 7 hoc ē qđ cantat ecclesia.
 Emēdem⁹ in meli⁹ nosmetipōs q̄ ignorāt⁹ peccaui⁹ 2c
 Ita precepit dñs facere vel respicere illi ceco q̄ clamabat
 post illū lu. xviij. fili dauid mñbere mei. stans autē iesus
 iussit eū adduci ad se. 7 cū appropiquassz interrogauit il-
 lum dñs: quid vis vt faciā tibi. at ille dicit. dñe: vt videā
 et iesus dicit illi. respice vitā tuā. s. p̄teritā et p̄sentē
 statū tuū. **T**ercio debem⁹ respicere defectuū nostrorū
 multitudinē. 7 hoc vt semp tēam⁹ 7 vt custodiēdo nos a
 peccatis nrīs magis solliciti sim⁹ 7 ne in aliqd ruamus.

Quattuor defectus debemus in nobis respicere.
Primus est cadēdi pñitas. gen. viii. Sēsus et cogita-
 tio huāni cordis i malū pñi sunt ab adolescētia sua 2c. et
 puer. xxiiii. septies in die cadit iust⁹ 2c. **S**ecūdus ē re-
 surgēdi p se ipōssibilitas. vñ in psal. dicit⁹ q̄ homo p se va-
 dens. s. in peccatū 7 nō rediēs per se. s. sine grā dei oper-
 ante. sicut homo senex debilis p se pōt cadere in luto: sed
 per se nō potest resurgere. **T**ercius est p̄ficiēdi modici

tas. qz sicut dicit apostolus ro. ix. nō est volētis neq; currē-
tis s; dei miserētis. qz sine gratia ei operāte nō pōt hō bo-
nū meritorū hēre vel facere nec i bono meritorio pōt pfi-
cere sine gratia dei opante. **¶** Quartus autē ē stādī debili-
tas et opandi difficultas. et iō dicit aposto. ro. vii. nō enī
qd volo hoc ago: s; qd malū odio illud facio. Sequit'. vi.
deo aliā legē repugnātē legi mētis mee. Istos respectus
bñ respiciebat apostolus: qui sic dicebat. Ista debem⁹ re-
spicere vt solliciti sim⁹ ne p aliquod peccatū cadam⁹. et
hoc ē qd dicit aposto 1. cor. x. **¶** Qui existimat se stare: vi-
deat ne cadat. Quidē in inimicorū nostrorū multitudinē
respicere: et laqueorum eorū habūdantiā et absconsionē. et
hoc vt in vita ista caute ābulem⁹. Vere iimicorū nostrorū
s. mūdi carnis et demonis multitudinē debem⁹ respicere.
de b° psal. respice iimicos meos quoniā multiplicati sūt
et c. Itē dēm⁹ respicere laqueorū eorū bñdantiā et eorū in ter-
ra absconsionē. qz vt dicit psal. absconderūt superbi laqueū
michi et c. et iob xviii. et loquit' de cupido. tenebit' plāta e-
ius laqueo et exardescet circa eū. sitis abscondita est terra
pedica eius et deciplā eius sup seīta. Certe tot⁹ aer. i. to-
tus mūd⁹ ē qī tot⁹ plenus laqis diaboli. vñ beatus atho-
nius vidit in spū cū esset in orōe istos laqos et dixit: dnē:
quis transibit laqueos istos. videbatur ei q vix aut nūq
posset eos laqueos euadere: et rñsum ē ei humilitas sola
Ista debemus respicere: vt caute in via ista ambulemus
vñ aposto. ephe. v: videte vt caute ambuletis: nō qsi inspi-
rentes s; qsi sapiētes redimētes tēpus: quoniā dies mali
sunt. **¶** Quarto debemus circa caturas respicere: et ma-
xime circa volatilia celi creatoris nostri largitatē et solli-
citudinē. qz pascit ea sine aliq° labore. illd debem⁹ respi-
cere vt omnē sollicitudinē carnis nostre reōueamus. et iō
dicit dn̄s mat. vi. nolite solliciti ēē aīe vestre quid mādu-
cetis neq; corpori vestro: quid iduamini nōne aīa. i. vita ē
plus q esca et corpus pl⁹ q vestimentū: videte volatilia
celi quoniā nō serūt neq; metūt neq; cōgregāt i boxeo: et
tñ pater vester celestis pascit ea: qd: vt dicit glo: multo

Quinto

10
magis vos qui filii estis et rationales estis quibus eternitas
promittitur pascet et dabit necessaria vobis si tota fiducia
vestra est in ipso. sic dicit glo. labor et providentia non prohibet
hic dominus sed nimiam sollicitudinem. **Sexto** debemus
respicere iudicii acerbiter. ut bonum facere nunquam deficiamus.
acerbiter iudicii bene respiciebat sophonias propheteta
qui dicebat. dies illa dies ire tribulationis et angustie etc.
sopho. ii. et in isto euangelio dicit dominus quod virtutes celi et angelice
potestates movebuntur. et dicit glo. quod angelice potestates
tremunt adventum iudicis. et iob. xxvii. ca. dicit columnae ce-
li tremescunt. o miseri peccatores quid facietis in die visi-
tationis de longinquo venietis. ita dicit psal. xi illam acerbiter
debemus semper respicere. et ideo dicit dominus mat. xiii. vide-
te vigilate et orate quia nescitis quando tempus sit. etc. Sequitur.
vigilate nescitis quando dominus veniet. illud semper debemus respice-
re ut nunquam bonum facientes deficiamus. secundum quod dicit apostolus
gal. v. bonum autem facientes non deficiamus. tempus enim suum non defi-
cientes metemur. 5º dum tempus habemus operemur bonum
ad omnes etc. sequitur leuate etc. **Hoc** est secundum ad quod
debemus capita levare. et hoc notatur cum dicit. leuate etc.

Propter tria non audet homines levare capita.

Sciendum est quod propter tria non audet homines capita levare
Primum est propter pressuram carceris diuturni. **Secundum**
est propter verecundiam et conscientiam sui delicti. unde lu. xviii. di-
cit quod publicanus nolebat oculos ad celum levare. et psal.
tota die verecundia mea contra me est. **Tercium** est propter
magnum debiti obligationem. maxime quando non potest illud solvere.
propter ista tria non audebant homines capita sua levare ex bi-
llitate ante adventum christi. quia ante adventum christi eramus omnes
filii adam sub tyranno dyabolo qui in carcere eius detentus. quia et
tunc descendeabant boni ad librum inferni. unde propter pressuram carce-
ris illius diuturnam. et propter verecundiam delicti primi pariter is-
rael. quia omnes peccavimus in adam. ro. v. et propter obligationem mag-
ni debiti ipsius peccati primoque penam quam homo redimere non po-
terat. quia omnes eam obligati erant. unde psal. mutuabitur peccator et non
bini

soluet. vere nec purus homo nec purus angelus poterat
nos redimere. unde psal. frater nō redimit. i. angelus. nec
redimet homo. et ideo venit filius dei in mundum et car-
nem nostram assumpsit in utero virginali ⁊ soluit debitū
peccati nostri et nunq̃ bibit de vino id est de delectatōne
peccati. quoniam peccatum nō fecit nec inuentus est do-
lus in ore eius. ysa. liii. ipse suo sanguine nos de carcere dī
aboli liberauit et debitum nostrum in cruce soluit. et ideo
quando venit in mundus: dixit. o vos omnes qui estis de
tempore gratie: respicite et leuate capita vestra ex hila-
ritate. quia appropinquat redemptio vestra ⁊ solutio de-
biti vestri. dicit ergo. leuate capita vestra.

Sex sunt que debemus in altū leuare.

Sciendum est q̃ sex sunt que debemus in altum leua-
re. manus corda capita aures oculos et animas. **P**rimo
debemus leuare manus ad deū orandus. ita faciebat moi-
ses exo. xvii. ubi legitur q̃ moyses pugnavit contra ama-
lech moyses et aaron et vt ascenderunt super verticē col-
lis et cum leuauit moyses manus vincebat israhel ⁊c. et i
psal. expandi manus meas ⁊c. et i. thimo. ii. volo ego (dīc
apostolus) viros orare in omni loco leuantes puras manus
sine ira et disceptatione. sed si volumus q̃ dominus orati-
ones nostras exaudiat ⁊ manus nostras ad se leuatas re-
spiciat: oportet q̃ manus nostre non sint pollute luxuria
neq̃ plene sanguine peccati. unde in ysa. i. dicit dominus
Cum extenderitis manus vestras: auertam oculos meos
a vobis. cum multiplicaueritis orationes: non exaudias
q̃ manus vestre sunt plene sanguine. i. peccato. vel leuare
debemus puras manus ad deū. quas bene leuamus q̃n bo-
na opera nostra sine inani gloria facimus. **S**ecundo de-
bemus leuare corda nostra ad deū laudādū vel glorificā-
dū ad deū cōfiteādū ad deo gratias referendū ppter bō le-
uat sacerdos ter manus dicēs. gloria in excelsis. sursum cor-
da. gratias agamus dño. et ad cogitādū sepe d̃ gaudiis ce-
lestibz. vñ tren. iii. leuem⁹ corda nostra cū manibus ad de-
us i celis. Tercio dēmus leuare capita nrā ad multa ad

pugnādū. vñ exaltasti caput meū i die belli. vel ad annū
ciandū siue ad predicandū. vñ psal. qui exaltas me de por
tis mortis. et psa. xlviii. sup montem excelsum ascende tu
qui euāgelizas spō. i. chrištū qui speculū est sine macula
Item ad gaudendū de nostra redēptōe. et ad illā respiciē
dum. vñ hic respicite et leuate capita vestra zc. **Q**uar
to debemus leuare aures ad legez dei et ad verba dei au
diendū. vñ. ii. esdre vel neemie. viii. et aures omis populi
erant erecte ad libzū. erāt oēs populi erecti ad libzū vt au
dirēt legē. sz certe multi sunt hodie qui habēt aures obdu
ratas et ad terrā inclinatas sicut aspis ne audiant predi
catōes. et illas habēt leuatas in altū (sicut ceruus in sil
ua) ad audiendū detractōes suorū proximorū. et ideo dicitur
eccle. xxviii. sepi aures tuas spinis: et noli audire linguā
neq. **Q**uinto debemus leuare oculos nostros ad benefi
ciū incarnatōis chriști z ad bñficiū sue passiōis vidēdū.
et de hoc dicit psal. leuauī oculos meos in montes: vñ be
niet auxiliū michi. illud fuit chrištus qui venit in mōdū:
vt nos redimeret. Item ad videndum beneficiū passiōis
vnde treñ. i. ipsemet dicit. attēdite et videte si est dolor si
cut dolor meus. videre chriști passiōez nichil aliud est q̄
videre nostrā redemptiōē appropinquātem. qz chrištus
nostra redemptio est. de ista redemptōe dicit psal. redem
ptiōē misit dñs populo suo. i. chrištū. sed nostra redēptio
facta fuit in cruce p precioso sanguinis chriști effusione
in ipsa cruce. vñ. i. pe. i. nō auro nec argēto redempti estis
de vana vestra cōuersatōe sz precioso sanguine agni in cō
taminati ihesu chriști. Certe ista redēptio scz chrištus ap
propinquat illi per gratiā: qui appropinquat illi p amorē
et penitentiam. vnde iaco. iiii. appropinquate deo z appro
pinquabit vobis. **S**exto debemus leuare animā ad do
minū cōtēplādū. vñ psal. ad te leuauī animā meā. glo.
ad te amplexādū z cōtēplādū. iob. vii. suspēdiū elegit aīa
mea. et in psal. miserere mei dñe quoniā ad te aīam meā
leuauī. et vere bone ihesu aīas nras debem⁹ ad te leuare
b. iiii.

qui es lux vera. ioh. viii. ego sum lux mundi. Item ad te qui es summa medicina. eccle. xliii. medicina omnium infestinatione nebule. Item ad te qui es vita eterna. ioh. xvii. hec est vita eterna ut cognoscant te unum solum deum. et quem misisti iesum christum rogamus iesum christum: ut det nobis respicere illa que diximus et ita leuare corda nostra et capita nostra et animas ad contemplandum deum: ut in fine eum possimus videre facie ad faciem in gloria eterna sicuti est. quod nobis prestare dignetur qui uiuit et regnat etc.

Dominica tertia in aduentu sermo quartus.

Quid existis in desertum videre? mat. xi. **I**n istis verbis tria sunt consideranda. **P**rimum est unde debemus exire. **S**ecundum: quo debemus ire. Et sciendum quod in desertum. Tercium est quid debemus in desertum videre. **P**rimum notatur cum dicit existis. **S**ecundum cum dicit in desertum. Tercium cum dicit videre. **P**rimum est videre unde debemus exire. et hoc notatur cum dicit quid existis.

De duplici exitu.

Et sciendum est in primis quod duplex est exitus. est enim quidem exitus malorum. et est exitus bonorum. mali exeunt prima facie de consortio dei et intrant per facta sua in seruicium dyaboli. boni exeunt de consortio dyaboli et seruicio et intrant in seruicium dei. Exitus ergo malorum est: quando homines exeunt de consortio et seruicio dei et intrant per peccata sua in seruicium dyaboli.

Septem modis exit homo de consortio dei.

Sed notandum est quod septem modis exeunt homines de consortio dei et seruicio et intrant seruicium dyaboli. **P**rimo per superbiam quando gloriantur de sua sapientia vel de sua pulchritudine: vel de suis diuitiis: et quando superbiunt de aliquibus bonis sibi a deo collatis. sicut per peccatum superbie exiuit lucifer de paradiso et de consortio dei unde ysa. xliii: dicit dominus: quomodo corruisti lucifer de celo: qui mane oriebaris. corruisti in terram quia dicebas in corde tuo. ascendam in celum super astra celi exaltabo solium meum. ascendam super altitudinem nubium et ero similis altissimo. sequitur. veruntamen ad infernum detraberis et in profundum loci erit exitus tuus a pa-

radioſo a conſortio dei. et in eze. xxviii. o cherub eleuatū
eſt cor tuum in decore tuo perdidisti ſapientia in decore
tuo proieciſti te in terra. ita ſimiliter exeunt a conſortio
dei qui modo ſuperbiunt et gloriantur de bonis a deo ſibi
collatis. et ideo dicit thobias filio ſuo. tho. iiii. fili mi ſu-
perbiam nūq̃ in tuo ſenſu aut in corde tuo dominari per-
mittas. In ipſa enī ſumpſit initium omnis perditio.

Secūdo alii exeunt a cōſortio dei per inobedientiam. ſic exe-
unt illi a cōſortio dei et intrāt in ſeruiciū dyaboli: qui no-
lunt obedire preceptis dei et ſancte eccleſie. ſic per illud
peccatum exiuit adam de paradīſo voluptatis. vt habet
gen. iii. quoniā comedit de ligno ex quo dominus prece-
perat ei ne comederet. ſimiliter per illud peccatū exiuit
ſaul a ſeruicio dei. i. re. xv. quoniā retinuit de melioribus
ouibus et armentis de amalech: vt immolarentur domi-
no. ſed hoc fecit contra preceptū domini. vnde dicit ei ſa-
muel. melior eſt obediētia q̃ victimē. p̃ eo q̃ abieciſti ſer-
monē dñi: abiecit te dñs ne ſis rex ſup̃ iſrael. ſimilit̃ per
illud peccatū amiſit ſalomō amorē dñi et exiuit de cōſor-
tio dñi. quoniā accepit ⁊ adamauit mulieres alienigenas
ſ. multas. filiā pharaonis ⁊ moabitidas ⁊ ydumeas cōtra
preceptū dñi. vt hēt̃ iii. re. xi. vñ ber. dicit de oībus iſtis.
Magnū iobediētie viciū: quo āgel⁹ amiſit celū: adā para-
diſū ſaul regnū: ſalomō amorē dñi. iō bonū eſt obedire p̃-
ceptis dñi. qz ſic dī. puer. xxi. vir obediēs nō loquit̃ victo-
rias. ⁊ ideo clamat apoſto. hebre. xiii. obedite p̃poſitis ve-
ſtris ⁊ ſubiaceſtis eis: ipſi enī peruiſilāt tāq̃ rōnē p̃ aiabz
veſtris reddituri. et deute. xvii. q̃ anima que ſuperbierit
nolens obedire imperio ſacerdotis decreto iudicii morie-
tur.

Tertio alii exeunt a conſortio dei et de ſeruicio e-
ius per inuidiam vt illi qui gaudent de malis aliorum ⁊
tristantur de felicitate proximi. ſic exiuit caym de ſer-
uicio dei per inuidiam quam habuit de fratre ſuo abel. eo
q̃ dominus diligebat. ⁊ quoniā reſpexit dominus ad mu-
nera abel: quoniam de melioribus offerebat domino. et
ad munera caym non reſpexit: quia de peioribus deo offe-

biii

rebat. ideo eum interfecit. vt habet gen. iiii. et dicitur. egressus est caym a facie domini et habitauit pfugus in terra ad orientalem plagam. et certe caym si non desperasset ad dei misericordiam venisse potuisset. Quarto exeunt alii a consorcio dei per luxuriam siue per videndi curiositatem quod non licet. sicut exiuit dina: et ideo corrupta fuit et propter hoc virginitatem suam amisit. gen. xxxiiii. egressa dina filia ipe vt videret mulieres regionis illius quas cum vidisset sichei filius emor eunuchi princeps terre illius adamauit et rapuit et dormiuit cum illa. Dina iudicium interpretatur: significat animam fidelem que debet se iudicare et facta sua et non alios nec facta aliorum. quando curiosa est videndi que non licet concupisci: accidit quod per curiositatem suam exit a consorcio domini. quia tunc vidit eam sichei id est dyabolus rapuit eam: et tunc ingressa est in seruiciu dyaboli. **Q**uinto alii exeunt per idolatriam. vt filii israhel quando fecerunt vitulum aureum et adorauerunt eum. vt habetur exo. xxxii. similiter ieroboan et filii eius in tempore suo exierunt per idolatriam a cultu dei. vt habetur. iiii. re. xiii. et iere. x. dicit dominus et conqueritur dicens. filii mei exierunt a me per idolatriam suam et non subsistunt. non est qui extendat tentoria mea et qui exigat pelles meas. ita similiter exeunt quasi per idolatriam a consorcio dei et a seruicio eius. sortilegiis credentes et ea facientes et ad magos et ariolos declinantes. et ecce isti pibunt a populo dei. quia non sunt de populo eius. leui. xx. anima que declinata fuerit ad magos et ariolos et fornicata fuerit cum eis ponam faciem meam contra eam et interficiam eam de populo meo. **S**exto alii exeunt per simoniam sicut exiuit giesi seruus helisei qui cucurrit post namaz seruum: quem eliseus dominus suus curauerat a lepra sua: et accepit ab eo duo talenta argenti et duplicia vestimenta. vt habetur. iiii. re. v. et dicitur quod egressus ab eo scilicet heliseo (qui interpretatur deus meus) leprosus fuit quasi nix. quia lepra namam adhesit ei et semini suo usque in sempiternum. per giesi significatur miseri sacerdotes simoniaci: qui vendunt confessiones hominibus et benedictiones et sacramenta ecclesie quibus acquiritur.

famitas aie et corporis aliquādo isti exeūt a vero heliseo
 i. cōsortio christi qui est deus noster tāq̃ laprosi. qz fetidi
 sūt corā domino et angelis eius odiosi. Similiter ita exiuit
 symon magus: qui voluit emere spiritū sanctū ab aposto-
 lis vt rēderet ipsuz. vt hēt^r actu. viii. Itē similiter exeūt
 illi qui emūt spūalia p tēporalibus. vt sūt illi qui dāt mi-
 litibus et aliis pecuniā numeratā: vt cōferāt eis aliquaz
 ecclesiaz. et sicut illi qui dāt aliqua tēporalia vt recipiā^r
 in aliqua religione. omnes isti nō itrāt per ostiū: ideo fu-
 res sūt et latrones. vt hēt^r 10. x. Cuilibet istorū potest di-
 ci sicut beatus petrus dixit simoni mago. actu. viii. pecu-
 nia tua tecū sit in perditōne. **S**eptimo exeunt alii per
 auariciam et cupiditatem sic exiuit iudas a cōsortio dñi.
 qz per cupiditatem vendidit eū iudeis tringita argente-
 is. vt hēt^r mat. xxvii. 7 ibidē dicit ad iudā 7 ad turbas. tā-
 quā ad latronē existis cū gladiis et fustibz cōprehēdere
 me. certe multi sic exeūt de cōsortio dñi tā clerici q̃ laici.
 vñ dolēd ē. et istis clamat iere. v. nolite exire ad agros. s.
 auaricie 7 in via cupiditatis ne ābuletis. Certe oēs septē
 isti vadūt in desertū cōfusionis eterne vbi iā habitāt p re-
 atū culpe. De isto deserto dicit dñs per ezechi. xxix. 7 lo-
 quī^r pharaoni. proiciā te in desertū. s. inferni. 7 oēs pisces
 fluminis super faciem terre cadēt. De omnibus istis sep-
 tem debemus exire. et hoc clamat dominus in ysa. lvi. Re-
 cedite recedite exite inde pollutum nolite tangere exite
 de medio eius. scilicet babilonis. mūdaminī qui fertis va-
 sa domini 2c. Iste exitus est exitus bonorum. **S**ecūduz
 est videre quid est illud desertum vbi debemus ire. scien-
 dum est q̃ in desertum penitentiē. hoc significat^r per de-
 sertum in quo ihesus ductus est a spiritu sancto. vñ mat.
 quarto. ductus est ihesus a spiritu in desertū. hoc est de-
 sertum per quod perrexerunt filii israhel: quando egressi
 sunt de egypto. vnde dicitur exodi. xv. q̃ egressi sunt filii
 israhel in desertū siue ābulauerūt tribus. diebus per soli-
 tudinē et nō iueniebant aquam nisi aquam marath. 7 nō
 poterāt bibere aquā d̃ marath: eo q̃ amara erat. Illi septē

predictis oēs alii in peccato exñtes mortali in egipto hi-
tant. qz in tenebris peccatoz et in merore magno debent
esse tales p peccatis suis. qz egiptus interpretat⁹ tenebre
vel meror. de isto egipto debem⁹ nos ipsi exire i desertū
penitētie ⁊ debem⁹ in illo deserto ire p tres dies. ¶ Pri-
mus dz esse cōtritōis. ¶ Secundus cōfessionis. ¶ Tercius
satisfactōis. sz certe qui vult bonas dietas facere dz ma-
ne surgere. ⁊ dz mane iter accipere. et demane viā suā cō-
tinuare vsq; ad vespērū. similiter si nos velim⁹ bonas die-
tas facere eūdi ad paradīsū et bene ambulare p illos tres
dies in desertum penitētie: debemus cōteri et dolere con-
fiteri ⁊ satisfacere de peccatis nostris i mane iuuetutis
nostrae. ⁊ debem⁹ cōtinuare dolorē cōfessionē ⁊ satisfactō-
nez de mane vsq; ad vespēros. i. de peccatis q̄ fecimus in
mane iuuetutis nostrae. ⁊ postea de aliis que fecim⁹ vsq;
ad tēpus p̄sens k vsq; ad mortis vespērā. hoc est qd dicit⁹
ecclesi. xx. mane semina semē tuū: et vespere nō cesset ma-
nus tua. Et si aque marath id est tribulatōes peitētie vi-
dent⁹ nobis amare: nō oportet nisi apponamus ibi lignū
dominice passionis et tātito cōuertūtur in dulcedinem.
vt habetur ibidē exo. xv. Illud desertum est desertum in
quo habitat iohānes id est gratia dei. ¶ Terciū est vide-
re ad quid debemus exire in desertum.

¶ Sex sūt que debemus videre oculis cordis.

¶ Primo debemus videre mūdi vanitatē cum salomone
ecclesiastes. i. vidi cūcta que erāt sub sole: et ecce oīa va-
nitas ⁊ afflictio spiritus. Illud debem⁹ videre vt omnia
que sūt in mūdo tanq̄ vanitatē cōtemnamus. ¶ Secun-
do debemus videre oculis cordis chzisti incarnatōnē. ⁊ hoc
cū moise qui vidit rubū ardentem et nō conburebat⁹. exo.
iii. ¶ Ignis in rubo est. id est deitas in humanitate. debe-
mus enim illud videre: vt ibi delectemur. qz ibi est maxi-
ma dulcedo ⁊ delectatio in cogitatōe incarnatōis. quia
sicut dicit augustin⁹. Quis vnq̄ talia audiuit: quis vnq̄
taliam vidit: quis vnq̄ talia cogitare poterit: vt virgo cōce-
perit: virgo sine dolore peperit deū ⁊ hominē saluatorem.

nostrū: **T**ercio debemus videre chisti passionē: vt libe-
 tius peitēt iā faciamus vñ exo. xxv. dñ. inspicere et fac scdm
 exēplar qđ tibi in mōte. i. in cruce mōstratū est. et cātr. ii.
 Egredimī et videte regē salomonē in dyade. i. chistū pa-
 rificū 2c. **Q**uarto debemus videre vitas et exempla san-
 ctoz. vt iob in sterquilinio et ioannē baptistā idutū pilis
 cameloꝝ ieiunātē in deserto. et petrū in crucis patibulo.
 et h° cū btō ber. qui ait cū cōsidero iob sedentē in sterqui-
 linio ioannē baptistā in deserto petrū in crucis patibulo
 iacobū occubentē herodis gladio: cogito q̄liter et quomō
 deus puniet quos reprobat. cū sic punit quos amat. 3l.
 lud debemus videre vt ab illis sctis exēplū accipiamus
 fratres exitus mali et lōguanimitatis laboris et patiētie
 pphetaz qui locuti sunt i noīe dñi. **Q**uinto dei suauita-
 tem. vñ psal. gusta. et vi qz suavis est dñs. **S**exto glorie
 magnitudiēz et iesum a dextris dei stantē. et hoc cū beato
 stephano qui dicit actuū. vii. Ecce video celos aptos et ie-
 sum stantē 2c. 3lta debem⁹ videre. et ideo letanter seruiā-
 mus et vt totis viscerib⁹ cordis esse cū chisto in gloria e-
 terna appetam⁹ ita vt ad illā glām in qua chist⁹ sedet
 in dexterā patris pducatur nos idē iesus qui p patre et fi. 2c

Dominica quarta sermo quintus.

Ego vox clamantis in deserto dirigite viam dñi
 et parate. sicut dicit psa. pphe. io. i. miserūt iu-
 dei ab iherosolimis sacerdotes et leuitas ad io-
 hānē vt scirēt quis esset. et ipsum interrogauerūt tu quis es
 cōfessus est et nō negauit qā nō sum ego chist⁹. Iudei ali-
 qui pntabāt ipsum eē chistū: quoniā nō ausus erat bapti-
 zare sacerdotes et leuitas qui erāt sapiētes in lege: s; nega-
 uit seipsum eē chistū dicēs. nō sum ego chist⁹. Remota
 ista pōze opiniōe: interrogauerūt eū. quis ergo. helyas es
 tu. Alii putabāt ipsum esse helyā ppter nīmiā abstinētiā
 et castitatē et solitariā vitam et propter asperrimā pecca-
 torū reprehensionem. sed ipse ostendit et dicit. non sum
 helyas. quasi diceret. idico potestatem iudicantis. postea
 querebant. propheta es tu. id est heliseus. ipsi putabant

bii

ipsum esse unum ex prophetis resuscitatum propter prophetie gratiam. unde ipse respondit. non. quod dicit iterum. non sum unus ex prophetis de quibus putatis me esse: non sum propheta. quia sum plus quam propheta. ipse respondit sicut ille sacerdos cui cum quereretur es tu diaconus. et diceret. non: sed sacerdos. quia sacerdos plus est quam diaconus. ita respondit iohannes non sum propheta: quia non pronuntio futura: sed ostendo presentia. vere digito suo ostendit christum tunc ipse dicit. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. id est. ipsi postea interrogaverunt eum et dixerunt. dic ergo nobis quis tu es: ut insum deus his qui miserunt nos. et ipse respondens ait. Ego vox clamantis in deserto etc. In istis verbis duo sunt consideranda. **P**rimum est quod beatus iohannes voluit se vocem clamantis in deserto appellare. **S**ecundum est quod sunt viæ quas debemus preparare domino vel dirigere cum beato iohanne. **P**rimum notatur cum dicit. ego vox clamantis in deserto. **S**ecundum notatur cum dicit. preparate vel dirigite viam domini. **P**rimum ergo est quod vocem voluit se appellare. et ratio fuit propter humilitatem et propter veritatem. quia dicit ego vox etc. veritatem respondit et humilitatem docuit. vere veritatem respondit quando dicit ego vox etc. ad litteram fuit vox verbi incarnati. scilicet christi clamantis in deserto. sic dicit glossa. Preterea humilitatem docuit. quia cum talis esset quod christus credi posset: tamen ipse noluit. imo dixit. ego vox clama in deser. quod d. non sum res aliqua: sed signum rei et non res. quod d. ego voco ad penitentiam: sed ipse post me venturus est qui vocabit ad inpetrandum a patre veniam. vox tantum est pronuntia verbi. sic beatus iohannes pronuntiavit filium dei esse venturum: et ideo precursor redemptoris appellatur. **P**reterea vox primo apprehenditur: et postea verbum cognoscitur. ita per iohannem christum iam venisse cognoscitur et ostenditur. dicit ergo Ego vox clamantis. scilicet christi qui clamavit propter in deserto huius mundi peccatoribus qui longe erant a salute. ut agerent penitentiam: et ut veniret ad suam misericordiam. io. vi. in novissimo die magne festivitatis stabat iesus et clamabat. si quis sitit veniat ad me et bibat etc. ipse etiam clamavit in crucis deserto. ut leo ad suscitandum catulos suos mat. xxvii. clamans iesus emisit spiritum. illud fuit in angustia mortis pro suscita-

16
tione filiorum. Item ipse clamabit et rugiet in die iudicii sicut leo ad deuorandum impios peccatores. vñ osee. xi. quasi leo rugiens. qz qñ rugiet formidabunt filii maris. ipse vero rugiit et clamauit in cruce ad suscitandum filios mortuos. et i iudicio clamabit ad deuorandum impios peccatores. et iō dicit qz formidabunt filii maris. i. peccatores: qñ videbunt amaritudinē iudicii et crudelitatem. Isti duo clamores debent esse recētes i auribus nris. Istius clamātis sic. s. christi dicit iohēs ego vox clamātis. Itē p hoc qz dicit in deserto pōt locus notari precursoris beati iohānis. qz sicut lu. i. dicit erat in desertis locis vsqz ad diē ostēnsionis sue ad israhel. et in illo deserto clamauit. parate viā dño.

Viam multiplicē debem⁹ deo parare.

Secundū est videre q est illa via quā dño debem⁹ preparare: et circa eius aduētū. et hoc notat⁹ cū dñr parate viā dño. Et sciendū est q multiplicē viā debem⁹ ei pare et dirigere: vt digne. et valeat in cordib⁹ nostris habitare.

Prima via quā debem⁹ ei preparare est mūdicia cordis. Ista via ē castitatis et virginitatis. ista via ē imaculata. de ista dicit psal. ambulās in via imaculata hic michi ministrabat. ista via ē via sapiē: de q dicit salomō puer. nū. viā sapiē mōstrabo tibi zc. et ē vere ista via: via sapientie qz magna ē sapiā cor suū custodire ab immūdicia luxurie: et magna insania ē esse diu in imundicia luxurie. vñ gre. Que maior ē insania q pro delectatōe momentanea obligare se ad eterna supplicia et amittere suple regna celestia. id est breuis ē fornicatōnis delectatio sz perpetua ē pena fornicātis. ideo viā luxurie debem⁹ fugere: qz dñs ignorat ābulātes p eā. puer. xxx. qz dñs ignorat viā adolescentis in adolescētia sua. et dñr ibidē talis ē vultus mulieris adultere zc. et in psal. via illoz se. et lu. Certe qui p istas vias vadūt: ipsi pereūt et faciūt de cordib⁹ suis bitaculū dyabolo. vere nō ē decēs talē regnare cū illo qui est rex regū et dñs dō. vt hēt⁹ apoca. xix. qui nec bitare nec beire i hospitio tenebroso et pleno immūdicia et luto fetido nouit. sz talia sūt corda luxuriosoz et ideo ad hoc q reiat

christus in cordib⁹ nostris debem⁹ omnē imundiciā luxu-
rie ab illis icidere et abiicere. ⁊ hoc ē qđ dicit ia. i. abiiciē-
tes omnē imūdiā et habūdantiā malicie suscipite insitū
verbum qđ potest saluare aīas vestras. per imundiciā po-
test designari ipsū peccatū luxurie. p habūdantiā mali-
cie praua cordis desideria: male cogitatōes et respect⁹ il-
liciti ⁊ colloquia praua q̄ corrūpūt bonos mores. omīa il-
la debem⁹ abiicere a cordibus nostris: si volum⁹ digne su-
scipe verbū caro factū qđ pōt saluare aīas nostras. ephe.
v. dicit apostolus. fornicatio aut aut omnis imūdiā aut
auaricia nec noietur in vobis. s; remoueat⁹ a vobis sicut
decz sanctos turpitudine et stultiloquiū aut scurrilitas q̄
ad rē nō ptinet. Ita parat⁹ prima via q̄ est mūdiciā cordis
sicut dicit⁹ eccle. ii. qui timēt dñm preparabūt corda sua
et sicut dicitur puer. xxii. qui diligit cordis mūdiciā ha-
bebit amicū regē. s. christū. **S**cđā via est hūilitas. p istā
viam ambulauit christus: qñ de celo descēdit in vterū vir-
ginis et ibi veri serui formā accepit. sicut habet⁹ phil. ii.
exinauit semetipsum formā hui accipies ⁊c. vere nūq̄ fu-
it facta maior hūilitas illa quā dñs celi et vniuerse ter-
refecit: quādo formā serui accepit. et qui inter seruos su-
os quasi seruū et mīster eoz esse voluit. Istā viam para-
uit beata virgo gloriosa in corde suo filio dei. ⁊ ideo ipsa
filiū suū cōcipe meruit ⁊ parere. vnde dicit lu. i. respexit
dñs hūilitatē ācille sue. Istam viā. s. hūilitatis debem⁹
dño in cordibus nostris parare. et hoc est qđ dicit p̄sa. xi.
parate vias dñi rectas facite semitas dei nostri in solici-
tudine omnis vallis exaltabit⁹. et omnis inōs hūiliabitur.
per valles humiles significātur qui exaltabūtur in glia
eterna. per montē supbi elati significātur: qui in fine hūi-
liabūtur in dānatione eterna. qz sicut dicit puer. xxix. hūi-
lem spū suscipiet gloria: et supbū ⁊c. Sequit⁹. hūilitas.
ideo viā hūilitatis deo in cordibus nostris preparare de-
bem⁹. S; ista via preparat⁹ per omnis superbie ambitio-
nis ⁊ elatiōis a cordib⁹ nostris reōtionē. qđ remouere de-
bem⁹. et hoc est qđ dicit⁹ i. re. vii. parate corda vestra

dñō et illi soli seruire: auferre baalim et astaroth de medio vestri. baalim superior interpretat^r. et significat superbos: qui per superbiam suā oēs alios volūt supare et sibi sub iicere. astaroth interpretatur presere: in quo sūt duo. ci bus et fimus. In cibo notat^r gula: in fimo luxuria. ita su perbiā: luxuriā et gulā debem⁹ de medio nostri .i. de cor dib⁹ nostris auferre. **Tercia** via est pacis. de ista via di cit zacharias pater iohānis baptiste lu. i. Illuīnare his q̄ in tene. et in um. mor. se ad diri. pe. no. in viā pa. et puer. iiii. vie eius vie pulchre: et oēs semite eius pacifice. quia ppter hoc veit in mūdū: vt pacē poneret inter nos et deū patrē: et inter angelū et hoīem: et inter hominē et homi nem: inter quos discordia erat ppter peccatū p̄imi parē tis. Viā pacis debemus ei parare in cordibus nostris qz sicut dicit psal. In pace factus est locus eius.

Pacē triplicē debemus deo parare.

Sciend⁹ est q^d triplicē pacē debemus parare quātū ad deū et quātū ad p̄imū: et iter carnē et spiritum. **P**rima paratur per verā cōtritionē. scda per verā confessionem. tertia per magnā carnis mortificatōnem. De ista triplici pace d^r ecclesia. xxv. vbi dicit^r. his trib⁹ placitū est spiri tui in eo q^d probata sūt corā hoīb⁹. concordia fratrum. s. carnis et spiritus. hoc iacob et esau amor p̄imor⁹. ecce se cūda pax que dicitur esse quātū ad p̄imū. sequit^r vir et mulier sibi cōsentientes. ecce tertia pax: que debz esse quātū ad deū. qz vir est christus: mulier est aīa fidelis si bi. i. christo in oībus obediēs. **Q**uarta ē iusticie et equi tatis. de ista dicit salomō puer. iiii. ducā te p seitas equi tatis: quas cū igressus fueris nō artabūt^r gressus tui: et currēs 2c. puer. xv. vie iustor⁹ absq³ offēdiculo. Istā viam dñō preparam⁹ qñ a malo declinam⁹: et qñ bona opera faci mus. scdmq^d dicit psal. declina a malo et fac bonū. **P**re terea viā iusticie dñō in nobis param⁹ et dirigim⁹: qñ ali is nō facim⁹ nec dicim⁹ quod nō vellem⁹ dici k̄ fieri no bis ab ipsis. secūdū q^d dicit^r thob. iiii. qd̄ tibi ab alio ode na fieri: vide ne facias alteri. **S**iliter qñ aliis facim⁹ oīa

que vellemus ut ipsi nobis facerent. et hoc est quod dicit mat. vii.
quocumque vultis ut faciant vobis homines etc. Item quoniam unicuique
reddimus quod suum est: deo. scilicet et patri nostro. iste sunt vię recte
de quibus dicit dominus sap. x. Iustum deduxit dominus per vias re-
ctas. Et sicut dicitur eze. xviii. Si autem aduerterit se iustus
a via sua: et fecerit iniquitatem secundum abhominaciones suas
quas operari solet ipse nunquam vivet. et quod dominus non et omnes iusticie
eius non recordabuntur amplius. nunquid via mea non est equa
dicit dominus. **Q**uinta via est caritas. de ista dicit apo. i. ad
corin. xii. adhuc excellentiorem viam vobis demonstro. Ista via
est via regia et publica que ducit omnes ad terram promissionis. unde
dixerunt filii israel a seon rege. nume. xx. via publica gradi-
emur: non ad dexteram vel ad sinistram curiositatis declinabi-
mus. Ista via larga est. unde i. ad cor. xiii. dicit apostolus ca-
ritas patientes est benigna est non emulat patientes est in omni per-
secutione benigna est egenis. id est larga egenis in epularum lar-
gitione. non emulat. id est non habet invidia de aliorum felicitate.
ideo illi qui volunt istam viam domino preparare debent impati-
entiam et avariciam et invidiam a se removere. et viam impa-
tientie avaricie et invidie a se reducere. quia de illis qui per vi-
am illam ambulat. unde in canonica iude. de illis qui viam caym
abierunt. et errore balaam mercede effusi sunt. et contradictione
chozee perierunt. per viam caym via invidie significatur. quo-
nia per invidiam caym fratrem suum interfecit. per viam balaam via
cupiditatis et avaricie. per chozee viam via invidie et con-
tradictionis. sed de illis qui per istam viam ambulant. **S**exta via
est penitentiae et austeritatis. de ista dicit hic. parate viam
domini. et mat. vii. arda est via que ducit ad vitam etc. Hec est via tri-
um dierum: de qua dicit moyses exo. iii. via trium dierum ibimus
in solitudinem et imolem deo nostro. **P**rimus dies est dor-
lor de peccatis. Secundus est rubor confessionis. **T**ercius est conti-
nuatio bone operationis. sicut dicit ysa. xxi. hec est via: ambula-
te in ea. Ista viam paraverunt domino et ambulaverunt per eam
ad paradisum omnes sancti apostoli martires confessores et vir-
gines. Ista viam nobis pavit christus primo: et fecit per suum sa-
guinem preciosum quem effudit in cruce. hebre. x. habentes itaque

187
fratres fiducia sanctorum et sanguinis christi: qui nuntiavit
nouam viam nobis. via ista scilicet penitentiae debemus domino prepa-
rare. quia penitentiam debemus omnes facere: si volumus in regnum ce-
lorum intrare. quia sicut dicitur actu. xiiii. per multas tribulati-
ones et angustias oportet intrare in regnum celorum. Ad illud
regnum perducatur nos christus. Amen.

Dominica infra octavas natiuitatis. 6° sextus.

P Ver. autem ihesus crescebat et confortabatur plenus sa-
pientia: et gratia dei erat in illo. luce. ii. Verba
ista ad litteram dicta sunt de ihesu christo dulcis-
simo filio dei qui crescebat corpore. qui (scilicet secundum quod erat homo fra-
gilis) confortabatur spiritu sancto: non secundum quod erat verbum. sed secundum quod
homo fuit plenus sapientia et gratia. sapientia plenus fuit
quia in ipso habitauit plenitudo diuinitatis corporalis. unde col.
ii. dicit apostolus. quod in eo fuerunt omnes thesauri sapientie et sci-
entie dei. Similiter plenus fuit gratia secundum quod homo. unde io. i.
de plenitudine eius accepimus omnes et cetera. dicit ergo euangelista
puer ihesus crescebat et cetera. **I**n istis verbis tria sunt conside-
randa et notanda quod debet habere et facere quilibet iustus. **P**ri-
mum est quod debet habere vite puritatem: et esse sicut puer pro-
pter pueri multiplicem proprietatem. **S**ecundum est quod debet cresce-
re et perficere de virtute in virtute. **T**ercium est quod debet ha-
bere gratie dei et sapientie plenitudinem. et quantum ad suffi-
cientiam. In primo potest notari status incipientium. in 6° status perfi-
cientium. in tercio status perfectorum. Primum nota cum dicit. pu-
er autem ihesus. Secundum cum dicit. crescebat et confortabatur. Ter-
cium cum dicit. plenus sapientia et cetera. **P**rimum est ergo quod debet esse
quilibet iustus puer propter pueri multiplicem proprietatem.
versus. Sunt pueri puri: parui: paruo saccati. Ludunt: con-
formant: cito dant: cito pacificantur. **O**re: manu: corde bonus
infans sit sine sorde. **P**rima est propter vite puritatem. quia
puer debet a puritate vite. et cum triplex sit peccatum: oris cor-
dis operis. sciendum est quod circa illud triplex peccatum debet quilibet
iustus habere triplicem puritatem. puritatem oris: puritatem
cordis. puritatem operis. De puritate cordis dicitur puer. xvi.
sermo purus pulcher est. sermo purus dicitur qui perfertur

absq; mendacio et absq; pxi mi nocumēto: et absq; iuramē
to. talis dz esse sermo cuiuslibz viri. primo debz esse absq;
mēdacio pncioso et nō cōtra cōsciētā . qz sicut dicit psal.
perdes oēs qui loquūtur mendaciū. et sap. i. os qd menti
tur occidit animā . Itē debz esse absq; pxi mi nocumēto.
et absq; detractōe pxi mi. quia sicut dicit^r puer. xiiii. qui
detrabit rei alicui obligat se in futurū. s. ad eternā dāna
tionē . Detractores sūt sicut siconie q̄ venenosis aialibus
pascūtur . sic detractores peccata q̄ quasi venena sūt in o
re deferūt et sūt quasi cibus eoz. vñ in psal. venenū aspi
dū sub labiis eoz. ⁊ ibidē. deuorāt plebē meā sic escā panis
Itē debz esse absq; cōtumelia dei. i. sine iuramēto. ppter
magñū piculū iuramēti p̄hibet dñs iuramētū in euagēo
dicēs. mat. v. nolite iurare per celū neq; per terrā ⁊c. o q̄
malū est iurare p mēbra chriſti ⁊ blasphemare chriſtū. hoc
est vnū malū qd dominus nō sinit esse impunitum. quia
multociens homines assueti iuramētis blasphemis mor
te subitanea moriūt^r . vñ puer. xx. qui maledicē patri suo
scilicet chriſto. ⁊ matri sue. s. eccie: extinguet^r lumē eius
in mediis tenebris. s. qz in peccatis suis moriet^r . qz sic di
citur mat. xii. spiritus blasphemie nō remittitur. i. vix re
mittitur. et beatus gregorius narrat in dyalogo q̄ quidā
diues hō erat rome qui dilexit filiū suū quendā puerū
annoz quinq; . qui blasphemare deū et iurare p mēbra ei⁹
assuetus fuit. quadā die cū pater eius teneret eū i brachi
is suis et blasphemaret deū: clamauit puer. mali hoīes
et nigri veniūt qui me perdere volūt: qui cū hoc dixisset
statim blasphemauit nomē domini: et aīaz illis malis ho
minibus. s. dyabolis reddidit. Si deus in puero quīq; an
nozū peccatū illud vindicauit: nūquid parcat adultis et
discretis qui hō peccatū cōmittūt tota die? cōstat q̄ nō.
sermo ergo purus ⁊ pulcher est: qui p̄fert^r sine mēdacio.
s; pulcherrim⁹ est et purissimus qui p̄fert^r sine dei cōtu
melia ⁊ sine iuramēto. Itē puritatē cordis dz bēre. de hō
dicis ia. iiii. emundate manus vestras et purificate corda
duplici aīo ⁊ sap. i. sentite de dño in boitate ⁊ in simplici

fate cordis querite illū. i. in puritate cordis. vere quilibz
christianus debz hēre cor purū a tribus. a luto luxurie. a
veneno ⁊ sanguine rācoris ⁊ discordie. ⁊ a rubigine cupi
ditatis ⁊ auaricie. De luto luxurie dicit psal. et orat dñm
deū suū: d. Eripe me dñe de luto. s. luxurie. vt non ifingar.
dicit. vt nō ifingar. qz quidā sunt in illo luto ita infixi: q
infra decē ānos de illo luto exire nō possunt: nec volūt. et
ideo isti sūt insani. qz ilanus estz qui i luto caderet et de
luto exurgere nō vellet. De sanguine rācoris et discordie
dicit puer. vi. vbi dicit q dñs odit man⁹ effūdētes san
guinē. manus effūdētes sanguinē habēt illi qui se inant i
ter fratres discordias. et gen. ix. phibet caro cū sāguine
i. carnalitas vel mortificatio carnis cū sanguine rācoris
et discordie. et in ysa. i. cū multiplicaueritis orōnem non
exaudia. dicit dñs. qz man⁹ vestre sanguine plene sūt zc.
De rubigine cupiditatis et auaricie dicit iacob. v. agite
nūc dītes plorate vlulātes in miseris vestris q venient
vobis. Sequit. aurū ⁊ argētū vestrū eruginauit: et eru
go erit vobis i testioniū. et puer. xxv. dicit. aufer rubigi
nē de argēto. i. de viro iusto. ⁊ egrediet⁹ vas purissimū. i.
cor. Cor iusti ē vas dñi: qd dñs esse ab istis mūdū ⁊ purū. ⁊
debz esse plenū grā dei. qz beati mūdo corde: quoniā ipsi
deū videbūt. mat v. **I**te puritatē operis debz habere. et
sicut dicit psal. secūdū puritatē manuū mearū retribuet
michi. i. thimo. ii. dicit apostolus. volo viros leuātes ma
nus puras ad dñm zc. per puritatē manuū et p puras ma
nus significantur opera bona et pura. vere opera nostra
debent esse pura a tribus. qz pura debem⁹ facere ea ppt
deū. vñ pura debēt esse a tēporali remuneratōe: et ab in
nis glorie puluere: et ab hoīmū fauore. ab illo triplici mu
nere debēt esse pura. vnde ysa. xxxiii. dicit. beatus qui ex
cutit manus suas ab omni munere manus. s. cordis ⁊ oris
qz sicut dicit glo. sup illud iere. xlviii. maledictus qui fa
cit opus dei fraudulēter vel negligēter. Est munus a ma
nu a corde ⁊ ab ore. Munus a manu ē pecunia ⁊ remune
ratio spālis aliqua. mun⁹ a corde est ianis gloria. munus

ab ore ē fauor humanus siue laus humana. ab isto triplici munere debēt esse opera nostra pura. qz debemus illa facere absq; tēporali remuneratōe et absq; humano fauore et absq; ianis glorie puluere. et sicut dicit beatus aug. qui de bono opere gloriat: de virtute viciū facit. certe tales nullā aliā mercedē habebūt de bonis opibus suis mat. v. Amē dico vobis receperūt mercedem suā. **I**ste tres puritates significāt per tres pueros: quos dominus liberauit de igne caldeorū. **S**ecūda est ppt' veritatē. qz puer verax ē. vñ vulgariter dicitur. a stulto et ebrio et puero extorquet' veritas. et nos sēper dēmus veraces esse i pmissionibus nrīs et in oībz dictis et factis. sicut dī ysa. xxxiij. qui loquit' veritatē habitabit in excelsis. et math. v. dīc' christus. sit sermo vester est est nō nō. **T**ercia est ppter iniurie obliuionē et ppter eius benignitatem. qz non meminit iniurie sibi illate et nō repercutit nec se vindicat: s; cito placat': nec tenet rancorē. talis puer fuit christus qz nō repercutit percutiētes nec vindicauit se de malefactoribus: cū possz illos tūcito cōfundere. et cito placat' ē pctōnibus: qñ volūt peitēre de pctis suis. vt pz in magdalena et in filio pdigo. luce. xv. de christo dicitur isa. xlii. et mat. xii. ecce puer meus electus quē elegi et posui sup eū spiritū meū. Sequit'. nō cōtendit nec clamabit. talis puer debet esse iustus quilibet. vñ iustis dicit apostolus ro. xii. nō vosmetipsos defēdatis carissimi: s; date locū ire et mat. v. dimittite et dimittet' vobis talibus pueris dīc' psal. laudate pueri dñm zc. **Q**uarta ē q nō erubescit qñ videt quis suā nuditatē. ita qui vere iustus est nō erubescat si paup vel nudus ē ab oībz tēporalibus p amore iesu christi. **I**stā pueritiā hūerūt pñmi parētes āte peccatuz. gen. ii. erat vterq; nudus: et nō erubescēbāt se vidē' nudos et isa. xx. ābulauit seruus meus isaias nudus et discalciat' tales pueri fuerūt oēs apostoli. vñ io. xxi. dixit g^o eis iesus pueri nūquid pulmētū habetis? **Q**uīta ē ppter patris et matris dilectōnē. qz diligit eos libenter iacet cū illis i eod lecto ita q iust' ē diligit matrē spūalē et christū

patrem suū et libēter iacet et dormit ⁊ requiescit cū illis
in lecto bone cōsciētie: religionis vel contēplatōis. vñ dñs
dicit in ysa. viii. ecce pueri mei quos dedit michi dñs in
signū et portētū israel. qđ exponit ihūs luc. xii. pneri mei
mecū sunt in cubili meo. de isto lecto dicit spōsa. cāti. i. le
ctulus noster florid⁹ scz liliis castitatis: obsequiis pietat⁹
tis: rosis caritatis. sz iste puer dz appellari ihūs. sic qui
libet ardēter et diligēter salutē aīe sue debet q̄rere: sicut
spōsa faciebat q̄ dicit cāti. iii. surgā et circuibo ciuitatē p
vicos et plateas: et querā quē diligit aīa mea scz ihesum
saluatorē meū. **S**ecundū principale crescere ē qđ dz cres
cere de virtute in virtutē. et hō notat⁹ cū dicit crescebat et
cōfortabat⁹.

Qua⁹ modis dz iustus crescere.

Et sciendū qđ qua⁹ modis debet iustus crescere. **P**ri⁹
debet crescere de virtute in virtutē. et hoc ad modū lucis
mane splēdētis. vñ puer. iiii. iustorū semita quasi lux splē
dēs p̄cedit et crescit vsq; ad p̄fectū diē. gen. xlix. filius ac
crescens ioseph de bono in melius: et decorus aspectu. sz
multi sunt qui ita nō faciūt: sz sunt sicut luna. q̄ quātum
crescit p̄ primā quindenā: tantū decrescit p̄ aliā quidenā.
isti sunt carnales et ideo stulti sunt. et sicut dicit⁹ eccle.
xviii. stultus vt luna mutat⁹. et gen. xlix. dicit⁹ de rubē (p̄
quē carnales significāt⁹) ruben effusus es sicut aqua nō
crescas. sz de bonis iustis dicit psal. qđ ibunt de virtute in
virtutē. **S**ecūdo debet crescere iustus p̄ bonorū operum
multiplicationē. et hoc est qđ dicit ipse dñs viris iustis.
gen. ix. crescite et multiplicamini scz p̄ bonorū operū mul
tiplicationē. et sit terroz vester sup animalia terre et sup
volucres celi. per aīalia terre carnales gulosi significāt⁹
per volucres celi supbiz elati. sup istos debet terroz iusto
rū esse. vñ gen. xvii. dicit dñs ad abraham (per quē signifi
cat⁹ quilibet iustus qui debet esse pater multarū bonarū
operationū) crescere te faciam rehemētissime in gētibus.
in bonis opibus debet crescere iustus ad modū vitis. vñ
qđ dicitur gen. xi. videbam corā me vitē in qua erant tres
propagines creſcere paulatim in geminas. per vitē signi
c. iiii.

ficatur quelibz anima fidelis q̄ dz portare vinū cōpūcti-
onis. tres ppagines significāt opa misericordie ⁊ opa iu-
sticie. In istis operibus debz aīa fidelis paulatī crescere.
Tercio debet crescere iustus et nos in deo vertere p fer-
uētē caritatē. vñ apostolus ephe. iiii. veritatem facientes
crescimus in quātitate et ī illo per oīa christi caput. ⁊ in
eze. xviii. cū germinasset creuit in vineā latiorē. i. latiorē
caritatē. **¶** Quarto debz crescere in gratiā dei et in dei
cognitōnē p verā confessionē. vñ ii. pe. iiii. dicit beatus pe-
trus iustis. crescite vero in gratiā actōe et cognitōe dñi
nostri iesu christi. et iudicū. iiii. humiliavit ergo deus ra-
bīm regē chanaā in illo corā filiis israhel: qui crescebant
quotidie. filii israhel sunt iusti vidētes deū per verā con-
templatōnē: et quotidie debēt crescere in cōtemplatōnē.

¶ Crescere faciūt iustū tria.
Sed sciendū est q̄ tria sūt que faciūt crescere iustos. In
istis quattuor predictis primū est dilectio paupertatis. vñ
gen. xli. dixit ioseph. crescere me fecit deus in terra pau-
pertatis mee. Secūdū est tribulatio cordis. vñ i exo. i. di-
cit de filiis israhel: q̄ quāto magis opprimebātur tanto
magis multiplicabātur et crescebāt. **¶** Tercū est hūi-
tas cordis. vñ hester. xi. dicit de ipsa q̄ fuit multū hūilis
fons parvus creuit in flumē magnū. **¶** Tercū principa-
le est q̄ iustus dz habere sapiētie et gratie plenitudinē. ⁊
hoc notatur cū dicit. plenus sapiā et gratia. vere quilibz
iustus debet esse plenus sapiā. sz nō sapiā mūdi. quia sic
dicit apostolus. i. cor. iiii. sapiā huius mundi stulticia est
apud deū. et de illis qui habēt istā sapiētā dicitur iere.
iiii. sapiētes sūt vt male agāt vel faciāt 2c. Itē nec sapiē-
tia carnis. qz sicut dicit apostolus ro. viii. sapiā carnis inī-
mica est deo. ibi dicit biero. vera ē sapiā q̄ timori dei cōiū-
gitur. vbi aut inuidie et tergiuersatō nō sapiā: sz versutia
et caliditas vocatur. Itē idem quos magistros putabam
inuenti sunt peiores discipulis. ⁊ quāto in diuitibus ma-
ior auctoritas: tanto maior insolētia peccatorū. Itē nec sa-
piētia dyaboli. de qua dicit ia. iii. nolite gloriari neqz ee

mēdaces aduersus veritatē. non est ista sapiā desursū de-
scēdēs: s; terrena aīalis et dyabolica. s; plenus d; esse sa-
piētia dei. et de ista sapiā dicit^r iā .iii. sapiētia q̄ desursū
est primū quid pudica ē. deinde pacifica 2ē. q; facit homi-
nē esse pudicū et pacificū deo 7 āgelis. vere plenus debz
esse iustus sapiā dei. i. sapore dei et celestiū. q; sapiā a sa-
pore dei. et etiam plenus grā dei. et hoc sicut fuit beatus
stephan⁹. vñ actuū. iiii. d; q; cognouerunt stephanū ple-
nū sapiā et fide 2ē. et ibidem. stephanus plenus gratia 7
fortitudie 2ē. Istā sapiētia dat dñs vris iustis 7 istā gra-
tia. vñ psal. gratiā et gloriā dabit dñs. gratiā suā et sapi-
entia istā hic in presenti et gloriā eternā in futuro conce-
dat nobis christus filius dei vñi. Amen.

Dominica infra octauas epyphanie. sermo septimus.

Hil quid fecisti nobis sic? ecce pater tuus et e-
go dolētes querebam⁹ te. lu. ii. legit^r i isto euā-
gelio q; ascēdētib⁹ maria et ioseph iherosolimā
scd; cōsuetudinē diei festi. s. in pascha remansit puer ie-
sus i iherusalē 7 nō cognouerūt parētes eius. Si q̄ratur
quo^o dñs potuit a parētibus obliuioni datus relinqui (vt
dicit glo) qui tāta parētū puidētia nutriebat^r? Rndendū
est q; filius israhel affluētib⁹ ad festa 7 ad ppria redeūt^r
bus: mos erat seorsum viros seorsū feinas choros ducētes
īcedere: pueri cū quolibz parēte idznter ire poterāt. ideo
d; mariā 7 ioseph vicissim putasse puerū iesū quē secū nō
cernebāt cū altero parēte reuersum. sequit^r. et nō inueni-
entes reuersi sūt iter vnus diei et requirētes eū scda di-
e iter cognatos 7 notos nō iuenerūt eū. post triduo vero
iuenerūt i iherusalē i tēplo i medio doctorū audiētē eos 7
interrogantē. et tūc dicit ad eū mater glorioīa virgo. fili
bone quid fecisti nobis sic? In hoc toto euāge^o quibz sunt
nobis cōsiderāda. **P**rimū ē vbi christus saluator noster
amittitur. **S**cōda quibus querit^r. **T**ercū est quo^o
querendus ē ad hoc q; inueniat^r. **Q**uartū est quomodo
inuenitur. **Q**uintū est vbi inuenitur.

Amittit^r christus salus nostra tribus locis.

Primū est ergo videre vbi christus salus nostra amittit^r

Et sciendū est q̄ in multitudine et solēnitāte et in sua co-
gnatiōe. vere amittit^r in multitudine vicioꝝ et in tumultu
eoꝝ. vñ luce. xix. dicit^r q̄ zacheus nō potuit eū videre pre-
turba et mat. ix. dicit^r q̄ prius ihūs eiecit turbā q̄ puellā fi-
liā p̄ncipis suscitauit. de ista multitudine dicit^r tren. i. pro-
pter multitudinē iniquitatū eius puuli eius ducti sunt ca-
ptiui a facie tribulātis. similiter in multitudine diuitiaꝝ
amittit^r ch̄istus multotiens: q̄ cupidi avari gloriānt^r in
multitudine earū. q̄ sicut dicit psal. in multitudine diuitia-
rū suarū gloriāt^r. s̄ ēte sicut dicit^r osee. v. in gregibus suis
et in armētis suis ibūt ad q̄rendū dñm: et nō inueniēt eū
ablatus ē ab eis. Item amittit^r in solennitate. i. in gaudio
mōdi. q̄ sicut dicit augu. leticia mōdi est in p̄cto nequi-
cias luxuriarū: in spectaculis vagari: ebriōitate ingurgi-
tari: turpitudinē facē et nichil malī pati. ecce gaudiū mō-
di. q̄ oīa facē placent. nō castigari fame vel aliqua aduer-
sitate: s̄ oīa in rerū habūdātia: in pace carnis: in securita-
te male mētis agere. tales aut solēnitates vestras odiuit
aīa mea 2°. ideo dicit dñs in ysa. i. neomenias et solennita-
tes odiuit aīa mea 2°. et mat. v. dīsp̄gā stercus solēnitatis
vestre. q̄ solūmodo hoīes in die festo a terrenorū labore lu-
xurie ebrietati ⁊ spectaculis vacāt. vñ dñs in ezechi. xxii.
a sabbatis meis verterūt oculos suos ⁊ inquinabar in me-
dio eoꝝ sc̄z p̄ immūdiā operū in diebus festis. vñ hodie
ita indebite solennitates ab hominibz custodiūt^r et a ma-
lignis spiritibus derident^r. vñ tren. i. viderūt eam hostes
et deriserūt sabbata eius. tales amittūt dñm et nunq̄ eū
inueniūt. vñ talibus dicit dñs. io. vii. q̄retis me ⁊ nō inue-
nietis. Itē amittit^r in sua cognatiōe sc̄z inter cognatos et
notos. et ibi nō pōt inueniri. ēte illud verū ē multoties ad-
litterā q̄ iter cognatos amittit^r ihūs et ibi vix inuenit^r. vñ
ber. quo^o te bene ihesu inter cognatos meos iueniā: qui in-
ter tuos minime es inuētus. quō te iueniā in gaudio: quē
mater dolēs vix inuenit. vel p̄ cognatos carnalitas ⁊ pec-
cata carnis significāt^r. q̄ cognata n̄ra sunt vt gula et lu-
xuria q̄ de carne n̄ra exeūt et in illa cognatiōe amittitur

iesus: et nūq̄ iuenit̄. vñ iob. xlviii. nō iuenit̄ in terra su-
auiter viuētū. et sponsa in cantu. ii. in lectulo meo q̄sui
quē diligit aīma mea. quesui illū et nō inueni. ppter ista
tria dicit dominus abzabe: per quē quilibet iustus signifi-
cat̄. gen. xlii. egredere de terra tua. i. de amore et multi-
tudine terrenoz. et de domo patris tui. s. dyaboli. vbi ha-
bitāt qui immūda opa in solēnitatibus faciūt: et illa male
custodiūt. et de cognatōe tua. i. de viciis carnis. et vade i
terrā quā mōstrauero tibi. q. d. ibi poteris me iuenire.

A quibus dominus queritur.

Secūdu est videre a quibus querit̄ iesus saluator. Et
sciendū est q̄ a parētibus maria et ioseph. per mariam que
mare amarū itēpretat̄: significatur penitētes qui cōti-
nue debēt esse in amaritudine de pctis suis. sicut erat iob
qui dicebat. iob. xlii. in amaritudinibus morat̄ oclūs me-
us. per ioseph qui augmētū itēpretat̄: significatur cari-
tas que augmētāt oīa bona. s. in hōinibus. isti sunt paren-
tes iesu chisti penitētes in caritate existētes. et isti sūt
qui vere querūt iesū saluatōrē suū. et isti in fine iueniēt
eū. puer. viii. qui vigilauerit ad me inueniet me. i. qui a
iūuētute sua vigilauerit in pñia et in caritate ad querēdū
isti inueniēt me. in iūuētute enī debemus eū querere: nō
in morte. sicut illi faciebāt de quibus dicit psal cum occi-
deret eos q̄rebant eū. isti penitētes et in caritate exñtes
sūt parētes iesu chisti. qz isti sūt faciētes eius volūtātē.
qz sicut ille dicit math. xii. qui facit volūtātē meā: et non
suā suple hic me frater soror et mater ē. talibz dicit psal.
querite dominū dum iueniri potest: et viuet anima vr̄a.
vita gratie hic: et vita glorie in futuro.

Querere deum debemus tripliciter.

Terciū est videre quāto querendus sit chistus ad hō
q̄ iueniat̄. Et sciendū est q̄ tripliciter debemz deū q̄rere
.i. diligēter deuote et ardēter et perseuerāter. diligenter
debemz eū q̄rere sicut q̄rit hō ouē suā perditā. qz chistus
drouis ppter huilitatē suā et mansuetudinē. psa. liii. ita
diligenter querebat eū spōsa cātī. iii. surgam et circuibo

civitatem per vias et plateas et queram quem diligit anima mea. similiter ita querit eum qui ex toto corde querit illum. et ita querebat eum dauid. vñ psal. in toto corde meo exquisivi te etc. Item deuote et ardenter debemus eum querere. ita quesivit eum beata magdalena. qz cū lachrimis. vñ io. xx. dicitur qz maria stabat ad monumentum fo. plorans. et dū plorat dicūt ei angeli. mulier quid ploras: quem queris. qz tulerūt dominū meū et nescio vbi posuerūt eū. ita similiter querebāt eum beata virgo et ioseph. vñ de dicit ei beata virgo vt habet hic fili mi: quid fecisti nobis sic. ego et pater tuus dolētes querebām te. Et quid mirū qz thesaurū preciosū et rē preciosissimā amiserāt. vere deuote et ardenter debem⁹ querere eū. et hoc sicut famelici qz ut cibū suū siue panē. qz ipse est panis vite. io. vi. ego sū panis vite etc. Itē sicut egrotus suā sanitatē. mala. ini. sanitas in penis eius. et psal. misit verbū suū et sanauit eos. Itē sic cecus lumē. qz ipse est lux mundi. io. viii. ego sum lux mundi. **T**ercio debemus eū querere perseueranter. vñ de i psal. querite faciē eius semper. et lu. xi. querite et inuenietis. pulsate et aperietur vobis.

Inuenitur christus post triduum.

Quartum est videre quomodo inuenitur. Et sciendū est qz post tridū inuenitur. **P**rima dies est ante legē. Scda sub lege. Tercia sub gratia. Quesitus est aduētus eius. s. christi in carnē a patriarchis ante legē: et nō inuētus. qz situs est sub lege a pphetis: et nō est inuētus. qz situs ē a gratia et sub gratia: et inuētus est. vel per tridū significatur opera iusticie i se et opa misericordie quātū ad primum. et opera pietatis quātū ad deū. vel per tridū significat cōfessio cordis: cōfessio oris: satisfactio opis: et executō boni opis. et quātū ad religiosos p tridū illud pnt significari obediētia: paupertas: et castitas. De isto triduo dicit mat. xviii. ecce iam triduo sustinēt me. nec habēt quid mādudent. hec est via trium dierum: de qua dicit moyses pharaoni. exo. iii. viam trium dierū ibim⁹ in deserto: vt immolemus deo nostro. vel per tridū potest significari

23
dies passionis et dies sabbati et tertia dies fuit dies pa-
cis et quietis et dies exultationis et resurrectionis. vñ osee
vi. visitabit nos pñ duos dies et i tertia die suscitabit nos

Inueitur christus in quinqs locis.

Quintū ē videre vbi inuenitur christus. **E**t sciendū ē
q in quibz locis. **P**rimo inuenit in presepio a pastoribus
lu. ii. dicit angelus pastoribz. et hoc vobis signū saluato-
ris inueietis infantē pñis inuolutū et positū in presepio.
vere i presepio. qz in paupertatis loco inuenit christus a
pastoribz. i. a prelatis ecclesie quādo nō sūt auari: nec cu-
pidi. vel a pastoribz. i. ab oibz fidelibz fideliter sibi cōmis-
sas oves ad custodiendū. i. aīas suas custodientibus. vñ i
psal. nos aut populus eius et oves pascue eius. **S**ecūdo
inuenitur cū maria matre eius a tribus regibus aurum
tbus et mirram offerentibus. mat h. ii. et intrantes domū
inuenerunt puerū cū maria matre eius. per domum con-
scientia munda et pura et cor mundū et purum ab omni
peccato significatur in tali domo inuenitur christus a re-
gibus. id est ab illis qui sciūt bñ regere sensus suos. lin-
gua nō loquat verba turpia: aures nō audiāt verba de-
tractiua: oculi nō respiciāt illicita. s; ad hoc q isti reges
inueiāt eū: oportet q ferant secū tria munera. aurū cari-
tatis. tbus. i. deuotionē orōnis. mirram id est mortificati-
onē carnis. **T**ercio inuenitur in hierusalem in templo a
parentibus. vñ in isto euāgelio dicitur q parētes eius
ingressi sūt in hierusalem et inuenerunt eū in medio do-
ctorū audientē et interrogantē illos. glo. quasi fons me-
dius doctor sedz sed quasi exemplar huilitatis prius in-
terrogat et audit q iſtruat. ne paruuli a senioribz doceri
erubescāt: et ne iſirmi docere audeat. vere a parentibz. i. a p-
entibz exñtibz inuenit iesus i tēplo i hierusalē lu. i. i cor-
de huili et pacifico. qz ibi bitat. vñ psal. in pace factū ē lo-
cus eius. **Q**uarto inuenit i domo simonis. i. in clauſtro
a maria magdalena. i. a religiosis propria peccata lacrimis
mātibz. de hō habet lu. vii. vbi dicit rogabat iesum qui-
dā phariseus vt māducaret cū illo. et ecce mulier q erat in

ciuitate peccatrix vt cognouit q̄ ihesus accubuiſſz in do-
mo phariſei: atulit alabaſtrū vnguētī zc̄. ¶ **Q**uīto iuenit̄
in deſerto ſc̄z p̄nīe a querentibus eū et ibi eū ſequētibus.
iſtos reficit de quinq; panibus z duobz piſcibus. vt habet̄
io. vii. et mat. v. per duos piſces fides z ſpes. p̄ quinq; pa-
nes chriſti quinq; vulnera ſignificāt̄. de fide trinitatis et
ſpe iocunditatis et de quinq; vulneribus ſuis refecit dñs
martires ſuos. ſimiliter habet̄ mat. vi. iſtos reficit ſeptēz
panibz. i. donis ſpūſſancti. Rogemus ḡo deū vt det nobis
eū ſic q̄rere hic vt poſſimus eū inuenire in fine Amen.

¶ **D**ominica p̄ia poſt octauas epyphanie. 6° octauus.

Nuptie facte ſunt in chana galilee: et erat ibi ma-
ter ihesu zc̄. io. ii. Ad litterā iſte nuptie dicūt̄ be-
ati iohānis euāgeliste. In h^o totali euāgelio du-
o p̄nt conſiderari. ¶ **P**rimū ē quid p̄ iſtas nuptias ſignifi-
cat̄. ¶ **S**ecundū ē quid ſignificat̄ per ſex ydrias aque q̄
in vinū mutant̄. ¶ **P**rimū eſt ḡo videre quid p̄ nuptias ſi-
gnificat̄. Sed ſciendū q̄ p̄ iſtas nuptias duo ḡna nuptia-
rum p̄nt cōueniēter intelligi. q̄z due ſunt nuptie. Prime
fuerūt inter filiū dei et hūanā naturā. Secunde fuerunt
inter deū et quālibet animā fidelem. ¶ **P**rimae fuerūt et
ſunt inter filiū dei et hūanā naturā. et bñ dicūt̄ iſte nup-
tie beati iohannis. q̄z iohānes interp̄: etat̄ gratia. q̄z p̄ ſo-
lam grām ſpūſſancti et ſuā caritatē nimīā fuit: q̄ tam po-
tens rex vt ille qui ē rex regū z dñs dominatiū apoc. xix.
voluit talē ancillā z tā paup̄em (vt hūana natura eſt) ſibi
copulari. ¶ **S**ecūdo matrimonii fuit gabriel angelus nūciūſ
et ſpūſſanctus ſac̄dos. bñ luc. ii. dicit̄. miſſus ē gabriel an-
gelus ad mariā virginē zc̄. ibidē dicit̄ āgelus virginī. ne ti-
meas maria: ſpūſſanctus ſupueniet in te zc̄. Nuptie iſte
celebrat̄e fuerūt in vtero virginali. iſte nuptie ſignificate
ſūt p̄ nuptias yſaac z rebece. bñ gen̄ xiiii. q̄ yſaac introdu-
xit rebecā in tabernaculo m̄is ſue ſarrez accepit eā i vxo-
rē. p̄ rebecā ō paciētia interp̄etat̄ hūana natura chriſti et
ſua caro glōſa q̄ in ea multas tribulatōes ſuſtinuit paciē-
ter optime ſignificat̄. p̄ yſaac qui riſus chriſti interp̄eta.

24
fur: filius dei significat^r. qz omnes debēt ridere ⁊ multū
gaudere eo q̄ rebecca. i. humanā naturā sibi in tabernacu
lū sue matris. i. in vtero virgis gloriose despōsavit. vñ sic
hoīes qui habēt sororē aliquā vel aliquā mulierē de pa
rentella sua pauperrimā: si rex francie vel eius filius eā
despōsaret multū gauderēt: ita debem⁹ oēs gaudere mul
tū eo q̄ rex celi et terre filius dei patris vrozē de paren
tella nostra pauperrimā ⁊ villē accepit. et desponsavit. s.
nostrā naturā. iō dicit psal. cātate dño cātī. no.: qz mi. fe.
Iste nuptie sūt pprie nuptie facte in chana galilee. cha
na zelus interpretat^r. galilea interpretatur transmigratio.
et certe zelus. i. amor pprie fecit eū inclinari et nasci ⁊ ita
trāsmigrare et descēdere de celo in vterū virgis ⁊ de vte
ro virginis in mūdū veire. vñ ysa. ix. dicitur. zelus dñi ex
cerit eū fecit hoc. i. his nuptiis fuit vinū cōsolatōis q̄dū
apostoli de presentia spōsi gaudebāt. vñ dicit dñs. math.
ix. non possunt filii nuptiarū lugere: q̄dū cū eis presens ē
sponsus. s. defecit vinū cū dñs trāsiturus ad patrē dicit
eis. io. xv. plorabitis et flebitis vos: mundus autē gaude
bit. vos autē cōtristabimini. Cōuersa ē aqua in vinū cū dicit
eis. io. xvi. tristitia vestra vertet^r in gaudiū. et h^o fuit in
die resurrectōis sue. vñ de io. xx. gauisi sunt discipuli viso
dño.

Sex fecerūt christū incarnari.

Sed nota q̄ erāt ibi sex ydris aque. Quātū ad nuptias
incarnatōis sex ydris possunt dici sex que fecerūt christū
incarnari et que in incarnatōe christi fuerūt. benignitas
hec potest dici prima ydria. de ista ydria dicit apost. ad tī
tum. iii. apparuit benignitas et humanitas in humanita
te saluatoris nostri. **S**ecūda fuit misericordia et pietas.
vñ de ad tītum. iii. nō ex operibz iusticie que fecim⁹ nos:
sed secūdū suā misericordiā saluos nos fecit. **T**ercia fu
it humilitas cōtra superbiam primorū parētū. phil. iiii. exi
nauit semetipsū formā serui accipiens. nullā maiore hui
litate possz aliquis oñdere nec cogitare q̄ ista fuit q̄ pī
ceps toti⁹ mūdi formā sui sui accepit. **Q**uarta fuit pau
peritas. vñ ii. cor. viii. cū diues essz factus ē egen⁹ p nobis

2c. ber. in celis bonorū oīum habundantia suppetebat: sed
pauperes nō iueniebatur in eis. porro hec species in ter
ra habūdabat et nesciebat homo precīū eius. hāc querere
venit filius dei ut eā sua existimatōe faceret preciosā. q̄
hoc admiratur etiā ecclesia dicēs. o admirabile cōmerciū
creator ge. hu. 2c. Quinta fuit pax et tranquillitas. ppter
hoc voluit incarnari et nasci et crucifigi ut pacē poneret in
ter deū et hoīnē et inter nos et ipsos āgelos inter quos e
rat discordia: ppter peccatū primorū parētū. et ideo in or
tu eius cātauerūt angeli sicut habet^r lu. i. gloria i excel
sis deo et in terra pax ho ho. vo. 2c. et psa. i. appellat^r p̄
ceps pacis pater futuri seculi. qz istā pacē veit iformare
et facere. **S**exta fuit amor et caritas. vñ iere. xxx. i ca
ritate ppetua dilexi te: ideo abstraxi te miserās fui. et io.
iiii. in hoc apparuit caritas dei p̄is: q̄ misit filiū suū vñ
genitū in mūdū ut vīnam^r p ipsū. et certe oīa ista muta
ta sūt i vīnū leticie et exultatōis spiritualis: qñ nat^r fuit
iñ lu. ii. dicit angelus pastorib⁹ annūcio vobis gaudium
magnum qd̄ erit omī populo: qz bodie na. ē vo. sal. mundi.

Iste sex significant tristitias q̄s habuerūt apostoli
in passione ch̄isti. **I**ste per sex ydrias aque pnt signifi
ci tres tristicie quas habuerūt apostoli in passione ch̄i
sti. **P**rima fuit de hoc q̄ dixit eis: q̄ vn⁹ eorum debebat
tradere eū. mat. xxvi. amē dico vobis q̄ vnus vestrum me
traditur^r est. et cōtristati valde ceperūt singuli dicere.
nūquid ego sū dñe. **S**ecda fuit qñ iudas tradidit eū iu
deis et a iuda p̄ditore ē osculatus. **T**ercia fuit de alapa
rū p̄cussione. **Q**uarta fuit de iudeorū illusione. vñ mat.
xxvi. alii aut alapas dederūt in faciē eius dicētes. pphe
tiza nobis ch̄iste: quis ē qui te p̄cussit. **Q**uinta fuit de
vestimētorū eius spoliatiōe et eorū diuisione. vñ mat.
xxvii. diuiserūt vestimēta sua sortē mittētes. **S**exta fu
it de sua crucifixiōe. vñ lu. xxiii. crucifixerūt eū et duos
latrones cū eo 2c. Iste sex ydrie aq̄. i. tristicie mutate sūt
in vīnū leticie et p̄solatōis in resurrectiōe. vñ io. xx. gaudi
sūt discipuli viso dño. Scde nuptie sūt iter deū et quālibz

nihil feci. **Q**uarta est de bonorū suorū prius factorū in caritate mortificatione et denigracone. qz sicut tre. i. dicit. parvuli eius ducti sunt in captivitatem. i. oia opa eius mortua sunt propter multitudinem iniquitatum eius. et iere. xxxi. Rachel plorat filios suos. i. opa sua noluit consolari qz non sunt scz viua: scz potius mortificata. **Q**uinta est de penarū inferni obligatione. qz qui peccat mortaliter obligat se ad eternam mortem. qz sicut dicit eze. xviii. anima que peccaverit ipsa morietur. Ista habet tres metretas. i. mensuras. prima est penarū acerbitas. secunda est penarū multiplicitas. tertia est penarū perpetuitas. de his omnibus dicit psal. vlti. ignis eorum non extinguetur et vermis eorum non morietur. In hoc qd dicit ignis ibi notatur penarū acerbitas. In hoc qd dicit vermis ibi erit cum igne: notatur penarū eorum multiplicitas. Et in hoc qd ignis nunquam extinguetur et qd vermis ille nunquam morietur scz re mortis conscientie notatur perpetuitas. **S**exta est de gratia dei et patrie celestis amissione et elogatione. vñ in psal. heu michi qz incolatus meus prolongatus est. et ibidem super flumina babilonis illic sedimus et fleuimus. et tre. i. hereditas nostra versa est ad alienos. Ista habet duas metretas que sunt amissio consolationis spiritualis: et amissio societatis angelorum et dei visionis. Iste tristitie debent mutari in vinum leticie spiritualis in nuptiis patrie. quantum ad nuptias paradisi dicit. sponsabo te michi in sempiternum. vere in paradiso erunt nuptie dei et anime fidelis sue sponse. de istis nuptiis dicit io. apoc. xix. gaudeamus et exulemus et demus gloriam deo: qz venerunt nuptie agni. iste nuptie erunt quando fidelis anima erit coniuncta christo sposo suo in eterna gloria. In istis nuptiis māducabit homo panem angelorum sicut dicit psal. et bibet vinum clarum et dulcissimum. de hoc dicit sponsus cant. v. bibite amici et inebriamini carissimi. In istis nuptiis. sex edrie aque scz sex pene quas habet homo hic (que sunt fames sitis labor luctus dolor et corruptio sue mortis) mutabuntur in vinum eterne iocunditatis.

Penas sex hic patimur.
Vere fames mutabitur in saturitatem et sitis in potum dulcem.

di

[Handwritten notes in a later cursive script, likely a 16th or 17th-century marginalia, covering the bottom third of the page. The text is mostly illegible due to fading and overlapping.]

cem. ysa. xlv. dicit dñs. serui mei comedēt ⁊ vos esurietis: serui mei bibēt et vos sitietis. similiter labor in requiē. vñ in fine dicet dñs. plorātibus illud mat. xi. uenite ad me oēs qui laborastis et onerati estis et ego reficiā vos et inuenietis requiē aīabus uestris. similiter luctus in cōsolatōnē. mat. v. beati qui lugēt quoniā ipsi cōsolabūt⁹. Itē dolor i leticiā et exultationē. ysa. xxxv. gaudiū et exultatōnē obtinebūt et fugiet dolor ab eis ⁊ gemitus. ⁊ apoca. xxi. absterget deus omnē lachrimā ab oculis sanctorū ⁊ c. similiter corruptō mutabit⁹ in icorruptionē et corpus mortale i immortale. vñ. i. cor. xv. oportet hoc corruptibile induere icorruptionē. hoc totū fit nuptiis paradisi. apoca. xix. beati g⁹ qui vocati sunt ad nuptias agni. ad illas nuptias pducatur nos christus filius dei uiui. Amen.

Dominica scda post octauas epyphanie sermo nonus. vñ descēdisset iesus de mōte: secute sūt eū turbe multe et ecce leprosus ueniens adorabat eum mat. viii. vere ad litterā cū iesus descēdisset de loco. s. de mōte in quo pdicauerat discipulis suis et ubi eos docuerat: secute sūt eū turbe multe. alii ppter doctrinā: alii ppter administratōnē: alii ppter curatōnē. vñ hic ecce leprosus ueniēs. Circa istū leprosum et circa curatōnē eius sex sūt cōsiderāda. **P**rimū ē quid significet iste leprosus quē dñs curauit. qd notat⁹ cū dicit et ecce leprosus. **S**cđz est ad quid dñs manū suā misit ⁊ extēdit. qd notat⁹ cū dicit. et extēdit manū. **T**erciū est ppter quid eū dñs tāgere uoluit. qd notat⁹ cū dicit⁹. et tetigit eum. Quartū ē quare dñs qñ curatus fuit ut nemini diceret phibuit. qd notat⁹ cū dicit⁹. uide nemini dixeris. **Q**uintū ē quare eū ad sacerdotes misit. qd notatur cū dicit. uade ⁊ ostēde te sacerdotib⁹. **S**extū est quid ē illud mun⁹ et quid significat qd ei offerre precepit. qd notat⁹ cū dicit. et offer mun⁹ tuū qd precepit moyses. **P**rimū est uidere quid significat iste leprosus. allegorice iste leprosus significat gen⁹ huānū qd totū leprosum erat ppter peccatū origiale: s; qñ filius dei descēdit de mōte. i. de celesti pa-

338
L. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.

tria in incarnatōe quādo exinanīuit se formā serui accipi-
ens ⁊ per sanguinē quē effudit in cruce ubi habuit man⁹
extēsas ⁊ pforatas curauit illū ⁊ sanauit. vñ in psal. misit
deus. s. pater verbū suū et sanauit eos. vere nos oēs a le-
pra peccati origīalis mūdātī sumus in baptismo qui vir-
tutē mūdādi nos habz a passione iesu chisti. ideo dicit a-
postol⁹ ro. vi. quicūq; baptizati estis ⁊c. et apoca. i. lauit
nos a peccis nostris ⁊c. moraliter p leprosum istū peccōz in
peccō mortali permanens significatur. nā lepra peccatum
mortale significat ppter duplicē rōnem. **P**rima ē qz le-
pra ex corruptōe humoꝝ mēbroꝝ vniuersoꝝ cōtrahitur: sic
peccatū mortale omne ex trāsgressione legis cōtrahitur.
vñ dicit quedā glo. sup leuit. qz peccatū ē legis trāsgres-
sio. **S**cda est qz sicut lepra ē ifirmitas q nō potest cura-
ri in hoīne: sic peccatū ab hoīne: sed solū a deo nostro cre-
atore. xñ rex israhel dicit quādo naaman venit ad eum vt
curaretur a lepra sua (vt habet⁹. iiii. re. v.) nūquid ego sū
deus vt curem hominē a lepra sua: et mat. ii. dicitur. quis
potest dimittere peccatū: nisi solus deus. per leprā ergo
significatur peccatū mortale.

Sex proprietates lepre.

Et per leprosum istū quilibz peccōz significari potest.
et hoc ppter multiplicē rōnē et pprietatē leprosi. **P**ri-
ma est ppter turgiditatē et inflatōnē. qz leprosus turgi-
dus est et inflatus. et per hoc significat⁹ peccatū supbie
qz superbi turgidi sunt et inflati. vñ superbi sunt sicut ve-
sice inflatē et turgētes. vñ dicit augustin⁹. supb⁹ similis
est vesice inflatē: que si pungat⁹ acu quātūcūq; sit infla-
ta: deinflatur et deturgescit. sic et supbus quātūcūq; sit
inflatus in diuitiis et deliciis: et in honoribz: et de scien-
tia: ad modicū punctū mortis deinflatur et deturgescit.
qz sic dicit iob. xvi. tollet cū vētus vrens et rapiet eū de
loco suo. etiā in ipfis supbis nō est nisi vētus elatōis ⁊ ia-
ctātis et vane laudis. ipū sicut buffones inflati sūt et ma-
xime qñ tāgūtur aliqua dura reprehensione et portāt sem-
per venenū detractōis in ore sicut buffones: vt interficiāt

d iiii

Handwritten flourishes and initials, including a large 'S' and 'E'.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

eos qui tangunt illos. vñ dicit psal. venenū aspidū sub labiis eorū. hec ē lepra capitis. qz superbia ē caput et iniciū omnis peccati. eccl. x. iniciū oīs peccati ē superbia. vel dicit lepra capitis. i. diaboli. qz diabolus ē caput et rex sup oēs filios supbie. iob. xli. de lepra capitis leui. xlii. vir siue mulier in cuius capite vel barba germinauerit lepra videbit eos sacerdos. ista ē lepra oīe regis ii. paralip. xxvi. **S**ecūda ppter putredinē interiorē. qz lepra putrefacit hoīez interiorius. per h^o significat^r peccatū iuidiē. qz iuidia (quādo facit hominē dolere de bonis proximorū et gaudere de malis eorū) putrescere facit animā iuidi corā dō et cōsciētia eius et oēs virtutes q̄ erāt in aīa putrescūt. et iō dicit^r puer. xlii. putredo ossiū iuidia. **T**ercia ē ppter anelit^u eius fetozē et aliorū corruptōnē et submissam locutōnē. qz leprosus submisit loquit^r qz habet vocē raucosam vel raucam. per hoc significat^r peccatū detractōis et murmuris qz detractor sub silentio detrahīt et mordet sicut serpens eccl. x. si mordeat serpens in silentio: nec eo minus qui oculte detrahīt. Preterea habet anelitū fetidū. vñ psal. sepulchrū patēs est guttur eorū. similiter detractor p fetozē detractōis sue primo se corrūpit et illū cui detrahīt quātū in se est et eos qui detractōnes eius libēter audiūt. qz sic dicit grego. nūq̄ esset detractor: nisi esset libēs auditor. et in psal. corrupti sūt et abhominabiles facti sūt. ipsi sūt similes bestie q̄ similis erat vrsō et hēbat tres ordines dētū. dan. vii. qz tres corrūpit. hec ē lepra marie sororis moisi et aarō nume. xii. qz dñs eā lepra percussit quoniā cōtra moī sen murmurauit ppter ethiopissam. hec ē lepra bache leuiti. xlii. **Q**uarta est ppter sitis habūdantiā et q̄titatē qz semper sitit. et multoties accidit qz q̄to plus bibit tāto plus sitit. per hoc significatur peccatū cupiditatis. cupidus enī semp sitit. vñ io. xviii. exardescit cōtra eum sitis. et ē mirabile. qz quāto plus bibit. i. habet: tāto plus sitit i. cupit habere: vnde satiari nō potest. et h^o ē qd dicit eccl. xlii. oculus cupidi insatiabilis ē. optime dicit. qz oculus eius satiari nō potest. quia quādo videt vñ pulchrū

equū vel aliquā pulchrā rē tam cito cupit illā habere. qz
 sicut dicit^r puer. xiii. vter impiorū insaturabilis est. vere
 cupidi sunt impii. qz nō hnt miam nec pietatē de aiabus
 suis: nec de p̄imis. et sicut dicit^r iac. ii. iudiciū sine mīa
 fiet ei qui nō facit miam. Ista est lepra giezi qui p̄ cupidi
 tatē cucurrit post naamā et accepit munera ab eo. iiii. re.
 v. vñ dicit heliseus giezi. lepra naamā adhereat tibi et se
 mini tuo: et lepra cupiditatis istis cupidis ⁊ semini eoz.
 vñ filii eoz nolūt reddere quod patres eoz male acq̄sue
 rūt et p̄tractauerūt. sz si illud sibi retinēt libēter et scien
 ter: ipsi cū patribus eoz in inferno dānabūtur ⁊ de patri
 bus eoz cōquerēt^r filii impii. quoniā p̄pter illos fuit eis
 opprobriū. eccl. xli. de patre iniquo cōquerēt^r filii impii
 qui p̄pter illū sunt in opprobriis. **Q**uinta est p̄pter pō
 derositatē. qz leprosus pōderosus est. per hoc significatur
 accidia et pigricia. qz accidiosi et pigri ita pōderosi sunt
 q̄ nolūt se mouere ad faciendū aliquod bonū opus. vñ iob.
 viii. quare posuisti me cōfrariū tibi ⁊ factūz michimet
 ipsi grauis. de pōderositate pigricie dicit apost. hebre. xii
 deponētes omne pōdus scz pigricie. et omne circumstans
 nos peccatū p̄ paciētā curramus ad p̄positum etiamē zē.
 Isti sunt leprosi in pedibus et manibus sicut fuit moyses
 qui habuit manū leprosam. vt habet^r exo. iiii. **S**exta est
 propter villitatē infirmitatis et fetorē. per hoc significat^r
 peccatū luxurie quod ē fetidū et villissimū. fetidū ē coraz
 deo et angelis eius. vñ greg. fetor eius ad celum ascendit.
 nec mirū cū sit fīmus carnis: sterquiliniū corporis: odiūz
 angelis: discordia p̄imi: cibz dyaboli. p̄terea villissimū
 est vñ seneca. si scirē hoīes ignoraturos et deos ignoscitu
 ros: tamen propter peccati villitatē peccare dedignarer.
 anime luxuriose dicit^r iere. ii. q̄ villis facta es i ferās vias
 tuas. et de luxuriosis pōt dici illud quod dicit^r fren. i. de
 derūt p̄ciosa quēcūq; pro villi vt refocillarēt animas su
 as. vere luxuriosi dederūt p̄ciosa. i. aias vel gaudia pa
 radisi pro villi peccato et modica delectatōe. et ideo dicit^r
 optime. vt refocillarēt animas. qz nunq̄ illa delectatio sa
 d iiii.

ciat. vñ augustinus. presens nō faciat: preterita non dele-
ctat: futura cruciat. Itē per leprā peccatū luxurie signifi-
cat: ppter alias duas rōnes. qz cōsumit totū hominē et
quicquid boni habet. vñ iob. xxxi. ignis est vsq; ad cōsum-
ptionē deuorans zc. Itē quia mēbra aufert. oculos .s. itel-
ligētie. vñ iudich. xvi. bētur q; samson excecatus ē per me-
retricē. Itē aufert aures obediētie: nares discretōis: ca-
pillos bone cogitatōis: barbā fortitudinis: supercilia san-
cte meditātōis: manus bone opatōis: pedes sancte affe-
ctōis: linguā cōfessionis et orōnis et predicatōis. qz non
est preciosa laus in ore pccōis. eccle. xv. hec est lepra car-
nis de qua habet leuiti. xiii. qui vult ab ista multiplici
lepra mūdari dz veire ad christū fontē misericordie z dz
eū adorare et dicere. dñe: si vis potes me mūdare. per hō
q; dicit veiens. notatur peccati desertio. qz tunc homo ad
christū venit qñ peccata deserit. in hoc q; dicit adorabat
flexo genu. notatur cordis humiliatio. sicut dicit psal. cor
cōtritū et hu. deus nō despi. et ibidē. veniēt et adorabūt.
postea debet dicere. dñe: si vis potes me mūdare. q. d. cer-
tus de potestate sum: sed de volūtate dubito. Item cū di-
cit mūdare. notatur ifirmitatis cognitō. vñ psal. de lectū
meū cognitū tibi feci et iniusticiā meā nō abscondi.

De duplici manu domini.

Secūdū est videre ad quid faciendū dñs manū suā ex-
tēdit. qd notat cū dicit. extēdit. Et sciendū est q; duplex ē
manus dñi. est enim manus iusticie z manus misericordi-
e. extēdit dñs manū iusticie dupliciter ad malos punien-
dū. primo in anima quando exit de corpore. vñ exo. iiii. ex-
tendam manū meam super egyptum. i. super aīā plenā
merore et tenebris peccati. Scdo extēdit manū suā ad p-
cutiendū eos in iudicio in corpore et in aīā. vñ ysa. x. ma-
nus enī adhuc extēsa est. mirabile ē q; isti miseri pccōres
nō timēt istud. quia sicut ipse dicit. percutiam et ego sa-
nabo et non est qui de manu mea possit eruere. leuabo ad
celū manū meā zc. Itē est manus misericordie christi. de
ista manu dicit psal. emitte manū tuā de alto zc.

29
Manus christi quique modis extenditur.

Ista manu misericordie extendit quique moys. **P**rimo ad peccatores recipiendum et de peccato subleuandum: sicut bona mater extendit manu suam ad filium suum recipiendum. ut quando cadit in luto. unde puer. i. vocavi vos: et renuistis. extendi manu meam. scilicet ad vos recipiendum et non fuit qui aspiceret. et in psal. cum ceciderit iustus non col. q. d. su. ma. s. Scundo extendit eam ad peccorum curandum. unde hic extendit manu etc. **T**ercio extendit ad viam penitentiae: quae est via eundi ad paradisum ostendendum. unde psal. xlv. tota die expandi manus meas ad populum qui gradiatur viam non bonam. via non bona est via peccatorum et impiorum. de qua puer. iiii. via impiorum tenebrosa. **Q**uarto extendit ad bona temporalia nobis largiendum. unde puer. vi. manus suas aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperem. **Q**uinto extendit eam ad nostrum premium. scilicet eternum gaudium nobis reddendum et retribuendum. unde psal. extendit manu suam in retribuendo. **T**ercium est videre ad quid tetigit eum quod notatur cum dicitur. tetigit eum. propter humilitatem tetigit eum. moraliter in tactu notatur cordis contritio. quia tunc peccator in pupilla cordis tangitur a deo et a gratia spiritus sancti quando de peccatis suis convertitur. de isto tactu dicit verbum isaac. i. christus gen. xxvi. accede huc fili ut tangam te et probem utrum tu sis filius meus etc. In tactu contritionis probatur homo esse filius dei. et dan. x. d. ecce manus domini tetigit me et erexit me super genua mea. et ibidem. et rursum tetigit et confortavit me. **Q**uartum est quare ut nemini diceret prohibuit. quod notatur cum dicitur. vide nemini dixeris. et in hoc notatur vane laudis prohibio. inde dominus prohibuit: ut ad exemplum eius quilibet nostrum bona opera quae facit: latenter faceret non vanam laudem querens. unde augustinus. occulta quae facis inquam tu potes. quod si omnino non potes: sit in animo voluntas occultandi. **Q**uintum est quare eum ad sacerdotem misit. glo. propter humilitatem ut sacerdotibus deferret honorem. unde dicitur. vade et ostende te sacerdoti. in hoc notatur confessio quae est signum quod lepra peccati mudatur et ibi notatur iiii. circa confessionem.

Confessio debet habere quattuor.

Primū est q̄ debet esse festina . qđ notat̄ cū dicit. vade.
et hoc est quod dicit̄ eccl. v. nō tardes cōverti ad dñm .

Secundū est q̄ d̄z esse apta quod notat̄ cū dicit. ostēde.
vñ hiero. reuela pditionē et cōfusus abit in inimicus. et in
psal. iniusticiā meā nō abscondi in corde meo. glo. cū hō de-

tegit deus tegit et cū homo tegit deus nudat. **T**erciū
est q̄ d̄z esse ppria et hoc notat̄ cū dicit. te. et hoc ē qđ d̄z
prouer. xviij. iustus p̄rior accusator est sui ipsius. vere pec-
cator tu debes te ostēdere nō p litteras: nō p nūciū: et non
aliorū peccata: s̄z te in propria p̄sona et morbū tuū. i. pecca-
ta tua. multū esset fatuus leprosus qui infirmitatem vel
vzinā medico nō vellet ostendere: si p hoc posset mūdari a
lepra sua. s̄z sicut dicit grego. verbū oris est vziua cordis.

Quartū ē q̄ debet esse humilis. et hoc notā cū dicitur.
ostēde te sacerdoti qui habet clauē soluēdi. illud precipie-
bat leui. xiiii. vñ dicit̄ ibi. hic ē vsus leprosi qñ mūdatus ē
adducet̄ ad sacerdotē. et luc. xvi. dicit dñs leprosis munda-
tis. ite: ostendite vos sacerdotibus. **S**extū est videre quid
est illud munus et quid significat quod dñs ei offerre pre-
cepit. vñ et dixit ei. et offer munus quod precepit moyses.
et p hoc notatur opis satisfactio.

Quattuor offerebant leprosi.

Et notādū est q̄ quattuor offerebāt leprosi in mūdatione
eorū in ostio tabernaculi. vt habet̄ leui. xiiii. vbi dicit̄ assu-
met duos agnos immaculatos et ouē anniculā absq̄ ma-
cula et tres decimas simile in sacrificiū. et que cōspersa sit
oleo et seorsū olei sextariū. ista qua^o debēt offerri in mū-
datione lepre peccati mortalis. per duos agnos significat̄
benignitas cordis et paciētia quā debemus hēre in tribu-
lationibz. qz agnus ē animal benignū et patiēs. p ouē ima-
culatio carnis. p tres decimas simile vigilia honestatis et
deuotio orationis in memoria dñice passionis. p sextariū olei
sex opera mie et pietatis. de quibus dicit dñs math. xxvi.
esuriui et dedistis michi manducare etc. et istis dicet dñs
in fine. vt habetur ibidē. venite benedicti in regnū patris
mei. Ad illud regnū pducas nos christus filius dei Amen.

Dominica tertia post octavas epyphā. sermo. x.

Ascendēte iesu in nauiculā: secuti sunt discipuli ei⁹
 et ecce motus factus ē magn⁹ in mari. mat. viii.
 sicut dicit iterlī. qui magna fecerat ī terra tran
 sūt ad mare vt vel magna faciat in illis et dñs terre ma
 risq; appareat et vt magna virtus liberatōis oñderetur a
 scēdēte iesu etc. **I**n hoc euāge⁹ ad presens qua⁹ possunt
 notari. **P**rimū est quid per istā nauiculā in qua chris⁹
 ascēdit significat⁹. et illud notat⁹ cū dicit ascēdente iesu ī
 nauiculā. **S**ecūdu est videre qui sunt isti discipuli qui
 cū iesu ascēdūt in nauē et illū sequūt⁹ ibi. et h⁹ notat⁹ cū
 dicit. secuti sunt eū discipuli eius. **T**erciū ē videre quid
 significat illd mare et vētus. et quid significēt illi quibz
 tēpestas in mari isto excitat⁹. et hoc notat⁹ cū dicit. ecce
 motus magnus factus ē in mari. **Q**uartū est quō chri
 stus excitādus ē ne pereamus vt nobis auxiliē. et h⁹ no
 tat⁹ cū dicit. et suscitauerūt eū dicētes. dñe salua nos pe
 rimus. **P**rimū ē g⁹ videre quid per nauiculā in q̄ chri
 stus ascēdit significat⁹. per nauiculā crux chris⁹ vel pei
 tētia significat⁹ chris⁹ quā ascēdit cū ascēdit in palmā et
 apprehēdit fructū eius. hec est nauis simonis petri de q̄
 dicitur lu. v. ascendit iesus in vnā nauim q̄ erat simonis
 petri. vere crux chris⁹ nauis ē simonis petri. qz simō obe
 diēs interpretat⁹. et ipse chris⁹ factus est obediēs vsq;
 ad mortē mortē mortē aut crucis. phil. ii. Ista nauicula fu
 it facta ex quattuor lignis que fuerunt cedrus cypressus
 palma et oliua. de quibz dicit eccle. xiiii. quasi cedrus exal
 ta sū in libano et quasi cypressus in mōte syon q̄si palma
 exaltata sū in cades et quasi oliua speciosa ī cāpis. **S**e
 cūdu ē videre qui sūt discipuli isti chris⁹ qui cū ipso ascē
 derūt ī nauiculā vt eū ibi sequāt⁹. discipuli chris⁹ sūt pei
 tētes eū timentes et diligētes et mādātū ei⁹ custodiētes
 mites et huiles. qz tria sūt q̄ debēt facē boni discipuli dñi.
 p⁹ debēt time⁹ magistrū suū et ppt⁹ timorē caue⁹ ne offē
 dāt eū et ne eos verberet debēt a malis opibz cessare. secū
 do debēt eū diligere et ex dilectōe mādātā eius custodire.

tercio debet a magistro suo bonam lectionem libenter audire et
retinere. Ista tria debet facere discipuli christi. **P**rimum est
quod debet eum timere ne eum offendat et ne eos verberet. imo
ne corpus et animam in gehennam perdat. et ideo dicit dominus mat.
x. discipulis suis. nolite timere eos qui corpus occidunt: sed
magis timeate eum qui potest animam et corpus perdere in gehennam
propter timorem istum debet homines declinare a malo. puer. xv
propter timorem domini declinat omnis homo a malo. **S**ecundum est quod
debet christum magistrum suum diligere et ex dilectione eius man-
data servare. vñ io. xiiii. in hoc cognovimus omnes etc. **T**ercium est
quod debet a magistro suo bonam lectionem libenter audire ad discere
et retinere. Ista lectio docet quod sint mites et humiles corde.
isti sunt discipuli de quibus dicitur. io. xx. stetit iesus in medi-
o discipulorum suorum et dixit eis. pax vobis. Isti discipuli debet
cum christo ascendere in naviculam penitentiae. de ista navi dicit
sapi. xiiii. transientes mare per ratem penitentiae liberati sunt

Navicula comparatur penitentiae propter tria.

Sed notandum est quod per naviculam penitentia optime signifi-
cat. et hoc propter tria. **P**rimum est quod sicut navicula ar-
ta est in principio et in fine: et in medio lata: ita penitentia
principio est arcta. quod satis est artum in principio nudis pedibus
ambulare: hostiatim aliquando panem suum querere: aliquando
cilicium portare: in pane et aqua ieiunare: carnem suam disci-
plinare: unum solum deum diligere: adversa non timere. et ideo di-
cit christus mat. vii. angusta est porta quae ducit ad vitam. interli.
in ingressu arcta est via quae ducit ad vitam et pauci inveniunt eam.
seneca. iniciu eundi ad virtutes arduum quod hoc primum imbe-
cille mentis et egre est formidare inexperta. itaque cogenda est
ut incipiat. deinde non est acerbam medicinam. prout enim dele-
ctat dum sanat. Preterea arcta est in fine ista penitentia. quod de-
abolus calcaneo penitentis insidiat. et hoc est quod dicitur gen. iii. in-
sidiaberis calcaneo eius. sed ipsa lata est in medio: ita penitentia est
in progressu. ideo dicit spiritus sanctus puer. iii. anime peni-
tenti. ducam te per semitas equitatis quas cum ingressus fue-
ris non artabuntur gressus tui. vere penitentia lata est in pro-
gressu propter magnas consolationes quas dominus dat penitentibus

unde ber. multi vidēt cruceſ veſtras ſed pauci vident vn-
ctōes veſtras. **S**ecūdu eſt qz nauis eſt inferius clauſa
et ſuperius aperta: ita hō exiſtēs in penitētia debet cor
ſuū clauſū hēre inferius cōtra amorē terrenor et contra a-
quas carnalis cōcupiſcētie et debet hēre illud apertū ſu-
perius ad cognōſcēdū de celeſtibus et cogitādū. vñ debz
habere ſic dicit aaſtoluſ phil. iiii. q̄ retro ſūt obliuiſcēs
ad ea q̄ p̄iora ſunt me extendens. et vbi dicit. noſtra con-
uerſatō in celis eſt. **T**erciū ē qz ſicut nauis ducit hoies
ad portū ita penitētia ducit hoies ad portū ſalutis eter-
ne. ſ. ad regna celeſtia. et ideo dicit chriſtuſ mat. iiii. peni-
tentiā agite appropinquabit vobis regnū celor.

De quibus lignis debz eſſe nauicula penitētie.

Iſta nauicula. ſ. penitētie ſpiritualiter d̄z eſſe ex iiii^{or}
lignis q̄ ſunt cedruſ cypreſſuſ palma et oliua. per cedrū
que nutrit^r iuxta aquā ſignificat^r luctuſ de peccatiſ q̄
nutriūtur iuxta aquas cōpūctōis. vñ nu. xxiuii. q̄ pulchra
ſūt tabernacula tua iacob q̄ſi cedruſ iux aquas. p cypreſ-
ſuſ que eſt arbor alta et multū creſcit in altū ſignifica^r
humilitaſ cordiſ que facit hoīem exaltari vſq; ad celi glo-
riā. vñde p. ouer. xxix. humilē ſpū ſuſcipiet gloria. per pal-
mā ſignificat^r dilatatio caritatiſ. qz palma multū dila-
tur ſupius. ſ. in ramis. vñ ſpōſuſ dicit de ſpōſa ſua q̄ bene
hēbat dilatatiōē caritatiſ. cant. vii. q̄ pulchra eſ q̄ deco-
ra cariſſima in deliciis tuiſ ſtatura tua aſſimilata eſ pal-
me. per oliuā opuſ miſericordiē ſignificat^r et opuſ pieta-
tiſ. vñ pſal. ego ſic oliua fructifera in domo dñi. hec ſunt
iii^{or} ligna de quibz d̄z fieri nauis peitētie. ſpes q̄ eſt de
celeſtibz gaudiis d̄z eſſe āchoza. vñ apoſtol. hebre. vi. for-
tiſſi mū ſolaciū hēmuſ qui cōfugim^r ad tenēdā ppoſitam
ſpē quā ſicut āchozā aīe habem^r tutā ac firmā. In iſtā na-
uiculā p̄nie aſcēdūt diſcipuli chriſti per treſ gradus ⁊ ſe-
quūt^r ipſū. **P**rim^o ē abnegatō pprie volūtatīſ. Scduſ
eſt cōtēptuſ huāne vaiitatiſ ſiue mūdane. **T**erci^o ē abſti-
nētia deſiderior carnaliſ et fuga oīſ carnaliſ amoris. de i-
ſtiſ tribz mat. ix. dicit bea. pe. ecce noſ reliquim^r oīa. ſ. p

pnā volūtātē et mōdi vanitatē et oēm carnalē amorē et se-
cuti sum⁹ te: quid g⁹ erit nobis? ihūs autē dicit illis. vos
qui secuti estis me sedebitis sup se. iu. duo. tribus israel.

Mare cōparatur mōdo propter qua⁹.

Terciu⁹ ē videre quid p mare et p v̄tos significat⁹: qui
bus tēpestas in mari excita⁹. Per mare iste mōdus signi-
ficat⁹. et h⁹ ppter qua⁹. **P**rimū ē ppter fetorē: qz mare
fetet et amay ē. illis maxie qui nutriti sunt de lōge et nō
illis qui sunt depzoze. eodē modo mōdus fetet p luxuriā
et p pctōz multitudinē sc̄tis ⁊ iustis qui sunt longe a mō-
do p desiderii celestii et cōuersationē. vñ apost. phil. iiii.
oīa arbitroz vt stercoza et subdit rōnē: qz n̄ra cōuersatō in
celis ē. sz mali pctōzes qui sunt in stercoze pctōzū mōdi si-
ue in luto fetorē istū nō sentiūt. vñ ber. vbi sunt oēs fetidi
fetoz vni⁹ nō sentit. **S**c̄dm est ppter minoz deuorati-
onē: qz sicut in mari maiores pisces deuorāt minores: ita
in mōdo maiores deuorāt ⁊ opprimūt minores. vñ abachuc
i. quare nō respicis cōtemptores et taces cōculcāte impio-
iustiorē se et facis hoies quasi pisces maris ⁊ quasi repti-
lia nō habētia ducē. sz sicut est de lucio et de lupo aquati-
co qui postq̄ multos pisces deuorauit tādē capit⁹ et deuor-
at⁹: sic cōtigit de istis officialibus et magistratibz et po-
tētatibus ⁊ bedellis prepositis et de illis qui mō paupes
deuorāt et opprimūt et bona eoz rapiūt. ipsi in fine deuor-
abū⁹ et dyaboli eoz aīas rapiēt ⁊ deuorabūt. vñ psa. xxiii.
ve qui predaris: nōne ⁊ ipse predaberis ⁊c. et abachuc. ii.
dicit⁹ de ninīue. eris in rapinā eis: qz tu spoliasti multas
gētes ⁊ spoliabūt te. **T**erciu⁹ ē ppter fluctuū et tēpesta-
tū multitudinē. ita in mōdo isto nō sunt nisi tēpestates et
discordie: lites: inuidie: infirmitates: pressure: et turbatōes
vñ io. xviii. i mōdo pressurā hēbitis: i me autē pacē. **Q**uar-
tū est ppter piculoz et reptiliū pluralitatē. ita in mondo
isto vbiqz sunt picula. vñ dicit apost. ii. cori. xi. nocte ⁊ die
in pfūdo maris sui piculis fluminū: piculis latronū ⁊c. si
militer plenus ē dyabolis. vñ psal. hoc mare magnū et spa-
ciosum manibz: illic reptilia quoz nō ē numerus. per ma-

32
re g^o mūdus bene significat. ⁊ per bētos demones qui ex-
citāt tēpestates in mari istius mūdi. isti sūt bēti qui con-
cusserūt iiii^o āgulos dom^u: q̄ corruēs opressit liberos iob
i. vere demōes sūt sic bēti. vñ de diabolo dicit iob. xxviii.
nocte opprīmet eū tēpestas ⁊ tollet eū. s. ipiū bētū vrens
s. diabolū.

Demones cōparāt^r bēto ppter duo.
Sed sciendū est q̄ demones cōparāt^r bēto et dicūt^r bēti p
pter duo. Vñ est ppter inuisibilitatē. qz nō vidēt^r sicut
bēti sed cū sensualitate. vñ iob xli. de diabolo qui reuela-
bit faciē idumēti eius. **I**te aliud est ppter velocitatem.
vñ tren. x. velociōres sūt psecutores nostri aquillis celi.

Coz pctōis cōparat^r mari ppter iiii^o.
Itē per mare significari pōt coz pctōis ppter quattuor.
Primū est ppter profunditatē. vñ iere. vii. pfūdū est coz
hominis et inscrutabile. **S**ecundū est ppter amaritu-
dinē: qz mare cōtinue est amarū. ita coz pctōis debet esse
cōtinue in amaritudinibus eo q̄ creatorē suūz dulcissimū
dereliquit ⁊ offēdit per pctā suā. vñ iere. ii. exi et vide qz
malū est et amarū te dereliquisse deū factorē tuū. ⁊ osee.
xii. ad iracūdiā prouocauit me effraim in amaritudinib^u
suis. **T**erciū est ppter iniquitatē. vñ psa. lxxviii. coz ipiū
quasi mare feruēs qd̄ quiescere nō potest. et ibidē impiis
nō est pax. **Q**uartū est ppter falsedinē. quia corda pec-
catoz ita sūt salsata q̄ nō possunt saciari honoribus mū-
danis carnalibus desideriis et temporalibus diuitiis. vñ
prouer. xiii. bēter impioz insaciabilis. propter ista quat-
tuor dicitur coz peccatois mare. sed bēti qui excitant tē-
pestates in isto mari sūt peccata et tētationes dyaboli.
isti sūt bēti de quibz dicitur danielis. ix. videbam nocte
et ecce quattuor venti celi pugnabant in magno mari et
quattuor bestie grandes ascenderūt de mari diuerse iter
se. **P**rimus bētus est supbie et ambitōis. iste stat ab
ouente. quia a superbia sumpsit inīcium omnis perdit iō.
vt habet^r ecclesia. quarto. Superbia similis est leoni pro-
pter crudelitatem quia vult habere dominū super omnes
ipsa habet duas alas que sūt iactantia et presumptio l'

sublimitas et potestas. Secundus vetus est inuidia vel detractio. iste puenit a meridie .s. de prosperitate bonorum. inuidia similis est vrsio qui comedit libenter mel: ita inuidus et detractor virtutes que de celo sunt et bona opera que sunt dulcia sicut mel destruit. ista habet tres ordines detractionis. .i. tres modos detrahendi. qui sunt mala augumentando: bona diminuendo: et in differentia peruertendo. isti bestie dicitur. surge et comede carnes plurimas. Tercius est luxuria. ipsa puenit ab occidente et ipsa luxuria tendit ad occasum quotidie. luxuria similis est pardo que est tertia bestia propter varietates desideriorum ista habet quattuor capita et quattuor alas. Quattuor capita sunt fornicatio incestus: adulterium: peccatum contra naturam. Quattuor ale sunt iuuetus satias rerum temporalium fertilitas et ociositas. et sicut dicit eze. xvi. hec fuit iniquitas sodome superbia habundantia panis et otium. Quartus vetus qui flat ab aquilone est cupiditas. unde iere .i. ab aquilone pandetur omne malum. cupiditas est quarta bestia que crudelior est ceteris. cupiditas ipsa est que facit rapere aliena. ipsa expoliat pauperes rapiendo bona eorum que sunt vita eorum. eccle. xiiii. panis egetium vita pauperis. et hi sunt iuuu^o veti de quibus dicit zacha. ii. o o fugite de terra aquilonis: quoniam in quattuor ventis celi dispersi vos dicit dominus. istis quattuor ventis excitat dominus multociens tempestatem in mari. .i. in corde peccatoris. sicut dicit apostolus. i. cor. x. fidelis autem deus est: qui non patietur vos tentari supra id quod potestis resistere. ideo quantum possumus debemus facere. .s. excitare iesum ieiuniis. gemitibus suspiriis et orationibus deum. ut adiuuet nos: et debemus dicere. domine: salua nos: perimur. ut faciebat beatus petrus. ut habetur math. xiiii. et cum cepisset mergi clamauit d. domine: saluum me fac. imperat autem deus mari et obedit ei quiescendo a percussione et tempestate sua. ut habet hic et sicut dicit tho. iii. non enim delectaris domine in tribulationibus nostris: quia post tempestatem tranquillum facis. rogemus ipsum. ut defendat nos hic a tempestate vicioz et ut de tranquillitate temporalis perducatur nos ad tranquillitatem eternam. Amen.

Dominica quarta post octauas epy. sermo. vndecimus

Nonne bonū semē seīnastī in agro tuo: vñ habes et zizaniā? math. xiii. In isto euāgelio ad pñs iiii^o pñt pñsiderari. Primū est quid ē illd bonū semē qđ dz quilibz iustus seīnare. Scđm ē quid ē ille a ger vbi dz illd semē seīnare. Terciū ē vñ de dz hēre zizaniā. Quartū est videre quid ē ille fructus quē debz ex bono seīne colligere. Primū notat^r cū dicit. nonne bonū semē seīnastī zc. Secūdū notat^r cū dicit. i agro tuo. Terciū: cū dicit. vñ habes zizaniā. Quartū: cū dicit. triticū cōgregate in horreū meū. Primū ē ergo videre quid ē illud semē bonū qđ debet quilibet fidelis seīnare.

Semen duplex.

Et sciendū ē in primis qđ duplex ē semē. est enī quoddā semē malū et quoddā semē bonū: et mali seīnāt semē malū et boni semē bonū. semē malū est peccatū.

Semē malū quadruplex qđ seīnāt mali.

Primū est rācoris et discordie iter fratres. de h^o bēt^r gen. xxxviii. vbi dz qđ ioseph accusauit frēs suos de crimine pessimo zc. postea dz. accidit quoz qđ visum sōniū referret fratribz suis. qđ cā maioris odii fuit seīnariū. flis est hō apostata qui seīnat iurgia z discordias. vñ de puer. vi hō apostata vir iutilis gradit^r ore peruerso: innuit oculis terit pede: digito loquitur: pzauro corde machinatur mala: et in omī tēpore seīnat iurgia: hinc extimplo sicut fur veniet perditio sua. super omnia alia peccata odit dñs z detestatur illud grauisimū aliorum.

Odit dñs septē peccata.

Vñ puer. vi. sex sunt qđ odit dñs et septimū detestat^r aīa eius. oculos sublimes: linguā mēdacē: manus effūdētes sanguinē innoxū: cor machinās pueras cogitatōnes: pedes veloces ad currēdū in malū: pferētē mēdacia: testē fallacē: et eū qui seīnat inter frēs discordias. h^o est septimū qđ detestat^r aīa eius. hic loquitur salomon secūdum cōsuetudinē boīnū qñ dicit qđ dñs odit ista septē peccata. Nota qđ dñs odit superbiā. s. oculorū sublimitatē. illud pri mū ponit^r qz iniciū oīs pccī superbia. eccle. x. et qz i oīb^z

odiosa est et odibilis deo et hominibus superbia. in hoc maxime as-
similat homo diabolo. quia sicut dicitur iob. xl. omne sublimē
videt et ipse est rex super omnes filios superbie. vere oculi sub-
limes dicitur superbi: quia quando positi sunt in alto. id est in aliqua
dignitate: alios inferiores et pauperes nolunt videre nisi de
longe et de cauda oculorum suorum aspicere: et ideo ipsi sunt
maledicti. vñ puer. xxx. maledicta est generatio cuius excel-
si sunt oculi etc. et ideo dicebat sapiens. xxii. et orabat. excel-
lentiā oculorum meorum ne dederis michi etc. **S**ecundum est menda-
cium libido et assiduitas. et hoc notatur cum dicit. lingua men-
dacem odit dominus. quia sicut dicitur in psal. perdes omnes qui lo. menda.
vel lingua mendax est lingua detractoris quia deo est odibilis ro.
id est detractores deo sunt odibiles: quia quod dei est dicunt esse dy-
boli. bonum cui invidetur dicunt mala intentioe esse factum. hec est
tralingua que multos dividit ut habetur ad hebre. ubi di-
citur tralingua que uno verbo tres interficit. primo se et il-
lum cui detrabit quantum est in se et illum qui libenter audit su-
am detractorem. ipse detractor est velut officium priuate: per
quod omnis fetor exit totam domum inficiens. vere subito veiet
destructio eorum. vñ puer. xxiii. ne commiscearis detractori-
bus quia subito veiet destructio eorum. **T**ercium peccatum est ho-
micium siue crudelitas. et hoc notatur cum dicit manus effu-
dentes sanguinem innoxium: quia sicut dicitur gen. ix. quicumque effu-
derit sanguinem humanum: effundet sanguis eius. **Q**uartum
peccatum est invidie dolositas. et hoc notatur cum dicit cor machi-
nas cogitationes pessimas. quia sicut dicitur sapi. i. perverse
cogitationes separant animam a deo. **Q**uintum peccatum est male-
faciendi voluntas. et hoc notatur cum dicit. pedes veloces ad
currendum in malum. Isti sunt cursores dyaboli: quia in his qui dy-
aboli sunt veloces sunt et parati. in his que dei sunt pigri
et tardi. vñ puer. i. pedes eorum in malum currunt. **I**sti sunt
similes vrsi et asini qui sunt debiles in anterioribus id est
in spiritualibus: sed fortes in posterioribus. id est in acquiren-
dis temporalibus et in malis operibus faciendis fortes sed
dicitur psa. v. ve qui potentes estis ad bibendum vinum et
viri fortes ad miscendum ebrietates. **S**extum est testiomium

falsitas. et hoc notat^r cū dicit^r q^d dñs odit proferētes mēda
 cia: testē fallacē. s^z dicit^r puer. ix. falsus testis nō erit im
 punitus. et eiusdē. xiiii. testis fidelis nō mētie^r: p^rfert mē
 daciū testis dolosus. **S**eptimū quod detestat^r aīa eius
 est qui seminat discordias. Istud vltimū ponitur ad desi
 gnādū q^d ē grāuissimū peccatū sicut ponit^r pax vltimo in
 ter beatitudines quasi maxia beatitudo. mat. v. beati paci
 fici: quoniā filii dei vocabūt^r. g^o p locū a cōtrariis maledi
 cti sunt illi qui seminat inter fratres discordias: quoniā
 filii dyaboli vocabūt^r. vñ eccl. xxviii. susurro et bilinguis
 maledictus: multos ei cōmouit pacē habētes. isti proprie
 aduersant^r chris^{to} filio dei: quoniā ipsi destruūt q^d filius
 dei in mōdū facē venit sc^z vt reformaret pacē et caritatis
 vnitatē in nobis sc^z iter hoies vt reformaret pacē iter nos
 et patrē et inter nos et ipsos angelos inter quos erat dis
 cordia ppter peccatū pimi hoīs. vñ in ortu eius cātaue
 rūt āgeli illud luc. i. et p^rsa. ix. q^d vocabit^r cōsiliarius: deus
 fortis: princeps pacis. primū g^o odit: q^z ipse fuit humilis
 mat. ix. discite a me q^z mi. sum et hūilis corde. s^m: q^z ve
 rax fuit. math xxv. dicūt pharisei. magister: scimus q^z ve
 rax es et viā dei in veritate doces. terciū: q^z benignus est
 et misericors. ioelis. ii. cōuertimini ad dñm deum nr̄m: q^z
 benignus et misericors ē. quartū: q^z bonus ē. mat. x. nemo
 bonus nisi solus deus. quintū: q^z ad omne opus bonū faci
 endū fuit fortis et lōganimis zē. sextū: q^z ipse ē pax nostra
 et vere pacificus zē. ephe. ii. q^z ipse pax nr̄a q^z fecit vtra
 q^z vnū. et col i. oīa p ipsum pacificās p sanguinē eius q^d in
 celis sunt siue in terris. **S**ecūdum semē est ventus ina
 nis glorie. illud seminat iactātes se de bonis operibus su
 is. de istis dicit^r osee. viii. seminabūt ventum et turbinem
 metent culmus stans. non est in eis germen et non faciēt
 fructum. vel farinam. iere. xii. seminauerunt triticum et
 spinas messuerunt. reuera triticum seminauerunt quia o
 pera de genere bonorum seminauerunt et quia in vētum
 seminauerunt omnino metent eternas compūctiones. de
 talibus potest dici illud aggei. i. semia^ris multū: et intu

hstis parū. parū comedistis: et nō estis saturati. bibistis:
et nō estis iebriati. Sz notādū est q̄ inanis gloria bene dī
bētus. quia sicut dicit ber. leuiter volat leuiter penetrat
sed non leue vulnus infligit inanis gloria. **Tercium** semē
est carnaliū vicioꝝ vt gule luxurie. de hoc seīne dicit apo
stolus gal. vi. qui seīnat in carne de carne metet ⁊ coru
ptionē. glo. qui seīnat carnalia vicia ⁊ fouet. de carne me
tet cōueniētē messem. s. corruptionē. illō semē ē hoīnis. qz
carnalia vicia ex hoīne sunt. illud semē est iumētoꝝ. i. ho
minū carnaliū. **Quartū** semē ē auaricie ⁊ iniquitatis et
nequicie. de isto semine dicit puer. xxi. qui seminant i
iniquitatē metēt mala. s. mortē eternā: semē iniquitatis est
semen cupiditatis et auaricie. quia cupidi et auari sunt i
inqui sibi et p̄ximis. quia nō miserrantur de aiabz suis nec
de p̄ximis suis. vere iniqui sunt auari et cupidi et insa
ni. qz se et vxores suas et filios et filias et totā familiam
suā p̄ diuitias quas male acquirunt occidūt. vñ accidet q̄
filiū maledicēt patribz suis in īse. no et cōquerētur de il
lis. vnde eccle. xli. de patre iniquo cōquerūtur filii impij
qz p̄pter illū sunt in opprobriū. certe pena ē taliū ⁊ est di
uinū iudiciū q̄ hereditas eoꝝ nō transit vsqz ad terciū he
redē et q̄ filii eoꝝ sūt pauperes. vñ eccle. xli. filioꝝ pecca
toꝝ peribit hereditas. et psal. fructū eoꝝ de t. per. et se. e.
a f. b. ⁊ c. ager ille in quo istud semē quadruplex seīnat⁹ ē
mūdus. vnde dñs dicit mat. xii. ager mūdus est qui totus
plen⁹ ē illo quadruplici seīne. i. malo. et ager pōt dici cor
peccatoris. vnde ii. re. xiiii. dicit⁹ q̄ absalon agrū ioab ha
bentē messem ordeī succēdit igni. ioab. inimicus dyabol⁹
est et ager eius cor pccōis ē habēs messem ordeī. qz pun
gitiui sūt fructus peccatoꝝ. ager iste germinās spinas ⁊
tribulos maledicta terra ē. vñ ad hebze. vi. ca. terra germi
nans spinas et tribulos maledictōni p̄xima est.

Semen bonū quadruplex.

Item est semē bonū. et illud similiter est quadruplex.
Primū ē iusticie. de q̄ puer. xi. seīnati iusticiā merces fi
delis. s. vita eterna. ⁊ osee. xi. seiate i veritate iusticiā. me

tite in ore misericordie. que fiet qñ dicet illud mat. xxv. beite bñdicti patris mei percipite 2c. seminate in veritate dicit. nō in falsitate vel simulatōe. vt faciunt ypocrite qui faciūt iusticias suas corā hoīb⁹: vt videant⁹ ab eis. vt habet⁹ mat. v. istud semē iusticie seīnat qui vnicuiq⁹ qđ suū ē reddit et qui nō facit aliū qđ nolet sibi ab alio fieri. et hoc ē qđ dicitur tbo. iiii. quod oderis ab alio fieri vide ne feceris alteri. illud semē in pace seīnatur. qz cū hoīnibus debes habere pacē. quia vnicuiq⁹ qđ suū est reddit. ⁊ qui nō facit aliquid aliū qđ nolet sibi ab aliquo fieri. ideo dicit⁹ ia. iiii. fructus iusticie in pace seīnatur. ¶ Scdm est peccatoꝝ siue orantiū lachryme. vñ psal. eūtes ibant et flebant mittētes semina sua. et ibidem. qui seīnant in lachrymis in exul. me. illud semē debz homo seīnare p quattuor qz quattuor sunt p quibus debz homo lachrymari.

¶ Flere debet homo pro quattuor.

Primo pro peccatis suis ppriis. vñ psal. fuerūt michi lachryme mee pa. die ac nocte. ¶ Scdo p peccatis alienis. vñ iere. ix. quis dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis fōtē lachrymarū et ploꝛabo sup interfectos populi mei. ¶ Tercio p destructōe et offēsiōe sacte matris eccie. vñ ioelis. ii. inter vestibulū et altare ploꝛabāt sacerdotes dicentes. parce dñe parce populo tuo et ne des alienis hereditatē tuā i opprobriū. et tren. i. ploꝛās ploꝛauit i nocte: ⁊ lachryme ei⁹ i maxillis eius: nō ē qui cōsolet⁹ eā ex oib⁹ caris eius. ¶ Quarto p elōgatōe et recordatōe patrie celestis. vñ tren. ii. c. defecerūt pte lachrymis oculi mei: cōturbata sūt viscera mea. et in psal. super flumina ba. illic se. et fle. dū recordaremur tui syon. i. patrie celestis.

¶ Elemosina dicitur semen.

¶ Terciū semē est operū misericordie et pietatis. vnde. ii corin. ix. qui parte seīnat parce et metet retributōē. glo non parū seminat ille qui parum habens parū largitur si aīmus p̄optus ē plus dare si plus haberet. ¶ Nota q nō dicit dat sed seīnat quia dare elemosinā nō est amittere sed seīnare. qz seīnare est ad tempus carere vt plus hēatur in
e iiii

futuro. illud semē debz seminari in proximis paupibus. b^o
est semē qd affert fructū cētuplū. vñ gen. xxvi. d^r q^d ysaac
seminauit in terra bona et iuenit in illo anno centuplum.
Quartum est opera misericordie et illud debet seminari
in iuuetute. vñ ecclesiastes ix. mane semina semē tuū et i
vespere nō cesset manus tua. et gal. vi. bonū aū faciētes
nō deficiamus. tēpoze aut suo metem^r nō deficientes zc.
glo. nō deficiet in metēdo qui nō deficiet operādo. si bō n
ponit finē operi: nec deus ponet finē remuneratōi. quātū
seminauerimus in operibus tātū metemus in fructibus.
Secūdum est videre quis ē ille ager in quo d^rz seinari il
lud semē. Et sciendū est q^d ager iste ē caro nostra et corpus
nostrū ppziū. de quo puer. xxi. diligēter exerce agrum
tuū z ibidē: trāsiui per agrū hoīnis pigri zc. ager iste cor
pus ē qd germinat vrticas. i. motus luxurie z tētatōes li
bidinosas z malas. **T**ercū est videre vñ habz zizantiam
Et sciendū est q^d ex duplici cā. **P**rimo ex dyaboli nequi
tia qui seinat errores falsitatis in itellectu et malas con
cupiscētias in affectu. et b^o ē qd d^r dan. xiii. semē chana
an et nō iuda. spēs decepit te et concupiscētia ei⁹ subuer
tit cor tuū. **S**cdo ex terre malicia. vñ gen. i. cū operat^r
fueris eā spinas z tribulos germinabit tibi. **Q**uartū ē
videre q^s ē ille fructus quē debēt hoīnes malī ex malo se
mine z boni ex bono seīne colligere. fructus malo^r ē mors
eterna. vñ ro. vi. quē fructū buistis zc. z sequi^r. finis illo^r
mors ē. vñ malī colligētur per fasciculos. luxuriosi in vno
fasciculo gulosi z supbi in alio auari z cupidi in alio z sic
de aliis z piciētur in ignē eternū ad cōburendū. et hoc ē
qd dicit^r mat. xiii. colligite primū zizantia et alligate ea
per fasciculos ad cōburendū glo. qz p modo pueris
sue vnusquisq^s puniet^r. fructus honozū ē vita eterna. vñ
psal. semē eius in se. se. s. in vita eterna. ipsi cōgregabūtur
in eterna gloria. vñ dicit^r hic triticū cōgregate in horreū
meū. i. i eternā gloriā. et mat. iiii. paleas aut cōbure igni
inextinguibili. et cōgregabit triticū in horreū suū. s. in ce
lesti gloria. quā nobis cōcedat christ⁹ fili⁹ dei viui. amē.

Dominica in septuagesima. sermo duodecimus.

Nescitis quod hi qui in stadio currunt omnes quidem currunt: sed unus accipit bñciū: sic currite ut cōprebēdatis. i. corin. ix. **I**n verbis istis duo pñt ad presens cōsiderari. **P**rimū ē quod inuitat nos apost. ad currēdū in celū. qđ nota cū dicit. omnes quidem currunt. Secūdū ē cursus premiū qđ pmittit bñ currentibus scz eterne felicitatis bñciū. qz si cursus ē difficilis: tamē bñciū est desiderabile. **P**rimū gō est qđ inuitat nos apost. ad currēdū i celū. qz vita nra nō ē nisi quidā cursus ad paradisu

Quinqz sunt necessaria currēti.

Sed notādū ē pñ qđ qui bñ vult currere quinqz oportet illū facere et illa quinqz sunt ei necessaria multū. **P**rimū est quod debet levis esse et dñ onus peccati mortalis a se deponere. qz nullus oneratus multū magno onere pōt bñ currere. sz nō ē in mōdo tātū onus aīe sicut onus peccati mortalis. qz trahit aīam ad aliud peccatū. bñ greg. peccatum (nisi p penitētiā cito deleat) suo pōdere ad aliud trahit. et certe nō solū trahit aliud peccatū: sz subito trahit aīaz ad infernū. bñ rob. xx. de peccatoribus dicit. in puncto ad inferna descēdūt. apost. ad hebze. xii. deponētes omne pōdus et omne circūstans nos peccatū curramus ad ppositū nobis certamē aspiciētes in auctore fidei et cōsumma. torē ihesuz qui posuit vt gigas ad currēdū viā. Sed quid est illud onus peccati qđ debemus deponere docet beat⁹ petrus. i. ca. ii. deponētes omnē maliciā et omnē dolū et simulationē: et inuidias: et omēs detractōes zc. vere omne onus peccati mortalis debemus deponere si volumus ad celū bñ currere. quoniā peccatuz mortale hominē excecatur scz oculis cordis. sapi. i. excecavit eos malicia eozū. io. xii. qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. similiter peccatū onerat et inuoluit pedes aīe et ligat. bñ puer. v. vni. bus pctōz suor vnusquisqz cōstringet. et psal. funes peccat. cir. sunt me. et qz peccatū excecatur et onerat z pedes aīe ligat: ideo impedit cursum nostrū ad celū. qz qui non videt et est multū oneratus et habz pedes ligatos: nō pōt bene

e iiii

currere. **S**cđm est q debz precinctus esse et succinctus
qz qui trahit vestimēta sua per lutū et p terrā z puluerē
nō pōt bñ currere. ideo dicit chzistus discipulis suis. luce
xii. sint lūbi vestri precincti et lucerne ardētes in manib⁹
vestris. super hoc dicit grego. lūbos nostros precingim⁹;
cū carnis luxuriā per cōtinēt iā coartamus. et i. pe. ppter
ea subcincti estote lūbos mētis vestre. vere si volum⁹ ad
celū bñ currere debem⁹ eē precicti cingulo pudicie. ista
fuit zona virginis gloriose. qz fuit virgo i partu z ante p
tū z post partū. ista zona precictus fuit belias pphā qui
habebat circa renes zonā pelliceam. iiii. re. i. et beatus io
hannes baptista. mat. iii. **T**ercium est qui vult bene cur
rere debet oīa impedimēta remouere et vitare q possunt
cursum suum impedire.

Quinqs impediūt cursum hominis.
Sed notād est q quinqs sunt q impediūt ad litterā cur
sum hoīnis materialē: q similiter spiritualiter intellecta
impediūt cursū hoīnis spirituale. **P**rimū est lutū lux
urie. per lutū non potest hō currere bene. de isto luto dicit
psal. eripe me de luto vt nō ifingar. et idē. vt lutū platea
rū delebo eos. luxuriosi sunt sicut rane semper habitātes
in luto. et sicut porci. vñ ii. pe. ii. canis reuertus ad vomitū
suū et sus losa in volutabro luti.

Luxuria cōparatur luto.

Nota q per lutū luxuria significatur. ppter imundiciā
eius et vilitatē. vñ iere. ii. q vilis facta es nimis iterans
vias tuas et post maculata es iniquitate tua. **S**cđm est
puluis inanis glorie. vñ mat. x. excutite puluerē de pedi
bz vestris. s; dñs i psal. dicit cōminuā eos. s. inaniter glo
riātes vt puluerē ante faciē vñti. vere ipedit puluis cur
sū hoīnis. qz oculis aufert visū. similiter puluis inanis glo
rie hoīnē excecatur oculis cordis ita q nō pōt cognoscere vi
am p quā dz currere ad paradisu. inanis gloria puluis dz
qz excecatur et qz leuiter volat. vñ ber. leuiter volat leuiter
penetrat: s; nō leue vulnus infligit inanis gloria. Terciu
est qñ via plena ē spinis. s. cupiditatis z auaricie. quia ad

littera sicut spine impediunt cursum hominis: ita spine cupiditatis et auaricie impediunt spiritualiter cursum hominis ad paradysum. de istis spinis dicitur mat. xiii. alia ceciderunt inter spinas et creuerunt spine et suffocauerunt ea. illud exponit christus ibidem dicens. qui autem seminatus est in spinis hic est qui verbum dei audit et sollicitudo seculi istius et fallacia diuitiarum suffocat verbum et sine fructu efficitur. iohannes dicit dominus iere. iiii. nolite serere super spinas. **Q**uartum est lapis obstinationis et nequicie. vere per viam plenam lapidibus duris non potest homo bene currere. unde ad litteram lapides impediunt cursum hominis: ita spiritualiter lapides obstinationis et nequicie impediunt cursum hominis ad celum. de istis lapidibus dicitur psal. v. quod dominus plantauit vineam electam et sepiuit eam et elegit lapides ex ea. vinea electa est sancta ecclesia a qua dominus elegit et eiecit lapides. id est in peccatis obstinatos et iniquos et in eze. xxxviii. dicit dominus. auferam a vobis cor lapideum id est cor in peccatis obstinatum et iniquum et dabo vobis cor carneum. id est cor dulce plenum pietate et compassione. **Q**uintum est sabulum accidie. quia per terram ad litteram plenam sabulo non potest homo bene currere quia sabulum impedit cursum hominis: ita spiritualiter sabulum accidie impedit cursum hominis ad paradysum. in isto sabulo sepultus est egiptus mortuus et peccator mortuus. dico morte pigricie. unde exo. ii. dicitur quod moyses percussit egyptium et abscondit in sabulo. Ista quinque impedimenta debet homo remouere a corde suo qui vult bene ire et cito ad celum currere. **E**t quartum est qui vult bene expedite currere debet rectiorem viam quam ducit ad terminum querere: sed rectior via quam sit eundi ad paradysum est via penitentiae et austeritatis. hec est via bona de qua dicitur iere. vi. interroga te de semitis antiquis quam sit via bona et ambulate in ea et inuenietis refrigerium aiabz vestris. hec est via sapientie per quam martires confessores et virgines cucurrerunt ad paradysum. de ista dicitur psal. xxx. hec est via: ambulate in ea. et puer. iiii. via sapientie monstrabo tibi: ducam te per semitas equitatis quas cum ingressus fueris: non artabuntur gressus tui: et currens non habebis offendiculum. via sapientie via penitentiae est: quia

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

nulla maior sapiētia q̄ facere penitētiā hic ut lucremur vi-
tam eternā et ut p hoc accipiamus eternaz gloriā. semite
equitatis pnt dici iusticie ⁊ caritatis. maxime: qz equum
et iustū est ut p̄imos nostros diligamus ppter deū et ip-
sum deū ppter semetipsum: quoniā ipse p̄ior dilexit nos
Quintū ē q̄ debz festinare et qui ad bonū hospiciū vult
cito venire bñ debet se inquantū pōt festinare. ideo dicit
apost. 1. thes. iiii. festinemus ingredi in illā requiē. vere fe-
stināter debet homo currere ad celum.

Tria faciunt hominē cito currere.

Sed sciendū ē q̄ tria sunt q̄ faciūt hominē cito currere
et festināt ad currendū. timor quē habet homo de suo ini-
mico vel de magno supplicio. spes de magno premio et a-
mor pueniens ex magno desiderio vidēdi amicū. similiter
ista faciūt hominē iustū cito currere ad paradysū et mul-
tū eū festināt. **P**rimū ē timor de dyabolo qui eū psequi-
tur ad cōprehēdendū. vñ psal. angelus dñi. i. dyabolus ꝑ se
quēs eos. similiter timor de iudicioz de iferni magno sup-
plicio. de isto timore dicit eccl. i. iniciū sapiētie timor dñi
scz qz declinare facit a pctō et ita facit vitare eternū sup-
plicium. et ibidē. timor dñi repellit peccatū. nā qui sine ti-
ore ē nō pōt iustificari ⁊ nullus sine isto timore pōt venire
ad celū. **S**cōm est spes de magno premio. vñ psa. xl. qui
sperāt ī dño mutabūt fortitudinē: assumēt pēnas ut a qui-
le currēt ⁊ nō deficiēt. **T**erciū ē amor proueniēs ex mag-
no vidēdi desiderio amicū suū. i. christū. vñ io. xx. currebāt
ambo simul scz petrus et iohānes et ille discipulus quez
diligebat ihesus precucurrit citius petro et venit citius
ad monumētū. ber. qui ardētius amat cucurrit velotius ⁊
puenit citius. festināter g° debemus currere ad eterne fe-
licitatis bzauiū. nō ad effūdēdū sanguinē hūanū sicut fa-
ciūt supbi iūqui. de quibz dicit psa. pedes eoz veloces ad
effūdēdū sanguinē. et psa. lix. pedes eoz ad malū currūt
festināt ut effūdāt sāguinē. Itē currere debemus festinā-
ter ad bzauiū nō ad inferni laqueū sicut gulosi ⁊ luxurio-
si faciūt sicut avis q̄ festinat ad laqueū. puer. vii. statī cā

38
sequit^r quasi bos ductus ad victimā
uiens et ignorās q^d ad vincula stru
figat sagitta recur eius velut sⁱ
Itē currēdū est adhuc festināq^{ue}
patibulū sicut faciūt auari et
si. de quo d^r iiii. re. i. q^d cucurrit
pit ab eo talenta argenti 2ē.

Festinatē currēdū est p^{ro}
Itē currēdū ē adhuc ad b^{ea}uū eterne
pter quib^{us}. **P**rimū est ppter iimicorū m^{ul}
rū velocitatem. Inimici nostri sūt mūdus car^{nis}
istis iimicis dicit psal. respice iimicos meos quo. mul. sūt
de eorū velocitate d^r tren. iiii. velociore sunt iimici mei a
quilis celi. **S**cōm est ppter vie p^{ro}lixitatē et lōgitudinē.
bñ iiii. re. xix. c. dixit āgelus helie. surge et comede: adhuc
restat tibi grādis via. **T**erciuū ē ppter vite breuitatē. iob
xiiii. breues dies hominis sunt. cāti. ii. surge amica mea 2ē.
Quartū est ppter b^{ea}uū p^{re}ciositatē. bñ hē^r. i. cor. ix. oīs
qui in agone cōtendit ab oīb^{us} se abstinet ille vt corrupti
bilē coronā accipiat: nos autē icorruptā. **Q**uitū ē ppter
creatoris nostri et āgelorū et sanctorū omniū expectatōnē.
bñ ber. curramus nō pedib^{us} corporis s^{ed} affectōnib^{us} et su
spiriis: et dicit festinem^{us} q^{uia} tota multitudo curie celestis
nos expectat: exultari fecim^{us} āgelos qñ cōuersi sum^{us} ad
penitētiā. angeli nos expectāt vt eorū ruina restauret^r. sā
cti: vt eorū glōria cōpleat^r. deus pater: vt heredes nos cō
stituat super omia bona sua. filius: vt fratres simus et co
heredes. spū sanctus: vt p^{re}destinatōnē suā impleat. Itē
currere debemus p^{er}seuerāter: q^{uia} vnus. s. p^{er}seuerās ac
cipit b^{ea}uū eterne felicitatis glō. oēs quid currūt: et oēs
quidē b^{ea}uū accipiūt si p^{er}seuerauerit. et certe sicut dicit
grego. in cassum bonū agit^r: si ante vite terminū desera^r.
ideo dicit aposto. heb^re. xi. p^{er}seuerāti in disciplinā tanq^{am}
filius se offert deus. postea sequit^r. q^{uia} si extra disciplinā
estis adulteri estis et nō filii. et mat. vii. qui p^{er}seuerauerit
vsq^{ue} in finē: hic saluus erit. i. ille solus hēbit b^{ea}uū eter.

4 cōcedat nobis iesus christus. Amen.

De eodem.

rehabēdatis. rogemus dñm in pñ

e seipō. sine me nichil potestis.

it' hec propō nō simpliciter s; i

ne nichil boni potestis facere. vel

terminū īfinitus li nichil ut sit sen

ccatū qd est nichil potestis facere:

ū ut ipse det nobis aliquid dicere qd

ne i c. Notād ē q hodie recolat eccia quo

g. anū exul factū est in adam. vñ in itroitu dicit.

circūdederūt me gemitus mortis. z docet ecclesia quomō

poterim' redire ad patriā: qz p pugnā et labozē. vñ euāgē

liū docet q est operandū ubi recitatur quomō paterfami

lias increpat ociosos dicens. quid hic statis totadie ociosi.

et docet apostolus quomō eūdū est: qz currēdo. vñde dicit

sic currite z c. Et notādū q in verbo pposito notāt' qñq;

Primū est q° est currēdū. Secūdū est quare ē currēdū.

Terciū est quomō est currēdū. Quartū est quo° exclu

dūtur septē peccata mortalia per hūc sermonē. Quintū

est ad quid ē currēdū. De primo vidēdū ē q° ē currēdū qz

ad bzaviū. vñ qui vadit et non p̄ficit nec poit ferinū sibi:

nescit quo vadit z errat. vñ certum terminū debemus po

nerē in nostro itinere et nō incertū: s; mali hoīes et pec

catores non ponūt sibi finē vel terminū vie sue. vñ poeta

docet ponere terminū et finē dicens. Quicquid agas sapi

enter agas et respice finē. vñ finē certū vie et nō cōtrariū

vie debem' pze oculis habere. z iterū debem' recto itine

re z nō cōtrario ire. quoniā oēs dicūt q volūt ire ad padī

sum. vñ oēs volūt currere: s; nō volūt oēs recto itinere: s;

cōtrario. qz ipsi ābulāt nō p viā q ducit ad paradīsum: sed

per viā q ducit ad īfernū. et illi valde fatui sūt sicut qui

vellet. ire de parisiis apud carnotū et iret per remis vel

per viā q ducit remis: sic ē in itinere padī z īferni. Se

cūdo ē videre qre ē currēdū. Et notādū ē q multa sunt q

debent nos mouere ad currendū. Primū est qz via mul

tū est lōga ⁊ tēpus breue. vñ psal. lōge a peccōibus salus.
quoniā per quodlibz peccatū mortale septem ānis retro
vadit ab illa salute: et cū sint plura peccā mortalia tūc plu
rimū distat et lōga ē via et est tēpus breue. vñ iob. breues
dies hoīnis sunt. et qñ aliquis hō habet longā viā et tem
pus breue: necesse est currere. sic nos monet illd pīmo q̄
re debem⁹ currere ad paradīsum non sicut testudines ire
qd aliqui volūt facere dicētes: sufficit michi vt abstineā
a peccatis ⁊ nō faciā multas peitētias vel nō retro ire si
cut illi qui peccāt mortaliter. ideo dicit aposto. currite ⁊
nō ite. **S**cōd⁹ qd monet nos ad currēdum est multitudo
circūspiciētū ppter bonorē: qz qui melius currit vult vi
deri a circūspiciētibus et delectat ipsum: sic esse debet in
cursu spiritali qz deus videt nos ⁊ āgeli qui vidēt eū q̄
bñ currit et mūdus videt nos cui debem⁹ prebere exēplū
vñ aposto. spectaculū facti sum⁹ deo et angelis. **T**erciū
est qd debet nos monere ad currēdū qz aliquis festinat ⁊
currit vt melius hēat hospitū. vñ dicit⁹ vulgariter q̄ qui
tēpestiue veit ad hospitū suū melius ē ei ad cenā suam.
vñ dicit aposto. festinem⁹ ingredi in illā requiē. sed alñ n̄
festinant aliqui: quia nō sunt esuriētes s̄ saturati et non
curāt de cena: sic diuites et saturati non curant festinare
ppter gloriā paradisi qz nō desiderant nec esuriūt illam.
Quartū qd debet nos monere est ne cū veim⁹ clausa sit
ianua si tarde venim⁹ ne dicat⁹ nobis nescio vos sic dicit ū
fuit fatuis virginib⁹ cū clausa fuit ianua. sic est q̄ aliqui
sciētes q̄ nō itrabūt in abbatiā quis nec aperietur ianua
ei nisi venerit de die: festināt. similiter 2c. tñ ppter ali
quos diuites aperit⁹ ianua abbacie ⁊ si nō venerit de die
nō sic ī padiso quoniā p nullo diuite aperiret⁹. ianitor. n.
dicit q̄ nō ē psonarū acceptor deus. **Q**uītū qd debz nos
monere ē qz hic sunt tēpestates pcellē et rēti. s. mors. qz
videm⁹ alios mori quotidie. vñ in itroitu misse cātāt⁹ cir
cūdederūt me ge. mor. 2c. et nūciū mortis iminēt. s. fames
et sitis. vñ cū aliquis videt iminere pcellā ⁊ tēpestatem
currit vt veiat ad villā: sic nos debemus currere vt veni.

amus ad paradysum ppter tēpestates hic imminētes. vñ
apost. videte fratres tēpestates imminētes ⁊ pcellā. greg.
mala q̄ nos hic premūt 2c. **Sextū** qd̄ debet nos mouere
ad currēdū ē psecutio hostiū. vñ psal. inimici psecuti sunt
me gratis. et iterū veloces pedes eorū ad effun. san. vñ ne
cesse est currere ab illis. s̄ forte aliquis dicet q̄ vñ fugiet
q̄ agilis iuuenis ad vñ currēdū. s̄ certe dyabolus ē mul
to agilioz q̄ aliquis homo. q̄ dicit̄ de illis demonibus bo
lāt vt aquile et etiā velotius. q̄ ita cito vt mēs hoīs fer
tur ab oriēte in occidētē: sic angelus mouet̄ et demon. q̄
nō h̄z resistētīā in loco iō subito in tēpoze inceptibili mo
uet̄. s̄ forte dicet. ego sum fortis et vñ potero resistere: s̄
dyabolus fortioz est. q̄ sicut dicit dñs iob. non ē potestas
sup̄ terrā q̄ possit ei cōparari. et sic debemus currere pro
pter hostiū psecutionē. **Septimū** quod d̄z nos mouere
ad currēdū est multitudo expectātiū. quoniā si rex vel pa
pa vel aliquis magnus dñs expectaret aliquē cū sua tota
familia: ipse cū ess̄ iuitatus cito pperaret et curreret nō
sistens in via ludēdo cū talis vel intrādo tabernā. maxie
si nō deberet habere rex oīa sua fercula: donec veniret il
le. sic est q̄ tota curia celestis nos expectat vbi sunt mul
ti nobiles sancti qui nō fruūt̄ nisi stola aīe nō corporis: do
nec oēs predestinati ibi venerint. et iō debemus nos festi
nare. vñ apost. festinemus ingredi in illā requiē. **Octa
uū** quod d̄z nos mouere ad currēdū ē premiū qd̄ expecta
mus sc̄z coronā immarcescibilē quā habituri sumus si cur
ramus vsq; ad terminū. vñ dicit apost. sic currite vt cōpre
hēdatis. **Tercū** p̄cipale ē videre qualiter ē currēdū.
Et notādū q̄ caute ē currēdū. q̄ si aliqui possint currere:
totū pdūt nisi caute currāt. vñ in cursu adhibēda est cau
tella. vñ dicit apost. videte quomodo caute ambuletis. et
hoc notatur cū dicit. sic. **Sed** notādū q̄ hic qui in tene
bris ambulat nescit quo vadat. vñ ferūt aliquādo hoīs lu
cernā cū ambulāt in tenebris: sic qui nesciunt viā vel qui
in tenebris sunt ignorātie debēt lucernā portare: sed lucer
na que ostēdit iter est verbū dei. vñ psal. lucerna pedibus

40

meis verbū tuū. et sup hoc dicit ber: verbū dei lumē ē itē-
neris. nūc g^o nō vult recto itinere ire qui nō vult verbuz
dei audire. **S**cdo ē currendō sapienter sapia ē qñ vidz a-
liquis q tot sūt caē z necessarie q mouēt ipsuz ad currēdō
et nō pōt ppiis pedibz cito currere: tūc ascēdit in equū.
bñ illi qui hñt pedes coctos nō pñt currere. sic sūt luxuri-
osi qui igne luxurie hñt pedes coctos. s. intellectū z affe-
ctū qz cogitāt circa illū ignē z afficiūt delectādo. vnde
psal. pedes hñt z nō ābulabūt zc. qui sūt claudi nō possūt
currere. et nō itelligit de corpali claudicatōne qz illa iu-
uat aliquādo. bñ alñ festinātius currūt qui claudi sūt q
qui recti ad deū et citius pueniūt. s. itelligit de spūali
claudicatōe. claudus ē alñ qui bz vnū pedē longū et vnū
pedē curtū. pedes spūales sūt intellect⁹ z affect⁹. z aliqñ
pes intellect⁹ ē lōgus: qz vsqz ad astra et ad celū z āgelos
ascēdit. scit enī disputare qd sit paradīsus quō āgeli sūt
ordinati s. pedē affectus habz in terra. s. qz afficit circa
terrena z tpālia. bñ tales claudicant nec hic possunt cur-
rere ad bñiū. bñ qui vult currere dz habere pedes eqles
bñ scdm q crescit intellectus z cognitō: scdm hoc affect⁹
debet crescere. bñ inuenit de quodā milite qui intrauit
ordinē et didicit in tantū q potuit et sciuit predicare et
quadā vice veit parisiū ad negociādū vel ad discēdū et
vidit multos qui discebāt multa nec inde pficiebāt nec e-
tiam bona q sciebāt faciebāt: et cogitauit q male facerēt
et qsiuit a quodā qui multū studebat et multa discebat
et forte illū monachū increpabat q nō multū studeret l di-
sceret et monachus qsiuit ab eo quid essz melius aut fa-
cere q aliquis scit aut adiscere et scire multa z nō facere
s. primū ē melius. qz melius ē facere pauca q scit: q scire
multa z nō face. tñ multi sūt qui faciūt cōtrariū. sic g^o
si nō possum⁹ curre pedestres: istis de causis dēm⁹ ascen-
dere in equū z curre equites. bñ puidit nobis equos bo-
nos z veloces z p nichilo. iste equus ē religio. sic hō poit
se super equū z non ambulat ppiis pedibz sed equi: sic
religiosus poit volūtātē suā super volūtātē abbatīs aut

10218 aut prelati ut abulet secundum voluntatem eius. unde si alius
quis non potest currere per se ad brauium paradisi dum est in
hoc seculo quia vel est claudus: vel habet pedes coctos quia
tacet nimis de luxuria: aut auaricia: ipse dicit ascendere e-
quum id est intrare religionem. seculares enim sunt pedites sed re-
ligiosi sunt equites. **I**tem si claudicat pedes: statim apparet
quod est claudus. sed si sit eques non apparet sic nec de recto. unde a-
liquando currit velocius claudus eques quam rectus. quia non propriis
pedibus currit: sed equi. **S**ed notandum est quod dicit cauere qui
ascendit equum ne cadat quia magis leditur si cadat quam si esset pe-
dester. sic religiosus magis peccat quam secularis. unde quanto gra-
dus altior: tanto casus grauior. Item aliquando velocius currit
et peruenit claudus ad terminum quam rectus. unde exemplum est de
vulpe et cancro. vulpes irridebat cancrum quia tarde icebat
et retro gradiebat et fecerunt badiationem inter se quia vadi-
auit cancer quam citius pueniret ad terminum quem sibi prefixe-
runt quam vulpes: et tunc cancer erat post vulpem cum vellet curre-
re cancer adhevit caude vulpis et cum appropinquasset vul-
pes ad signum quia credebat cancrum valde remotum et longe ab
ipsa cogitauit quod retro aspiceret ut videret qualiter cancer
veniret et cum verteret se cauda fuit prope signum et cancer ad
terram cecidit et fuit ad signum et vocauit vulpem d. ego iam
veni ad signum et tu nondum venisti: ego lucratus sum. sic est quod
aliqui claudi peccatores adherent alicui sapienti accipiendo bo-
num exemplum ab eo vel abbati vel priori et ponunt se in cauda quia
se reputant huiles et viles quia cauda est in viliori parte animae
Item meiores sunt mortis sue et sic adherent caude. scilicet fini. quia
mors est finis. et sic aliquando citius veniunt sic adherendo
caude quam illi qui eos portant. scilicet sui prelati. Item si quis fe-
rat centum boves claudos et ita cito venit ad terminum sic si es-
set solus siue exoneratus: ille dicit multum fortis et multum re-
spicit ab omnibus: sic aliam abbas vel prior qui centum fert vel plu-
res ita cito venit ad paradisum quam si curreret solus vel forte
citius: non dicitur dici fortis. Sed notandum est quod est cauendum ne equum im-
braticum vel cespitatem vel cecum eligant. quia non bene poterit illos fer-
re. quod aliqui faciunt qui eligunt abbatem vel priorem vel prelatum

cecū vel cespitātē: nō nō pnt bñ currere nec velociter.

Itē tertio ē currēdū recto itinere nō i circulo qui incipit ab eodē et terminat ad eūdē sicut quidā faciūt qui semp discūt ppter se vel laborāt p ppio cōmodo nō p alio nec p salute alteri⁹ nec p dei reuerētia et honore. et tales nō possūt recte currere et ire ad terinū. ber. circuit sedul⁹ explorator: s; quo⁹ in patrimoniu crucifixi se ingerere possint. grego. qui i circuitu ābulat parū pficit et multū laborat sup illd in circuitu ipiū ābulāt. vñ recte ābulādū ē neq; ad dexterā neq; ad sinistrā. nō ad dexterā p pspicitatē: qz nō est superbiendum neq; esferendum ppter habundantiam temporalium nec est declinand. ūpropter munus neq; ad sinistrā propter timorem ita q non male iudices vel testificeris propter timorem potentis vel propter timorē i currendi offensam vel malivolentiaz alicuius magnatis: vel propter timorem amissionis rerū temporalium.

Quarto est currēdū perseueranter: quia qui perseuerauerit vsq; in finē hic saluus erit. et nisi quis legitime certauerit non coronabitur. **I**tem quinto est currēdū ad regnū celozū sicut ad brauiū temporale currit⁹: quoniā per exemplū rerū temporalium debemus facere omnia spiritualia. quoniā vt ait apostolus. inuisibilia dei per ea que facta sunt intelligibilia conspiciūtur. s; ad brauiū temporale nullus currit quin vellet alios pzeire in cursu similiter de scholaribus quilibet vult socium suū pzecllere et melius in scientia proficere q alii. et similiter in aliis negociis tēporalibus quilibz vult melius q vicini sui negociari. vñ poeta pzecllit cunctos oī bonitate coeuos. ergo nos debem⁹ sic ad brauiū celeste currere vt quilibet aliū velit pzeire. vñ si tu videas q iste facit elemosinas: tu facias plures et sic de aliis opibz. nec dicas michi sufficit tle op⁹. augu. quicūq; dicit sufficit iā deficit. **I**te qui currit ad brauiū spāle nō sistit in via p minori q sit brauiū. nō enī curreret de acu si inueiret neq; p equali. si enī inueiret ensē nō sisteret sed cureret ad illū qui eēt positus ad terinū qz eēt ei honorificū magis lucrī illū q aliū

inuenire. sed heu multi sunt qui sistunt et dimittunt cur-
sum quem inceperunt facere ad celeste brauium et pro mi-
nimo ut pro minima tentatione vel meditatione. tamen nil
aliud debet ei sufficere quam qui vero corde querit eum. gre-
go. nil extra deum menti sufficit que dum veraciter querit
vnde qui sic sistit pro temporali lucro et dimittit cursum
ad brauium spirituale magnum patitur detrimentum in il-
lo lucro temporali. vnde dicit dominus. quid prodest ho-
mini si vniuersum mundum lucretur etc. Item si is qui est
pedes et currit ad brauium sistat ut accipiat acum in via
ipse impedit cursum suum. multo plus impedit ille qui cur-
rit eques si descendat de equo. vnde religiosi si pro tempo-
rali commodo dimittunt cursum suum et descendunt de equo
quando nolunt obedire suo prelato qui est sicut equus e-
os portans: ipsi plus peccant quam seculares. ideo cauendum
est eis ne descendant de equo. **I**tem si aliquis cadat in
via aliquando perdit brauium: quia alter preuenit eum.
sic qui cadit per peccatum commissum aliquando perdit ce-
leste brauium si non resurgat ante tempus mortis. sed con-
tra istum casum est optimum remedium quod est humili-
tas. sicut superbia est causa alicuius casus: quia superbus
in altum extollitur et qui in altum eleuatur facilius ca-
dit quam qui in imo se tenet. vnde humilitas cuius sit in imo: non
de facili cadit. ideo humilitas est optimum remedium con-
tra casum spirituale. vnde aug. Humilitas casum nescit:
quia in imo est. Rogemus ergo dominum ut sic currere
valeamus ut brauium celeste scilicet gloriam dei apprehen-
dere possimus. quod nobis prestare dignetur qui vivit et
regnat. Amen.

De eodem sermo. xi iiii.

Sequitur videre de quarto principali. scilicet quod ex-
cluduntur septem peccata mortalia. per hoc quod dicitur
sic currite. scilicet antequam ad hoc accedamus ponitur quod
dam verbum de quo faciamus nostrum theuma et hoc est verbum. vinum

suū nobis dñs prestat cū alta predicatōe nos inebriat. No-
 tandū q̄ verbū dei est vinū. vñ cū clamat⁹ ad sermonē: tūc
 dñs clamat vinū suū et nō venale: s; donādū gratis. vñde
 cū istud vinū sit precipuū et salubre: libēter et cito debe-
 mus currere ad illud vinū. vñ si aliquis tabernarius vel
 aliquis diues qui daret vinū p nichilo: etiā si esset vinū
 aquaticū multi accurrerent: ad minus paupes. et si esset
 bonū vinū et forte et delectabile ad bibēdū et preciosum:
 multo fortius currerēt tam diuites q̄ paupes ⁊ plus si ta-
 bernarius cōduceret illos et daret magnū preciū vel sala-
 riū eis qui venirēt bibere vinū suū ita preciosū et daret
 illud vinū p nichilo: certe plurimi venirent ad illā taber-
 nā. s; verbū dei vt dictū ē est vinū. vñ p̄sa. de verbis domi-
 ni. desiderabilia sup aurum et lapidē preciosum multū: et
 dulciora sup mel et fauum. **I**tem conducit bibētes: qz dat
 eis indulgētiā aliquādo et gratiā bñ faciendi q̄ sunt mag-
 na. quoniā indulgentia vñus diei data in sermone plus
 valet q̄ totus thesaurus de mondo. hoc sciunt damnati in
 inferno vel penitentes in purgatorio: qui plus diligerent
 vñā diē requiei q̄ totū aurū de mōdo. Item gratia diui-
 na aliqñ data in sermone vt bonū ppositū nō peccādi et a
 peccato resiliendi plus valet q̄ infinita pecunia. vñ puer
 iiii. procul de vltimis finibus preciū eius s; gratie. quo-
 niā plus valet longe q̄ totus mōdus: quoniā ipsi aperit⁹
 ianua paradisi. vñ in p̄sa. gratiā ⁊ gloriā dabit dñs. i. pro
 gratia gloriam. sed diuiti regi pro toto regno suo nō ape-
 riretur sine gratia: sed humili vetule habenti gratiā ape-
 ritur. vñde talis moneta recipitur in paradiso: nō moneta
 argētea vel aurea. vñ dñs sic conducit illos qui ad taber-
 nam suā veniunt bibere. taberna est ecclesia vel locus ubi
 fit sermo. sermo est vinū gratis datū. **I**tem plus est. qz
 in taberna seculari si aliquis intrat bñ vestitus: recedit
 nudus. qz oportet q̄ dimittat vadiū p expēsis factis p vi-
 no. s; ecōtrario est in taberna dñi vt in sermone: qz qui in-
 trat nudus aliquādo vestit⁹. qz gratiā recipit. vñ aposto.
 exuite veterē hominē. 2c. et dicitur vet⁹ homo siue vetus

vestis mala cōuersatō qua induūtur qui cōmittūt peccā et
exuunt illā qui penitēt. vel dicitur vetus vestis remozius
cōsciētie: qz sicut vetus vestis ⁊ vilis plena est vermibus
et pediculis qui mordent indutū: sic peccator est plenus
peccatis qui remordēt cōsciētiā. nullus enī ita peccōr est
quin habeat remozum cōsciētie quādo peccat: s; noua ve
stis ē gratia qua induit eū ille tabernarius. s. predicator
siue bona cōsciētia: qz incipit aln i sermone dimittere pec
cata et facere penitētiā. et ideo ad illā tabernā debemus
currere libenter. **I**te si aliquis fugaretur cū aliqua veste
vili et vetere et si cū ea caperet statim duceretur ad su
spēdiū et inueiret illā tabernā vbi datur vinū bonū ⁊ cōdu
tūtur potatores et deponeret ei illa vestis et daretur ei
bona et noua cū qua si caperet nō suspēderet: s; potius
in regē coronaret: ipse libēter intraret in illā tabernā ⁊ li
bēter de illo vino biberet: s; sermo dei et ecciā in qua fit
sermo est huiusmodi taberna in qua grā dei datur noua q
est noua vestis ⁊ vetus subtrahit ⁊ tollit q ē peccatum
cū qua veste si caperet ipse suspēderet: nō ad sermonem
libēter debem⁹ ire. **I**te plus ē qz qui intrat tabernā illā. s.
sermonē reportat secū familie vir mulieri sue ⁊ mulier vi
ro suo ⁊ pueris suis plenū potū de vino illo bō ē bonū ver
bū qd didicit i sermōe. **I**te aln mulieres portāt dragmas
suas ad vinū qz bonū ē: sic deberēt eas portare ad vinū. s.
ad sermonē. qd faciūt alique q dimittūt colos suos et nō
ampli⁹ portāt q cito sciūt q alicubi sit sermo ⁊ currūt vt
cōprehendāt. rogemus gō dñm vt ipse det nobis aliquid
dicere ita q possitis inebriari verbo domini ⁊ c. **S**ic cur
rite vt cōprehendatis. Sequitur videre quomō septē pī
cipalia vicia excluduntur per hoc q dicitur sic currite. q
enī currit ad bzauiū nō currit per loca mōtuosa sed per lo
ca plana. in hoc excludit⁹ superbia que querit mōtes. i. al
titudinē dignitatū et bonozū. vñ superbi sunt similes dy
abolo qui dicit. ascendā in celū et ero similis altissimo. su
perbi in altum se eleuāt. vñ pīal. superbia eorum qui te o
derunt ascendit semper. sicut ergo qui vult currere eligit

biā equalez nō mōt uosam: ita qui vult currere ad brauiū
 celeste: debet non per montes currere id est nō per super
 biā sed per humilitatē. ¶ Itē sicut nō possunt currere qui
 currunt contra ventum et ideo ribaldi semper vertūt dor
 sum ad ventum nō faciem. sed ille bene currit contra ven
 tū superbie qui venit ex parte orientis qui superbit de p
 entela sua et vertit suam cōsiderationē ad suam parente
 lam: quoniā vertit faciem suā ex illa parte vnde oritur: nō
 dicitur vertere faciem contra ventum venientē ab oriēte
 et non est sic faciendū. quoniā dicit ber. q̄ vilis est nobili
 tas que ex parentibus nascitur tā obscenis. vnde gloria e
 ozum ab utero et partu. ¶ Item vertit faciem contra vētū
 occidentis qui ppter diuitias superbit que sunt sicut oc
 cidēs: quia cito perdūt et deficiūt et cōtra ventum qui
 venit ab aquilone vertit faciē qui superbit ppter ianē glo
 riam quādo aliquis laudat eū: vel de sciētia vel de bonis
 operibus: vel ipse cōsiderat q̄ ē bonus clericus vel bonus
 hō et supbit: iste vertit faciē suā versus aquilonē. vñ ven
 tus venit: et dicitur vētus inanis glorie vēire ab aquilo
 ne quoniā vētus ab aquilone vēiens nō facit fructū: s̄z va
 cuus est et sterilis. Itē qui currit ad brauiū: necesse habet
 videre lumē. in hoc excludit peccatū inuidie. inuidus enī
 dicitur quasi nō vidēs. non enī pōt videre bonū alterius:
 sed tristatur de alterius p̄speritate. qui g^o vult currere
 debet deponere inuidiā. Itē excludit peccatū ire quoni
 am qui currit si audiat sibi dici aliquod turpe: non sinit
 nec cōtra eū mouet rixas vel iurgia sed semp sustinēdo ā
 bulat vsq; ad terinū. vñ psal. perambulabam in medio coz
 dis mei zc. sic nos si velimus currere ad brauiū celeste nō
 debemus nos ad cōuiciātes nos sistere nec irasci s̄z susti
 nere pacifice et pre ambulare cōtinue vsq; ad terinū. Itē
 qui currit nō se onerat nec suis vestibus nec alienis. i h^o
 excludit peccatū auaricie q̄ se onerat et suis et alienis.
 vnde petrus rauēna. plus onerat aurū habentē q̄ ferentē
 Itē grauis et oneratus ē auarus: qz nō pōt trahi ver
 sus paradisu. etiā p̄ infinitos equos ille qui habz aliquid

de alieno iniuste et scienter . et ideo si vult trahi vel currere debet exonerari. grego. menti que deum hyllariter querit plerumque sua abundantia fit onerosa. **I**tem qui volunt currere expedite habent vestes curtas ut illi garliferi: sic nos superflua debemus resecare et vestes nostras curtare. tunc apostolus. habentes alimēta et quibus te gamur: his cōtenti simus. grego. nostra temporalia sunt sicut corporis indumēta. Itē aliud impedit cursum. s. quando homo est somnolentus quod accidiam significat: quia accidia est peccatū quod incurrimus quando sumus pigri ad bonum et quando displicet nobis bonum. unde sicut cum aliquis comedit fructum nondū maturum habet dentes accidiosos ad bonum cōuiuium et non potest uti bene illo: sic qui cōsuevit esse in peccato vel delicate viuere piger est et accidus ad faciendum bonū: ideo si velimus currere deponenda est accidia. et excluditur accidia per hoc quod dicitur. sic currite. sed cadit et cēspitat in vias et in foueas ita quod non potest moueri. vñ scriptum est. cui rixē cui fouee cui suffocatio oculorū: nonne his qui morantur in vino et student calicibus epotādīs. unde non potest bene currere ebrius. **S**iliter de cursu ad bzauiū celeste quod impeditur per ebrietatē. **I**tem qui vult currere magis vult ire per viā sicā quam per viā lutosa. m. in hoc excludit peccatū luxurie. qui enim vult currere ad bzauiū celeste non potest currere per peccatū luxurie: quia est via lutosa. vñ in psal. inquinate sunt vię illius in omni tēpore. et salomon. mulier fornicaria quasi iterus in via recte. Notandum est autem quod in luto illo s. luxurie sunt luxuriosi usque ad aures quoniam eos delectat audire turpia verba et luxuriosa. et quoniam usque ad oculos quoniam libenter vident mulieres tales. et usque ad brachia per amplexus illicitos. Item illud lutum est fetidum. unde hiero. fetor eius usque ad celos ascendit. sed illi qui sunt in tali luto non sentiunt fetorem. ratio est quia fetidi sunt unde homo fetidus non sentit fetorem. sic peccator non sentit fetorem peccati sicut videtis de scropha quod libenter vellet dormire et cubare in luto fetido quam in lecto pulchro bene parato. Unde tales sunt dyaboli scrophe que sunt forni-

gre. deus in virtu. nō. et ibidē. viderūt ingressus suos 2c. sed frequēter ingreditur ad bonos quādo sepe eis maifestat suā voluntatē. vñ eccle. i. fons sapiētie verbū dei i excelis: et ingressus illius mandata eterna. et postea dicit et multiplicatōnē ingressus eius quis itellexit. et eccle. xliii. dicitur q̄ ipse sol in aspectu annūciās et in exitu valis admirabile. Iste ergo paterfamilias ē deus pater qui mane exiit cōducere operarios suos in vineā suam.

Vinea multiplex.

Secūdū est videre quid per istā vineā significatur. Et sciendū est q̄ per hoc q̄ dicit suā. innuitur et ostēdit q̄ ē alia vinea que nō est vinea sua. vñ sciendū est i primis q̄ triplex est vinea. qz ecclesia malignatiū dicitur vinea et ecclesia militans: et quelibet aīa fidelis et glorioſa virgo maria et gloria eterna et ipse christus. **P**rima vinea dicitur malignatiū ecclesia. et ista nō est dei patris: s; potius diabolī. Ad istā vineā excolendā exiit diabolus vt in vineā introducat oparios suos. de ista vinea dicit deute. xxxii. vinea sodomorū vinea eorū vna fellis et bo. 2c. vinea ista ē synagoga sathane. operarij et cultores istius vinee sunt peccatores oēs i peccato mortali exñtes. propagines posunt dici peccata singula. vinū qd̄ portat vinea ista ē maledicta delectatio pccōr vt est delectatio luxurie quā habent luxuriosi in faciēdo luxuriā suā. de isto vino dicunt mali. sapi. ii. venite fruamur bonis que sunt et impleamur nos precioso vino et vnguētis: et coronemus nos rosis et nō sit prātū per qd̄ nō transeat luxuria nostra. cōtra istos dicit aposto. ephe. v. nolite inebriari vino in quo ē luxuria. **S**imiliter delectatō quā auari hñt et cupidi i possessione pecunie sue est vinū istius vinee. istud vinū est vinū impietatis. vñ puer. iiii. comedūt panē iniquitatis et bibūt vinū iniquitatis et impietatis. similiter delectatio quā habent gulosi in delectatōe potatōis boni. q̄ vinorū est vinū qd̄ portat vinea ista. vñ eccle. xxxi. vinū arguet corda gulosorū i ebrietate potatū. ibidē. amaritudo aīe vinū multum potatū. similiter delectatō quā hñt superbi inducen

do supbia sua et alii peccatores in faciendo peccata sua sunt
vina que potant. vinea ista est maledicta. de isto vino istius vi-
nee que dicitur vinea sodomorum inebriati sunt sodomite. unde eze.
xvi. hec fuit iniquitas sodomie saturitas panis. ecce gula.
et oculum. ecce luxuria. et quod manu non porrigebat pauperi. ecce
auaricia. et quod illi de dosoma et gomorra inebriati sunt de
vino istius vinee: ideo eos dominus igne sulfuris combussit et de-
struxit ciuitates eorum. gen. xxx. g. pluit dominus super sodomam et
gomorra sulfur et ignem et subuertit ciuitates has et omnes circa
regionem et habitatores vrbium. ita similiter faciet dominus omnes
sequaces eorum: nisi hic ante mortem penituerint. certe modo
cultores istius vinee bibunt quicquid est ibi de claro: sed fe-
ces postea bibent in inferno. unde psal. fex eius non est exinan-
ta: bibent omnes peccatores terre. o quam amarissima erit peccatoribus
potatio delectationum quam biberunt quando fecerunt peccata sua.
ideo dicitur deute. xxii. vna eorum vna fellis et botrus amaris-
simus. propter conscientie remotionem et propter tenebrarum hor-
rorem: et propter ignis magnam ardorem. unde psal. vlti. vermis eorum
non morietur: et ignis eorum non extinguetur. et ideo dicitur. psal. xxiiii.
c. ideoque insaniunt cultores eius et relinquentur homines pauci.
luxit vindemia: infirmata est vitis: ingemiscunt omnes qui le-
tabantur corde: cessabit gaudium tympanorum: quiescit sonitus
letantium: conticuit dulcedo cythare: cum gaudio non bibet vi-
num: amara erit potatio bibentibus illam post mortem propter cre-
atoris sui offensionem et separationem et propter conscientie re-
motionem: sed amarior erit in die iudicii: quoniam videbunt
contra se iratum suum creatorem. et amarissima erit post iudici-
um: quando simul in animam et in corpore proieciuntur in eternam dana-
tionem. Ista vinea nichil valet: nisi ad comburendum in ignem
eternum. unde math. iii. omnis arbor que non facit fructum bo-
num excidetur et in ignem mittetur: ideo operarii istius vinee
maledicti videntur. **I**tem est alia vinea que est vinea do-
mini scilicet militas ecclesia. de ista dicit psal. vineam de egypto
transulisti. et psal. v. vinea enim domini exercituum do-
mus israel est et viri iuda recti.

Eccelesia dicitur vinea propter tria

Vinea ista est sancta ecclesia propter tria. **P**rimū est propter eius radicatiōem. quia sicut bona vinea radicata est in petra ita etiā fundata est sancta ecclesia super petrā. scilicet christum mat. vii. flauerūt bēti et irruerūt in domū illā. id est in sanctā ecclesiā: et nō cecidit. fundata enī erat super firmā petrā. et mat. xvi. tu es petrus et super hanc petrā edificabo ecclesiā meā. **S**ecūdu est propter sermēti a vite abscissi inutilitatem. sicut qui diuisus est ab ecclesia in spūali edificio nichil valet: nisi ad comburēdū eternaliter. vñ eze. xvi. dicit dominus quōd lignū vitis inter ligna siluarū quōd dedi igni ad cōburendū: sic tradā habitatores hierusalē et ignis cōsumet eos. **T**ercium est propter vini dulcedinē: quia sola vinea dat vinū. ita in ecclesia dat vinū salutaris doctrine. ipsa dat vinū germinās virgines. id est bonas et castas affectōnes generat. zacha. x. ipsa portat vinū quōd letificat cor hominis. ut dicit in psal. operarij et cultores istius vinee sunt domus israel. id est viri claustrales cōtēplatiui et vidētes deum per verā fidē et per verā cōtēplatiōem et viri iuda. id est actiui seculares deū cōfiteētes et eū glorificātes. Istā vineā plātauit iesus verbo predicatiōis et rigauit eā sanguine sue passionis et sepius eā custodia angelorū et eā paupilauit cōsolatiōibus diuinis et celestib⁹ desiderijs et exemplis sanctorū et stercozauit eam multitudine beneficiorū et putauit eam falce flagellorum.

Hore quibus operarij ducūt in vineā dñi.

Ad istā vineā excollēdā exiit primo mane paterfamilias id est deus pater ad introducēdū operarios suos in eā. per mane puericia significat: in qua debet homo deo seruire sicut fecit beatus nicholaus. et hoc est quōd dicit ecclesiastes. ix. mane semina semē tuum etc. et mat. xix. sinite paruulos venire ad me. per terciā horā significat adolescentia: in qua similiter seruiendū est deo. vnde tren. iii. bonū est virū cum portauerit iugū domini ab adolescētia sua. et lu. vii. adolescens tibi dico surge a morte peccati. per horā sextā significat iuuetus: ubi feruor ruboris est in homine et plenitudo viget. vñ ecclesiastes xii. memēto creatoris tui in

die iuuentutis tue. Per horā nonā significat senectus quā
sol iā tendit in occasū. vñ puer. xvi. corona dignitatis se-
nectus q̄ in vñs iusticie reperitur. Per vñdecimā horā si-
gnificat senium i quo homo d̄z seruire deo. vñ in psal. vsq;
in senectā et senium deus ne derelinquas me. Itē eccle. xi.
in vespere nō cesset manus tua. i. in senio ad bñ operādū. et
in qualibet horā istarū seruiendū est deo: qz illi debem⁹
offerre primicias et decimas et principium et finē vite no-
stre. vñ leuiti. iii. precipit⁹ q̄ caput et cauda offerāt⁹ dño
vere illi qui a sua puericia ⁊ a iuuentute sua ⁊ ab adoleſcē-
tia sua incipiūt seruire deo: offerūt deo florē ⁊ vigorē vini
vinee sue ⁊ vite sue: s; illi qui incipiūt in senectute ⁊ in se-
nio deo seruire offerūt deo feces vini sui. tales illd̄ quod
pulchrius ⁊ meli⁹ fuit i vineis suis obtulerūt dyabolo. et
reliquias seruauerūt dō de quibz nō curat mūdus: iō me-
lius ē nobis seruire deo i puericia ⁊ in iuuentute q̄ in sene-
ctute et senio. vñ mat. vi. fructus primos desiderauit aīa
mea. et eccle. xxv. que i iuuentute tua nō cōgregasti quō i-
uenies ea i senectute tua: iō nō debem⁹ expectare ad ser-
uiendū deo vsq; ad horā nonā sic quidā faciūt pmittētes si-
bi lōgā vitā. cōtra quos dicit salomon puer. xxvii. ne glo-
rieris in crastinū ignorās quid superuētura pariat dies.
et eccle. v. ne tardes cōverti ad dñm et ne differas de die
in diē: qz subito veit ira dei. s; ecce quāta pietate plenus
sit sermo euāgelicus qui dicit q̄ illi qui in oibz horis ve-
nerūt et etiā illi qui q̄diu vixerūt et dyabolo seruierunt
saltē i vñdecima hora recepit eos dñs. vere magna miseri-
cordia dñi est: qz qñ sumus inutiles ad bonū opandū ⁊ qñ
nos deicit mūdus: deus paratus est nos recipere. reco-
gnoscamus ergo nos fratres carissimi in misericordia dei
et si nō in prima hora vel in tertia vel in sexta veim⁹ ad
vineā dñi. eamus ad illā in hora nona vel vñdecima ⁊ reli-
quamus vineā dyaboli que ē vinea sodome i qua fel dra-
conis est vinū vt habet⁹ deute. xxi. ⁊ si ita fecerim⁹ dñs
dabit nobis denariū diurnū. s. vitā eternā. **I**tē aīa fide-
lis vel cōsciētia dicit⁹ vinea dñi. hec ē vinea naboth quā

cupit habere achab. ut dicitur .iii. re. xxi. per achab qui apprehēdēs interpretatur: significatur dyabolus qui aīas persequitur ut cōprehēdat eas per aliqd peccatū. naboth. qui cōcludēs interpretatur significatur christū qui cōcluserat dyabolū i deserto qñ dixit ei. nō sētabis dñm de. tu. mat. xxi. vinea naboth est aīa sancta et fidelis q vinea iesu christi est. hāc vitē siue vineā cupit hēre multū achab. i. dyabolus

Hore quib⁹ exit dñs ad visitādū vineā suā. s. aīa fidelē
Ad istam vineā excolēdam et visitādā exit christus sepe per suā grām. s. qñ manifestat nobis suā volūtātē. Primo exit mane. per mane pōt significari prima grā q datur in baptismo vel illuīnatio anime qua illuīnat⁹ quādo surgit de peccatis. vñ cāti. viii. surgamus mane ad vineas 2ē. et ephe. vi. surge qui dormis et exurge a mortuis et illuīnabit tibi christus. **P**er horā terciā in qua ē īceptio caloris pōt significari feruor caritatis. in hora ista missus ē spīritus sanctus in discipulōs. vñ actuū. ii. sicut estimatis isti nō sūt ebrii. cū sit hora diei terciā. et aposto. ro. xii. spū feruētes: dño seruiētes. Per horā sextā pōt significari cōsideratio vel memoria dñice passionis: quia in hora sexta christ⁹ positus fuit in cruce. lu. xxiii. et io. xix. **P**er horā nonā cū sol iam tēdit ad occasū pōt significari cōsideratio mortis. et sicut beatus g. ego. dicit. qui bñ cōsideraret qualis erit in morte: semp esset timidus in operatōe. Itē per vñ decimā horā pōt significari timor iudicii. 7 timor de magnis inferni suppliciis. eccle. i. iniciū sapiē timor domini. in oībus istis horis exit dñs ad visitādū vineā suā. s. aīam fidelē. Ista vinea. s. aīa fidelis quilibet debet esse ligata ad christum. vñcol. iii. super oīa caritatē habete q est vñculū perfectōis. Itē debet putari p cōtritōnē cordis. vñ cāti. ii. tēpus putatōnis adueit. et hoc ē tēpus vernale qñ renouatur desiccata. Itē per cōtritōnē renouat⁹ aīa vita gratie. Itē vinea qñ putat⁹ plozat: ita aīa dñs plozare per contritionē. vñ iobe. ii. c. cōuertimini ad me i toto corde vestro i ieiunio et fletu et planctu. **I**tē debet flere per veram

confessionē oris. vñ cāti. ii. vinee florētes odorē dederūt. i. aīe fideles. et sicut ad odorē vinee florētis bufones ⁊ alia animalia venenosa vel reptilia fugiūt: ita ad odorē aīe florētis p' cōfessionē fugiūt demones. vñ biero. reuela p'ditionē et cōfusus abibit inimicus tuus. **I**tem ista vinea debet portare et facere vinū cōpunctōis et deuotōis. de vino isto dicit psal. vinū letificat cor hoīs. **I**te vinea dicit glorioſa virgo et ista vitis fructificauit suauitatē odoris id est dulciſſimū chriſtū. eccle. xxiū. ego quaſi vitis fructificauit suauitatē odoris ⁊c. **I**tem chriſtus dicit vinea vñ ipse dicit io. xv. ego ſum vitis verax et vos eſtis palmitēs. vinū iſtius vitis fuit precioſus ſāguis iheſu chriſti. illud vinū rubeū fuit. de hoc dicit deut. xxxii. ſanguinem vne biberēt meraciſſimū. illud vinū rubeū expreſſum fuit in torculari crucis. vñ pſa. xlii. angeli dixerūt qñ viderūt eū aſcēdētē in celū: quare rubeū ē indumētū tuū et veſtimenta tua ſicut calcātū in torculari. et ipſe rñdit. torcular calcaui ſolus: et degētibus nō eſt vir mecū. hoc vinū iebuat amozē bibētes ſepe de illo. vñ cāti. i. dicit ſpōſus. comedite et bibite amici et iebziami cariſſimi. de iſto vino dñs dabit in pa-diſo amicis ſuis. qui ſitiūt hic et faciūt libēter pñiam. qz ibi erit gaudiū ſine dolore. illud gaudiū ē denarius diurnus qui erit premiū qđ dñs dabit in fine fideliter laborātibz in vinea ſancte eccleie. illud premiū. et illud gaudiū eternū cōcedat nobis chriſtū filiū dei vini Amē.

Dominica in ſexageſima ſermo decimuſſextus.

Exiiit qui ſeminat ſeminare ſemē ſuū. mat. xiii. et lu. viii. Verba iſta vñ expoſita ſunt a chriſto noſtro ſaluatore: te iō nō indigēt expoſitōe noſtra: tñ ad noſtrā expoſitionē tria pñt in illis breuiter cōſiderari. Primū ē quiſ eſt ille ſemiator: et vñ anteq̃ ſeminet debet exire. Secundū eſt quid ē qđ dī ſeminare. Terciū eſt quiſ ē ille fructus quē dī de illo ſemine colligere. primū pōt notari cū dicit. exiiit qui ſeminat. ſm: cū dicit. ſeminare ſemē ſuū. terciū cum dicit. et dederunt fructum aliud centeſimū: aliud ſexageſimū ⁊c. Primū ergo eſt videre

48
quis est ille seminator et vñ ante q̃ seminet d̃z exire. Se-
minator iste d̃z dici quilibet predicator l̃ quilibz iust⁹ q̃
debet exire de corde et corpe ⁊ regione cuiuslibz peccati
mortalis sicut dixerunt angeli ad loth q̃ exiret de sodo-
ma et ne staaret in oī loco circa regionē. vt habet gen. xix
vere debz exire primo de omī peccato mortali qui vult se-
minare bona sua opera et maxime de tribus.

Exire debet iustus quilibet de tribus.

Que significat⁹ per illa tria que precepit dominus ad
abraham exire gen. xii. dixit dñs ad abrahā egredere de
terra tua et de cognatōe tua et de domo patris tui et ve-
ni in terrā quā mon. tibi 2c. per abraham qui interpretat⁹
pater multarū gentiū significat⁹ quilibz iustus qui debz
esse pater et seminator multarū bonarū operatōnū. sed sic o-
portet eū exire de terra sua prius. i. de amore terrenorū et
de cupiditate eorū. auari et cupidi sūt sicut talpe semp ha-
bitātes in terra ad minus corde. qz qñ sūt in ecclesia vel ī
domo sua: vix possunt cogitare nisi de terrenis acquirē-
dis et custodiēdis. contra tales dicit psal. diuitie si afflu-
āt: nolite cor apponere. vere tales sūt sicut talpa q̃ quic-
quid fodit super humeros suos poit: ita cupidi ⁊ auari ea
que male acquirūt vel diuitias quas plus q̃ deū diligūt
quoddā mō super se ponūt: qz impediūt eos ne ad vitā g̃-
tie possint se suscitare. certe tales excecati sunt oculis cor-
dis. et in hō similes sūt talpe. qz talpa nichil videt. vñ sa-
pi. i. excecavit eos malicia eorū. et iob. xv. crassitudo operu-
it faciē eius. s. auari et cupidi. talibus dicit dñs ī psal. vñ
q̃ quo diligitis vanitatē ⁊ queri. men. vanitatē appellat
dñs ista terrena: qz cito deficiunt. mendaciū appellat ista
terrena eo q̃ quādo possessores eorū credunt in manibus
suis aliquid inuenire in fine: et nichil inueniūt. vnde iob
xxviii. diues cū dormierit nichil secū afferet aperiet ocu-
los et nichil inueniet. et in psal. dormierunt somnū suū
et nichil inuenerunt omēs vi. di. in ma. su. ideo d̃ terra de-
bet primo quilibz iustus exire ⁊ istā terrā. s. amorē terre-
norū et cupiditatē eorū debēt oēs iusti fugere. hec ē terra

aquilonis a qua omne malū pandet^r. iere. i. iō dicit dñs ⁊
clamat ezechi. ii. o o fugite de terra aquilonis: quoniam i
quattuor vētis celi dispersi vos dicit dñs. **I**sti quattuor
vēti pñt dici auaricia: cupiditas: rapina: symonia: i quibz
totus mūdus fere dispersus ē. de terra ista primo exeūdū
est. **S**cdo debz exire hō de cognatōne sua. i. de diuitiis
vel de deliciis carnis. s. gula et luxuria. ista vicia dicūt^r
de cognatōe nostra: qz de carne nrā exeūt. de istis viciis
monet nos dñs ⁊ oēs fideles exire ⁊ recedere. psa. ix. rece
dite exite inde: pollutū nolite tāgere: exite de medio ei⁹
s. dyaboli. optime dicit exite pollutū nolite tāgere. qz sup
oīa pccā peccata carnis sūt immūda et polluta. et maxie
pccā luxurie: qz immūdū ē qd polluit simul corp⁹ ⁊ aīam
vñ. i. cor. vi. omne peccatū quodcūqz fecerit homo ex corp⁹
est: sed qui fornicatur in corpus suum peccat. glo. cetera
peccata solū animā maculant: fornicatio nō tantū animā
sed et corpus cōtaminat. iō de isto luto luxurie debet hō
exire qui bonū semen vult seīnare. qz qui in luto seminat
totū amittit qd seminat. Itē oīa bona opera q seīnat ho
mo dū ē in luto luxurie amittit quātū ad b^o q nichil va
lent ad hoc vt habeat vitā eternā. s. bone iesu ego multū
miroz quō miseri hoīes aut mulieres audent in isto luto
diu morari: qz nō est aliquis homo vel mulier si cecidisset
in luto materiali: quin citius q posset de illo non leuaret
et in illo p vnā horā nullus libēter iaceret. s. certe i luto
luxurie postq in illo ceciderunt bñ audēt in illo morari p
duos annos vel per tres. imo per decē alñ et de illo nolūt
exire propter aliquā predicatōnē nec ppter aliud. de isto
luto qd ē latrina dyaboli dicit psal. eripe me de luto vt n
infigar. de isto luto dz quilibz iustus exire qui vult bona
opa seīnare. ⁊ hoc ē qd dicit. egredere de cognatōe tua.
Tercio dz exire hō de domo patris sui. supbi et inuidi ha
bitāt cū dyabolo in domo sua et dyabolus bitat in cordibz
eorz et qz dyabolus ē pater inuidorū et supbor. vnde ipsi
superbis et inuidis pōt dici illud io. viii. vos ex patre dy
abolo estis: et iō opera patris vestri vultis facere. et iob.

49
xl. ipse est rex super oēs filios superbie. et in psal. audi fi-
lia et vi. et incli. au. t. et o. po. et do. pa. f. i. cōsoliū dyabo-
li. de istis tribus dz hō primo exire et postea seminare de
triplici semine bono.

Semen bonū triplex.

Et sciendū est q̄ triplex est semē bonum. **P**rimū semē
est verbū dei qd̄ semē dz seminare quilibz predicator in
terrā bonā. s. in populo dei et in corde cuiuslibz viri iusti.

Sed sciendū est q̄ quidā sunt peccōres qui nō semināt ni-
lī auenā qui est cibus equorū. i. verba motiua ad luxuriam

Ite sunt alii qui semināt o. deū et verba inflata et ampu-
losa et pungitiosa vel pungitia. **I**te alii sunt qui seīnāt
solūmodo paleā et ventū. isti sunt qui predicāt solūmodo
ppter inanē gloriā. de istis dicit ozee. viii. semināt vētū
et turbinē metēt. **I**te alii sūt qui seīnāt zizaniā et sorti-
legia faciētes et docētes. illud semē est semen dyaboli. de
isto semine dicit mat. xiii. cū dormiūt hoīes vēit mūdū
vel inimicus hō et supseminauit zizaniā in medio tritici.
et ibidē. inimicus autē qui seminat zizania dyabolus est.
oēs isti sunt predicatorēs dyaboli et nō christi. talibus di-
cit dñs mich. vi. seminastis multū et intulistis parū talia
nō debet seminare iesu christi predicator: sed debet semi-
nare triticū. i. verba bona sancta et casta et edificatiua. vñ
in psal. eloquia dñi eloquia casta. illud triticū ē frumen-
tū est frumētū electorū et vinū germinās virgines. frumē-
tū illud dicit verbū dei quo electi dei i regno dei vescū-
tur. et vinū germinās virgines dicitur verbū dei qz ger-
minat virgines et castas affectōes in cordibz filiorū. vñ de
puer. xi. qui abscondit frumēta in tēpore maledicit in po-
pulis: benedictō super caput videntū. **S**cōdū semē ē pa-
cis et cordis veri. de isto seīne dicit zachā. viii. semen pā-
cis erit vinea dabit fructū suū et terra dabit germen suū
et celi dabūt rosē suū. illud semē docet facere iusticiā. vñ
ia. iii. fructus iusticie in pace seminat. illud semē debent
oēs iusti seīnare. et oēs qui illud semē seīnāt sūt bñdicti a
dño et illos diligit dñs: qz odit qui seīnant discordias in.

fer fratres. ut habet^r puer. vi. **T**ercium semē ē cuiuslibz o-
peris boni ut bonoz ieiuniorū et bonarū orationū et bona-
rū elemosinarū. istud semen debz iustus seminare in sua
iuuētute. vñ eccle. xi. mane semina semē tuū et in vespere
nō cesset manus tua. **P**reterea illud semē debet quilibz
iustus habūdanter seminare: qui vult satis in eterna cla-
ritate colligere. vñ cor. ix. qui parce seīnat parce 2c.

Fructū boni seminis desiderās quattuor dz facere.
Preterea qui vult qd semē suū fructificet: quattuor de-
bet facere. **P**rimū ē qd dz terrā in qua seīnat prius ara-
re. vere debet terrā suā prius arare. s. cōscientiā per verā
cōfessionē. et de hoc dicit^r osee. x. arabit iudas et confrin-
get sibi sulcos iacob. in aratōne illud qd ē īferius ponitur
supius et illud qd ē ocultū fit maifestū: ita in confessione
illud peccatū qd erat in cōscientiā absconditū poit^r ex et p
cōfessionē maifestatur sacerdoti. vñ grego. si medicinā ex-
pectas: oportet qd vulnus detegas. et aggey. i. poite corda
vestra sup vias vestras. sz sicut dz lu. ix. nemo mittēs ma-
nū ad aratrū et respiciēs retro aptus ē regno dei. tūc hō
ad aratrū manū suā poit: cū pctā suā cōfiter^r et recogno-
scit. sed tūc retro aspicit: cū ad peccata facienda redit. et
ce talis nō est aptus regno dei. talis ē sicut canis rediens
ad vomitū. et sicut sus lota in voluptatibus lutī. sicut bē²
ii pe. ii. **S**ecundū est qd debz illud semē et terrā in qua se-
minat^r lachrimis cōpunctōis et pluuiā dominice passiōis
irrigare. de lachrimis cōpunctōis dicit psal. lachrimis me-
is stratū meū rigabo. et eccle. xxiiii. rigabo ortū meū plā-
tatōnū. de pluuiā dominice passiōis dicitur zach. xi. pe-
tite pluuiāz a dño in tēpore serotino 2c. et ysa. xxx. egre-
dere dicēs ei et dabitur pluuiā semini tuo vbicunqz semī-
naueris in terra et panis frugū terre erit vberim⁹ et pi-
guis. **T**ercium ē qd debz illud semē ppter volucres celi. i.
demonēs in terrā abscondere. vñ math. xiiii. dicit^r qd seīna q
reciderūt secus viā et volucres celi. i. demonēs coēderūt
illa 7 arripuerūt. iō dicit dñs mat. vi. nesciat sinistra tua
qd faciat dextera tua ut sit elemosina tua in abscondito. 7

eccl. xix. cōclude elemosinam in sinu paupis 2c. et puer.
 xxi. munus absconditū mitiget iras. **Q**uartum est qz in
 bona terra debz seminare. bona terra sunt paupes christi
 ani deū timētes. in ista terra dz iustus seminare semē ele
 mosinaz. tho. ii. dicit filio suo. vade adduc aliquos de tri
 bu nostra timētes deū. et eccl. xii. da bono ne recipias pec
 catorē. et psa. lvi. frāge esuriētī panē 2c. **P**reterea ter
 ra ppria 7 bona dicitur corpus nostrū vbi quilibet dz semi
 nare semē ieiunior et pnie. vel cōscientia bona pōt dici bo
 na terra. vñ math. xiii. semina q ceciderūt in terrā bonam
 dederūt fructū aliud cētuplū 2c. de bono semine et de ma
 lo semine qre in illo sermone. Nōne bonū semen seminasti
 2c. **T**erciuū ē videre quis est fructus quē dz iustus de il
 lo semine recipe. fructus quē recipiet erit duplex scz grā
 in presenti et gloria in futuro. vñ math. xix. centuplū acci
 piet. i. grām in presenti et vitā eternā i futuro possidebit
 .i. glām i futuro. gen. xvi. dicitur q ysaac seminavit i ter
 ra illa et inuenit in illa cētuplū. et. ii. cor. ix. qui seminat
 in bñdictionibz de bñdictionibus et metet vitā eternā. vel
 sicut dicitur in illo euāgelio. alii faciūt cētuplum vt virgi
 nes. alii sexagesimū vt vidue cōtinētes. aliis tricesimum
 vt cōiugati nō seipso defraudātes. Cētessimus fructus est
 virginitatis: nā cētenarios pducit ex duobz denariis scz
 ex decies decē. denarius ymaginē regis tenet. et virgines
 duplicē habebūt coronā aureā 7 aureolā: qz duplicē regis
 summi padisi virgines in se preferūt sanctitatē mētis et
 integritatē corporis. **S**exagenarius ē fructus viduitatis.
 sexagenarius numerus pducit ex denario et senario. et
 vidue denariū. i. cōformationē summi regis habebūt p sex
 operibus mīe quibus debēt esse intēte q vere sunt vidue.
 de istis opibus dicit math. xxv. esuriui et dedistis michi
 māducare: sitiui 7 dedistis michi potare 2c. et apost. i. thi
 v. viduā cōmēdabilē in sex laudibz insignit dñs. vidua eli
 gat nō minus quadragita annoz q fuerit vnus viri uxor
 in operibus bonis testimonium habens bonū si filios edu
 cavit: si pauperes hospicio recepit: si sanctorū pedes lauit
 g ii

si tribulationē patienti ministravit si opus omne bonum
subsecuta ē. **T**ricessimus fructus est cōiugatorū ⁊ merito
q̃ tricesimus numer⁹ ex ternario ⁊ denario pducit⁹ ⁊ cō
iugati denariū eterne felicitatis recipiēt p observatōne
decē preceptorū ⁊ p triplici bono cōiugii legitie obfuato.

Bona matrimonii tria.

Tria enī sunt bona matrimonii. fides: proles: sacramē
tū. In fide attēditur ne post vinculū cōiugale cū alio mu
lier coeat nec vir cū alia. in prole attēditur vt amāter su
scipiat nec cōceptus impediatur et suscepta ples religi
ose educetur. et in sacmēto vt cōiugiū nūq̃ separet⁹ sicut
christus ab eccia. aposto. i. ad corin. vii. q̃dū enī vivit hō
mulier aligata ē ei. christus autē vivit ieternū. vere sacra
mētaliter nō possūt separari dū vivūt si legitime persone
in cōtrahendo fuerint: tñ corporaliter pnt separari causa
fornicatōis. vt habetur mat. v. et ex cōmuni cōiensu causa
religionis intrande. omnis ergo qui fecerit fructū cetesi
mū aut sexagesimū aut tricesimū in paradiso perfructur
illo fructu benedicto de quo dicit⁹ lu. ii. benedictus fru
ctus vētris tui. de illo fructu ad fruendū in paradiso con
cedat nobis omibus deus omnipotens. Amen.

Dominica in quinquagesima sermo xvii.

Oecus quidā sedebat secus viā medicās ⁊ cū au
diret turbā pretereūtē: interrogabat quid h⁹ es
set. lu. xviij. Circa miraculum huius ceci tria
pnt videri. **P**rimū est quid iste cecus significet qui post
christū alta voce clamabat. mise. mei fi. da. **S**cōm est q̃
est illa via iux quā sedebat medicās et quid significat h⁹
q̃ iux viā medicās sedebat. **T**erciū est quid postq̃ illū
natus ē respicere debeat. **P**rimū notat⁹ cum dicit cecus
quidā. **S**cōm vt dicit se cū viā sedebat medicās. **T**erciū
notatur cum dicit respice zē.

Oculus duplex in corde.

Primū g⁹ est videre quid iste cecus significet. **P**er istū
cecū quilibz pccōr existēs in pccō mortali significatur. si
cut enī quilibet hō habet duos oculos in capite suo: simi.

lifer quilibet habet duos oculos in corde suo. scilicet dextrum et sinistrum. ex dextro debet gaudia paradisi respicere: ut illa possit acquirere. ex sinistro debet respicere miseria istius vite preteritis: ut libentius penitentiam faciat. ex isto oculo debet similiter respicere penas inferni: ut illas possit et sciat vitare sed sicut coruus qui bene vult leporem vel aliud animal capere vel interficere: prius eis utrumque oculum eruit ut non videat se postea ab illo defendere ita dyabolus quando vult aliquem peccatorem decipere per aliquod mortale peccatum primo eruit ei utrumque oculum dextrum et sinistrum ita quod quando facit peccatum nunquam ad gaudia paradisi respicit que per peccatum suum amisit nec penas inferni quas per peccatum suum eternaliter habere meruit. quia si ista respiceret nunquam peccaret. et ideo prius oculos illi eruit et hoc optime significatum est iudici. xvi. ubi dicitur quod cum apprehendisset philistinum. id est demones impotentem reddentes sampsonem (per quem significatur quilibet iustus statim eruerunt ei oculos. iiii. re. vlti. ca. dicitur quod nabuchodonosor rex babilonis. id est dyabolus qui semper sedet in angustia et est rex eterne confusiois occidit filios sedechie coram eo et oculos eius effodit vinxitque eum catenis et adduxit eum in babilonem. sedechias interpretatur iustificatus et significat quolibet iustum huic eruit primo dyabolus utrumque oculum cordis: ut non videat se defendere ab illo et ut illum possit trahere in quodcumque peccatum vult et istud placet ei. et sic servus cecum ducit eum ubicumque vult. cecus ei iste significat quemcumque peccatorem quem dyabolus ita excecavit quod non videt ante se mortem et iudicium futurum nec post se peccata preterita nec ademptis dei beneficia nec a sinistris insidias dyaboli nec sursum gaudia paradisi nec deorsum penas inferni.

Excecatur homo propter septem.

Sed sciendum est quod septem sunt que excecant hominem oculis capitis ad litteram que spiritualiter excecant eum oculis cordis. Primum est senectus nimia. unde gen. xxvii. senuit ysaac et caligaverunt oculi eius et videre non poterat per nimiam senectutem qua ysaac excecatus est significari potest lingua moza in peccato mortali qua multi impii

excecati sunt ita q̄ nesciunt viam eundi ad paradysum et
ita q̄ nesciunt vbi currunt. vnde puer. iiii. via impiorum
tenebrosa: nesciunt vbi currunt. et iob. xii. qui ambulat in
tenebris nescit quo vadat. **S**ecundum est lux maxima.
vnde actuū. ix. dicitur q̄ saulus adhuc spirans minarū in
discipulos domini cum iter faceret: contigit vt appropin-
quaret damascum et subito circumfulsit eum lux de celo
et cadens in terram audiuit vocem dicentē sibi. saule sau-
le: quid me persequeris. ⁊ excecatus est. vnde dicitur ibi-
dem. surrexit saulus de terra apertisq; oculis nichil vide-
bat. lux magna significat lucem et abundantiam bonorū
operum proximorum quam videntes inuidi excecati sunt
De luce bonorum operum eorum grego. mens inuidi tam
de alieno bono affligitur q̄ de radio lucis excecatur. ipsi
sunt sicut noctue lucem bonorū operum odientes et tene-
bras malorū operum diligentes. de istis dicitur iob vi. per
diem incurrunt in tenebras et quasi in nocte palpabūt in
meridie. Certe isti sunt sicut hely qui ita excecatus est q̄
nō poterat videre lucem donec videretur lumen. i. re. iiii.
Tercium est fimus hyrundinū per quez significat^r pec-
catum luxurie. vnde thob. ii dicitur contigit enim vt qua-
dam die cum thobias fatigatus a sepultura veniens do-
mū iacuit vel iactauit se iuxta parietem ⁊ obdormiēs ex
hyrundinis nido illo dormiente calida stercoza ceciderūt
super oculos eius vt fieret cecus. per hyrundinem que ē
avis instabilis et garrula significantur viri luxuriosi et
mulieres luxuriose. quia instabiles sunt: quia in pace nō
possunt esse. imo modo sunt hic modo ibi modo illuc et gar-
rule sunt. vnde prouerb. vii. dicitur de muliere fatua que
garrula ē ⁊ vaga. quietis ipatiēs: nec valz ī domo cōsiste-
re pedibz suis nō foris nō in plateis. per hyrūdinez g^o lu-
xuriosi significā^r ppter instabilitatē ⁊ garrulitatem. per
fimū ipsarū peccatū luxurie significatur propter fetores
et vilitatē. et qz illud peccatū fetens est corā deo et āge-
lis eius. vnde grego. ardor libidinis descēdit ad infernū
et fetor ascēdit vsq; ad celū. nec mirū cū sit fimus carnis

Inter quillinium corporis: odium angelis: discordia proximis
 cibus dyaboli. unde in vitis patrum legitur quod quidam an-
 gelus obturauit aures suas ad aspectum cuiusdam luxuri-
 osi: quia eum nec videre nec sentire poterat propter fetorem
 eius. vere illud peccatum fetens est et excecatur homines. unde gene-
 xix. dicitur quod angeli quos hospitauerat loth clauferunt o-
 stium et eos qui erant foris percusserunt cecitate a minimo
 usque ad maximum: ut conturbati ostium inuenire non possent.
 causa huius fuit: quia luxuriosi imo pessimi sodomite erant.
 et in eodem loco siue capitulo dicitur. igitur dominus pluit super so-
 domam et gomorrham sulphur et ignem et subuertit ciuitates
 has et vniuersos habitantes circa omnem regionem vrbium
 et cuncta virentia. ita faciet eis dominus in fine qui modo exce-
 cati sunt per peccatum luxurie oculis cordis sui. certe ipsi lu-
 xuriosi bene sunt cecati et magna est eorum cecitas quam pro modica
 delectatione et transitoria volunt amittere gaudia celestia.
Quartum est fumus. per quem significatur honor munda-
 nus et superbia. unde sicut fumus excecatur hominem oculis capi-
 tis: ita honor mundanus et omnis superbia excecatur hominem o-
 culis cordis. unde hieronimus. honor mundanus spuma est fumus et so-
 nus. spuma: quia inflat. fumus: quia excecatur. somnus: quia nunquam
 veram requiem dat. vere superbia excecatur illos magnates et
 diuites: quia ipsi nolunt respicere nisi de cauda oculorum suo-
 rum leprosos et pauperes christi. unde puer. vi. oculos sublimes
 odit dominus. et sap. ii. excecavit eos malicia eorum scilicet superbia
 certe isti sunt superbi mundanos honores appetentes et ali-
 os continentibus cum honoribus suis et cum superbia deficiunt.
 unde psalm. mox honorati fuerunt et exaltati: quemadmodum. su. de-
 ficient. ita cecitas potest significari per cecitatem ceci nati.
 de quo io. ix. dicitur. **Q**uintum est pulvis. per quem signi-
 ficatur inanis gloria. de isto pulvere dicit dominus apostolis
 suis. mat. x. excutite pulverem de pedibus vestris. et psa. lii.
 excutere de pulvere inanis glorie: conurge sede iherusalem
 id est anima pacifica ex toto surge in amorem celestium et
 sede postea in te per defectum tuarum considerationum. vere
 per pulverem significatur inanis gloria: quia excecatur homines et
 giiii

leuiter volat in cordib⁹ ipsoꝝ. vnde ber. leuiter volat le-
uiter: penetrat: s; nō leue vuln⁹ ifligit ianis glia. ¶ **S**ex-
tū ē sāguis i oclō nimia habūdātia. In sāguine notat⁹ car-
nalitas. de isto sāguine dicit dñs pet⁹ mat. xvi. caro ⁊ sāguis
non re. st. In sanguine carnalitas vel nimia amor pprie
carnis vel prētū suorū significatur. isto sāguine excecati
sūt hodie i multis locis prelati ecclie: qui nepotulis suis
⁊ psāguineis suis dāt prebēdas ⁊ eccl̄as magnas ⁊ eis alii
pmittūt quicq; milia aiarū ad curādū ⁊ custodiēdū illas:
quib⁹ nō cōmitterēt quicq; pira l⁹ quicq; poma ad custodiē-
dū. vñ bone iesu sic dicit i psal. posuerūt ierusalē i pomozum
custodiā. siliter dicit q; quidā episcop⁹ cui dā nepotulo suo
quicq; milia aiaꝝ cōmisit curā: cui decē pira vna vice nolu-
it ad custodiēdū cōmittere. vñ ber. mira res inq̄t q; episco-
pi habēt ad manū cui aias tradūt: cui aut tradāt faculta-
tes suas nō inueiunt. isti sūt maledicti ad dñm. vñ abachuc.
ii. ve qui edificat ciuitatē i sāguinib⁹ ⁊ iiquitate. siliter
isto sāguine excecati sūt prelati ⁊ clerici qui boā q̄ habent
de patrimoniis crucifixi ⁊ q̄ deberēt dare paupib⁹ qui sūt
filii ei⁹: tribuūt cōsāguineis suis et de illis maritāt filios
suos vel filias ⁊ nepotulos ⁊ neptes suas: cū nō multū i-
digeāt. de q̄b⁹ dicit dñs mat. xv. sinite eos: ceci sūt et du-
ces cecorū ⁊ psa. xlii. ceci intuemī ad vidēdū: quis cecus
nisi suus me⁹ dicit dñs. pprie serui domi sūt clerici quos
decimis ⁊ primiciis ⁊ oblatōib⁹ quasi p̄cio cōducit. istos
redarguit dñs de cecitate: qz legētes sapiētia. i. illū qui
vera sapiētia ē ceci facti sūt. vñ iere. ii. tenētes legē nescie-
rūt ⁊ c. cuilibz prelato potest dici illud apoca. iii. qd dicit
dñs āgelo laodicie ecclie. scio opa tua: quia nec calid⁹ es
nec frigid⁹. iō icipiā te euomere de ore meo. qz dicis q; di-
ues ⁊ locupletat⁹ sū ⁊ null⁹ egeo ⁊ nescis qz mis es mi⁹
ria culpe ⁊ misabilis. i. i futuro eris misia pene et paup
diuitiis grē ⁊ cec⁹ sāguine. i. amore parētū tuorū vl⁹ carnis
tue pprie nud⁹ oī boā virtute. iō suadeo tibi emere aurū
ignitū. i. caritatis feruorē ⁊ reuere a te oēz carnalitātē
s. si tu vis ista facere sic dicit ibi apo. iii. unge oclōs tuos

et vide Septimū ē mactā i oclō: q̄ boā res cōmuniter ē ap-
pellata. ⁊ quāuis boā res appellet^r: tñ mala est qz aufert
visū homib⁹ et mulierib⁹. per istā bonā rē pōt significari
magna tēporaliū bonorū habundātia: q̄ quāuis bona sint
i se ⁊ boā videāt^r possidētib⁹: illa tamē mlt^r totiēs mala sūt
eis. qz excecāt oculos cordis quādo ea nimis diligunt ⁊
qñ ea male expēdunt. vel qñ male aquirūt. vt per vsuras
et per rapinas ⁊c. huiusmodi ista bona re sunt excecati
cupidi ⁊ auari. vnde iob. xxvii. operuit faciem ei⁹. s. auari
et cupidi crassitudo. i. rerum temporalium habundancia
io. xii. excecavit eos domūus ⁊ induratum est cor eor⁹: vt
non videāt. Isti significantur per istū cecum de quo dici-
tur hic: qui sedebat secus viam mendicās. vere isti auari
et cupidi sedent per ociositatē quia tales ociositatē dili-
gunt. sicut dicit psal. in labore hominum non sunt ⁊ ideo
eū ho. nō flagellab. talib⁹ dicit dauid. surgite postquā se-
deritis qui mā. pa. do. psal. ipsi sūt semp mēdicantes. vñ
puer. xiii. vñter impiorum insaturabilis ē eccle. v. auar⁹
non implebitur pecunia. similiter isti sunt extra viā eun-
di ad paradysum: sed ipsi sunt bene in via eūdi ad infernū
q̄ multū lata ē. vt habet^r mat. vii. ⁊ ideo clamabūt i fine
illud sapiē. v. errauim⁹ a via veritatis et lumē iusticie nō
luxit nobis: lassati sumus i via iniquitatis ⁊ perditionis
vias difficiles ambulauim⁹. **Secūdū ē videre q̄ ē ista**
via iuxta quā cecus sedebat et alii ceci.

Via triplex eundi ad paradysum.

Et sciendū est q̄ triplex ē via eundi ad celū. **Prima est**
mandatorū legis doice. psal. viā mandatorum tuorum cu-
curri. **Scda ē peitēcie de q̄ psa. xxx. hec ē via: ambulate**
in ea. nec ad dexterā nec ad sinistrā declinetis. **Tercia ē**
caritatis fraterne. de q̄ apostol⁹. i. corin. xiii. adhuc demō-
stro vobis excellētiorē viā. sed quidā sunt qui lōge sūt ab
illa triplici via. quidā sunt qui sedent extra viam et non
itra adhuc. et quidā sūt qui sūt i ipā via Illi qui sūt lōge
sūt pctōres a pctis suis recedere nolētes. psal. lōge apctō-
rib⁹ sal⁹. ⁊ psa. lv. sic celi exaltati sūt a terra dicit domin⁹

ita exaltate sunt vie mee a vñs vñs. Itē illi qui sunt iux
viā sunt pctōres a peccatis suis recedere volentes. nñ hic
tecus sedebat secus viā. Itē illi qui sūt in ipsa triplici via
sunt penitētes in caritate existētes et mādata legis bñ cu
stodiētes. s; in ista triplici via nullus pōt intrare: nisi dñs
adducat eū p suā grām et miam. vñ ysa. xlii. reducat cecos
in viā quā nesciūt. in semitis 2c. ponā tenebras in lucē co
rā eis. pctōres predicti sunt oēs ceci quos dñs adducit in
viā quā nesciūt: qñ eos in viā mādatoꝝ dei p miam cōuer
tit. q; sicut dicit dñs in psal. habitauerūt in solitudine in
inaquoso. v. c. h. nō inuenerūt. s; adduxit in viā rectā 2c.
s; in semitis quas ignorauerūt habitare eos facit: qñ eos
de viā mādatoꝝ facit ambulare in semitis cōsilioꝝ. de qui
bus dicit puer. iiii. viā sapientie mōstrabo tibi et ducam
te p semitas equitatis. s; tūc ponet tenebras eoꝝ in lucē
corā eis: qñ p obscuritate vie dabit claritatē patrie. et bō
erit cū venerit quod pfectū est et euacuabit quod ex par
te est. i. corin. xiii. ceci gō nō debemus esse amplius: sed de
bemus in viā eūdi ad paradisum intrare et debemus ad eū
fontē mie clamare per deuotā orationē et p lacrimosā cō
fessionē. et debet quilibet nostrū dicere. fili dauid misere
re mei. Sequitur. itans ihesus iussit eū adduci ad se et q
rit. quid vis vt faciā tibi? nō ex ignorācia querit. vñ am
brosius. interrogat vt credamus nō vt cōfitemem posset
sanare. et est argumentū q nō sufficit contritio nisi adda
tur cōfessio. et verū est si quis habet tēpus cōfiteā. criso.
o dñe: quid interrogas quod ipse oculis vides. infirmitas
clamat: quid tunc perquiris. respōdet. non quero propter
passionē s; propter fidem. vnde volo vt pcedat et cōfitea
tur. ro. xi. corde credit ad iusticiā 2c. sed quando dominus
querit quid vis vt faciā tibi: debet quilibet nostrū dice
re. domine: vt videā lumē celi: sine quo nemo gaudium ha
bere potest. vnde tbo. iiii. quale gaudiū michi erit qui in
tenebris sedeo et lumen celi non video. et eccle. x. dulce lu
mē oculis videre solem 2c. dicit gō vt videā. et sicut dicit.
grego. ecce cecus nō aurum: nō argentū: sed lumē querit

34
paruipendit extra lucem aliquid querere a deo. nō falsas
diuitias non terrena dona nō fugitiuos honores a dō: sed
lu men gratie et glorie queramus. Sequitur. respice. hoc
est terciū. s. qui debeat respicere. quere in illo sermone. re
spicite et leuate capita vestra.

Respicere debet quilibet quattuor.

Sciendū est qd ad presens hō quattuor debz respicere.

Primo debet homo respicere horre mortis incertitudinē. il
lud hñ respiciebat beatus ber. qui dicebat. nil certius mor
te nil incertius hora mortis. et eccle. ix. nescit hō finē suū
et sicut pisces capiūt hamo ⁊ aues laqueo: ita hoīes in
tpē malo. grego. qui semper cōsideraret qualis esset i mor
te. semp esset timidus in opatōe. **S**cdo debz hō respice
christi passionē. s. quō illudit ⁊ traditur et flagellatur et
spuitur ⁊ occidit. tāq̃ stultus illudit tāq̃ reus flagella
tur tāq̃ vilis cōspuit et tāq̃ inutilis occidit. ⁊ hoc ē qd
dicit in isto euāgēo in principio. ecce ascendimus hieroso
limis et filius hoīnis tradet ⁊c. et vere semper debz quī
libet bonus christianus oculis cordis respicere et videre
christi passionē. et hō ē qd dicit dñs mat. xiii. uigilate et vi
dete: qz nescitis qñ tpūs sit. **Q**uarto debz respicere hō
penarū inferni acerbitatē: vt illas vitare valeat. et eterne
glorie magnitudinē: vt illā semp appetat. et hoc ē qd dicit
dñs ysa. lii. leuate oculos vestros in celū ⁊ videte sub ter
rā deorsū. s. penarū inferni acerbitatē. et leuate oclōs vros i
celū. i. ad eterna ⁊ celestia gaudia. sicut dicit ysa. li. in celo i
neit gaudiū ⁊ letitia ⁊ grāz actō ⁊ vox laudis. illō gau
diū eternū cōcedat nobis iesus chri. si de. vi. Amen.

Pro theuma **Q**ui habz aures audiēdi audiat.
Per hoc notat qd qñ homo nō habet aures. signum est
latrocinii. sūt aures exteriores sunt et aures interiores. s.
intellectus et affectus. quīdam habent exteriores preci
sas. quia fugiunt sermones: nolentes audire uerbum dei.
sunt alii qui nolūt audire aure intellectus. alii sunt qui

si intelligunt non audiunt aure affectus multi illam au-
rem affectus habent precisam mirum est de quibusdam
qui erubescerent si suus asinus vel equus haberet aures
precisas: et tñ nō erubescūt de h° q̄ aures sue sūt precise
qui audiunt tantum aure exteriori communicant cum
brutis qui audiunt aure intellectus communicant cū de-
monibus demō enim sciens interpretatur dyabolus scit
plus de theologia quam oēs magistri parisiē. eze. xxiij.
nasum tuum ⁊ aures tuas precident. nasus habet duas
nares quibus debemus sentire odores virtutum et fetores
viciozū

Prothema. ¶ Nō isolo pane vivit hō: s; in omni verbo qd
pcedit de ore dei. bñdicat in oī verbo. oē ei exigit tria ap-
pellata. tria aut sūt i q̄b; vivit hō: verbū orōis ⁊ laudis
et h° ē ad deū. verbū cōfessiois ⁊ h° ē ad seipsū verbū ex-
hortatōis ⁊ h° ē ad proximū. qdā ei hñt verbū dei i intellectu
sic i sacco. sacco inflat de pane filit i intellectu inflat de sciē-
tia. Donica i quadragesima s;mo decimus octavus.

D Vctus ē iesus i desertū a spū vt tētaret a dyabo-
lo. ⁊ cū ieiunasset quadraginta diebz ⁊ quadragin-
ta noctibz: postea esuruit. mat. iiii. ¶ In isto eu-
angelio tria dicuntur de christo. **Primum** est q̄ aspi-
ritus sancto ductus i desertum fuit. **Secundum**: q̄ diabo-
lus tentavit ipsum. **Tercium** est q̄ post ieiuniū quadra-
ginta dierum esuruit. Primum notatur cum dicit ductus
est ⁊c. Secundum cum dicit. vt tētaretur a dyabolo. Ter-
cium: cum dicit. cū ieiunasset quadra. die. et qua. no. post
ea esu. ⁊c. oīa ista voluit christus in seipso fieri ad nostram
instructionē. qz sic dicit grego. omis cristi actio nostra ē i-
structō. bñ quātū ad nostrā instructionē tria i isto euāgelio
pnt p̄siderari. Primum ē q̄ q̄libz iustis ad cristi similitudinē d;g-
duci i desertū p̄nie. ⁊ h° a spū. Secundū ē videre quō tēta-
tus a diabolo. Tercium est videre quid debz iustus esurire in
illo deserto in quo ductus est iesus. **Iesus** interpretatur
saluator et significat quēlibz iustū qui d;g iquātū pōt et
dū pōt salutē aīe sue q̄rere. bñ isa. xl. q̄rite dñm dū iue. pō

inuo. 2c. Iste iesus id ē quilibet iustus d; duci spontanee
per diuinā inspiratōē in desertū penitētie & religionis.

Homines diuersimode intrāt religionē.

Sed sciendū est q̄ sunt quidā qui aliquādo intrant in de-
sertū religionis: vt ventrē suū impleāt. isti ducūtur a spū
phitonico. de quo psa. xxix. et erit quasi spiritus phitonis
de terra vox tua et de humo viuificabit eloquiū tuum.

Ite alii sunt qui intrant ex ambitōne vt pmoueantur.
tales ducūtur a spiritu baal qui superior interpretat̄. de
istis dicitur. iiii. re. xviii. **I**te alii intrant vt ypocrite vt
laudētur. isti ducunt̄ a spū inanis glorie. **I**te alii intrāt
vt boni vt agāt penitētiā pro peccatis suis vt liberi deo
seruiant. isti ducūtur a spiritu sancto. Sed notandū q̄ mar-
cus dicit. cōpulit eū spūs in desertū. et lu. iiii. dicit̄. age-
bat̄ i desertū a spū. et mat. iiii. d; ductus ē iesus in deser-
tū a spū 2c. cōpellit̄ homo qñ infirmitate cogēte & timo-
re mortis vel aliqua tribulatōe intrat religionē. s. desertū
pnie. et hoc ē a spū sancto. vñ treñ i. migravit iudas ppt̄
afflictōne & multitudinē seruitutis 2c. et psal. multiplica-
te sūt infirmitates eorū: postea accelerauerūt. aug. felix ne-
cessitas q̄ ad meliora cōpellit. **P**reterea ille agit̄ a spū
sancto qui intrat p̄ predicatōne aliquā vel per aliquā bonā
excitatōne. & sicut d; ro. viii. qui spū dei agūt̄ hi filii dei
sunt. **I**te ducit̄ a spū sancto qñ spontanee intrat et solū
per diuinā inspiratōne. et hoc vt spōse oculis et amplexi-
bus perfruat̄. et hoc est qd̄ dicit hic. ductus ē iesus 2c.
Istud desertum est desertū penitētie in quo quilibet bo-
nus christianus qui habz etatē et corpis sanitatē i tēpore
isto quadzagesimali debet duci spōte sua. et hoc a spū san-
cto. vñ osee. ii. dicit spū sanctus. ducā eā in solitudinem
scilicet animā fidelē et loquar ad cor eius. puer. iiii. dicit
spū sanctus. ducā te p̄ semittas eq̄tatis. istud desertū ē in
quo hitat iohēs. i. grā dei. lu. i. erat iohēs i deserto vsq; ad
diē ostētionis sue. istud desertū significat̄ per illd̄ deser-
tū in q̄ filii israel trāsierūt postq̄ egressi sūt de egypto
anq̄ veniret ad terrā p̄missionis. de quo d; exo. xv. egressi

sunt filii israel in desertū ⁊ ambulauerūt tribus diebus
per solitudinē ⁊ nō iuenerūt aquā et venerūt marath nec
poterāt de marath aquas bibere eo q̄ essent amare. filii is
rael sunt omēs boni christiani vidētes deū p̄ verā fidē et
celestiū cōtemplationē qui debēt p̄^o egredi de egypto. i.
de tenebris peccati mortalis. qz egyptus tenebre interpre
tat^r et debēt ire in desertū p̄nie. et hñ dicit^r desertū p̄nia
propter aspidatē deserti: qz in deserto nō sunt nisi tribuli
et spine q̄ figurāt aspidates quas habēt penitētes.

Tres dies penitentie.

Per istud desertū d̄z quilibet iustus ambulare p̄ tres
dies. **P**rimus est cōtritio et dolor cordis de p̄ctis suis.
sed qui vult in isto deserto p̄ istū diē bñ ambulare et bo
nā dietā facē: ipse cōtinue d̄z haere dolore de peccatis su
is q̄ fecit a mane iuuentutis sue vsq̄ ad vesp̄rā. i. vsq̄ ad
senectutem. et hoc ad minus gñaliter si nō pōt specialiter
de omnibus. de isto dolore dicit psal. dolor meus in cōspe
ctu meo semp. et apost. ro. ix. tristitia michi est continuus
dolor cordi meo. **S**ecundus dies ē vera confessio oris. si
quis vult p̄ istā diē bñ ambulare in deserto p̄nie debet in
cipe dietā suā in mane iuuentutis sue et d̄z illā cōtinuare
vsq̄ ad vesp̄rā. i. vsq̄ ad finē vite sue. qz debet oīa pecca
ta cōfiteri q̄ fecit i mane. i. in puericia sua et q̄ fecit in ho
ra tertia. i. in adolecētia. et q̄ fecit in quinta. i. in iuētū
te. et q̄ in sexta. i. in senectute. et ea q̄ fecit i vesp̄a. i. in se
nio. vere oīa peccata q̄ pōt homo reducere ad memoriā d̄z
cōfiteri qui vult ad miam dei venire. bñ puer. xxviii. qui
abscondit scelera sua nō dirigetur. qui aut̄ confessus fuerit
misericordiā cōsequetur. rerū est qui haberet quinq̄ vul
nera ad mortē in corpore suo: si vnū illoz p̄pter verecūdiā
nollet ostēdere: ita tñ incurreret mortēz p̄pter illud solū
sicut p̄pter oīa illa alia: ita qui p̄pter verecūdiā vnū pec
catū mortale dimitteret: ita bene mortēz incurreret sicut
propter multa si illa p̄pter verecūdiā cōfiteri dimitteret
et illud cōfessionī suo ostendere nolet. ita bene mortem in
curreret eternā sicut faceret p̄pter multa si illa p̄pter ve

36
recūdiā cōfiteri dīmitteret. et ideo dicit beatus grego. si
medicinā expectas: oportet q̄ vuln⁹ detegas. ⁊ eccl. xviij.
ante languorē. s. iferni medicinā adhibe. ⁊ sicut dicit apo
stolus. ii. cor. vi. ecce nūc t̄p⁹ acceptable ad accipiendā
medicinā. s. cōfessionis. s. bone iesu multum ego miroz de
multis qui nolūt cōfiteri donec trāierit tota quadrage
sima. certe isti sūt stulti: qz melius valeret eis vnū ieiū
niū vnus diei post pctōz suor cōfessionē q̄ valeat ieiūni
um totius q̄dragesime. isti sūt similes illis qui nolūt vi
neā putare donec vīdemiata sit. isti sunt similes illis qui
volūt lauare manus suas postq̄ cōderint ⁊ anq̄ comede
rint noluerūt lauare manus suas. et sicut dicit cāt. ii. tēp⁹
putatōis adueit modo in primo p̄ istos. s. per cōtritōnē et
cōfessionē veit aīa ad portā paradisi qz ante cōtritōnē aīa
peccatrix dū est in peccatis ipsa ē ad portā iferni: qz iter
ipsam et ifernū nichil ē mediū nisi tēpus vel corpus qd
nō ē nisi quidaz paries terre: qz si aīa esset sepata a corpore
tācito intraret ifernū. vñ psal appropinquauerūt vsqz ad
portas mortis. sed per cōtritōnē et confessionē iam venit
ad portā paradisi. qz confessio ē clavis qua porte paradisi
aperiūt⁹ aīabus. vñ psal. introite portas eius in cōfessioz.
Tercius dies est satisfactō operis. est autē satisfactio in
tribus. in ieiuniis elemosinis et oratōnibus deuotis. qui
ergo vult per istū diē bene ābulare in deserto penitentie
ipse debz esse in ieiuniis elemosinis qui pōt et in oratōni
bus deuotis. In ieiuniis debz esse quilibet bonus cristi
anus. qui habet sanitatē corporis et etatē tenet⁹ quadrage
simā ieiunare itegre: si potest bono modo. qz christus ma
gister noster ieiunauit primo sine cibo et potu materiali.
vñ dicit in isto euāgelio cū ieiunasset quadragita diebus et
quadragita noctibus: postea esuriit. iō dicit dñs ioel. ii.
rōuertimī ad me in ieiunio ⁊ fletu ⁊c. certe illud ieiuniū
facit aīaz veire ad dei vīsiōnē. et illd optime significatū
est. iiii. re. xix. qz ibi dicit q̄ cū belias ieiunasset quadragita
diebus venit ad mōtē dei oreb et ibi vidit dominū. et moi
ses post ieiuniū quadraginta dierū legē suscepit et locū

tus est ad deū facie ad faciē. vt habet^r exo. xxxiii. **I**te
debet esse in elemosinis qui potest. vñ ysa. viii. dñs dicit
post ieiuniū. frange panē esurienti.

Elemosinā dare debemus ppter tria.

Et libenter quilibet iustus qui pōt dare debz elemosi
nas pauperibz christi. et hoc ppter tria. **P**rimū ē qz per
elemosinā pccā redimūt^r. vñ danielis. iiii. dicit dñs nabu
chodonosor. elemosinis redime pccā tua. et puer. xiii. re
demptio aīe pprie diuitie. **S**cōm est qz per elemosinā
peccata extinguntur. vñ eccle. iiii. dicit interli. sic aqua ex
tinguit ignē: ita elemosina extinguit peccatū. **T**erciū
est qz per ipsā aīa a pccō et a tenebris iferni liberat^r et p
illā cōfessione et confessione vita eterna acquirit^r. vñ tho.
xii. elemosina a morte liberat et purgat pccā et faciet vi
tā eternā inuenire. **I**te debet esse in orōnibz deuotis. vñ
hiero. orōe fugātur pestes mētis et ieiunio pestes corporis.

Oratio qualis dz esse vt exaudiat^r.

Sed oratio ad hoc q cito exaudiat^r debet esse huilis cō
tinua et deuota. humilis dz esse. vñ eccle. xxxv. o. d. huiliā
tis se penetrat nubes. **I**te continua. vñ iaco. v. multū va
let deprecato iusti assidua. **I**te debet esse deuota. vñ. i. re.
i. dicit^r q anna rogauit dominū flens largiter et exaudi
ta est. **P**ost illud tridui. s. cōfessionis confessionis et satisf
factōis inueniatur christus. vt habetur lu. ii. certe per istos
tres dies oportet oēs christianos ambulare ad desertū pe
nitētie qui volūt ad terrā pmissionis venire. i. ad eternā vi
tā q promittitur nobis a deo et a patriarchis et a pphetis
et apostolis: si fecerim^r penitētiā. vñ dñs math. iii. agite
penitētiā et c. s. multis videt^r amarū et durū ambulare in
desertū penitētie p istos tres dies: qz nō inueniūt ibi ad bi
bendū nisi aquas marath. i. amaritudines. sed nō oportet
eis scdm q dicit^r exo. xv. nisi vt apponant lignū in aquis
illis. i. memoriā dominice passionis et tācito cōuertēt^r in
dulcedinē. vñ augu. si passio christi ad memoriā reducitur:
nichil a deo durū est qd nō equo aīo tolleretur. **S**cōz ē
videre quō tentatur a dyabolo. et hoc notatur cū dicit^r vt

57
tētare^r a dyabolo.

Tentatio multiplex.

Sed sciendū q̄ quadruplex ē tentatio. Tentat^r enī ho-
mo a deo ab homine a carne et ab hoste. **T**entat deus vt
probet. vñ gen. xxi. tentauit deus abrahā. **T**entat homo
vt sciat. tentat caro vt inficiat. vñ iaco. vii. quisq; tentat^r
a cōcupiscētia sua mala. Tentat diabolus vt decipiat. vñ
actuū. v. dicit beatus petr^{us} ananie. cur tētauit satbanas
cor tuū. et de ista tentatōe dicit^r hic. S; sciendū est q̄ dy-
abolus multociēs tētat hominē postq̄ in desertū p̄nie et
religionis est. **D**e istis tribus de quibz tētauit chri-
stū s. de gula de inani gloriā de auaricia de eisdē tribz tenta-
uit similiter ⁊ decipit p̄imos parētes. vt hēt^r gen. iii. de
gula. tentauit eos qñ fecit eos comedere de pomo vetito.
de inani gloriā vel supbi: qñ dixit eis. eritis sicut dii. de a-
uaricia qñ voluerūt esse sciētes bonū ⁊ malū. q; dicit gre-
go. auaricia nō solū pecunie: s; sciē. similiter de gula ten-
tauit chri-
stū qñ ei dixit. dic vt lapides isti panes fiāt. de
inani gloriā: qñ posuit eū sup̄a p̄inaculū tēpli vbi p̄di-
catores solebāt ascēdere. ⁊ ibi multi ianē gloriā habuerūt
de auaricia: qñ illi omia regna mūdi oñdit et ei ea voluit
dare si eū adoraret. S; istis tribz voluit chri-
stus tētarī:
vt eū viceret illis armis quibz vicerat p̄imos parētes et
vt i-
strueret nos quō debemus vincere p̄ sacra scripturaz
sicut ipse fecit. De istis tribz ipse tētat quēlibet iustum
qñ i-
trat in desertū religionis vel penitentie.

Sex modis tentat dyabolus de gula.

Primo tentat dyabolus hoīnē de gula. et hoc sex mo-
dis. **P**rimo dicēdo ei. dic vt lapides isti panes fiāt. q. d.
ei. nūq̄ precepit deus vt hō se interficeret. vnde dicit ei.
multū laborasti: multū ieiunasti: tā magnā penitētiā feci-
sti: necesse est alī recreari. aliter deficeret. sic nititur dia-
bolus sub spē discretionis ⁊ veritatis ingerere venenum
voluptatis. dicit g^o vt lapides isti panes fiant. vñ grego.
rigorē discipline vel penitētie cōuerte in molliciē. **S**e-
cūdo tētat hoīnē de gula: qñ tētat vt ante horā comedat
die dñica anteq̄ audiret missā et in die ieiunii añ magnā

missam. de ista specie tētauit ionathan qui comedit ante
horā. vt habetur. i. re. xiiii. et mortuus ipse fuisset nisi po-
pulus esset. certe tales multū debēt timere illā maledictō-
nē de qua dicitur ecele. x. maledicta terra cuius rex puer ē
et cuius p̄cipes coēdūt mane hō terra ē et in terrā ibit.
rex est liberū arbitriū qđ habz aiam regere. p̄cipes sūt
quīq; sensus. isti p̄mo q̄rūt regnū ventris q̄ regnū dei.
Tercio tentat quādo homo nimis delicata cibaria appe-
tit sicut diues ille qui epulabat̄ quotidie splendide et ip-
se sepultus ē in inferno. vt hēt̄ lu. xvi. et sicut filii israel
qui desiderabāt carnes in deserto. vt hēt̄ nume. x. iō dic-
ber. de condimētis. sufficiat vt comestibilia fiāt cōcupiscē-
tibus. sufficit enī cōcupiscētie malicia sua. hiero. nō est cu-
randū ex quibz cibariis cōficiātur stercoza. **Quarto** tē-
tat qñ facit alicui sumere de cibo vel potu ad superflui-
tatē. vñ eze. xvi. hec fuit iniquitas sodomie superbia satura-
tas panis et ocii. **Quinto** tentat qñ facit eis querere
curiositatē in cibis et salsamētis et qñ studiosi et sollici-
ti sūt nimis in preparatōe eorū sicut tētauit filios hely. vt
hēt̄. i. re. ii. qui volebāt carnē coctā ab illis qui offerebāt
sacrificia accipere scđz q̄ cōsuetū erat: sed carnes crudas
rapiebāt ab eis vt magis curiose et laute prepararēt illas
i. re. iiii. legit̄ q̄ abo subito mortui sūt simul. **Sexto** ten-
tat vt alñ aliq̄s nimis auide et nimis ardēter cibū sumat.
ita tētatus ē esau. gen. xxv. qui vēdidit iacob primogēita
sua p̄ lētis edulio qđ coēdit auide et ardēter. p̄ istā tenta-
tōnē d̄z quilibet iustus pugnare et ei resistere p̄ sobrieta-
tē. vñ hiero. sumenda sūt cibaria sicut medicamenta: q̄ si
ex mēsurā capiāt̄: nō sanitas sed mors acquiritur. **Item**
per scripturā sicut fecit christus debz quilibet dicere de
abolo qñ tētat de hoc: nō consentiā tibi. qz scriptura dicit
eccl. xxvi. sobrius potus sanitas est anime et corporis. et ro-
iiii. nō enī ē regnū dei esca et potus: sed iusticia et pax et
gaudiū in spūs sancto. **Item** tētat alñ de inani glōria qñ
suggerit alicui homini vt gloriē de aliqua bona opatio-
ne quā fecit et qñ facit illā ostendere hominibus: vt inde

afflictione 2c. **T**erciu e ppter peccati paupertate. qz pecca
tu est quida latro qui expoliat anima oibus bonis gratie
et vulnerat ea in bonis nature. vñ lu. ii. ho quida descende
bat de hierusalē in hierico et incidit in latrones qui expo
liauerūt eū bonis gratuitis et vulnerauerūt i naturalibz
vñ tren. iiii. dicit. ego vir videns paupertatem meam 2c.
Quartū est ppter peccati ifirmitatē. vñ iiii. re. v. d2 q na
amā leprosus egressus est de syria 7 venit ad regē israhel
vt curaretur ab ifirmitate sua maxia. naamā leprosus pec
catozē leprosu 7 fetidū corā deo 7 angelis significat: qui
d3 de terra pccī exire 7 debet veire ad regē israhel. i. chri
stū qui ē verus rex israhel vt curetur ab ifirmitate pecca
ti sui. ppter ista quattuor d3 mulier chananea egredi de
pccō. i. de finibus peccati. et hoc ē qd d2 hic q mulier ista
egressa ē de finibus tyri et sydonis. tyzus interpretat an
gustia et significat peccatū. qz fere in quolibet pccō mor
tali plus habet homo de angustia et de dolore q de dele
ctatōe. istud manifestū est in luxuriosis et auaris et cupi
dis 7 in latronibz: qz luxuriosos oportet p multas noctes
laborare 7 multū expēdere: anq possint libidinē suā adim
plere. pro modico festo multas faciūt vigilias. similiter a
uaros et cupidos oportet mane surgere et maria aln tran
sire et tribulatōes multas sustinere anteq possint diuiti
as magnas acquirere: vel qd desiderant habere. similiter
latrones multū oportet vigilare anq possint furari 7 ha
bere qd desiderant et sic de aliis peccatis. vñ in pccō ē a
gustia in opatōe et angustia post pccī perpetratōē ppt
remorcionē cōsciē. vñ augu. sup oēs tribulatōes aīme huā
ne maior est tribulatio cōscientia delictorum. sed maxia e
rit angustia qñ cruciabuntur in iferno post iudiciū in aīa
et in corpore. et maxime qui noluerūt hic egredi de pccō
nec hic aliquā penitentiā facere. vñ sapi. v. vidētes tur
babūtur timore horribili 7 mirabūt et subitatōe inspera
te salutis gemētes pze angustia spiritus intra se penitē
tiam agentes et dicēt de bonis qui erunt cū dño: hi sunt
quos aliquādo habuimus in derisu 2c. sz nos errauimus
b iiii

a via veritatis et vias difficiles ambulamus etc. vñ ber. i
suis meditatioibus. quis putas tūc erit meror: quis luctus
que tristitia: cū sepabūt^r impii a cōsortio iustorū et a visi
one dei et traditi in potestate demonū ibūt cū impiis in ignē
eternū et ibi erūt sine fine in luctu et gemitu. ideoq; egre
di debet aīa peccatrix de angustia peccati dū potest. Itē
sidon interpretat^r venatio et venatio diaboli peccatorū ē.
qz diabolus venat^r peccatores et aīas peccatorū. vñ tren.
iii. venatōe ceperūt me q̄si auē. vñ diabolus venator aīarū
est et habz plura istrumēta quibus venat^r aīas pctōrū.

Instrumēta quibus venat^r diabolus hoīes.

Item habet canes et cornua et bestē pallidaz et rethia et
decipulā et laqueos. canes diaboli sunt detractores. vñ d
mat. Nolite sanctū dare canibus. et eccle. xix. sagitta in
fixa femori canis ē sicut verbū in ore stulti. s. detractoris
qz sicut canis nō requiescit donec reuērit sagittā de fe
more: nec stultus detractor quiesce pōt donec verbū ma
lū (qđ audierit de primo suo) aliis retulerit. isti similes
sūt canibz qui morāt^r semp in macello. qz semp ifidiāt^r sā
guini. et ipsi detractores sic et canes sanguinolēta habēt
labia vñ puer. i. ifidiāt^r sanguini. vere detractores sūt ca
nes diaboli p̄d tores qz semp mordent hoīes in occulto: et
nō solū canes: imo serpētes sunt p̄d tores mordētes hoīes
in occulto et in silētio. vñ eccl. ix. si mordeat serpēs in silē
tio: nīl eo minus habet qui occulte detrahāt. Itē cornua e
ius sunt adulatorēs laudātes hoīes corā ipsis vel cornua
diaboli possunt dici predatores trufas et fabulas predi
cātes et blādiētes in predicatioibus suis et q̄rentes ab hoī
bus gloriā et adulatōes. et tales predicatioes siue predica
tores lactāt hoīes lacte adulatōis. vñ puer. i. fili si te la
ctauerit pctōres ne acquiescas eis qz sic dicitur isa. iii. po
pule meus qui te dicūt beatū ipi te decipiūt. certe sic di
cit btūs aug. hec ē magna ira dñi vt desit correctō et adlit
adulatō. et iō dicē eccl. vii. melius ē a sapiēte corrigi: q̄ stul
torū adulatōe decipi. de istis cornibz dicit dñs in psal. cor
nua pctōis cōfringā. i. adulatorēs et malos predatores

Exaltabūt cornua iusti in gloria scz boni predicatorēs.

Terciu instrumentū est vestis pallida qua induit^r ne pcr-
piat^r ab aialibz siluestribus vestis palida qua induit^r dya-
bolus in mēbris suis est ypocrisis qua vena^r ypocritas tri-
stes qui extermināt facies suas vt videāt^r ab hominibus
ieiunātes. vt habet^r mat. v. de istis dicit dñs mat. vi. attē-
dite a falsis pphetis qui veniūt ad vos in vestimētis ouī-
um: intrinsecus aut sunt lupi rapaces. Isti ypocrite induiti
sunt veste pallida vel pegrina.

Quartū instrumentū ē re-
the. rethia diaboli sunt mali prelati p quozū malū exēplū
venat^r laicos diabolus. bñ osee. v. dicit^r. audite zc. de ma-
lis prelati. laqueus facti estis speculationi sicut rethe
expāsum ante mōtē thabor.

Quintū ē decipula et laqī.
decipula et laquei diaboli sunt male z fatue mulieres. ec-
cle. vii. inueni mulierē amariorē morte: q laqūs venatorū
est. sagenator eius et vincula manus eius. puer. vii. dñs q
irretiuūt eū scz iuuenē multis sermonibus zc. et iere. v. in-
uēti sunt impij in populo meo insidiātes scz demones qua-
si aucupes laqueos ponētes z pedicas ad capiēdos viros.
sicut decipula ē plena auibz: sic domus eoz plena ē dolo.
Isti insidiātes z aucupes et venatores sunt demones. laqī
eoz et decipule et pedice sunt male mulieres z fatue q in
apparatibz suis et deceptōibz capiūt hoies et decipiūt.
de omnibz istis pctis dñs qlibet aia peccatrix egredi. et hō
est quod clamat dñs ysa. lii. exite: pollutum nolite tāgere
scz peccatū. sz aia q egredit^r de peccato ē mulier q egre-
dit^r de tyro z sydone quod est egredi de peccato. sz de pec-
cato nō solū sufficit egredi. sz de finibz tyri et sydonis. i.
de circūstātiis peccati et de occasionibz peccati et de cō-
sortio maloz viroz et muliez z de supfluitate ciboꝝ et po-
tūū z hoc est quod dixerūt angeli loth. gen. xix. f. q egre-
deret^r de ciuitate sodome et gomorre et cōsortio sodomita-
rū: et cū egressus esset dixerūt. noli respice post tergū tu-
um: nec stes in omnē locū ēca regionē: sz in mōte saluū te
fac.

Sed notādū ē q ista mulier dicit^r chananea qz cha-
manea interpretatur cōmutata. et qlibet aia postq egres-

h iiii

sa est de peccato et de finibus peccati ipsa dz esse cōmu-
tata de statu culpe ad statū grē et de malo in bonū et de
viciis i virtutes et de virtute in virtutē: donec videat de
um deoz i syon. Ista mutatio ē dextere excelsi. vere ista dz
esse mutata in lingua: vt malus sermo nō exeat de ore suo
vñ aposto. ephe. iiii. omnis malus sermo nō pcedat de ore
vestro: sz si quis bonus ē ad edificatōnē zc. et non solū de
bet habere linguā mutatā: sed oēs sensus. et hoc est qd di-
cit psa. xix. erūt quinqz ciuitates loquētes lingua chana-
nea. Iste quiqz ciuitates sūt quiqz sensus. visus auditus
odoratus gustus et tactus: qui debēt loqui chaneana lin-
gua id est cōmutata. qz debēt esse cōmutati de malo in bo-
nū et de bono in melius. sed sicut dicit hiero. oculus lasci-
uiēs auris pzuriēs: olfact⁹ seruiēs: gustus saporib⁹ gau-
dens: tactus imūdus lingua loquit⁹ egyptiaca. z tūc sūt
sic ille quiqz ciuitates egyptioz de quibz hēt⁹ .i. re. v. sed
qn sūt bene cōmutati: tūc sūt sicut quiqz fratres beniamī
de quibz hēt⁹ gen. xli. z quiqz talēta bono seruo. mat. xxv
Preterea dicitur ista mulier sirophenisia: qd interpreta-
tur profūde cōuersa. et sicut pfūde peccauit aīma: ita p-
funde debet cōverti ad domimū. vnde. psa. xxxi. conuerti
mini ad dñm per peitentiā sicut per profundā recessistis
culpā. **S**ed sciēd est q in hoc q mulier ista dicit⁹ egres-
sa: potest notari status incipientiū. in hoc q dz chaneana
status pficientiū. in hoc q dicit⁹ sirophenisia: status pfe-
ctoꝝ. **S**ecundū est videre q est ista filia que a demonio
vexatur. **I**sta filia pōt dici cōsciētia cōsistens in peccato
mortali: q nūq̄ pōt esse in pace. vñ isa. liiii. nō ē pax. idem
lvi. cor impii. quasi mare feruēs qd quiescere nō pōt. cer-
te filia ista vexat⁹ per diuersa genera vexationum: qz tot
ernut vexatōes demonioꝝ quot sunt genera pccōꝝ.

Quomodo liberat⁹ filia a peccato.

Terciū est videre quomō filia ista a demonio liberat⁹.
Et sciēd est q ppter tria q facit mater eius. .i. ppter fi-
dei cōstantiā ppter precū z clamoris instantiā z ppter hu-
militatē eximiā. In istis tribz cōmendatur ista. **P**rīmo

a fidei cōstantia. vnde dicit chriſtus. mulier: magna eſt fi-
des tua: fiat tibi ſicut vis. vt filia tua a demonio liberet^r
et curetur. ſequitur. et ſanata eſt filia eius in illa hora.
Item commendatur in clamoris et precum inſtantia quā
do clamauit dicēs. miſerere mei fili dauid: filia mea a de-
monio vexatur ecce cognoscit infirmitatē ſuam et dicūt
apoſtoli. dimitte eā: quia clamat poſt nos. vnde ſicut dici-
tur. tedioſus vincit. **U**te cōmendatur ab humilitate exi-
mia quando dixit. nam et catelli edunt de micis 2c. ecce
humilitas maxima: nam catellum ſe appellauit. ſimiliter
qui vult q̄ filia id eſt conſcientia ſua a demonio liberet^r
oportet q̄ faciat iſta tria.

Liberatur anima peccatrix a deo ppter tria.

Primum eſt quia debet habere magnam fidem et ve-
ram quia ſicut dicit apoſto. hebre. xi. ſine fide impoſſibile
eſt placere deo 2c. et math. xvii. dicitur q̄ ieſus curauit
quēdam puerum a demonio quem non potuerunt curare
diſcipuli eius. vnde dicitur ibi q̄ diſcipuli acceſſerunt ad
eum et dixerunt quare non potuimus curare eum. dixit
illis ieſus. propter incredulitatem veſtram. **A**men dico
vobis: ſi habueritis fidem ſicut granum ſinapis et dixeris
ſis monti huic id eſt diabolo tranſi hinc et trāſibit.

Clamor triplex ad deum.

Secundum eſt q̄ debet inſtāter ad eū clamare ſcilicet
clamorē triplicē. clamorē cōfeſſionis: clamo. ē deuote o-
rationis et clamorē gratiarum actionis. **P**rimus clamor
debet eſſe ad modum mulieris parturiētis que clamat ex
doloze quem habet. ita qui vult liberari a peccato debet
clamare clamorē cōfeſſionis. et debet eſſe iſte clamor ex
doloze cordis quem debet hēre peccator de pccō ſuo. de i-
ſto clamore dicitur iſa. xxvi. ſicut que concepit cū appro-
pinquauerit ad partū dolens clamabit in dolorib⁹ ſuis ſi-
cut pturiēs: ſic facti ſum⁹. **S**ecū⁹ clamor debz eē deuote
oꝝis. de iſto clamore dicit pſal. dñe exaudi oꝝnē meā:

et clamor meus ad te veniat. Istum clamorem debet quilibet clamare et quasi incessanter. unde aposto. i. ad the. v. sine intermissione orate. **T**ercius debet esse gratiarum actionis et de bonis a deo sibi collatis. de isto clamore habetur math. xxi. de pueris hebreorum. unde dicitur ibi. turbe que precedebant et que sequebantur clamabant dicentes. osanna filio dauid: benedictus qui venit in nomine domini. Per istum triplicem clamorem liberatur peccator a vexatione dyaboli. ideo dicit psal. clamabo ad dominum altissimum qui benefecit michi. misit de celo et liberauit me scilicet a potestate dyaboli et dedit obprobrium conculcantes me.

Humilitas est bona propter tria.

Tercium est quia debet habere humilitatem in se eximiam et hoc propter tria. Primum est quia per humilitatem liberatur a vexatione dyaboli. psal. humiliatus sum et liberauit me. **S**ecundum est quia humilitas facit habere gratiam dei. unde iaco. iiii. deus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam. **T**ercium est quia facit in fine habere gloriam regni eterni. unde prouer. xxix. humilem spiritu suscipiet gloria. et luce. xiiii. qui se humiliat exaltabitur in eterna gloria. Illam gloriam concedat nobis ihesus christus Amen.

Dominica tertia in quadragesima. sermo vicesimus.

Erat ihesus eiciens demonium et illud erat mutum et cum eiecisset demonium locutus est mutus et admirate sunt turbe. lu. xi. legimus multoties dominum eiecisse demonium.

Eiecit dominus diabolum multoties.

Primo eiecit eum de celo propter superbiam. rñ ezechi. xxviii. dicitur. cherub peccasti et ideo eieci te. **S**ecundo eiecit eum de mundo per suam gloriosam passionem. unde io. xii. dicitur nunc princeps mundi huius eicietur foras. **T**ercio eiecit eum de corporibus obsessorum. ut habetur bñ

per miraculorū operationem. **Q**uarto eiecit eum vel ei-
cit de animabus peccantibus. et hoc per spiritus sancti g-
tiam et virtutem. vnde hic dicit. in digito dei eicio demo-
nia id est in virtute spiritus sancti. vnde istud miraculum
quod fecit deus in corporibus obsessō facit quotidie in a-
nimabus peccatorum. dicit ergo erat iesus eiciens demo-
niū. **I**n istis verbis ad presens possumus tria considera-
re. **P**rimū est quid per istum demoniacum quem domi-
nus a demonio liberauit significatur et quid sit illud de-
monium quo homo cecus et mutus efficitur. **S**ecundū
est quomodo illud demoniū ab eo eicitur et que verba de-
beat loqui ille postq̃ a demonio liberat. **T**ercium est vi-
dere que sunt ille turbe que ex hoc admirantur. Primū no-
tatur cū dicitur. erat iesus eiciens demoniū. Secundū:
cū dicitur et cū eiecisset demoniū locutus est mutus.

Tercium cū dicitur admire sunt turbe.

Peccator assimilatur demoniaco ppter quat tuor
Primū ergo ē videre quid per istū demoniacū significa-
tur. Per istū demoniacū quilibz peccator significat. et hō p-
pter q̃ttuor. **P**rimū ē qz demoniacus nō sentit pp. iā in-
firmitatē. ita pctōr existēs in pctō mortali cū sit infirmus
maxia infirmitate q̃ est ad mortē eternā et matie tūc quā-
do obstinatus ē. qz tūc habet cor lapideū. vñ isa. xlviii. sci-
ui enī qz durus es tu ⁊ neruus ferreus ceruix tua ⁊ frōs
tua erea. Istud d̃z de populo israhel qñ obstinatus erat i
pctō suo. et ezech. iii. omis domus israhel attrita fronte ⁊
duro corde. ita pctōres postq̃ obstinati sunt in pctis suis
attriti frōte sunt ⁊ duro corde. vnde ipsi sunt qui habent
quasi cor lapideū et ideo nō possunt sentire infirmitatē suā
sicut demoniaci. sed dominus dicit ezechielis. xxviii. au-
feram a vobis cor lapideū et dabo vobis cor carneū et
molle et sensibile. **S**ecundum est quia non timet vere-
cundiam nec derisionem populi. similiter nec peccator et
istud manifestissimū est in istis mulieribus fatuis. qz mu-
lieres que sunt caste et virgines mirabiliter verecūde sat
sed postq̃ ceperūt peccare ⁊ esse fatue nullā verecundia

nec derisionē timēt. vñ dicitur iere. iiii. de aia peccatrice.
in via sedebas expectans eos quasi latro in solitudine et
polluisti terrā in fornicatōnibz tuis. frons meretricis fa-
cta est tibi noluiſti erubeſcere. **Terciuū** eſt qz cū ſtultus
ſit: reputat ſe ſapiētē. vñ demoniacus ſtultiſſimus ē. qz
eos qui cuſtodiūt eū et caſtigāt mordet dentibus. **P**re-
terea ipſe gaudet et ridet de malis operibus ſuis de qui-
bus flere deberet: ita quilibz peccōz cū ſit ſtultiſſimus re-
putat ſe ſapiētē. qz quicquid facit videtur ſibi bonū et q
totū bonū facit. vñ iere. iiii. ſapiētes ſūt vt mala faciant:
bene aut facere nescierūt. vere ipſi ſūt demoniaci: qz illos
qui ſe arguūt et caſtigāt odio habēt: et mordent dētibz de-
tractōis in occulto ſic ſerpētes. vñ eccle. ix. ſi mordet ſer-
pens ī ſilētio nichil eo min⁹ habz q̄ qui detrahāt occulte.
Preterea ipſi gaudēt de eo de q̄ deberent flere. ſ. de ma-
lis opibz ſuis. vñ puer. iiii. gaudēt cū malefecerit et exul-
tāt in rebz ſuis peſſimis. **Quartū** eſt ppter garrulita-
tē et iſtabilitatē. ita peccōz garrulus ē et iſtabilis. qz mō va-
dit ad tabernas: mō ad choreas: mō ē in ſpectaculis: modo
huc mō illuc. vñ treñ. i. peccatū peccauit hieruſalē: ppter
ea iſtabilis facta ē. et puer. vii. dī de muliere fatua: quia
garrula eſt et quietis impatiens: nec valet cōſistere ī do-
mo pedibus ſuis: nūc foris: nunc in plateis. per iſtū demo-
niacū ḡo quilibet peccatoz ſignificat⁹ et per illud demoni-
um quodlibet peccatū mortale.

Demoniū quaduplex faciēs hoīem mutū.

Sed ſciendū q̄ quaduplex ē demoniū qd facit peccato-
rem mutū et cecū oculis. Primū eſt inuidie. Iſto occupa-
tus fuit ſaul. vt habet⁹. i. re. xv. vbi ſpiritus domini recel-
ſit a ſaul et exagitabat eū ſpiritus nequā. illud demoniū
eſt inuidie qd facit hoīem mutū. qz nūq̄ inuidus pōt bonū
dicere de aliis. ſimiliter facit eū cecū. qz inuidus non pōt
bene reſpicere illū rectis oculis cui inuidet: quādo aliqd
bonum facit. et illud manifeſtum eſt. i. re. xviii. vbi mulie-
res dicebant q̄ dauid percūſit decē milia et ſaul mille q̄
rectis oculis ſaul dauid n̄ reſpiciebat a die illa et deiceps

pōt figurari per mutū illū de quo dicit^r mat. ix. magister
attuli ad te filiū meū habētē spiritū mutū 2c. et per illū
de quo dicit^r mat. vii. adducūt ei surdū et mutū 2c. ad de
um adducit^r pctōr p contritōnē: sed tūc locutio ei reddit^r
bñ dñs cōfiteđi dat ei gratiā. mutus nō debz esse ad hoc:
sed dz remouere illos duos nodos ab ore suo quibz eū di-
abolus inodauit. s. pudorē peccati et timorē sacerdotis et
hoc ē qđ dicit spūsanctus eccle. v. non cōfundaris dicere
verū p aia tua. et postea dicit. nec accipias faciez contra
faciē tuā. s. erubescēdo et timēdo sacerdotē tuū. **S**ecūd
est ab oratione et grāz actōe. qz sicut dicit^r eccle. xv. non
est speciosa laus in ore peccatoris. ad hoc fuit mutus za-
charias pater iohānis baptiste a dño nō a diabolo. eo q n
credidit angelo. et hoc vsq ad tēpus illud in quo natus ē
iohēs vt hētur lu. i. similiter ad hoc multi sūt muti donec
iohēs. i. grā dei in cordibus eorū nascatur. **T**ercium est
a predicatōe et pximoz edificatōe. vt prelatos et predica-
tores multos. qz pectit ranūculā in ore eor. dicitur enī q
ranūcula plecta in ore canis nō sinit eū latrare: qz semp
ipsa nitit^r exire et ipse vult eā semper deglutire. hec sūt
dona et munera et bona cōiunia que semper ad linguā re-
deūt et nō pmittūt eis dicere veritatez plane. bñ de istis
dicit^r ysa. lvi. speculatores eius ceci sunt omēs nescierūt
vniuersi canes muti nō valētes latrare. **P**reterea cōsci-
encia pcti pxiū multos facit obmutescere a predicatōe.
bñ eze. xviii. dicit dñs. scies qz ego dñs vt recorderis 7 cō-
fūdaris 7 nō sit ibi vltra aperire. s. pre confusione tua. et
tren. iii. dicit^r. cōclusit vias meas lapidibz quadris. i. pec-
catis oris cordis et operis 7 cōsuetudinis. ab h°. s. a predi-
catōe mutus fuit ysaías. s. ipse dixit. ve michi: qz tacui.
isa. v. **Q**uartū ē a bonoz pximoz suoz cōmēdatōe. ad h°
pōt referri illd qđ dz in psal. obmutui 7 humiliatus sū 7
silui a bonis: et iō dolor meus renouatus ē. certe multos
adhuc obmutescit diabolus. bñ de istis iactat se 7 deridet
pctōres. isa. xvi. vniuersā terrā cōgregaui et nō fuit qui
moueret linguā et aperiret os. ab istis quat^o multi sunt

muti. vñ dolendū est. s; ipsi vere nō sūt muti ad mēdaciā
et cātilenas diaboli cantādas et inhonestā verba loquē-
da et ad mala de p̄imis suis narrāda. isti habēt labia do-
losa et diabolu garrulū sub lingua sua qui facit eis loqui
talīa. s; tales in fine ducūtur cū diabolo patre eorū in īfer-
nū et ibi faciet labia eorū muta. vñ psal. erubescāt et dedu-
cantur īfernū: muta fiant labia dolosa.

Ecicitur diabolus iiii^o modis a corde peccōis.

Scđm est videre quo^o istud quadzuplex demoniū ab
hoīe eicitur. **E**t notandū est q; quattuor modis eicitur per
quattuor cōtraria. q; sic dicit augu. cōtraria cōtrariis cu-
rātur. vt calida frigidis. **D**emoniū inuidie dz eici per ca-
ritatē: q; demoniū inuidie facit hoīe dolere de bonis alio-
rū et gaudere de malis illoz: et caritas (sicut dicit aposto-
lus ro. xii) facit gaudere cū gaudentibus et flere cū flētibz
et. i. corin. xiii dicit q; caritas nō gaudet super īiquitate:
cōgaudet equitati. **I**te demoniū accidie dz eici per bo-
nā et cōtinuā opatōne. rñ dicit hiero. semp bonū opū faci-
to: vt diabolus semper inueniat te occupatū. et certe fugi-
et a te diabolus. **S**imiliter demoniū cupiditatis et aua-
ricie debz eici per elemosinā largitionē. vñ tho. iiii. libe-
rat ab omi peccato elemosina et a morte et nō permittit a-
nimas ire in tenebris. **P**reterea demoniū luxurie debet
eici per ieiuniū et orōne. vñ mat. ix. dicit q; h^o genus de-
monii nō eicitur nisi in ieiunio et oratōe. **I**te possumus di-
cere q; quadzuplex demoniū eicitur per dominice passionis
recordatōne. vñ tho. vi. dixit āgelus filio thobie. cordis pi-
scis particulā si super carbones ponas: sumus eius oē ge-
nus demonii exterminat. piscis assus christo passo i cruce
ex feruore caritatis qua dilexit nos assimilatur. sumus pi-
scis alii est recordatio dñice passionis qua exterminat om-
ne genus demonii. **T**ercio mō eicitur demoniū qdzuplici-
ter p verā et itegrā et lachrimosā cōfessionē. vñ hiero. re-
uela pditionē et fugiet a te cōfusus inimicus. s. diabolus
sed qñ eicitur demoniū per verā cōfessionē tūc per grati-
am dei q; data ē homini loquitur mutus et tūc adimpletur

quod dicit psalmus. xxv. aperta erit lingua mutorum: quia scisse sunt aque in deserto. id est. gratie et lachryme. **P**reterea videndum est quid debeat loqui ille qui fuerat mutus postquam curatus a demonio.

Quinq[ue] verba debet loqui qui prius fuerat mutus. Et notandum est quod quinq[ue] verba. scilicet. verba vere confessionis: verba deuote orationis: verba gratiarum actionis de bonis a deo collatis et verba exhortationis et edificatio[n]is et verba consolatio[n]is. hec sunt quinq[ue] verba de quibus dicit apostolus. i. cor. xiiii. In ecclesia volo meo sensu loqui quinq[ue] verba. sed ista verba non potest homo a se nec per se loqui: nisi filius dei qui est vera sapientia dei patris aperiat os eius. unde sapi. x. sapientia aperuit os mutorum et linguas infantiu[m] facit disertas. **T**ercium est videre quod sunt ille turbe que ex hoc admirantur quod mutus loquebatur. **I**ste turbe potest dici demones mali homines peccatores: boni homines penitentes et angeli nos custodientes. demones admirantur de electione eorum et subita conversione peccatorum ad deum et ex hoc dolent et tristantur et ex admiratione dicunt illud mat. viii. quid nobis et tibi iesu fili dauid: cur venisti huc ante tempus: torquere nos? **I**ste mali admirantur et ex hoc sepe ad penitentiam faciendam conuertuntur. **I**ste et ipsi boni angeli ex hoc admirantur et de conversione peccatorum ad deum exultant et letantur. unde lu. xv. dominus iesus dicit. gaudium erit angelis dei super uno peccatore penitentiam agentem. agamus ergo penitentiam ut faciamus demones tristes et peccatores conuerti et angelos gaudentes et ut in fine possimus cum ipsis gaudere et habitare in regno celorum. gaudeamus: quia dicit dominus mat. vi. penitentiam agite: appropinquabit vobis regnum celorum. **I**stud regnum concedat nobis christus. Amen.

Dominica quarta in quadagesima. sermo xxi.

Est puer unus hic qui habet quinq[ue] panes ordea-
ceos et duos pisces. io. vi. **I**n isto euangelio tria
possumus considerare. **P**rimum est quid per puerum i-
stum significat. **S**ecundum quid significet quinq[ue] panes ordea-
cei et duo pisces quibus quinq[ue] milia hominum reficiuntur. **T**er-
cium est quid significet duodecim cophini fragmentorum qui
ex quinq[ue] panibus et duobus piscibus colliguntur.

Puer dicitur christus propter tria.

Puer iste primo potest dici christus. et bene dicitur puer christus propter tria. **P**rimū est propter vite puritatē. vñ ille solus potest dicere illud puer. xx. puer suus: a peccato mūdū ē cor meū. vñ ysa. liii. qui peccatū nō fecit: nec inuētus ē dolus in ore eius. de isto puero dicit deus pater mat. xii. ecce puer meus quem elegi: dilectus meus in quo michi bene cōplacuit aīe mee. et de isto puero cātat ecclesia in die sue natiuitatis. puer natus est nobis et fi. da. ē no. ysa. ix. **S**cōm est propter eius veritatem. qz puer verax ē. et ipse christus verax fuit semper. vñ mat. xxiii. dicūt pharisei. magister scimus qz verax es et vīa dei ī veritate doces. de ipse verax fuit. qz semper ipse ē et fuit veritas. io. xiiii. dicit ipsemet de seipso. ego sum vīa veritas et vīa. vñ psal. veritas de terra orta ē. s. de beata virgine. **T**erciū ē propter benignitatē. qz puer ita benignus ē q cito iniurias sibi illatas remittit. ita fuit iesus benignus. qz cito iniurias sibi illatas a iudeis eis remisit et p eis orauit. vñ lu. xxiii. pater ignosce eis: qz nesciūt quid faciūt. **P**reterea ita benignus ē q ita cito et p mīmo placat^r peccatoribus: et eos tūcito ad pñiam recipit. vt pz in magdalena. lu. vii. et in filio pdigo. luce. xv. et in latrone qui suspensus fuit. lu. xxiii. puer g^o iste iesus ē et habet quīqz panes ordeaceos.

De quinqz panibus.

Quinqz panes isti pñt dici quīqz vulnera eius de quibus optime reficiūt^r amatores eius. s. penitētes. hi spūaliter pñt dici quīqz lapides quos dauid de torrete potionis accepit et misit in perā corporis sui et sic deuicit goliā. i. diabolū. mō in ista media quadragesima hora ē cōdendi veris penitētibz et vere christū diligētibz de istis quīqz panibz: qz mō ē quasi merides. iuxta illud canti. i. indica michi vbi pascas vbi cubas in meridie. **D**uo pisces possunt dici bñ virgo et latro qui a dextris eius positus fuit. Isti duo ex fide in oībz prestiterūt. **D**uodecim cophi. fragmentoz pñt dici duodeci articuli fidei christiane et duodecim apostoli qui predicauerūt fidē christi per totū

mundū. moraliter p istū puerū significat^r quilibet iustus
qui d^z esse sicut puer ppter tria predicta scz ppter vite
puritatē: ppter veritatē ⁊ benignitatē. de istis qre in illo
sermone. Puer ihūs crescebat ⁊c. **I**ste puer d^z esse quili
bet iustus. et h^o ppter septē pphetas alias a predictis

Prima ē ppter castitatē. puer cast⁹ ē et nō sentit mot⁹
carnis: ita quilibet iustus d^z esse puer ⁊ hēre castitatē qz
sicut btūs grego. castitas facit appropinquare deo: g^o lu
xuria facit elōgare a deo. et apost. hebre. xii. pacē sequimī
cū omnibus et sanctimonīā: sine qua nemo videbit deum.

Secūda ē ppter hūilitatē. puer humilis ē: libēter sedet
in puluere et in cinere: ita quilibet iustus d^z esse hūilis
et habere hūilitatē. sz qui vult hēre humilitatē d^z sedere
in puluere ⁊ in cinere. quod bñ facit qui cōsiderat suā fra
gilitatē et mortē. hoc bñ faciebat abrahā qui dicebat gen.
xviii. loquar ad dñm meū cū sim puluis et cinis. In pulue
re notat^r cōsideratio fragilitatis: in cinere memoria mor
tis. qui g^o vult verā hūilitatē hēre ipse d^z sedere in cine
re ⁊ memoriā mortis habere. et maxie in puluere p cōside
rationē sue fragilitatis. et ideo psa. lvi. dicit^r. descende:
sede in puluere filia babilonis. i. o aīa supba filia confusio
nis eterne p supbiā descēde. i. humilia te et sede in pulue
re. i. cōsidera fragilitatē tuā: si vis bñ humiliari.

Tercia
est ppter mutuā caritatem: qz pueri mutuo se diligūt. in
hoc notat^r mutua caritas. vñ eccle. xiii. omne animal dili
git sibi simile. et quilibet iustus ⁊ bonus christianus dñt hē
re inter se mutuā caritatē. vñ. i. pe. iiii. estote prudētes et
vigilate et mutuā caritatē habētes. qz sicut dicit beatus
augu. vita nostra dilectō ē: odiū mort⁹ ⁊c. et sequit^r. nichil
deo specialius virtute dilectionis. vñ apost. col. iiii. super
oīa caritatē habete. quod est vīculū dilectōis. **Q**uar
tū est ppter largitatē. puer est largus. puer vero libēter
dat de pane suo sociis suis et etiā canibus: et quilibet iu
stus sm q pōt debet esse largus in elemosinarū largitōe.
vnde tho. iiii. si multum tibi est: habundāter tribue. si exi
guum: illud libēter impartiri stude. et subiūgit postea ra

tionē: dicēs q̄ elemosina liberat a peccato ⁊ nō permittit
aīas ire in tenebras. et puer. xxi. victoriā et honorē acqui
rit qui dat munera. certe si pueri libēter dāt de pane su
o aliis christianis. et maxime christi paupibus. tales faci
ūt thesaurū ī celo: qđ nō pnt amittere. vñ mat. v. thesauri
fate vobis thesauros in celo quos nec erugo nec tinea de
mollit. **Q**uarta ē ppter obediētiā. qz puer libēter ⁊ sta
tim obedit parētib⁹ suis. ī h° notat⁹ vera obediētia. sicut
quilibet iustus dz libēter ⁊ statim obedire supiorib⁹ suis
et talis vere ē obediēs. vñ bñ et vere obediēs mādatū non
pcrastinat: s; parat aures auditui pedes itinēri et man⁹
operi et se totū intrare cogit: vt peragat mādatū imperā
tis. et aposto. hebze. xiii. obedite prepositis vestris 2c. ⁊. i.
pe. i. sperate in eā q̄ vobis offertur gratiā in reuelatione
christi iesu q̄i filiū obediētie. **S**exta ē ppter patris cōfi
dētiā. puer enī nō cōfidit in se: sed in patre suo ⁊ ad patrē
reporat omnē clamorē: ita quilibz iustus solū deo dz cō
fidere. psal. bonū est cōfidere in dño. et iere. xviii. maledi
ctus qui cōfidit in homine: ⁊ bñdictus qui cōfidit in deo
Septima est ppter hilaritatē. puer hilaris est semper ⁊
quilibz iustus debet esse hilaris semper in oībus operib⁹
suis bonis. vñ eccle. xxviii. diuitis et pauperis cor bonum
in omni tpē vultus hilaris. et puer. xvii. animus gaudēs
facit etatē floridā corde. sicut dz lu. ix. quicunq; pauperē
istū suscepit ī noīe meo: ille me recipit. et isa. xi. scdm a
liā trāslatōnē dicitur. ecce puer meus saluabit⁹ ⁊ eleuabi
tur ⁊ sublimis erit valde. et lu. xviii. sinite paruulos ven
ire ad me: taliū enim est regnum celoz. quicūq; regnū dei
vt puer nō receperit: nō intrabit in illud.

Tertū de quinq; panibus.

Secūdū est videre quid significēt isti quinq; panes et
duo pisces quib⁹ quinq; milia hoīnū reficiūtur. **P**rimus
panis pōt dici panis sacre scripture. vñ mat. iiii. nō ex so
lo pane viuit hō. bñ dicit. non ex solo pane 2c. qz vir habet
duas naturas. s. naturā corpis et aīe. qz sic natura corpo

67

ris nō posset diu stare nisi nutrirer^r pane materiali ⁊ ali
 is cibariis: ita nec ipā aīa posz diu stare in bono statu ni
 si sustentaret^r aln cibo spūali: qđ verbū dicit^r. **I**ste panis ē
 ordeaceus. i. durus et austerus. maxime peccatoribz ⁊ di
 uitibz lu. vi. ve vobis diuitibz qui habetis cōsolatōnē ve
 strā. et lu. xiii. nisi penitētiā habueritis: peribitis. sed iste
 panis sanus est et dulcis. et cōfortās penitētes. vnde eze
 xviii. si impius egerit penitētiā de oibz peccatis suis qđ o
 peratus ē: vita viuet et nō moriet^r. et mat. iii. agite peni
 tentiā: appropinquabit vobis regnū celoz. de isto pane di
 cit prelati ⁊ curati. date illis. s. subditis vestris mādu
 care. s. sicut dī fren. iiii. paruuli petierūt panē et nō erat
 qui frangeret eis. **S**ecūdu^s est operū iusticie. opera iu
 sticie sunt declinare a malo et facere bonū et vnicuiqz qđ
 suū ē reddere. Iste panis ē panis vite. vñ eccle. xv. cibauit
 illū pane vite et intellectus zc. et mat. v. beati qui esuriūt
 et sitiūt iusticiā: quoniā ipsi saturabūt^r in gloria eterna.
Tercius est laboris ⁊ pñie. vñ gen. iii. in sudore vult^r tui
 vesceris pane tuo. et. iiii. re. xix. vbi dicit dñs helie. surge
 comede. respexit ⁊ ecce ad caput suū subcinerici^s panis ⁊
 vas aque. qui cū surrexisset comedit ⁊ bibit et ābulauit in
 fortitudine cibi illius quadraginta diebz ⁊ quadraginta
 noctibz vsqz ad mōtē dei ozeb. psal. qz cinerē tāqz panē mā
 ducabā. **Q**uartus est misericordie. vñ psa. lix. frāge esu
 riētī panē tuū zc. et tho. iiii. cū esuriētibz et egenis panē
 tuū comede. de isto pane debēt diuites pascere pauperes
 vñ grego. dicit cuilibet diuiti. pascere fame morietē: si non
 panisti occidisti eū. istū panē. s. operū misericordie zc.
 dñs mat. xxv. esurini: et dedistis michi māducare zc.
Quītu^s panis pōt dici meōria passionis sue eucharistie
 de isto pane. s. eucharistie dicit do. io. vi. panis quē p^o da
 bo caro mea ē. ⁊ mat. viii. do vobis panē sup^o bālē. et dī sup
 substāialis: qz sup oēs substātiās ē ⁊ sup oēs itelligētiā.

Nota de duobus piscibus.

Ite notād est qđ fides et spes recte dicūt^r pisces. qz sicut
 pisces exscamātur et postea comedūtur: ita fides et spes

euacuabūt^r anteq̃ facietas habeat^r. vt habet^r. i. cor. xiii.
Itē duo pisces pnt dici elemosina ⁊ oratō. Nā sicut piscis
nutrit^r in aquis et pficit: sic elemosina nutrit^r et cōuale-
scit in lachrimis superne cōpassionis ⁊ oratō in lachrimis
pie deuotōnis. et de istis quibz panibus et duobus pisci-
bus reficiūtur quibz milia hoīū. i. omnes boni christiani
qui licite et et bene vtunt^r quinqz sensibus et qui bñ cu-
stodiūt illos ab omī occasione peccati.

Quō duodecim cophini duodecim gaudia significāt.
Terciuū est videre quid significat^r per duodecim cophi-
nos. Et sciendū est q̃ duodecim fructus spūsancti qui de
illis quinqz panibus et duobz piscibus recte colligūt^r de
q̃bz dicit apo. gal. ii. fruct⁹ aut spūs caritas pax gaudiū
patiētia benignitas bonitas lōganimitas ⁊ c. **I**temz possu-
mus dicere q̃ p duodecim cophinos duodecim gaudia si-
gnificāt^r q̃ in paradiso colligūt^r de illis quinqz panibus et
duobz piscibz predictis. **P**rimū est de mundi huius exi-
lii liberatione et carceris corporis egressione. eccle. x. de car-
cere catbenisqz egredit^r ad regnū. **S**cōm est de diaboli
electōe. bñ exo. xv. cātem⁹ dño gloriōse enī magnificat^r ē
equū ⁊ ascensore p̃ecit in mare. **T**erciuū ē de periculoz
eualione. bñ psa. xxxv. gaudiū ⁊ exultatōnez obtinebūt et
fugiet dolor et geitus ab eis. **Q**uartū ē de maloz dāna-
tione. bñ psal. letabit^r iustus cū viderit vindictā et de dā-
natōe babilonis. bñ dz apoca. xviii. exultabunt sup eā san-
cti apostoli et pphē qñ dñs iudicabit iudiciū eius. **Q**ui-
tū erit de āgeloz ducētū eos in padiso obuiatōe. bñ mat.
xxiii. mittet angelos suos et congregabit electos suos.
Sextū erit de saluatoris et āgeloz aspectu et societate.
bñ apo. hebze vlti. ca. accessisti ad montē syon et ciuitates
dei viuētis hierusalē supercelestē et miliū āgeloz frequē-
tātū. **S**eptimū erit de pulchritudie corporis ⁊ claritate.
qz post diē iudiciū sicut dz mat. xiii. fulgebūt iusti sic sol
in cōspectu dei. illud erit qñ dñs iesus reformabit corp⁹
nostrū configuratū corpi claritatis sue. phili. iii. **O**cta-
uuz erit de totius boni abundantia et repletōe. psal. re-

plebimur in bonis domus tue. et alibi. inquirentes dñm nō
 minuēt^r omni bono patrie celestis. hic ē terra fluēs lac et
 mel. deut. iii. **N**onū erit de omnimoda libertate. vñ gal.
 vii. que sursus ē iherusalē mater nostra libera ē. et ro. viii.
 creatura liberabit^r a seruitute corruptōis in libertate fili
 orū dei. **D**ecimū erit de pacis trāsquilatē z de eterna
 requie. vñ ysa. xxxii. sedebit populus meus in pulchritu-
 dine pacis requie opulēta. **V**ndecimum erit de manife-
 sta totius trinitatis cognitōe z visiōe et dilectōe pfecta.
 vñ augu. qz tūc amabimus: videbimus et laudabimus. et
 beatus ber. dicit ibi. cognoscimus pñs potētā: filiū sapien-
 tiā spū sancti benignissimā clementiā. et ita habemus illi
 us summe trinitatis summā z plenā noticiā. et io. xvii. hec
 est vita eterna vt cognoscāt te solū deū et quē misisti ihe-
 sum christū. **D**uodecimū erit de istoz gaudioz possessio
 diū vestrū nemo tollet a vobis. Ista gaudia
 in fine colligere Amen.

passione. sermo vicesimussecūdus.

lapides vt iacerēt in ihesum: ihus vero
 se et exiuit de tēplo. io. viii. **I**n verbis
 sunt cōsiderāda. **P**rimū ē quid ē ihe-
 ui sunt illi qui eū lapidabant vel volue-
 cūdū ē videre qui sūt illi a quibz se ab-
 oūm abscōdere. **T**erciū est videre illud
 ihus exire. **P**rimū notat^r cū dicit^r. tulerūt
 iacerēt in ihus. **S**ecūdū notat^r cū dicit^r. ihus
 ascōdit se. **T**erciū cū dicit. et exiuit de templo.

Nota qui sunt illi qui lapidāt ihesum.

Primū g^o est videre quid ē ihus lapidare et qui sunt
 illi qui eū lapidāt vel volūt eū lapidare. Ihesus ē veritas
 et mīa et largitas et caritas et in ipso fuit summa hūili-
 tas et mūdicia et castitas z sobrietas: illi ei lapidāt ihus
 christū qui lapidāt mīam et veritatē: largitatē z caritatē:
 humilitatē: castitatē vel sobrietatē. illi g^o lapidāt ihesum
 qui lapidāt veritatē: qz ihesus est veritas. vñ io. xiiii. ego
 sum via veritas et vita. glosa. interli. ego sum via sine er-
 i iiii

roze querētib⁹ veritas sine falsitate viuētib⁹ vita secunda
ermanētibus. Iesus g⁹ veritas ē. iesum veritatē lapidat
quicquid est cōtrariū et opponit se veritati. vt mendaciū
ypocrisis et detractō. vñ 10. x. dicitur q̄ iesus dixit ego et
pater vnū sumus: tulerūt lapides iudei mēdaces ypocri-
te tristes ⁊ detractores vt lapidarēt eū. et fuit causa quo-
niā dicebat eis veritatē. similiter dñs hic. tulerunt lapidei
vt iacerent in eū et causa fuit: q̄ dicebat et predicabat e-
is veritatē. ita faciūt hodie mult⁹. ⁊ maxime ypocrite mē-
daces et detractores qñ veritas eis dicitur et annūciat⁹:
scandalizantur et lapidāt eos lapidib⁹ detractōis. ad mi-
nus eos qui de viciis illos redarguūt ⁊ dicunt illis veri-
tatē eos odio habēt. vñ amos. v. ca. odio habuerūt corripie-
tē in porta et pfecte loquētē abhominati sunt ⁊ dicūt de ta-
li sic iudei de christo. vere dicim⁹ q̄ hic demoniū habet
vñ. **S**ciend⁹ est q̄ ppter lapidatōes
fēda veritas ad predicādū per quā aīe a-
scitātur. et hoc optime significat⁹ est
xi. vbi dñs q̄ qñ dñs voluit ire ī iudeā v
dixerūt discipuli. rabbi: nūc querebāt
tu vadis illuc. et tñ nō dimisit ire illu-
zarū qui mortuus erat et sepult⁹ sub
quadrivianus erat significatur quili-
us est morte peccati mortalis. et sepul-
crat⁹ et fetidus corā deo ⁊ angelis ⁊
anus est ppter peccati delectatōnē et cōsen-
et cōsuetudinē. ad suscitādū ergo peccatorē a mo-
debem⁹ ire ⁊ debem⁹ denūciare ei veritatē per quā sui-
tat⁹ ab illa morte et nō debem⁹ cessare annūciare ei et aliis
ppter lapidationē detractōis mēdaciū: igit⁹ et mēdaces la-
pidāt veritatē. q̄ cōtrariū sūt veritati. et ideo dicit psal.
perdes oēs qui loquūt⁹ mendaciū. similiter ypocrisis et
ypocrite lapidāt veritatē: q̄ cōtrariū sunt veritati ⁊ exte-
rius ostēdūt speciē sanctitatis: s̄ nichil habent ipsi interi-
us de veritate sanctitatis. ipi sūt similes iterq̄limo tecto-
niue qđ superius et exterius ē albū et inferius et interi⁹

69.

nigrū est ⁊ fetidū: ita hypocrite exterius ostēdūt veritatē
et sanctitatē: s; interius scdm rei veritatē nichil habēt de
sanctitate: s; iterius sūt fetidi. q; inmundicia diuersorum
pccōz pleni sunt. et iō dicit christus mat. xxiii. ve vobis y
pocrite qui mūdatis qđ deforis est calicis ⁊ parapsidis:
et iterius pleni estis rapina et auaricia ⁊ inmundicia. vere
pleni sunt auaricia. i. sordib; pccōz. mūda prius qđ intus
est zc. dicit christus. similiter detractō ē detractores la
pidāt veritatē. et illud optime figuratū est. ii. re. xvii. de
seme; qui p iugū mōtis gradiebatur cōtra dauid maledi
cēs ⁊ mittēs lapides aduersus eū. seme; interpretat; au
di me p quē significat; detractor: quoniā qñ vult detra
ctionē de aliquo facere dicit illi cui narrat detractōnē au
di me: talia audiui de illo. certe isti detractores bñ faciūt
se audiri ab illis. ⁊ hodie citius hoies audiunt dicere ma
la de vicinis suis et de aliis q̄ bona. et isti detractores nū
q̄ dicūt bona de aliquo: imo mēdacia adinuēiūt et mala
augmētāt et bonū dinuūt et malū dicūt et tūc aduersus
dauid et aduersus christū veritatē lapides mittunt: dum
verba aliis narrāt et dicūt q̄ nocere pnt. talibus pmittit
dñs dānatōnē eternā. isa. v. ve illis qui dicūt bonū malū
zc. Itē christus miā est et largitas et largissim;. vt patet
in hoc q; oib; nobis āgelos suos tradidit ad custodiēdum
et i hoc q; dat nobis quotidie bona terre ad nos sustētādū
et in hoc spāliter q; in fine dedit semetipsum ad nos redi
mēdū. vñ eecle. xxix. gratiā fideiussoris tui nō obliuiscaris
dedit aīam suā p te. vere largus ē et in signū largitatis
sue voluit manus suas in cruce perforari et habere exten
sas. puer. xix. man; suas aperuit inopi et palmas suas ex
tēdit ad pauperē. **D**uo not; at hic. q; ille dicitur habere
man; apertas cōtra auaroz tenacitatē et manus extēsas
cōtra cupidoz rapacitatē. christū largitatē lapidāt cupi
ditas et auaricia. et maxie auari et cupidi. et illd optime
significatū ē. iii. re. xxi. vbi d; ad litterā q; iezabel accepit
duos falsos testes qui dixerūt falsum testimoniū contra na
both et lapidauerūt eū ex ciuitatem: quia noluit dare vi

neam suā achab regi. spūaliter achab qui interpretat^r ap-
prehēdens significat dyabolū qui apprehēdit pctōres qñ
cōsentiūt tētationibz suis z suggestionibus suis. vere tūc
apprehēdit pctōrē qñ cōsentit ei ad faciēdum mortale pec-
catū. vñ psal. psecutus ē inimicus aīam meā zc. et exo. xv.
dicit pharao. i. dyabolus. psequar et cōprehēdā aīam: diui-
dam spolia: implebit^r aīa mea. psequit^r dyabolus pctōrē p
suggestionē: apprehēdit eū p cōsensum et delectationē. di-
uidit spolia qñ peccator facit peccati opationē. scz aīa eius
implebit^r p peccati cōsuetudinē. Rex achab dyabolus est
qui ē rex sup oēs filios supbie. iob. xl. per naboth qui con-
cludēs interpretat^r significat^r quilibet iustus qui dz con-
cludere dyabolo. et tūc cōcludit bñ ei qñ tētationibz suis
nō cōsentit: scz de illis bñ se defēdit. per vineā naboth signi-
ficat^r qñlibet aīa fidelis q debet portare vinū cōpunctōis.
de ista vinea dicit^r psa. v. vinea dñi exercitūū domus isra-
hel. Ista vineā desiderat dyabolus multū. vñ gen. xlii. di-
xit rex sodomorū p quē significat^r dyabolus. da michi aīas
cetera tibi tolle. Ista vineā vult auferre naboth. i. cuilibz
iusto et ei pmittit multas delectatōes z honores et diui-
tias et alia multa. et qñ illā nō pōt habere ppter aliquāz
pmissionē: tūc iezabel adducit duos falsos testes qui spū-
aliter iterficiūt et lapidāt naboth et faciūt achab hēre vi-
neā suā. Iezabel interpreta^r fluxus vanus vel sterquiliniū
et significat cupiditatē rex tpālīū q facit corda multorū
fluere in vanas cogitatōes et in vana desideria et in mul-
ta nociua q ingerunt hominē in interitū et perdigionem.
Per iezabel g^o cupiditas rex tēporaliū significat^r. Duo
falsi testes pñt dici amor retinēdi z ardor acquirēdi. Ista
iezabel. i. cupiditas q est regina iferni p istos duos falsos
testes scz p amorē retinēdi z ardorē acquirēdi lapidare
et interficere spūaliter vult naboth. i. virū iustum et isa-
christum in mēbris suis z facit vineā suā. i. animā fidelē
habere achab. i. dyabolo. **I**stē christ^{us} est caritas. i. io. iiii.
deus caritas est. sed inuidia et odium inuidi et odiosi la-
pidant christū caritatē in mēbris suis: qz lapidabāt habē

tes caritatē. vñ actūū. vii. dicūt q̄ iudei per inuidiā lapī-
dauerūt beatum stephanū plenū fide et gratia ⁊ spūs san-
cto. **I**te in christo fuit sobrietās ⁊ castitas. vñ ip̄e solus
pōt dicere illd̄ puer. puer sum: a pctō mūdū est cor meuz
ip̄e totus mūdus ē: qz nūq̄ fecit peccatū nec inuēt⁹ ē dol⁹
in ore eius. vt hēt⁹ ysa. liii. christi castitatē in mēbris eius
lapidāt luxuriosi et sobrietatē gulosi. castitatez amittere
et sobrietatē excedere ē christū lapidare ex seipso spūali-
ter. **I**tem christus huilis fuit mat. xi. discite a me: qz mi-
tis sum et huilis corde. christū huilē lapidant itra se qui
superbi sunt per suam superbiam. et ipsi superbi spūali-
ter lapidāt huilitatē. sed h° nō debz facere iustus: s; poti-
us supbiā diaboli et ipsū supbū diabolu per verā huilita-
tē lapidare debet. sicut fecit dauid. i. re. xvi vbi dicitur q̄
dauid elegit quinq; lapides limpidissimos de torrente in
peram pastoralē quā habebat secū: tulitq; vnuq; lapidē et
fūda iecit circūducens percussit philistēū in fronte et isi-
rus ē lapis in frōte eius et cecidit in faciē eius. per istos
quinq; lapides significāt quinq; cōsideratōes de quibus
pueit huilitas qua lapidat⁹ superbia. **P**rima ē cōsidera-
tio pprie fragilitatis. Scda ē vite nr̄e breuitatis. ⁊ nati-
uitatis p̄sidera⁹. **T**ercia ē cōsidera⁹ mortis. d̄ istis tribz
d̄z iob. xxx. cōparatus sum luto et assimilatus sum fauille
et cineri. cōparat⁹ hō luto per cōsideratōē sue natiuita-
tis ⁊ fragilitatis. fauille per cōsideratōem vite breuita-
tis. cineri per cōsideratōē mortis. **Q**uarta ē cōsidera-
tio pprie iniquitatis. vñ psal. humiliati sunt in iniquitatibus
suis. et puer. xii. meror in corde viri humiliavit eū. **Q**ui-
ta est cōsideratō christi humilitatis saluatoris nostri. vñ
isa. xvi. i. inclinabit⁹ hō ad factorē suū. i. ad cōsideratōē fa-
ctoris sui i. clinati et humiliati. ex isto lapide pprie lapi-
dat⁹ golias. i. diaboli superbia q̄ vult hodie oēs filios isra-
hel superare et cōtemnere. veritas ergo a detractoribz la-
pidat⁹. et ex p̄pocrii misericordia et largitas ab auaris et
cupidis et castitas a luxuriosis sobrietas a gulosis cari-
tas ab inuidis et odiosis ⁊ humilitas a supbis. sed certe in

fine detractores et auari zc. lapidabūt in inferno a demonibus lapidibz vite eterne. xñ eze. xvi. adducam super te multitudinē demonū et lapidabūt te lapidibus et cruciabūt te gladiis o aia superba et auara et cupida et inuida gulosa et luxuriosa zc. ¶ Scdm est videre a quibz se abscondit christus ¶ Et sciendū est qd a detractoribz ab ypocritis auaris cupidis inuidis gulosis luxuriosis et superbis vñ deute. xxxii. abscondā faciē meā ab eis et cōsiderabo nouissima eoz. et vere ab istis abscondet se dñs in finē. qz isti post mortē eū querēt et eū inuenire non poterūt. io. vii. q̄ retis me et nō inuenietis. ratio est qz tales nūq̄ intrabūt in regnū celoz. vñde aposto. i. corin. vi. an nescietis quia iniqui et superbi et discordes nō possidebūt regnū dei. nolite errare: qz nec fornicarii nec ydolis seruiētes nec adulteri nec molles nec masculoz cōcubitores neq; auari neq; ebriosi neq; maledici neq; rapaces regnū dei possidebūt. Ab istis abscondit se dñs et in fine eū inuenire nō poterūt. similiter abscondit se ab illo qui abscondit se ab eo et celat peccatū suū et excusat se sicut fecit adam gen. iii. quādo peccauit abscondit se adā et vxor eius a facie domini in paradiso et excusauit se d. domine: mulier quam dedisti michi sociam dedit michi de ligno et comedi. et mulier excusauit se similiter d. serpens decepit me. certe ab istis abscondit dñs faciē suam: qz abscondunt et excusant peccata sua et nolūt confiteri. Isti nūq̄ veniēt ad misericordiā dei nisi illa cōfiteantur si tēpus habent cōfitendi ea. vñde pro. uer. xxviii. qui abscondit scelera sua nō dirigetur: qui autē cōfessus fuerit peccā et dereliquerit ea misericordiā cōsequetur. vñ psal. iniusticiā meā nō abscondi. dixi confitebor aduersū me iniusticiā meā. ¶ Terciū ē videre quid ē tēplū illud a quo dicit christus exiisse et ppter quid exit ab illo tēplo et b° notat cū dicit et exiuit de tēplo. ¶ Templū illud est corpus cuiuslibet iusti et quelibet aia fidelis. xñ aposto. i. corin. iii. nescitis qz templum dñi estis vos. summus sacerdos istius tēpli est iesus christus qui ibi habitat per suā grām. vñde aposto. hebre. vii. hic est melchisedech

71
rex hierusalē sacerdos summi dei. de isto templo exit chri-
stus ppter tria nec intrat ibi nec habitat per suā gratiā.
Primū est ppter imūdiā peccati mortalis ⁊ pollutionē
unde sapi. i. in malivolā aīam nō introibit sapientia. i. fili-
us zc. et beatus petrus dixit chris̃to. exi a me domine qz
homo peccator sum. lu. xi. **S**cōm est propter parrochia-
norū incorrigibilitatē. parrochiani templi cordis pnt dici
gemitus et bona suspiria et bone cogitatōes ⁊ sancta de-
sideria et sancte affectōes aīe. s3 quādo desideria sūt ma-
la et illicita et cōtraria spiritui ⁊ cogitatōes male sunt
et peruerse ⁊ immūde: tūc ab illo tēplo exit chris̃tus. sap.
primo. peruerse cogitatōes separāt hoīnē a deo. et ibidem
dicit q spūsanctus effugiet fictū. i. peccatorem ⁊ aūfe-
ret se a cogitatōibus qn fuerit sine intellectu. **T**erciu-
z est ppter sanguinis effusionē. sanguis effusio spiritali-
ter pōt dici ira mala et odiū et rancor et discordia. qz ex
istis sepe fit effusio sanguinis. s3 quādo ira mala ⁊ rācor
et discordia sūt in corde viri: tūc dyabolus ibi venit et do-
minus ab illo tēplo recedit ⁊ exit. ideo dicit apōlto. ephe
i. iii. irascimini et nolite peccare: sol nō occidat sup irā ve-
strā. nolite dare locū dyabolo. et ibidē. nolite contristari
spiritū dei: in quo signati estis. et ideo dicit grego. super
illud. dū ira animū pullat spiritui sancto perturbat habi-
tatōnē. imo eū expellit et dyabolū introducit. quia sicut i
pace factus est locus eius. scilicet dei (vt habet in psal)
ita in ira et odio factus est locus diaboli. propter ista tri-
a de isto tēplo exit dominus nec voluit ibi intrare nec ha-
bitare p suā gratiā. vñ sic sacerdos (qn ē polluta eccia sua
vel qn parrochiani sūt incorrigibiles) exit ab eccia sua et
sic sacerdos (qn in eccia sua factū ē homicidiū vel effusio
sāguis) nō intrat ad celebrādū dina: donec recōsiliata fue-
rit. ita chris̃t⁹ ppter ista tria exit a tēplo viri iusti nec in-
trat illd donec recōciliet⁹ dō patri p confessionē verā et p
bonā pñiaz. de ista recōsiliatōe dicit sp̃sus sp̃se cātī. i. o
sclet⁹ me osclo cordis sui. hō fit p verā pñiaz et cōfessionē
vt sponsa sponso suo recōsiliata ē per veram penitentiam

recōsiliata est q̄libet aīa peccatrix. vñ eze .xviii. si impius egerit pñiam de omnibus pctis q̄ opatus ē: iudiciū et iusticiā fecerit: vita viuet et morte nō morietur et omniū iniquitatū eius nō recordabor āplius. qz iā talis michi recōsiliatus ē p verā pñiam et tūc in tēplo suo iſtrat hic p gratiā. in futuro dabit ei regnū celoz. et iō dicit chriſt⁹ mat. iiii. agite pñiam: appropinquabit vobis regnū celoz. Illud regnū nobis cōcedat chriſtus Amen.

De eodem.

Qui ex deo est verba dei audit. iō. viii. In isto euāgelio iſtruit nos dñs noster ihūs chriſt⁹ nō verbo solū ſz exēplo. Et notādū est q̄ in sex docet nos chriſtus. Primū ē q̄ illi qui ſunt ex deo filii dei libēter dñt verbū ſuū audire. Secundū est q̄ verbū ſeruatū facit mortē eternā vitare. Tertiū est q̄ crimē nobis impositū poſſumus negare: ſz nō debemus ppter hō cōtumeiliā reddere. Quartū est q̄ nō debemus de bono ope gloriā q̄rere. Quintū est q̄ nō debemus mētiri. maxie in his que ptinēt ad salutē aīe: ſz ſemp debemus veritatē dicere. Sextū est q̄ incorrigibiles debemus ad horaz dimittere. **Primū g⁹** est qui ex deo ē libēter verbū ſuū dī audire. et hoc notat cū dicitur. qui ex deo ē verba dei audit. glo. dicit. per viciū nō ſunt peccatores ex deo qui p naturā ſunt ex deo. qui g⁹ ex deo est p naturā et per fidē verba dei audit: ſz ita ē q̄ quilibet chriſtianus fidelis est ex deo.

Audire debemus libēter quattuor verba chriſti.

Et notandū q̄ quāto verba q̄ deus vel chriſtus docuit et locut⁹ fuit in terra dī quilibz fidelis libēter audire quoniam ſunt ad salutem aīe eius. **Primū** verbū est pñie. et hoc tanq̄ filius verbū patris regnū ſibi pmitētis. ab isto incepit predicatio chriſti mat. iiii. agite penitentiā: appropinquabit vobis regnū celoz. ſimiliter ab isto verbo incepit predicatio beati iohānis baptiſte mat. iiii. in diebus illis venit iohānes baptiſta predicās i deserto iudee dicēs pñiam agite appropinquabit vobis regnū celoz. glo. i. pñia virtus ē per penitentiā veterem hominē et vicia odire.

72

et sicut dicit glo. penitētia dicitur a puniēdo. qua quilibet
punit quod illicite commisit. similiter a verbo penitētie inci-
pit predicatio petri. actu. ii. penitētiā inquit agere et bap-
tizet' unusquisque vestrum in nomine iesu in remissione peccatorum.
Primum ergo quod debet libenter audire est penitētie verbum. quia
penitētia facit animam mortuam per peccatum mortale vivere
vita gratie. unde eze. xvi. si impius egerit penitētiā de omni-
bus peccatis quod operatus fuerit: vita vivet nec morte morietur.
et lu. xiii. dicit christus. nisi prius egeritis omnes ista: peribitis.
Secundum verbum est verbum iusticie. et est verbum iusticie il-
lud quod dominus dicit mat. vii. omnia quaecumque vultis ut faciant vobis
homines eadem facite illis. hec est enim lex et prophetia spiritualiter in-
tellecta. **S**ciendum est ut dicit glo. quod voluntas hic tantum
dicitur de bonis. certe illud verbum est verbum iusticie ut quilibet
faciat aliis omnia secundum quod vult ut alii sibi faciant. iustum est
enim quod sicut volo quod proximus meus diligat me ut ego eum di-
ligam et sic de aliis. similiter iustum est quod sicut ego velle si pauper
essem quod proximi mei divites michi copaterentur et largirentur
de bonis suis: ita et ego cum sim dives et proximi mei paupe-
res: debeo habere compassionem de ipsis et largiri eis de bo-
nis meis. Ista iusticia sumpta est de lege nature et est scripta
in corde cuiuslibet viri iusti. de ista iusticia potest dici illud
mat. v. beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam: quoniam ipsi saturabi-
buntur. certe ista iusticia facere est fructum iusticie seminare. quia in
pace semina. unde dicit iaco. iii. fructus iusticie in pace semina. de quo
isa. xxxii. et erit opus iusticie pax. Illud verbum iusticie dicitur
quodlibet audire tantum bonum suum verba domini sui iusticiam erudie-
tis. **T**ercium verbum est verbum misericordie et illud est in duobus in iniurias
sibi illatas dimittendo et de bonis sibi a deo collatis christi
pauperibus largiendo. de hoc dicit lu. vi. estote misericordes
sic et pater vester misericors est. dimittite et dimittet vobis
debita et dabit vobis. dicit. dimittite et dimittet vobis. ecce
magnum foras quod promittit nobis. si dimittamus aliis iniurias
nobis illatas: dimittentur nobis peccata nostra. certe bene omnes
iniurias sibi illatas deberent dimittere qui intelligerent
illud verbum quod dicebat christus in cruce. pater dimitte

illis: quia nesciunt quid faciunt. lu. xxi. iudei iniqui prius
clamauerunt et dixerunt pilato. crucifige crucifige eum et
ipse christus agnus dulcissimus in cruce positus e contrario
dicebat. pater dimitte illis: quia nesciunt quid faciunt. In hoc
adimplet quod dixit psalmus. lvi. per transgressores suos rogabat
certe qui illud bene cogitaret: ego credo quod omnes iniurias sibi
illatas propter amorem iesu christi libenter dimitteret. **S**e-
cundum est quod dicit. date et dabitur vobis similiter ecce mag-
num forum: quia promittit eterna pro temporalibus dicens. date tem-
poralia et dabitur vobis vita eterna. talis qui libenter dat
pauperibus fenerat deo. vñ puer. xix. qui miseretur paupe-
ribus fenerat deo. vere feneratur per hoc domino quia per
hoc acquirit diuitias eternas et ditior fit etiam in hoc seculo
de diuitiis temporalibus. vñ puer. xi. alii diuidunt propria et
ditiores fiunt. alii rapiunt aliena et semper in egestate sunt
Illud verbum dicit quilibet audire libenter tanquam filius verbum
patris vel matris eius consolatur. unde psalmus. xlix. numquid potest
mater obliuisci infantem uteri sui: et si oblita tamen illius fue-
rit: non tamen obliuiscar tui. et ecclesiasticus. iiii. miserebitur tibi magister
quam mater. vere ille misericordiam habebit qui misericordiam
habet de pauperibus. mat. vi. beati misericordes: quoniam
misericordia consequetur. **Q**uartum est verbum mansuetudi-
nis et humilitatis sanctissime. illud verbum debet audire
tanquam discipulus bonus verbum magistri sui boni eius dulciter
erudietis. mat. xi. discite a me: quia mitis sum et humilis corde
et vos similiter humiles mentibus et mites moribus. humiles me-
tibus: ut neminem contemnat quia humiles spiritu suscipiet gloria.
puer. xxix. et similiter sitis mites moribus: ut neminem ledatis
vel alicui noceatis. quia dicit mat. v. beati mites: quoniam ipsi
possidebunt terram. scilicet viuendum. hec iiii. verba christi dicit quilibet
fidelis audire. quia dicit mat. v. verba christi sunt verba vi-
te eterne. et io. vi. domine ad quem ibimus. quod d. nisi ad te quod verba
vite eterne habes. et io dicit verum salomō. i. christus pacifi-
cus. puer. iiii. audi fili mi et suscipe verba mea ut multi-
plicetur animi vite tue. Secundum est quia verbum domini suatum facit mor-
tem eternam vitare. et hoc nota cum dicit. qui suauerit sermonem meum

nō gustabit mortē in eternū. vere dīz quilibz seruare ver-
bū dñi in corde suo. qz illi qui h° faciūt sūt a chřsto beati
lu. xi. beati qui audiūt verbū dei ⁊ custodiūt illd. **P**re-
terea qui custodiūt illd vitā eternā hēbūt. vñ puer. iiii.
dicit ver⁹ salomō. fili asculta sermones meos et ad eloq̃a
mea inclina aurē tuā ⁊ custodi ea in medio cordis tui. vita
enī sūt scilicet eterna iueniētibus ea. certe qui chřstū di-
ligit libēter ei⁹ sermonē seruat. io. xiiii. qui diligit me ser-
monē meū seruabit. **T**erciuū est qd crimē nobis impositū
possumus negare: s; nullā cōtumeliā debem⁹ reddere. ita
fecit chřstus sicut dī in hoc euāgelio. vñde quando iudei
dicebāt nonne bene dicimus nos qz samaritanus es tu et
demoniū habes: et ipse rñdit. demonium nō habeo. sed ne
tacēdo videat⁹ confiteri hoc fecit ppter credētes. In hoc
instruit nos chřstus qd quādo aliqd crimē nobis imponit⁹
qd possumus illd ppter alios negare et dicere. illud falsū
est. sed cōtumeliā aliquā ppter h° nō debem⁹ reddere. vñ
aposto. ro. xii. nolite eē prudētes apud vosmetipsos nullū
malū p malo reddētes: sed oīa sustinete p amore iesu chř-
sti. ita faciebāt apli actiū. vñbant apostoli gaudētes a cō-
spectu cōsiliū quoniā digni habiti sunt p noīne iesu contu-
melias pati. **Q**uartū est qz nō debemus de bono opere
gloriā querere. ⁊ h° notat⁹ cū dī. e° gloriā meā nō q̃ro rē.

Duo sunt que dñs sibi retinuit.

Duo chřstus sibi retinuit et quasi ea sibi despōsauit
i. vindictā et gloriā. vindictā sibi retinuit. vñ ipē dicit de-
ute. xxii. michi vindictā et ego retribuā. certe stultissim⁹
est qui vindictā vult accipere de iniuriis sibi illatis qz i-
pse vult de alio vulnere vulnus suū sanare. **I**te qui q̃rit
sanitatē in alia ifirmitate et in alieno malo bonū suū: ipē
est filis illi qui querit ignē in aqua et in felle dulcedinē.
aug. qui de aliena pena q̃rit vindicamētū ipse acq̃rit sibi
grāde tormētū. ideo nullus dīz sibi vindictā querere s; i-
llā dīz deo dīmittere. vñ salomō puer. xx. ne dicas malū p
malo reddā: s; expecta dñm. s. cui ē vindictā sumere et li-
berabit te a periculo corpis et anime et de luto gehenne.

K i

similiter gloriā sibi retinuit et sibi despōsavit. isa. iiii. glo-
riā meā alteri nō dabo. qui de bono opere gloriā vult que-
rere ipse vult deo quasi vxorē suā auferre. nemo enī debz
de aliquo bono opere & de aliqua bona virtute gloriā que-
rere s; totā gloriā dz ad deū retorquere. vnde iere. ix. nō
gloriet^r sapiēs in sapiā sua nec diues in diuitiis nec for-
tis in fortitudine sua: s; gloriē^r in hoc qd ē nosse me & sci-
re me dicit dñs. vñ apo. gal. v. michi absit gloriari nisi in
cruce dñi nostri iesu chisti. ¶ Quintū ē q nō dēmus mēti-
ri in his q pertinet ad salutē aīe & ad veritatē vite. et h^o
notat^r cū dz. si dixerō qz non noui patrē ero similis vobis
mēdax: s; scio eū et sermonē eius seruo. iō nō dēmus mēti-
ri in his q ptnēt ad salutē aīe nec ppter bonū temporale.
psal. perdes oēs qui loquūt^r mēdaciū. s; veritatē in oībus
et oībus debem⁹ facere & loqui. et maxie in pctōz cōfessi-
one. vñ eccle. iiii. fili: nō cōfūdaris dicere verū p aīa tua.
et sicut dicit^r isa. xxxiii. qui ambulat in iusticiis et loqui-
tur veritatē semper (nō sernel dicit iterū. glo) iste bitabit
in excelsis. ¶ Sextū est qz incorrigibiles debemus ad bo-
rā dimittere: s; nō ex toto. et h^o notat^r cū dicit^r iesus au-
tē abscondit se et exiuit de tēplo. inter li. vt huīlis abscondit
se: qz commendāda erat patiētia et nō extendēda potētia
sic a duris cordibus eoz fugit. sed postea dicit discipulis
suis. io. xi. eamus iterū in iudeam. dicūt ei discipuli. ra-
bi nūc querebāt te iudei lapidare et tu vadis illuc. rñdit
iesus. nōne duodecim hore sunt diei. quasi dicat. qui non
corrigit^r in vna hora corrigitur in alia. sed qui incorrigibi-
les sūt ex toto et in omī spē debemus dimittere scd³ q di-
cit chistus phariseis. mat. xv. sinite eos: ceci sunt et du-
ces eoz. incorrigibiles enī erāt illi de quibz dicebat iesus
io. viii. ego vado et qretis me & in pctō vestro pmanētes.
dicit iterū. moriemī 2c. frēs carissimī nō sumus incorrigibi-
les ex toto s; cōuertamur ad dñm deū nostrū quonīaz sic
dicit apo. ii. cor. vi. ecce nūc tēpus acceptabile ecce nunc
dies salutis. et certe si cōuertamur nos per pniā ad deū
ipse cōuertet^r ad nos per misericordiā suā et suā grāz. vñ

74
zacha i. conuertimini ad me p pñiam et amorē. Rogemus
ergo ipsum chriſtū vt p ſuā miam ita nos faciat conuerti
ad ipſum vt cōuertat ad nos p ſuā miam et ſuā gratiam.
quod nobis p prestare dignetur etc.

Dominica ii. in ramis palmarū. sermo vicesimusquartus.

H De sen tite in vobis qđ et in chriſto ihesu. phil.
ii. In verbis istis tria sunt cōsiderāda. Primū
ē videre illa q̄ fuerūt in chriſto q̄ debemus sen
tire. Secūdū ē quō et ad quid debemus sentire ea q̄ fue
rūt in chriſto ſaluatore noſtro. Terciū est videre illa q̄ im
pediūt q̄ nō poſſumus sentire ea q̄ fuerūt et ſūt i chriſto.

Sentire debemus tria q̄ fuerūt in chriſto.

Primū ē videre ea q̄ fuerūt in chriſto q̄ debemus senti
re. Et sciendū ē q̄ tria q̄ fuerūt in chriſto notāt in iſta epi
ſtola q̄ debemus sentire. **D**ebemus enī sentire eius hūi
litatē et eius obiētiā et eius paſſionē. Sētire debemus pri
mo eius hūilitatē et triplicē hūilitatē q̄ fuit in chriſto de
bemus sentire hūilitatē ſc̄z ſue incarnatōis: hūilitatē ſue
cōuerſatōis et hūilitatē ſue paſſionis. humilitatē ſue paſſi
onis debemus sentire. qz nunq̄ maior fuit hūilitas q̄ iſta
q̄ deus homo factus ē p nobis et q̄ filius dei in vterū vnī
us paupis virginis deſcēdit et q̄ ibi fuit et pmaſit et quod
nō erat aſſumpſit. ēte nullā maiorē hūilitatē poſſz hō exco
gitare q̄ iſtā quā deus omniū ſerui formā accipiēs fecit.
vñ dicit hic in epiſtola. exinanīuit ſemetipſum formā ſer
ui accipiēs. Idē dicit psal. minuiſti eū paulominus ab an
gelis. et apol. hebre. ii. non angelos ſz ſemē abzabe appre
hēdit. **I**te debemus sentire hūilitatē ſue cōuerſatōis. de
iſta dicit ipſe chriſt⁹ mat. xi. diſcite a me qz mitis ſum et
hūilis corde. mitis fuit et ē in pctōz ad pñiam vocatōe et
eoz receptōe et eoz ad ſuā miam vocatōe. vñ p3 in math.
xix. de filio pdigo et de beata maria magdalena luce. vii.

Hūilitas chriſti quadruplex. **N**otādū gō est q̄ hūilis
fuit i tota ſua cōuerſatōe. et iſta hūilitas pōt oñdi i qua

K ii

Primo in hoc q̄ inter peccatores cōuersatus est ⁊ q̄ cū illis
māducare voluit. vñ dicebāt pharisei discipulis eius. mat.
ix. quare magister vester cū peccatoribus māducat et bibat.

Secundo in h° q̄ leprosos p̄p̄iis maibus tāgere voluit
q̄n̄ eos a lepra sua curauit. vñ mat. viii. cū rescendisset ie
sus de mōte ecce leprosus veiens et adorabat eū d. dñe: si
bis potes me mūdare. et extēdens manū suā tetigit eū ie
sus d. volo mundare.

Tercio in h° q̄ p̄sūperes socios su
os et discipulos elegit. vñ i. corin. i. que stulta sūt mūdi
elegit deus: vt confundat sapientes. infirma elegit deus
vt confundat fortia. vñ iaco. ii. nonne deus elegit pau
peres in hoc mundo diuites in fide.

Quarto in h° q̄ a te
passionem discipulorum pedes lauit. iō. xiii. si ego laui pe
des vestros dominus et magister: et vos alter alterius d
betis lauare pedes. exemplum enim dedi vobis ⁊c.

Ite
debemus sentire humilitatē passionis. de ista dicit **aug.**
in persona ipsius. ego sum vermis et non homo opprobriū
hominū et abiectio plebis.

Ita humilitas potest ostendi
quadrupliciter.

Primo in hoc q̄ quasi leprosus reputa
tus fuit et despectus fuit. tñ ysa. liii. et nos reputauim⁹
eū leprosum et percussū a deo et humiliatū ⁊c.

Secundo
in h° q̄ cū duceret⁹ ad crucis patibulū plus q̄ agnus corā
tundente os suū non aperuit: sed patiēter et humiliter sine

murmuratōe sustinuit. vñ ysa. liii. sicut ovis ad occisionē
ducit⁹ et quasi agnus corā se tundēte obmutescit et nō a
peruit os suū.

Tercio in h° q̄ cū latronib⁹ suspendi vo
luit et in hoc q̄ pro transgressorib⁹ humiliter exorauit.
vñ ysa. liii. cū sceleratis reputatus ē et ipse peccata mul
torū tulit ⁊ p̄ trāgressorib⁹ exorauit.

Quarto in h° q̄ a
lapas et sputa i facie ⁊ flagella i corpe sustinuit patiēter
et in h° q̄ vltio vilissimū genus mortis elegit. s. mortē cru
cis. q̄ in lege maledictus erat qui pēdebatur in ligno sic
habetur in deute. xxi. de ista totali humilitate **chris.** dicit
aug. sup illd̄ phil. ii. exinaniuit semetipsū sui formā acci
piēs fact⁹ obediēs vsq̄ ad mortem ⁊c. humiliavit se **chris.**
us vsq̄ ad incarnationem vsq̄ ad mortalitatis humane

75
pticipationē: vsq; ad diaboli tentationē: vsq; ad populi ir-
risionē vsq; ad sputa et vincula et alapas et flagella vsq;
ad mortē non quamlibet s; mortē crucis q̄ tūc ignominio
sior erat. ecce habemus maxie humilitatis exēplū super-
bie medicamētū. quid ergo itumescis o homo o pellis mor-
ticina quid itēdis o isames feda quid iflaris p̄iceps tuū
humilis et tu supb; capud tuū humile et tu mēbrū supbū
absit hoc. Scd; qd̄ fuit in ch̄isto ē quia debemus sentire
eius obedientiā. quod notatur hic cū dicitur. factus est
obediens vsq; ad mortem.

Sentire debemus triplicem obedienciam

Et sciēdū est q; triplicē eius obediēciā debemus sēire
Prima fuit q; obdiens fuit maxie matri sue et ioseph
patri suo putatiuo. vñ lu. ii. et erat subditus illis. Scda
fuit q; obediēs fuit diabolo. q; permisit se portare de vno
loco ad aliū locū vt de deserto supra pinnaculū tēpli
et p̄misit se tētari multiplici tentatione. vt habet^r mat.
iii. **T**ercia fuit q; obediēs fuit deo patri. vñ. hic dicit^r
fact; ē obe. vsq; ad mortē. **T**ercio debem; sēire suā pas-
sionē et suā mortem. et hoc notatur cū dicitur mortē aut
crucis. **S**ecūdū p̄cipale ē videre quō debem; illa tria
sēire et ad quid. **E**t sciēdū ē primo q; eius humilitatem
triplicē in cordib; nostris debem; habere ad h^o vt oēm su-
perbiā a cordib; nostris remoueamus. q; sicut d; i. re. xvi
homo videt q; patēt exterius deus aut intuet^r cor. s. humi-
iū. et psal. deus humilia respicit 2c. vñ. i. pe v. capi. humi-
liamini sub potēti manu dei: q; humilibus dat gratiam
Et sciēdū ē q; tria sūt q; faciūt hominē habere verā hui-
litem. **P**rimū ē cōsideratio p̄prie fragilitatis. vñ.
mich. vi. hūiliatio tua i medio tui. **S**cđm ē cōsideratio p̄-
prie iniquitatis. puer. xii. meroz i corde viri hūiliabit eū
Terciū cōsideratio hūilitatis sui creatoris. vñ. psa. xvii.
icliābi^r homo ad factorē suū .i. ad cōsiderationē creatoris
sui inclinati ⁊ humiliati hūiliabitur quēadmodū aliquis
videns dñm suū sub scabello pedū suor de cathedra de-
scēdere d; de istis gradibus hūilitatis quere in illo smōe

k iiii

Tulerūt iudei lapides vt iacerēt iē. **S**ecūdo debemus sentire triplicē eius obedientiam. i. re. xv. melior est obedientia q̄ victimę, sed eius obedientiā debemus sentire: vt ad similitudinē eius bene superioribus nostris obediamus. bonū enī est hominī vt sit bene obediēs. vñd̄ prouer. xxi. vir obediens loquetur victoriā.

Obedire debemus tribus.

Sed sciendū est q̄ tribus debemus obedire. **P**rimo deo actu. v. dicit petrus. magis oportet obedire deo q̄ hominibus. et ille bñ obedit deo qui precepta eius custodit fideliter sine trāsgressione. et h̄o oportet facere qui vult ad vitā eternā ītrare. mat. xix. si vis ad vitā īgredi serua mādata.

Preterea illd̄ oportet facere qui vult amicus dei esse. vñ io. xv. vos amici mei estis si feceritis que zc. s. que sūt illa precepta q̄ debemus custodire et q̄ precepit nobis hec sūt decē precepta legis de quibz dicit̄ exo. xxv. nō habebis deos alienos. non assumes nomē dei tui in vanū zc. sed super oīa precepta christus precepit nobis vt viuam⁹ et diligamus inuicē. vñ io. xv. hoc ē preceptū meū vt diligatis inuicē.

Scdo debemus obedire superioribus nostris. vt quilibz religiosus prelato suo et quilibz laicus sacerdoti suo. vñ apo. heb. xiii. obedite prepositis vestris: ipi enī per uigilāt quasi rōnē reddituri p̄ vobis et deuter. xvii. aīa q̄ superbient obedire nolens imperio sacerdotis decreto iudicis mouet⁹. s. ille sacerdoti suo bñ obedit qui secūdum posse suū precepta q̄ ī eccia facit fideliter custodit.

Tercio debemus obedire parētibz nostris carnalibus.

Sentire debemus christi passiōē quibz modis.

Item tercio debemus sentire christi passiōē et h̄o quinqz modis. Primo sensu visus. qz sepe dēmus videre oculis cordis christi passiōē. s. quō habuit man⁹ clauis perforatas et latus lācea pforatū. et hoc ē quod dicit̄ lu. xxiii. videte manus meas. s. clauis perforatas qz ipse ego sū. et tren. i. o vos oēs qui trāsitis per viā attēdite zc. similiter debemus sentire sensu visus. qz lācea militis apuit latus saluatoris et ex passiōe eius dēmus lachrimari. vñ hiero.

quis pōt trāsire siccis oculis qui respicit q̄ lācea militis
 trāffixit latus saluatoris. **S**cdo debemus sentire sensu
 audit⁹ christi passionē et illam bñ sentimus auditu qñ de
 illa loqui et predicare audimus. bñ sentire debemus sen-
 su auditus illud qd dicebāt ei iudei mat. xix. bath qui de-
 struis tēplū dei ⁊ in triduo reedificas illud ⁊c. et illud si-
 militer. si tu es filius dei descēde de cruce ⁊ credimus ti-
 bi. et btūs ber. dicit. si tu es fili⁹ dei nūc descēdas de cru-
 ce. similiter sentire debemus sensu audit⁹ illud duplicatuz
 crucifige lu. xxiii. crucifige crucifige eū. et btūs ber. o q̄
 dissimile tolle tolle crucifige eū. et bñdict⁹ q̄ venit ī noīe
 dñi. o q̄ dissimile rami virētes et flores ⁊ crux et spine in
 capite. Itē debem⁹ sentire sensu audit⁹ illud verbū qd di-
 cit ultio. cōsumatū ē. et iclīnato capite emisit sp̄m. vt ha-
 be⁹ io. xix. sicut dicit ber. sup apoc. i. qui hz aures audiēdi
 audiat scz q̄ et quāta christus passus ē p nobis vobis reli-
 quēs exēplū vt sequamini vestigia ei⁹. i. pe. ii. nō dicit be-
 atus petrus quid nec quātū passus ē p nobis. qz nō ē ali-
 quis qui de facili possz illud narrare. **T**ercio debemus
 sentire sensu gust⁹ famē quā sustinuit ī deserto cū ieiunā-
 set quadragita diebz et quadragita noctibz vt hēt math.
 iiii. similiter debemus sentire sensu gust⁹ sitim quā susti-
 nuit in cruce qñ dixit. sitio. et illi obtulerūt ei spōgiā ace-
 to plenā et p̄sop⁹ ⁊ ipse noluit biber e: qz nō sitiebat ibi vi-
 nū nec aquā. sz salutē aīaz n̄arū quā sitit semp siue sen-
 tit. famē eius copozalē et sitim debemus sentire sensu gu-
 stus. et hoc bñ sentimus sensu gustus qñ facimus gustuz
 nostrū esurire et sitire. et ēte tales sūt beati. vñ lu. vi. be-
 ati qui nūc esuritis: qz saturabimini. **Q**uarto debemus
 in corde n̄ro passionē ei⁹ sentire p cōpassionē ⁊ recordatio-
 nē. vñ. tren. iiii. recordare paupertatis ⁊ trāsgressiōis mee ab-
 sinthii et fellis. et apost. hebre. xii. recogitate eū qui talē
 sustinuit aduersus semetipsuz cōtradictionē. Item biero.
 quātas anxietates ppīnat nobis presens tribulatio. par-
 ua patimur si recordaremur quid biberit ad patibulū qui
 nos iuvat ad celū dicēs. venite ad me qui laboratis ⁊ one

K iiii

cm
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

rati estis et c^o reficiā vos. mat. xi. ¶ Quito debem⁹ cor-
pore nostro sentire illud. et hoc bene facim⁹ qⁿ mortifica-
tōez ei⁹ semp i corpe nostro portam⁹ et hoc ē qd dicit apo-
sto. ii. corin. iiii. sēp mortificationē i esu in corpe nostro cir-
cūferētes vt et vita iesu in corpibus nostris manifestet^r:
cristi passionē debem⁹ sentire vt libēt^r ad exemplū ei⁹ pe-
nitēciā agamus. vn. i. pe. iiii. christo passio in cruce et vos
eadē cogitatione armemini. et exo. xxv. ispice et fac scdm
exēplar qd tibi in mōte mōstratū ē. i. in cruce. ¶ Tercium
principale ē videre que ipediūt q nō possum⁹ odorē hu-
militatis et obediētie et passionis christi sent. re.

¶ Christi odorē tria impediūt.

Primū ē fetor luxurie siue fetor z mors cuiuslibz peccati
mortalis. vn. ber. qui nō sētīt odorē tuū christe: aut fetid⁹
aut mortuus ē. s. p. peccatū mortale. ¶ Scdm ē carnalitas
.i. nimis amor pprie carnis. vn. carnales et accidio si sunt
sicut paralyticus qui nichil sentit. vn. apostolus

¶ Animalis homo. i. carnalis homo nō sentit q dei sunt. s.
q odorifera et q dulcia et q gloriosa. et io. viii. q scdū
carnē sunt q carnis sūt sapiūt et q scdm spiritū sunt que
spūs sunt sapiunt. ¶ Tercium est peccatum ebrietatis q
ebrius ē sicut dormiens qui nichil sentit. vn. puer. iiii. di-
citur de viro ebrioso. et erit sicut dormiens i medio mari
z qsi sopbistic⁹ gubernator. a misso clauo. z dices. verbe-
rauerūt me. s. demones: sz nō dolui. traxerūt me et ego nō
sēsi: qn euigilabo et repriam. ¶ Ista tria debemus a nobis
remouere et illa vitare et tūc poterimus sēire christi hu-
militatem et obediēciā et passionē. et h^o est quod dicit spi-
ritus sanctus sapi. i. sentite de dño in bonitate et in simpli-
citate cordis querite illū. quicūq pfecti sumus hoc sen-
tiamus. phil. iiii. s. christi humilitatē obediēciā et ei⁹ pas-
sionē. ¶ Ista faciat nobis iesus christus filius dei sēire. p
oia seculor. Amen

¶ Vnica in ramis palmar. fmo. xxv

¶ Te in castellū qd cōtra vos ē et statim iuenietis ali-
nā alligatam et pullū cum ea: soluite et adducite michi

cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

mat. xii sicut dicit glo. isti duo discipuli qui missi sunt di-
cuntur esse beatus petrus et beatus philipus: qz petrus co-
neliū philipus samariā conuertit. dicit g^o ite i castellū.
2c. ¶ In verbis istis tria pnt cōsiderari. ¶ Primū est quid
istud castellū significat ubi duo discipuli mittuntur et qua-
re cōtrariū discipulis christi dicitur. ¶ Scdm quid p illā
asinā alligatā significat et q sūt illa vincula quibus li-
gat. ¶ Tercū ē quō ad christum ducit. ¶ Primū notat
cū dicit. ite i castellū 2c. Scdm notat cū dicit soluete.
Quartū notatur cū dicit. et adducite michi. ¶ Primū g^o
ē videre qd p istud castellū significat. ¶ Castellū istud ē
muratū diuersis vicis. vt tangit glo. ¶ Istud castellū po-
test significari p castellū iberico qd expugnauerūt filii
israhel. sic habet iosue .i. duo discipuli q mittuntur ad ex-
pugnādū. castellū istud sunt predicatorēs prelati eccle-
sie et duo dicunt vt dicit glo. ppter sciām veritatis et p-
pter mundiciā corporis siue operis qd debēt habere et q
sacramētū gemine dilectionis debēt predicare. ¶ Isti duo
discipuli debent mitti a dño nō a carne ad castellū. s. mū-
dū expugnādū et asinā alligatā et pullū soluēdū et illos
ad christū adducēdum. ¶ Ad expugnādum mūdum debēt
mitti predicatorēs q cōtra eos ē: qz cōtrariū ē. qz christi
debēt pdicare veritatem et humilitatē et vilitatē et aspe-
ritatem et mundus predicat falsitatem qz imūdo non est
veritas. vñ osee. iiii: nō est misericordia nō ē sciēcia dei in
terra: s; furtū et homicidiū et adulterium iūdauerunt
sup terrā. similiter mundus predicat habere diuitias de-
licias et hōres. qz i ipso nō ē nisi appetit⁹ et cōcupiscēcia
deliciarū et diuitiarū et bonorū. ideo dicit io. ii. nolite dili-
gere mūdū nec ea que i mūdo sunt: qz oē quod est i mun-
do aut est concupiscēcia oculorum aut superbia vite que nō
est ex patre dō s; ex mūdo. trāsibit mūdus et figura eius
ideo dicit christus. ite in castellum quod contra vos est. i.
in mūdum propter veritatem et paupertatem et vilitatē
et asperitatem quam predicatis. ¶ Secūndū est vide-
re quid per asinam et pullum significatur et que sunt vi-

cula quibus ligāt^r per asinā et pullum quilibet peccator
significatur qui vinculis pctōz ligat^r vñ puer. v. funibus
peccatorz suoz vnusquisqz cōstringit^r et psal. funes pecca
torz circūplexi sunt me.

Peccator quilibet assimilāt^r asine ppter tria.

Vere p asinā et pulū quilibet pctōz significatur ppter
tria. **P**rimū ē ppter pigriciā. asina vel pulus ē animal
valde pigrū: ita pctōz piger ē ad omne bonū opus facien
dū. vñ puer. xxvi. sicut ostiū vertit^r in cardie: ita piger in
lecto suo. abscondit piger manus suas sub ascella. **S**ecū
dū ē ppter immūdiā et luxuriā. qz asinus aīal immūdū
est et multū luxuriosum. per hoc significat^r pctōz et maxie
luxuriosus in quo iam succēsus ē ignis inferni. vñ deute.
xxxii. ignis succēsus ē in furore meo et ardebit vsqz ad in
ferni nouissima. **T**erciū ē qz debilis ē in illa parte i qua
habet crucē. vñ ille habet et portat crucē in humeris et ibi
debilis ē: s; in renibus vbi crux deficit et vbi ē immūdiā
fortis: ita pctōz in crucē dñi s; in cruce pñie portāda de
bilis est: s; in opibus immūdis et malis et mūdānis p ac
quirēdo pecuniā fortis. in ebrietatibus similiter fortis est
et potēs. s; ve illis sicut dicit dñs. ysa. v. re vobis qui po
tētes estis ad bibēdū vinū et viri fortes ad miscēdū ebrie
tatē. Per itā g^o asinā quilibet pctōz et qlibet aīa pctātrū
significat^r: q sepe alligata ē decē vinculis s; pctōz quozū
tria pñia sunt eā trabētia in culpā et alia septē eā in culpa
retinētia. **P**rimū ē carnalis voluptatis. vñ eccle. vii. inue
ni amariore morte mulierē q laqus venatorz ē et sagena cor
eius. vñcula enī sunt manus eius. qui placet deo effugiet
eā: qui aut pctōz ē capiet^r ab illa. et puer. vii. blādiciis zc.
Secundū ē ambitōis. vñ sapi. xxi. magna ei sunt iudicia
tua dñe et inenarrabilia verba tua. ppter hoc i disciplinate
aie errauerūt dū ei psuasū hnt iiqui posse dñari natōi scē
vinculis tenebrarū et lōge noctis cōpediti zc. vñcula tene
brarū sunt vñcula ambitōis quibz ligat dyabolus ābitiosos
oculis cordis et ducit eos quasi latrones qui habent ocu
los bendatos ad tenebras inferni. vñ ysa. v. ve qui trahitis

iniquitatē vinculis vanitatis 2c. **T**ercium est cupiditas. vñ. i. thi. vi. qui volūt diuites fieri icidūt in tētationē et laqueū diaboli 7 desideria multa et nociua q̄ mergunt hoīnē in iteritū 7 perditōnē. Ista tria vincula sunt trabētia aīam in culpā. alia septē sūt retinētia in culpā pcti.

Vincula septē retinētia animā in peccato.

Primū est negligētia sui. vñ puer. xix. qui negligit vitā suā mortificabit. i. damnabit. **S**ecundū est obliuio creatoris sui. de hoc dicit deute. xxxii. deū qui te genuit dereliquisti 7 oblitus es dñi creatoris tui. **T**ercium est amor pcti 7 delectatō ipsius. s3 amor pcti 7 delectatō ipius faciūt hoīnē inimicū esse creatori suo. vñ iaco. iii. adulteri nescitis q2 amicitia huius mūdi 7 mūdane voluptatis inimica ē deo. quicūq; gº vult esse amicus mūdi. i. mūdane voluptatis inimicus cōstituitur dei. vere amore pcti et delectatōne eius ligatur peccat o2 et tenetur in pctō et capitur a diabolo et decipitur. vñ eccle. ix. sicut pisces capiuntur bamo per delectatōnē vermiculi quē apponit piscator i bamo 7 aues laqueo: ita hoīes in tpe malo. **I**te3 cepit diabolus primā mulierē et decepit per delectatōnē ligni vetiti. vñ gen. iii. vidit mulier lignū q̄ esset bonū ad vescēdum pulchrumq; oculis aspectusq; delectabile tulitq; de fructu illius et comedit deditq; viro suo 2c. o q̄ mala est delectatio pcti q̄ ita ligat pctōres et retinet eos in pctis suis. vere mala est q2 breuis ē 7 nō faciat in pnti et in futuro cruciat. vt dicit aug. delectatō presens nō faciat preterita nō delectat 7 futura cruciat. **Q**uartū ē pudor 7 cōfusio cōfiteīdi. Isto vinculo ligat diabolus linguas pctōrū multorū. s3 maledictus ille pudor et maledicta illa cōfusio q̄ cōfessionē impedit. iō dicit eccle. iii. filii: conserua tēpus et declina a malo p aīa tua nō cōfundaris dicere verū. 7 ē cōfusio adducēs grās et gloriā et ē cōfusio adducēs peccatū. cōfusio adducēs peccatū ē cōfusio qua diabolus ligat os pctōris ita q̄ nō permittit os suū aperire ad ostendendum ei pctā sua. Quintū est timor satisfaciēdi qñ pctōres respiciunt q̄ oportet eos ieiunare i pane et aqua et ire nudi pedes 7 por

tare ciliciū. et qz ista timent: alñ nolūt peccata sua ppter
hoc dimittere. vñ puer. xviii. pigrū. s. peccatorē deicit ti-
mor penitēcie deicit aliquando peccatores de peccato in
peccatū et in fine deicit aīas in infernū sed tales deberēt
attēdere et cogitare quō poterūt sustinere penas infer-
ni que ī centuplū erūt crudeliores q̄ aliqua pena que sit
in hoc seculo qz sic dicit iob. vi. qui timēt pruīnā irruet
sup eos nix. i. qui timz hic agere penitēciā veiet sup eum
pena maxima scilicet pena eterna. ¶ Sextum est fidu-
cia diu viuendi. vnde diabolus dixit primis parentibus
gen. iii. nequaquā moriemini: sed eritis sicut diu scientes bo-
nū et malū. ber. o nequē ubi ē tuū nequaquā: omnes morimur
Septimū ē nimia spēs misericordie dei. vñ dicit peccator
deus nō fecit me vt damnet. vnde dicit illd eccle. v. mise-
ratio dei magna ē: multitudinis peccōz miserebitur. et se-
ptem vincula pnt figurari per septem vincula siue funes
quibus ligatus fuit sanson. de quibus dicitur iudi. xvi.
attulerūt sarrape philistinorū septē funes ad dalidā qui-
bus ligauit sansonē. ¶ Ista pnt significari per vincula
quibz nabuchodonosor fecit ligare sedechi. sicut habetur
iui. re. xxv. ¶ Ista vincula quibz ligatus fuit lazarus qñ
mortuus fuit et positus in sepulchro. io. xi. Per istā asinā
ligatā istis septē vinculis q̄libz aīa peccatrix significat
per pullū indomitū significat hō qui nullis frenis legis
vult alligari: s; bagat p cāpos et p prata luxurie ābulās
post cōcupiscēcias. de isto pullo dicit iob. xi. vir vanus p
supbiā erigit et quasi pullū onagri se liber natū putat.
pulla similis ē qui ī minori etate. s. iuuetute sua dño non
vult seruire. s; dñs qui voluit sup asinā sedere ostendit q
ī oī etate hoīs sibi debet seruiciū. ¶ Terciū ē videre quō
aīa peccatrix ab istis vinculis soluit. ¶ Et sciendum q
soluitur in cōtritōe a deo et ī cōfessione a predicatoribz. i.
a prelatis virtute clauū sibi cōmissarum. vñ io. xi. dixit
christus de lazaro (p quē quilibet peccōz significatur) sol-
uite et sinite eū abire et hō qd dicit hic. soluite et adducite
michi. soluite: qz q̄cūqz solueritis sup terrā erūt soluta et

79
et in celis. et adducite michi p bonā et frequētē exhortatō
nē. vel possum⁹ dicere q aīa peccatrix q per asinā istam si
gnificat: dñs et pōt solui ab istis vinculis p sua cōtraria.

Quomō aīa a vinculis soluit⁹.

Primū est q amor carnalis voluptatis dñs solui p mortifi
catōnē pprie carnis. psal. dirupisti vīcula mea tibi sacri
fi. bo. lau. et gal. v. qui chrisi sūt carnē suā crucifixerunt
cū viciis et cōcupiscētiis. i. quasi vincula vicioꝝ et malarū
cōcupiscēciarū carnis. **S**ecūdū est q appetitus ambitō
nis et honoris et vanitas dñs solui p virtutē huilitatis. vñ
gla. li. cōsurge sede in puluere filia hierusalē: solue vincu
la colli tui captiua filia syon. q. d. o aīa superba sede ī pul
uere. i. huilia te. et ita solues a te vincula colli tui et vin
cula ābitōis et mūdani honoris quibz ligauit te diabolus
vere p humilitatē debet illud vinculū solui: qz huilitas sē
per fugit. mūdānū honorē. et sicut dñs iaco. iiii. superbis re
sistit deus: huilibus dat gratiā. **T**erciū autē est viculū
cupiditatis: qd soluit⁹ p misericordiā et largitatē. vñ gla.
liiii. dissolue colligatōes impietatis: solue faciculos dep
mētes et omne onus reꝝ tēporaliū dirūpe per elemosinaz
largitionē. vñ sequit⁹. frange esuriētī panē tuū et egenos
bagoꝝ induc i cē. certe miā et largitas elemosinarum sol
uit vincula cupiditatis et auaricie. similiter septē vincu
la retinētia hoīes in pccō debēt solui per sua cōtraria.
Primū illoꝝ quod est negligētia sui debz solui per negli
gētie purgatōnē. vñ eccle. vii. purga te a negligētia cum
paucis. s. a negligētia purgat⁹ hō p bonā et iustatē et con
tinuā opatōnē. vñ eccle. ix. quēcūqz pōt man⁹ tua iustāter
operare. qz nec opus ad merēdū nec ratio ad excusandū
nec scientia ad prudēter et ordinate cōseruandū nec sapi
entia ad sapozē erūt apud iheres quo tu pperas. et aposto
lus ad gal. vii. bonū aut opus faciētes nō deficiamus suo
tēpē metem⁹. certe per bonū opus elōgat⁹ diabolus et fu
gatur ab hoīe. vñ hiero. semper aliquid boni operis faci
to vt diabolus semp te inueiat occupatū. et sic fugiet a te
Scdm quod est obliuio creatoris sui debet solui per me.

memoria domini creatoris sui dulcissimi. vñ psal. memor fui
dei mei et delectatus sum in memoria ipsius et in medita
tione eius est magna delectatio et ipse diriget gressus eor
qui tactat cogitationes suas i eo. iō dñ puer. iiii. in omibz vi
is tuis cogita illū et ipse diriget gressus tuos 2c. **T**er
ciū qđ ē amor pcti siue delectatio peccati soluit^r p cōside
rationē pene eterne ad quā aligat^r miser pctōz ppter bre
uē pcti delectationē. qz brevis ē pcti delectatio et ppetua
ē pena pctōis. vñ greg. brevis ē delectatō fornicatōis sz p
petua ē pena fornicatōis. Itē nulla ē maior isania q̄ p dele
ctatōe momētanca obligare se ad eterna supplicia et amitte
re regna celestia vel possum⁹ dicē q̄ amor pcti dñ solui
p odiū pcti qđ debem⁹ odire sup oia. qz nichil pōt nocē ho
mini nisi peccatū. nec dyabolus nec infirmitas: nec hō: nec
aliq̄ aduersitas. vñ greg. nulla nocebit aduersitas. si nulla
dñet^r iniquitas. **Q**uartū qđ ē pudor et cōfusio cōfite^rdi
pctū suū dñ solui p verā et itegrā cōfessionē. et ideo di
cit spūsanct⁹ eccl. iiii. nō cōfūdaris peccata tua cōfiteri.
qz sicut dicit^r puer. xxviii. qui abscondit scelera sua ppter
pudorē nō diriget^r: qui aut cōfessus fuerit ea miām cōse
quet^r. ideo dicit psal. iniusticiā meā nō abscondi. imo dixi
cōfitebor et tu remisisti 2c. **Q**uintū qđ ē timor satisfaci
endi debet solui p iudicii et penaz iferni timorē. et maxie
per dei timorē. qz timor iudicii et penaz iferni facit homi
nez declinare a malo. vñ puer. xv. per timorē dñi declinat
ois homo a malo. sed timor dei scz filialis facit facē bonū.
vñ eccl. xv. qui timet deū faciet bona. **S**extū quod est
fiducia diu viuēdi debet solui per mortis memoriā et per
breuitatis vite cōsiderationē. vñ eccl. x. hodie rex: cras mo
riet^r. hereditabit bestias: vermes et serpētes. iob. xxi. bre
ues dies bois sunt 2c. ideo dicit spūsanctus. eccl. v. ne tar
des cōueti ad dñm: subito veniet ira domini scz mors vel
iudiciū. **S**eptimū qđ est spes nimia misericordie dei de
bet solui p spē et timorē domini. quilibet debet habere spē
ne despet. timorē: ne nimis de misericordia dei presumat.
hec sunt due mole de quibz dicit^r deute. xxiii. mola iferu

82 est timor de penis inferni. mola supior ē spes de gaudiis paradisi. ita debemus soluere ⁊ dirūpere ista septē vincula et hoc est quod dicit in psal. dirūpamus vincula eorū ⁊c.

Quartū ē videre quō ista asina ad christū adducitur. qd notat⁹ cū dicit et adducite michi. s. qui sum fons sapiētie et mie. eccle. i. fons sapie verbū dei. Itē michi qui sum via i exilio veritas in pmissio et vita in premio. vñ io. xiiii. ego sum via veritas et vita. pere prelati ecclesie postq̄ soluta est aia a vinculis pctōz debēt illā adducere ad christū p bonas visitatōes oratōes cōsolatōes et bonas exhortationes et increpatōes. vñ apo. ii. ad tibi. iiii. predica verbum in ista importune argue increpa obsecra in omī patientia et doctrina. ita debet quilibet prelatus adducere aīmas pctōz sibi cōmissas ad iesum. s. de multis prelati pōt dici illd eccle. xxxiii. qd cōtractū erat nō alligastis ⁊ quod abiectū erat nō reduxistis et quod perierat nō quesistis ⁊c. ita nō debēt facere boni prelati: s. debēt illas ligare p ceptoz legis vīculis et caritatis et debēt illas adducere ad iesū sic iumentū per capistrū. de vīculis preceptorū dei dicit eccl. vi. Inice pedē tuū in cōpedes illius ⁊ in torques illius collū tuū: subice humerū tuū ⁊ porta sapiām illaz ⁊ ne accidieris a vīculis ei⁹. de vīculo caritatis dicit apo. col. iii. super oīa caritatē habete q̄ vīculū pfectōis ē. sed certe p ista duo adducit⁹ aia peccatrix ad verbum. s. iesum christū saluatōrē suū. s. per preceptorū obseruatōnē et per caritatis feruorē et christus sedet sup eā ⁊ requiescit per suā grāz. sed ista asina postq̄ soluta ē a vīculis pctōz suoz debet portare cōtinue vsq̄ ad mortē sup humeros suos crucē paitētie si vult ipsum christū sequi in eterna gloria vñ ipse christus dicit mat. xvi. qui vult veire post me abneget semetipsum ⁊ tollat crucē suā et sequa⁹ me in eterna gloria. quā nobis cōcedat iesus christus. Amen.

In die pasche. sermo xxvi.

Maria magdalene et maria iacobi et salome emerunt aromata vt be. vñ. iesum mat. vl. In verbis istis duo possum⁹ p̄siderare. Primū ē vide⁹ qd

per istas tres mulieres siue marias significat^r q̄ venerūt
querere iesum orto iam sole ad monumētū. **S**ecūdu est
videre quid significat^r per ista aromata q̄ attulerunt se
cū vt vngerēt iesū. **P**rimū g^o ē videre quid p istas tres
mulieres siue marias significat^r. Per istas tres marias
(qz maria amarū mare interpretatur) q̄libet aīa penitēs si
gnificat^r: q̄ d̄z habere triplicē amaritudinē. 7 h^o de trib⁹
pccis. cordis oris et opis. qz omne peccatū p̄uit ex corde
ex malo cōsensu et ex mala cogitatōe. aut ex ore ex mala
locutōe aut ex corpore ex mala aliq̄ opatōe. peccata oris
sūt mēdacia falsa testiomia detractōes et blasphemie pra
ua eloquia et multiloquia et cetera huiusmōi. peccata cor
dis p̄nt dici et sunt pccā supbie ire inuidie odii et rāconis
discordie cupiditatis et auaricie et cetera huiusmodi. de
peccato cordis et totius operis debet quelibet aīa pecca
trix habere triplicē amaritudinē. et h^o qz per ista pecca
ta offēdit 7 dereliquit ch̄istū ip̄sum suū dulcissimū. vñ
d̄z iere. ii. aīe peccatrici. exi cito 7 vide qz malū est 7 ama
rū te reliquisse dñm deū tuū. et ista triplici amaritudine
repletus fuit iob qui dolēs interpretat^r et significat ani
mā peitētē 7 dolentē de pccis suis. iob. iiii. loquar in ama
ritudine aīe mee: dicā dō 2c. idē. xiii. in amaritudinib⁹ mo
rat^r oculus meus. idē. libera me dñe et pone me iuxta te.
de ista amaritudine dicit ezechias rex isa. xxxviii. recogni
tabo tibi oēs ānos meos in amari. a. mee. de istis amaritu
dinib⁹ d̄z similiter iere. xix. aīe peccatrici. statue tibi spe
culū pone tibi amaritudines. dirige cor tuū in viā qua ā
bulasti. reuertere virgo israhel ad ciuitates tuas: vsq^o
deliciis solueris filia vaga. **P**er istas tres mulieres q̄li
bet aīa penitēs significat^r ppter triplicē amaritudinem
quā d̄z hēre et h^o de pccis cordis oris et opis et d̄z veire
ad querendū iesum. orto iā sole grē in corde suo et fugatis
iam tenebris pccī a corde suo. **S**cđm est videre q̄ sūt il
la aromata q̄ iste sancte mulieres. i. quelibz aīa penitens
debet afferre ad vngendū iesum.

Vngentum triplex.

Et sciendū est q̄ triplex vnguentū debz afferre ad vngue-
 dū iesum. **P**rimū debet esse deuotionis siue cōpūctōis
 vnguentū. et cōficitur illud ex re pbatōne pprior peccatorū
 et debet esse proprie contritio vera cordis. Istud vnguen-
 tū proprie potest dici maria magdalena que plorans veit
 ad monumētum. io. vi. vnde dixerunt angeli ei. mulier: qd
 ploras et ipsa respondit. tulerunt dominū meū et nescio
 vbi posuerunt eum. ipsa est que lachrimis suis pedes do-
 mini rigauit. vt habetur lu. vii. vbi dicitur. ecce mulier q̄
 erat in ciuitate peccatrix vt cognouit q̄ iesus 2c. de istis
 aromatibus dicitur canti. iiii. surge aquilo. veni auster p
 fla ortum meū et fluent aromata illius. o aquilo surge. i.
 o dyabole discede et veni auster id est sanctespiritus. per
 fla ortum meū. i. conscientiam meā et fluent aromata illi-
 us. i. cordis deuotio et conpunctio de peccatis et vera cor-
 dis contritio. In ista vnctione mutatur vetus homo in no-
 uū hominē secundum q̄ dicitur de saul. i. re. x. q̄ postq̄ vn-
 ctus est mutatur in virum alterū. **S**ecundū vnguentū
 potest dici vnguentū vere cōfessionis et vere pacis cordis
 et illud vnguentū pōt dici spūaliter illud vnguentū quod
 attulit salome. qz salome interpretatur pacifica et per cō-
 fessionē cordis verā multociēs pax acquiritur cordis et reco-
 nsiatio anime ad suū creatorē. vera enim confessio oris si-
 gnū est et ostensio reconsiliatōis aīe peccatricis ad suū
 creatorē. Istā reconsiliatōne siue istud signū reconsiliatōis
 cū magno desiderio dicit sponsa canti. i. osculetur me osclo
 oris sui. glo. interli. reconsiliet me sibi. osculū oris signū ē
 reconsiliatōis. ita cōfessio oris est signū reconsiliatōis aīe
 ad deū. In signū reconsiliatōis deosculat⁹ ē pius paterfa-
 milias filiū pdigū qui bona sua dissipauerat viuēdo luxu-
 riose qñ veit ad ipsū et dixit ei. Pater peccaui in celū et
 corā te: iam nō sū dignus vocari fili⁹ tuus. lu. xv. In h° q̄
 dicit pater peccaui notat⁹ cōfessio oris. in h° q̄ pater deo-
 sculat⁹ ē eū notat⁹ signū reconsiliatōis. Istud vnguentū qd
 est cōfessionis et pacis ē ad suauitatē aīe et pacē et salutē.
 Terciū vnguentū pōt dici mortifica. carnis. et illd vngue-

tū pōt dici spūaliter vnguētū marie iacobi: quia iacobus
īterpretat^r supplātor vel luctator et per mortificatōē
carnis et elemosinarū largitionem et per alia opera piete-
tis et per deuotionē orōnis debet quelibet anima peitēs
supplātare vicia et luctari cōtra illa. vere per vnguētum
quod ē mortificatio carnis que in disciplinis vigiliis et ho-
nestis ieiuniis et huiusmodi cōstat d^r quelibz aia peitēs
luctari cōtrari cōtra vicia carnis et supplātare illa. iō di-
cit apolto.

C mortificate mēbra vestra q̄ sunt sup
terrā fornicatōē immūdiā libidinē et concupiscētiā
malā. et gal. v. qui sūt chisti carnē suā crucifixerūt cum
viciis et concupiscētiis. i. cōtra vicia et cōcupiscētiās ma-
las. Istud vnguētū qd est mortificatō carnis pōt dici vn-
guētū mirre quo vngi debēt corpora nostra ne putrefiant
putredine luxurie. quia de mirra ad litteraz vngunt^r cor-
pora mortuorū ne putrefiāt. de isto vnguēto vnxit se san-
cta iudich scdm q̄ d^r iudich. x. vbi dicit^r exuit se iudith i-
dumētis et lauit corpus suū et vnxit se mirra optima. iu-
dith que cōfites vel gloriificās īterpretat^r animā peniten-
tem significat q̄ debz deū cōfiteri verbis et factis et ip-
sum gloriificare i quātuz pōt de bonis ab eo sibi collatis.
Ista iudich d^r se iduere indumētis viduitatis sue. i. de a-
liquis peccatis per cōtritōē et debz lauare totū corpus
suū id est totū hominē īteriorē per verā cōfessionē et post
ea debet se vngere mirra optima id ē bona mortificatōē
carnis et aspera que ē mirra que custodit animā et corp⁹
a putredine luxurie. de hoc dicitur ioelis. i. cōputruerūt
iumenta in stercore suo. et dicit beatus grego. iumenta in
stercore suo putrescere est carnalē vitam suā in fetore lu-
xurie finire. In istis vnguētis vngit^r spūaliter chistus i
mēbris suis. et ista vnguēta debz quelibz aia fidelis secu-
portare et in se hēre q̄ vult chistū bñ querere et eū iueni-
re. aliter possum⁹ dicē q̄ per istas tres mulieres siue ma-
rias triplex stat⁹ hoīm significat^r. s. stat⁹ īcipiētū stat⁹
p̄ficiētū et stat⁹ p̄fecto⁹. per mariā magdalēnā q̄ īterpre-
tat^r premunita vel defēnsibilis vel turres significat^r inci-

pientes qui debent premuniti virtutibus et bonis opibus
 ad defendendum se a temptationibus dyaboli et debent esse fortes
 ad pugnandum contra mundum carnem et dyabolum qui circumit nos
 i. pe. v. dyabolus tanquam leo rugiens circumit nos etc. et apostolis dicitur
 estote fortes in bello etc. Ista maria. i. incipientes dicitur porta
 re et habere secum unguentum contritionis. de isto unguento habetur su-
 perius io. xii. ex isto unguento repleta est tota domus. i. con-
 scientia incipientium. per mariam iacobi status perficientium signifi-
 cat: quia iacobus interpretatur suppletor vel luctator. et ip-
 si perficientes dicuntur vel debent iam vicia suppletasse et debent
 cum angelo magni consilii: cum duobus brachiis quod sunt oratio
 et lacrimarum effusio luctari et debent dicere ei sicut iacob
 gen. xxxii. non dimittam te donec benedixeris michi benedictione
 gratie hic in presenti et benedictione glorie in futuro. Isti perfi-
 cientes debent habere duas uxores scilicet legem et rachel. i. activam
 et contemplativam debent habere et portare secum unguentum deuoti-
 onis et ferventis caritatis. illud facit eos perficere de bono in
 melius donec videatur deus deorum in seipso sicut habetur in psal.
 Istud est unguentum quod facit habitare unanimiter in domo. unde
 psal. ecce quod bonum est quod iocundum habitare fratres in unum. per ma-
 riam salome quod pacifica interpretatur significatur status perfectio-
 nis qui iam habent pacem pectoris et habitant per veram contemplatio-
 nem in pace eternitatis. unguentum quod isti debent habere se-
 cum est gustatio dulcedinis sui creatoris vel contemplatio gau-
 dii celestis. unde ipsi debent dicere cum apost. phil. iii. nostra con-
 versatio in celis est. Iste dicit psal. gustate et videte quo-
 niam suavis est dominus. de isto unguento dicitur puer. xxviii. un-
 guento et aliis odoribus delectatur cor et bonis amici consi-
 liis anima dulcoratur. cum istis unguentis predictis debent omnes in-
 cipientes et perficientes et perfecti querere iesum salvatorem suum
 et tales inveniunt et talibus apparet. unde mat. v. dicitur
 quod iste tres marie exierunt cito de monumento cum timore
 et gaudio magno currentes discipulis eius nunciare et ec-
 ce ihesus occurrit eis dicens. Ave. Ille autem accesserunt et tenu-
 erunt pedes eius et adoraverunt eum. Rogemus iesum ut det
 nobis eum sic querere cum amaritudine cordis et unguentis preciosis

ut eū possumus finaliter in gloria inuenire. Amen.

Dñica in octauis pasche. sermo xxvii.

Post dies octo venit iesus ianuis clausis et stetit in medio discipulorum et ait. pax vobis. deinde dixit thome. infer digitum tuum huc et vide manus meas 2c. 10. xx. nota. stetit iesus in medio discipulorum. per hoc excludit septem peccata mortalia. medium enim non est super: quod est contra superbiam. nec infra: quod est contra auariciam. coiccat cum extremis: quod est contra inuidiam. vnit se cum extremis quod est contra iram. est parēs: quod contra luxuriam. est temperatū: quod est contra gula. stetit contra accidia post dies octo 2c. **I**n istis verbis quibus possumus considerare. **P**rimū est quid per istos octo dies significat: post quos christus voluit in medio discipulorum venire. et hoc notat cum dicit. post dies octo venit iesus. Scdm est videre quod sunt ille ianue quod ad hoc ut ibi veniat christus debet esse clausa. quod notat cum dicit ianuis clausis. Tercium est videre qui sunt illi discipuli in medio quorum dicit venire et stare. et hoc notat cum dicit. et stetit in medio discipulorum. **Q**uartū est quod christus ter ista salutatio. nē. pax vobis voluit discipulis suis dicere et nunciare. et hoc notat cum dicit. pax vobis. **Q**uinū est videre quod ille manus christi quas thomas. i. quilibet iustus debet videre. et hoc notat cum dicit thome infer digitum tuum huc et vide manus meas 2c. **P**rimū igitur est videre quid per istos octo dies significatur: post quos christus voluit venire in medio discipulorum.

Dies octo post quos christus voluit apparere discipulis. Prima dies potest dici a peccato cessatio. et sicut dicit ambrosius. hec est vera penitentia a peccato cessatio dum homo penitet. ista dies potest dici dies domini: quia in die domini debet quilibet christianus quiescere et cessare ab omni opere seruilis: sed nullum opus est ita seruile sicut peccatum mortale. quod sicut dicit christus. 10. viii. qui facit peccatum. Ista cessatio a peccato bene potest dici dies dominica in qua quilibet christianus iustus debet cessare ab omni opere seruilis et ita a peccato. Secunda dies potest dici verecundia quam habet homo de peccato proprio et abhominatio. certe bene debet erubescere qui coram deo

et angelis ei⁹ rē ita detestabilē vilē ⁊ imūdā sic est pecca-
tū mortale fecit: qz nichil ē in mūdo ita detestabile nec vi-
le nec ita immūdū sicut est mortale peccatū. ieremias ei⁹
dicit aīe peccatrici. q̄ vilis facta es nimis iterās vias tu-
as et iiii. eiusdē dī. polluisti terrā in fornicatōib⁹ tuis ⁊ i
maleficiis tuis frons mulieris meretricis facta ē tibi: no-
luisti erubescere. qui g⁹ rem ita vilē et ita imūdā sic pec-
catū mortale fecit debet erubescere et maxie qui offendit
deū patrē suū et matrē suā ecclesiā. vnde dicit⁹ eccle. xli.
erubescite a patre vel a matre de fornicatōe et a presiden-
te et potēte de mendacio a p̄ncipe et iudice ch̄isto. s̄ de
delicto. sed sicut dicit aposto. ro. vi. quē fructū hūistis a q̄
bus nunc erubescitis. Ista dies potest dici grē p̄uenien-
tis illuīatio: qz illuīat⁹ aīa peccatoris qñ incipit erubescere
et abhoīatōnē de pccis habere. Ista dies pōt dici dies
lune: qz sicut luna illuminat ambulātes in nocte: ita gra-
tia p̄ueniens existens adhuc i nocte peccati quādo pro-
ponūt de illis exire et qñ erubescūt et abhoīationem ha-
bent de peccatis. **T**ercia dies pōt dici continuus dolor
de peccato p̄prio. et hoc ē cordis contritio. de isto dolore
dicit psal. dolor meus in cōspectu meo semper. 2c. ⁊ mich.
iiii. dōle et satage filia syon. certe istū cōtinuū dolorē dī
habere aīa penitēs de pccō suo qñ videt et cognoscit q̄ p̄-
pter peccatū suū dereliquit deū sponsum suū dulcissimū
qui creauit eā et eam sanguine suo p̄cioso redemit ⁊ li-
berauit a seruitute dyaboli. vñ deuter. xxxii. deū qui te
genuit dereliquisti o aīma peccatrix et oblita es domini
creatoris tui scilicet qui te ad ymaginē suā creauit ⁊ qui
te sanguine p̄cioso redemit secūdū q̄ dī. i. pe. iiii. nō auro
nō argento redempti estis de vana conuersatione vestra
paterne traditionis s̄ p̄cioso sanguine agni incōtamina-
ti et imaculati iesu ch̄isti. iste dies pōt dici dies martis
qz per cordis cōtritōnē et per dolorē de pccō suo dyabol⁹
impugnat⁹ et fugat⁹. vñ exo xv. dī q̄ pharao et exercit⁹
eius submersi sunt in mari rubro. **Q**uarta dies pōt dici
vera ⁊ frequēs cōfessio et per h⁹ siliter recedit dyabolus
l iiii

confusus ab hoīe. vñ hiero. reuela pditionē et ibit confusus
iimicus tuus. s. diabolus. Ista dies pōt dici mercurii. nā
mercurius deus eloquētie fabulat. et sicut bea. aug. dic.
cōfessio ē oris locutō cordi cōsona manifestas peccatū cum
dñi tui timore. ¶ Quinta dies pōt dici pctōz remissio et eo
rum absolutio. Ista dies pōt dici dies iouis: qz in illa die
fit ablutō et absolutio ab episcopis et in cōfessione fit pec
torū ablutio et absolutō virtute clauū ab episcopis et sa
cerdotibus. et maxie ab his qui hñt ptatē. ita q mutatur
pena purgatoria in penā tēporalē. de ista pōt dici illō io.
xx. quozū remiseritis pctā remittūt eis 2c. ¶ Sexta dies
est mortificatō carnis. et hoc ē pene tēporalis solutio. de
ista mortificatōne dicit apo. col. iii. mortificate mēbra vrā
que sūt super terrā. et ista dies veneris pōt dici: qz in die
veneris mortificata fuit caro chisti in cruce p nobis. In
ista die soluit et portauit penā pctōz nostrōz sup lignus
crucis. vñ. i. pe. ii. pctā nrā ipē pertulit in corpe suo super
lignū vt peccatis mortui iusticie viuam 2c. si g° chist⁹
in ista die carnē suā p nobis in cruce crucifigi voluit qui
nulla pctā fecerat: quilibet christianus qui pctā fecit in
ista die p amore iesu chisti dz carnē suā crucifigere cum
viciis et cōcupiscētiis. vere in ista die dz christianus qui
libet mortificatōnē iesu in corpe suo portare. vñ apolt. ii.
cor. iiii. semper mortificatōnē iesu i corpe vrō circūferētes
et vt vita iesu in corpi bz vestris maifestet i vobis. ¶ Sep
tima dies q ē dies sabbī ē requies et pax pectoris. de ista
pace dic dñs io. iiii. pacē reliquo vobis. s. pectoris. pacē me
am do vo. s. eternitatis. ¶ Octaua dies q iterū dies dñica
pōt dici ē celestis gaudi cōtēplatio siue creatoris sui fre
quēs meditatio. de ista meditatioe dic psal. meditatio mea i
cō. tu. sem. et puer. iii. in oībus viis tuis cogita illū et ipē
diriget gressus tuos. In istis diebz. veit chist⁹ p grāz su
az ad visitādū et cōsolādū disciplos suos et post istos dies
octo veit siliter i medio eoz per suā grāz pseruātē illos i
bono. Scdz ē videre q sūt ille ianue q debēt eē clause ad
h° q chist⁹ velit i medio eoz veire et stare. qd no cū dic

anuis clausis. ianue sensus hois sūt vt tact⁹ visus gust⁹
auditus ⁊ odoratus: qui debēt esse clausi contra peccata.

Claudere debemus quattuor.

Et sciēdū q̄ maxime qua^o debemus claudere. **P**rimo
manus: ne rapiamus aliena. vñ eccl. iiii. nō sit manus tua
porrecta ad rapiēdū aliena: s; ad dādū collecta. glo. iterli
auariciā vetat: mīam cōmēdat. nō vt rapiamus aliena sed
largiamur et nostra. certe istud peccatū s; aliena rapere
pessimū est ⁊ crudelissimū: q; sicut dicit sanctus augu. nō
dimittit^r peccatū nisi restituat^r ablatū. vel qñ homo facit
posse suū. ideo debemus hēre manus clausas ne rapiamus
aliena. **S**ecūdo debemus claudere os: ne dicat mēdatia
nec verba detractoria: nec cōtra primū falsa testimonia:
q; os ē quasi porta cordis. qui vult g^o vt rex glorie in cor
suo dormiat et requiescat p suā grām debet illud bñ clau-
dere. vñ psal. posui ori meo custodiā et ostiū circūstātie la-
biis meis. et puer. xiiii. qui custodit os suū illud s; bene
claudēdo custodit aīam suā. **T**ercio debemus claudere
aures nostras cōtra malos rumores et cōtra malas cātile-
nas et cōtra malas detractōes: q; sicut dicit ber. detrabe-
re aut detrabētē audire quid horū dānbilius non facile di-
xerim. vñ. grego nunq̄ esset detractor nisi esset libēs audi-
tor. ideo dicit^r eccl. xiiii. sepi aures tuas spinis s; cōside-
ratōe mortis siue timore iudicii. s; bone ihesu multi sunt
qui aperiūt aures suas ad audiēdū cātilenas et detracti-
ones et illas claudūt ne audiāt paupes tuos ad ostia sua
clamātes et q̄rētes de pane suo p amore tuo. de istis di-
cit spūs sanctus puer. xxi. qui obturat aures suas ad c. p.
t. et ip. c. nō exaudiet^r. talibus dicit dñs in die iudicii. ne-
scio vos. sicut fatuis virginibus q̄ nō habuerūt oleū in lā-
padibus suis. mat. xxv. ideo debem⁹ aures claudere cōtra
cātilenas et cōtra malos rumores et contra detractiōes.
Quarto debem⁹ oculos claudere ne respiciam⁹ illicita
⁊ postea cōcupiscam⁹ illa. q̄ propt^r decepta fuit priā mult-
er: q; vt d; gen. iii. vidit lignū qd erat bonū ad vescēdū ⁊
pulchrū oculis aspēcūq; delectabile tulit ⁊ co. de fr. ii. sup
l iiii.

hoc dicit beatus grego. nō licet itueri qđ nō licet cōcupi-
sci. vñ psal. auerte oculos tuos ne videāt vanitatē. certe si
cut dī iere. ix. mors itrat per fenestras istas. s. qñ aperte
sunt. iō iste fenestre ⁊ iste ianue debēt eē clause. de oibz i-
stis dī psal. xxxiii. qui ābulat in iusticiis ⁊ loquit⁹ verita-
tē semp nō semel dicit interli. i. qui claudit os suum: ne di-
cat verba iūfalia ⁊ qui pīcit auariciā ⁊ calūniā ⁊ excitat
manus suas ab oī munere id est claudit ne capiat aliena.
sequit⁹. et obturat aures suas: ne audiat sanguinē id ē ne
cōsentiat pccō. et claudit oculos suos: ne videat malū per
delectationē. iste habitabit in excelsis. i. in celis cū dño.
et sup bº dicit glo. felix cōsciētia q̄ nec audit nec cōcupi-
scit malū. et sic dicit glo. videre mulierē nō ē malū: s; vñ
specie illius in cōcupiscētiā vere magnū est peccatū ideo
oculi claudēdi sūt: ne p illicitū oclōz visū animus corru-
pat⁹ ad illicitū appetitū. lū. eiusdē precipit⁹ qđ nō aperiā-
tur porte vsq; ad calozē solis zc. ianuis istis clausis veit ie-
sus ⁊ stat p gratiā in medio disciplōz suor. i. i corde ipōz.

Discipuli christi sūt iiiiº genera hoīnū.

Terciu est videre qui sūt discipuli dñi. **E**t sciendū qđ
quattuor genera hoīnū. Primo isti qui volūtatē eius fa-
ciūt ⁊ isti nō sūt solū discipuli ei⁹ s; mater et fratres ei⁹
vñ mat. xii. et extēdēs manū in discipulos dixit. ecce ma-
ter mea et fratres mei. quicūq; fecerit volūtatē patris mei
qui est i celis ipse meus frater et soror et mater est. certe
oēs debēt volūtatē dei libēter facere: qz volūtas dei sācta
et bona ⁊ honesta est. que sit volūtas dei apostolus ondit
.i. thessalo. iiii. d. hec ē volūtas dei sanctificatio vestra.
Secūdo illi qui pcepta eius bñ custodiūt. ⁊ isti nō sūt so-
lū discipuli eius: imo amici eius qđ plus est. vñ ipse chri-
stus dicit disciplis suis. io. xv. ros amici mei estis si fece-
ritis qđ ego precipio vobis zc. **N**ota de decē pceptis de
quibz hēt⁹ exo. xx. nō habebis deos alienos zc. **T**ercio il-
li qui seipsos diligūt adiūicē. io. xiii. in hoc cognoscēt vos
omnes: qz mei estis discipuli si dilectōnē zc. **Q**uarto il-
li qui in sermone eius pmanēt et in eo vere credunt. vñ de

io. viii. si vos in sermone meo māseritis. s. per verā fidē ve
 re discipuli mei eritis et vos cognoscetis veritatē ⁊ veri
 tas liberabit vos. in medio istoz disciplōzū venit iesus et
 stat per suā gratiā. **Q**uartū est videre q̄e chzistus vo
 luit ter pacē disciplis suis nūciare ⁊ dicere. bñ ter dixit
 illis. pax vobis. scdm q̄ hēt in euāgēo hodierno. Et scien
 dū est q̄ illd fuit ad significādū q̄ illi qui volūt esse disci
 puli eius triplicē debēt hēre pacē et qui volūt q̄ stet i me
 dio eoz per suā gratiā. **P**rima dz esse ad deū creatorem
 suū et ista acquirit per verā penitētiā. **S**ecūda dz esse
 ad pximū suū. ⁊ ista acquirit per verā caritatē et per oī
 um iuriarū sibi illatarū dimissionē. **T**ercia debz esse in
 ter carnē et spiritū. et ista acquirit per carnis mortifica
 tionē et carnaliū desideriozū refrenatōē. de ista triplici
 pace dz eccle. xxv. ubi dz. In tribz placitū est spiritui meo
 que pbata sūt corā deo et hoibz. cōcordia fratru. i. carnis
 et spūs. bñ iacob et esau. amor pximoz. hec est secūda pax
 vir ⁊ mulier sibi cōsentiētes. hec ē tertia pax que ē aīe ad
 deū. vir iste chzistus: mulier aīma fidelis ē viro suo. s. chzi
 sto cōsentiēs et obediēs i oibz. **Q**uitū ē videre q̄ sūt ille
 man⁹ iesu q̄s thomas. i. q̄libz iustus dz videre. ⁊ bñ nota
 cū dz. deinde dicit thome ifer digitū tuū huc et vide ma
 nus meas. thomas itēpretat⁹ geminus ⁊ significat quē
 libz iustū. qz dz hēre geminā dilectōē. ad deū. s. et proxi
 mū. Iste thomas dz videre oculis cordis man⁹ chzisti. i. o
 pera ei⁹. **O**pera chzisti debem⁹ oculis cordis videre.
 Et sciendū est q̄ tria opa chzisti debemus videre. opera. s.
 nostre creatōis opera generalis resurectōis siue vltime
 ventilatōis et opera nostre glorificatōis. de prima ma
 nu dicit psal. emitte manū tuā de alto. i. filium tuū p quē
 facta est nostra recreatio. **S**ciendū est q̄ circa opa nostre
 recreatōis debem⁹ tria videre oculis cordis. s. opera san
 ctissime icarnatōis et opera sue cōuersatōis ⁊ opa sue pas
 sionis. de istis opibus dicit psal. veite ⁊ videte opera dñi
 que posuit pdigia sup terrā. i. iudicia q̄ erāt future noui
 tatis. vt de partu virgis de stella d nimia pace dicit glo.

Primo debemus videre opa incarnatōis scz intelligere
quō deus factus est hō et id qđ fuit pmāsit et qđ nō erat
assumpsit et quō beata virgo virtute spūs sancti cōcepit et
pepit deū et hominē sine carnis eius corruptōe et sine do
lore. ēte sicut flos vitis emittit odorē suū sine eius corrup
tione et sine dolore. vñ illa pōt dicē illud eccle. xxiii. ego
quasi vitis fructificauī suauitatē odoris 2c. Illud bñ cōsi
derabat beatus aug. qui dicebat. cōsidero cōceptū tuum
beata virgo et expauesco: intueor partū tuū et itremisco:
adoro filiū tuū et reuiuisco. **P**reterea debemus videre
cū pastoribus quō natus fuit paup et positus i presepio et
ibi pānis inuolutus. vñ sicut dicit luce. i. trāseamus vsq
bethleē et videamus bñ qđ factū ē qđ dñs oñdit nobis. et
be. fe. et inue. ma. et io. et infantē positū in presepio pānis
inuolutū. **S**ecdo debemus videre opa cōuersationis chri
sti nostri saluatoris. et ista opa fuerūt opa bñilitatis: be
nignitatis: mie et pietatis. ipse fecit tūc pdigia sup terrā
qz tūc cecos illuminauit: leprosos curauit: infirmos sana
uit et famelicos pauit. vt habet in euāgeliis omnibus. et
ista opa bñilitatis sunt opera mie et pietatis. Ista debe
mus videre oculis cordis. vñ psal. vacate scz a viciis et vi
dete quoniā ego sanctus scz faciēdo ista opa. de istis ope
ribus dicit io. ix. me oportet opari opa eius qui misit me.
sed iudei inuidi ppter ista opa volūt christū lapidare. vñ
ipse dicit. io. x. multa opa oñdi vobis: propter qđ opus vul
tis me lapidare. **T**ercio debemus videre opera passiōis
scz q et quāta passus est pro nobis in cruce. et hoc ē quod
ipse dicit tren. i. o vos oēs qui trāsitis per viā attēdite et
videte si ē dolor sicut dolor meus. bern. aspice mortalis: p
te dat hostia talis. agnosce q nobilis est aia tua et q gra
uia eius vulnera pro quibus necesse fuit dūm nostrū ihe
sum christū ita vulnerari. **I**te debemus videre opa gene
ralis resurrectōis. qz sicut dicit apost. i. corin. xv. oēs qui
dem resurgemus: sz nō omnes immu. imo in actu oculi 2c.
Ista resurrectio gñalis erit in die iudicii qñ erit dies vbi
tionis. vñ apost. ii. corin. v. omēs veniemus ante tribunal

christi ut iudicandi. dicit glo. et oēs oportebit manifestari ante
tribunal christi ut recipiat unusquisque prout gessit siue bo-
nū siue malū. tūc dicet christus oībz illud deute. xxxiii. vi-
dete quia nō ē alius deus prater me et nō ē qui de manu me-
a possit eruere. tūc videbūt malī in quē pupugerūt et. ut
hēt apoca. i. et tūc dicet christus nobis oībz illud lu. xxiii.
videte manus meas. scilicet perforatas et pedes meos perforatos in
cruce pro vobis. o miser peccator qui nō vis exire de pecca-
to tuo nec aliquā facere penitētiā (sicut dicit ber) quid
dices quid ages cū cōtra te statueret cōscientia tua accu-
sabit peccata crux christi perorabit christus sua vulnera
allegabit et cicatrices sue cōquerentur.

Dotes corporis quattuor. **E**t anime tres.
Tercio debemus videre nostrā glorificatiōē. scilicet aīe et cor-
poris. **C**irca glorificatiōē corporis debem⁹ quattuor eius
dotes cōsiderare. scilicet subtilitatē agilitatē claritatē et impas-
sibilitatē. De eius subtilitate iob. xviii. nō adequabit⁹ ei
aurū vel vitrū. et bea. grego. dicit. unusquisque mēte ab al-
terius oculis corpulētia nō abscondet. De ei⁹ claritate di-
cit dñs mat. iiii. fulgebūt iusti sicut sol in conspectu dei.
De ei⁹ agilitate pot⁹ dici illud mat. xxiii. sicut fulgur ex-
it ab oriēte et patet in occidentē et sicut sol tūcito emitit
radios ab oriēte in occidentē tūcito poterim⁹ venire ab oriē-
te in occidentē post corporis glorificatiōē ppter agilitatem
quā hēbūt corpa nostra. De impassibilitate ei⁹ dicit apo.
i. cor. xv. oportet corruptibile hoc iduere incorruptionē et
mortale h⁹ iduere immortalitē. De istis quattuor simul
hēt⁹. i. cor. xv. ubi dicit. seiat⁹ in corruptiōe: surget in incorrup-
tiōe. ecce impassibilitas. seminat⁹ in ignobilitate: surget
in gloria. ecce claritas. seminatur in infirmitate: surget in
virtute. ecce agilitas. seminat⁹ corpus aīale: surget spūa-
le ecce subtilitas. Similiter debem⁹ videre tres dotes aīe.
Prima ē gaudiū siue laus. vñ iob xvii. videbis faciē ei⁹ in iu-
bilo. Scōda ē discretiō. vñ ysa. xxxi. vivit dñs: ignis eius in
syon et caminus in hierusalem. **T**ercia ē cognitō dei siue
visio. vñ de iob. xvii. hec ē vita eterna ut cognoscant te so-

lū deum et quē misisti iesum chriſtū. et. i. corin. xiii. vide-
mus nūc p speculum in enigmate : tūc aut facie ad faciē.
nūc cognosco in parte: tūc aut cognoscā sicut et cognitus
sum. sicut dicit beatus aug. de istis tribus. laudabimus vi-
debimus amabimus. ber. tūc vere videbimus ipsā veritatem
puro mētis oculo. o q̄ bona visio videre deū in seipso vide-
re in nobis et nos in ipō in felici iocūditate: quicquid de-
siderabimus ibi totū habebimus: nichil ulterius desiderātes
et quicquid videbimus amabimus. Prīmū opus debemus vi-
dere ut chriſtū diligamus. secūdū: ut libētius pñiaz facia-
mus. terciū ut gaudia eterna semp appetamus. Illa gau-
dia concedat nobis chriſtus. Amen.

Dñica prima post octavas pasche. sermo xxviii.

Ego sum pastor bonus et cognosco oves meas et
cognoscunt me mee. io. x. **I**n verbis istis tria
sūt cōsiderāda. **P**rimū est q̄s ē iste pastor bo-
nus siue quid p istū pastore bonū significat. **S**cđz ē vi-
dere quō a bono pastore oves cognoscūt. **T**erciū ē quō
pastor bonus ab ouibus suis cognoscit. **P**rimū notat cū
dicit ego sū pastor bonus. **S**cđz notat cū dicit. ego cogno-
sco oves meas. **T**erciū notatur cū dicit. et cognoscunt me
mee. **P**rimū gō ē videre q̄s ē iste pastor bonus. bonus pa-
stor chriſtus dī et quilibz iustus et quilibz p̄latus bonus dī
chriſtus qui ē bonus boitate essentiali nō accidētali sic di-
cit beatus grego. pastor bonus dī ad dīam furis et mercēna-
rii et oves eius sūt oēs chriſtiani huiles et simplices psal.
nos aut popul⁹ ei⁹ et oves pascue ei⁹. vere oves ei⁹ sum⁹
si sum⁹ huiles et benigni et simplices et patientes. de isto
pastore dī mat. xvi. et sumptū ē de zacha. xiii. pcutiā pa-
store et disperget oves gregis. Istud adīpletū fuit i pas-
sione chriſti qñ chriſtus pcutus fuit i cruce et oves tūc. i.
apli fuerūt dispersi. pastor bonus chriſtus ē et nos oves eius
sumus. **D**icit chriſtus pastor bonus ppter tria.
Primū est qz bonus pastor aīam p ouibus suis liberādis
ponit. ut dī hic. bonus pastor aīaz suā nudā corpale ponit
p ouibus suis. s; sicut dī psa. liii. nos oēs quasi oves erra-

imus. s. ante aduentū christi et ante passionē eius ⁊ tene-
bam⁹ sub tirāno dyabolo quasi in carcere et in parco eius
detēti errauim⁹ ppter peccatū p̄imorū pentū qui erraue-
rūt sic oves errātes comedētes pomū ī viridi paradiso con-
tra phibitōnē dominī: et tūc captus ē totus grex ⁊ deten-
tus q̄si in parco dyaboli. s. sicut bonus pastor q̄n oves in
parco posite sūt q̄n alienā messem itrauerūt spoliat tūi-
cā suā et ponit eam vt liberet oves suas de parco illo: ita
christus bon⁹ pastor (vt gregē suū liberaret de parco dy-
aboli) tunicā suā. s. carnē exposuit. ⁊ ita aīam suā p ouib⁹
suis posuit. certe istud fuit magnū signū dilectōis qd o-
stēdit christus bonus pastor erga oves suas. vñ ipē dicit
io. xvi. maiorē dilectōnē nemo habz vt aīam suā ponat q̄s
p amicis suis. certe istud nō debem⁹ obliuisci. sicut dicit
eccle. xix. gratiā fideiussoris tui nō obliuiscaris: dedit a-
nimā suā pro te. **S**ecūdū est qz ad bona pascua oves su-
as ducit et illas bono pastu pascit.

Pastu triplici pascit oves suas christus.
Et sciendū est qz trib⁹ pascuis siue triplici pastu pascit o-
ves suas christus. **P**rimo de intelligētia diuini opis ⁊
sermonis. vñ psal. dñs regit me. glo. i. christus pastor bo-
nus pascit me. sequit⁹. ⁊ nichil michi deerit: ī loco pascue
ibi me collocauit. i. in intelligētia diuini sermonis. **S**e-
cūdo adducit eas ad pascua sancte cōtēplatōis et eterne
et spūalis refectōis h⁹ ē pascit eas spūaliter. de istis pa-
scuis dicit **U**bi loquit⁹ de onagro: cuius vocablō vi-
ri abstinentes significāt⁹. sic dicit glo. vocē eractoris sui. i.
bētris nō audit. qz a nobis quotidie quoddā debitum exi-
git. sequit⁹. circūspicit mōtes pascue sue ⁊ virētia q̄s p̄q̄-
rit. glo. mōtes pascue sūt alte cōtēplatōis ⁊ eterne refe-
ctōis et virētia q̄zere cū sancto viro despectis trāsitoriis
in eternū mansura desiderare. et beatus augu. dicit. qz ma-
ria intēta erat vt pasceret⁹ a dño. perscrutemur īcipiam⁹
pascam⁹ et nos. **T**ercio ducit eas ad pascua eterne re-
fectōis ⁊ eterne iocūditatis. vñ eze. xxxiii. in pascuis
vberimis pascā oves meas et ī mōtib⁹ excelsis israelis

erūt pascua earū et ibi requiescēt in herbis virētibz et in
pascuis pinguibz pascēt et io. x. per me si quis introierit
saluabit et ingrediet et egrediet et pascua inueniet. et bea
tus grego. dicit de hoc. per me ingrediet per fidē. et p me
egrediet a fide ad spē. a credulitate ad contēplationē et
pascua inueniet in eterna refectiōe. Tercium est qz oues
suas cognoscit. vñ dicitur hic. cognosco oues meas. et hoc
fm speciale membrū. **S**ecundū enī est videre quomodo
cognoscit oues suas.

Signa quibus signātur oues christi tria.
Et sciendū q cognoscit christus oues qñ signate sunt si
gnis suis. Notādū q tria sunt signa ihesu christi quibus
debēt esse signate oues eius. **P**rimū ē paupertatis et hu
militatis. de hō signo dicit. lu. ii. et hoc erit vobis signū:
in uenietis ifātē pānis inuolutū. ecce paupertas. et positus
in presepio. ecce hūilitas. **S**ecundū signū ē clemētie et pi
etatis. de isto dicit bester. iii. vbi dicit q qui introierit ad
regē assuerū nisi ostenderet virgā aureā rex pro signo cle
mētie interficeret. p assuerū christus significat: qui est
habitus et possessio omniū. ad ipsum nullus postq de pec
cato recesserit dz intrare nisi prius teneat et ostēdat ei vir
gā aureā. i. viā discipline sue p signo clemētie et pietatis
qz p virgā in sacra scriptura disciplina significat. sz vir
ga ista dz esse aurea. in auro notat incorruptio et ppetui
tas et via discipline quā dñs ostēdit homini pro signo cle
mētie dz esse incorrupta et ppetua: qz postq a peccato re
cesserit nūq ad illud postea dz redire. de via discipline di
cit baruth. iii. de filiis agar. neq viā discipline tenuerūt
propterea pierūt. ēte oia signa q fecit ihūs sup terrā fue
rūt signa clemētie et pietatis: vt illuminare cecos: suscita
re mortuos: curare ifirmos et pascere famelicos de quibz
panibz et duobz piscibus et ppter ista signa seqba eū tur
ba. vñ io. vi. dz q abiit ihūs p mare thiberiadis et seqbat
eum multitudo magna etc. **T**erciū signū fuit crucis. et
istud signū portauit ppriis hūeris suis vt habet io. xix. et
nu. xxi. dz q moyses fecit serpētē eneū et posuit eū p signo

88
 quē percussī aspiciētes sanabāt^r a morib⁹ serpētū. Iste ser-
 pēs positus in palo significat christū suspēsus i ligno cru-
 cis quē vere aspiciētes oculis cordis sanāt^r a morib⁹ z tē-
 tatōibus demonū. oues iesu christi debēt eē signate istis
 tribz signis. scilicet signo paupertatis clemētie z pietatis z sig^o
 crucis pñie. Istis signis signati erāt aplī z iō dixit eis ie-
 sus mat. x. ecce ego mitto vos sic oues portantes signa in
 medio lupoz: estote g^o prudentes zc. certe illis signis de-
 bēt eē signati oēs boni christiani z marie. sig^o crucis pei-
 tētie: si volūt q^d dñs i die iudicii. tāq^m oues suas cognoscat
 eos et si volūt dñm se qui ad eternā gloriāz. vñ mat. xvi. q^d
 vult veire post me abneget semetipsū z tollat crucē suāz
 et seq^r me. et eze. ix. dñs. signa thau. i. crucis sup frōtē ge-
 mētū z dolētū. et sequit^r. sup quē nō videritis thau non
 parcat oculus vester nec miseramī: semē adolescētulū vir-
 gies z mulieres z puulos interficite vsq^z ad iterēptionem
 super quē viderint thau nō occidāt h^o quidez precipitur
 apoc. ix. locustis exeūtib⁹ d^o puteo abissine lederēt fenum
 terre nec viride nec arborē nisi tātū hoīes qui nō hnt signū
 dei in frōtibus eoz. signati g^o dēm⁹ eē istis signis z ma-
 rie signo pñie si volumus q^d christus agnoscat nos tāq^m o-
 ues suas i fine. qz flēs oues agnoscit z flēs sequūt^r eum.
 vñ io. x. oues mee vocē meā audiūt z sequūt^r me agnosco
 eas z dō eis vitā eternā. **T**erciuū ē videre quō christus co-
 gnoscit^r ab ouibz suis. Et sciendū ē q^d per fidē z amorē. qz
 dēm⁹ eū diligere z i eū credere. vñ io. xi. diē btūs petr⁹.
 dñe: ad quē ibim⁹: verba vite eterne habes z nos audiui-
 mus et vidim⁹ et cognouim⁹ qz tu es christus fi. de. vi: sz
 mō nō possum⁹ cognoscere nisi ex pte sz in fut^o cognosce-
 mus pfecte sic z cogniti sum⁹. vñ. i. cor. xiii. nūc cognosco
 ex pte: tūc aut cognoscā sic z cogniti sū. z sic diē be. ber.
 tūc cog^o scem⁹ pñis potētā filiū sapiāz spū^s sancti beignis-
 simā clemētā vñ dñs. io. iii. tūc videbimus eū sicuti est.

Pastor debet esse quilibet iustus.

Ite quilibet iustus dñs pastor. vñ gen. iii. dñs q^d abel fuit pa-
 stor. abel luct⁹ interpretat^r et significat quēlibz iustū qui

debet peccata sua et aliena lugere. Iste abel et quilibet iustus
dicitur esse pastor ouium. scilicet bonarum affectionum et humilium et simpli-
cium cogitationum. unde oues istius pastoris. id est viri iusti sunt bo-
ne affectiones et simplices et bone cogitationes. viri iusti
sunt pastores ouium quos detestatur omnes egyptii et omnes
demoni ut habetur gen. xlv.

Pastor debet esse quilibet prelatus.

Item quilibet prelatus dicitur esse pastor et appellatur prelatum e-
piscopus abbas et sacerdos quilibet curam animarum habentem
quilibet prelatus significatur per iacob qui fuit pastor ouium
ut habetur gen. xxxi. iacob luctator interpretatur et signifi-
cat prelatum qui dicitur fortiter luctari et pugnare contra vicia
et maxime contra leonem superbie et visum luxurie. sicut fecit
dauid qui fuit pastor ouium et illos interfecit ut habetur i. re.
xviii. similiter per moysen (qui fuit pastor ouium ietro sa-
cerdotis madyan ut habetur exo. iii.) figuratur quilibet prela-
tus qui dicitur esse sumptus ex aquis sacre scripture ad custo-
diendum et pascendum oues ietro. id est dei patris qui dicitur summe ab
omnibus honorari. quia ietro. honorabilis interpretatur et signifi-
cat deum patrem qui debet ab omnibus honorari. quilibet ergo prela-
tus pastor est et debet esse bonus pastor.

Pastoris bonitas septem requirit.

Et sciendum est quod ad hoc quod aliquis sit bonus pastor septem sunt
ei necessaria que requiruntur ad bonitatem pastoris. **P**rimum
quod dicitur per ostium christum intrare. unde ipse dicit in hoc euangelio
ego sum ostium: per me si quis introierit saluabitur. **S**ed sci-
endum quod symoniaci non intrant per ostium: hi sunt vendentes sacra-
menta ecclesie et ementes beneficia ecclesiastica. Istos dicit dominus de
templo eiecisse. ut dicit mat. xxi. Isti sunt significati per rationem que
ab antiocho emit sacerdotium
et extinctus est ignis qui per quadraginta annos in aquis vi-
uerat. Item ambitiosi ut ezechias rex qui accepit thuribu-
lum ut offerret incensum et abiecit sacerdotium percussus est lepra. ut
habetur ii. paral. xxvi. Item qui ingrediuntur per parentes sicut
micheas qui implicuit manum unius filiorum suorum et factus est sa-
cerdos. ut habetur iudich. xvii. et bene dicitur ille micheas qui inter-
pretatur quis est hic: de tali dicit isa. xlii quis tu hic aut quis

hic. quia tales nō sūt res sed signa tantū. Item qui intrāt
p pīcipes ⁊ preces violētas. sicut alchim⁹ q̄ introduct⁹ ē
a bachide. Item sicut. i. macha. legit⁹ precepit destruī mu-
ros dom⁹ sacte iterioris et opa pphetarū et occlusū ē os
eius et dissolutus ē paralisi nec ultra potuit loqui verbū
alchim⁹ interpretat⁹ luctus fortis. et tales qui sic intrāt
debent fortiter lugere. ¶ Item qui non intrant per hostiū
christū s; ascēdūt aliūde. ideo nō boni pastores s; potius
fures et latrones sūt. sed qui intrat p ostiū christū pastor
est bonus ouīū. vt habetur io. x.

Pastu triplici debet pascere p̄lat⁹ oues.

Secūdu ē q̄ debet illas triplici pastu pascere. s. verbo do-
ctrine et honeste cōuersationis exemplo et tempali sub-
sidio. ideo dixit xp̄s beato pet⁹ qui fuit pastor ouīū prin-
ceps apostolorū. vt habet⁹ io. vi. ter pascere oues meas 2c pa-
sce verbo pascere exēplo pascere tēporali subsidio. pascere verbo
doctrine: ne esuriētib⁹ subditis sonet cōtra te vox lachrya-
bili querimonia. tren. iiii. adhesit lingua lactātis ad pala-
tū eius in siti: paruuli eius pecierūt panē et nō erat q̄ frā-
geret eis. qz de multis p̄latis pōt dici illud qd̄ dicit iu-
das i eplā suā. hī sūt nubes in aqua doctrine arbores autū-
nales infructuose eradicatē. videlicet mortue in se ipsis et
in subditis. p̄latus in se moritur et in subdito qm̄ nō anū-
ciat ei vt aduertat⁹ a via sua mala. s; dicit⁹ eze. vii. si non
anunciaueris ip̄io vt aduertatur a via sua mala et ipse i
iniquitate sua moriat⁹: sanguiez ei⁹ de manu tua requirā. ⁊
si numciaueris ei et nō cōuersus fuerit a via sua impia: li-
berasti aīaz tuā. p̄lat⁹ 2o debet pascere oues suas verbo
doctrine. Item debz eas pascere bono exēplo. vñ aposto. i.
tibi. iiii. esto exēplū fidelīū. s. subditorū tibi in verbo cū con-
uersatiōe i caritate et deute. xvii. accipiēs exēplar a sacer-
dotib⁹. leui. iiii. p̄lati debēt eē lux mūdī. s; possū⁹ dicere
q̄ nō sūt lux mūdī s; tenebre facti sūt subditis sup terrā
p malā vitā ⁊ p malū exēplū qd̄ dāt subditis. vñ dolēdū ē.
vñ dīz psa. xxiiii. sicut popul⁹ sic sacerdos. 2o multoties pe-
iores sūt sacerdotes q̄ laici. ideo bon⁹ p̄lat⁹ dīz pascere oues

suas bono exēplo. Itē tēporali subsidio si necesse ē et si pōt
vñ grego. in decreto. pascere fame moriētē: si nō paup̄i oc-
cidisti. s. multi sūt qui tēporali subsidio subditos suos nō
pascūt sed potius eorū bona rapiūt vñ pascūt semetipsos.
vñ isa. iiii. dicit dñs. dissipastis vineā meā rapina paup̄i i
domo vr̄a. s. ad pascēdū vos. s. sicut dicit eze. xxxiii. ve pa-
storib⁹ qui pascebāt semetipsos: nōne greges a pastorib⁹
pascūt. lac comedebatis et lanis cooperiebami et qd cras-
sū erat occidebatis etc. postea sequit. cū austeritate ipe-
rabatis illis et cū potētia et iō disperse sūt oues mee: eo
q nō esz pastor. s. bonus. et facte sūt in deuoratiōe oimbe
stiarū agri. Hic tanguntur duo vicia q maxime cōtraria
sunt prelatis ecclesie scilicet cupiditas et austeritas.
Nam nec austeri nec crudeles debent esse prelati: sed be-
nigni. Nec cupidi s. largi. et debent pascere oues suas si
pnt subsidio tēporali. **Terciu⁹** qz debēt eos diligēter et
fideliter custodire. vñ iiii. re. xx. custodi virū hūc: q si lap-
sus fuerit: aīa tua p aīa ei⁹ erit. vere diligēter debes cu-
stodire. vñ psal. nō dormitabit. s. p tediū. neqz dormiet per
negligētiā qui custodit israhel. et lu. ii. dicit q pastores per
q⁹ significāt prelati erāt i regiōe ead vigilātes et custo-
diētes vigilias noctis sup gregē suū. **Quartū** ē: qz dicit de-
solatos cōsolari et iniquos corrigere. vñ apo. thessa. iiii. cōso-
lamī pusillanimes corrigite inquietos patiētes exote ad
ad oēs. et i. thi. v. argue peccātes corā oībus: vt ceteri ma-
gis timeāt. **Quintū** ē: qz dicit sepe p ouibus suis orare. vt
christ⁹ pastor bon⁹ orauit p discipulis suis. vñ io xvi. ego
p eis rogo nō p mūdo: s. p his quos dediisti michi. et moi-
ses bonus pastor orauit p populo israhel. vñ exo. xxi. cū
aut moises man⁹ suas leuabat ad celū rīcebat israhel et
apo. ii. thi. iiii. p dica verbū ista oportune iportune argus
obsecra increpa in oī patiētia et doctrina. **Sextū** ē: qz dicit
saēmēta eccie eis dispēsare. vñ mat. x. infirmos curate mor-
tuos suscite leprosos mūdare demōes eicite gētis acce-
pistis gētis date. **Septimū** ē: qz benignū et affabilē dicit se o-
uib⁹ suis ondere. vñ eccl. iiii. cōgregatiōi pauperū affabi-
lez te facito declina pauperi sine tristitia aurē tuā. poste-
ea sequit. rñde illi pacifice i mānue tudine. **Scd⁹** ē vide

quō d3 oues suas cognosce. ēte ipse d3 cognosce cōscienti-
as eoz. q2 alio mō nō pōt eas curare nec bñ eis cōsulere. q2
medic⁹ n̄ pōt bñ ifirmū curare nec ei bonū cōsiliū dare: nī
si cognoscat egritudinē suā. et iō bñ d3 pu. xvi. agnosce di-
ligēt' vultū pecoris tui. et puer. xii. d3 q' iust⁹ nouit aīas
iumentoz suoz. vere ipē d3 libēt' eas cognosce. i. diligere di-
cit glo. **T**erciuū ē videre quō pastor ab ouibz suis cogno-
sci. Et sciēdū ē q' p dilectionē tūc oues pastore suū cogno-
scūt: qñ vere eū diligūt. s3 oues bone qñ hñt pastore bonū
.i. platū bonū ipē dñt eū totis visceribz cordis diligere et
in oibz ei et p oia obedire. et h° ē qd dicit apo. hebze. xiii.
obedite prepositis vris et subiaceite eis: ipsi ei puigilāt tā
q' rōnē redditori p aiabus vris. Rogem⁹ ihūm chzistū vt
det pastoribz nris ita nos custodire et pascē ⁊ cognoscere
et nos eos ita cognosce. i. diligere: vt nos ⁊ ipsi possimus
in fine ad pascua paradisi puenire. qd nobis prestare zc.

Dñica 8a post octauas pasche. sermo vicesimus nonus.

Mulier cū parit tristitiā h3 q2 venit hora eius: cum
autē peperit filiū iā nō meminit pressure eius ppter
gaudiū q2 natus ē hō in mūdū. iō. xvi. **P**er istā similitu-
dinē oñdit dñs q' tristitiāz bērent de sua passiōe discipuli
ei⁹. et q2 sciebat q' illa tristitia verteret' i gaudiū i sua re-
surrectōe. iō dixit. modicū et nō videbitis me et iterū mo-
dicū et videbitis me in tēpore resurrectōis mee sed plora-
bitis et flebitis vos. s. de passione mea: mūdus autē gaude-
bit. i. iimici mei iūqui iudei gaudebūt me occiso: s3 vos cō-
tristabimini de passiōe mea: s3 tristitia vestra vertetur in
gaudiū in resurrectōe mea. bñ mulier cū parit tristitiā h3
zc. **I**n verbis istis qua⁹ possum⁹ videre. **P**rimū ē quid
p mulierē istā significat': q' cū tristitia d3 parere. Scdm
est quid d3 parere. Terciuū ē q' est tristitia siue dolor ille
quē d3 hēre de partu. Quartū ē quid ē illud gaudiū qd
sequit' et puenit de isto dolore. primū nota' cū dicit': mu-
lier. fm: cū dicit': parit. terciū: cū dicit': tristitiā h3. quar-
tū: cū dicit': nō meminit pressure ppter gaudiū.

Anima significatur p mulierez parentē propter quinqs.

m ii

Prīmū g^o ē videre quid p istā mulierē significat. **P**er
istā mulierē pōt significari quelibet aīa fidelis et h^o ppter
quiq. **P**rimū ppter obediētā et qz mulier dz eē obedi-
ens et subiecta sponso suo in oībus ī quibus nō ē peccatū
vñ apolto. col. iiii. dicit. mulieres subdite estote viris sicut
oportet in dño. et i. pe. iiii. mulieres subdite sint viris suis
sic aīa fidelis q ē spōsa chzisti quā despōsavit ī baptismo
debz esse subiecta et obediēs chzisto in oīb. vñ psal. verū
tamē subiecta esto aīa mea. et actuū. v. dicit beat^{us} petr^{us}
q magis oportet obedire deo q homībus. illa aut iā bene
ē subiecta deo et bene ei obedit que omīa mādata eius cu-
stodit. et talis benedictionem habebit. vñ deute. x. dixit
moyses et bñdictōz habebitis si obedieritis pceptis dñi
dñi nostri et maledictionē: si nō audieritis mandata ei^{us} et
recesseritis a via ei^{us}. Scōz ē ppter fidelitatē et ppter fi-
dei observactōem quā debz mulier bona spōso suo. vere fi-
delis debz eē mulier boā spōso suo et fidelit^{er} se custodire
qz si bona spōsi sui ifidelit^{er} ribaldis suis daret vel stulte
expēderet: nō eēt sapiens neqz fidelis. idō fideliter opz ea
custodire. et talis mulier q illa bñ custodit ē fidelis et sa-
piēs vñ. puer. xiiii. mul^{ier} sapiēs edificabit sibi domū: et ifi-
piēs mlt^{it} extructā maib^{us} destruet silit^{er} de corpe suo dz eē
fidelis. qz carnē suā nō dz didere. ēte illa q carnē suā dedit
alii q spōso suo latroissa ē de corpe. qz sic dicit apolto. tbi
vii. vir vxori debitum reddat. similit^{er} mulier viro. mulier
nō habz potestātē corporis sui: s; vir. silit^{er} vir nō habet pote-
statē corporis s; mulier. nolite g^o defraudare iuicem silit^{er}
debz esse vir fidelis ī custodiēdo corpus suū pure et mūde
ab aliis mulierib^{us}. et puer. xxviii. vir fidelis ī h^o multum
laudat^{ur}. s. corā deo et āgelis. et si vir ē ifidelis de corpe suo
non propter hoc debet esse mulier ifidelis de corpore suo
nec de matrimonio suo: s; fidelit^{er} dz custodire matrimo-
niū suū et sic poterit spōsū suū a pccō retrahē et eū saluare
et ad hoc potest referri illud quod dicit apoltolus. i. corin-
vii. sanctificatus est vir ī fidelis per mulierem fidelem.
s. aliquādo et ita anima fidelis que est sponsa chzisti dz

esse fidelis erga ipsum christum sponsum dulcissimum in istis
 duobus. **P**rimo quia fideliter debet custodire bona que tradidit
 illi ad custodiendum. scilicet bona nature et bona gratie et bona fortu-
 ne. bona nature possunt dici ad primum ipsum corpus et anima et bo-
 ne conditiones sanitas pulchritudo fortitudo et huiusmodi
 bona gratie sunt bone virtutes acquisite per gratiam et ipsa gra-
 tia quam dominus dat amicis suis. bona fortune sunt divitie tem-
 porales omnia ista bona dominus dat. unde nullus de illis bonis debet
 supbire nec gloriari se. unde apostolus. i. corin. iiii. quod habes quod
 non accepisti: quid gloriaris quasi non acceperis. Ista bona
 fideliter custodit sponsa christi. de istis bonis fideliter deo
 servit quando de illis non gloriatur et non supbit. et quando de illis cre-
 atori suo qui illa ei tradidit gloriam et laudes reddit. sicut
 faciebat dauid. unde dicebat. cantabo domino qui bona tribuit
 michi etc. **S**ecundo debet esse fidelis in custodiendo se pure et sol-
 licite. et hoc est quod dicitur deuter. iiii. custodi animam tuam sollicite.
 vere fidelis debet esse in custodiendo se pure ne christo spon-
 so suo dimisso dyabolus adulter admittatur per superbiam vel in-
 vidiam vel aliud peccatum mortale et ne dicatur ei a christo.
 et exprobetur illud psalmi. iiii. iuxta me discooperuisti et susce-
 pisti adulterum. id est dyabolum. fidelis ergo debet esse sponsa in cu-
 stodiendo se et hoc usque ad mortem et tunc ei dabit dominus coro-
 nam vite eterne vel glorie. unde apoc. iiii. esto fidelis usque ad
 mortem et dabo tibi coronam vite. **T**ercium est propter eius or-
 natum siue propter corporis sui preparationem. quia bona mulier pro-
 pter virum suum ne peccet vel si est in peccato ut retrahat eum a
 peccato vel ut sponso suo placeat bene potest vestimentis ornare se
 et preparare: quia si ex libidine ornatus eius non procedit non
 peccat. unde iudich. iiii. dicitur quod ipsa induit se vestimentis iocundi-
 tatis sue et tamen non peccavit. quia ista preparatio non ex libidi-
 dine procedebat sed ex virtute. Ista bona mulier quando prepa-
 rat se ut viro suo placeat aut ut eum retrahat non peccat
 quando preparatio ista non pervenit ex libidine: sed potius ex vir-
 tute. tamen cauere et custodire se debent bone mulieres
 ne peccent propter viros suos in preparationibus suis. unde quod pa-
 rare et ornare se debent sine peccato docet apostolus. thi. ii. nolo
 m iii

mulieres esse in habitu ornato cum verecundia et sobrietate or-
nantes se non in fortis crinibus aut auro aut margaritis ve-
ste pretiosa secundum quod decet mulieres promittentes pietatem.
glossa. vult eas esse ornatas virtutibus. id est. cum verecundia et pul-
tus et non attrite frontis sicut meretrices: vult eas esse cum
sobrietate mentis et esse ornatas non in fortis crinibus. id est. cris-
pis. et. i. pe. iii. dicit. mulieres subdite sint viris suis. et sub-
dit. non sit exterius capillatura aut circumdatio auri etc. cer-
te fides quod sic se ornant ad capiendas animas non possunt excusare cul-
tus suos propter maritos suos. **I**tem non debent mulieres san-
cte et bone homini facere propter mundum sed tantum debent se ornare
ut viris suis possint placere. ita fidelis anima quod est sponsa chris-
ti debet ornari bonis virtutibus et ita debet se ornare et preparare
ut possit christo sponso suo placere. sed quomodo debet se prepara-
re dicitur apoc. xix. venerunt nuptie agni etc. quia iuncta est
anima fidelis christo per fidem et amorem et se vxor eius prepa-
rauit. et datum est ei ut cooperiat se bisso splendens et candido
id est. castitate cordis et corporis. et bene per bissum splendet
et candidum significat castitas quia castitas facit animam
splendentem coram deo et albam sicut liliū. unde cantica. i. sicut
liliū inter spinas sic amica mea inter filias. Ita vestis debet
esse iduta quilibet anima fidelis quod vult placere christo sponso su-
o quia certe non est mulier quod possit placere viro suo dum esset in-
duta veste lutosa et immunda et fetida: talis vestis coram
deo est luxuria. unde apostolus. rom. viii. qui in carne sunt. id est. in partibus car-
nis quod sunt luxuria et gula deo placere non possunt. Ideo ad
hoc quod fidelis anima placeat deo sponso suo debet esse idu-
ta veste castitatis que est vestis pulchra et honesta. unde
sap. iiii. o quod pulchra est casta generatio cum caritate. **Q**uar-
tum est propter amoris sponsi sui magnitudinem quia bona sponsa
debet virum suum super omnes viros multum diligere quia vir eius pro-
pter ipsam patrem suum et matrem suam reliquit et ipsi sunt duo in car-
ne una. unde gen. ii. reliquit homo patrem et matrem et adhaerebit vxori
sue et erunt duo in carne una. ita quilibet fidelis anima debet ipsum
christum sponsum suum super omnes creaturas diligere et super omnia et hominem

ardēter sicut dilexit eū illa sancta mulier scz magdalena
 de qua dz lu. vii. mulier erat i ciuitate pctātrix 2c. postea
 sequit. dimissa sunt ei pctā multa quoniā dilexit multū
 qz caritas operit multitudinē pctōz. i. pe. iiii. et puer. x. sz
 quō dilexit eū ardentē. vñ io. xx. xbi dz qñ venit ad monu
 mentū et stabat ibi plorās 2c. postea sequit. q cōuersa re
 trozū vidit ihūm et nesciebat q ihūs esset. et dixit ei ihe
 sus. mulier quid ploras quē qris. illa aut existimās q essz
 ortloanus. dicit ei: dñe si tu sustulisti eū dicito michi vbi
 posuisti eū 7 ego eū tollā. Illud dicebat ardoze amoris qz
 ego credo q nullo eum portare posset: qz debilis erat. ita
 nos debemus eū diligere ardēter: qz ardēter dilexit nos.
 Quidū ē ppter opis sollicitudinē qz bona mulier nūq̄ dz
 esse ociosa. vñ puer. vlt. panē suū nō comedit ociosa: qz ma
 nū suā misit ad fortia: sed fatua mulier libēter ociosa ē et
 garrula. prouer. vii. ecce mulier occurrit illi in ornatu me
 reficio preparata ad capiendas animas garrula et vaga:
 quietis impatiens: nec valens in domo cōsistere: pedibus
 suis nūc foris: nūc in plateis 2c. sz ista nō facit bona mul
 er et sancta nec ipsa ē garrula nec vaga ē imo semp aliqd
 bonū opus facit: et talis mulier ē scā. et sicut dz eccl. xrv
 beatus qui bitat cū muliere sensata. Ita aīa fidelis spōsa
 chrisi nūq̄ dz esse ociosa ne eā de cipiat dyabolus. hiero.
 semp aliquid boni opis facito vt dyabolus semp te inueni
 at occupatū. certe sicut dicit eccl. iiii. multa mala facit o
 ciositas. sicut dicit ezech. xvii. hec fuit iniquitas sodome
 supbia saturitas 7 ociū. et iō aīa fidelis nūq̄ dz esse ocio
 sa. sz semp dz aliqd bonū opus face 7 nūq̄ deficē. et hoc ē
 qd dicit apo. galla. vi. bonū aut facientes nō deficiamus:
 suo tēpoze metemur nō deficiētes. **P**ropter ista quinqz p
 istam mulierē pōt figurari quelibet aīa fidelis.

Parere debet aīa fidelis tria bonā.

Scōm ē quid dz parere chrisi ista mulier scz aīa fide
 lis. Et sciēdū q tria bona opa vt opa iusticie: pnie et mie.
 et ista tria bōa opa pnt figurari p istos tres iustos scz iob
 noe et danielē. de quibus hēt eze. xiiii. p noe pnt figurari
 m iiii.

opera iusticie: qz iustus dz. bn gen. vi. noe vir iust atqz pfectus in generatōibz suis zc. Iustus ē ille qui facit iusticiā et opera iusticie. Et ideo per noe qz iustus dicitur opera iusticie significat. Per iob qui dolēs interpretat opā penitēcie significari pnt: qz illi qui faciūt opā penitēcie. debent esse in dolore cordis p peccatis suis. bn psal. dolor meus in cōspectu meo semper. bn iob maxiaz pñiaz fecit: ipsemet dicit. xlii. auditu auris audiui te. idcirco me repbendo et ago pñiaz i fauilla et cinere. Per danielē qui liberavit susannā ab angustia sua ut hēt dan. xii. pnt significari opera misericordie et pietatis quibus liberat sepe illi qui sunt in miseria a sua angustia et miseria. Istos viros tres bonos filios noe iob et danielē. i. opā iusticie penitentie et misericordie dz hēre hec mulier. i. aīa fidelis dz hēre et parere chzisto et sic dicit apo. i. thi. ii. mulier p generatōnē filioz. s. bonoz opū sanabit. vel possumus dicere q dz parere dō vnū solū puerū. s. puritatē vite. et h' ē qd dicit hic. cū peperit. i. puritatē vite nō meminit pressure zc. hic ē puer quē elegit deus. bn psa. xliii. ecce puer me quē elegi zc. vere illū qui habz puritatē vite elegit dñs ad bñdū grā suā in pñti et gloriā in futuro. flis puer fuit iohēs baptista. de qo dz lu. ii. tu puer pro. al. voca. zc.

Parere dz aīa fidel' iustū puez cū dolore clāore et labore
Terciu ē videre quō aīa fidelis dz iustū puez. s. puritatē vite parere. Et sciend ē q cū tristitia et dolore. s. cordis. et hoc ē quod dicitur hic mulier cū parit tristitiam habz vere sicut mulier parit cū dolore nimio et nō solum cum dolore imo etiam cū clamore. et qz dū parit tristitiā habz et dolorem. et ex dolore quē habet clamat. et ex dolore et labore puenit magnus labor. bn psa. xxvi. sicut que concepit cū appropinquauerit ad partū dolens clamat in doloribus suis. ita aīa fidelis peitens dz parere puritatē vite. nouū hoīez in statu grē cū dolore et clāore et labore. i. dolore notat cordis cōtritō. in clāore oris cōfessio. i. labore operis satisfactō. de tristitia et dolore cordis quē dz hēre aīa peitēs dicit apo. i. cor. vii. gaudeo qz tristati estis ad

pñiaz et tristitia q̄ ē scdm peitētiā in salutē stabīlē opat̄.
 certe ista pñia. siue iste dolor d̄z eē p modū pturiētis. vñ
 dicit mich. iiii. dole et satage filia syon sic parturiēs. Ex i
 isto dolore d̄z pueire clamor. vñ psal. dolorē i corde meo p
 diē. vñ post dolorē quā habz aīa peitens de pccis suis d̄z
 clamare duplicē clamorē vere cōfessionis ⁊ clāorē deuote
 orōis de clāore deuote cōfessionis d̄z id qd̄ dicitur in psal.
 clamor meū itroīuit in aures ei⁹. vox istius clāoris dulcis
 est in auribus dñi. vñ canti. ii. dicit sponsus sponse. sonet
 vox tua in auribus meis vox tua dulcis et facies tua de.
 cora. de clamore deuote orōis d̄z in psal. dñe exaudi orōnē
 meā ⁊c. ex dolore contritōis et clamore vere confessionis
 debet puenire labor satisfactōis. de isto labore dicitur. ii.
 thi. ii. labora sicut bonus miles christi. de istis tribz dicit̄
 simul exo. iii. vbi dicit dñs. vidi afflictōnē populi mei qui
 est in egipto ecce laborē et gemitū eorū audiui. in hoc no.
 tat̄ clamor confessionis: et descēdi liberare eū. hic notat̄
 dolor contritionis. certe ex ista tristitia cordis siue dolo.
 re et ex duplici clamore. s. vere cōfessionis et deuote orōis
 et ex labore satisfactōis parturitur puritas vite ⁊ nouus
 homo in statu gratie. et ex his prouenit quartum quod ē
 gaudiū quod notat̄ cū dicit. cū autē peperit puerū id ē
 puritatē vite nō meminit pressurē ppter gaudiū.

Gaudiū duplex prouenit ex puritate vite.

Vere ex hoc puenit duplex gaudiū. s. cōsciēcie et cor
 dis de quo d̄z eccle. xxxi. nō est oblectamētū super cordis
 gaudiū. **S**ecūdū gaudiū ē gaudiū eternū. de quo dicit̄
 tur hic. gaudiū vestrum nemo tollet a vobis. et isa. xxxv.
 leticia sempiterna sup capita eorū gaudiū ⁊ exultatōnem
 obtinebūt. ecce ex paruo dolore ⁊ ex paruo labore sequit̄
 magnū gaudiū quia gaudiū eternū. quia paruus ē dolor
 quem omnis homo habet hic p pccis suis et paruus ē oīs
 labor quē sustinet hic i respectu gaudiū eterni. vñ aposto.
 ii. cori. iiii. dicit q̄ in pñti ē momentaneū et leue tribula
 tōis nostre sup modū in sublimitatē eterne glorie pōdus
 operat̄ in nobis. Certe istud gaudiū eternū tantū erit q̄

oculus nō vidit nec auris audiuit nec ī cor hoīs ascēdit q̄
preparauit deus diligētibus se. vt dicit apo. i. corin. ii. h^o
idē ysa. xlii. et bt̄s gre. q̄ lingua nō diceret quis intelle
ctus pōt capere q̄ et quāta sunt gaudia illius felicitatis
eterne. ista gaudia cōcedat nobis ihesus ch̄stus Amen.

Dominica tertia post octauā pasche sermo. xxx.

Quoniam venerit paracletus arguet mūdum de pec
catorz de iusticia et de iudicio. io. xvi. In verbis
istis possumus videre et intelligere ad quid fa
ciendū venit spūsanctus et ad quid missus est.

Spiritus sanctus venit ad tria.

Et sciendū q̄ ad tria q̄ possumus hēre et itelligere de pre
senti euāgelio: scz ad cōsolādū: ad arguēdū: et ad docēdū.
Ad cōsolādū venit. et h^o notat^r cū dicit: paraclet^s. qz paci
tus cōsolator interpretat^r. Secūdo ad arguēdū venit. et h^o
notat^r cū dicit: arguet mūdū de pctōz. **T**ercio venit ad
docēdū. et h^o notat^r cū dicit: cū aut venerit ille spūsanct^s
2c. Primo g^o venit ad cōsolādū. vñ paraclet^s cōsolator in
terpretat^r: qz venit ad cōsolandū apostolos ad hoc venit
quotidie in cordibus hominū per suā grām.

Spiritus sanctus venit ad cōsolandū tria gñā hoīm^r
Et sciendū q̄ ipse venit spūaliter ad cōsolandū tria gñā
hominū. ipse venit ad cōsolandū vere penitētes in carita
te existentes: et in oratōe pseuerātes. et hoc optime figu
ratur in acti. apost. ii. ca. vbi dicitur q̄ omēs apostoli post
ascēsiōnē domini descēderūt in quoddam cenaculū in ihe
rusalē et erāt ibi oēs vnānimit̄ in oratōe pseuerātes cū
mulieribz et cū maria matre ihesu et dū complerentur die
es penthecostes et essent pariter in eodem loco descendit
spiritus sanctus super eos ipse spiritus sanctus venit ad con
solandū eos qz ipsi erant desolati eo q̄ nō videbant ibūm
ch̄stum cū ipsis corporalibus oculis. Apostoli erant vere
penitētes et in caritate existentes et in oratiōe pseueran
tes. et ideo venit ad cōsolādū. vñ beda in glo. super illud
act. i. erāt oēs pseuerātes vnānimit̄ ī oratōe dicit q̄ qui
vult spūsanctū accipe pseueret ī p̄cibz fratrū caritate

quia oratio promeretur auxiliū iesu chisti similiter et cōsolationē spūsancti. Itē venit ad cōsolandū vere pauperes et pro chisto pñiam facientes et sustinētes. vñ paulus apostolus qui vere pauper erat propter amorē iesu chisti dicit phil. iiii. scio abundare scio penuriā pati. vñ oīa possum i eo qui me cōfortat. s. in spūsancto. Certe vere pauperes ppter chistū cōfortat spūsanctus. ipse nō cōfortat diuites huius seculi s; potius eis pmittit eternā dānā. tōz lu. vi. be vobis diuitibz qui hic habetis cōsolatōz vraz Itē venit ad cōsolādum in tribulatōe exñtes. vñ cant. v. surge aquilo et veni auster. i. spūsancte perfla ortū meū. i. cōsciam cuiuslibet viri iusti et fluēt aromata. i. odor virtutū s; patiētie et benignitatis. et naum. i. dicitur bonus dñs cōfortans in tribulatione. et in psal. scōz multitudine dolorū meoz cōsolatōnes tue 2ē. Et dan. iii. dicitur q̄ āgelus dñi descēdit cū azaria et sociis eius in fornacez et fecit mediū fornacis quasi vētū rois flantē.

Arguit spūsanctus mūdānos de tribus.

Secundū venit ad arguēdum amatores mūdi de tribus de pctō ifidelitatis qđ hñt. et de iusticia quā nō habent. et de iudicio quod nō timēt. vñ dicitur. cum venerit paracletus arguet mundū de pctō. de iusticia et iudicio. de peccato ifidelitatis arguet spūsanctus et ipse filius dei ifideles multos i die iudicii qz nō crediderūt in eū. i. qui nō adheserūt ei per fidē operatē dilectōnē. Credere deo ē adherere deo per fidē opatē per dilectōnē. et hec ē vera fides vñ gall. v. nā in chisto iesu nec circūcisio nec prepuciū valent aliquid: sed fides que per caritatem operatur si fides que operatur per dilectōnē et veritatem nō sit. Et certe sicut dicitur hebre. vi. Credere ei oportz sic ascēdentē ad deū. vel sic possumus dicere. arguet mundū de pctō ifidelitatis. quia nō crediderunt in me. i. qui non habuerūt veram fidez de me q̄ essem in sacramento altaris. vñ oēs illos qui non credunt verum corpus chisti qđ traxit d virgie esse in sacramēto altaris sub illa specie panis arguet spiritus sanctus in die iudicii. vñ ipse dicit i psal.

Arguā te et statuā cōtra faciē tuā o tu ifidelis qui nō cre-
dis in sacmēto altaris. certe sicut dicit apo. heb. 2. xi. sine
fide impossibile est quēquē placere deo. et sicut dicit mat. 23.
Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit et q̄ nō
crediderit cōdēnabit^r. vel sic possumus dicere q̄ de pccō i
fidelitatis arguet mūdū spiritussanctus qđ cōmiserūt et
hūerūt qz ex defectu fidei fere pueit oē peccatū iō optie
poit dñs rationē. d. qz nō crediderūt. Si enī homines lu-
xuriosi p modica delectatōe et transitoria que est ipccō
luxurie crederent verissime habere penā eternā et amitte-
re eternā iocūditatē paradisi et visionē dei si ista crederēt
nūq̄ peccatum luxurie perpetrarēt. similiter auari et alii
peccatores. sed qz hoies nullomodo credunt propter pecca-
tum incurrere penas inferni et amittere gaudia paradisi
peccata cōmittūt ideo nō venit spiritussanctus. sed filius
dei arguet eos in die iudicii de pccō ifidelitatis quod ha-
buerūt et qđ commiserunt quia nō in eum nec ei credide-
runt. et certe malicia eoz arguet eos i iudicio. vñ iere. ii.
arguet eos de malicia sua. Item arguet mūdū id est ama-
tores mūdi et habitātes in mūdo de iusticia quam nō ha-
bēt. i. de penitētia quā nō habuerūt nec fecerūt. et de ista
iusticia dicit^r eze. xvi. iusticia iusti super eū erit et im-
pietas impiū erit super eum. Et sequitur postea. si impiū
egerit penitētiā de omibz peccatis suis q̄ ipse operatus ē
iudiciū et iusticiā fecerit vita viuet et nō morietur. vere
iusticia est q̄ nos oēs agamus penitentiā qz si christus fi-
lius dei qui peccatū non fecit nec inuētus est in ore eius
dokus penas tribulatōes et angustias et in fine mortem
crucis pro nobis sustinuit. iusticia et cōgruitas est q̄ nos
miseri peccatores penitentiā faciamus et tribulatōes p
amore christi et pro peccatis nostris sustineam^r qz sic dicit
prouer. xi. Si iustus recepit in terra quāto magis impiū
et pccōr. et lu. xiiii. Et si in viridi ligno hec fiunt in arido
quid fiet. Certe ille qui facit istam iusticiā habitabit cū
christo in gloria. vnde psal. domine quis habitabit in ta-
bernaculo tuo. postea sequitur. qui ingredietur sine ma-

cula et opatur iusticiā . i . iustā penam siue penitēciā vel possumus dicere sic q̄ arguet mūdū de iusticia dei quam nō hnt. et optie subdit rationē . qz vado ad patrē chriſtū iustus ē et iusticias dilexit. sicut dicit in psal. ipē cōuersando mitozis vobis tradidit et ostēdit formā iusticie et exēplum vñ math. iiii. dicit iohanni bpatiste qñ ipē volebat ab eo baptizari. sine modo sic decet nos adimplere omēm iusticiā

Iusticia ē in tribus.

Sed omis iusticiā ē in tribus. scdm q̄ dicit^r sup illud math. v. beati qui esuriunt iusticiā in reddendo deo qd illi debet homo et pxio et sibi. deo patri debuit chriſtus honorē et istd bñ sibi reddidit. vt ipē dicit io . x. Ego honorifico patrem et vos ihonozastis me. similiter quilibet iustus dicit deo patri reddere honorē. malach. i. filiū hōzat patrē et seruus dñm. si ergo pater ego sum vbi ē honoz meū. 7 puer. iiii. hōra deū de tua subā. Itē chriſtus reddidit pxio dilectionē quā debuit ei. vñ io. xv. maiorē caritatē neō habz vt aiaz suā zc. similiter quilibet iustus debet pxio suo dilectionē. vñ deu. v. Dilige proximū tuū sicut te ipsū. et sicut dicitur ad ro. xiii. qui diligit pxim legem impleuit: scz quātum ad pcepta pertinetia ad pxim. Item chriſtus sibi reddidit mortificationē scz i cruce. vñ: ipse dicit math. xvi qui vult venire post me abneget semetipsū et tollat crucem suam et sequatur me. et. i. petri. ii. chriſtus passus ē pro nobis zc. Ita quilibet debet sibi ipi mortificationē. vñ aposto. coll. iii. mortificate membra vestra super terrā. Certe isti ad patrem vadūt qui istam iusticiā faciunt: scz qui reddunt deo honorē pximo dilectionem et sibi ipsis mortificationē. et isti deū videbūt. sz illos qui istā iusticiā nō faciūt arguet filius dei i iudicio. Et isti nō videbūt gloriā dei. ysa. xvi. Tollatur impius ne videat gloriā dei. Item arguet de iudicio quod non timent Et ponit rationē qz iam princeps mundi huius iudicatus est scilicet diabolus vñ de ii pe. ii vñ de si angelis peccantibus non pepercit sed rudentibus inferni defractus in tartarum cruciā dos tradidit in iudicium reservari quid ergo de illis qui

immundicias carnis et post concupiscentias ambulat ex quo princeps mundi huius iam iudicatus est scilicet dyabolus irremediabiliter. De iudicio quod non timent homines peccatores arguet spiritus sanctus et filius dei ipsos peccatores. unde sapi. i. qui loquitur iniqua non potest latere nec pretere et eum corripiens iudicium scilicet quod non timet. illud bene timebat hieronimus qui dicebat. siue bibam siue comedam siue dormiam siue quippiam opus faciam semper michi videtur ut illam vocem terribilem audiam. surgite mortui venite ad iudicium. Certe illud dominus omnes multum timere. quia sicut dicit psalmus. deus manifeste veniet deus noster et non silebit. ignis ante ipsum procedet etc. sed iniusti peccatores qui iudicium domini non timentis: et ideo penitentiam facere non vultis. sicut dicitur psalmus. xix. quid facietis in die visitationis et in die calamitatis de longe venietis: ad cuius auxilium fugietis et nisi derelinquatis gloriam vestram. ideo orat psalmus. domine ne in furore tuo arguas me etc. id est in tuo iudicio. Tercio venit ad docendum omnem veritatem. unde dicitur. cum venerit paracletus docebit vos omnem veritatem. ipse est vinctio. de qua dicit apostolus iacobus in canonica. vinctio docebit vos de omnibus. vere spiritus sanctus venit ut doceat nos loqui et diligere et facere omnem veritatem.

Veritas triplex.

Sed sciendum est quod triplex est veritas scilicet veritas doctrine vite et iusticie. Prima pertinet ad predatores et ad vere penitentes. Secunda ad omnes fideles. Tercia ad omnes iudices vel prelatos et ad omnes mercatores. Spiritus sanctus veniens in cordibus nostris docet nos omnem veritatem loqui diligere et facere. vere ipse docet predatores loqui veritatem doctrine in sua predicatone. unde ipse dicit apostolis suis. math. x. non enim vos estis qui loquimini: sed spiritus sanctus etc. similiter ipse docet penitentes loqui veritatem et dicere in suorum peccatorum confessione. unde ipse dicit ecclesiastes. iiii. fili conserva tempus et non confundaris dicere verum pro anima tua scilicet pro peccatorum tuorum confessione. et sicut dicitur psalmus. xxxiii.

qui ambulat in iusticiis et loquitur veritatē habitabit in ex-
 celsis et in eterna gloria. et qui mentitur in confessione su-
 a ipse mentitur spiritui sancto. sicut ananias qui retinu-
 it partem de precio agri sui. sicut habetur actu. v. vñ
 dixit beatus petrus anania cur tentauit sathanas cor tu-
 um mentiri te spiritui sancto etc. Postea sequitur nō es me-
 titus hoibus sed deo. audiens autē hec verba cecidit et ex-
 pirauit. istud multū deb. rent timere illi qui mentiuntur
 spiritui sancto in confessione peccatorū suorum ne ita acci-
 dat eis. Item ipse venit vt doceat nos diligere veritatez
 vite. vñ ipse dicit zach. ix. pacem et veritatē diligite a-
 it dñs exercituum. de ista veritate dicit ezech. rex in ysa.
 xxxviii. memēto queso quo° ambulauerim coram te in ve-
 ritate et in corde perfecto etc. Itē ipse venit vt doceat iu-
 dices facere veritatē iusticie in iudiciis suis et mercato-
 res in negotiationibus suis. de ista veritate dicit zach.
 viii. vbi dicit veritatē et iudiciū pacis iudicate in portis
 vestris. et exodi. viii. dicit dñs moysi pūde tibi viros po-
 tentes in quibz erit veritas et qui oderint auariciā et cō-
 stitue tribunos ex eis et decanos et centuriones sed bone
 iesu vbi inuenitur hodie veritas iusticie nec doctrine nec
 vite. certe vix inuenitur veritas in terra sz falsitas et do-
 lus et infidelitas vt in paruis et in magnis et vbiqz ho-
 die inuenitur. vñ dolendū ē et diabolus letus ē qui ē spiri-
 tus mēdax. vñ hodie adimplet quod dicit osee. iii. non ē
 veritas nō ē mīa nō est sciētia dei in terra sed furtum ho-
 micidiū et adulteriū iundauerūt etc. Et ysa. lix. dicitur qz
 corruit veritas in plateis et equitas nō potuit ingredi. sz
 illi qui sunt discipuli dñi debēt omnē falsitatem et omnē
 dolū et omnē infidelitatē fugere: et debent habere triplicē
 veritatē quā docet spūs sanctus veritatez doctrine vite et
 iusticie. prima habetur per donum sapiētie et intellectus
 secūda per donū fortitudinis. tertia per donū consilii qz
 donū consilii est illud quod dicitur mat. vii. quecūqz vul-
 tis vt faciant vobis homines eadē facite illis. illud docet
 veritas iusticie. rogemus spiritū sanctū vt iesus christus

Thom

capitulum de veritate

mittat in cordib⁹ nostris ad nos cōsolādū ⁊ nos docēdum
oēm veritatē doctrine vite et iusticie. qđ nobis p̄stare di
gnet⁹ ipse iesus christus amen.

Dñica. iiii. post octauā pasche fmo. xxxi.

Siquid petieritis prēm meū ī noīe meo dabit vobis
2c. io. xi. In istis verbis possum⁹ tria cōsiderare. Pri
mū est videre q̄s est ille pater quē debem⁹ petere. et sciē
dum q̄ est pater glie. Scđm qualis dz esse petitio iusti si
ue qualiter debeat petere patrē glorie iust⁹. Tercū est
quid ē illud qđ debet iustus a deo petere. Quartū est
quod iust⁹ debet a deo petere: ⁊ sciendū q̄ ī christi noīe ⁊
hoc ē qđ dicit hic. si quid pe. pa. me. ī no. me. 2c.

Petere debem⁹ audacter deū ppter tria.

Primū est qz est misericordia plen⁹ et misericors dñs et
benign⁹ et qz larg⁹. Primū ē qz est misericordia plen⁹ et
misericors nobis cōpaciendo. vnde psal. misericors et mise
rator dñs. Idē mīa dñi pleā ē terra. Scđz ē qz ē benign⁹ ī
preces nrās auscultādo et illas dulcit⁹ admittēdo maxie
qñ homo mouet⁹ ad petēdū p salute. Tercū est qz larg⁹
est magna munera largiēdo. vñ sicut dicit⁹ iac. i. oib⁹ dat
affluent⁹ et nō impperat. vere ipse larg⁹ ē imo largissim⁹
fuit filiū suū cōsubstācialē sibi vnigēitū et coeternū dare
ī nostre redemptionis preciū. vñ apō. ro. viii. qui p pno
lio suo nō pepcit sz p nobis oib⁹ tradidit illū ⁊ cū illo no
bis omīa donauit. Scđm ē videre quō iust⁹ debet petere
patrem glorie

Petere debet iust⁹ quattuor modis.

Et sciendū q̄ quattuor modis p se dz pete⁹. discrete deuote
et assidue. Primo dico debet petere p se. pro se bene pete
bat psal. dicens miserere mei deus quonīa in te confidit
aīa mea. p se debet iust⁹ petere deū patrē qz sepe exaudi
tur homo et facilius qui petit p se q̄ homo qui petit pro
aliq⁹ alio indigno. vñ samuel nō ē exaudit⁹ p saule. vt ha
betur. i. regum. xvi. vnde legitur q̄ domin⁹ dixit ad samu
elem. vsquequo tu lūgis saul cum ego proiecerim eū ne
regnet super israel. sed bona bester vt habet⁹. vii. exaudi

97

ta ē qz pro se ipā postulauit assuerum dicens ei. da michi
 animā meam p qua rogo si inueni gratiam tuā corā ocu
 lis tuis zc. hic dicit. Siquidem patrē meū in nomie meo
 dabit vobis non dicit aliis immo debet iustus primo pete
 re pro se. Scdo debet petere discrete et discreta debet eē
 peticio iusti ad hoc exaudiat. scz discrete petit qui pzo
 patri eternū regnū petit z qz pzo illud querit. scdm q
 dicit math. vii. Primo querite regnū dei et iusticiā eius
 z hec omia adiūciēt vobis. discretio ptinet ad salutē quia
 discretio docet q nichil cōtrariū saluti petat nec quera
 tur. ad discretionē ptinet q bonū petat. vñ bonū aliqñ pe
 titur sed nō bene sicut fecit balaam numeri. xviii. q cū vi
 dissest castra filioz israel dicit. moriat morte iustorum aia
 mea et fiāt nouissima mea horum similia. Indiscreta fuit
 huius peticio. qz vt iustus mori petebat: sed vt reprobis
 z stultis viuere volebat. similiter habet math. xx. de fili
 is zebedei qui petierūt regnum electorum ate passionis
 sue supplicium. et rñdens ihesus dixit illis. nescitis quid
 petatis potestis bibere calicē quē bibiturus sum. indiscre
 ta fuit hec peticio filioz zebedei qui volebant fieri cō
 sortes cōsolationis: sed nolebant fieri socii passionis. Item
 tercio debet deuote petere qz qñ est deuota petitio iusti
 tunc exaudit de facili et hoc bene figurat. i. reg. i. de an
 na vxore archane de qua dicit ibi. cū esset anna amara anio
 orauit flēs largiter scz vt cōciperet et pareret et exaudi
 ta ē. vñ dicit heli. vade in pace et deus israel det tibi pe
 titionē quā rogasti eū. similiter. iiii. reg. xx. legitur q cū
 egrotaret ezechias conuersus a d parietē orauit cum lachzi
 mis et exauditus ē. Item debet pete assidue. vere assidua
 debet esse iusti petitio et et tē de facili exaudit. vñ thess.
 .v. sine intermissione orate. et iac. v. multū valet depreca
 tio iusti assidua. De istis tribus vltimis scz q iust⁹ debet
 pete discrete deuote et assidue dicit chrtus. luce. x. peti
 te scilicet discrete et accipietis querite deuote et inueni
 etis pulsate assidue et aperiet vobis. omnis enī qui petit
 accipit sic. et qui querit inuenit quia pulsanti sic apiet.

discretio respicit salutem deuotio pietatē assiduitas per
seueratiā. Ita quattuor sunt que debent esse quia debz
iustus orare et petere pro se ad salutem pie perseuerat.

Petenda nō sunt quinque.

Tercium est videre que sūt illa que iustus nō debz petere.
Et sciendū q̄ quibz sūt q̄ petūt mali. mundanū honore vite
longitudinē nō ad petendū: sed potius ad diuitias cōque
redū et ad delicias carnis sue faciendū. silitur petūt diui
tiarū abundantiā in iuriarū suarū ultionem et sapiētiam mū
di. illis qui talia petūt. dicit^r iaco. iiii. petistis et nō acce
pistis eo q̄ male petistis etc. Certe ista quibz nō sūt petē
da. Primo bonoz mūdanz et nō ē appetēdus qz iflat et ex
cecat. vñ hiero. bonoz mūdanz dicit^r spuma fumus somn⁹
spuma dicit^r qz iflat: fumus qz excecatur: somnus qz nunq̄
homini verā requiem dat. qz cito trāsit sicut somnus.

Diuitie nō sūt appetēde et hoc ppter tria.

Itē diuitie nō sūt appetēde multum et hoc propter tri
a. **P**rimo quia nō replent possidentem. puer. xiii. venter
impiorū insatiabilis est. bern. temporales diuitie sūt mē
daces quia promittunt dominū et faciunt seruitutem p
mittunt securitatem et incutunt timorem promittūt sa
turitatem et esurire faciunt promittunt delicias et faci
unt tristitias. **S**ecundum est quia non sustentant confi
dentem in se. vnde ipse est baculus arūdineus qui exteri
us ē decorus et intus ē vacuus. qui credit sustentari ab il
lo et credit in illo et cōfidit in illo cadit in luto. vñ prouer.
xi. qui cōfidit in diuitiis corruet. et psa. xxvii. ecce. confi
dis super baculū arūdineū cōfractū super egiptū. Terci
um ē qz nullū faciūt fructū vtilē nisi iteritū inferni. vñ ec
cle. vi. qui amat diuitias fructū nō accipiet ex eis. .i. nisi
iteritū et perditionē. vñ aplūs. i. thi. v. qui volunt diuites
fieri huius seculi incidūt in laqueū et intentationes dyabo
li et desideria multa et nociua que mergunt homines in
iteritū et perditionē. ideo dicit hiero. tutū ē nichil habere
nec amare diuitias. certe diuitie nō sūt petēde a dō pa
tre summo rege. quia si quis ouū et aliquid parū a rege

frangere peteret videret regi derisio: et tã parvũ nō daret
 Similiter qui petit a summo rege ista tpãlia caduca que
 quasi stercoza sunt et reputat ab apost. phil. iiii. nō impe
 trat illud qđ petit cũ tãti regis sit dare eterna. Itē in iu
 riaz vel inimicorũ ultio nō ē petēda. qz istud ē cōtra carita
 tem. qz caritas docet inimicos suos diligere. math. v. Di
 ligite inimicos vros et orate p psequētibz vos. Itē vite
 lōgitudinē q multũ nō ē petēda nisi ad pñiam faciēdā vel
 ad vitā emēdendā. et hoc bñ figuratũ est. iiii. reg. iiii. de sa
 lomone quē dñs regem cōstituit sup israhel ppter dauid
 patrē suũ cui dñs apparuit p somnũ dicens. postula quid
 vis vt dem tibi: et ipse petiuit sapiētia vt posset iudicare
 populum suũ et discernere iuter verũ et falsũ. Cum aut
 hmōi rem postulassz placuit dño: et dixit ei. qz postulasti
 verbũ hoc et nō petistis dies multos. ecce vite longitudo
 necnō diuitias: ecce diuitiaz abūdātia: aut aīas inimico
 rum tuorũ: ecce inimicorũ ultio. sed postulasti sapiētiā ad
 discernēdũ iudiciũ: ecce feci tibi fm sermones tuos et de
 di tibi cor sapiēs et intelligens ita vt nullus ante te fue
 rit similis tibi. sz et hec q nō postulasti dedi tibi nec post
 te futurus sit similis tibi scz diuitias et gloriā vt nemo
 tibi similis sit in regibus. Itē mūdi sapiētiā nō est mul
 tũ petēda quā multi petūt: qz inflat. eccle. i. in multa sapi
 entia multa indignatio. et. i. corin. xiii. sciētia inflat: cari
 tas autem edificat. Itē qz sicut dicit apost. i. corin. iiii.
 sapiētia huius mūdi stulticia est apud deũ. item iac. iii.
 sapiētia ista terrena ē animalis et dyabolica. de ista peti
 tionē dicit apost. i. corin. i. videri signa petunt et greci sa
 piētiā. Ista quinqz nō debet iustus petere.

Petere debet iustus quinqz hic in via.

Sciendũ ē aut q quinqz sunt q dz iustus petere hic in
 via. Ipse debet petere fidē: spē: et caritatē: dei sapiētiā:
 eterni gaudiū penitudinē. preterea fidē q est de inuisibili
 bus et spē que est de celestibus gaudiis: et caritatē q pte
 net ad deũ et proximũ suũ. Hi sunt tres panes quos
 amicus petebat ab amico suo. luc. xi. amice cōmoda michi

tres panes scz veram fidem et spē ⁊ caritatē quoniā amī-
cus meus venit de via ad me et zc. Amic⁹ a quo mutuāt⁹
istī tres panes ē deus pater qui est fidelis amicus. eccle.
.vi. fidei amico nulla ē cōparatio. amicus veniēs de via
animus ē per vagationē desideriorū qsi de ambulās p lon-
gā viam fatigatus hic tūc de amico suo tres panes petit
scz spem fidem et caritatē. et debet ponere illos esurienti
animo. Sed notādū q spes fides caritas dicūtur panes
qz reficiūt affectū ⁊ intellectū. Item quarto debz petere
dei sapiētiam. vñ iac. i. Si quis vestrū indiget sapiēcia
postulet a deo et dabit⁹ ei. Ita sapiēcia appēda ē et pe-
tēda est qz pudica est et pacifica et modesta. iac. iii. sapi-
entia q de sursum est. Prīmū quidē pudica ē et pacifica et
modesta p effectū qz facit hominē pudicū pacificū mo-
destū ⁊ sic de aliis. Item quito debet q̄rere eterni gaudi
plenitudinē. vñ ī isto euangelio dicitur. petite et accipie-
tis vt gaudiū vestrū plenum sit. gaudiū nostrū tūc plenū
erit qn erimus ī paradiso in corpore et aia et videbim⁹ de-
um facie ad faciē. quoniā videm⁹ nūc p speculū et ī enig-
mate sicut dicit⁹. i. corin. xiii. Quartū ē videre quō debe-
mus ista petere. et sciendū q ī nomie iesu. i. saluatoris sic
ipē dicit hic: et h⁹ est quod dicit. si quid petieritis patrē
ī nomie meo dabit vobis. istud nomen ē nomē gloriōsū et
laudabile. psal. a solis ortu et occasu laudabile nomen dñi
et sicut dz puer xviii. hec est turris fortissima nomen dñi
ad ipsum fugit iustus. et sicut ro. x. ait Quicūqz iuocave-
rit nomē dñi salu⁹ erit. In nomie dñi ihesu debet petere
deū patrē iustū vt verā fidem det ei et certā spē ⁊ carita-
tem et dei sapiētiam hic in presenti et ī futuro eterni gau-
diī plenitudinē. Istud cōcedat nobis ihesus christus fili⁹
dī amē.

Dñica. v. i. fra octauā ascen. s. mo. xxxii.
um venerit pacit⁹ quem ego mittā vobis a pa-
tre spiritū veritatis q a patre pcedit ille testi-
moniū phibebit de me zc. In istis verbis possū⁹
videre ad quid faciēdum veit spūsanctus in mundum et

possumus dicere q̄ ad quinq̄s.

Spiritus sanctus venit in mūdū ad quinq̄s.

Prīmū ē ad testimoniū de christo perhibēdū. vñ. dicit^r hic. Cū autē venerit pactus ille testimoniū 2°. Sed sciendū in primis q̄ christus habuit multa testimonia. ipse huit testio niū q̄ erat verus hō 7 ver⁹ deus. i. io. v. tres sūt qui testio tniū dāt in terra. s. de christo. scz spūs aqua 7 sanguis 2° Spūs. i. aīa huāna christi quā emisit in passione. Aqua et sanguis qui fluxerūt de latere ei⁹ qd̄ fieri nō posset si ve rā carnis naturā nō hēret. s. cū ante passionē sudor ei⁹ fa ctus ē sic gutte sanguis ondūt veritatē carnis et ita spūs aqua 7 sanguis testes sūt huānitatis christi. similiter sicut dī io. v. tres sūt qui testimoniū dāt in celo. s. de diuinitate christi q̄ verus de⁹ ē. pater verbū et spūs sanct⁹. et hī tres vnū sūt in essentia. pater testimoniū dedit ī baptismo qñ ip se christus baptisatus fuit in iordane a beato iohē. vt hēt^r mat. iiii. Et in trāsfīguratōe in mōte thabor. qñ dixit hic ē filius meus dilectus in q^o michi bene cōplacui ipsū audi te. Verbū. i. ipse filius dedit testimoniū de se qñ trāsfīgu ratus ē. qz ibi spēm sue gloriificatōis ostēdit. similiter spūs sanctus dedit ei testimoniū qui super christū baptisatū in specie colūbe descendit. vel qñ ad iuocatōnē nominis christi corda credentiū adimpleuit. Itē io. baptista dedit ei testi moniū. vñ io. i. fuit hō missus a deo cui nomē erat iohānes hic veit in testimoniū vt testimoniū perhiberet de lumine. Testimoniū eius fuit qñ dixit et cum digito ondūt ioh. i. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mūdi. hic ē de q^o dixi: post me veniet qui ante me fact⁹ ē 2°. Itē opera e. ius dederūt testimoniū ei⁹ in miraculoz ostēsiōe 7 opatōe vnde ipē dicit io. v. opera que ego facio testimonium perhi bent de me. Itē apostoli dederūt ei testimoniū in sua passio ne et in sua predicatōe et in miraculoz operatōe et h^o est qd̄ ipse docet eos. vt hēt^r io xvi. Et vos testimoniū perhi bitis de me. et actu. iiii. q̄ reddebant apostoli testimoniū de resurrectione iesu christi. illud testimonium dederunt apostoli per predicatōnē et per miraculozū operationem

n iii

et per manuū operatōē et per passiōē quam sustinebāt
pro ipso et hoc fuit post spūsancti acceptiōem. bñ actu.
i. accipietis virtutē spūsancti superuenientis in vos et e
ritis michi testes in hierusalē et in omī iudea siue sama
ria et vsq; ad ultimū terre. tot testiona habuit chris¹ et
multa alia q; fuit verus deus et verus hō. et q; a mortuis
resurrexit. s; bone iesu credibilia sūt testiona. psal. testio
nia tua credibilia sūt nimis. idō maledicti sūt illi hereti
ci et excōmunicati qui nō credant q; iesus filius dei fuit
verus deus et ver¹ hō et q; tertia die resurrexit a mortuis
Certe ad h^o veit spūsanct¹ vt testioniū phiberet de chri
sto q; ver¹ deus et verus hō esset. et h^o ē qd dī. cum vene
rit paracletus ille testioniū perhibebit de me. Itē ipē dat
testioniū de nobis q; sum¹ filii dei. ro. viii. ipse enī spū¹
reddat testioniū q; sum¹ filii dei. vere sicut dicit^r. i. i. v.
qui credit in filiū dei habet testioniū dei in se. scz pē fili
us dei per fidē. ad perhibēdū ergo testioniū de conito et
de nobis veit spūsanctus scz q; sum¹ filii dei i fide. **S**e
cūdū ē ad docēdū. bñ io. xiiii. paracletus quē mittet pater
in noīe meo ille docebit vos oīa. ad docēdū nos veit quo
fidie in cordibus nrīs qñ mūda sūt a pctō mortali.

Spiritu sanctus venit ad docēdū nos
tria. veritatē vite doctrine et iusticie.

Et sciendū est q; ad docēdū nos tria veit spūsanct¹ scz
ad docēdū nos omnez veritatē. bñ io. xvi. cum venerit ille
spūs veritatis docebit vos omne veritatē sed triplex ē ve
ritas vite doctrine et iusticie. Veritas vite ptinet ad om
nes fideles. Veritas doctrine ad doctores et predicator
es. s; veritas iusticie ad prelatos eccīe et iudices. Veri
tas discretōis oīm ē magistra. **D**iscretō triplex.
Est aut triplex discretō. Prima ē iter bonū et malū et istā
discretōē docet veritas vite. quia docet declinare a ma
lo et facere bonū. de ista veritate dicitur psa. xxxviii. dic
ibi eze. memēto queso dñe quō ambulaueri corā te in veri
tate et corde perfecto. Scda ē discretō iter rectā noticiā
et errorē. hāc discretōē docet veritas doctrine. q; astringit

certitudinē cognitiōis et veri intellectus ⁊ ostēdit decep-
tioneꝝ erroris. de ista veritate dicit⁹ exo. xxviii. vbi dicit⁹
moꝝ. pones autē in rationali iudiciū doctrinā et veritatē q̄
erunt in pectore aaron. **T**ercia est q̄ docet discernere in-
ter penas inferni et premia paradisi. Ista discretionē do-
cet veritas iusticie qz docet retribuere penas inferni ma-
lis et premia paradisi bonis. de ista veritate dicitur exo.
xxviii. vbi dicit⁹ ietro. moꝝ. pūde tibi viros in quibus sit
veritas et qui oderūt auaritiā ⁊ cōstitue ex eis tribunos
et decanos et cēturiones. et ista triplex veritas nichil dē
timere. nec ē dimittēda ppter aliquod parvū scādālū. vñ
versus. Iusticie vite doctrie scādala linq. Et illis qui istā
triplicē veritatē fecerūt et custodierūt aperiet⁹ porte pa-
radisi in fine. vñ psal. v. apite portas ⁊ ingrediat⁹ gēs iusta
custodiēs veritatē. De ista triplici veritate q̄re in illo ser-
mone precedēt. Cū venerit paracletus arguet mundū de
peccato ⁊c. Itē venit ad docēdū predicatorēs et doctores
legē diuinā scz nouā et veterē ⁊ beatus est ille quē docet
spūssact⁹ de lege domini. psal. beat⁹ homo quē tu erudie-
ris dñe ⁊c. venit spūssanctus ad docendū predicatorēs sa-
cra eloquia. qz qñ alios docēt a se nō loquēt⁹: s; a spūsan-
cto et nūq̄ de sciētia sua vel doctrina debent gloriari ne
supbire. vñ dicit saluator christus aplis suis. math. x. nō
estis qui loquimini s; spūs patris vestri qui loquit⁹ in vo-
bis. Itē venit ad docendū nos dei volūtatē. vñ fren. i. de
excelsis misit ignē. i. spiritum sanctū in ossibus meis et eru-
diuit me scz volūtatē domini. ita dicit sancta mater ec-
clesia et fidelis aīa. vere ipse venit ad docēdum nos volū-
tatē dei. vñ psal. orat. doce me facere volūtatē tuā qz de-
us meus es tu ⁊c. quasi dicit. O pater celestis mitte spi-
ritū sanctū ad docendū me per ipsum volūtatē tuā qz de-
us meus es tu. et hoc debes facere qz tu es deus meus et
tunc spūssanctus deducet me in terrā rectam. i. ad celestē
patriam. Ad docendū g⁹ nos volūtatē dei venit et cer-
te que sit volūtas dei docz agnus quē spiritūssanctus do-
cuit. vñ ipse dicit. volūtas dei est quā christus fecit et do-

cuſt. huilitas in cōuerſione ſtabilitas in fide verecūdia i
verbis iuſticia in factis in tēporalibz mīa in moribz diſci
plina in fratribus pax. amare in deo qđ pater ē timere qđ
deus ē chriſto nichil preponere ſciſ creatū. quia nec ipſe
quiſq; nobis prepoſuit qñ ſe morti pro nobis expoſuit.

Si hec fiāt tūc fit volūtas dei in terris ad oīa iſta docēd
in cordibz noſtris veit ſpūſſanct⁹. ſicut dicit i. 10. ii. vñctō do
cebit vos de oībus

Terciuū ē ad corda pccōz mundandū
vñ pſal. cor mūdū crea in me de⁹ ⁊ ſpiritū rectū ⁊c. ⁊ eze.
xxxviii. dicit dñs. effūdā ſuper vos aquā mūdā et mūdā
bimī ab oībus inquinamētis veſtris et ab vniuerſis ydolīs
veſtris mūdabo vos. et dabo vobis cor nouū et ſpiritū no
uū ponā in medio veſtri. **Q**uartū eſt ad pccōres mortu
os morte peccati viuificandos. vñde eze. xxviii. dicit dñs
iiii^o vētis ſpūs veni ⁊ iſulſa ſup iſerfectos iſtos ⁊ reui
uiſcent.

Ventus q̄druplex.

Per iſtos quattuor vētos ex quibz ſpūſſanct⁹ dicit⁹ ve
nire ad viſitādos pccōres mortuos vel interfectos. morte
peccati ſignificari pñt iiii^o cōſideratōes quas hō pecca
tor debet in ſe ſepe cōſiderare. Per primū ventū qui pue
nit ab oriēte pōt hēri cōſideratō nrē fragilitatis ⁊ natū
tatis. Per ſcđm qui veit ab occidēte pōt ſignificari conſi
deratō mortis. de iſtis dicit chriſtus mat. viii. ab oriēte ⁊
occidēte multi veient et recūbent cū abrahā yſaac et iſa
cob in regno celoz. Per terciū vētū qui veit ab aquilone
qui ē frigidus ventus et a quo omne malū pandet⁹. vt ha
bet⁹ iere. i. pōt ſignificari cōſideratō tētatōis dyaboli.
vel cōſideratō eterne dānatōis. Per quartū qui venit a
meridie qz in meridie dicit ſol eſſe in ſuo maiore caloze pōt ſi
gnificari cōſideratio dñice paſſionis et feruor caritatis
quā chriſtus habuit erga nos qui fecit ei ſuſtinere mortē
quā p nobis ſuſtinuit in cruce. Preterea in meridie q̄ dicit
hora ſexta poſit⁹ fuit in cruce ſicut dicūt aliqui euāgeli
ſte. et iō p vētū puenientē a meridie pōt ſignificari optie
cōſideratō ⁊ recordatō dñice paſſionis. de iſta meridie di
cit ſponſa cant. i. indica michi quē diligit aīa mea vbi pa

scas ubi cubes in meridie. De istis iiii^o consideratōibus
 dicitur simul gen. xlii. ubi dicit dñs ad abrahā. leua oclōs tu-
 os in directū et vide a loco in q^o nūc es ad aq̄lonē et meri-
 diē et oriētē et occidentē ab istis iiii^o bētis. i. ab istis iiii^o
 consideratōibz veit spūssanct⁹ ad viuificandū pccōres mor-
 tuos. s. morte peccati. **Sextū** ē ad corda nrā frigida in a-
 more dei accēdēdū vñ luc. x. dicit ipē chzistus. ignem veni
 mittere i terrā et qd volo nisi vt ardeat. Iste ignis ē ignis
 spūssancti. hic ē ignis qui semp dicitur ardere in corde viri iu-
 sti et h^o ē qd pcepit dñs leuit. v. ignis semp i altari arde-
 bit. Rogem⁹ ipsum filiū dei vt mittat nobis et in cordib⁹
 nrīs spiritūsanctū vt doceat nos oēm veritatē et munde-
 nos ab oibus peccatis nrīs et viuificet nos de morte pec-
 cati ad vitā grē et vt accēdat nos ad amorē suū. Illud con-
 cedat iesus chzistus filius dei amen.

In die sancto penthecostes. sermo. xxx.

I quis diligit me s̄monē meū seruabit et pater
 meus diliget eū et ad eū veniemus et māsiōnē a-
 pud eū faciemus io. xlii. **In** verbis istis tria
 sūt considerāda. **Primū** ē de chzisti dilectōe. s. q̄re dēmus
 eū diligere qd notat⁹ cū dicit si quis diligit me. **Scdm**
 est de s̄monū chzisti obsequatōe et q̄re et quō debem⁹ s̄mo-
 nē chzisti seruare. et h^o notat⁹ cū dicit. sermonē meū serua-
 bit. **Tercū** ē de aduētū totī trinitatis i nobis et de ei⁹
 in nobis māsiōne et quō tota trinitas dicitur ad nos venire et a-
 pud nos manere et h^o notat⁹ cū dicit et ad eū veniemus.

Diligēdus est deus ppter septem.

Primū g^o est videre q̄re debemus chzistum diligere. Et
 sciendum qd chzistus diligēdus ē ab omnibus propter sep-
 tē. **Primū** est qz humilis fuit corde et super omnes homi-
 nes benignus vñ ipse dicit. mat. x. discite a me quia mitis
 sum et humilis corde. vere ipse mitis fuit vt pz in veloci-
 tate peccatorum ad penitentiā et ad suam misericordiam
 receptiōē vt patet in beato matheo apost. math. ix. et in
 maria magdalena luc. vii. et i filio pdigo luc. xv. istos ad
 misericordiā recepit tūc cū venerūt ad miam suā vnde

ipse benignus et misericors est erga peccatores quia tacito peccato-
res recipit ad suam misericordiam cum peccatum suum derelinquit et ad ip-
sum se convertunt per penitentiam. unde psalmus. lx. derelinquat impius
viam suam et vir iniquus cogitationes suas et reuertatur ad do-
minum et miserebitur eius quoniam multus est ad ignoscendum. et
ioel. ii. convertimini ad dominum quoniam benignus et misericors
est patiens et multe miserie et prestabilis super malicia. **S**ecun-
dum est quia est speciosus. ipse est cuius sol et luna pulchritudinem
mirantur et a quo habent suam pulchritudinem et suam claritatem. de
ipso dicit psalmus. speciosus forma pre filiis hominum. et sapi.
vii. dicitur. quod ipse cado lucis eterne est speculum sine macu-
la. et cantus. i. dicit sponsa. dilectus meus candidus et rubicu-
dus propter caritatis fervorem. **T**ercium est quia est largus imo
largissimus. quia tria habet que dedit nobis: angelos ad nos cu-
stodiendum. psalmus. angelis suis deus mandavit de te etc. et psalmus.
lxi. super muros tuos iherusalem constitui custodes. id est ange-
los. unde sicut ait hieronymus. quilibet tacito cum natus est habet unum an-
gelum a deo deputatum ad custodiendum animam suam. Item dedit et
dat nobis quotidie bona fortune ad nos nutriendum. ipse est
sicut dicit apostolus. ii. corinthios. ix. qui ministrat semini seminanti et
panem comedenti. de istis bonis dicit psalmus. cantabo domino qui
bona tribuit michi etc. et iob. ii. si bona suscepimus de ma-
nu domini. quare autem mala non etc. in hoc largus est: et ipse
largissimus fuit in hoc quod corpus suum et semetipsum ad nos
reddendum dedit. Certe sicut ipse dicit iohannes. xv. maiorem cari-
tatem nemo habet quam vitam suam etc. nec aliquis potest facere maiorem
caritatem alicui vel largitatem quam ponere vel dare seipsum ad
crucifigendum pro ipso. Ista largitatem nullus tamquam deus obliui-
sci. ideo dicit ecclesiastes. xxxix. gratiam fideiussionis tui ne obliui-
scaris. dedit vitam suam pro te. propter ista tria diligendus est quia
propter ista multum diliguntur homines scilicet quoniam sunt benigni speci-
osi et largi. si propter ista tria diliguntur homines mortales mul-
to magis christus creator noster quam homo est immortalis. diligendus
est propter ista tria scilicet benignitatem suam: speciositatem suam: largi-
tatem suam. quarto diligendus est propter hoc quia diligentes se dili-
git pater. viii. ego diligentes me diligo et qui mane vigilare

venit ad me invenient me. Quanto qz diligētes se vere ab
oī malo custodit. psal. custodit dñs oēs diligētes se et o. p.
d. Sextū qz vere diligentibz se pctā dimittit. vñ lu. vii.
d. de gloriosa magdalena. dimittit ei pctā multa quoniam
am dilexit multū. Septio qz diligētibz se coronaz glorie
pmittit. vñ iac. i. bñs vir qui suffert tētatōē quonia cū
pbat us fuerit accipiet coronā vite quā repromisit deus di
ligētibz se. imo sicut dicit apo. i. cor. ii. oculi nō vident nec
auris audiuit nec in cor hoīs ascēdit q̄ preparavit deus di
ligētibz se. ppter ista septē diligēdus ē christus ex toto
sz certe si quera ab aliquo vtrū diligat christus nō ē ali
quis qui nō responderet et diceret ego diligo eu sup oīa
ex totis vīsceribz cordis mei. sed n̄ pōt vere cognosci vtz
ille dicat verū q̄ christū diligat vere. nisi signa dilectōis
in se videretur habere. et q̄ sunt illa signa.

Signa septē quibz cognoscit an diligat deus.
Sciendū est q̄ septē sunt signa per que pōt bō cognosce
re vtrū christū vere diligat: et illa septē sūt signa et pba
totius dilectōis. **P**rimū ē qñ bō odit qd suus amicus o
dit: sed christus cū fuit in terra sup oīa odiuit peccatū. et
illd oñdit per bō q̄ voluit crucifigi vt peccatū cū eo cru
cifigeret. si quis diceret se tātū aliquē odire q̄ vellet cru
cifigi. vt ille quē odiret secū crucifigeret: omnibus vide
retur q̄ verum esset q̄ illum odio haberet. sic christus pec
catum odiuit. quia crucifigi voluit vt peccatum cum eo
crucifigeretur. vñd august. super illd collo. iii. in glo. ino
cens occiditur et peccatū crucifigitur. vere ipse nichil o
dit nisi peccatum et diabolū ppter peccatum. vñd sapi
xi. nichil odisti eorū que fecisti quod ē itelligendū nisi p
pter peccatū qd nō fecit ipse nō odit pctōis naturā sz in
iquitatē suā. vñ psal. dilexisti iusticiā et odisti iūquitatez
et. q̄ vere eū diligit ppter amorē ipsi d̄z odire oē peccatū
et oē malū. vñ psal. qui diligitis dñm odite malū. vere dñs
odit malū. i. peccatū et pctōres ppter sua pctā. vñd sapi.
xxv. tres spēs hoīm odiuit aīa mea. pauperē supbū ditem
medacē senē fatuū et isensatū. Scdm signū est qz debet

diligere omne bonū qđ amicus suus diligit. **S**ed notā.
qđ q̄ quattuor sūt que christus amicus noster spāliter di
ligit. ipse diligit veritatē. psal. ecce veritatē dilexisti et
nos debem⁹ ppter eius amorē oēm veritatē diligere. 7 h⁹
est qđ dicitur zach. viii. pacem et veritatē diligite ait do
minus exercituum. Itē ipse diligit iusticiā. psal. iust⁹ dñs
et iusticias dilexit 7 nos ppter ei⁹ amorē iusticiā debem⁹
diligere q̄ est in reddēdo quod suū est unicuiq̄. et ad hoc
monet nos spūssanc⁹ sap. i. diligite iusticiā maxie vos q̄
iudicatis terram. Itē diligit misericordiā et iudiciū
psal. misericordia domini plena ē terra: et nos propter a
morē eius debemus misericordiā et iudiciū facere 7 dili
gere. et h⁹ ē qđ requirit dñs a nobis. mat. vi. o homo indi
cabo tibi quid sit bonū quid requirit dñs tuus a te. rñq̄
facere iudiciū de te et circa teipsum 7 diligere misericor
diā q̄tū ad te 7 ad proximū tuū 7 sollicite ābulare cū dō tu
o. s. operādo bene. Itē diligit ipse super oīa cordis mūdici
am nichil aliud q̄rit nisi cor tuū. da g⁹ illi illud p cōfessi
onē purā vt possis eū videre per cōtinuā circumspectōnez
et nos ppter ei⁹ amorē debemus diligere cordis mūdiciā
et sic dicit⁹ puer. xxii. qui diligit cordis mundiciā habe
bit amicū regē. s. christū qui ē rex regū dñs dominatū vt
habet⁹ apo. xix. **T**ercium signū vere dilectōnis ē qñ hō
secūdū posse suū facit volūtātē amici sui quia hec ē ve
ra dilectō idē velle et idē nolle ita signū dilectōnis ē q̄ hō
christum diligit qñ secūdū posse suū voluntatē christi fa
cit in oībz. volūtātē aut christi debet quilibet facere secu
dū posse suū quia voluntas sua honesta ē. vnde. ii. thessa.
iii. hec ē voluntas dei sanctificatō vrā 2c. Itā volūtatez
dz facere qui christū vere diligit 7 suā volūtātē dz volun
tati dñi conformare vt dic apo. i. cori. vi. qui adheret dō p
amorē vn⁹ spūs ē cū eo p volūtatis cōfōritatē. **Q**uartū
signū ē cū hō oīa secreta et consilia sua amico suo reuelat
et ei ea dicit q̄ null⁹ inimico suo dicit cōsilia sua. vñ hec ē
vera dilectō amico cōsilia sua reuelare. vñ christus beato
iobā. euan. cōsilia sua reuelauit vt p̄z i apoc. rō fuit q̄ iō

hānes fuit discipul⁹ ille quem diligebat iesus chriſt⁹ 10. bl. ſiliter ſecreta ſua aliis aplis reuelauit qz ipōs dilige bat et amici eius erāt. vñ ipſe dicit. iā nō dicā vos ſeruos qz ſeruus nescit qd faciat dñs eius. vos aut dixi amicos qz oīa ſciz q̄ neceſſaria ſūt hoīb⁹ q̄cūz audiui a patre meo nota feci vobis. qui gº vere diligit chriſtū dz ei ſecreta ſua et cōſilia. i. pccā ſua reuelare p verā cōfeſſionē ⁊ totā vi tā ſuā ei oñdere: et hoc ē qd dicit ſponſus chriſtus ſponſe i. fidei anime. cant. ii. oſtende michi faciē tuā. i. vitam ⁊ cōuerſationē tuā ſonet vox tua in auribus meis per verā cōfeſſionē. vox tua vox dulcis. ⁊ facies tua decora. pſal. re uela dño viā tuam. i. vitā tuā et cōuerſationem tuam.

Quintū ſignū ē q̄ homo vere chriſtū diligit qñ ei cōtinu e ſeruit et p amore eius ſemp bona opera facit ⁊ illa vt i de deus gloriſicet⁹ exterius oñdat. vñ greg. pbatio dile ctōnis exhibitio ē operis. vere qñ ſum⁹ et ſcintille exeūt de camino magnū ⁊ verū ſignū ē q̄ ignis ē in camino ſilī ter qñ libenter et ſepe carnē ſuā p ieſu chriſto diſciplinat et macerat et ſiliter quando libenter pauperibus chriſti elemoſinas dat. ſignū ē q̄ vere chriſtū diligit. vñ bona o pera que facit homo ſūt ſigna vere dilectōis chriſti. iō dz i. 10. iii. diligamus eū nō verbo nec lingua: ſed opere ⁊ ve ritate.

Sextū ē qñ hō p amore ieſu chriſti nec tribulati onē aliquā tpālē nec mortē ſuſtinere metuit. vñ. i. ro. iiii. tior in caritate nō ē: ſed pfecta caritas foras mittit timorē Certe illd bñ manifēſtū fuit in beato paulo qui chriſtum vere diligebat ⁊ ppter amorē ipſi⁹ nichil ſuſtinere metu ebat unde ipſe dicit ro. viii. quis nos ſeparabit a caritate chriſti tribulatō an āguſtia an fames an nuditas ⁊c. poſt ea ſeqtur. certus ſū q̄ nec mors nec vita nec āgeli nec pñ cipat⁹ nec virtutes nec fortitudo nec inſtācia neq̄ altitu do neq̄ creatura aliq̄ poterit nos ſepare a caritate q̄ ē in chriſto ieſu.

Septimū ſignū ē qñ hō pcepta amici ſui bene cuſtodit. vñ 10. xii. dicit chriſtus. ſi diligitis me man data mea ſeruate. et 10. xv. vos amici mei eſtis ſi feceritis que ego precipio vobis. ſz quid pcepit dñs nobis ſciliz

decē precepta q̄ sunt in veteri testamēto . de quibz dicit
exo. x. non habebis deos alienos 2c. et vnū preceptū preci-
pit nobis in nouo testamento vt diligamus nos inuicē. vñ
io. xv. hoc ē preceptū meū vt diligatis inuicē 2c. signū gō
dilectōis ch̄risti ē vt precepta eius custodiamus 7 s̄monē
eius. vñ dicit hic. si quis diligit me s̄monē meū seruabit.
Secundū ē videre quare 7 quomodo sermones ch̄risti de-
bemus s̄uare et qui sunt s̄mones quos seruare debemus

Sermonē ch̄risti debemus ob̄s̄uare ppter tria.

Sciendū q̄ sermonē ch̄risti debemus ob̄s̄uare ppter tria.
Primū ē qz est medicina aīe. psal. misit verbū suū et sana-
uit eos dñs. et sapi. xvi. dicitur. neq; herba neq; malagma sa-
nauit eos dñe: sed sermo tuus qui sanat cīa. Secundū est
qz credētibus illum facit mortēz eternā vitare. vñ io. viii.
dicit ch̄ristus. si quis sermonē meum seruauerit mortem
eternam nō gustabit. Terciū est qz facit hominē beatūz.
vnde luce. xi. beati qui audiunt verbū dei et custodūt il-
lud. s̄z quomodo seruādus ē sermo domini in corde p amo-
rem et p iugē meditationē tanq̄ thesaurū in archa: tanq̄
miles in castro: et tanq̄ vinū in celario. vñ deute. vi. dicit
dñs moysi. erunt hec verba que ego precipio tibi hodie in
corde tuo et narrabis ea filiis tuis et meditaberis sedens
in domo tua. et puer. iiii. fili mi ascolta sermones meos 7
ad eloquia mea inclina aures tuas et custodi ea in medio
cordis tui.

Sermonē quadruplicē locutus est ch̄ristus in cruce.

Postea vidēdū ē qui sunt sermones bī ch̄risti quos de-
bemus s̄uare in corde nostro. Et possumus dicē q̄ qua^{or} s̄-
mones specialiter quos locutus est in tēpore passiōis sue
debemus in corde nō custodire et illos sepe ad memoriā
reducē. **P**rim⁹ s̄mo ē ille de q^o dicit lu. xxi. iudei cla-
mabāt alta voce pilato crucifige eū. et ipse dulcissim⁹ di-
cit. pater dimitte eis qz nesciūt quid faciūt: sermo iste fuit
mīe et pietatis 7 deuote orationis. qz ipse voluit orare
pro inimicis suis. in hoc dedit nobis exemplū q̄ debemus
orare pro inimicis nostris et pro persequentibus nos **E**t

104
hoc est qd dicit mat. v. **S**ecundus ē ille sermo quē dixit la-
troni hodie mecū eris in paradiso. In isto sermone notat
fructus cōfessionis et magna spes de venia pctōis et q
nullus dz desperare d mīa saluatoris. qz iste latro multa
tēpora cōsumpserat in latrocinio et vnū momētum quod
restabat ei de vita sua deo obtulit cum penitētia ideo me-
ruit audire istū sermonē. hodie mecū eris in paradiso.
Confessio istius latronis commendabilis fuit in tribus.
Primū quia proximū ex caritate correxit et hoc fuit qn i
crepauit latronē sociū iniquitatis et crucis qui dicebat
christo. luc. xxiii. si tu es christus saluum te fac et nos. re-
spōdēs alter increpabat eū dicēs. neq tu times deū qui
in eadē dānatōe es. **S**cōm est qz seipsum pctōrē accusa-
uit. vñ dicit. et nos quidē digna factis recipim. **T**erci-
um est qz christū deificauit eū eē immunē a culpa pīciā.
do dicēs hic nichil malī fecit. **T**erciū sūmo ē sitio. et p hō
nota in christo magnū desiderū nrē salutis. qz nec vinū
nec aquā nec aliū potū materialē sitiebat s3 solū aīaz no-
straz salutes sitis acerbis affligit hoīez q̄ fames. iō dic
sitio 7 nō esurio qz ardēter sitit salutes nostrā 7 opa salu-
tis iō caritas saluatoris debz nos multū mouere vt senti-
remus desiderū ipsius sitientis scilicet salutē nostram.
Quartus est. pater in manus tuas cōmēdo spiritū meū
2c. clamās voce magna emisit spiritus. **I**n isto sermone
notat et oñditur q̄ exitus huius vite multum formidabi-
lis est. videbat christus dyabolū in brachio crucis expec-
tantē. sicut habet in quadam glosa super thobiā. et hō vt
animā eius in qua nullum peccatū viderat raperet ad pe-
nā iferni si posset et hoc videns christus in manu sui pīs
spiritū commendauit. Certe non est aliquis qui nō debe-
ret multū timere huius vite exitum. quia multum crude-
lis est et non est aliquis qui nō videat demones in exitu
suo āte se. Istos seruat smones in corde suo qui vere dili-
git christū. Terciū ē videre quō tota trinitas veit ad nos
7 māsiōnē facit apd nos. 7 hō nota cū dicit. 7 ad eū veie-
mus et māsiōnē a. e. f. sicut dicit glosa super istum locum

deus venit ad hominē quādo homo venit ad eū. sed homo
venit ad eum credēdo et obediēdo et bene opando et cele
stia cōtēplādo et tota trinitas venit ad nos pater nos sua
potēcia roborādo filius nos sua intelligēcia illuminando
spūsauctus nos cōsolādo et ad amorē suū inflāmando. be
re ad hoc venit pater vt sua potencia nos corroboret qz ipē
ē fortitudo. psal. diligā te dñe fortitudo mea. filius vt nos
sua intelligēcia illuminet qz ipse ē illuminatio nostra. e
phe. v. surge q̄ dormis et exurge a mortuis et illuabit te
christus. qui dicit io. x. ego sum lux mūdi spūsauctus vt
nos cōsoletur: qz ipē ē consolatio nrā. vñ paraclit̄ dicit̄
.i. cōsolator et vt i amorē dei nos inflāmet. et ad hoc venit
et ad hoc mīctit̄ vñ luce. xii. dicit christus de spūsancto.
Ignē veni mittere in terrā et quid volo nisi vt accēdatur
venit ergo domin⁹ in nobis p suā gratiā s̄ mansionem fa
cit in nobis cum infusaz gratiā cōseruat et perseverātem
hōis mētē corroboret et illuiat et inflāmat et ad vitan
dū malū et ad faciendū quod bonū ē et honestū māsiōnē
facit i cordibus nostris tanq̄ i templo suo. qz dicit aposto
lus. i. corinth. iii. tēplū dñi sanctū est qd estis vos Rogē
patrē et filium et spiritūsanctum vt veniant ad nos p suā
gratiā et māsiōnē apud nos faciant vt possimus cū ipsis
in fine in eterna gloria manere. amen.

Dñica. ii. post pēthecostē s̄mo. xxxiii.
Homo qdam erat diues et induebatur purpura et
byssō et epulebat̄ quotidie splendide 2c. lu. xvi. di
ues iste quasi per reprobationem a deo ignarus suo noīe
non nominatur quia superbum ignorat dominus. vñde in
iudicio dicet superbis nescio vñ vos sitis. discedite a me
omnes qui opamini iniquitatem. luce. xiii. sed pauper suo
nomine nominatur q̄ si p approbatōz a deo cognit⁹ et hoc
ē qz oēs huiles pauperes cognoscit et approbat. vñ dicit̄
moysi. uoui te ex nomie exodi. xxxiii. et prouerbi. x. memo
ria iusti cū laudibus: nomē impioz putrescit. et. ii. thi. ii.
nouit dominus qui sunt eius. dicit ergo homo qdam erat

diues 2c. In h^o totali euāge^o sunt duo nobis cōsiderāda
Primū est que sunt cause et ratōnes ppter quas diues i.
iste cū morere^r in inferno fuit sepult⁹ et a deo reprobatus.
Scd⁹ ē videre q̄ sūt cause et rōnes ppter quas lazari⁹ in
sinu abrahe. i. in requie fuit ab āgelis deportat⁹ et appro-
batus a deo.

Diues epulo in quib⁹ peccauit.
Sciend⁹ ē q̄ in quib⁹ peccauit diues iste et illa quib⁹ fue-
rūt cāe et rōnes ppter quas ip̄e fuit a deo reprobat⁹ et in
inferno sepult⁹. Primū fuit q² peccauit in hoc q² diues e-
rat et q² cū diues esset diuitiis male utebat^r: et hoc bene in
subsequētibus oñditur. vere iste diues fuit diuitiis fortu-
ne non diuitiis grē et virtutū et ideo ipse non ē modo di-
ues diuitiis eterne glorie.

Diuitiarū tria sunt genera.

Vnde sciend⁹ ē in primis q² tria sūt genera diuitiarum
q² quedā sūt diuitie q̄ appellāt^r diuitie fortune vt sūt di-
uitie rex tēporaliū. de istis diuitiis dicit^r in psal. diuitie
si affluāt nolite cor apponere. Itē sūt alie diuitie q̄ appel-
lāt^r diuitie virtutū et grē. De istis d^r puer. x. lōgitudo ī
dextera eius et in sinistra eius diuitie et gloria. et ro. ii. an-
diuitias boitatis ei⁹ et patie et longuanimitatis cōtem-
pnūt. diuites istis diuitiis elegit dñs ad hñdū gloriā pa-
radisi. vñ iac. i. nōne pauperes elegit dñs in hoc mūdo di-
uites in fide heredes regni qd̄ p̄misit diligētib⁹ se. Itē
sūt alie diuitie glorie eterne. de istis d^r in psal. gloria et
diuitie in domo ei⁹. prime diuitie sūt periculose. scdē sūt
secure et p̄ciose. tercie sunt multū gloriose. de primis di-
uitiis sūt diuites isti auari cupidi seculares et usurarii et
amici mūdi. de secūdis diuitiis sūt dītes vere peitētes a-
mici dei. de terciis sūt dītes sancti iā habitātes ī glia pa-
radisi. de diuitiis fortune q̄ sunt multū periculose diues
fuit iste de q^o loquit^r hic. hō quidā erat diues 2c.

Diuitie fortune sūt periculose ppter tria.

Vere iste dītie sūt multū periculose et hoc ppter tria.
Primū q² nō sinūt hoīez illas possidēre q̄escere n̄z dormi-
re. vñ eccle. v. nec cū p̄xis suis pacificū eē. vere. n. n̄ sinūt

hominē illas possidentē quiescere. vñ eccle. v. saturitas di-
uitis nō sinit eū dormire. siliter nō sinit eū cum proximis
habere pacē. vñ gen. xxxvi. dicitur q̄ iacob et esau nō po-
terāt simul pacem hēre nec habitare. qz diuites erāt val-
de. et gen. xiii. dicitur q̄ rixa erat inter pastores abrahā et
inter pastores loth quia diuites erant valde. **S**cđm est
qz boies sepe ptrabūt ad peccatū. vñ eccle. xi. si diues fu-
eris nō eris immunis a pctō. **T**erciuū ē qz multotiēs impe-
diūt hominē ad paradisū veire. vñ lu. xvi. dicit q̄ contrista-
tus ē iuuenis qñ dñs dixit ei. vade vēde oia que habes et
da pauperibz. videns iesus illū tristē dicit q̄ difficile est
habētē pecuniā itrare regnū celoz. certe istū diuitē tristē
ad multa pctā traxerunt diuitie sue. et illum itrare impe-
dierūt ad paradisum. qz illis male vtebatur.

Peccat hō tripliciter per diuitias.

Vnde sciendū est q̄ tribus modis peccat hō in diuitiis for-
tune. Primo illas nimis amando et amatas retinēdo. In
hoc peccant isti auari laici et clerici qui hñt tot diuitias
q̄ putrescūt in archis suis et vident paupes christi mori-
entes fame et nichil volūt de diuitiis suis erogare. sicut
habēt tot paria vestimētōz pendētū in particis suis. que
a tinea comedūt; et tñ nolūt vnū parū vestimētū et ve-
tus dare paupibus christi. cū vidēt eos frigore mori in hy-
eme. talibus dicit bt̄s iacob. iac. v. agite nūc diuites. i.
auari plorate ululātes in miseris vris que eueniēt vobis
diuitie vestre putrefacte sunt et vestimēta vestra a tinea
is comesta sūt etc. certe sicut dicit eccle. v. qui amat diui-
tias fructū nō capit ex eis: scz in mortē eternā tales diui-
tie cōseruate sunt in malū dñi sui. sicut dicit eccle. v. maior
īfirmitas quā vidi sub sole diuitie cōseruate in malū dñi
sui. In hoc peccauit ille diues qui dicebat aīe sue. lu. xii
multa bona aīa mea habes in āno plurimos q̄ esce coīde
bibe epulare etc. Dixit aut illi deus. stulte hac nocte repe-
tēt aīaz tuā a te scz demones que aut parasti cuius erunt.
Scđo male aquirēdo vt isti raptōres bedelli et milites et
isti vsurarii et cupidi et ifideles mercatores qui volūt di-

uites fieri p malas et infideles negatōes et malas acqui-
sitōes. Isti faciūt ppriis manibus laq̃os de quibus suspē-
dunt^r scz in īferno. vñ. i. thi. vi. qui volūt diuites fieri scz
male acquirēdo incidūt in laqueū et tētationē dyaboli et
desideria multa et nociua q̃ mergūt hominē in interitum
corpoz et pditionē aīarū. In hoc peccauit ille villicus ini-
quitatis qui defraudauit dñm suū. sicut hēt^r luc. xiii. sed
certe iustū ē qui alios decipit q̃ ipse decipia^r. ideo dicit^r
ysa. ii. be qui predaris nōne et ipse predaberis. et beatus
augu. dicit. nemo pōt iniustū lucrū accipe sine iusto dam-
no vbi iniustū lucrū in archa: dānū in cōsciēcia: tulit bestē
et pdidit fidē: acquirit pecuniā ⁊ amittit iusticiā. Tercio
peccāt illis male vtēdo. talibus pmittit dñs eternā dāna-
tionē. lu. vi. be vobis diuitibus qui hētis hic cōsolationē ⁊
bestiā. In hoc peccauit diues ille. de q^o hēt^r hic nō q̃ ali-
ena rapuit: s; q; paupibus sua nō dedit ⁊ q; diuitiis suis
male vsus fuit. miser ⁊ miserabilis cecus oculis cordis et
nudus oībus virtutibus. vñ de illo pōt dici illud apoc. iii.
quod dicit añ testis fidelis angelo laodicie. tu dicis q; di-
ues sū et locupletatus: q; nullus egeo et nescis q; miser
et miserabilis es et paup et cecus ⁊ nudus. **S**cđm fuit
in q^o peccauit: q; vestimētis nimis preciosis iduebat^r. vñ
dicit^r hic q̃ iduebat^r purpura et bysso. purpura sicut dicit
glo. ē color regis hit^r cōchis marinis ferro circūcisus emis-
sa soli reges et ipatores h^o gñe bestis iduebāt^r. sicut dicit
beda. Bysso ē quoddā genus lini cādidi ssimī ⁊ mollissimī

Ornatus vestiū tribus modis est malus.

Sed sciēdū q̃ tribus modis peccāt hoīes et mulieres in
ornatu vestiū scz in preciositate: in mollicie: et in supflui-
tate. Primo in preciositate. vñ sup illud diues inducat^r
purpura et bysso. dicit grego. si suus cultus preciosarū ve-
stiū culpa nō ess; s; mo diuinus nō tam vigilāter expri-
met q̃ diues inducat^r purpura et bysso ⁊ apud inferos nō
torq̃ret^r. vñ idignū est putridū cadauer precisa veste or-
nari vñ possent multi paupes indui. sicut dicit beat^r gre-
gorius. nemo precisa vestimenta nisi ad inanem gloriam

q̃ ii

querit: ut honozal illoz aliis videat^r. Itē greg. nemo p^rci
osis vestimētis vult idui ubi a nemine pōt videri. Itē isti
plus diligūt alios q̄ seiplos qui tāto p^rcio pascūt alienos
oculos. Certe vestimenta ista p^reciosa vix pnt indui sine
pccō. et ideo d^r apoc. xviii. be ciuitas illa magna q̄ cincta
erat purpura et bysso et cocto. p^reterea dicit apoc. i. tbi.
ii. nolo mulieres esse in habitu ornato s^z cū verecūdia et
sobrietate ornātes se nō in tortis crinib⁹ auro aut argēto
et margaritis ⁊ veste p^reciosa. scdō in mollicie. vñ math.
xi. d^r. qui mollib⁹ vestiūt^r in domib⁹ regū sūt. q̄si dicat n̄
in domo sūmī regis. et super illd mat. iiii. iohēs hēbat ve
stimēta de pillis camellozū ⁊ c. dicit glo. seruus dei nō d^r
hēre vestimēta ad delectatōnē. s^z tātū ad tegēdū nudita
tē. vñ dicit beatus greg. nemo estimet in luxu atq³ studio
p^reciosarū vestiū peccatū deesse. q² si h^o peccatū l^r culpa
nō esset nullo^o dñs iohēs de asperitate vestimēti sui lau
dasset. mollicie in vestimētis ⁊ p^reciositatē nō d^r aliquis
querere. s^z sicut dicit apoc. i. tbi. v. habētes alimēta ⁊ qui
bus tegam^r his cōtēti sim⁹. certe in mollicie et p^reciosi
tate peccauit diues iste et ideo ab istis duob⁹ reprehēdit^r
a dño a p^reciositate et mollicie. cū dicit^r iduebat^r purpu
ra ⁊ bysso. **T**ercio peccauit in supfluitate. et h^o duplici
ter in magnitudine siue lōgitudine ⁊ multiplicitate ut i
sti papelardi in magnitudine qui trabūt vestes suas sup
lutū ut videāt^r boni ⁊ sancti. similiter in lōgitudine sepe
peccant iste dñe que longas caudas trabūt post se p^reci
osis vestimētis terrā iduētes ⁊ de nuditate ch^risti i pau
perib⁹ suis nō curātes. ipse caudis suis mouentes pulue
rē illū faciūt bonis viris laicis ⁊ clericis et sacerdotibus
bibere et illū faciūt sup altare dñi volare. multū debēt ti
mere ne dyabol⁹ sup caudas suas sede at et quiescat. sicut
legit^r de quodā sancto q̄ vidit dyabolū quēdā ridētē ⁊ q̄
fuit ab eo quare ridebat. dixit ei. ego video sociū meū eq̄
tātē sup caudā cuiusdā mulieris: que dū retraheret cau
dā suā ad se socius meus cecidit in lutū et iō risi. Itē pec
cauit in vestimētozū multiplicitate in hoc peccant multi

eres ille et viri illi qui volūt habere multa paria vestium
et multociēs volūt vestimēta sua melius a tineis comedi
q̄ christū in pauperib⁹ suis indui. s; eis dicet dñs in iudī
cio. mat. xxv. nudus fui et nō cooperuistis me. Ite maledī
cti in ignē eternū. et quare dicet eis illud verbū qz nō fe
cerūt illud qd̄ dicit dñs ysa. lviii. Cū videris nudū operi
eū et c. preterea qz cōsiliū euāgelii christi nō impleuerunt
de quo dicit luce. iiii. qui habet duas tunicas det alterā non
habenti. interli. supfluas. **Tercio** peccauit in peccō gule
quod notat⁹ cū dicit. et epulabat⁹ quotidie splendide. In
hoc q̄ dicit quotidie notatur superfluitas. in hoc q̄ dicit
splēdide studiositas in istis duob⁹ peccauit diues iste.

Diues epulo in quinq; peccauit.

Et sciend⁹ q̄ in peccō gule peccat homo quinq; modis que
notātur in hoc versu. Propere laute nimis ardēter et stu
diose. De istis quinq; modis quere in illo sermoē. ductus ē
iesus et c. Certe gulosi isti stulti sūt. qz primū q̄rūt vētris
regnū q̄ ē esca et potus q̄ regnū dei cū christus dicat. pri
mū querite regnū dei. et ro. xiiii. nō ē regnū dei esca et po
tus s; iusticia et pax et gaudiū in spūs sancto. ista dāt ini
mico suo s; carni cōtra spiritū concupiscenti. **Quarto**
peccauit qz lazaro nō cōpatiebat⁹. vñ dicit ibi. et erat qdam
mēdic⁹ noīe lazari qui iacebat ad ianuā ei⁹ vlcērib⁹ ple
nus et cupiebat saturari de micis q̄ cadebāt de mēsa diui
tis et neō illi dabat. hec ē maxia cā quare diues sepult⁹ ē
in inferno et quare nō ē cōsecut⁹ a dño miam qz nō habuit
cōpassionē de lazaro nec misert⁹ ē ei. et sicut dicit iac. ii. iu
diciū sine mīa fiet ei qz nō facit mīaz s; cū poss; facere il
lā. Certe diues iste fuit cōtrarius btō iob. qui dixit. xxxi.
si negaui paupib⁹ s; qd̄ volebāt si oculos vidue expecta
refeci si comedi bucellā panis solus et nō comedit pupill⁹
ex ea se. imprecatio male accidat michi. imo ip̄e dicit xx
ix. Cōpatiebat⁹ aīa mea paupib⁹ pater erā pauperū et c. q̄
bona ē cōpassio qz facit hēre regnū celoz. vñ ii. thi. ii. si cō
patim⁹ et regnabim⁹. In h⁹ peccauit ille diues quoniā cō
passionem nō habuit de lazaro. **Quinto** peccauit qz infer

conuiuas in mensa sua inutilia verba loquebat^r et h^o pōt
significari per hoc q^d cū mortuus esset et sepultus est in i
ferno leuauit oculos et vidit lazarū in sinu abzabe et cla
mauit. pater abzabā miserere mei et mitte lazarū vt inti
gat extremū digiti sui in aquā vt refrigeret linguā meā
qz crucior in hac flāma. linguā non habebat s3 p pctō lin
gue penā sustinebat. sicut iterlī. dicit. nā sicut mos ē cū i
ter cōuiuas sedit locacitati studuit. vñd ipē nō tātū vicio
gule. s. epulādo s3 in līgua peccauit in h^o peccauit multa
loquēdo iutilia verba in cōuiuis in mēsa sua. Certe malū
est et pessimū iter cōuiuas in mēsa loqui iutilia verba et i
honestā ē detractoria. qz sicut ait apo. i. cor. xv. corrūpūt
bonos mores colloquia praua. iō dicit salo. puer. xxiii. nō
li esse in cōuiuiis pctōz s3 vbi est potus supfluitas nec i
comestationibus eoz qui carnes ad vescēdū cōferūt. s. pro
ximoz et per detractōnē et certe nō solū carnes sed et iam
stercora comedūt. qz nō solū bonis operibz detrahunt sed
peccatis et immūdiis. vñ ipi sunt sicut carbones semp
iacētes inter stercoza. propter ista quibz qz diuitiis suis
male vtebatur et quia vestimentis nimis preciosis induc
batur et quia quotidie splēdide epulabat^r et quia lazaro
nō cōpatiebat^r et qz in mensa sua inutilia loquebatur se
pultus ē in iferno. qz ipē erat parrochianus dyaboli quia
reddebat ei primicias suas et decimas s3z principiū vite
et finē. de hac sepultura dici^r iere. xxi. sepultura asini se
peliet^r putrefactus et proiectus ēx portas hierusale^m s3z
in iferno. D q̄ta tormēta o q̄tam penā et q̄tū dolorem ha
bebat diues iste qui tātūz guttā aque ad refrigerendum
linguā suam a lazaro petebat et tñ guttā aque nō accepit
qui micā panis lazaro denegauit. Certe in iferno sunt in
finita tormēta et crudelissima et hoc multū deberēt time
re homines peccatores. quia sicut dicit ber. ibi est intolle
rabilis fetor et incōparabilis timor horribilis mors corpis
et aīe sine spe misericordie et venie. vñ ecclesia. in iferno
nulla est redemptō. **S**cōz est videre propter quas rōes
lazarus cūz mozeretur ab angelis in sinu abzabe fuit de

mei delectationē et hoc fāgit glosa dicens. cenabit mecum
qz delectabit^r de auxilio meo. certe pñs passio vel ipsa pe
niētia pprie nō dicit^r cena quia cena est post quā nō re
stat aliud cōuiuiū. de isto cōuiuiō qđ appellat^r pñia dicit^r
heller. i. ubi dicitur q rex assuer⁹ fecit grāde cōuiuiū cun
ctis pñcipib⁹ suis et pueris suis fortissimis persarū et me
dor inclitis et perfectis. c. Aduerus beatus interpretatur
et significat chzistū qui ē beat⁹ super oēs et ipē dī rex vt
habet^r psa. xix. est rex regū dñs dominatiū. Iste rex assu
erus chzistus ē qui tercio anno imperii sui fecit cōuiuiū
Primus annus pōt dici tēpus ante legē. Scđs ann⁹ tē
pus legis. **Tercio** ann⁹ ē tēpus grē. **In** isto anno scz i
tpē grē. i. in passione sua in mensa crucis fecit chzistus no
bis grāde cōuiuiū. Ad illud cōuiuiū scz ad imitātionem
chzisti inuitantur et vocant^r pñcipes et pueri icliti et p
fecti magni et parui diuites et pauperes. certe ad istud
cōuiuiū scz pñtis tribulatōis. primo debet veire qui vult
venire ad cenam eterne glorie i regno celoz. vnde beatus
paulus dicit act. xiiii. per multas tribulatōes et angusti
as oportet nos intrare regnū celoz. et beat⁹ gre. non pōt
quis ad magna premia perucire nisi per magnos labores
Prima g^o cena siue cōuiuiū ē penitētie et pñtis tribula
tōis ad quod dñs vocat nos. Panis de quo debēt peitē
tes comedere in isto cōuiuiō est labor ipsius pñie et sunt
ieiunia vigilie abstinentie pegrinatōes et discipline. et h^o
dicit psal. labores manuū tuarū et c. Preterea vinum de q^o
debent bibere penitētes in isto cōuiuiō ē vinū cōpūctōis
de quo dī in psal. potasti nos vino cōpūctionis.

Fercula quinq in cena penitentie.

Nota q in isto cōuiuiō dicūt^r esse quinq fercula. **Prī**
mu est peccati remissio et illuinatō grē. de hoc dicit psal.
Illumina oculos meos neq̄ obdormiā in morte neq̄ et c.
scz peccatū. vñ apo. ephe. v. surge qui dormis et exurge a
mortuis et illuīnabit te chzistus. vere qñ homo de pecca
to surgit et illō deserit omnino et qñ peitet q illud fecit
tūc xpūs illuīat aīaz suā p suā grāz. Scđs testamētū boē

consciencie et pure sicut dicit apo. ii. cori. i. nā glia nra hec
est testimoniū consciencie nre. **T**erciuū ē cōsolatio et cōfor
tatio spūsancti in laboribz pnie et qñ sumus in aliqua tri
bulatōe. vñ psal. fm multitudinē dolor meor cōsolatiōes
tue letificauerūt aiam meā. **Q**uartū pōt dici cōsidera
tio et cogitatio dñice passiōis. vñ tren. i. recordare paup
tis et trāsgressiōis mee absinchiū et fellis. et hebre. xii. re
cogitate eū qui talē sustinuit aduersus semetipsū cōtra
dictionē vt nō fatigemini animis vris deficiētes zc. **Q**ui
tū pōt dici peregustatō et cōsideratō iocūditatis eterne. et
hō dicit psal. gustate et videte quoniā suavis ē dñs. et gre
go. de cōsideratiōe iocūditatis eterne dicit. si cōsiderare
mus q et quāta sunt q pmittūt nobis i celis vilescūt aio
oia q hnt in terris. Est aut alia cena scz eterna glia. ve
re ista ē gliosa. de ista dz apoc. xix. beati qui vocati sūt ad
cenā nuptiarū agni. et esdre. iii. vbi dicit q rex darius fece
rat cenā oibus vernaculis suis et oibus magistratibz me
dee et pse et oibz purpuratis et preconibz et cōsulibz et pre
fectis sub illo zc. Darius interpretat fertilis et significat
christū qui ē fertilis oibus bonis: bonis etiā glie et bonis
gratie io. i. de plenitudine ei omēs accipimus grām. Iste
darius. i. christus fecit cenā magnā. i. gliam sēpiternā om
nibz vernaculis suis. i. angelis suis i domo patris et oibz ma
gistratibz medee et pse. i. oibus patriarchis pphetis et apo
stolis. qui fuerūt magistri nri qz ipsi docuerūt legē tuā
dñe veterē et nouā. Perse interpretat tētati et medee mē
surati. tētāt enī sepe mēsurati. vñ hebre. xi. dicit de pphe
tis. lapidati sūt secti sūt tētati sūt zc. et de aplis dicit
christus. lu. xlii. vos estis qui pmāistis mecū i tētationi
bus. seqt purpuratis et preconibz. i. martiribz qui effude
rūt sanguinē suū p ipso et cōsulibz et pfectis. i. cōfessoribz
et doctoribus. In ista cena māducabit hō panē angelor. si
cut dicit psal. et sicut dz lu. xlii. btūs ille hō qui māduca
bit panē i regno celor. pterea i ista cena erit vinū clar et
pur sine fece. i. gaudiū sine amixtōe doloris. vñ psa. xxv. dz
q dñs faciet in mōte sēd cōuiuiū pinguiū: vindemie dese.

170
rate quasi dicat in cenā eterne glorie erit vinū sine fece
i. gaudiū sine dolore. vñ apoc. xxi. absterget deus omnes
lachrimā ab oculis sanctorū zc.

Fercula quinq; in cena eterne glorie.

Preterea. in ista cena erūt quinq; fercula. **Prīmū** erit sa-
nitas sine egritudine. vñ psal. qui sanat oēs infir. t. sanitas
pfecta nūq; erit in isto seculo. iō seq; mors. s; dñs oēs mor-
talitatē destruet ita q; nō erit mors i patria. vñ isa. xxiii.
tollet telā. i. mortalitatē destruet quā aduxit adā sup oēs
natōes z pcpitabit mortē in sempiternū. **Scdū** ferculū
erit libertas sine vinitute aliq;. vñ apo. ad ro. viii. creat^a
liberabit^r a vinitute corruptōis in libertatē filiorū dei. et
gal. iii. illa q; sursum ē hierusalē que ē mater nrā libera est.
Terciū ē pcordia z pax sine aliq; pturbatōe. vñ ysa. xxxii.
sedebit popul⁹ meus in pulchritudine pacis et in requie o-
pulēta. **Quartū** ē laus et grāz actō sine fine. vñ psal. li. ibi
erit vox laudis z grāz actō. psal. lxi. qui hītat i domo tua
dñe zc. **Quintū** ē pfecta cognitō z visio dei nrī saluatoris
et totius summe trinitatis vñ apo. i. cor. xiii. videm⁹ nūc
per speculū i enigmate tūc autē facie ad facie nūc autē co-
gnosco ex pte tūc autē cognoscā sic z cognitus sū. et btūs
ber. dic. tūc cognoscem⁹ pñs potētia filii sapiam spūssan-
cti benignissimā clemētiā. et ita hēmus noticiā toti⁹ sume
trinitatis. certe in cena ipse fili⁹ dei iesus christus minī-
strabit. lu. xii. trāsies ministrabit illis. certe magnū erit et
magnus honor hēre talē ministrū: s; trāsies dic christus qz
trāsire nos faciet d cenā pñe ad cenā eterne glorie. s; no-
tādū q; ista cena dī magna et h^o ē ppter diut^r nitatē et p-
pter vocatorū multitudinē. et ppter ferculorū abūdātiā.

Vocat dñs ad cenā suā quattuor genera hoīnū.

Scdm est videre qui sunt illi qui vocati sūt ad istā cenā
duplicē et quo^o vocati sūt. Et sciendū est q; qua^o genera
hoīnū vocat dñs scz pctōres omnes et salutē aiay suay si-
tiētes et labore penitētie laborātes et opera mie faciētes
Primo dñs vocat pctōres ad pñiam. vñ ipsemet dicit lu.
vñ nō veni vocare iustos s; peccatores ad penitētiā. Item

ipse vocat oēs salutē aīar suar sitientes. vñ 10. vii. si quis
sitit veiat ad me ⁊ bibat. et psa. l. omnes sitiētes venite ad
aquas scz tribulatōis et pñie. Per aquas in scriptura tri
bulatio significat vñ cant. viii. aque multe nō potuerunt
extingere caritatē ei⁹. Istos duos scz pccōres et salutē aī
mar suar sitiētes vocat primo ⁊ pñcipaliter dñs ad cenā
et cōiuiiū. Itē vocat labore pñie laborātes mat. xi. venite
ad me omnes qñ laboratis et honerati estis ⁊ ego refici
am vos refectōe celesti. Itē vocat ad cenā illā opa mie fa
ciētes vñ ipē dicit mat. xxv. veite bñdicti patris mei rē.
Ad primā cenā scz ad cōiuiiū pñie sicut dñs mat. xx. multi
sunt vocati pauci vero electi scz ad cenā eterne glorie sed
vidēdū ē quomodo dñs vocat ad vtrāq; cenam.

Vocat dñs quinq; modis.

Et sciendū est q quinq; modis. **P**rimo ipse vocat multos
per aplōr et pphetar verba. ad istā vocatōnē pōt referri
illud qd dñs in psa. deus deor dñs locut⁹ ē in aplis et pro
phetis suis ⁊ vocavit terrā. i. amatores terrenor ad peni
tentia et ad eternā gloriā. vere christus vocat p predica
tor verba vt patet quotidie in predicatorib⁹ suis. **S**ilicet
ipse vocat per pphar verba rñ isa. xliii. clamat. redite pre
uaricatores ad cor recordamini pñoris seculi. ⁊ isa. iiii. cōuer
timini filii reuertētes et ego assumā vos. ⁊ ioel. iii. cōuer
timini ad dñm deū vestrū qz benign⁹ ⁊ misericors ē. ⁊ zach
ii. cōuertimini ad me dicit dñs p pñiam et ego cōuertar ad
vos p amorē et per mīaz. **S**cdo ipse vocat per beneficia
ita vocavit abrahā ysaac et iacob vt hēt⁹ in gen. et multos
alios antiquos pñes et maxie in veteri lege qz dedit illis
multa bona tpālia vt alliceret eos ad seruiēdū sibi. ita vo
cat modo multos dādo eis multa bona tpālia vt p illa al
liciat eos ⁊ libētius ei seruiāt. sz certe sicut hēt⁹ osee. ii.
dedi eis vinū frumētum ⁊ oleū et argētū multiplicans ei
is et aux ⁊ fecerūt sibi baal. ⁊ osee iii. adimpleti sūt ⁊ satu
rati ⁊ eleuauerūt cor suū cōtra me ⁊ obliti sūt mei. **T**er
vocat p passiōis sue exēplū ⁊ p sāctor exēpla. vere ipse vo
cat p passiōis sue exēplū rñ. i. pe. ii. in h⁹ ei vocati estis qz

118
christus passus ē p nobis vobis relinquēs exemplū vt seq̃
mini vestigia eius. similiter ipse vocat per sanctorū exem-
pla. et ideo dicit iac. v. accipite exēpla fratres mei exit⁹ ma-
li et longanimitas laboris et patiētie pphetarū qui locu-
ti sūt i noīe dñi. et mat. iiii. de vocatōe petri et andree qui-
bus dñs dixit. venite post me et ego faciā vos fieri pesca-
tores hoīnū et illi relictis oībus secuti sunt eū. et nos ad
exēpla eorū debem⁹ sequi dñm. et dicit eccle. xii. magna glo-
ria ē sequi dñm: sed maior ē manere cū christo: sed maxia
est cōsequi ipsum. **Q**uarto vocat p flagella. vñ bēster.
iiii. habet⁹ q rex assuerus per quē christus significat⁹ vo-
cauit bēster cū virga quā tenebat in manu sua. per virgā
flagellū dñi intelligimus: ita vocauit dñs beatum paulū
actu. ix. qz legitur. cū appropinquaret damasco circūful-
sit eū lux de celo et cadēs in terrā audiuit vocē dñi dicē-
tē. Saule saule quid me persequeris etc. et postea dicit q e-
rat tribus diebus nō videns nec māducauit nec bibit. De
istis quattuor vocatōib⁹ dicit puer. i. vocauī vos p p̄dicatō-
nē et pphetarū verba et renuistis et extēdistis man⁹ me-
as per beneficia et nō fuit qui aspiceret me quis esset sa-
tis qui acciperet: desperistis omne cōsiliū meū scz qñ vo-
caui vos per exēplū passiōis mee et per exēpla sanctorū et
increpatōnes meas neglexistis scz qñ vocauī vos per fla-
gella. postea sequit⁹ pena. ego quoq; in interitu vestro ri-
debo et sublanabo etc. **Q**uinto vocat per ispiratōes h⁹ ē p
spū sancti cōsilia. ita vocauit tres magos qui venerūt ab
oriēte stella duce querētes dñm et adorātes eū. sicut bē-
matth. ii. Istis quib⁹ modis vocat nos dñs ad cenam suam
sed multi quasi essent surdi nolūt dominū vocātē eos au-
dire. vel qñ ipse eū excoīcat⁹ nolūt ei rñdere. vñ cōq̃rit⁹ i
iob. xix. vbi ipse dicit. vocauī seruū meū et non rñdit michi.

Excusant se tria genera hoīnum.

Terciu⁹ ē videre q sūt isti q se excusant. vñ sciend⁹ q tria
genera hoīnū se excusant scz superbi auari et luxuriosi. su-
perbi et ābitiosi excusāt se p⁹. vñ pzi⁹ dixit villā emi et ne-
cesse hēo exire et videre illā et iō habe me excusatū p istā q

habebat villam significat^r supbi et ambiciosi qui volūt ha-
bere dominiū sup alios sicut dñi villarū hñt ppter amoz
dominādi quē cupiūt: sathanas elect⁹ fuit a paradisi de-
liciis in tormēta inferni. supbi g^o et ambiciosi excusant se
vñ zach. vii. noluerūt attēdere verterūt capita recedētes
et aures suas aggregauerūt ne audirent. Itē auari. vñ se-
cūdus dicit iuga bonū emi quicq. per istū significā^r bī qui
solliciti sunt his q p quicq. sensus corporis administratur
scz de istis tpālibz isti se excusant. vñ iere. viii. apprebē-
derūt mēdacia. i. ista tēporalia et nolūt reuerti. Itē luxu-
riosi: et isti significat^r p illū qui dixit. vxorē duxi. et iō nō
possum venire. quid per vxorē nisi voluptates carnis desi-
gnāt^r. qz quis bonū sit cōiugiū atq. ad ppagādū sobolē p-
uidētia dñi sit institutū: tñ multi sunt qui nō ppter fecūdi-
tatē sobolis: s3 ppter carnis sue desideria illud expetūt et
faciūt luxuriosi g^o excusant se et nō solūmō excusāt se: s3
et alios vocāt ad cenā suā. sapi. venite coronemus nos ro-
sis anq. marcescāt et nō sit prātū qd nō trāseat luxuria no-
stra. Cena supborū et auarorū et luxuriosorū maxie ē cena he-
rodif. i. dyaboli. de q^o bēt^r mat. vi. vbi dī q herodes fecit ce-
nā i natali suo zc. et i ista cena interfectus fuit scūs iohā-
nes et h^o totū. fecit luxuria herodis. **I**sti tres supbi auari
et luxuriosi se excusāt et renuūt venire ad prādiū pnie et
ad cenā eterne glie. s3 isti deberēt multū timere illud qd
dicit dñs postea i euāgelio. amē dico vobis qz neō illoz scz
qui excusauerūt māducabit cenā meā. s3 tūc fecit vocare
paupes debiles et claudos et cecos zc. vere paupes spū itra
būt in regnū celoz et debiles ad portādū iugū dyaboli. s3
fortes sūt ad portādū iugū dñi. et cecos et claudos. i. bñles
despectos i h^o seculo vocat dñs et elegit ad portādū cenā
suā. ēte tales elegit dñs vt cōfūdat supbos et auaros et lu-
xuriosos. vñ apo. i. cori. i. videte frēs vocationē vram qz nō
multi sapientes sm carnē nō multū potētes nō multū nobi-
les: s3 q stulta. sunt mūdi elegit dñs vt cōfūdat sapientes
et ifirma mūdi elegit deus vt cōfūdat fortia et innobilia
et cōtentibilia elegit deus vt cōfūdat nobiles et supbos

112
bñ ia.ii. nōne elegit deus paupes in bº mūdo diuites i fi
de ⁊ heredes regni qd pmissit deº diligētibº se. istis dicit
illd lu. xxi. vos estis qui pmissistis mecū in tētatōibº me
is et ego dispono vobis regnū meū vt edatis mecū et bi
batis sup mēsam meā in regno meo. Ad illd regnū in qº ē
cena eterne glorie pducatur nos christº bñdictº sine fine ā.

Quarta quarta sermo. xxi.

Erant appropinquātes ad iesū publicani et pec
catores vt audirēt illū 2c. luc. xv. sed sicut dic
be. gre. vera iusticia huilitatē habz falsa iusti
cia idignatōne. iō ipocrite et pharisei indignatōne hñtes
murmurabāt ex eo qd iesus christº peccatores recipiebat
et māducabat cū illis. sz dñs supbiā eoz reprimit et cōfū
dit per parabolā ouis perditet dragma perditet. dicit ei
eis. Quis ex vobis hō qui habz centū oues si perdiderit
vnā 2c. et dicit glo. quare murmuratis qz pctōres recipio
sz ego non veni nisi vt oberrātes colligā sic vnusquisqz ve
strū oberrātem ouē ⁊ educere laborat dicit enī erāt appro
piquātes 2c. In verbis istis qtu ad edificatōne nrāz ad p
sens possum⁹ duo pñderare. Primū ē quō dēm⁹ appropi
quare ad iesū saluatōre nostrū. Scdo assignat⁹ cā et rō p
pter quā dēm⁹ accedere ad eū. s. vt audiam⁹ ipsum ⁊ ibi
videbimus quō debemus audire eū. Primū notatur cum
dicit. erant appropinquātes. Scdm cū dicit vt audirent
eū. Primū ergo est videndū quomō debemus appropin
quare ad iesum saluatōrem nostrum.

Appropinquare debem⁹ ad iesū septē moīs.

Et sciend⁹ est qd quicqz moīs debemus appropinquare ad
iesum. Primo quasi cecī ad lumē vt illuminemur cecī fa
cti sumus oculis cordis nrī tñcto cū aliqd peccatuz mōr
tale facim⁹ qñcto et ad peccatū mortale faciendū cōsentī
mus. qz diabol⁹ et malicia pctī nrī execant nos. vñ sap. v.
qd d pctōribz qd malicia eoz excecavit eos. sz quō diabol⁹
excecat pctōres oculis cordis. qre in illo smōe. cec⁹ sede
bat iux viā 2c. nos aut pctōres facti cecī p pctā nrā dēm⁹
appropinquare ad iesum tāq cecī ad lumē ⁊ hº vt illuīem

quia ipse est lux mundi ioh. x. dicit. ego sum lux mundi. ipse est qui soluit conpeditos et qui illuminat cecos. ut habetur in psal. et luce. xviii. dicitur quod ipse illuminavit quedam cecum qui appropinquavit ad iesum. unde dicitur ibi. cum appropinquaret cecus ad iesum interrogavit eum dicens. quid vis ut faciam tibi. domine ut videam et confestim vidit etc. ideo nos peccatores ceci ad ipsum qui illuminat cecos debemus accedere et appropinquare per veram fidem et penitentiam ut nos illuminet per suam gratiam. sicut dicitur in psal. accedite ad eum et illuminamini. et ad ephe. v. habetur. surge qui dormis et exurge a mortuis et illuminabit te christus. i. o tu peccator surge a peccatis tuis et desere ea et veni ad christum et illuminabit te. ad ipsum ergo christum qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum debemus appropinquare. ut habetur ioh. 1. per veram penitentiam ut illuminet nos per suam gratiam et liberet nos de omni cecitate peccati. de multiplici cecitate peccatorum quere in illo sermone. Cecus sedebat etc. **S**ecundo debemus appropinquare ad iesum tamquam infirmum ad medicum ut ab omnibus infirmitatibus peccatorum nostrorum saluemur. ut dicitur in psal. ipse est qui propiciatur omnibus iniquitatibus tuis qui sanat omnes infirmitates tuas. ipse enim est summus medicus qui solo sermone suo sanat omnia. unde sapi. xvi. neque verba neque maligna sanavit eos: sed sermo tuus domine et quia est summus medicus debemus appropinquare ad ipsum per veram penitentiam ut saluet nos per suam misericordiam et dicitur quilibet nostrum qui peccator est cum psal. clamare. miserere mei domine quoniam infirmus sum sa. a. etc. et cum iere. xvii. sana me domine et sanabor: quia tu es summus medicus. unde aug. domine medicus es ego eger infirmus sum: misericors es et ego miser sum sana ergo et miserere.

Infirmas triplex.

Nos peccatores qui isto medico indigemus debemus appropinquare ad ipsum per penitentiam. ut saluet nos per suam misericordiam ab omnibus peccatis nostris et spiritualiter de triplici infirmitate spirituali ab infirmitate pigritie avaricie et luxurie. ab ista triplici infirmitate multi christiani laici et clerici sunt hodie occupati. **P**rima infirmitas est pigritie. de ista dicit ecclesiast.

113
 xxxi. i oibz opibz tuis esto veloc 7 ois ifirmitas n occz tibi
 7 mat. xxvi. vigilate 7 orate ne itretis i tetatone. sps qd
 popt e caro aut infirma. i. ad oe bonu faciend pigra ad
 oe malu faciend prona. **I**sta ifirmitas significat per ifir
 mitate illi paralitici. de quo habet mat. ix. cu appor
 retur ad christu in lecto suo curauit eu et sanauit ab oibz
 peccatis et ab omi infirmitate sua vn dicitur ibi vt sciat
 quia filius hominis potestate habet dimittendi peccata
 ait paralitico. surge tolle lectu et vade in domu tua 2c. p
 paralim (que e ifirmitas que mēbzū quod accipit iutille
 reddit totum et facit immobile tali modo etia q non potest
 de loco suo surge) significat infirmitas pigricie que ita
 accipit homine pigru sepe q non pmittit eum ire ad eccle
 siam neq mouere ipsum ad aliquod bonum faciend. **S**e
 cumda infirmitas e luxurie. de ista potest dici illud qd di
 cit aposto. gall. iiii. scitis qz ifirmitate carnis euangelizo
 vobis. iam pade ista infirmitate luxurie ifirmifuit amon
 filius dauid ppter amozē thamar sororis sue qua postea
 viribus oppressit 7 cubauit cu ea. vt het. ii. re. xviii. Ista
 ifirmitas e sicut ifirmitas leprosi. vnde ista infirmitas bn
 potest figurari per infirmitatem illius. de quo dicit mat.
 vii. cu descendisset iesus de mote ecce leprosus venies ado
 rabat eum dicens. domine si vis potes me mundare. et ex
 endit ei manum et tetigit eum dicens. volo te mundare
 et statim mudata e eius lepra. per istu leprosum peccato
 luxuriosus significatur per lepra que e infirmitas ardēs
 et fetens peccatum luxurie significatur quod est pecca
 tum ardens et fetens coram deo et angelis eius. vnde di
 cit greg. ardor luxurie descendit vsq ad infernum fetor
 ascendit i celum. nec mirum cum sit fimus carnis sterqui
 liniu corporis odium angelis discordia proximi cibus dya
 boli. **T**ercia infirmitas est pessima scilicet auaricie. de
 ista dicit eccle. v est alia infirmitas pessima sub sole diui
 tie cōgre gate i malu domini sui. ista infirmitas e infirmi
 tas ydropici. vn ista ifirmitas bn pot figurari p illu ydro
 picu que dñs sanauit ab ydropisi sua. sicut het luce. xiiii

per infirmitatē ydropisis q̄ facit hominē inflare et quofidie
sitire significat optime infirmitas auaricie. qz auaricia
facit hominē inflare per superbiam. et ideo dicit apo. i. tibi.
vi. precipe diuitibus huius seculi non sublimē sapere zc.
bermis diuitū superbia est. Itē facit semper sitire diuiti-
as. vñ eccl. v. auarus nūq̄ implebitur pecunia. et prouer.
xiii. vñ impiorū isaciabilis. Certe isti tres pigri infirmi-
tate pigricie luxuriosi qui sūt infirmi infirmitate luxurię
et auari qui sūt infirmi infirmitate auaricie. per pctā suā
iam appropinquant vsqz ad portas inferni vt hēt in psal. qz
inter aīas eorū et infernū nō est nisi paries quidā terre. s.
corpus eorū. idō debēt isti a peccatis suis recedere et apro-
pinquare ad iesum medicū per penitētiāz vt sanet eos ab
istis infirmitatibus suis. et certe ipse sanaret eos si ita fa-
cerēt sicut sanauit paraleticū leprosum idropicum. cū ve-
nirent et appropinquarent ad ipsum tāq̄ ad summū me-
dicū querere sanitatē. **Tercio** debemus appropinquare
ad ipsum tāq̄ famelicū ad cibū et ad panē vt ab ipso refici-
amur. ipse est panis vite sicut ipsemet dicit io. vi. ego suz
panis vite si quis venerit ad me non esuriet. Ipse est qui
refecit septem milia hominū ex quibz panibus et duobz pi-
scibus qz venerāt ad eū vt audirēt eū. sicut hēt io. vi. et itō
debem⁹ ad ipsum audacter venire et appropinquare tāq̄ fa-
melicū ad panē vt nos reficiat corporali et spūali refectōne
et h⁹ ē qd ipsemet dicit nobis et clamat mat. ix. venite ad
me oēs qui laboratis et onerati estis et ego reficiā vos.
Quarto tanq̄ sitiens ad fontē. ipse est fons parvus qui
creuit in fluuiū magnū et redūdat in aquas plurimas
better. ix. fons misericordie et pietatis et totius huilita-
tis chylus ē. sed fōs iste parvus fuit per huilitatē. fons
iste creuit in fluuiū magnū et redūdat in aquas i puerli-
one gētiliū et multorū iudeorū ad suā fidē. Ad istū fōtē mie-
dz venire et appropinquare ille qui sitit salutē aīe sue vt
eum potet fonte misericordie sue. et hoc est quod ipse cla-
mat io. vii. si quis sitit salutē aīe sue veniat ad me qui
suz fōs misericordie et pietatis et bibat. certe ad istū fōtē

miseri cordie debemus nos oēs peccatores venire ⁊ appropinquare qz peccatores recipit festināter et libēter. et h^o manifestū ē de beata maria magdalena lu. vii. et filio pdi go lu. xv. ubi dicit^r. cū venisset ad patrē suū ⁊ cū adhuc lōge esset: vidit eū pater et mīa motus occurrēs cecidit sup colum eius ⁊ deosculatus est eū ⁊ c. et. ii. re. de dauid qui perpetraverat homicidiū de bria: et adulterium de broze brie. tancito cū dicit peccaui dño. dixit ei natham. et dñs trāstulit peccatū tuū a te. preterea qz nos peccatores recipit letāter. vt patet ī filio pdigo ī amplexibz eius et ī osculo et ī anulo et ī stola pzīa quā fecit ei dare ⁊ ī cōmuniō qd fecit ei preparare. et ppter h^o dicit^r. maius gaudiū erit sup vno peccatore penitētīā agēte q̄ sup nonaginta nouem iustis qui nō egent pñia. preterea. quia nos magis tenere et diligēter diligit q̄ mater. vnde ysa. xlix. nunquid mater pōt obliuisci infantē vteris sui: et si oblita illius fuerit ego tamen nō obliuiscar tui. et eccle. iiii. miserebit^r tui magis q̄ mater. et ideo audacter ad ipsum qui est fons mie et pietatis debemus appropinquare. **Q**uinto tanq̄ frigidī ad ignē vt amore suo accēdamur. sicut dicit apost. hebze. xii. deus noster ignis cōsumēs ē. sed sicut hō q̄to plus appropinquat ad ignē tāto plus calor ignis appropinquat illi et tanto plus sentit de calore ignis materialis. ita quāto plus appropinquat homo de deo p pñiam et amorem tāto plus sentit de calore ignis spūsancti. de quo dicit^r luc. xii. ignē veni mittere in terrā et quid volo nisi vt accendat^r et q̄to plus appropinquat hominī deus p amorem tāto inardescit hominē ī caritate ⁊ hoc ē qd dicit^r iaco. v. appropinquate deo scz p pñiam ⁊ amorem et h^o est qd dicitur. ipse appropinquabit vobis per mīam et amorem. **S**exto tanq̄ rei ad aduocatū vt ab ipso defēdamur: ipse christus aduocatus noster est. vñ. i. io. ii. si quis peccauerit aduocatū habemus apud patrē ihesum christū iustū. vere christus aduocatus noster ē et ipse nos defēdet ī iudicio: si mādata eius custodierimus. Similiter beata virgo aduocatrix nostra est apud filium maxime eorum qui

eam honozant et ei fideliter seruiūt. vñ beatus bern. o hō
securū accessum habes ad deū vbi habes filiū ante patrē
et ante filiū matrē filius ostendit patri latus et vulnera
mater ostendit filio pectus et vbera. nō poterit ibi esse vl
la repulsa vbi tot et tanta occurrunt caritatis insignia.
Septimo tāq̃ discipuli ad suū magistrū vt ab eo instrua
mur. chriſt⁹ noster magister ē. vñ math. xxiii. nolite voca
ri rabi. vnus ē enim magister vester chriſtus ipse ē doctor
iusticie. ioelis. ii. exultate ⁊ letamini dñō deo vestro. qz de
dit vobis doctorē iusticie. doctor iste chriſtus ē quē dedit
nobis pater ⁊ misit ad docēdū nos viā iusticie et viā pñie
vel ipsam iusticiā q̃ docet reddere vnīcuiqz qd suū ē. De
hoc quere in illo sermone. Cum venerit paraclitus ⁊c. do
ctor ergo chriſtus iste filius dei ē. de quo filio dicit pater
mat. v. hic ē filius me⁹ dilect⁹ in quo michi cōplacui: ip
sum audite. ppter hō debem⁹ ad ipsum appropiāre vt
ipsum audiam⁹. et hoc ē scdm q̃ debemus videre sciz quō
debemus ipsum audire.

Audire dēm⁹ chriſtū qnqz mois. ⁊ ipē docebit nos tria.

Et sciendū ē q̃ quīqz mois. Pri⁹ nos vtilia docētē. vñ isa.
xlviii. dicit. ego sum dñs de⁹ tuus docēs vtilia. et sciendū
q̃ tria vtilia docet nos. **P**rimū ē q̃ docet nos vt impietate
id ē superbiā et secularia desideria q̃ sūt desideria carnis
et mūdi abnegem⁹ et vt sobrie et iuste et pie viuam⁹. et
hoc ē qd dicit apl⁹s thi. ii. apparuit gratia saluatoris dei
nrī. i. iesus chriſt⁹ erudiēs nos vt abnegātes impietate ⁊ se
cularia desideria sobrie ⁊ iuste et pie viuam⁹ i bō seculo.
Scdm ē vt humiles et mites sim⁹. vñ dicit ipsemet mat.
xi. discite a me qz mitis sum et huilis corde. **T**erciū est
vt paupertatē spūs et alias beatitudines diligamus. vñ dicit
math. v. q̃ ascendit iesus in montem et accesserunt ad eū
discipuli eius et aperiens os suū docebat eos dicēs bea
ti pauperes spū ⁊c. **S**cdm ē qz debemus eum audire ip
sum dulciter corrigentem. vnde io. viii. dixit iesus mulieri
que depzebēsa fuerat in adulterio. vade et amplius nō

li peccare. Tercio debem⁹ ipsū audire veniā et misericor-
diam pollicentē. vñ iere. iiii. vulgo dicitur. si vir dimiserit
uxorem suā nunquid nō reuertet^r ad eā tu autē fornicata
es cū amatoribus multis tamen reuere ad me dicit do-
min⁹ et ego suscipiā te. Quarto ad penitētiā peccatores
vocātē. vñ dicit canti. vi. et clamat. reuerte^r reuere suna-
mitis 2c. .i. aīa peccatrix misera p peccata tua reuere p
contritionē cordis reuerte^r per confessionē oris reuerte^r p
satisfactōez operis reuerte^r per executionē boni operis
vt intueat^r te. et ysa. xli. ii. dī. reuerte qz redemi. vere do-
minū vocātem nos debem⁹ libēter audire. sic fecit beatus
iob. xl. dñe auditu auris audiui te 2c. et post sequitur. Et
ideo ago pñiaz in fauilla et cinere. Quito debem⁹ eū au-
dire nobis coronā glorie pmittentē. vñ canti. iiii. tota pul-
cra es amica mea et macula non ē i te veni de libano veni
coronaberis: veni p fidē trinitatis. vel veni per opera pe-
nitēcie et veni p opera misericordie ⁊ veni per opera iusti-
cie et tūc coronaberis p coronā eterne glorie. Illā coronā
nobis cōcedat ihesus christus amen

Dñica quita post pētecostē s^mo. xxxvii.

Estote misericordes sicut et pater vester misericors
est 2c. luce. v. In verbis istis inuitat nos christus ad
opera misericordie vt imitemur patrē glorie tāq³ bo-
ni filii i misericordia. dicit ergo estote misericordes 2c.
In verbis istis duo sunt considerata. primū ē videre in
quibus cōsistit erga nos mīa dī patris. scdm ē vide^r i qui-
bus cōsistere debet mīa cuiuslibet fidelis et quō debet eē
misericors quilibet fidelis.

Misericordia dei erga nos patet in septem.

Primū ē videre i quibus cōsistit mīa dei patris erga
nos. Et sciēdū q³ i septē. Primū ē i nrā creatiōe qz magna
mīa fuit q³ nos creauit ad ymaginē et similitudinē suā. gen.
.iii. Scdo i nostra recreatiōe et i formā serui dño mundi
ipōnēdo. vñ dicit cassiodorus. magna mīa dei q³ formā ser-
ui imponit dño mudi vt ipē pāis esuriret: vite fōs sitiret
virtus infirmaretur. et vita indeficienter moreretur. Itē
p iiii

iere. xxxi. in perpetua caritate dilexi te idō attraxi te mi
serans. **T**ercio in bonorū tēporaliū largitōne. vñ psal. mi
sericordia dñi plena ē terra. ista misericordia extendit se
super bonos et malos. vñ mat. v. benefacite his qui oderūt
vos vt sitis filii patris vestri qui facit solem oriri sup bo
nos et malos et pluit super iustos et iniustos et certe nō
solū se extendit ista mia ad homines malos et bonos imo
ad aīalia terre et volatilia celi. vñde mat. vi. dicit ipē chri
stus. respicet volatilia celi qz nec semināt nō laborāt nec
cōgregāt in horrea et pater vester celestis per suā miam
pascit ea. **Q**uarto in pctōz ad pñiaz expectatōe. vñ isa.
xiii. expectat nos ad miam vt miserat nri. vere sicut bo
nus cultor vinū vinee sue expectat per tres ānos. ipē ve
ro nō p tres ānos solū imo per vīngiti et xl. expectat pctō
res ad penitētiā q si vellet de iusticia sua tūcito qñ faci
unt peccatū possz ipsos in ifernū confūdere. et idō dī iere.
iii. mia dei ē q nō sumz cōsumpti oēs. ista mia magna est.
Quinto in ipsoz pctōz ad pñiaz vocatōe. de ista vocatōe
dī iere. iii. tu aut fornicata es cū amatoribz multis. i. cum
demoibz o aīa peccatrix tñ reuertere ad me et ego suscipi
am te. et sup illd dicit be. gre. miaz dēmus vocātis erube
scere si iusticiā eius nolimz formidare et qto grauiori im
probitate cōtēnit tanto cōtemptus crebris beneficiis ad
huc vocare nō dedignat. vñ psal. liii. clamat reuertere q
redemi te. **S**exto in pctōz velociter et misericorditer ad
pñiaz receptōe. vt pz de beato matheo aplō. vñd ipē dicit
mat. ix. qz misericordiā volo et nō sacrificiū. similiter illd
patet in filio prodigo. lu. xv. vbi dicit videns eum a lōge
pater misericordiā motus occurrit et cecidit super colluz
eius et deosculatus ē eū. vñ ipse tamcito recipit pctōres
qui pctā sua cōfitent et derelinquunt. vñ puer. xxviii que
abscondit stilā suā nō dirige q aut cōfessus fuerit et reliq
rit ea miaz cōseque. et qz ita misericorditer suā miaz eis
et sua pctā cōdonat libēter et audacter debent venire ad
ipsū et reuerti: ipse miserebit eoz. et ideo dī isa. lx. dere
linquat impius viā suā. et vir iniquus cogitatōes suas

zē. et ioel. ii. cōuertimini ad dñm deū vestrū qz benīgus
est z misericors. et iō libēter nos recipit. Certe stulti sunt
qui fuit dyabolo qz sicut dicit hierē. vi. crudelis ē et nō
miserebit. et sapiētes sunt qui fuit deo: qz benīgus z
misericors pater dulcis z rectus dñs. et psal. miserator et
misericors dñs. **S**eptimo i pētor a peccato mortali qui
escētū et vere penitētū saluāt. Ipse vere penitētes et
quiescētes vere a peccato p suā miam saluat. vñ thi. iiii. ap
paruit benignitas et hūanitas saluatoris nostri dei i mīa
dicit glo. nō ex opibus iusticie q fecimus nos: s; fm suam
miam saluos nos fecit. et in psal. saluū me fecit quoniā vo
luit me. et ro. xi. nec ē currēt is nec volēt is s; dei miseren
tis. s; quos vult p suā miam saluos facit. ppter ista septē
et ppter multa alia dicit apost. ii. corin. i. q ipse pater ce
lestis ē pater mie et de totius cōsolatōis qui cōsolat nos
in omni tribulatōe nostra. **S**cōm ē videre quo quilibet
fidelis christianus dz esse misericors sicut z pater noster
celestis. Et sciēdū q sicut dicit glo. in iudicio alios teme
re nō debemus iudicare. et iō dz hic nolite iudicare et nō
iudicabimini. glo. de aptis q bono aio fieri nō pnt pmitti
tur nobis iudicare de aliis vero non: vel possumus dicē q
quibz fidelis dz esse misericors et miam hēre i se de tribz.

Misericordia de tribus habēda ē in corde fidei.

Primo de se ipso. Secūdo de pxio suo vicino. Tercio de
animabz q sunt in purgatorio. **P**rimo g° dz hēre miam
de seipso: qz stultus ē qui se obliuioni dat et iō dicit ec
cle. xxx. miserere aīe tue placēs deo. ille aīe sue miscretur
qui fm posse suū peccata mortalia vitat et carnē suā mor
tificat vt animā suā saluā faciat z vt deo placeat. s; opti
me dicit sapiēs cū dicit. miserere aīa tue. nō dicit carnis
tue qz certe de hoc nō oportet homines nec mulieres mo
nere vt misereant carnis sue. qz hodie fere oēs hoīes ma
iorem miam habent de carne q de aīa sua. et ideo videns
hoc chris dicit. mat. vi. nolite solliciti esse dicētes. quid
manducabimus aut quid bibemus zē. Isti sunt miseri qz
nō tantū curarēt de aīa sua q tñ de carne sua curāt procul
p iiii

dubio eam saluā facerent. preterea isti sunt stulti qz stultus est qui plus curat de asino hominis q̄ de dño illius. asinus dicit^r caro siue corpus spiritus est dñs. de isto dñs eccl. xxxii. cibaria et virga et onus asino debēt: cibaria debēt homines dare asino. i. corpi ne in via deficiat et virgam et disciplinā ne lasciuiat: et onus ne supbiat et ita dietā suā perficiat et ad hospitium suū bonū cū dño pueniēs sciz cū spiritu suo prebendā suā percipiat: et hoc erit in paradiso post iudiciū qñ dñs reformat corpus builitatis nostre cōfiguratum corpori claritatis sue phil. iii. preterea stultus ē qui plus diligit et honorat ancillā q̄ dñaz suā et qui maiorē habz mīaz de ancilla sua q̄ de dña. domina ē anima caro ē ancilla. stultus ē g^o qui plus curat de carne sua q̄ de aīa sua. bñ dicit bern. cur carnē tuā rebus preciosis ipīnguas et adornas quā post paucos dies vermes deuoraturi sūt in sepulchro. et aīam tuā nō adornas bonis operibz q̄ deo et āgelis presentāda ē in celis. q̄ze aīaz tuaz vilipendis et carnē tuā pponis dñaz ācillari: et ācillā cōari magna abusio ē. et iō dñs q̄libet primo misereri aīe sue.

Opera misericordie septem.

Scdo debem⁹ hēre mīaz de pximo nrō vicino et hoc dupliciter scz corporaliter et spūaliter. et qz duplex ē mīa. scz spūalis et corporalis.

Misericordie corporalis septē sūt dñe.

Et est corporalis in septē differētis qz septē sunt operamie scz corporalis. **P**rimū ē famelicos cibare. de b^o bēthob. iiii. ubi dicit pater thobie filio suo. cum esurientibz panē tuū comede etc. psa. lvi. frange esurienti panē tuū etc. christus in b^o misericors fuit: qz ipē quīqz milia hoīm de quīqz ordeacis et ducbz piscibz saturauit. sicut bētur io. vi. **S**cdo mē sitiētes potare. et sicut dicit christus mat. x. quicūqz dederit potū vni ex minimis meis aque frigide tantū in noīe discipuli. amē dico vobis nō perdet mercedem suā et apoc. ro. xiii. si esurierit inimicus tuus ciba illū si sitit potū da illi. **T**erciū ē peregrinos et hospites i domo tua ppter amorē christi recipere. et sic dicit christ⁹ mat.

quod quis petit a te da illi. i. si quis petit a te rem vel cō-
siliū da ei. et sicut dicit^r puer. xi. salus autē ē ubi sunt mul-
ta cōsilia. et eccl. xxi. oīa fac cū cōsilio et post factū nō pe-
nitebit. **S**cđm ē malos et iniquos corrigere et castiga-
re. vñ mat. xvi. si peccauerit in te frater tuus corripe eū
inter te et ipsum solū et h^o dulciter qz sicut dicit^r in psal.
quoniā supuenit māsuetudo corripiem^r. **T**erciu ē deso-
lato cōfortare. vñ apo. ii. cori. corripite inqetos: cōsolami-
ni pusillanimes: suscipite infirmos: paciētes estote ad oēs
Dimittere debemus iniurias nobis illatas ppter tria
Quartū ē iniurias sibi illatas remittere. vñ dicit^r hic di-
mittite et dimittet^r vobis. Propter tria dz hō iniurias si-
bi illatas libēter dimittere. **P**rimū ē qz christus magi-
ster noster iniurias sibi illatas dimisit et pro malefactori-
bus suis orauit vñ luc. xxi. dicit^r. pater ignosce eis qz ne-
sciūt quid faciūt. similiter beat^{us} stephanus. actu. vi. dñe
ne statuas illis h^o peccatū zc. **S**cđm q illis qui iniurias
nō remittūt: dñs pctā eoz nō dimittet. vñ mat. vi. si autē nō
dimiseritis hominibz pctā eoz pater vester celestis nō di-
mittet vobis pctā vestra. vñ huius neq̄ improperat^r a dño.
mat. ix. fue neq̄ oē debitū dimisi tibi. i. oēs preuariatōes
tuas quoniā rogasti me. nōne oportuit te misereri conui-
tui sicut ego misit^r sū tui zc. **T**erciu ē q dñs orōem eoz
nō exaudit qui iniurias sibi illatas nō dimittūt. vñ psal.
dicit dñs. cū multiplicaueritis orōes vestras nō exaudia
dicit dñs. manus ei vestre sanguie plene sunt. in sanguie
rācor vel odiū significatur vel notat^r. et eccl. xxviii. dicit
dñs. dimitte pxio nocētī tibi z tūc deprecāti tibi pctā sol-
uēt^r. vñ dicit glo. inter indignū ē deū ei esse ppiciū qui ē
crudelis in pximū. et augu. dicit. vnusquisqz talē indulgē-
tiā accepturus ē a deo qualē ipse dimisit pxio. certe ille
qui iniurias sibi illatas nō dimittit cū dicit orōem dñicā
sibi ipsi maledicit cū dicit. dimitte nobis debita nostra zc
vñ augu. si nō dimittis iniuriā q tibi facta ē. nō orationes
pro te fūdis sed maledictionē sup te inducis cum dicis. si-
cut et nos dimittimus debitoribus nostris zc. qz ergo nō

dimittimus nec dimittet^r nobis. adeo dicit apo. ephe. iii. estote benigni inuicē misericordes inuicē. ut dominus in christo donauit nobis. et. i. pe. iii. estote misericordes non reddētes malū p malo. ¶ **Q**uitū est opem suo primo ferre. hoc est in necessitate proximū suū adiuuare. et hoc ē qd dicit^r gal. v. alter alterius onera portate. et sic adimplebitis legē christi. onus culpe priorū debemus portare cōpartiendo et onus necessitatis eorū et pene tēporalia eorū eos cōsulēdo et adiuuando. sicut puer xviii. frater qui adiuuat^r a fratre quasi ciuitas firma et fortissima est. ¶ **S**extū ē inimicos suos diligere et p psequentibus se orare. et hoc ē qd dicit^r mat. v. diligite inimicos vestros ⁊ orate p psequētibus vos. ¶ **S**eptimū ē deliquētes dulciter instruere. et hoc ē qd dicit^r gal. vi. si preoccupat^r fuerit aliquis hō in aliq^o delicto: vos qui spūales estis huiusmodi instruite in spū lenitatis ⁊c. hec sunt septē opera misericordie spūalia. ¶ **T**ercio debem^r hēre misericordiā de aīab^r que sūt in purgatorio. bñ ipse clamāt illud iob. xxx. miseremī mei miseremini mei saltē vos amici mei: qz man^r domini tetigit me. sed nūc miseremur earū qñ oramus ieiunamus vel oblatōes vel elemosinas p eis facimus. qz sic dicit beatus aug. ppter quattuor soluūt^r aīe a purgatorio. ieiuniis cognatorū elemosinis carorū precibus sanctorū et oblatōibus iustorū. Certe circa illas aīas que sūt i purgatorio debem^r eē misericordes et erga pxiōs nostros et erga aīas nostras. et tales qui circa illa sūt misericordes beati sūt et misericordiā a deo cōsequēt^r. tñ mat. v. beati misericordes: quoniā misericordiā cōsequēt^r. et eadem mēsurā qua mēsi fueritis opera misericordie imo maio i remetiētur vobis. s. in vitā eterna. qz sicut dicit^r mat xix. centuplū accipietis et vitā eternā possidebitis. Illā vitā eternā cōcedat nobis iesus christus filius dei. Amen.

¶ **D**ñica sexta post penthecostē. sermo xxxviii.

Relictis oībus secuti sūt eū ⁊c. lu. v. Verba ista legūt^r in fine huius euangelii. cū turbe multe irruerēt ⁊c. et dicūt^r de beato petro ⁊ btō iohē

euāgelista ei beato iacobo filiis zebdei qui reliquerunt
rethia sua et naues et quicquid habebant et secuti sunt eū
qñ verbo solo laxauerūt rethia sua ī mari et concluderunt
multitudinē pisciū copiosam qñ rūpebantur rethia eorū
z impleuerūt naues suas vt pene mergerēt: et subductis
nauibz ad terrā et relictis oībz secuti sunt eū. In verbis
istis duo sūt cōsiderāda. Primū ē que sūt illa si volumus
chrīstū vere sequi que debemus relinquere. Scdm est quō
debem⁹ seq̃ regē eterne glorie. primū notat⁹ cū dicit. reli
ctis oībz. scdm cū dicit. secuti sūt eū. **P**rimū ē videre q̃
sunt illa que debem⁹ relinquere si volumus chrīstū bñ seq̃

Relinquere debent qñq; sequētes deū.
Et sciēdū q; quibz debem⁹ relinquere. Primo debemus re
linquere oē peccatū mortale z omnē vanitatē. et h⁹ est qd̃
dicitur eccle. xvi. cōuētere ad dominū et relinque pecca
ta tua et p̃care añ faciē dñi et minue offēdictā. vñ debem⁹
peccata relinq̃re si volum⁹ chrīstū vere sequi et hoc ppt̃
quattuor ppter tria mala que facit peccatū et quartū qd̃
est bonū qd̃ se⁹ ex desitioē pcti. Primū est qz hō p mortale
peccatū deū creatorē suū dulcissimū offēdit et tñ derelin
quit. vnde deute. xxi. dicitur anime peccatrici. deū qui te
genuit derelinquisti et oblitus es domini creatoris tui vi
dit dñs et ad iracundiam concitatus est z c. **Q**uod malum
et amarum est anime peccatrici derelinquere chrīstū spō
sum dulcissimū. vñ. dicitur ei iere. ii. scito et vide qz malū
et amarū est derelinquisse dñm deū tuum. et ī psal. dulcis
et rectus dñs quia rectus malum ē ipsū. relinquisse. z qz
dulcis amarum ē ipsū derelinquisse. certe illi qui p pecca
tū suū relinquūt ipsū multū debent time⁹ illud qd̃ dicit
dñs iere xlii. relinquisti me dicit dñs et retrosū abiisti
extendā manū meā sup te et interficiā te. et iō pctā nrā
debemus relinquere. Scdm ē qz peccatū bonerat hominē
et iō ire ad paradīsū eū impedit et similiter sequi dñm im
pedit. vñ peccatū boērat hoīez. psal. sic on⁹ graue graua
e sunt sup me. et beat⁹ greg. peccatū nisi tūcito per peni
tētiā deleat⁹ suo pōdere ad aliū trahit. et qz pctūz boērat

hominē et eum ad sequēdū dominū impedit: debemus illud relinquere et a nobis deponere. ideo dicit aplūs be-
bre. xii. Deponētes oē pondus ⁊ omē circūstās nos pecca-
tū per patiētīā curramus ad ppositum nobis certamē a-
spiciētes in auctore fidei et cōsumatore iēsum 2c. Terciū
est qz peccatū ligat pedes aīe. et inuoluit. et ita festinan-
ter sequi dñm nō permittit. qz peccata mortalia sūt funes
quibus dyabolus ligat peccatores. vnde psal. funes pec-
catorū circūplexi sunt me 2c.

Unde peccatū ligat et inuoluit pedes aīe.

Et puer. v. funib⁹ peccatorū quilibet cōstringit⁹. Vñ pec-
cata mortalia pnt significari per septē funes quos philis-
tini demones attulerūt ad dalidā: vt ligaret samsonē. iu-
di. xv. Peccata mortalia sunt rhetia quibus dyabolus in-
uoluit pedes aīe. ita q nō possit sequi dñm. iō ista rhetia
debemus relinquere: si volumus christū bene sequi sicut
fecit beatus petrus et io. euāgelista. et beatus iacob⁹ d
quibus dñs math. iii. Qz relictis oibus cōtinuo secuti sūt
dñm. ppter ista tria que facit peccatū debemus ipsū reli-
quere. **Q**uartū ē qz qui relinquit peccata sua et cōfess⁹
est ea: cōfessim ad mīam dei venit. vñ prouer. xxviii. Qui
abscondit scelera sua: nō dirigetur. qui aut cōfessus fue-
rit ea: mīam consequetur. **S**ecundo debemus relinquere
peccati cōsuetudinē et peccadi volūtātē: et hoc ē omnem
malā volūtātē et cogitatōnē deponere. et hoc ē quod dñs
psa. lb. Derelinquat impius viā suā et vir iniquus cogita-
tiones suas 2c. Per istā viā prauā pōt figurari oīs ma-
la peccati cōsuetudo et omis mala conuersatio: quam de-
bemus relinquere. et hoc est qd dicit⁹ prouer. ix. Relinqui-
te infātiā et viuite bene et recte et ābulate per vias pru-
dētie. i. per vias pacis et hūilitatis et pñie. et aplūs ephe
iii. Deponite vos scōz pristinā cōuersatōnē veterē hoiem
q corrūpi⁹ scōz desideria carnis 2c. sic dñs iere. xxxiii. Si
reuerta⁹ vnusq⁹ a via sua pessima ppicius ero iniquitatī
et peccatis eorū. Siliter oēs cogitatōes malas et peruer-
sas debemus relinquere. et oēs peccati occasiones sic dñs

cit apo. thessa. v. Dia pbate qđ bonū ē tenete ab oī spē vel
o ccaſiōe pcti mali mala abſtinetē vob.

¶ Quattuor debem⁹ reliquere que ſūt occaſiōes pcti.
Et ſciend⁹ qđ ſpāliter quattuor ſūt occaſiōes peccādi quas
dēm⁹ reliquere. **¶** Pr^o omnē malā ⁊ ihoneſtā locutōnez.
vñ. i. re. ii. Nolite multiplicare loqui ſublimia gloriātes.
recedāt vetera d ore ve ſtro. Et apoſto. ephe. v. fornicatio
aut auaricia aut immūdicia nō noiet⁹ in vobis: ſicut decz
ſanctos at turpitudine at ſtultiloquiū at ſcurrilitas q ad
rē nō ptinet. qz ſicut d. i. cor. xv. Corrūpūt bonos mores
colloquia praua. Itē carnis deſideria. vt ciboꝝ delicias et
potus ſupfluitatē ⁊ veſtimētoꝝ molliciē: iſta debem⁹ reli
quere ⁊ fugere. ſicut fecit bea. io. bap. et dñs ibidez. Qui
patrē ſuū ⁊ matrē ſuā deliquerit ppter me: meus erit di
ſcipulus. et ſicut d. mat. iii. Ipſe iohēs habebat veſtimen
tū de pillis camelloꝝ: et zonam pelliceā circa lūbos eius
et eſca eius erat mel ſilueſtre ⁊ locuſte. et qz diues iſta n̄
reliquit: iō ſepultus fuit in iferno. qz ſicut d. lu. xv. Ipſe
epulabat⁹ quotidie ſplēdide et iduebat⁹ purpura et biſſo
Itē debemus vitare mulierū familiaritatez nimia. qz mu
lier eſt ſicut ignis: et verba eius ſicut ignis et caro hoīs
ſicut fenū vñ ſicut dicit⁹ pſa. xl. Omnis caro fenūz. ⁊ nul
lus poſſet ponere fenū iuxta ignē quin arderet. vñ puer.
vi. Mulier viri pꝛeciōſiſſimā aīam rapit nunquid poteſt
hō abſcondere ignē in ſinu ſuo et veſtimenta ſua nō arde
āt: aut ambulare ſuper pꝛunas et nō cōburant⁹ pedes ei⁹
quaſi diceret nō. ideo dicit⁹ puer. v. Longe fac ab ea ſcꝝ a
muliere viā tuā et ne appropinques foribus eius. imo ſic
dicit beatus hiero. Si pꝛudentiā queris: feminā quā que
ris: ſiue vides bene cōuerſantē eam mēte dilige: nō corpa
li pntia ſiue frequētia. qz nec ſāſone fortioꝝ nec ſalomōe ſa
pientioꝝ nec ſanctioꝝ dauīde. et iſti tres per mulieres de
cepti ſunt. Itē debemus reliquere omnē malā ſocietatez
vñ apo. theſſa. iii. Denunciamus vobis in noīne ieſu chꝛi
ſti vt abſtrahatis vos ab omī fratre ambulāte inordinate.
Et. i. corintheos. quito. Scripſi vobis in nomine domini

ne cōmisceamī cū fornicariis huius seculi. aut auarīs: aut rapacibz: aut ydolīs fūiētibz. qz sicut ibidē dīz. modicū fer mētī totam massāz corūpīt. **Q**uarto debemus relinqre dēm affectū carnalē nostrorū parētū et oēm rerū t pālīū cupiditatē. et nīmīū terrenorū amorē. ita fecit ruth vt hēcū ruth. ii. Ipsa reliquit parētes suos ⁊ terrā suā et secuta ē noemī socrū suā ī terrā quā nō nouerat. ita similiter fecit petrus et alii apostoli qui secuti sunt dñm. vñ ipse petrus dicit mat. xix. dñe ecce nos reliquimus oīa et secuti sum⁹ te etiā volūtātē habēdi. dicit glo. iterli. et ibidē dīz. qui reliqrit domū aut frēs aut sorozes aut patrē aut matrē aut vxorē aut filios aut agros ppter nomē meū cētuplū accipiet scz grām in pñti: et vitā eternā: et gloriā ī futuro.

Quinto debemus relinqre ppriā volūtātē. qz sicut dicit btūs bern. sola ppria volūtas ardebit ī īferno. vere p ppiā volūtātē debemus relinqre. vñ math. xvi. dicit chzistus. qui vult venire post me abneget semetipsum et tol lat crucē suā ⁊c. Ita quīqz debemus relinqre si volumus bñ sequi dñm deū nostrū ihesum chzistū regē glorie.

Vie chzisti quinqz quas debemus sequi.

Secūdū ē videre quo⁹ debemus sequi chzistū regē glie Et sciendū q p quinqz vias per quas ipsemet ambulauit.

Prima fuit hūilitas. per istā viā ambulauit de celis ī vterū beate virginis: vt nos a potestate demonū liberaret de hoc dicit⁹ exo. iiii. vidi afflictionem populi mei qui est ī egyptum et gemitum eorū audiui et descendi liberare eū. Iste descensus fuit hūilitatis qñ chzistus filius dei descēdit de celis ī vterū virginis. Certe nullam maiore hūilitatē possz homo excogitare: q̄ illud fuit q deus hō factus est q creator oīm ⁊ deus omnīū exinaniuit semetipsum formā serui accipiēs. sicut dicit apost. phil. ii. et super illud dicit beatus aug. humiliavit se chzistus vsqz ad incarnationē: vsqz ad mortalitatis nostre participationē: vsqz ad dyaboli tētationē: vsqz ad populi irrisiōē. postea sequit⁹. Ecce habemus hūilitatis exēplū: supbie medica. mētū quid g⁹ intumescis o hō: o pellis morticina. q⁹ tēdis

o in sanies feda quid inflaris princeps tuus humilis est
et tu supb⁹ caput tuū humile et mēbzū supbū absit hoc p
istam viam debem⁹ sequi chzistum tanq̄ serui dñm suum
Et super illud cantic. xlii. **M**agna ē gloria sequi domi
nū per viam humilitatis longitudo dierū assumet^r ab eo.
Secūda via per quam debemus sequi chzistum ē via pa
cis ⁊ caritatis. per istā viā venit chzistus qñ venit de vte
ro virginali in mundū. qz sola caritas fecit deum icarnari
et nasci et hoc vt nos deo patri pacificaret qz ante aduen
tū eius discordia erat inter deū patrem et homines. pro
pter peccatū primorū parentū. Sed voluit nasci de sancta
virgine vt nos deo patri recōsiliaret. Ista pax nūciata fu
it in eius natiuitate. et ideo tamcito cū fuit natus canta
uerunt angeli. illud luce. ii. gloria in altissimis deo. et in
terra pax hominibus bone volūtatis. et ysa. ix. dicat^r q̄ vo
cabit^r nomen eius admirabilis cōsiliarius. deus fortis pa
ter futuri seculi princeps pacis. ⁊ pacis eius nō erit finis
zē. Postea sequitur zelus domini exercitūū. i. caritas fa
cit hoc. Iniciata ergo fuit ista pax i eius natiuitate. s; cō
summata et pfecta fuit in eius passione. vñ coll. i. dicat^r q̄
oīa in ipsū pacificauit p sanguinem crucis eius siue que
sunt in celis siue que i terris. **I**sta ergo scdā via fuit via
pacis et caritatis. De ista via d; puer. iiii. Vie ei⁹ vie pa
cifice. et luce. i. Illuare dñe his q̄ i tēbris et i vmbra mor
tis sedēt ad dirigē pedes nros i viā pacis. **P**er istā viā
pacis et caritatis debet^r chzistū sequi tāq̄ boni filii patrē
suū. et h^o ē qđ dicit aposto. eph. v. Estote imitatores dei
sicut filii karissimi et ābulate in dilectione sicut chzistus
dilexit nos. filii dei sunt pacifici qui hñt verā pacē ad de
um et pxim et inter carnē et spiritū et tales sunt a dō be
ati. vñ mat. v. Beati pacifici quoniā filii dei vocabūtur s;
cari filii dī sum⁹. quando nos ad ymaginē suā fecit et cre
auit. sicut hētur gen. i. **S**ed cariores. sum⁹ filii quando
nos chzistus sanguine suo p̄cioso redemit sicut hētur. i. pe
. i. Nō auro nec argēto redēpti estis s; p̄cioso sāguie agni
immaculati ihesu chzisti. Sed carissimi erimus in gloriā

catione qñ corpus nostrū erit configuratū corpori clarita-
tis sue 2c. sicut hētur phil. iii. In dilectione eū imitāmur
qñ homines diligimus propter amorem eius et quādo ad
omēs pacē habem⁹. Et sicut ipse christus dicit io. x. Qui
sequitur me non ambulat ī tenebris sed habebit lumē vite
eterne. et. io. ii. dicit. Qui odit fratrem suū ī tenebris ambu-
lat 2c. Et iō qui sequit⁹ eū per viam pacis et caritatis nō
ambulat in tenebris sed habebit lumē vite dicit dominus
Per istas ergo vias duas scz humilitas et pacis debem⁹
ipsū sequi. Sed bone ihesu multi sunt qui te nolūt sequi:
sed sequūt⁹ luciferū supbū qui p supbiā pect⁹ ē in infernū
qñ dicit in corde suo. sicut habet. ysa. xlii. Ascendā in celū
et ero filius altissimo. Verūtāmē detraheris in infernū in
profundū laci. viā supbie et supbos ignorat dñs. vñ. puer.
xxxi. d. q. viā aquile ignorat dñs: per viā aquile q̄ altius
volat aliis auib⁹ viā supbie ⁊ supboꝝ figuratur quā igno-
rat dñs. et qz inter supbos semp iurgia sūt. sicut d. puer.
xlii. Ideo ipse ignorat viā rāconis ⁊ discordie. Ideo per vi-
am pacis debemus eū sequi. et sicut d. puer. xlii. Qui in-
eunt pacis cōsilia sequit⁹ eos gaudiū. **Tercia via fuit**
via vite puritatis. Per istā viā semp ambulauit christus.
qz in ipso nunq culpa originalis peccati nec actualis nec
mortalis nec venialis fuit. sicut d. ysa. iii. Ipse ē qui pec-
catū nō fecit nec inuētus est in ore eius dolus. et. i. pe. ii.
Ipse est solus qui pōt dicere illud. puer. xv. Purus sum
a peccato: mūdū est cor meū. Ideo puer ihūs dicebat⁹ pro-
ter vite eius puritatē. per istā viā debemus eū sequi tan-
q̄ bona spōsa sua sequit⁹ spōsum suum. et sicut virgines se-
quūt⁹ agnū sine macula. de quibus d. apo. xlii. Hi sunt
qui cum mulieribus non sunt coinquinati. Virgines enī
sunt et sequuntur agnum quocunq ierit. Per istam viam
bene sequuntur christu n qui se bene custodiunt ab omni
inquinamento mentis et corporis. Sed bone ihesu multi
sunt qui te per istam viam nolunt sequi: sed potius cōcu-
piscencias carnis sue et imūdicias sequuntur. de istis d. i. pe. ii.
Multi sequūt⁹ eozum luxurias per quas via be.

risatis blaphematur. Sed si deus angelis peccantibus non
pepercit: sed magis trudentibus inferni deiectiones in car-
cerem dedit cruciandos in iudicium reservari. magis au-
tem eos qui post carnem in concupiscentias ambulat. id
dicitur eccle. v. Non sequeris concupiscentias cordis tui.
Et eccle. xviii. Post concupiscentias tuas non eas et a vo-
luntate tua auerte. Si prestes anime tue concupiscenti-
as eius facies te in gaudium inimicis tuis id est de om-
nibus ideo christum debemus sequi per viam puritatis vi-
te et castitatis. **Q**uarta via fuit misericordie et pietatis. unde psal.
Uniuerse vie domini misericordia et veritas. misericor-
dia autem dicit glosa fuit in primo aduentu et veritas in se-
cundo aduentu. per viam misericordie ambulauit maxime quando
incepit predicare et cecos illuminare: demones effugare
mortuos suscitare: leprosos curare: famelicos pascere. om-
nia ista sunt opera misericordie et pietatis. per istam viam
debemus ipsius sequi tanquam boni discipuli suum magistrum
Et sicut dicitur prover. xxi. Qui sequitur misericordiam et
iusticiam inueniet misericordiam. per istam viam sequutus est iob
dominum unde ipse dicit xxxiii. Vestigia eius. id est opera misericordie et vi-
am eius custodiam et non declinaui ex ea. quia sicut ipse di-
cit. xxxi. Ab infantia mea mecum creuit miseratio et de vte-
ro matris mee creuit mecum. sed certe multi sunt hodie qui
nolunt christum sequi per istam viam: sed potius ipsi se-
quuntur greez leprosum seruum helisei. quia sicut dicitur. iiii.
reg. v. Currens sequutus est naaman post tergum quem cu-
rauerat heliseus a lepra sua et accepit ab eo duo talenta
argenti et duplicia vestimenta. sed lepra naaman dabetur ei
et seini suo usque in sempiternum. propter hoc illi qui sequuntur
greez sunt symoniaci cupidi et auari quia fetidi sunt coram deo
plusquam leprosi. in fine bene poterunt dicere illud sap. v. Erra-
uimus a via iusticie et veritatis et lumen non luxit nobis quia
sicut dicitur puer iiii. Via ipiorum tenebrosa nesciunt ubi conui-
unt id est per viam misericordie et pietatis demus ipsum sequi. Quia
via fuit via pacis et tribulationis et austeritatis per istam viam am-
bulauit quando in crucem ascendit. de ista via habetur heb. x. ubi dicitur

Incidunt in laqueū scz dyaboli et tentatōne et desideria
multa et nociua scz que mergūt. hominē in interitum ⁊ p
ditionē scz in iteritū corporū et perditōne aīaz. **D** q̄ ma
la est cupiditas que facit ipsis cupidis alas suas ad pa
ribulū pendere et eas in puteū iferni mergere. Istis tri
bus peccatis cordis occidit se homo spūaliter. Item occi
dit se homo per peccā oris et hoc ad presens tribus modis p
niciose. detrahendo mentiēdo cōtra proximū falsum testi
moniū proferendo mētiendo. vnde sapi. i. **D**s qđ mētit^r oc
cidit animam. Ananias et vroz eius subito mortui sūt et i
terficti a dyabolo. qui mētierūt beato petro imo spūisan
cto de precio agri sui quē vendiderāt sicut habet^r actu. v
D q̄ malū mendaciū est qđ occidit aīas eorum qui pernī
ciose mēciūtur. certe sicut dicit psal. Domine perdes om
nes qui loquūtur mendaciū perniciosum ⁊c. Item detra
hendo. adeo dicitur prouer. xxiii. fili ne cōmiscearis cum
detractoribus quia repente venit destructō eorū. **D**etra
ctores propriis linguis inutiles seiplos occidūt. ipsi pro
dētibus gladios habēt. hec ē maledicta generatō. de qua
dicitur puer. xxx. Maledicta generatō que pro dentibus
gladios habet. Item cōtra proximū falsum testimoniū p
ferēdo ppter hoc interfecti sunt duo senes qui tulerunt
falsum testimoniū cōtra susannā. vt hētur dam. xiii. Ma
lier iezebel vroz achab occisa est ⁊ canes comederūt car
nes eius in agro israhel vt habet^r. iiii. regū. ix. **I**stud fu
it quonīā fecit portare falsum testimonium cōtra naboth
vt hēret achab vineā suā. sicut dz. iiii. regū. xxi. Certe ta
lem multū odit deus qui proferit falsum testimoniū et si
cut dicitur prouer. xxix. falsus testis nō erit impunitus
Item occidit se hō per peccatū operis ⁊ hoc ad presens se
pe tribus peccatis. scz per gulā luxuriā et desperationē
ad litterā per gulā eccle. xxxvii. propter crapulā multi o
bierūt. Et de gulosis dicit aplūs phili. iiii. **M**ulti ābulāt
quos sepe dixi vobis nūc tales dico inimicos crucis chri
sti quorū deus vēter ē eorū ⁊ finis eorū iterit⁹ et glia eorū i
cōfusiōe erit. ipi gulosi p priis maibz se strāgluāt et occi
qui

dūt. Peccatū g^o gule fugere debemus et maxime ebrietatē qz deuorat oia bona in homine vsqz ad fūdamētū. id est vsqz ad finē. vnde aug. Ebrietas aufert memorias dissipat sensum cōfundit intellectū concitat libidinē inuoluit linguā corrūpit sanguinē omnia membra debilitat vitaz diminiuit et omnē salutē exterminat. Et sicut dicit beatus hieron^{us}. Gula libidinē inflāmat concupiscētiā carnis nutrit hec nisi prius refrenetur frustra cōtra alia vicia laborat^{ur}. Itē per luxuriā. vndē leuiti. xx. dicit^{ur} Cum mechatas fuerit quis cū vxore proximi sui morte moriatur. V^{nde} q^{uia} mala bestia est luxuria qz ipsa occidit animas luxuriosorum per ipsam veit diluuiū super terrā per qd vniuersi homines et cuncta in quibz spiraculū vite erat mortua sūt et submersa preter noe et familiā suā et preter illa animalia que cū illo fuerunt in archa vt habet^{ur} gen. vii. Similiter ppter illud peccatū submersa sunt ille due ciuitates scz sodomā et gomorra. et occidit omnes habitantes earū preter loth et vxorē suā et duas filias suas pueros inocētes puniuit ibi deus ne diutius viuētes exēpla patrū suorū sequerēt^{ur} gen. xix. Item sepe per desperatōnez se occidit homo. sicut iudas qui se suspendit et crepuit medius et diffusa sunt viscera eius oīno actu. i. Sed sicut dicit glossa. super pre. c. octauū q^{uia} magis iudas deū offendit in hoc q^{uia} seipsum suspēdit q^{uia} in h^{oc} q^{uia} eū tradidit. **V^{nde} q^{uia} mala ē desperatō** que ita facit homines se occidere. sepe ad litterā et semper occidit aīas spūaliter desperatiū: sed certe nemo debet desperare dū est in viā. qz maior est dei misericordia q^{uia} sit peccatū aliqd. et ideo dicit psal. In te domine speraui et ideo nō cōfūdār in eternū. sūmū remediū cōtra desperatōnē ē recordatō dnice passionis. vnde bern. grande peccatū peccaui cōscientia mea. s3 nō perturbatur qz passionis dominice recordabor. quid tantū est ad mortem qd morte christi nō soluatur. si in mēte mea veit tā potēs tā efficax medicamētū: nulla iam possum morbi malignitate terreri. Istis tribus modis occidit se homo spiritualiter s3 ab oībz pctis pōt reuiuiscere per pñiam. vndē eze.

liguntur. quod notatur cū dicit. Et sustulerūt qđ supera-
 uerat de fragmētis septem sportas. Primū g^r est quid p
 istam turbā sup quam dñs miseret^r et per illud triduum
 significatur quo dñs ab ista turba in deserto expectabat^r.
 per istam turbā peccatores penitentes significantur: qui
 habēt cōsciētiā suā turbatā et spiritū anxiatū ex dolore et
 cōsideratōe peccatoꝝ suoz p̄teritoꝝ. ex eo q̄ per illa cre-
 atorem suum offēderūt et dereliquerunt. et de illa tur-
 batōe dicitur in psal. pñali. Anima mea turbata est valde
 Et in alio psal. anxiatus est spūs meus in me turbatū est
 cor meū. Super istā turbā miseret^r christus cui ppziū est
 misereri sp̄ et parcere et cōpati infirmitati nōstre in hoc
 q̄ miseretur. et reficit quinq; milia hominū de septē pani-
 bus notatur et exhibetur vtriusq; nature sue argumētū :
 in hoc q̄ miseretur et cōpatietur notatur q̄ ipse fuit ver⁹
 homo: q̄ si homo nō esset humanā naturam nō haberet. in
 hoc cōfunditur manicheus hereticus qui dicebat carne⁹
 christi esse fantastica. in hoc q̄ de quinq; panibus et duo-
 bus piscibus refecit quinq; milia hominū ostēditur esse ve-
 rus deus. et in hoc cōfunditur arrianus qui dicebat chri-
 stum esse purā creaturā. Dicit g^o christus. misereor super
 turbā de perpetratiōe peccatoꝝ suoz. et maxime qñ veni-
 unt ad querēdum eū de facto per tres dies penitētie qui
 sunt dolor cordis et vera cōfessio oris et labor satisfactōis
 De istis tribus dicitur exo. viii. vbi dicit moyses pharaō
 ni: viam triū dieꝝ ibimus in solitudinē et sacrificabimus
 dño deo nostro sicut precepit nobis. Post illud tridū in-
 uenietur christus a vere penitētibus. vnde dicit^r luce. ii.
 Ioseph et maria inuenerūt eum post triduum in templo.
 de istis tribus diebus quere satis in illo sermōe xviii. du-
 ctus est ihesus in deser. 2^a **E**t in illo fili quid fecisti no-
 bis sic. Certe sup turbā istā expectantē p tridū istud mi-
 seretur ihesus: et sic expectantē ihesum refecit dñs con-
 solatione spirituali. vnde dicit dñs. Si dimisero eos ieiū-
 nos absq; aliqua consolatiōe spirituali deficient in via scz
 presentis temporis **S**ed notandum q̄ quidam venerūt

de longe. i. peccatorū multorū voragine et quidam de ppe.
isti sunt qui baptismalē innocentia seruauerūt bñ oēs istos
venientes ad querendum ihesum in deserto pñe reficit ip
se christus septē panibus ne deficient querendo eū in via
presentis tēporis. **V**nde fm ē videre qui sunt illi septē
panes quibus dñs reficit istam turbā. Isti septem panes
possunt dici dona septem spiritus sancti. de quibus dicit
psa. xi. requiescet super eū. i. super iustum vere penitente
de peccatis suis spiritus domini spiritus sapientie et in
tellectus spiritus cōsili et fortitudinis spiritus scientie
et pietatis. et replebit eū spiritus timoris domini. et de
istis septē donis reficit dñs tanq̃ de septem panibus. vel
possamus dicere q̃ isti septē panes sunt illa septē que no
tantur. iac. iiii. de illa sapiētia celesti. ubi dicitur q̃ sapien
tia illa q̃ sursum est. primū quidē pudica est: deinde paci
fica: deinde modesta suauis bonis cōsentiēs plena mi
sericordia et pietate et fructibus bonis iudicans sine simu
latione. oīa ista debēt intelligi per effectum de sapiētia q̃
sursum est: quia primū quidē pudica est q̃ facit hominē
pudicū. deinde pacifica q̃ facit hominē pacificū et sic de
aliis. De istis septē panibz reficit sapiētia dei patris scz
christi amicos suos. vel possumus dicē q̃ primus panis est
verbū dei patris omnipotentis. vñ math. x. dicit christus
non ex solo pane viuit homo: sed de omni verbo quod pce
dit de ore dei. verbū dei patris dicitur panis q̃ reficit et
sustētat et in bono cōfortat. hic est panis qui cor hoīs con
fortat sicut dicitur in psal. De isto pane deberēt sepe pre
lati ecclesie subditos suos pascere et reficere. sed sicut di
citur tren. iiii. paruuli petierunt panē et nō erat qui fran
geret eis. sed certe multi sunt qui bene possunt dicere il
lud psal. iiii. non sum medicus et in domo mea nō est panis
nec vestimētū quasi dicat ille prelatus. nō habeo memo
riā aīarū nō est michi panis doctrine vel elemosine spūalis
nec elementū honeste cōuersationis. pane euāgelii debet
quilibet prelatus per se vel p aliū pascere et reficere sub
ditos suos. Secundus panis pōt dici deuota oratio vel la

125
lachrimarum effusio pro peccatis propriis vel alienis et p di
latione patrie celestis. de isto pane lachrimarum dicit psal.
cibabis nos pane lachrimarum. et alibi. fuerunt michi la
chryme mee panes die ac nocte. de isto pane bene reficie
batur beatus iob qui dicebat. anteq̃ comedaz suspiro iob.
iii. **T**ercius panis pōt dici labor penitentie siue mortifi
catio carnis. de hoc pōt dici illud gen. iiii in sudore vul
tus tui vesceris pane tuo. et illud isa. xx. dabit nobis domi
nus panem actum et aquam breuez. et illud. iiii. reg. xxi.
vbi dicit rex. mitte virū iustū in carcerē scz penitentie et
iustitiae eū pane tribulatiōis et aqua angustie. **Q**uar
tus panis pōt dici cōsideratiō siue mēoria mortis. Iste pa
nis subcinericius est qz in cinere notat mortis mēoria. vñ
in die cinerū dicit sacerdos cuilibet iusto qñ ponit cine
rē in capite suo. Memēto hō qz cinis es et in cinerē reuer
teris de isto pane cineres dicit psal. tāq̃ cinerez panē scz
subcineritiū māducabā. **I**ste panis pōt significari per il
lū panē de q̃ p̃cepit āgelus helie vt comederet. iiii. re.
xix vbi d̃r ecce āgelus dei tetigit heliā et dixit illi. surge
coēde et respexit ⁊ ecce ad caput suū panis subcinerici.
et vas aque pōt dici p̃sideratiō et mēoria mortis q̃ dat ho
mini fortitudinē operādi. vñ sicut beatus gre. qui bñ cōsi
deraret qualis erit in morte semper esset timidus in opa
tione. **Q**uintus pōt dici meditatiō sāctorū et recordatio
dominice passiōis. Iste panis est vite ⁊ intellectus de q̃
dicitur eccle. xv. cibavit illū scilicet iustū pane vite ⁊ in
tellectus. **S**extus panis pōt dici eucharistia h̃o ē corp⁹
ihesu christi saluatoris. de hoc dicit be. augu. crede ⁊ mā
ducasti. de isto pane pōt dici illud sapi. xvi. prestitisti eis
domine sine labore paratum panē habentem in se omē de
lectamentum ⁊c. et. i. corin. xi. de isto pane dicit apo. qui
cunqz manducauerit panem et biberit calicē indigne re
us erit corporis et sanguinis domini. Certe nullus d̃r de
isto pane comedere nisi sit mūdus maxie a pctō luxurie.
hoc maxime figuratum est. i. reg. xxi. vbi dicitur q̃ quan
do veit dauid ad abimelech sacerdotē ⁊ dixit ei. si quis ha

bet ad manducādū det michi. Et rīdens ei sacerdos dixit.
Nō habeo panes laicos sed tantū panē sanctū. Si mūdī
sūt pueri maxie a mulierib⁹ māducēt. Panis iste fuit fi-
gura corporis christi. et corpus christi figurabat qđ nul-
lus sumere debet nisi sit mūdus maxime a pccō luxurie.
Iste panis est panis vite eterne quia illis qui digne mā-
ducant et recipiūt dat dominus vitā eternā. vñ io. vi. Pa-
ter meus dat vobis panē verum. Panis enī dei est qui de
celo descendit et dat vitā eternā. **S**eptimus panis ē cō-
solatō spūalis. iste panis est panis celestis. de isto pane
pōt dici illō exodi. xvi. vbi dicit dñs populo israhel. Ecce
ego pluā vobis panē de celo 2c. 7 i psal. Pluit illis māna
ad māducandū 7 panē celi dedit eis. De isto pane celi pa-
uit et refecit dñs populū suū israhel. xl. annis in deserto
sicut hētur numeri. xiiii. De ista cōsolatōe dicit dominus
isa. xl. Quo⁹ si cui mater blāditur. Ita ego cōsolabor vos
et in iherusalē consolabimini et videbitis me 7 gaudebit
cor vestrū. De istis septē panibus reficit dominus turbā
istā. i. vere penitentes. et in fine reficiet refectōne ineffa-
bili vt hēt. mat. xi. Venite ad me omnes qui laboratis 7
honerati estis scz honore penitētie. et ego reficiā vos scz
refectōe ineffabili. **T**erciu est videre quid significant se-
pte spore quas collegerūt de septē panib⁹ et possum⁹ di-
cere q. vii. spo. te significant dotes anime et corporis. Do-
tes aīe erūt tres. dilectō laus et visio. vñ aug. Amabimus
laudabimus videbimus. Et dotes corporis erunt quat-
tuor scz claritas agilitas subtilitas et impassibilitas. De
istis dotibus quere in illo sermone. Post dies octo venit
iesus ianuis clausis. vel possum⁹ dicere q. septē spore si-
gnificāt gaudia septem q. bebūt vere penitētes in eterna
gloria. **P**rimū gaudiū erit oīs doloris remissio. vñ apoc
xxi. Absterget deus omnē lach. imā ab oculis sanctorum
et iam nō erit ampli⁹ neq. luctus neq. clamor neq. ullus
dolor 2c. isa. xxxv. gaudium et exultatōnem obtinebunt 7
fugiet dolor ab eis. **S**ecundum erit totius boni reple-
tio. vñ de psalmi. Replebimur in bonis domus tue. et ali-

mg. 6. f. 97.

128

Radix que est radix omni malorum. sicut dicitur. i. thi. vi.
Et magna mundi iniquitas. unde math. xxiii. dicit christus
Cum superabundauerit iniquitas refrigescet caritas
multorum. in caritate debet esse radix ista tam in bona ter-
ra ut vivat et in bona crescat et bonum fructum faciat. Item
debet esse recta per rectam intentionem. quia omnia que
facit anima fidelis debet facere propter deum non propter
laudes hominum. Et ideo dicit christus math. v. Attendite
ne faciatis iusticiam vestram coram hominibus ut videamini
ab illis querendo laudes eorum. alioquin laudem non
habebitis apud patrem vestrum qui in celis est. Recta ergo
debet esse per rectam intentionem. de ista rectitudine dicitur p-
uer. iiii. Oculi tui recta videant. et cantic. vi. recti diligunt
te. Item debet esse alta per vite eminentiam et per celestium con-
templationem. et imputribilis per castitatem ad modum cedri.
vnde eccle. xlii. dicit anima fidelis Quasi cedrus exaltata
sum in libano. et sicut ecclesia dicit cantic. i. Ligna domo-
rum nostrorum cedrina. et glo. interli. Quia imputribilia et
odore suo serpentes. id est demones fugantia. et quia alta est vnde
odoris optimi. Item debet esse plantata iuxta aquas gratie. et
in mirro mixto dicit psal. q. ipsa est tamquam lignum quod planta-
tum est in cantic. et iere. xvii. Et erit quasi lignum quod plantatum est
iuxta aquas scilicet gratie quod ad humorem mittet radices suas
et non timebit eum cum venerit estus scilicet carnalis concupiscen-
tie. Arbor ista sic radicata sic plantata est anima fidelis et de-
bet facere fructum bonum ne in ignem mittatur scilicet eternum.
Secundum est quis est iste fructus quem debet facere arbor
bona. Et sciendum quod triplicem fructum debet facere. quia tri-
plex est fructus fructus cordis fructus oris et fructus o-
peris. Fructus cordis est voluntas sicut cogitatio bona vel
mala. de fructu cordis dicitur psal. x. ubi dicit dominus. Visita-
bo super fructum magnifici cordis. a simili fructus cordis bo-
nus triplex debet esse. **D**e triplici fructu cordis.
Primus devotio cordis debet dici siue copunctio cordis de peccatis
suis. istum fructum debet facere vinea domini que est fi-
delis anima. isa. v. Vineam domini exercituum domus is-
rahel est. fructus vinee est vinum et per vinum copunctio cordis

98.

de peccatis suis intelligit^r. de isto vino dicitur in psal.
Potasti nos vino cōpunctionis. et osee. xii. dī de ista vi-
nea scz de fructu eius ubi dicit^r. Vitis frondosa israel. i.
anima fidelis videt deū per veram fidē fruct⁹ adequat⁹
est ei. Certe arbor que non facit bonū fructū excidetur et
ī ignē eternū mittetur. vñ osee. xxiii. fili hominis quid fi-
et de ligno vitis scz que nō facit fructū bonū et postea se-
quitur quō lignū vitis inter ligna siluaruz qđ dedi igni
ad deuorandum sicut habitatores iherusalem scz qđ nō fa-
ciūt fructū bonū. ¶ **S**ecundus fructus ē siue pōt dici re-
cordatio nre redēptōis et dñice passiōis. de hoc habet^r tren⁹
iii Recordare paupertatis mee et trāgre sōis mee ablin-
chii et fellis. Iste fructus pōt dici fructus palme. i. cru-
cis. vñ dicit spōsa canti. vii. Ascēdā in palmā. i. in crucē cui⁹
vnū brachiū fuit de palma et apprehēdā fructus eius qui
sunt vt tangit glo. nostra redemptio resurrectio et ascētiō
¶ **T**ercius pōt dici celestiū contēplatio. Iste fructus est
ficus qui est fructus dulcissimus. de isto fructu d^r puer.
xxvii. Qui seruat ficū comedit fructus eius. De isto fru-
ctu dicit sponsa canti. ii. Sub vmbra illius quē desidera-
ui sedī. et fructus eius dulcis guturi meo. Et qz fructus
dulcissimus est. ideo voluit ficus recipere īperiū sup om-
nia ligna et reliquere du lcedinē suā. vt babe^r iudi. ix. vbi
dixerūt. Ligna ad arborē ficus veni sup vos regnū accipe
re: que rñdit eis nūquid possum dulcedinē meā deserere
fructusq; dulcissimos et suauissimos et ire vt ligna pmoue-
am. Itē est fructus bonus ori. vñ puer. xii. dī. De fructu
oris sui vnusquisq; replebitur. Et iste fructus triplex est.
Primus pōt dici laus bona et sancta predicatio. de h^o dī
eccle. xliii. Benedicentes dñm exaltate illū quantū pote-
stis scz p predicationē que maior est omni laude. et psal.
Benedicam dñm in omni tēpoze semp laus eius ī ore meo
de isto fructu scz predicationis dī io. xvi. vbi dicit christus
aplis. Ego elegi vos vt eatis et fructū afferatis et fruct⁹
vester maneat. Scdūs pōt dici deuota oratio: iste fruct⁹
est multū preciosus et preciositas istius fructus manife-
sta ē: qz āgelus portat eū in celis et offert deo. vnde dicit

140

21

non confundaris dicere verū p aīa tuā. est enim cōfusio ad
ducens peccatū zc. et in eodē nō cōfundaris confiteri pec
cata tua. **S**ecundū est cū nō vult os suū aperire ad deū
laudandū et ad grās ei de bñficiis sibi collatis reddendū
vnde eccle. xl. Non est speciosa laus in ore peccato is: dra
bolus sepe ponit frenū erroꝝ in maxillis multoꝝ ut nō pos
sint deū laudare. vñ ysa. xxx. et frenū erroꝝ erat in maxi
lis populoꝝ. et multi sunt qui nō cedant rodere frenum si
cut equi: qui nō cessant quotidie loqui de mōdo et de mō
danis. a laude dei mutus pmanſit zacarias pater iohānis
baptiste eo q nō credidit verbū angeli vsq; ad tpūs illud
in quo iohānes natus fuit. i. dei gratia. sicut habet^r lu. i.
ad deum laudandū nolebat dauid mutus eē qui dicebat
in psal. et orabat. Domine labia mea apies et os meū anū
ciabit laudē tuā. Item mutus dicit^r peccatoꝝ qui nō vult
os suū aperire ad deuote orandum. talis pōt dicere illud
psal. humiliatus sum et silui a bonis zc. Ad hoc non dē ho
mo eē mutus. qz oratio ab angelo deo offeretur. thob. ii.
dicit angelus. qñ orabas cū lachrymis ego obtuli oratiōē
tuā deo. talē orationē libēter audit deus. ut habetur. iiii.
reg. xx. de oratiōe ezech. regis in die cui dixit ysa. ppheta
dñs deus dauid patris mei audiui orationē tuā et vidi la
chrymā tuā zc. **I**tem quartū est ad nomē dei predicādū
et ad p̄ximos suos corripiēdū. isti sunt canes muti nō va
lentes latrare. de quibus dē ysa. lvi. speculatores eius ce
ci sunt oēs. vere sicut dē eccle. xx. eximia dona execant o
culos iudicū et etiā multoꝝ p̄elatoꝝ et p̄dicatoꝝ z qua
si vomitus canis correptio eozū. talis est maledictus qui
scit predicare et nō vult predicare. vñ puer. xi. qui abscon
dit frumēta scz verbi dei maledice^r in populis bñdictio su
per caput v̄dētū. Ad ista quā^o multi nō sunt muti ad de
trahēdū z ad mēbra cristi lacerādū z ad verba inhonestat
et turpia p̄ferēdū p̄ni sunt. q̄uis dicat apo. ephe. v. turpi
tudo aut stultiloquiū aut scurrilitas q̄ ad rē n̄ p̄inet nō
nomiet^r in vobis sic decet sc̄tōs: s̄z magis grāz actio. istū
furdū z istū mutū debēt p̄lati et sc̄dotes z p̄dicatores

141

ad christū qui facit surdos audire et mutos loqui adduce
 re per bonas exhortatōes per bone vite exēplū qz ille pre
 dicatoz surdum et mutū ad christū adducit qui ei viā vi
 te ostendit per bonam predicationē et per bone vite ostē
 sionē. **S**ecūdū ē videre quomō auditus isti surdo reddi
 tur. Et sciendū q per apositionē digitorū dei hoc ē per ap
 positionē donozū spūsancti que per digitū significantur
 et tūc digitū dei in aure surdi ponūtur qn in ipso spūsan
 ctus ifunditur. primus pollex pōt dici donum fortitudinis
 vel spiritus timoris domini. quia sicut dicitur eccle. .i. c.
 inīciū sapientie timor domini. et eiusdem xv. qui timet
 deū faciet bona. hic ē digitus de quo dixerunt magi pha
 raoni. digitus dei ē hic. exodi. viii. **S**ecundus scz iudex
 est donū scientie siue prudētie que docet bene cōuersari i
 medio pzaue perseueratōnis et docet viam eūdi ad para
 disum que docet quid sit faciendū et quid nō et quid fu
 giendū et quid nō. hic est digitus de quo moyses scripsit
 legē in tabulis lapideis. vt hēt exodi. xxxi. dedit dominus
 tabulas lapideas scriptas digito dei. **T**ercius scz medi
 us qui maior ē alioz ē caritas. vn. i. corin. xiii. nūc autē ma
 nēt spes fides caritas. maior autē horū ē caritas. iste pōt
 dici digitus dei. de qo dicitur luce. xi. si in digito dei eicio de
 monia profecto venit i vos regnū dei. **Q**uartus qui di
 citur medicus ē misericordia que sanat vulnera et ifirmi
 tate miseroz ad hanc inuitat nos dominus. luce. vi. estote
 misericordes sicut et pater vester misericors ē. **Q**uintus
 est auricularis qui ē minimus hic ē humilitas que facit
 hominem se minimū reputare respectu alioz et facta sua
 minuere sicut faciebat paulus qui dicebat ego sum mini
 mus aplōz. iste digitus pōt dici ille digitus de quo dicitur io.
 xviii. iesus inclinās seorsum digito scribebat in terrā. istū
 digitū nō hnt supbi iactātes se et magificātes se sicut dice
 bat roboā. ii. re. xii. minimus digitus meus grossior ē dorso pris
 mei. de istis tribz dicitur simul isa. xl. qui appendit tribz digi
 tis molē terre. moles terre est hō pronus ad peccatū et ad
 lapsum pccī qui appenditur caritate contra inuidiā mie

et pietate cōtra auariciā humilitate cōtra superbiāz p̄o
pter appositionē istoz digitorū .i. donozū spūsancti et per
consolationem bonarū virtutū redditur audit⁹ peccatori
surdo cū adducitur ad christum. **T**ercius ē videre quo
vinculū lingue eius soluitur. et sciendū est q̄ spūto chri
sti. vnde dicitur hic. expuens tetigit linguā eius zc. sali
ua descendit de capite in os ⁊ interficit serpētes. s. ieiunio.
Salua pōt significari sapiētia que deorsum ē que quidē
primū pudica est: deinde pacifica zc. iacobi. iiii. Ista sapiē
tia dei destruit sapiētia mūdi que primū terrena est aia
lis et diabolica. et istud optime figuratū ē exo. vii. vbi le
gitur q̄ virga moisi .i. sapiētia dei deuorauit virgā mago
rū pharonis scz sapiētia mūdi iuxta illud. i. cori. i. perdā
sapiētia sapiētuz et sciētiam prudentium reprobo tunc
dñs vinculū lingue sue soluit cū ei grā loquēdi sapientia
que de sursum est tribuit. et hoc ē qd̄ dicitur hic et solu
tum est vinculū lingue eius vt loqueretur recte. rogem⁹
dñm vt det nobis ita gratiā dei et laudē eius vt possimus
in fine cū ipso in eterna gloria habitare amen.

Dominica. xliii. sermo. xlii.

Homo quidā descendebat de hierusalem in ieri
cho et incidit in latrones zc. luce. x. Verba ista
tripliciter possunt exponi de adā primo patre
et de christo ⁊ de quolibz viro iusto. allegorice de adā si
cut dicit glo. hō iste itelligit⁹ adam in genere huāno qui
bitudine celestis hierusalē preuaricatōne plapsus ad mi
serias et defectū huius vite miserabilis et erronee descē
dit cōtumescere cepit. et tūc incidit iter latrones. .i. demo
nes qui expolauerūt eū idumēt o grē spiritualis et imor
talitatis ⁊ innocētie et vulnerauerūt eū in gratuitis: s.
leuite et sacerdotes scz lex et pphete pretereūtes eū nō
curauerūt. s. samaritan⁹ qui custos est in tpē. .i. christus
qui ppter nos bō fact⁹ ē eū curauit p suū sanguinē ppi
us quē p nobis in cruce effudit. vñ apoc. i. qui lauit nos a
ptis nr̄is i sanguie suo alligauit vulnera ei⁹ dū pctā cō
hibuit: oleū effudit dū peitētib⁹ spem tribuit dicens illud

mat. iiii. agite pñiam zc. vinū (dū peccātibus timorē infu-
 lit dicēs. optie illud mat. viii. oīs arbor q̄ nō facit fructum
 bonū excidet et in ignē mittet) inuētū est caro ch̄isti in
 qua ad nos venit in qua vulneratū mpo fuit qz pctā nr̄a
 in suo corpore portauit sup lignū. vt hēt. i. pe. iiii. stabulū
 est pñs ecclia vbi viatores reficiūt ad eternā gloriā rede-
 untes stabularii fuerūt ch̄isti apostoli qui ch̄isti fidez p
 totū mūdū predicauerūt. homo iste pōt dici ch̄istus qui
 tūc descēdit de iherusalē in iericho qñ se humiliādo descē-
 dit a patre suo in mundū oēs defectus nr̄os assumens pre-
 ter peccatū et ignorantia in carne sua. sicut dicit sapi. et
 ysa. xlii. semita nō apparebit in pedibus eius. i. ignorantia
 vel pctūm aliquod in affectibz eius. ipse cecidit in latro-
 nes qñ cecidit in tēpore passiōis sue in manibus inimicorū
 suorū iudeorū impiorū z militū qui vestimētis suis omnibz
 eū expoliauerūt et eū manibus et pedibus clauis et in la-
 tere dextro lācea crudeliter vulnerauerūt. vt hēt. mat. b.
 xvii. vere ipse cecidit inter duos latrones ad litteraz. qz
 suspēsus fuit inter duos latrones vnus a dextris eius et
 alius a sinistris eius. vt hēt. ibidē. moraliter hō quidā de-
 scēdit zc. **I**n verbis istis p moralitatē tria pñt cōsiderari
Primū ē quis sit iste hō qui dicit descendere de iheru-
 salē in iericho. et quō de iherusalē iericho descēdit. Se-
 cundū est qui sunt illi latrones qui expoliauerūt z vulne-
 rauerūt qñ iter eos incidit. **T**erciuū ē quis est iste samari-
 tanus qui eius vulnera alligat et curat z maxie qñ vinū
 et oleū apponit. p. imū notat cū dicit. hō quidē zc. sm cū
 dicit. et incidit i latrones. terciū cū dicit. veit samaritanū
 zc. **P**rimū ē videre quis ē iste q̄ descēdit de iherusalē in
 iericho. hō iste quilz ch̄istianū ē qui qñ preuarica p̄cep-
 tū dñi vel qñ pctūm mortale facit descēdit de iherusalē i
 iericho. i. de visiōe pacis z de statu grē vbi ē pax cōsciētie
 ad pctūz culpe. i. i defectū z miseriā h̄ vite. Jericho iter
 p̄ta luna z defectū z miseriā pñtē significat i sac̄ scrip-
 tura in q̄ nullus hō i eodē statu pmanet sicut d̄z iob. xiii.
 quicūqz gō ē p̄uaricato: legis dñice vel facit aliqd pctūz
 r. iiii

mortale descendit de iherusalem in iericho. i. de visione pa-
cis in defectu iusticie et descendit ad miseriam mortis eter-
ne ubi est defectus totius boni. ubi ber. ubi est dolor intole-
rabilis fetor incomparabilis timor horribilis mors anime et cor-
poris sine spe mie et venie. malum est descendere de iheru-
salem in iericho. et bonum est habitare iherusalē cum symeo-
ne iusto de quo dicitur luce. ii. erat homo in iherusalem cui
nomen symeon. et iste erat iustus et timoratus expectans
consolationem israel. Symeon interpretatur auditio et signifi-
cat hominem bene obediētem preceptis domini. ubi psal. Audita
auris obediuit mihi. Iusti timētes deū et obediētes pre-
ceptis domini habitant in iherusalē semp et dñs cū eis. ubi
psal. Non commouebitur in eternū qui habitat in iherusalem
montes. i. angeli in circuitu eius. Bonum est ergo habitare
in iherusalem et nunquam de iherusalē descendere. et ideo si-
cut habetur actu. i. dñs ascendens in celum precepit ap-
plis suis ne descenderent a iherusalimis: sed expectarent promissio-
nem patris quam audistis inquit per os meum. promissio ista est
aduentus spiritus sancti. vere super illos qui habitant in iheru-
salem descendit spiritus sanctus. sed ab istis qui descendunt de
iherusalē in iericho recedit. malum est ergo descendere de ihe-
rusalem in iericho. Sed sciendum est quod de iherusalē. i. de
visione pacis. i. de statu gratie in iericho. hoc est ad mise-
riam damnationis eterne sex modis descendit homo. Primo per
supbiam et hoc est quando honores et gloriam mundi appetit. et de
bonis a deo sibi collatis superbit. qui enim superbit ad celum non
ascendit: sed potius ad miseriam eterne damnationis descendit. ubi
luce. xvi. qui se humiliat exaltabitur etc. lucifer per supbiam
de iherusalē celesti in iericho. i. in miseriam damnationis eter-
ne descendit. unde dicit dñs luce. xv. Videbam sathanam
quasi fulgur descendentem id est ad infernum. et psal. xlii.
Tu vulneratus similis nostri effectus destructa est ad in-
feros superbia tua: per superbiam suam descendunt super-
bi ad miseriam damnationis eterne. et hoc est quod dicit psal.
v. Dilatauit infernus animam suam. i. diabolus aperit os suum
absque ullo termino et descendunt fortes etc. et ab die. i. dicit

143
dominus . si exaltatus fueris ut aquila et inter sedera po
fueris nidū tuū . i . per supbiam tuam inde trahaz te dicit
dñs . i . descendere te faciam vsq; ad infernū ideo mala est
superbia quia facit hominem descendere vsq; ad miseriaz
damnatōis eterne . **S**ecundo p mōdi p̄speritatē illam
male appetendo et illam male aquirēdo per auariciā . vñ
i . thi . vi . Nā qui volūt diuites fieri incidūt in laqueum et
tentationē diaboli et . d . m . inutilia . et no . que mergūt ho
mies 2c . s3 sicut dicitur in psal . cum interierit sc3 auarus
vel cupidus nō sumet omnia neq; descēdet cum eo gloria
domus eius . et sicut dicitur in psal . conuertet̄ dolor eius
in caput eius et in verticē ipsius iniquitas eius descen
det . Ita inter mōdi p̄speritatē que ut luna lucet in nocte
huius seculi descēdet homo in iberico . i . in eterne damna
tionis miseriā . in iberico descendit achor per malam cupi
ditatē quādo accepit de anathemate iberico cōtra p̄cep
tum domini regulam aureā et ciclos argēti et palliū coc
cineum . et propter hoc lapidatus est a toto populo israel .
ut habetur ioseph . vii . per achor cupidi religiosi p̄p̄rieta
rii significantur qui de iberico . i . de mōdo ut luna muta
bilis retinent aurū secularis sapiētie . et argentū rhetori
ce eloquētie et paliū cōuersatōis mundane . istud paliū
dicitur coccineū . i . peccato cruentatū . vere sicut dicit isi
dorus . mundus anathema est . et mores seculares specula
et sortilegia et oīa que habent̄ in mōdo . vñ ipse dicit vide
te aliquid seculare in vobis ne habeatis et anathema sit
vobis omnis cōuersatio secularis nolite mīscere mondana
diuinis . et hoc est quod dicitur et p̄hibetur deuterio . xxi .
Non inferes quispiam in domū tuā et diabolo . i . peccato
ne anathema fiat . certe tales lapidabuntur a demonibus
in inferno . vñ . eze . xvi . lapidabūt te lapidibz et cruciabūt
te gladiis . **T**ercio p gulā vñ de gulosis d̄ illud iob . xxi .
ducūt in bonis dies suos . i . in delectatiōibus carnis sue ⁊
in puncto . i . subito ad infernū descēdūt . et applūs . phili .
iii . multi ambulāt quos vobis sepe dicebā nūc flēs dico in
inimicos x̄isti crucis quoz deus v̄ter ē et finis interitus

Quarto per luxuriā. vñ puer. ix. qui enī applicabit^r it-
li. i. stulte mulieri descēdet ad inferos et de fatua mulie-
re dicit^r puer. v. pedes eius descēdūt ad mortē et ad infe-
ros gressus eius zc. ideo mala ē luxuria et fugiēda. qz est
mala alia facit mala. vñ grego. fugiēda ē luxuria: qz pecu-
niā tollit: famā ledit: corpori dat infirmitatē: oculis cecit-
tatē: deo displicet: dyabolo placet: aīam interficit: deū of-
fēdit: vitā eternā tollit: quid per singula corpus z aīam in
fine in iehēnā eicit. **Q**uinto p inobediētiā. vñ. iiii. re. ii.
legitur qz semex cōtra mādātū regis pacifici egressus est
de iherusalē vt suos suos reduceret in terris. Semex in-
terpretat^r audi me: vel ex auditō. et significat bonū religi-
osum. qz tācito cū audit pceptū sui supioris debet ei obe-
dire. sed qñ egreditur de iherusalē. i. de quiete cōtempla-
tionis. et de religione vbi est pax et requies p inobediēti-
am cupiēs alios saluare et in iherusalē reducere seipsum
interficit. **S**exto p nimīā curiositatē. vñ. i. machab. vlti.
legitur qz symon machabeus pambulans in regione iudee
gerens eorū sollicitudinē descēdit de iherusalē in iericho
et ingrediēs in castrū quod dicitur doch interfectus est a
tholomeo. Symon interpretatur obediēs et significat re-
ligiosus qui qñ descēdit de iherusalē in iericho. i. de quie-
te cōtemplationis et reuertit^r ad mūdū sepe accidit qz oc-
ciditur in castrū doch. Doch interpreta^r sollicitudo z pro-
pter nimīā sollicitudinē et occupationē rerū mūdānarū
grauatur. et sepe accidit qz occidit^r aīa spiritualiter. ideo
dicit christus math. vii. nolite solliciti esse dicentes quid
manducabimus aut quid bibemus zc. ideo malum est ire
in iericho z egredi de iherusalem. vñ iere. lii. legitur qz cū
rex sedechias esset fugiēs nocte persecutus est cum exer-
citu caldeo et apprehenderunt eū in desertū iuxta ieri-
cho et execrauerūt eū z filios suos. sed mirū est valde quo-
modo filii adam libēter in hac ciuitate scz iericho. i. in mū-
dum descenderūt vbi sunt pueri habitatores et latrones
spoliantes et vulnerantes homines vbi sunt aque amare
et pessime. et terra sterilis. sicut habetur. iiii. regū. ii. pe

144

cuncta prohibita ē ciuitas anathā et reedificātes. sicut ha-
bet ioseph. vi. sic per illa sex peccata et etiā per alia descē-
dit hō in iericho cū deberet potius deuenire ad gaudia e-
terna per virtutes que sūt gradus ascendendi ad illa de
quibus sex enumerat apost. i. thi. vi. fuge hoc sed sectare
iusticiā pietatē fidē caritatē patiētiam et māsuēdine.
Scdm ē videre qui sunt isti latrones iter quos hō icidit
qui eū expoliant et vulnerāt. latrones sūt demones qui a
nimā hoīs qñ mortale peccatū facit: expoliāt bonis gra-
tuitis. i. indumēto grē et bonarū virtutū et vulnerāt euz
in naturalibus. de istis latronibus dicitur osee. vii. i gregē
sus fur spoliāns. latrūculis foris dolose surripit latro vio-
lēter rapit. sed diabolus virtutes bonas fraudulēter sur-
ripit. et sic dicitur fur qñ violēter vt leo rapit. sic dicitur la-
trūculus iohel. i. dicit. dñs ficū meā de corticauit mudās
spoliāuit eā. loquitur ibi de gente pessima per quā demōes
significantur qui ficū. i. aīam christi dulcē de corticauit de-
nudauit et exspoliāuit virtutibz suis et piciūt eā in tur-
pitudinē et immūdiā peccatorū. vestimēta aīe sunt vir-
tutes. de quibus dicit in apoc. xvi. beat⁹ qui custodit vesti-
mēta sua. et sequitur. Abierūt seminiuo relicto quīs demo-
nes expoliāt et denudāt homines vestimēto grē et virtu-
tis tamē sensum rōnis nō pnt ita abolere quin hō cōditus
adeo possit sapere deū et cognoscere. Sacerdos et leuita
qui eū trāsierūt vel preterierūt. pnt dici malī sacerdotes
et malī prelati qui nō curāt de vulneribz peccatorū. subdi-
torū suorū. et tātū curāt de decimis suis et oblatōnibus.
de istis dicit dñs eze. xxxiii. be pastozibz israhel qui pa-
scebant se metipfos. postea sequitur. gregem meā nō pasce-
batis qd infirmū fuit nō cōsolidastis. et quod egrotū non
sanastis qd fractū erat nō alligastis etc. **T**ercius ē bide-
re quis est iste samaritanus qui alligauit vulnera ei⁹ et
sanauit et similiter curauit. Samaritanus qui custos in-
terpretatur est bonus sacerdos et bonus prelatus qui nō ē
negligens custodiēdi oues suas quia sicut dicit psal. non
dormitabit neqz dormiet q custodit israhel. certe sollicite

et fideliter debet eos custodire quia dicitur terribile verbum
iii. re. xx. custodi virum istum quia si lapsus fuerit per defectum
tuum o tu sacerdos erit anima tua pro anima illius. et ideo dicitur
hic. curam illius habe. et eccle. xxxii. rectorem te posuerunt
noli extolli: sed esto in illis quasi unus ex eis curam illorum ha-
be et sic considera et omni cura tua explicata recube ut legeris
propter illos ornamentum gratie accipias coronam: et dignitatem pre-
sequaris corrogationis. Iste samaritanus dicitur vulnera eius alli-
gare: hoc est penitentiam iniungere et debet oleum compassionis
et vinum consolationis super vulnera eius fundere. de oleo com-
passionis dicitur eccle. ix. oleum de capite tuo non deficiat. id est
oleum pietatis. de vino consolationis dicitur psal. vinum letificet
cor hominis. vel oleum debet infundere. id est. spem venie peccatoribus de-
bet dare. et secundum hoc dicitur illud isa. lv. derelinquat impi-
us viam suam etc. Item vinum debet infundere. id est. timorem eter-
ne pene intrudere peccatoribus qui per vinum significatur.
quia purgativum est luce. xii. nisi penitentiam egeritis omnes simul
peribitis et illud psal. nisi conversi fueritis ad penitentiam
gladium suum vibrabit etc. Agamus ergo penitentiam dum tempus
habeamus. quia penitentia est unguentum quo sanantur peccato-
res et omnia vulnera peccatorum et quo datur vita gratie in presenti
et vita glorie in futuro. illam vitam nobis concedat christus amen

Dominica. xv. sermo. xlvii.

Actum est dum iret iesus in hierusalem transibat per
samariam et galileam et cum ingrederetur quoddam
castellum etc. luce. xvii. In isto euangelio quattuor
puncta considerari. **P**rimum est quod significat illud quod iesus iturus
in hierusalem per samariam et galileam transire dicitur et quod
est illud castellum in quo ipse ingreditur. **S**ecundum est qui
sunt isti decem viri leprosi occurrentes ei in introitu castel-
li et petentes ut a lepra sua curarentur. **T**ercium est quod
a lepra sua mudantur. **Q**uartum est quid significat hoc quod
unus solus ad gratiam reddendam reuertitur. primum notatur
cum dicitur. cum iret iesus in hierusalem etc. secundum cum dicitur
cum ingrederetur quoddam castellum occurrerunt et decem viri
leprosi. terciu cum dicitur. ite ostendite vos sacerdotibus etc.

145
Quartū cū dicitur. nō est inuētus qui rediret ⁊ daret glo-
riā. ē. Primū g^o notat^r cū dicit^r. factū est dū n^o et 2^c. ihe-
sus salus interpretat^r et significat quēlz iultū: salutē aīe
sue querētē et volētē ad vniōnē pacis cōtingere. i. ad cele-
stē iherusalē: oportet q^d trāseat p^r samariā q^d custodia inter-
pretatur. i. ut custodiat animā suā solícite ab omni pecca-
to. et hoc est q^d dicit^r deuter. iiii. similiter oportet q^d oēs
custodiat sensus ab omnibz illicitis et cor suū a prauis et
peruersis cogitationibus. ideo dicitur puer. iiii. omni cu-
stodia custodi cor tuū. i. omniū sensuum custodia q^z mors
per sensus tanq^m p^r fenestras ingreditur in domos nostras
Item debz trāsire p^r galileā q^d rota interpretat^r vel volubi-
lis. vere ipse d^z trāsire p^r rotā mundane solitudinis que ē
rota fortune et rota supplicior. et nō debz ibi manere nec
miscere volūtati re^r t^rpalīū cupiditatē. Castellū i quo d^z
intrare est religio vel penitētia hoc significat^r per castel-
lum marie et marthe de quo habet^r luce. x. et io. xi. In ca-
stellum religionis et penitētie qui vult venire ad visiōez
superne pacis debet intrare. muri istius castelli sūt bona
opera vt vigilie abstinentie orōēs deuote elemosine 2^c. hu-
iusmodi. custodes sūt angeli boni. de illis muris et de il-
lis custodibus d^z ysa. lii. Sup^r muros tuos iherusalē cōsti-
tui custodes. i. angelos. et can. v. dicit sponsa. tulerūt pa-
lium meū custodes muroz. homini ingrediēti castellū re-
ligionis occurrunt sepe decē viri leprosi. lepra significat
peccatum in sacra scriptura. q^z lepra facit hominē fetiduz
et intolerabilē mōdo. ita peccatū mortale facit animā feti-
dam corā deo et angelis suis et viris iustis intolerabilē.
psal. abominabiles facti sūt in iniquitatibus suis. Per
decē leprosos pōt figurari trāsgressio decē p^rceptozū vel
decē peccata mortalia que sepe occupant viros religiosos
et homines iustos penitentes. et pōt accipi scđm illos le-
prosos qui inueniunt^r in sacra scriptura. Primū peccatū
pōt dici peccatū inanis glorie. et pōt p^r leprā manus moy-
si significari. de qua d^z exo. iiii. vbi legit^r q^d moyses cum
misisset in sinum manū suam ptulit illam leprosam ad in-

star inuis et cū illaz retraxisset in sinū suū apparuit simi-
lis carni reliq̄ p manū opus significat^r. s3 dū opus abscon-
dit^r in sinu cordis ppter fauorē hūane laudis mundū est
s3 qñ exhibet^r exterius vt ondat^r sepe lepra vane glie acqui-
rit^r. et iō dicit dñs mat. v. attēdite ne iusticiā vram facia-
tis corā hominibz s3 ppter hūanā laudē vt videamini ab
eis alioquin nō hēbitis mercedē apud patrē vrum qui est
in celis. et eccl. xxix. cōclūde elemosinam in sinu paupis.
Sed sciēdū q̄ ista lepra multis modis puenit i aīa s3 qñ
hō gloriat^r in sua pulchritudine sicut fecit lucifer. sicut ba-
bte^r exo. xxvii. et qñ gloriat^r i sua sapiētia vel i suis diuitiis
vel fortis fortitudie sua. et iō dicit iere. ix. nō gloriē^r sapiēs
in sapiētiētia sua zc. Itē aliqñ de bono ope. sed sicut dicit
augu. qui de bono ope gloriat^r de virtute viciū facit. **S**e-
cundū pctūm ē pctūm murmuris z detractōis pessime. et
significat^r hoc p leprā marie sororis moysi z aaron. de qua
habet^r nume. xii. ubi dicit^r q̄ locuta ē cōtra moysē ppter
vxo^rē eius ethiopissam. et dixit. nō solū locutus ē dñs per
moysē. nōne et dñs vobis locutus est. cū audistz dñs ira-
tus est valde et dixit eis. qz nō timuistis detrahēre moy-
si fratri meo. et ecce maria apparuit candēs i lepra sicut nix.
per mariā leprosam q̄ murmurauit cōtra moysē suū do-
mini significāt^r peccatores qui murmurāt cōtra pzelatos
suos z eis detrahūt qñ pñiam aliquā durā eis iniūgunt:
vel qñ aliquid eis precipiūt quod eis displicet. tales fiūt
odibiles deo. ro. i. susurrōnes z detractōes odibiles sūt
deo. ideo dicit spiritus sanctus sapi. i. custodite vos ab om-
ni murmuratōe et detractōe parcite lingue. isti murmu-
ratores et detractores debent poni ex castra. i. extra cōuē-
tum et societatem et cōmunitatē bonoz donec cesset tota
murmuratio et detractio. murmurare nō debet aliquis cō-
tra pzelatū suū. qz talis murmurat contra deum. et sicut
dixit moyses populo israhel murmurātī. exodi. xxi. mur-
mur vestrū nō ē cōtra me: sed cōtra dñm. similiter nec de-
bet ei detrahēre. vnde exo. xxi. dis tuis. i. pzelatis tuis nō
detrahes **T**erciū est peccatū supbie. et hoc significat^r

146
per lepra naaman siri. de quo dicitur. iiii. reg. vi. Naama
princeps siri erat vir potens fortis et diues: sed leprosus
ipse dedignas primo lauare septies in iordane ad precep-
tu elisei. Naaman interpretat^r comouens lites. Et sirus
interpretatur sublimis. per hoc significat^r superbia. quia
semper comouet lites et discordias in capitulis et in aliis
locis inter homines. vñ puer xiii. inter superbos semp iur-
gia sunt. qz ipsa semper querit sublimia loca honores et di-
gnitates appetit. et prima loca in cenis sicut dicit^r mat.
xxvi. de superbis ipocritis. Ipsa e princeps alioz pctozu
eccle. x. iudiciu omnis peccati superbia et etia totius per-
ditionis. sicut dicitur. iho. iiii. et eccle. x. abhominabilis est
deo superbia plusq lepra quia dedignatione habet super-
bus de oibus que ei dicunt^r et precipiunt^r contra voluntate
sua. Certe qui vult ab ista lepra curari oportet q lauet se
septies in iordane. i. q se humiliet perfecte. qz iordanus hu-
milis descensus interpretat^r. per quod humilitas signifi-
catur. et sicut dicitur iac. iiii. deus superbis resistit humili-
bus aut dat gratia. **Q**uartu e peccatu cupiditatis et si-
monie et significat^r per lepram giesi qui leprosus factus
est qn accepit duo talenta argenti et vestimenta duplicia
a naaman siro que curauerat eliseus dñs eius a lepra sua
sicut habet^r. iiii. reg. vi. Per giesi cupidi sacerdotes et si-
moniaci significat^r qui accipiunt munera ppter sanitates
spuales quas confert dñs iesus christus leprosis. i. pecca-
toribus per sacramenta ecclesie que eis administrat. tales
leprosi sunt et feridi cora deo. ista lepra simonie plen^a fu-
it simon magus. de quo dici^r actu. vi. q promisit dare pe-
cunia beato petro vt daret ei potestate vt cuiusq manus
imponeret acciperet spiritus sanctu. cui respōdit beat^{us} pe-
trus. pecunia tua tecu sit in perditione: quonia donu dei
existimasti pecunia possidere. **Q**uintu e peccatu pre-
sumptionis que e quedā species superbie. et illud peccatu opti-
me figuratur per lepram osie regis. de quo legitur. ii. pa-
ralipo. xvi. cu robust^{us} esset: eleuatū e cor eius in iteritum
suum et neglexit dñm suum. ingressusq templū adolere vo-

luit et offerre incensum et thimiamata. et q2 presumptit
illd officiū quod erat officiū solius sacerdotis sciz orare
et offerre thus in tēplo lepra in fronte ei3 tūcito apparu
it. Certe mala est presumptio qui de se presumit. dñs ab
illo auxiliū suū subtrahit. et subtracto ab hoīne auxilio
dei nūq̄ in bono proficit: sed tandem in malo corrūit. unde
iudi. vi. dicitur. dñe ostende q̄ nō dereliquisti p̄sumen
tes de te: sed de se p̄sumētes et de virtute sua glorian
tes hūlias. et beat⁹ aug. dicit. q̄ multos impedit a firmi
tate presumptio firmitatis. exēplū hēmus de beato petro
qui dicebat christo. vt bēt⁹ mat. xxvi. si omnes scandalisa
ti fuerint in te sed nō ego. et si oporteat me mori tecū nō
te negabo. et ipse anteq̄ gallus cantaret ter eū negauit.
Sextū est peccatū inobediētie. et illd significat⁹ per le
pra symonis leprosi qui murmurauit cōtra christū quoni
am sustinuit q̄ magdalena tangeret pedes eius et deoscu
laretur. quoniā peccatrix quid erat. sicut bēt⁹ ur luce. vi.
Symon interpretat⁹ obediēs. lepra symonis ē lepra iobedi
entis: inobediētes vel male obediētes semper murmurāt
cōtra prelatos suos quoniā familiares se ostendūt scz in
firmis scz peccatoribus. et qñ de illis hñt compassionē. adā
et eua leprosi fuerūt spūaliter lepra inobediētie et p̄pro
pter hoc eiecit eos dñs extra castra paradisi voluptatis.
vt bēt⁹ gen. iii. ex illa lepra p̄uenit in oib⁹ lepra peccati ori
ginalis a quo oēs sunt leprosi ateq̄ sint baptisati sed per
baptisatū qui habet virtutē suā a passione christi qui obedi
ens fuit deo patri usq̄ ad mortem sūt multī ab ista lepra
mūdati et per cui⁹ obediētiā facti sunt iusti. unde ro. v. si
cut per inobediētiā vnus scz adē detenti et cōstituti sūt
multī peccōres ita scz per obediētiā christi multī cōuer
tūt⁹. o q̄ mala est lepra inobediētie hoc est viciū. sicut
dicit beat⁹ bern. quo angelus amisit celū adam paradisu
saul regnū salomō amorē dñi. **S**eptimū peccatū est
carnis scz luxurie. hec est lepra carnis et cutis de qua dī
le i. xiii hō in cuius carne et cute lepra apparuerit addu
cetur ad sacerdotē 2c. glo. sup carnē et cutē leprā portat

129

angelus thobie. Quoniā orabas cū lachrimis obtuli ora-
tionē tuā dñō. unde grego. magna est virtus pure oratio-
nis que quasi quedā persona ad deū intrat et mandat us-
peragit quo caro peruenire nequit. **T**ercius pōt dici ve-
ra et humilis cōfessio. preciositas huius fructus ostēdit ex
hoc q̄ deus vult semper istū fructum habere ante se. vñ
psal. confessio et pulchritudo in cōspectu eius. Consueue-
rūt diuites qñ diuersi fructus ponebātur ante illos reti-
nere illū quē pre ceteris diligūt. ita dñs tantū amat pul-
chritudinē cōfessionis. qz illā vult semper habere ante se.
Preterea preciositas eius patet per hoc q̄ nullus tātum
displicet deo quī ei nō placeat si fructū cōfessionis humi-
lis offerre cito pponat. vñ psal. dixi cōfitebor. et tu remis-
isti 2c. Similiter qz latro istum fructū obtulit in cruce. iō
christus cum a patibulo liberauit. **I**sti tres fructus oris
sunt quasi fructus vitis ad cuius suauitatē et satiffactōnē
et florē fugiūt bufones et alia animalia venenosa. i. demo-
nes et inique tētatōes. isti fructus sunt honoris et bone-
statis. et iō dicit fidelis anima eccle. xxi. ego quasi vitis
fructificauī suauitatē odoris 2c. 3tē est fructus boni opīs
de hō dicit puer. ultimo. date ei de fructibus manū su-
arū 2c. **I**ste fructus similiter triplex est. **P**rim⁹ fructus
est penitētie. de isto dñs mat. iiii. facite fructus dignos pe-
nitētie. i. penitētiā agite secūdū quātitatē culpe. qz omīs
arbor que nō facit fructū bonū 2c. iste fructus penitētie ī
p̄ncipio et exterius multū ē amarus: sed certe interius
multū ē dulcis ppt̄ cōsolatōes q̄s dñs dat vere penitēti-
bus. vñ ber. multi sūt qui vidēt cruce nr̄as: s̄ pauci sunt
qui vidēt vinctōes nr̄as. et psal. scd̄ multitudīez dolorū
meorū cō. tu. le. a. m. 2c. S̄ certe multi sūt qui ī istū fructū
nolūt facere nec d̄ isto fructu volūt comedere: s̄ qñ senti-
ūt amaritudīez exterius ipsi faciūt sic symie faciūt tāci-
to cū sentiūt ī nuce amaritudinē exterīā ī cortice illā ad
terrā piciūt et nolūt coēde ad donec veiat dulcedīez q̄ ē
ī nucleo. certe istū fructū d̄ portare et facere q̄ vult ad vi-
tā eternā veire. vñ mat. xviii. dicit christ⁹ q̄ vult veire p̄

me abneget seipsum 2c. et apo. actu. xiiii. per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū celoz. **S**ecundus fructus ē iusticie qui in pace seminat iac. iiii. et psall. i. repleti fructu iusticie p iūm cristū in laudē dei. ille facit fructū iusticie et opa iusticie qui reddit unicuique qd suū est. vel facit omne illud qd vellet ab alio sibi fieri. sicut dicit cristus mat. vii. quecūq; vultis vt faciāt vobis hoies eadē facite illis. similiter opa iusticie sūt reddere unicuique qd suū ē. debemus deo obediētiā: honore et amorem: et primo cōsiliū: auxiliū et amorem: et cōsolationē. et corpori nro sustentationē. laborē et mortificationē. illi qui ita fructū iusticie faciūt: et istā iusticiā sitiūt bñdicti sūt a cōto. math. v. beati qui esuriūt et sitiūt iusticiā q docet unicuique qd suū est reddere scz deo pxio et sibimet. quoniā sicut dicit glo. ipsi saturabunt pane angeloz: qui hz in se oē delectamētū et oēm iusticiā: et oēm saporis suauitatē. sicut hēt sapi. xvi. **T**ercius fructus ē mie opus. de hoc dicit psal. ego sicut oliua fructificauī in domo domini. et iere. xi. dicit dñs ad aīam fidelē plenā opibus mie. oliuā pulcherrimā speciosā fructiferā et vberē vocauit dñs nomē tuū. per oliuā significat fidelis aīa: sz ex oliua et fructu oliue fit oleū. et p oleū in sacra scriptura significat mia: qz oleū valet ad multa. ad sanādū vulnera: ad illuminādū: ad cibaria cōdendū. ita pietas valet ad omia. i. thi. iiii. Opera gō mie dñt fructificare. sic qlibet aīa fidelis. et talis aīa fructificās opera mie similis est auro. vnde pōt dicere illud prouer. viii. similis est fructus meus auro. De operibus misericordie quere in illo smone. Estote misericordes 2c. Istum multiplicē fructū debet facere omis arbor bona. i. qlibet aīa fidelis. **S**ed sciendū ē q quedā sunt arbores q nec florēt nec fructum aliquē faciūt. et hñt folia acuta sicut gladius. tales arbores sūt salices. de quibus dicit iob. circūdabūt eū in cunabulū. salices sunt supbi inuidi et detractores. qz oēs isti nō hñt nisi folia. i. verba inflatiua et pungitiua et iactātia et detractoria. vnde lingua eozū sicut gladius acutus sicut sunt folia salicū. Item sunt alie

arbores que fructū faciūt inutilem et habēt folia fetētia
 sicut sambuc⁹. per h⁹ pnt figurari gulosi et luxuriosi qui
 hnt folia. i. verba semp in ore inutilia et inhonestā. et tur
 pia et fetentia corā deo et angelis eius. Ideo dicit apost.
 ephe. vi. fornicatio et immūdia nec noientur i vobis: si
 cut decet sanctos etc. Preterea quis ieiunēt et ad ecclasi
 as vadāt et elemosinas pauperib⁹ dent dū sunt in pecca
 tis suis. iste fruct⁹ nō ē eis vtilis ad habēdū vitā eternā.
 Sed illa bona valēt ad querēdū citius grāz dei et ad pe
 ne diminutōnē. de istis pōt dici illd sapi. viii. Fructus eo
 rū sūt inutiles ad vitā eternā. Certe oēs iste arbores q nō
 faciūt fructū bonū in vitā ista. in die iudicii excidēt⁹ a cō
 sortio bonor et in ignē eternū mittētur in corpe et anima
 et tunc dicet illd christus mat. xxii. Ite maledicti i ignē
 eternū qui preparat⁹ ē dyabolo ⁊ angelis ei⁹. sz bonis ar
 boribus. i. iustis qui fecerūt hic fructū bonū dicet dñs in
 die iudicii. illud mat. xxii. Venite benedicti patris mei etc.
 ibi fruem⁹ illo fructu bñdicto. quē portauit arbor bona et
 sancta scz beata virgo maria. De isto fructu benedicto cō
 cedat nobis pater eternus amen.

Dominica decima sermo. xliii.

Homo quidā erat diues qui hēbat villicū et hic
 diffamat⁹ ē apud dñm suū etc. lu. xv. In h⁹ euā
 gelio cōmēdat⁹ mīa ad illā imitādū qz hec pa
 rābola p cōtrariū itel ligēda ē: sed hic qui fraudez fecit et
 quia prudenter egit misericordiam faciens a domīno lau
 dari meruit qui sine fraude ē prudēs ⁊ misericors a domi
 no merito cōmēdandus est. Dicit g⁹ hō quidā erat diues
 etc. In isto euangelio ad presens tria possunt considerari.
 Primū est quis est ille homo qui dicitur villicū habere.
 Scdm est quis ē ille villicus. Terciū est de quibus opoz
 tebit villicū illū in die iudicii rōnē reddere. Primū nota
 tur cū dicit. hō quid erat diues. Scdz cū dicit qui hēbat
 villicū. Terciū cū dicit. redde rōz villicatōis tue. Primū
 est videre qz ē iste diues hō. hō ille christ⁹ ē qui ver⁹ hō
 fuit et ver⁹ deus et diues semper fuit in diuitiis grē ⁊ i

diuitiis glorie. vñ psal. gloria et diuicie in domo eius. Et
apostolus. i. cor. viii. Cū diues esset egenus factus est pro
nobis: vt inopia illius diuites essemus. De multitudine
diuitiarū quere in illo sermone. Homo quidā erat diues
q̄ iduebat^r purpura et bysso: c̄. **S**cđm ē videre quis sit
villicus iste villicus pōt dici quilibet iustus cui dñs tra
didit aiam suā ad custodiēdū. eccle. xv. Deus ab initio cō
stituit hominē. i. creauit et reliquit eū in manu cōsiliū sui
vulgariter dicit^r bonū castrū custodit qui corpus suū cu
stodit et melius qui animā. prouer. iiii. Omī custodia ser
ua cor tuū. ab ipso enī vita. pcedit. vñ de utro. iiii. dicit
dñs. Temetipsum custodi et animā tuam solli cite: sicut
villicus villam ad custodiendā. vel mens p̄p̄ia pōt dici
villa que cōmittit^r cuiuslibz iusto. qz sicut in villa sūt ster
quilinia et lutū ita in mente cuiuslibet sūt cogitatōes
semper et sepe male et fetide et peruerse et turpes. Audi
erat diues iste q̄ villicus. ille bona sua male suauerat et
ea dissipauerat: ait illi. Redde ratōnem villicatōis tue.
Sciendū est q̄ de quibz oportebit cuiuslibz fideli rōnē redde
re in die iudicii. Prīmū est de bonis a deo collatis. Et sci
endū q̄ tria sūt bona de quibz oportebit rōnē reddere scz
bona fortune bona gratie et bona nature. Nature bonū ē
corpus et bone cōditiones. de tribus bonis corporis forti
tudo pulchritudo et sanitas et hmoi. Bona gratie sūt duo
bona spiritualia et virtutes q̄ acquiruntur per grāz. Bo
na fortune sūt diuitie et possessiones mundane. corpus et
mēbra et vires et huiusmodi tradidit dominus cuiuslibz vt
ei fideliter seruiat de corpore suo et de membris eius et
vt corpus suū et membra tanq̄ templū spūs sancti pure et
mūde ab omni pctō custodiat. qz sicut dicit apōsto. i. cor. i.
vi. An nescitis quoniā mēbra v̄ra christi sūt templum sz
a multis illud bonum scz corpus et vires dissipantur sepe
maxime per duo peccata: scilicet per peccatū gula et per
peccatū luxurie. vere per peccatū gula dissipāt^r et ma
xime per ebrietatē. vñ dicit aug. Ebrietas oia mēbra deb
ilitat vitā diminuit. et salutē omnē exterinat. et eccle. xxi

134
Sobrietas potus sanitas est aie et corporis. et certe si sa-
brius potus ē sanitas aie ⁊ corporis: supfluitas est destru-
ctio corporis et aie. Similiter p pētū luxurie dissipāt^r
corpus et bone cōditōes eius. qz sicut dicit^r iob. xxi. ignis
est vsq; ad cōsummatōnē deuorās. qz hoc peccatū nō solū
modo inquinat: sed oīa deuorat. sequitur. et oīa eradicās
gemmas virtutū. i. oīa bona opera q̄ ex virtutibus generā-
tur. per ista duo peccata spūaliter dissipatur corpus ⁊ cō-
ditiones eius bone. et ideo dicit^r cuilibet fideli puer. vii.
ne des honorē tuum alienis scz demonibus. honor iste est
qz homo ad honores dei factus est eterni regni particeps
efficiendus. sequitur ne gemas in nouissimis qn carnē tu-
am et corpus tuū consumpseris per peccatū gule et luxu-
rie. Corpus suū debet quilibet custodire pure et mūde tā
q̄ templum spiritus sancti: qz sicut dicit apost. i. corin. iiii.
si quis dissipauerit tēplum hoc dispdet illū dñs deus no-
ster. Item fm bonū nature: est aia et vires eius. sed istud
bonū debet quilibet custodire mūde ab omni peccato mor-
tali tanq̄ sponsam chisti quā despōsauit in baptismo. vñ
apost. ii. corin. xi. despondi enī vos vñ viro virginē castā
exhibere chisto. illud bonū nature scz aia corūpitur et
dissipatur q̄tū ad vires eius per peccata mortalia. Itē bo-
na gratie tradidit ad negociandum. vñ apost. ii. corin. vi.
hortam^r vos ne in vacuū gratiā dei recipiatis 1c. et i. pe.
iiii. vnusquisq; sicut grām dei accipit in alterutrū admi-
nistrantes sicut boni dispensatores. et certe ista bona gra-
tuita. i. virtutes dissipat homo per peccatū mortale qn fa-
cit illud puer. xxi. thesaurus desiderabilis ⁊ oleū in habi-
taculo iusti et imprudens homo dissipat illud. thesaurus
desiderabilis pōt dici congregatio bona virtutū vt humi-
litatis caritatis misericordie et pietatis ⁊ castitatis. per
oleū pōt figurari leticia gratie spiritualis q̄ debet esse in
corde viri iusti. sed vir imprudens. i. peccator per peccata
sua mortalia q̄ facit dissipat oīa ista. et lu. x. dicitur. simi-
liter q̄ homo quidā descendebat a iherusalē in iberico qn
2 iii

descēdit de statu gratie in peccatū. et tūc incidit in latro-
nes: latrones sunt demones vel peccata q̄ vulnerauerunt
eū in naturalibus et expoliauerūt eū de bonis gratuitis
Item sunt bona fortune q̄ dñs dedit nobis ad sustēdādū
nos et ad dādū illa paupibus suis: s̄ ista bona a multis
dissipāt q̄ indebite acquirūt et auare retinēt et q̄ illis
hoīes male vtūtur: sicut dissipauit filius pdigus substan-
ciam suā quā pater suus tradidit illi viuēdo luxuriose vt
habet luce. xv. De bono fortune q̄re in illo sermone. Homo
quidā erat diues et induebat purpura 2c. Ista tria bona
nature fortune et gratie tradidit nobis dñs ad custodien-
dum et multiplicādū. et ēte cuilibet oportebit de illis bo-
nis reddere rationem villicatōis in die iudicii. vt habetur
math. xxv. Homo quidā peregre pficiscēs vocauit seruos
suos sc̄z fideles suos et tradidit illis bona sua sc̄z bona na-
ture: fortune et gratie. postea sequitur. Post multū vero
temporis venit dñs seruorū illoꝝ et posuit rationē cū eis.
Illud erit q̄ dñs ad iudicium veniet et tūc ipse dicet cui-
libet christiano. Redde rationem de bonis q̄ ego cōtuli et
tradidi tibi: vel vobis. **S**ecūdum est de momēto cuiusli-
bet tēporis. vñ beatus bern. Sicut capillus de capite non
peribit: ita momentū t̄pis nō pibit sc̄z de quo nō oporteat
reddere rationē in die iudicii: tempus cōmissum est nobis
ad agendū p̄niam: s̄ multi sunt qui dissipāt illud et male
expendunt. q̄z nolunt facere p̄niam dum tēpus habēt. et
ideo clamat apost. ad gall. vi. operemur bonum ad omnes
dum tempus habemus. bonum autē facientes suo tēpore
nō deficiamus. et ēte sicut dicit apost. corin. vi. Ecce nūc
tēpus acceptabile 2c. Sed de multis potest dici illud qd̄
dicitur in psal. tempus faciēdi dñe: s̄ ipsi dissipauerūt le-
gē tuā. et. i. pe. i. Dedit ei t̄pūs vt p̄niam ageret: nō vult
penitere. D q̄ amittit qui t̄pūs suum amittit: et illud be-
ne nō expēdit. vñ bern. nō parū est meū t̄pūs quod in ver-
bis aut factis expenditur ociosis. volat enim verbum irre-
uocabile: volat tēpus irreuocabile nec sentit sapiēs quid
amittit: hec est amissio sine recuperatione. vñdē dicit ber.

Nichil preciosius tempore et nichil hodie vilius reputa^r
 vere nichil preciosius tempore quod patet per hoc q^d in vⁿ
 na hora possunt quidā magna peccata delere per cōtritō
 nē peccatorū suoz et confessionē et remissionem et dei grā
 am et eternā gloriā acquirere que amiserant per pccā
 sua: ita fecit magdalena. vt habetur luce. vii. Et latro qui
 suspēsus fuit a dextris dei. vt habet^r luce. xlii. Pretere
 a illud patet per b^o q^d si rex francie vel iperatoz mortuu^s
 esset et anima eius esset in iferno vel purgatorio: ipse li
 benter daret omnē possessionē auri et argenti et totū im
 periū suū si posset vt haberet vnā horā ad peccata sua cō
 fitendū et ad penitentiā agendū. Certe de tempore cō
 misso cuilibet chistiano in die iudicii oportebit reddere
 rōnem qualiter expensum fuerit. vnde dicit in psal. Cū
 accepero tempus ego iusticias iudicabo. Et tren. i. dicit^r
 Ipse vocauit aduersum me tempus. **T**ercium est de co
 gitatōibus prauis et peruersis. vnde sapi. i. In cogitatō
 nibus prauis interrogatō erit in die iudicii. propter quid
 tales cogitatōes et peruersas et iūctas. et ratio erit quo
 niā prauē cogitatōes separāt a deo qui est vita anime si
 cut hētur sapi. vi. Q² ipse interrogatōes et cogitatōes no
 stras scrutabit^r. Quartū est de verbis ociosis. vñ math.
 xii. **D**e oī verbo ocioso qd locuti sunt hoīes reddēt rōnē
 in die iudicii. vñ hiero. dicit q^d verbū ociosum est quod dī
 citur sine vtilitate loquētis at audiētis. et eccle. vlti. Cū
 cta que sunt sub sole adducet dominus ad iudiciū. eti
 am verbū ociosum ignozāter prolātū dicit glo. Certe si o
 porteāt iesu chriso reddere rōnē de verbis ociosis multo
 fortius oportebit ei ratōnez reddere de mendaciis et stul
 tiloquiis et iuramētis et detractōibus pessimis. et hoc
 est qd dicit^r sapi. i. Qui loquitur iniqua non poterit la
 tere nec preteriet illum corripiens iudiciū. **Q**uīsum ē
 de omnibus factis nostris. vnde apostolus ro. xiiii. Omēs
 stabimus ante tribunal chrisi scilicet in die iudicii vt iu
 dicandi tunc ibi vnusquisque nostrum pro se rationē red
 det. Non ergo amplius inuicem iudicemus. et in simbolo
 2 iiii.

anastasi dicitur. Ad cuius aduentum omnes homines re
surgere habent cum corporibus suis et de factis propriis
reddere rationem, et qui bona egerunt ibunt in vitam e-
ternam qui vero mala in ignem eternum. De omnibus istis
oportebit nobis omnibus reddere rationem deo in die iu-
sticij. que erit illa dies. dies ire et tribulationis et angu-
die dies calamitatis et miserie dies tenebrarum et caligi-
nis dies turbinis et nebulę. unde habetur sopho. ii. O mi-
seri peccatores (sicut habetur ysa. xi. quid facietis in die
visitationis domini de longinquo venientis ad cuius auxi-
lium fugetis cui gloriam dereliquistis. tunc dicit sapi.
v. Pugnabit orbis terrarum contra insensatos terre. custo-
diamus ergo bene bona nobis a deo tradita et agamus penam
dum tempus habemus ut possimus deo bonam rationem reddere de
villicatione nostra. quia post mortem non erit tempus penę. unde di-
cit hic. iam non poteris villicare et agere penam post mor-
tem. sequitur et quid faciam cum amotus fuero a villicatione (quasi
dicat) miserrime peccator quid dicam aut quid faciam post mor-
tem: cum nil boni perferam ante tantum iudicem. qui iudex est iustus
et prudens et fortis psal. Deus iudex iustus fortis et pati-
ens. item testis est apoc. i. Item sicut beatus iob. ix. Sapiens est
corde et fortis roboze. ibidem. Sed si fortitudo querit robu-
stissimum est tanquam potens iudex: si equitas iudicii nemo au-
det pro me testimonium reddere. sed si iustificare me volo os
meum dānabit me. Et homo cum venerit cōcedere deo scilicet in iu-
dicio non poterit ei unum reddere pro mille. id est principium pfe-
ctionis pro consummatione. ideo agamus penam dum possumus et hoc
est quod dicit eccl. ix. Quęcumque poterit manus tua instanter ope-
rare quia nec opus nec ratio nec prudentia nec sapientia a-
pud inferos quod tu propteraris veniet. et certe illis qui non bo-
nam rationem reddent in die iudicii de villicatione: nec hic ege-
runt penam dicit christus illud math. xxv. Item maledicti in
ignem eternum. Et illis qui bene rationem reddent de bonis su-
is et de villicatione sua: et qui libenter hic egerunt penam. illis
dicit christus illud mat. xxv. Venite benedicti in regnum
patris mei etc. Illud regnum nobis cōcedat christus amen.

Dominica. xi. sermo. xliii.

Idens iesus ciuitatē fleuit sup illā 2c. lu. xix.
 In isto euāgelio notāda sūt qua^o q̄ fecit chri
 stus. **Primū** ē qz sup ciuitatē scz ierusalē fleuit.
Secūdū ē qz vēdētes et emētes de tēplo eiecit. **Terciū** ē
 qz oñdit ad quid factū ē tēplū scz ad deū orādū. et hoc no
 tatur cū dicit. domus mea domus oratōis ē. **Quartū** ē qz
 predicauit. quod notat^r cū dicit. erat ihesus quotidie do
 cens in tēplo. **Primū** ē qz fleuit. Et notandū q̄ dñs ihe
 sus dicit^r ter fleuisse. **Primo** qz fleuit sup lazarū vt ha
 betur io. xi. **Secūdo** fleuit vt hēt^r hic sup ciuitatē iheru
 lem ppter peccatoz cōpassionē 7 ppter penā ciuiū iheru
 salē et ppter ciuitatis destructionē qz destructa fuit a ro
 manis: vel quoniā ciues eius crucifixerūt ibi dñm nostrū
 iesum chri^{stū}. vñ dicit^r. venient dies qñ circūdabūt te ini
 mici tui romani. dicit glo. interli. et coangstabunt te 2c.
Tercio fleuit in cruce. de isto fletu dicit apost. hebre. v.
 prece supplicationū fūdēns qz ad deū qui posset eū saluū
 facere a morte cū clamore valido et lachrymis offerēs ex
 auditus ē pro sua reuerētia. In primo fletu fleuit nostraz
 miserā. In secūdo nostrā stulticiā. In tercio nostrā culpā
In primo fleuit nrām miserā qñ fleuit ad sepulcrū sup
 lazarū fetidū. et hoc dicit btūs biero. sup hūc locū. nō fle
 uit lazarū mortuū: s; rediuiuū cōpatiēs illi ad presentis
 vite miserā reuersurū. et augu. sup hūc locū. nō plozauit
 chri^{stus} eo q̄ mortuus erat lazarus: sed qz cogebat^r eū re
 suscitare qui ad hanc vitā lachrimabilē esset rediturus co
 gebatur per preces soroz et vt populū circūstantē ad fi
 dem instrueret. istā miserā bene videns beatus greg.
 dicit. puer natus nō loquit^r et iam pphetizat. **In secūdo**
 fleuit nrām stulticiā scz qñ fleuit sup ciuitatē iherusa
 lem: ipse fleuit stulticias ciuiū iherusalē iactātiū in ope
 ribus suis pessimis. vñ dicit glo. q̄ fm historiā semel fecit
 hic. modo per electos suos in ecclesia facit plāgēdo repro
 bos qui nesciūt cur planguntur sed exultant in rebus su
 is pessimis qui si damnationē suā preuiderent: seipsos cū
 electozum lachrymis plangerent. et hoc est quod dicitur.

Si cognouisses tuam ruinā q̄ eueniet fleres. quomodo et
ultas dicit glo interli. In tertio fleuit nostram culpā in
agonia cōstitut⁹: et factus ē sudor eius tāq̄ gūte sangui-
nis decurrētis in terrā ut habet luce. xxiii. videns ihesus
ciuitatē 2c. sicut dicit bt⁹s greg. ois christi actio nostra ē
instructō. sicut christus fleuit ita nos debem⁹ flere. **E**t
q̄tū ad nrām instructionē ad p̄ns duo p̄nt hic cōsiderari.
Primū ē ppter quid aīa fidelis dz hic in vita ista flere.
et h⁹ pōt notari cū dz. vidēs ihūs ciuitatē 2c. Scdm̄ ē ad
h⁹ q̄ debeat flere quid dz in se cognoscere. et h⁹ notat⁹ cū
dicit. qz si cognouisses 7 tu fleres. quia iherusalē visio pa-
cis itēpzetat⁹ per iherusalē quelibet aīa fidelis intelli-
gitur q̄ debet habere pacē ad deū p̄ p̄niam et ad p̄ximū per
verā caritatē. et inter carnē et sp̄m p̄ carnis mortificatio-
nē. talis aīa ē ciuitas iherusalē i qua christus libēter p̄ su-
am grām habitat. qz sicut dicit⁹ in psal. in pace factus est
locus eius 2c. et sapi. xxiiii. in ciuitate sanctificata simili-
ter requieui et in iherusalē potestas mea 2c.

Flere debet aīa septē de causis.

Et sciendū q̄ aīa fidelis ad exemplū christi debet flere
et septē sunt p̄ quibus dz flere. **P**rimū est pzo peccatis
p̄p̄riis. de hoc dicit dñs ioelis. ii. cōuertimini ad me in
toto corde vestro in ieiunio et fletu 2c. Cōuertimini ad
me dicit christus qz sum agnus dei qui tollit p̄ctā mon-
di ex toto corde vestro p̄ verā dilectionē et ardorē totius
cordis. et hoc ē quod dicit⁹ deut. vi. dilige dñm deū tuū
ex toto corde tuo et ex tota mēte tua et aīa tua. Sequit⁹
in ieiunio cōtra fētātōes carnis et fletu et plāctu p̄ pec-
catis p̄p̄riis. Propter tria debet aīa fidelis p̄ peccatis su-
is flere. **P**rimo qz p̄ peccata sua ihesum creatorē suū dul-
cissimū reliquit et illū ad iracūdiā contra se puocauit. vñ
iere ii. vade et vide qz malū et amarum est te relinquisse
dñm deū tuū. et timorē domū nō esse apud te. et deu. xxi.
vbi loquit⁹ aīe peccatrici. Deum qui te genuit dereliqui
sti oblitus es domini creatoris tui. vidit dñs et da iracū-
diā cōcitatus est 2c. Si aliqua ancilla paupcula esset de-

134

sponsata filio regis francie: si eū offēdissetz dereliquisset
et etiā in ignominiam suā sponū scortata esset bñ deberet
flere multo magis dñs flere aīa peccatrix q̄ p peccatū suūz
derelinquit chrištū spōsum suū filiū regis celestis cui de
sponsata fuit in baptismo. **S**cdmē qz p pctā sua ad eter
nā mortē se obligauit. vñ ro. vi. Stipēdia peccati mors scz
eterna. et eze. xviii. aīa q̄ peccauerit ipsa moriet^r scz mor
te culpe et morte pene eterne nisi prius aīa mortē penitu
erit. **T**ercium est qz per peccatū suū regnū celoz scz he
reditatē suā amisit: si diu steterit in peccatis suis cū cul
pa et pena. vñ. i. cori. vi. nolite errare qz iniqui regnū dei
non possidebūt nec fornicarij ydolis seruiētes nec adulte
ri nec molles nec masculoz cōcubitozes nec fures nec aua
ri nec ebriosi nec maledici nec rapaces regnū dei nō possi
debunt. et ad ephe. v. hoc sciant intelligētes qz nec forni
cator nec immūdos nec auarus quod est ydolorū seruitus
habebunt hereditatē in regno dei et chriști. Si ista bñ co
gnosceret aīa peccatrix q̄ accidunt ei p peccata sua debe
ret flere p illis. Certe si ipsa cognosceret z cogitaret quo
modo inimici eius scz demones circundabunt eam in mor
tem bene deberet flere quia sicut dicitur in isto euange
lio. Veniēt dies in te et circūdabūt te inimici tui scz de
mones et coangustabunt te scz o aīa peccatrix aīas homi
num circūdabūt demones in morte sicut habetur in vita
beati martini. similiter dyabolus sup brachiū crucis chri
sti sedebat vt animā recipet in ihehennā ignis in quo ma
culā nō inuenit. vñ io. xiiii. venit princeps mōdi huius et
in me nō habet quicquam. Maria magdalena qz peccata
flevit et lachrymis pedes domini rigauit et qz eū arden
ter dilexit: dñs ei peccata dimisit. vt habet^r luce. vii. fle
re g^o debet quelibet aīa peccatrix p peccatis propriis. et
non debet gaudere de illis sicut stulti faciunt: vere tales
sunt stulti. sicut dicitur sapi. vii. cor sapiētis in tristitia.
cor aut stultozum in leticia. et eccle. ii. risum reputaui er
rorem et gaudio dixi. quid frustra deciperis. **I**ste risus
et ista leticia cōuertetur in tristitiam errorem et in fletum

bn prouer. xiiii. extrema gaudiū luctus occupat. et amos.
viii. dies vestri cōuertūtur in luctū et lamētationē. **S**e
cundū est pro peccatis alienis. ita faciebat iere. ix. dicens.
quis dabit capiti meo aquā et oculis meis fōtē lachryma
rum vt plozē sup īterfecos populi mei. ita deberet q̄libet
anima fidelis facere. qz si quis videret ⁊ cognosceret pro
ximū suū ducere ad patibulū vt suspenderet⁹ plozaret. 9°
multo magis debet quilibet fidelis flere pro pxio suo quē
per peccata sua trahit quotidie dyabolus ad infernū et
deberet eū eruere ⁊ liberare de patibulo inferni orationi
bus deuotis ⁊ lachrymis. et hoc est qd dicit⁹ puer. xxiiii.
erue eos qui ducūt⁹ ad mortē ⁊ qui trahūt⁹ ad interitū. li
berare nō cesses. vere de peccato alioz nullus debet gau
dere. et hoc est quod dicit⁹ puer. xxiiii. cū reciderit inimi
cus tuus ne gaudeas et in ruina eius ne exultet cor tuū:
ne forte videat dñs et displiceat ei. et auferat ab eo iram
suā. et iob. xxxi. si gauisus sum ad ruinā eius qui me ode
rat et exultauī q̄ inuenisset eū malū. hec ē iniquitas ma
xima et nequicia cōtra deum altissimū. ideo nullus debet
gaudere de peccato alioz vel de malo: s; potius flere. si
cut faciebat sctūs iob. xxx. flebā quondā sup eū qui affli
ctus erat p peccatūz p vel aliud malū. et cōpatiebat⁹ aia
mea pauperi. quia bene paup est q̄ diu manet in peccato
qui deū amisit qui est oia in omnibus. **T**erciuū est de re
cordatōe passionis. vere nō est aliquis qui bn cogitaret q̄
et quāta p nobis omnibus cristus in cruce sustinuit quis
nō deberet flere. ad illud cognoscēdum et videndū monet
nos iere. tren. i. o vos oēs qui transitis per viam attēdite
et videte i. c. et bern. dicit. respice mortalis pro te dat⁹ ho
stia talis. agnosce q̄ nobilis est anima tua ⁊ q̄ graua sūt
tua vulnera pro quibus oportuit dñm nostrū iesum chri
stum vulnerari scz in manibus et in pedibus et in dextro
latere de lācea militis. et sicut dicit btūs hiero. quis pōt
transire siccis oculis qui respicit q̄ lancea militis trāssi
xit latus saluatoris. et de fletu dominice passionis vt ha
betur in psal. ad vesperum scz passionis demorabitur fle
tus. et ad matutinū scilicet resurrectiōis leticia. et io. vi.

135

Amen amē dico vobis quia plorabitis et flebitis vos. mū-
 dus autēz gaudebit. glo. Plorabitis et flebitis me ociso
 de quo inimici gaudebunt. de istis tribus quelibet anima
 fidelis debet flere. **Q**uartum est de morte deuote ora-
 tionis. de hoc specialiter debent clerici flere et prelati ec-
 clesie. et maxime religiosi. de isto fletu. ii. regū. i. Plāxit
 dauid planctum huiusmodi super saul et super ionathā
 filium eius etc. Per dauid qui interpretat^r manu fortis:
 quilibet prelatus vel religiosus significatur. qui debz ef-
 se fortis in bonis operibus et in caritate christi. et debet
 flere super saul et super ionatham id est super mortē de-
 uote orationis. Saul interpretatur petitio et significat
 orationem in qua petitur via eterna. vnde psal. Vnā pe-
 tiā a domino hanc requiram etc. Ionathas interpretat^r o-
 rationū luctus. per hoc significatur deuotio orationis q̄
 oritur in oratione. **F**lere super saul et super ionatham ē
 flere super deuotōnē oratōnis que hodie fere mortua ē in
 mōtibus gelboe. gelboe interpretat^r aceruus pluuiarū in
 mōtibus. i. in eminētia vite per superbiā. et in acervo plu-
 uiarū. i. diuitiarū abundātia et deliciarū carnis. et iō male
 dixit eis dauid dicēs. Mōtes gelboe nec ros grē nec plu-
 uia doctrine sancte veniat super vos vbi ceciderūt fortes
 israel. i. o vos religiosi: et o vos prelati ecclesie videntes
 deū per verā fidē et verā cognitōnē et cōtēplatōnē. flete
 super saul qui iduebatur coccino abiectus ē clipeus saul
 .i. clipeus oratōis qui nō erat vnctus deuotōe. **Q**uituz
 pro persecutione militantis ecclesie matris. vnde iobelis
 xiii. dicitur de hoc fletu. Inter vestibulū et altare flebāt
 sacerdotes et ministri dicentes. **P**arce domine parce po-
 pulo tuo. et ne des hereditatē tuā in opprobriū gētibz et
 mat. iii. dicitur q̄ filii israel iudei. i. viri iusti deū per ve-
 rā fidē vidētes et eū vere cōfiterentes viderunt sanctifica-
 tōnē desertā. i. sanctā ecclesiā. sciderūt vestimēta eius et
 plāxerūt plāctu magno. **S**extu est pro amissione carita-
 tis. de hoc dicit^r gen. xxxvii. vbi dicit^r q̄ euz cognouisset
 iacob q̄ tunica filii sui eāz dixit. fera pessima deuorauit
 filium meuz ioseph. cilia vestimentis indutus est cilicio

lucens filiū suū multo tempore. Ioseph interpretatur
augmētū rei et significat caritatē que augmētāt oīa bo-
na in hoīne. et hūc ioseph. i. caritatē fera pessima. i. inuidia
vel cupiditas vel bestia vel luxuria deuorauerunt: s; de
hoc debz flere bonus iacob. i. vere penitēs supplantās ve-
re vicia. et luctans fideliter cōtra mūdum carnē et drabo-
lū. **S**eptimū est de recordatōe patrie celestis. et iste fle-
tus debet esse deuote oratōis et etiā proprie cōtempla-
tiuor. de hoc fletu pōt bene dici illud quod dicit in psal.
Super flumina babilonis illic sedim⁹ et fleuim⁹ 2c. spon-
i. patrie celestis ubi videbim⁹ deū facie ad faciē. sic hēt⁹
i corin. xiiii. Videmus nūc per speculū in enigmate: sed
tunc facie ad faciem. tūc omnes isti fletus conuertent⁹ i
gaudiū et in consolatiōem eternā. vnde lu. vi. Beati qui
nūc fletis quia ridebitis. et mat. v. Beati qui lugēt quo-
niā ipsi cōsolabūtur in eterna gloria. ad illam nos perdu-
cat iesus christus amen.

Dominica xii. sermo. xliiii.

Duo homines ascenderūt in templum vt orarent
vnus phariseus et alter publicanus 2c. lu. xviij.
Propter h⁹ debent omnes homines ascēdere et
ire ad ecclesiā que est templū dñi vt ibi orent non vt ven-
dāt vel vt rumores audiant. quia luce. xix. dicitur qd dñs
iesus ingressus in templū cepit eicere vēdentes et emen-
tes ab illo dicēs. Domus mea domus orōis est 2c. Ibi de-
bent omnes fideles venire et deū fideliter orare et deuote.
et talis oratō ab angelo offertur deo. vñ thob. xii dixit
angelus ei. Quādo orabas cū lachrimis obtuli oratōem
tuā dño. dicit g⁹ duo hoīnes ascenderūt 2c. In hoc totali
euangelio non sunt nisi duo notanda. In primo reprobat
superbiam pharisei. In scdo cōmendat pietatē et humili-
tatē publicani. In duobus reprobat superbia pharisei
et in illis peccauit duob⁹ moīs. Primū fuit in h⁹ qd iacta-
uit se in h⁹ qd se a peccō custodiebat. et hoc notatur cū di-
cebat. Nō sum sicut ceteri hoīm rapaces iniusti et adulte-
ri. Scdm fuit qd iactauit se de bonis que faciebat. vnde

136
 ipse dicit ieiuno bis i sabbato. i. in ebdomada. de cimas do
 2c. Non peccauit qz ista faciebat: sz qz de illis se iactabat
 In illis duobz ondebatur se iustū: et duas ptes iusticie que
 sunt declinare a malo et face bonū se habere iactabat. ista
 duo tenet quilibet iustus face: sed de illis nō dz se iacta
 re. vere p^{ri}o debet quilibet iustus se custodire ab illis pec
 catis tribus a quibus custodiebat se ille phariseus sicut
 dicebat a rapina ab iniusticia ab adulterio: hoc ē q nō ha
 beat rē cū vxore aliena: nisi cū ppria. et ista tria notāt cū
 dicit. Non sum sicut ceteri hominū rapaces iniustiz adul
 teri. Propter tria dz se quilibet iustus custodire a pecca
 to rapine. Primū est qz qui aliena rapit semp hic et in fu
 turo in egestate erit. vñ puer. xii. alii diuidūt ppria et di
 tiores fiūt. alii aliena rapiūt et semp in egestate sunt: et
 hoc nō est mirū. qz tales secū nō habēt deū: immo eū dere
 linquūt qui est fons totius boni. sz sicut dicit btūs aug.
 qui deū habet et oīa habet cum ipso. et qui eum nō habet
 paup est: et immundus et cecus et miserabilis. sicut habe
 tur apoc. iii. Secundū est qz rapinam deus odit. vñ ysa.
 xliii. Ego dñs amans iudiciū et odio habui rapinā. Istud
 peccatū odio hñt omēs sancti: qz multi raptores deuorāt
 plebē domini sicut escā panis. vt habet in psal. et ipsi ex
 torant paupes chisti. vñ marc. iii. habetis odio bonum et
 diligitis malum qui violenter tollitis plebē et carnē desu
 per ossibus. pelles hominis vocantur bona tpālia eius. qz
 sicut sine pelle ppria non posset homo diu viuere: ita nec
 sine tēporalibus bonis suis qui aufert ei et rapit eius bo
 na: ipse quasi occidit eum. et ideo dicitur eccle. xxxiiii. pa
 nis egentū vita eorū qui defraudat eum homo sanguinis
 est: qui aufert desudanti panem quasi qui occidit eū pxi
 mū suū. Tercium est qz rapiētī aliena dñs eternam dam
 nationē mittit. ysa. xxxiii. ve qui predaris cum cōsumma
 ueris damnationem predaberis: corpus deuorabitur a ca
 nibus qz raptores et fures nō sunt digni vt sepeliēt in ec
 clesiis benedictis. vñ iere. xxii. ve qui edificat domū su
 am in iniusticia nō plangent eum ve frater ve soror ve do

mine ve inclite. sepultura asini sepeliet^r putrefactus et p-
iectus erit (scz raptor vel usurarius) ex portas iherusalē.
corpus enī depredabit^r a canibus & ad minus a vermibus
bona sua seporalia a parētibus: qui nō darēt. xii. denarios
vel redderēt pro aīa ipsius: si crederēt ipsum ab inferno li-
berari. preterea aīa depredabitur a demonibus. et iō dici-
tur eccl. x. hereditabit bestias et vermes et serpētes. i. de-
mones recipientes aīam in inferno. et ideo dicitur eccle.
xxxi. nō effugiet rapinam peccator. Secundum est ab in-
iusticia quod notatur cum dicit. iniusti dicūtur auari. qz
bona temporalia cōgregant et illa pauperibus nō erogāt
cum possent eis subuenire. vere isti iniusti sunt qui aliis
faciūt quod sibi ab aliis fieri nō vellent. ipsi faciūt cōtra
illud quod dicitur tho. iiii. quod alio oderis tibi fieri vi-
de ne tu aliquādo alicui facias. Ab iniusticia debet se qui
libet custodire ppter tria. Primū est qz talis proximū su-
um occidit cum posset ei subuenire et eū fame perire per-
mittit. vñ greg. pascere fame morientē: si nō pauisti occidi-
sti. Secundum est qz mors homini iniusto fit amara. vñ ec-
cle. **M**ors q̄ amara ē memoria tua homini iniusto pa-
cem habēt in substāciis. vere homini iusto amara ē mors
quoniā bene scit q̄ pecuniā suā secū nō portabit. vñ eccl.
xxvii. diues cū dormierit secuz nichil afferet: apert os et
nichil inueniet: sed amarior erit in visu. qñ demones volē-
tes aīam suam ad infernū trahere aspiciet. sz amarissima
erit in gustu. qz amaritudinē et penā que est in separatio-
ne aīe a corpore sentiet que amaritudo est maxima pena.
Terciū est qz iniustus nūq̄ gloriā dei videbit nec in para-
diso corā deo apparebit. vñ ysa. xxvi. tollatur impius nec
videat gloriā dei. et in psal. non permanebūt iniusti ante
oculos domini. **T**erciū est ab adulterio. et hoc notat^r cū
dicit. adulteri. et hoc propter tria. Primū est qz illud pec-
catū a domino prohibetur. exo. xx. nō mechaberis. si illud
peccatum facis: furtum facis. vnde. i. corin. vii. nolite de-
fraudare inuicem. mulier non habet potestatem sui corpo-
ris: sed vir. similiter vir non habet potestatem sui corpo-

137
 ris sed mulier. Secundum est qz per illud peccatū exbe-
 reditatio verorū heredū fit qđ est maximū peccatum. vel
 sepe puenit. vnde eccle. xxxiii. dicit^r q mulier relinquēs
 virū suū et statuēs hereditatē ex alio matrimonio. Primo
 enī in lege altissimi incredibilis fuit. et secūdo virū suū
 dereliquit. tercio fornicata est. et ex alieno viro filius sibi
 statuit. terciū ē quia adulteros dñs ī fine eternaliter dā-
 nabit. vñ heb. xii. Fornicatores et adulteros iudicabit do-
 minus. i. eternaliter damnabit. et leui. xx. dicitur. Si me-
 chatus fuerit quis cū vxore alterius. et adulteriū perpe-
 trauerit cū vxore p̄ximi sui morte scz eterna adulter et
 adultera peribunt. Secūdo debet facere qđ faciebat pha-
 riseus scz libēter ieiunare et decimas bene reddere. sz de
 hoc bene dicitur q nō debet se iactare sicut faciebat pha-
 riseus iste superbus. ieiunare debet libēter quilibet chri-
 stianus. et b^o ppter tria. Primū est qz per ieiuniū diabo-
 lus et tētatōes eius ab hoīe sepe effungant^r. vñ mat. xvii.
 dicit ch̄stus. Hoc gen^{us} demoniū nō eicit^r nisi in ieiunio
 et oratione. et sup hoc bt̄s h̄ero. ieiunio sanant^r pestes
 corporis. et oratōne pestes mētis. Scđm est qz per ieiuni-
 um nō solū pena tp̄alis: sz etiā īfernalis sepe vitat^r et per
 hoc dñs ad misericordiā pctōz mouet^r. vnde iōne. iii. legi-
 tur q facto ieiunio misertus est dñs niniuītis. Tercium
 est qz per ieiuniū sepe homo ad visionē dei ducitur. vnde
 iii. reg. xix. dicitur q helyas ppheta post ieiunium. xl. di-
 erum v̄nit ad montē dei ozeb. vbi v̄dit dñm. et īdō bonū
 est ieiunare. Itē decimas oīm que habz libēter dare. sicut
 phariseus. et b^o ppter tria. Primū ē qz istd a dño in lege
 statuit^r et precipitur. vñ exo. xxii. dicit dñs moysi. Deci-
 mas et p̄micias n̄ tardabis michi offerre. et leuit. xxiii.
 Omnes decime terre siue de frugibus siue de fructibus
 arborū dñi sunt. et illi sanctificant^r. Secundū ē vt homo
 deo placeat. et vt omnes penurias vini et frumenti remo-
 ueantur. qz mala. b. iii. dicitur. Et vos cōfūdetis totā gē-
 tē in decimis et p̄miciis scz quas non bene redditis mi-
 chi. Et in penuria vos estis maledicti. qz per sultitatōnē

decimam immittit dominus penuriam frumenti et vini in terram. et ex illa sequitur ibidem. Inferte omnem decimam in horreum meum. et sit cibus in domo mea etc. Tercium est ne homo ad decimam partem angelorum que cecidit in infernum deducat. bene augustinus. Redde decimas alioquin deduceres ad decimam partem scilicet angelorum que cecidit in infernum. Decima est quasi celus quem debemus per hereditatem eternam. qui non reddet celum perdet agrum scilicet paradisum. Omnia ista bona debet quod libet iustus facere nec debet superbire. ne sit reprobatus a domino ut iste phariseus. vel possumus dicere quod quattuor notantur in euangelio propter que fuit reprobatus iste phariseus a quibus debet se custodire quilibet christianus. Primus est quod se aliis pretulit: melioremque se omnibus reputauit. Et hoc notatur cum dicit. **N**on sum sicut ceteri hominum: quasi dicat ego solus sum bonus et alii peccatores preferre se aliis hominibus debet propter aliquam bonitatem que sit in ipso quia in ista vita presenti nullus scit vere. utrum sit dignus odio vel amore dei. sicut habetur ecclesie. ix. Sunt iusti atque sapientes et opera eorum in manu dei. et tamen nescit homo utrum sit dignus odio vel amore si presentialem sit certus de bonitate sua tamen finaliter est incertus. Illi qui preferit se eiciet dominus in infernum. sicut fecit luciferum superbum. sicut habetur. xlii. ysa. Cur cecidisti lucifer qui dicebas in corde tuo ascenda in celis etc. et ideo ab die primo. etc. Si exaltatus fueris a terra. et ut aquila iter sidera posueris nidum tuum per superbiam tuam te aliis preferendo. inde trahente dicit dominus. Et ideo non debet se homo aliis preferre nec alicui comparari. bene bernardus. Noli te comparare maioribus nec minoribus nec aliquibus iuuenibus te dico preponas: sed nec comparari presumas. **S**ecundum est quod alios iudicauit. et hoc notatur cum dicit. Raptores iniusti adulteri nullus debet iudicare proximum suum nec persequi ipsum. et hoc monet nos dominus matthei. vii. Nolite iudicare et non iudicabimini. et apostolus. i. corinth. xi. Si nos ipsos iudicarem non utique iudicarem. Certe qui proximum suum iudicat seipsum condemnat. etc. Inexcusabilis es homo omnis qui iudicas. in quo enim alterum iudi-

138
 cas teipsum cōdemnas. preterea. qui alterū iudicat iniu-
 riam facit filio dei. qz sicut dicit iob. v. pater omne iudici-
 um dedit filio. **T**erciu fuit quia publicanū proximū su-
 um spreuit. et hoc notat cū dicit. nō sum velut hic publi-
 canus. neminē dz vir bonus z iustus despicē. qz talis deo
 displicet qui creaturā dei despicit. vñ puer. xiiii. qui ca-
 lūniat egentē exprobat factori suo. multū displicet muli-
 eri qui despicit filiū suum: vel artifici qui despicit opus
 eius. ita deo displicet qui despicit creaturam eius. puer.
 xvii. qui despicit pauperē exprobat factori suo. vere qui
 hic spnit alios in futuro spnet. illi pmittit dñs eternaz
 damnationē ysa. xxxiii. vbi dī. ve qui spnis: nonne et ipse
 spneris. cū fatigatus desieris cōtemnere contēneris. et iō
 dicit leui. xix. nō despiciet vnusquisqz proximū suū. et eccl.
 i. ne despicias hominē aduertēt se a peccato. **Q**uartū
 fuit: qz de bonis q faciebat se iactauit. et hō notat cum di-
 cit. ieiuno bis in sabato. de bonis suis nullus vnq debet
 se iactare. qz talis miser ē et miserabilis. sñm q dī angelo
 laodicie apoc. iiii. qui iactabat se de bonis suis et dicebat.
 diues sum z locupletatus et nullius egeo. sz nescis dixit
 ei btūs iohannes: qz miser es et miserabilis et paup et ce-
 cus et nudus. et iō dī puer. xxviii. laudet te alienus z nō
 os tuū: extraneus et nō labia tua. vere sicut dicit grego.
 melior est in malis humilis cōfessio q in bonis supba glori-
 ficatio. **S**cōm ē videre in quibus hūilitas publicani cō-
 mēdat. Et sciendū q in qua. Primū est in sui vilifica-
 tiōe. qz se vilificauit. vñ astabat a longe. vñ interli. sicut
 humilis non audet ad deū appropinquare vt deus appro-
 pinquet ad eū nō aspiciat vt aspiciat a deo. appropinqua-
 re nō audebat. qz sciebat vt dicit psal. longe a peccatoribz
 salus. vere longe stabat. qz longe a deo se cōsentiebat. ille
 longe stabat p sui villicationē. qz forte apud se dicebat. il-
 lud iob. xii. celi nō sunt mūdi in cōspectu eius qfū magis
 abominabilis z inutilis hō quasi aquā iquinatā et vilē.
 sequit de quolibet pctōre reputare vt possit deo placē ad
 modū beati petri qui dicit cristo luc. v. exi a me dñe quia

homo peccator sum. non sum dignus ut intres sub tectum meum
Item ad modum ceterionis qui dicebat. mat. viii. domine non sum
dignus ut intres sub tectum meum. Item ad modum beati pauli qui
dicebat. i. cor. xi. ego sum minimus apostolorum qui non sum dignus
vocari apostolus. et ad modum istius publicani qui longe stabat
ad domino per humilitatem. et ideo deus cuius oculi contemplantur omnia. ut beatus
ecclesiasticus. xlii. Vidit eum per suam misericordiam sic vidit filium prodigum cum
adhuc longe esset. ut habetur. lu. xvi. Secundum in hoc quod verecundia et
pudore et confusione de peccatis suis habuit. et hoc cum dicit. o
culos levare ad celum non audebat. sicut cantatur de iob. et
accipitur de oratione manasse. ii. paralipomenon. vi. peccavi super
numerum arene maris non sum dignus videre altitudinem ce-
li propter multitudinem iniquitatum mearum. Ibi notatur tria
in arena notatur peccatorum infinitas in mari amaritudo con-
scientie. in hoc quod dicit. non sum dignus videre altitudinem celi
notatur verecundia et contritio de peccatis propriis. vere
iste publicanus non audebat oculos ad celum levare ut eum
de celo dominus respiceret qui de celo humilia respicit et alta
a longe cognoscit. ut dicitur in psalmo. **T**ercium est propter
sui afflictionem quia conscientiam suam premebat et se multum affli-
gebat. et hoc notatur cum dicitur. quia percutiebat pectus suum.
in pectoris percussione notatur cordis contritio. sicut dicit in
psalmo. cor contritum et humiliatum etc. Item in percussione
notatur sonus in quo notatur confessio. quia confessio est sonus
gloriosus et non solum sonus sed vox dulcis et cantus glorio-
sus. ideo dicit spiritus sanctus sponse canti. ii. sonet vox tua in
auribus meis quia vox tua dulcis et facies tua decora etc. et
psal. dicit precinite domino in confessione. Item in pectoris
percussione fit digitorum collectio et manuum appositio in quo
notari potest operis satisfactio ad quod admonemur. ecclesiasticus. ix.
quocumque poterit manus tua instanter eperare quia nec opus nec
scientia nec sapientia apud inferos quo tu perperas. quia dicitur in
fine cuiuslibet illud propter. vi. Date ei de fructibus manuum su-
arum. Quartum est propter suam devotam orationem. quia ipse deum
devota oratione orabat. unde dicebat. deus propicius esto
michi peccatori. deus dicit quia potest solus peccata dimittere.

qui carnalia scz vicia vel exteriora suadere certat lepra i carne et cute hnt luxuriosi et male mulieres que liniunt et ungunt cutē suā vt suavis ⁊ tenuis appareat. vñ bern. cutis nitens et suavis sordidū oñdit aim per lepram carnis optime significat peccatū luxurie. qz lepra carnis facit carnē putridam. et dicit de luxuriosis ioelis. i. cōpu- truerūt iumēta in stercore suo. **O**ctauū est peccatū ifi- delitatis hoc ē lepra capitis. de qua dicit leui. xiii. vir si ue mulier in cui⁹ capite lepra apparet 2c. Lepra capitis est peccatū ifidelitatis q ē in mēte q ē caput hoīnis iteri- oris. ista lepra occupati sunt heretici et quodāmo hoīnes et mulieres in sortilegiis et carminib⁹ credentes. de istis pōt dici illud deu. xxvii. generatō enī peruersa ē ⁊ ifide- les filii prouocauerūt me in eo qui nō erat de⁹ 2c. et post ea sequit⁹ pena eorū. ignis succensus ē in furore meo. **N**onū pōt dici peccatū desperatōnis. de ista lepra spūaliter leprosi fuerūt cayn et iudas proditor cayn qui interfecit abel fratrē suū iustū per inuidiā suā desperauit dicens. de misericordia dei. maior ē iniquitas mea q vt veniā merear gen. iiii. iudas pditor qū vendidit dñm nostrū iesum chri- stū iudeis suspendit se per desperatōnē ⁊ suspensus cre- puit medius et diffusa sūt oīa viscera ei⁹. vt hēt⁹ actu. i. et sicut dicit beat⁹ hiero. dauid cadēte nemo superbiat: sz eo surgēte neō desperet. **D**ecimū peccatū ē peccatū in- gratitudinis. ista lepra leprosi fuerūt isti. ix. qui nō redie- rūt reddere grās deo ex eo q curauit eos a lepra sua. cer- te ingratitudo de bonis a deo sibi collatis magnū peccatū est iō dicit beat⁹ bern. discite per singula bona deo gratias agere. Ingratitudo ē vent⁹ vrens siccans fontē pietatis rozē misericordie fluētā grē euacuatō meritorū dispersio virtutū deperditio bñficioz. et eccle. xxix. dicit⁹ q pecca- tor et ingratus dereliquerūt liberantē se. **I**sta quattuor vltima peccata significari pnt per quattuor leprosos qui sedebāt in itinēte samarie. vt hēt⁹ tur. iiii. re. vii. isti decē le- prosi debēt venire ad chrištū qui sanat contritos corde et alligat cōtritōnes eorū et debent a longe stare per humili-
s. i

ratē ⁊ clamare debēt per fidei cōfessionē dicētes. iesu p̄re
ceptor miserere nr̄i. tu dico qui es misericors et plen⁹ mi
sericordia miserere nr̄i. i. mūda nos a lepra nr̄a. i. a pecca
tis nr̄is. **T**ercium ē videre quō mūdauit eos. dixit eis.
ite cōfitebor vobis sacerdotibus et dū irent mūdātī sūt. Ite a
cōtritōe ad cōfessionē. qz ibi notat⁹ vera cōfessio. ⁊ dū irēt
mūdātī sūt. s. dū irent a cōtritōe ad cōfessionē ⁊ in p̄posi
to cōfitebī mūdātī sūt. et h⁹ ē qd̄ dicit psal. dixi cōfitebor
aduersum me. i. in corde meo firmiter p̄posui confiteri et
tu remisisti impietate peccati mei ⁊c. magna ē clementia
dei qz cū p̄posito cōfitebī mūdāt⁹ hō a pctis suis. De ista
mūdicia scz cōtritōis dicit dñs osee. xxxvii. effūdā sup
vos aquā mūdā scz cōtritōis et mundabimini ab oībus in
quinamētis vestris. per cōtritōnē cum p̄posito cōfitebī
mūdatur hō a pctis: sed per oīs cōfessionē ostendit⁹ mun
datus esse ab illis. **Q**uartus ē videre quid significat q
vnus solus ad grām reddendā reuertit⁹ cū oēs essent mū
dati. vere vnus grās agens reuertit⁹ scz ille qui perseue
rat in bonis operibz vsqz ad mortē et qui sollicitus ē sem
per post lepre sue curatōnē seruare vnitatem ⁊ caritatis se
cū dū q dicit apo. ephe. iiii. solliciti seruare vnitatē spūscā
cti. vnus ergo refert grās. multi sunt mūdātī per cōtri
tionē et cōfessionē. et tñ nō sunt semper laudantes deum
neqz manētes in mūdicia sua: s; redeunt ad vomitū pctō
rū sicut canis. vñ puer. xxvi. sicut canis redit ad vomitū
suū sic hō imprudēs ad stulticiā suā. et h⁹ significat⁹ per
nouē istos leprosos qui dñm nō laudant post adeptā sanī
tatē. ideo dicit dñs. decē mūdātī sunt et nouē vbi sūt iter
li. ingratos quasi ignotos requirit: s; pauci remanent in
mūdicia sua. idō dicit dñs. q vnus redit grās agēs ⁊ dās
gloriā dō scz qui postq̄ percepit q curatus est a lepra. i.
a peccatis suis permanet in caritate dei et perseuerat in
bonis opibus. hic est vnus de quo dicit⁹. i. cor. ix. nescitis
q hū qui in stadio currūt. omnes quidē currūt s; vn⁹ ac
cipit bzaniū eterne vocatōis. et mat. x. dicit ch̄st⁹ qui
perseuerauerit vsqz i finē scz in bonis operibz in caritate

dei hic salus erit. i. iste habebit vitam eternam quam nobis con-
ceda ihesus christus amen.

Dominica. xvi. sermo. xlviii.

148
Nemo potest duobus dominis servire etc. mat. vi. In isto
euangelio monz nos dominus ad tria. Primum est ut deo
soli serviamus et quod illi soli servire debemus. Secundum
est omnem sollicitudinem corporis nostri a nobis amoveamus
et illam fugiamus. Tercium est ut regnum celorum et iusticiam eius
persequamur. primum nota cum dicitur. nemo potest duobus dominis
servire. secundum cum dicitur. nolite solliciti esse etc. tertium cum dicitur.
primum querite regnum dei etc. Primum est ut illi soli serviamus
vel servire debeamus et ostendit quod illi soli servire debemus. quia
nemo potest duobus dominis servire. verum est quia nemo potest simul et
semel dyabolo vel mundo vel carni et viciis et deo creatori
suo in virtutibus servire. unde iero. delicatus est miles qui vult
gaudere cum mundo et regnare cum deo scilicet christo. et simili-
ter difficile est immo impossibile est ut presentibus et futuris
quis fruatur bonis. et hic beatus impleat illic mentem ut de de-
liciis ad delicias transeat et ut in celo et in terra appareat
gloriosus. vere nemo potest duobus dominis servire ut deo et dy-
abolo. unde apostolus i. corin. x. non poteritis bibere calicem domini et
calicem demoniorum scilicet simul. Calix domini est calix pacis de quo
bibunt sancti. de isto dicitur mat. xx. ubi dicit christus filiis
zebedei beato iohanni et beato iacobo. potestis bibere cali-
cem quem bibiturus sum. dicunt ei possumus. dixit eis. calicem
meum bibetis etc. Calix dyaboli est calix peccati calix luxurie
calix ambitionis et immundicie. de isto bibunt luxuriosi. de
isto dicitur apoc. xvii. ubi dicit beatus iohannes. vidi mulierem sedentem
super bestiam. mulier potest dici carnalis concupiscentia vel secu-
laris conversatio que sedet super dyabolum qui dicitur bestia pro-
pter crudelitatem et erat mulier habens calicem aureum in ma-
nu sua plenum abominationum et immundicie fornicationis
eius. calix iste est calix luxurie et dicitur aureus propter eius
delectationem exteriorum. et plenum dicitur abominationum et
immundiciarum propter eius fetorem et vilisatem. et ideo nemo
potest duobus dominis servire simul. ut deo et dyabolo: vel

f ii

deo et modo vel deo et carni. vere nemo potest seruire duobus dominis. et hoc propter dominorum contrarietatem et officiorum diuersitatem ut deo et diabolo. quia isti duo deus et diabolus sunt omnino discordes et penitus aduersantes. quia quod unus precipit alius dissuadet. et quod uni placet alii displicet. ipsi aduersantur sicut lux et tenebre et sicut iusticia et iniusticia. unde apostolus. i. cor. vi. que est participatio iusticie ad iniquitatem. aut que est societas lucis ad tenebras aut que est communicatio christi ad belial. preterea omnino discordes et aduersantes sunt sicut bonum et malum. quia deus bonus est et omne bonum vult. unde matheus. x. nemo bonus nisi solus deus: sed bonitate essentiali et ipse vult omnes saluos fieri. sicut dicit apostolus. i. thi. ii. sed diabolus malus est et omne malum vult omnes perdere. luce. xiiii. de ipso dicitur. venit vir malus et rapit verbum quod seminatum est in corde iusti. preterea ipse vult omnes perdere. ipse est fur de quo dicit matheus. x. fur non venit nisi ut fur etur et mactet et perdat. et sicut dicit abacuch. i. increpata est pars et cibus eius electus. et propter hoc expandit sagittam suam et semper interficere gentes non parcat. preterea ipsi aduersantur tanquam crudelitas et benignitas et misericordia et inmisericordia vere dominus plenus est misericordia et benignitate in recipiendo festinater peccatores ad penitentiam et ad suam misericordiam ut patet in beata magdalena luce. vi. et in filio prodigo luce. xi. ideo dicit iohannes. ii. conuertimini ad dominum deum vestrum quoniam nimis benignus et misericors est etc.

Crudelitas diaboli ostenditur in tribus.

Sed ipse diabolus inmisericors est et crudelis. unde ieremias. vi. crudelis est et non miserebitur. vere diabolus crudelis est et inmisericors. et ostenditur sua crudelitas in tribus. **P**rimum est quia seruis suis in introitu seruicii sui aures et nasum precindit et eis oculos maxime dextros eruit: aures et nares precindit. unde exodus. xxiii. nasum tuum et aures tuas precindam et qui remaserit gladio ipsi filios tuos capiet. i. opera tua et denudabunt te vestimentis tuis. i. virtutibus bonis quibus eras indutus ante peccatum tuum. Similiter oculos dextros eruit et illud bene figuratum est. i. reg. xi. ubi legitur quod naas am-

149
 monites pugnare cepit aduersus iabes galaad ad naas
 ammonites. dixerunt autem omnes viri iabes galaad ad naas amo
 nites habeto nos federatos et seruiemus tibi. et respondit ad
 eos naas ammonites. in hoc feriā vobiscū fedus vt eruaz
 omnium vestrum oculos dextros. Naas serpentinus interpre
 tat et significat dyabolū qui omnibus seruis suis in introi
 tu seruicij sui prescindit aures cordis ne audiāt loqui de
 deo nec predicātes predicatorēs de penis inferni et gloria
 paradisi. et eruit oculos cordis dextros ne videāt se defē
 dere et ne respiciāt gaudia paradisi vel eterna quā fecit eis
 amittere et aliquando dextros et sinistros eruit ne possint re
 spicere eterna supplicia inferni quā facit eis acquirere per pec
 cata quā suggerit eis et quā facit eis hoc facere. et hoc optime
 significatū est iudi. vi. vbi dicitur quod apprehēderūt philistei
 sanfonē per quos significantur demones et eruerūt oculos
 eius. Secundū est in hoc quod nūquā dat requiē seruis suis hic
 neque in futuro. vñ iere. xviij. seruietis diis alienis qui non
 dabūt vobis requiē die ac nocte. sed dñs dat in fine seruis
 suis requiē eternā. vñ math. xi. dicit cñsus. venite ad me
 omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiā vos et inue
 nietis requiē animarū vestrarū. Terciū est quod omnes seruos suos
 qui seruiūt ei vsq; admortē in fine ad patibulū inferni su
 spēdit et per stipēdiis seruicioꝝ suoz mortē eternā eis habe
 re facit. vñ aposto. ad ro. vi. stipēdia enī peccati mors scz
 eterna. sed deus seruis suis dat coronā vite eterne per ser
 uicio. vñ psa. lxxi. dabit nobis dñs coronam glorie pro ser
 uicio. siue per cinere etc. Certe stultissimus est qui seruit dy
 abolo tā crudeli. sed ei seruiunt superbi inuidi et omnes peccato
 res. quia sicut dicit ro. viij. qui facit peccatū seruus est pecca
 ti. id est dyaboli qui totus ē in peccatō. Istis ergo duobus dñis ita ad
 uersariis scz deo et dyabolo nemo potest bene seruire simul. vñ
 psa. xxviii. coangustatū ē stratū scz cōsciētie ita vt alt' de
 cidat quia lectus cōscie nō potest simul recipere christū spōsum
 suū et dyabolū adulterū et palū breue scz caritatis vtrūq;
 copire nō potest. Itē nō potest simul modo et deo seruire vñ dicit
 hic. nō potestis dō seruire et mānōe. id est dīciis vt dicit glo. quia

liii

māmonā sēra lingua sūt diuitie quibz seruire ē deum ne
gare qz sicut dicit glosa sup illud. auaricia est idolorū ser
uitus qz auaro denarius ē deus. neō pōt duobus dñis ser
uire scz dō et diuiciis mūdi ppter dei ⁊ diuitiarū cōtrari
et atē. qz isti duo dñi aduersant⁹ tanq̃ veritas et falsitas.
qz deus veritas ē. vñ io. xiiii. ego sū via veritas et vita: s; i
mūdo nō ē nisi falsitas et vanitas. vñ osee. iiii. nō ē scia dī
in terra. et isa. xvi. corruit veritas i plateis. et eccl. i. vidi
cuncta sub sole et ecce vniuersa vanitas et afflictō spūs.
Itē aduersant⁹ tāq̃ fidelitas et ifidelitas. qz de⁹ fidelis ē
in oibz pmissionibz et i oibz opibus suis. vñ psal. fidelis
de⁹ i oibz verbis suis 2c. ⁊ apo. i. cor. ix. fidel⁹ ē de⁹ qui nō
pmittit vos tētari supra id qd potestis 2c. s; mūdus infi
delis ē et falsus ipse multa pmittit seruis suis et de pro
missis parū aut nichil curat. et illd optime figurat⁹ est
gen. xxix. vbi dicit⁹ q iacob seruauit laban septē ānis pro
rachele et dedit ei liam. ⁊ gen. xxxi. dicit iacob laban per
xx ānos seruui tibi in domo tua et imutasti mercedez. x.
vicibus. Laban cādidatō itēpzetat⁹. et significat mūdū i
quo ē cādidatio exterius et fīitas iterius ⁊ ifidelitas. vñ
multa pmittit s; parū dabit. vñ eccle. xx. exigua dabit et
multa improporabit. Pzeterea ifidelis ē qz in fine seruif
suis de oibz illis q̃ adquisierūt in seruitio suo nichil porta
re pmittit. vñ iob. xxvii. diues cū dormierit nichil secū af
feret aperiet oculos et nichil inueniet. et eccl. v. sicut egres
sus ē d vtero matris sue sic reuertē. et nichil afferet d la
bore suo. Stultissimi sūt qui sūiūt tali dño. s; isti dño ita
falso sūiūt auari cupidi ⁊ vsurarii: s; istis duobz dñis. s.
deo et mūdo neō pōt simul sūire. qz sicut dicit colloc. v. que
est pars fidelis scz cristi cū ifideli. i. cū mūdo. Itē nemo
pōt dō seruire et carni. qz deus ⁊ caro aduersant⁹ tanq̃ so
brietas ⁊ superfluitas qz deus vult illos qui sūiūt ei in
sobrietate cibi ⁊ pot⁹. vñ apo. ad thi. i. sobrie ⁊ pie ⁊ iuste
viuam⁹ i h° seculo. s. nos qui sūi dī sum⁹. et i. i. cano. pe.
v. sobrii estote ⁊ vigilate 2c. s; caro vult sepe q̃ sūi sui ser
uiāt ei i supfluitatibz ciborū et potuū. vñ sūi carnis. s. ga.

150

losi carnales dicunt psal. xxii. comedamus et bibamus cras
 enim moriemur. preterea aduersantur tanquam mundicia et immundi-
 cia quia dominus vult quod sui sint mundi et quod uiuant ei in mundi-
 cia cordis et corporis. unde ipse dicit in psal. ambulans in uia
 immaculata hic michi monstrabat. et psal. lii. mundamini qui
 fertis uasa domini scilicet ministri dei. sed caro uult sepe quod sui sint
 uiuant ei in immundiciis suis ut in luxuria et homini. sed sicut di-
 cit apostolus. ro. vi. sicut exhibuistis membra uestra uiuere immun-
 dicie. id est luxurie et iniquitati ad iniquitates. ita exhibete
 nunc membra uestra uiuere iusticie in sanctificatione. et. iiii.
 reg. xxii. dicitur de manasse. qui uiuit immundiciis quibus
 uiuit pater eius. Manasses obliuio interpretatur et signifi-
 cat luxuriosos qui per immundicias suas deum derelinquunt et
 obliti sunt dei creatoris sui. sicut dicitur deu. xxxii. deum qui
 te genuit dereliquisti etc. et qui uiuit carni in immundiciis
 suis eternaliter dannabuntur. unde. ii. pe. ii. si angelis peccatis
 deus non peperit: sed tradentibus inferni detractos in carcere
 cruciandos tradidit in iudicium reuerti. nouit ergo pios de te-
 statioe eripe iniquos. in die iudicii reuerti cruciandos: ma-
 gis autem eos qui post carnem in concupiscentias ambulant etc.
 Stulti ergo sunt qui uiuit carni. deo ergo debemus uiuere quia
 nemo potest duobus dominis uiuere scilicet qui sibi aduersantur. Item pro-
 pter contrarietatem uiciorum suorum. quia uicium mundi et dyaboli
 durum est et graue. unde eccl. xxvii. iugum enim illius scilicet dyabo-
 li uel mundi uel carnis est frenum et uinculum eius uinculum fer-
 reum. et in psal. sicut bonus graue grauante sunt super me ini-
 quitates mee etc. uere graue est bonus peccati in fatum quod fir-
 mametum non potuit illud sustinere. unde lu. x. uidebam sathanam
 quasi fulgur decelo cadentem etc. et ideo dicitur hebze. xii. depo-
 nentes omne pondus et omne circumstantiam nos per totum curramus
 ad propositum nobis certantem etc. Item plenum est eterna dana-
 tioe. unde apoc. viii. be be be habitantibus in terra be superbis
 seruis dyaboli be auaritis et cupidis qui sunt sui mundi: be
 gulosis et luxuriosis qui sunt sui carnis. uicium dei est
 leue et dulce et plenum magna remuneratioe. et ideo uiuere de-
 bemus deo soli et hoc propter tria. Primum est quia uicium suum est
 c. iiii

leue et suaue. vñ matb. xi. iugū enī meū suaue ē et bonus
meū leue. vere leue ē dei seruiciū ad penarū īfernī et pur-
gatorū cōpatōnē. de purgatorio dicit beat⁹ aug. despici-
tur ille ignis purgatorius qz trāsitorius ē: s; atēdere de
bēt hoīes ⁊ scire. qz crudelior sit q̄ aliqua pena que possit
hic ei cōparari. de igne īfernī d; isa. ultio vermis eorū non
mouet⁹. Scdm ē qz plenū ē leticia in pñti et cōsolatōne.
et iō dicit psal. seruite dño in leticia. id est scōz multitu-
dinē dolorū meorū cōsolatōes tue letificauerūt aīaz meā.
Terciū ē qz plenū ē magna remuneratōe. i. eterna iocun-
ditate. vñ mat. xxv. dicit dñs bono seruo. serue bone et fi-
delis ītra in gaudium dñi tui. et isa. lxxv. ecce serui mei co-
medēt ⁊ vos esurietis serui mei bibēt ⁊ vos sitietis. ecce
serui mei letabūt⁹ ⁊ vos cōfūdēmī. serui diaboli mundi et
carnis. et iō soli deo seruire debem⁹ et h⁹ ē qd d; i. regū.
viii⁹. preparate corda vrā dño et illi soli seruite. s; q̄ vult
ei seruire bene debet oēm sollicitudinē carnis remouere.
Scdm ē vt oēm sollicitudinē carnis a nobis remoueamus
et h⁹ notat⁹ cū dicit. nolite solliciti esse dicentes zc. Sed
notandū est qd duplex ē sollicitudo. prima ē spūalis. secūda
est secularis prima ē bona et appetēda. scda ē mala et p-
hibēda et iō est fugiēda.

Sollicitudo spūalis bona triplex.

Prima triplex ē in preparatōe cordis sui ⁊ in opatōni-
bus bonis. de ista preparatōe dicit eccle. qui timēt deum
preparabūt corda zc. sollicitus d; esse hō vt cor suū prepa-
ret⁹ ⁊ mūdēt⁹ tāq̄ vas mūdū p cordis cōtritōnē aut tāq̄ i-
firmus vt purgetur p bonā potatōnē. de ista sollicitudine
d; ii. cori. vii. scdm deū cōtristauī vos tāq̄ in vobis opat⁹
sollicitudinē bene operādi et cor vestrū bene preparandī.
et tbi. ii. cura teipsum sollicite ⁊ p̄babiliter deo exhibere
operariū icōfusibilē recte tractātē verbū veritatis vt scz
sine errore sine appetitu laudis huāne sine adulatōe sine
auaricia tractet⁹. **S**cda i pfectu boni ⁊ i operib⁹ mie pa-
cis et pietatis de ista d; lu. x. martha martha sollicita es
zc. sic dicit bt⁹ aug. martha sollicita fuit quo⁹ pasceret

dnm. de ista sollicitudine dz michae. vi. indicabo tibi ho qd
tibi sit bonu et qd requirat dñs a te utiqz facere iudiciu et
iusticia et diligere miaz et sollicite abulare cora deo tuo
Tercia est in custodiōe aie sue ab omi pctō et in unitate
fraterne caritatis. vñ deu. iiii. custodi aiam tuā sollicite.
et ephē. iiii. solliciti sitis seruare unitatē spūs in vinculo
pacis. prima ē incipientiū. scda p̄ficientiū. tertia perfectō
rū. vñ aposto. colloc. iiii. sup oia caritatē habete q̄ ē vinculu
perfectōis. Scda ē secularis q̄ filiter ē triplex.

Sollicitudo secularis mala triplex.

Prima est in ornatu verborū ut in aduocatis et predica
toribz multis. de ista or lu. xi. nolite solliciti ēē qd m̄gea
tis aut qd dicatis zc. **S**cda ē in cibis et potibz. **T**erci
a est in vestimetis. de vtraqz dz hic. nolite solliciti ēē di
centes qd māducabimz aut qd bibemz aut quo operiemz
de ista triplici sollicitudine pot dici illud qd dz. i. cori. vii.
preterit figura huius mundi volo vos ēē sine sollicitudi
ne scz verborū ornatōrū ciborū potuū et vestimētōz. certe
multi religiosi interficiunt aias suas per istā sollicitudinē.
vñ. i. mach. ultio habet q̄ symon machabez interfecit ē in
castro doch. et doch interpretat sollicitudo et symon obedi
ēs. Ista sollicitudo ad iutiles cogitatōes aīa trahit et cō
sciētiā quiescere n̄ permittit. vñ iere. xlix. dz. turbati sūt
in mari. i. in mūdo p̄e sollicitudine. ista triplici sollicitu
dinē secularē tugere dēmz. et ista p̄hibet hic dñs dicens
nolite solliciti ēē zc. sed omnē sollicitudinē nrāz dēmz i
deo p̄ficere quomā ipi cura ē de nobis. sic hētur. i. pe. v. et
in psal. ego aut mēdicus sum et pauper et dñs sollicitz ē
mei. tāq̄ mater de filio ut illū nutriet et tāq̄ medicus de
īfirmo ut illi sanitatē cōferat. et tanq̄ pastor de oue sua
ut illa bñ custodiat. vere sollicitudinē carnis dēmz a no
bis remouere et h̄o p̄bat dñs duabz rōibz. prima ē qz qui
dat qd mai⁹ ē. et qd min⁹ ē dabit. vñ dicit. nōne aīa pl⁹ ē
q̄ esta et corp⁹ pl⁹ q̄ vestimētū. scda ē qz q̄ dat necessaria
bis q̄bz n̄ assimilā ut volatilibz celi multo fort⁹ bis hoī
bz factis ad imaginē suā. vñ dicit. respicite volatilia celi q̄

non serunt neq; metunt. et pater vester celestis pascit ea.
Tercium est vt pmo regnū dei q̄ramus et iusticiā eius. et
 hoc notat̃ cū dicit̃ hic. primū q̄rite regnū dei. glo. regnū
 dicit̃ primo bonū quod debemus q̄rere. spe: fide: et kari-
 tate. Nota q̄ debemus regnū dei primū q̄rere et añ omia
 cordis int̄tōe et deuota oratōe et cordis mortificatiōe. et
 hoc ppter ei⁹ stabilitatē ⁊ ppter vite eternitatē ⁊ ppter
 tranquilā plenitudinē et ppter totius boni ibitationē q̄
 ibi ē. vñ dicit greg. in regno celoz nichil deest nichil obest
 nichil desinit nichil ē exterius qđ appeta: nichil iterius
 qđ fastidiat̃ totū qđ amat̃ ibi habet̃: qđ desiderat̃ adest
 Querite primū g° regnū dei et iusticiā eius q̄ ē in pecca-
 ti punitōe et in dei dilectiōe et in pximoz cōpassiōe et in
 sc̄toz imitatōe et in eoz q̄ cristus precepit obſuare. et h°
 habito omia vtilia expediētia ad vitā eternā et necessaria
 adiciēt̃ vobis deū diligētibus et mūdū cōtēnētibus eter-
 na q̄rentibus et vobis pñiam agētibus. q̄rite g° primū re-
 gnū dei 2c. mat. vii. q̄rite et inuenietis. qz qui q̄rit inue-
 nit. Rogemus g° ipsam cristū vt det nobis hic ita regnū
 celoz q̄rere vt possimus illud sine fine inuenire Amen.

[illegible]

Ecce quere in illo sermone. Cecus sedebat secus viam 2c. peccator sic excecato dicit apo. eph. v. surge qui dormis et exurge a mortuis. i. a morte peccati. et illuminabit te christus. s. lumen sue gratie. Secundus est propter motus amissiones. quia sicut ille qui mortuus est non potest se mouere ad faciendum aliquid bonum opus. ita ille qui mortuus est morte peccati non potest se mouere ad faciendum aliquid opus meritorium. unde exo. xv. facti immobiles quasi lapis 2c. Tercium est propter sensus carentiam. quia sicut mortuus puncturam non sentit nec aliquem dolorem sic ille qui mortuus est morte peccati non sentit puncturam peccati nec eius dolorem cum in peccato mortali possit aliquem sentire magis de dolore et labore quam de delectatione. unde puer. xiii. vulnerauerunt me scilicet demones et non dolui traxerunt me et non sensi. preterea non sentit peccati fetorem nec christi odorem. unde bernardus qui non sentit odorem tuum christe mortuus est aut fetidus. Quartum est propter rigores. bernardus. iii. re. xiii. dicitur quod manus ieroboam irriquit super altare. visum cordis abstulerunt superbia et odium propter et inuidiam. motum aufert accidia sensum gula et luxuria rigor facit auaricia quia auari habent manus aridas ad dandum propter ista quattuor. per istum mortuum morte nature significatur peccator qui est mortuus morte culpe.

Mors triplex.

Et sciendum est quod triplex est mors. Prima nature. Secunda culpe. Tercia iehene. prima est communis omnibus. secunda conuenit mortaliter peccantibus. tertia peccatoribus in peccato mortali decedentibus. prima est amara. secunda amarior. tertia amarissima siue pessima. de prima dicitur i. re. xiii. ubi dicit mulier te quas ad dauid. omnes morimur et quasi aqua dilabimur in terram que non reuertitur. et eccle. xli. o mors quam amara est memoria tua homini iniusto et pacem non habenti. vere amara est in auditu amarior in visu sed amarissima in gustu. de secunda dicit eze. viii. anima que peccauerit ipsa morietur 2c. et ro. viii. si secundum carnes vixeritis moriemini. de tertia in psal. mors peccatorum pessima 2c. et apoc. iii. qui vixerit sic bestietur bestimentis. It est per istum adulescentem mortuum morte nature significatur quilibet peccator qui mortuus est morte culpe quam

Handwritten marginal note in a later hand:
 Nam si quis est qui per seipsum non potest
 amorem suum ostendere et perinde quod ipse
 fortiter voluit. Voluptas et concupiscentia
 auaritia iniquitas et omnia ista sunt
 que appellantur aduersa. Voluptas
 est appetitus carnis. auaritia est appetitus
 aduersus deum. iniquitas est appetitus
 aduersus hominem. concupiscentia est appetitus
 aduersus deum et hominem.

est separatio aie a suo creatore. vñ aug. sicut corpus mortuum est recedente aia a qua est eius vita. ita aia recedente a deo a quo est eius vita mortua est. ista morte morietur aia per delicias carnis sue vt p pctā gule et luxurie. vñ. i. thi. i. dicitur q vidua in deliciis viues mortua ē: aia misera q p delicias et pctā carnis mortua ē: morte culpe. vidua dicitur qz derelinquit spōsū suū scz chrištū ppter dyabolū adulterū. delicie carnis et pctā carnis fuerūt causa cōbustionis et destructionis sode. supbia saturitas panis et ocii 2c. Certe p peccatū gule et luxurie maxie fuit mortuus ille adolescēs de quo legi^r lu. xv. vbi dicitur q hō quidā habuit duos filios et dixit adolescētior patri suo. da michi portionē substantie tue q me cōtingit. postea dicit q dissipauit eā viuēdo luxuriose. ibi dicit q qñ rediit ad patrem dixit ei pater. māducemus et epulemur: qz filius me⁹ mortuus erat et reuixit 2c. Itē p peccatū odii et rācoris et discordie mortuus ē hō morte culpe. vñ. i. io. iiii. qui nō diligit manet in morte 2c. Similiter qui manet in aliq^o pctō mortali mortuus ē morte culpe. Itē morietur homo morte culpe p peccatū cogitatōis aduerse. vñ sapi. i. peruerse cogitatōes separāt a deo qui ē vita aie. Itē p peccatū locutiōis male vt p mēdatia 2c hñmōi. vñ sapi. i. os qd mētit occidit aiam. Itē per peccatū operis inhonesti et mali. sicut dictū est supius. et ista tria significant^r per tres mortuos quos dñs suscitauit. sicut dicit glo. p filiā archisynagogi quā in domo suscitauit. vt habet^r luce. viii. peccatū in cogitatōe significat^r p istum adolescētem quē suscitauit in porta. i. in verbo. peccatū locutiōis significat^r. per lazarū quē suscitauit de monumēto. vt habet^r io. xi. significat^r peccatū opis. vñ dicit glo. tres mortuos suscitauit dñs. filiam archisynagogi in domo. in cogitatōe vnicū filiū matris in porta. i. in verbo. lazarū i monumēto. i. i opere. o q malū ē peccatum qd istas interficit aias imo corpus et aiaz. et iō appellatur rūphea bis acuta. eccle. xxi. quasi a facie colubz fuge peccatū 2c. postea sequit^r dētes ei⁹ dētes leonis interficiētes aias hoim qsi rūphea bis acuta scz ois iniquitas qz corp⁹ et

153

animā interficit 2c. **S**ecundum est videre qui sunt isti
portitores a quibus efferebat^r iste mortuus ex portaz ut
ibi sepeliat^r scz peccatoz. isti portitores pnt dici mali mo-
res vel mala desideria vel immunda que trabunt hominē
ad sepulturā inferni. vel possumus dicere q^a qua^o sūt por-
titores qui portāt hominē peccatozē ex portā paradisi ad
sepulturā inferni et faciūt eū manere ibi. Primus pōt di-
ci peccati delectatio. vñ gen. iiii. dī q^a mulier vidit lignuz
q^a esset bonū et ad vescēdū suauē pulchrū oculis aspectu
delectabile tulit et comedit. et treñ. i. dederūt preciosa scz
pro modica delectatōe. certe mala ē peccati delectatio. qz
sicut dicit beatus aug. pñs delectatio nō faciat: preterita
nō delectat. futura cruciat. Secūda pōt dici fiducia diu-
biuēdi. vñ dixit serpēs mulieri. gen. iiii. nequaquā moriemini
stultus in hoc cōfidit. vñ dī iac. x. que est vita mea nisi
vapor ad modicū parēs et deinceps exterminabi^r et eccl.
x. hodie rex cras enī moriet^r 2c. et iō dī eccl. v. nō tardes cō-
ueri ad dñm et ne differas de die in diē subito venit ira
dñi scz mors et iudiciū et in tēpore vīdicte dispdet te. Ter-
cius est nimia spes siue presumptio de mīa dei. vñ dicunt
multi miseri. dñs nunq^a fecit me ut dānet me. verū est sed
malicia tua et peccatū tuū te dānat. contra hoc dī eccl. v.
de p^ricipiatu peccatoz. noli esse sine metu et ne addas pec-
catū sup peccatū. et ne dicas magna ē miseratio dñi mul-
titudinis peccatoz meoz miserebi^r 2c. misericors ē dñs er-
ga illos qui faciūt hic penitētiā. similiter iustus ē bñ pu-
nīes pctōres q^a nolūt hic facē penitētiā. certe iniustus esset
iudex si dimitteret pctōrē cū inueniret et latrocinū cū eo
si de illo bonā iusticiā nō faceret. ita iniuste ageret dñs q^a
est iustus iudex si pctōrē bñ nō puniret q^a noluit hic face-
re aliq^a penitētiā. et iō sequit^r in p^rdicta auctoritate. eccl.
v. mīa enī et ira ecce iusticia cito ab illo p^rimat et in pctō-
res respicit ira illius. **Q**uartus est obliuio bñficior^a crea-
toris sui. et maxime passiōis christi. vñ deuter. xxxi. deū
qui te genuit dereliquisti 2c. et in psal. cōquerit^r dicens.
obliuioni datus sum tanq^a mortuus a corde. et ideo dicit^r

ecclesi. xxiix. gratiā fideiussoris tui ne obliuiscaris. dedit
aiam suā p te ut scz aiaz tuā liberaret a morte iferni. Isti
qua^o portitores portāt aiam ex ciuitatē huius mūdi et
portā padis ad sepulchrū iferni ut sepeliat^r cū diuite epu
lone. de quo dicit^r lu. xvi. mortuus ē diues et sepultus est
in iferno. **Terciuū ē videre a quo suscitāt^r.** et sciendū ē q
per dei gram. vñ dicit^r hic. cñ vidissz ihūs matrē mīa mo
tus dicit illi. nolī flere: et tetigit loculū zc. Mater ista ē
sancta ecclia q est mater cuiuslibet fidelis. et licet sit colle
cta ex multis tñ mater ē et vnūquēqz pctōrē sicut filiū vñ
cū deflet. Loculus ē peccādi cōsciētia obdurata in pecca
to. sed tāgit dñs loculū cū cōsciētia pctōris tangit timore
mortis vel timore iudicii vel timore penaz iferni. vel pos
mus dicere q tripliciter tāgit dñs cōsciētiā pctōris scz
flagello aduersitatis: verbo predicatōis: gratia cōsolatōis
vel inspiratōis. de pñio iob. xix. miseremini miseremini sal
tem vos amici mei. qz manus domini tetigit me. et hie
re. i. vbi dicit. misit dñs manū suā et tetigit os meū. et dixit
dñs ad me. ecce do verba mea in ore tuo zc. de tercio pōt
dici illud dani. viii. cūqz loqret^r ad me angelus prolapsus
sum pnus in terrā et tetigit me: statuit me i gradu meo
ad hūc tactū sepe surgit hō. quod significat^r. iiii. re. v. ad
tactū angeli surrexit helyas. et actu. xii. erat petrus dor
miens zc. ad tactū cōsciētie recedit turba carnaliū volup
tatum et cohercet^r et sic mēs ad se reuersa deo vocāte ad
vitā reuertitur dicēte. surge ad penitētiam.

Surgere debemus ad quattuor.

**Et sciendū q ad qua^o debet surgere aia q vult esse resu
scitata a morte peccati.** **Primū ē deū qredū.** vñ cāti. iiii.
dicit sponsa. surgā scz a pcti lecto et circuibō ciuitatē scz
cōsciētiā meā p vicōs et plateas et qra quē diligit aia meā
scz cristū. Et quo^o debet cristus qri: qz cū gemitibus et su
spiriis et lachrymis. quere in sermone. vii. fili quid fecisti
nobis sic. **Secundū est ad pctā suā cōfiteāda.** vñ dicit^r hic.
adolescēs tibi dico surge. et resedit qui erat mortuus. in
terli. in trina cōtritiōe reuiuiscens et cepit loqui. i. mani

festare. loqui peccatū ē seipsum manifestare. vel manife-
ste loqui peccatū ē seipsum manifestare per verā cōfessio-
nē. et tūc tradidit illū matri sue. s. eccie sancte. tūc matrē
eccie reddit^r qñ iudicio sacerdotis cōmunicatōi eccie red-
dit^r. ad peccata sua cōfitendū dz surgere sicut filius pdi-
gus. qui dixit lu. xv. surgā et ibo ad patrē et dicam pater
peccaui zc. ecce cōfessio. **Terciu** ē ad pñiam fortiter faci-
endū. vñ isa. lii. cōsurge cōsurge iduere fortitudie tua syon
zc. O syon. i. o aia fidelis speculatōis q oculis mētis debu-
eras speculari celestia et etiā creatorē tuū cōsurge a mor-
te pcti et simul ab oibus viciis ad pñiaz fortiter faciendā.
Certe per miaz suscitāt^r pctōz a morte peccati ad vitā grē
vñ eze. xviii. si impius egerit pñiam de oibus q operatus
est vita viuet et nō moriet^r. **Quartū** est ad deū vidēdū
et ad gaudiū paradisi percipiendū. vñ. iiii. re. xix. dixit āge-
lus helie. surge comede adhuc restat tibi grādis via z cū
surrexisset comedit et bibit et ambulauit in fortitudinez
cibi illius. xl. dieb^z et .xl. noctibus vsq ad mōtē dei oreb.
vbi vidit dñm et cātī. i. dicit spōsus spōse. surge ppera a
mica mea colūba mea formosa mea z veni. s. ad gaudia pa-
radisi. ad illa gaudia pducatur nos iesus christus amen.

Dominica. xviii. sermo. i.

Cum iuitatus fueris ad nuptias vade z recūbe
in nouissimo loco zc. lu. xiiii. In istis verbis ad
presens tria possum^r considerare. **Primū** ē q
sunt ille nuptie z qui sūt illi qui ad istas nuptias sūt vo-
cati z quō debēt eē parati illi qui ad nuptias debēt veire
Scōz ē videre q^s ē iste locus nouissim^z i q^o vocati debēt
recūbere. **Terciu** ē videre quis ē ille hō quē debent re-
cūbētes in nouissimo loco hēre. **Primū** ē videre que sūt
ille nuptie. Et sciendū q^d due sunt nuptie. prime sūt pñie
hec signate sunt per nuptias iohānis euāgeliste. de istis
dz io. iiii. nuptie facte sūt in chana galilee. i istis nuptiis
mutat^r aqua tribulatōis in vinū leticie z exultatōis. ad
istas nuptias vocantur vere penitentes. vñ mat. xi. dicit
christus. venite omēs qui laboratis et onerati estis z ego

reficiam vos. ⁊ isa. lv. dicitur. omnes sitiētes salutē aīma
rū vestrarū venite ad aquas tribulatōis et pñie. spāliter
ad istas nuptias vocat dñs omnes penitētes. vñ luce. v.
dicit christus. nō veni vocare iustos: s; peccatores ad pei
tētiā ⁊ ad nuptias pñie ⁊ grē ⁊ h̄ c per predicatōes ⁊ i
spiratōes ⁊ tribulatōes et p bñficiōrum largitiōes. ⁊ h̄
quare in illo sermone. hō quidā fecit cenā magnā ⁊ c. Se
cūde nuptie sūt eterne glorie. de istis d; apoc. xxx. beati
qui vocati sūt ad cenā nuptiarū agni h̄ ē ad gloriā eter
nā iste nuptie erūt qñ spōsa s; quelib; fidelis aīa cōiun
cta erit cū christo spōso suo in celis. ab istis nuptiis expel
lit̄ iformis aīa p peccatū. s; certe pauci sūt electi ad illas
nuptias. mat. xxii. d; q; multi sūt vocati s; ad pñiaz sed
pauci sūt electi ad eternā gloriā. In istis nuptiis glorie
māducabit hō panē angeloz. sicut d; in psal. et sicut d; lu
ce. xiiii. beat; hō qui māducabit panē in regnū celoz. in i
stis nuptiis erit vinū sine fece. i. leticia sine dolore. vnde
psal. xxv. d; q; dñs exercitū faciet cōiuiū pinguiū vin
demie defecate quasi dicat ibi erit vinum sine fece. i. gau
diū sine dolore. vñ psal. xxv. gaudiū et exultatōnem obtine
bunt ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus ab eis. multi sunt ad istas
nuptias vocati multis moīs s; certe multi sunt q; se excu
sāt ad istas nuptias veire sic fecerunt illi tres de qbz d;
luce. xiiii. q; prim; dixit villā emi ⁊ necesse h̄eo vide' il
lā: babe me excusatū. i. h̄ q; dixit emi notat̄ amor dñandi
et supbia q; supbi volūt h̄re dñū sup alios. s; sic d; i psal.
nō habitabit in medio dom; mee qui facit superbiam. se
cūdus dixit: iuga bouū emi quīg et eo probare ea ⁊ c. in h̄o
q; dixit eo et allegat se h̄re quīg iuga bouū. notat̄ cupidi
tas et auaricia tēporalis que multos detinet hic ne faci
āt pñiaz et ne vadāt ad nuptias paradisi. tercius dixit v
xorē duxi ⁊ c. i. h̄o notat̄ amor p pñie carnis ⁊ voluptas car
nalis siue luxuria q; multos ipedit ne ad nuptias paradī
si vadāt. vñ eccle. xxi. d;. audiet luxuriosus ⁊ displicebit
ei. s. carnali voluptati p quā multi a regno celoz excludū
tur. d; prouer. xxvii. tecta perstillantia in die frigoris et

155
mulier lūgiosa cōparant^r 2^e. per primū significāt^r super
bi et ambitiosi. per scōm cupidi auari et ābitiosi. per ter-
ciū carnales et luxuriosi. hec tria scz ambitō dignitatum
curiositas vanitatū et amor carnaliū retinēt et impediūt
multos ne veniant ad gaudia paradisi. scz illi deberēt mul-
tū retinere illud qđ se^r quod dicit dñs. amē amē dico vo-
bis q nemo illoz qui inuitati sunt scz qui se excusauerūt
et noluerūt veire gustabūt cenā meā. null⁹ g^o debet se ex-
cusare. scz quisq⁹ vocat⁹ a dño debet veire ad nuptias.

Vestis nuptiaz triplex.

Et sciend⁹ q illi qui veniūt ad nuptias debēt esse parati
et induti triplici veste. **P**rima vestis ē caritas hec ē ve-
stis nuptialis sine qua null⁹ pōt intrare ad nuptias para-
disi quicūq⁹ nō erit in iudicio indut⁹ veste ista precipiet^r
a dño vt in tenebras exteriores eiciat^r. et dicet^r ei sic di-
cit chūstus. de q^o hētur matb. xxii. amice quō buc intra-
sti nō hñs vestē nuptiālē scz caritatē ligatis manib⁹ et pe-
dibus picite eū i tenebras exteriores. ibi erit flet⁹ et strī-
dor dentiū. sicut dicit aug. hec ē vestis nuptialis qua in-
duti cōiue secure discubūt ad nuptias hec ē vestis q ca-
lescit et operit multitudinē pctōrū. et. i. pe. iiii. ante oia
caritatē mutuā et cōtinuā bñtes. qz caritas operit mul-
titudinē pctōr⁹. **S**cda ē castitas de qua dicit^r apoc. xix
vbi dicitur q vxor agni preparauit se et datū est ei vt co-
operiat se byssino splendēti. per byssum ppter albedinē ca-
stitas significat^r. qz albedo in panno multis laborib⁹ acq-
sita cito et faciliter deturpatur. ita castitas in carne que
reddit animā albā sicut liliū. vnde sicut dicit spōsus de a-
nima casta. sicut liliū iter spinas sic amica mea iter filias
et sapi. iiii. o q pulchra ē casta generatō cū caritate. Ter-
cia ē mīa siue pietas. ista veste idute fuerūt prudētes vir-
gines. de quib⁹ dñs mat. xxv. que preparate erant. infraue-
rūt cū sponso ad nuptias. preparate erant ille que habebant
oleū in lampadib⁹ suis. per oleū quod valet ad multa scz
condiendū cibaria ad sanandum vulnera et ad multa alia
significat^r pietas que valet ad omnia. sicut dicit aposto-

ti

.i. cor. iiii. in lampadibus. i. in consciētiis vestris et in cor-
dibus vris debetis hēre oleū mie et pietatis. de isto oleo
dicit eccl. ix. oleū de capite vō nō deficiat. i. mia vel pietas
nō deficiat dē corde vō. de operib⁹ mie fiet discussio i die
iudicii cū dicet dñs illd. mat. xxv. esurivi et non dedistis
michi māducare etc. vñ debēt eē misericordes. mat. ii. beatī
misericordes quoniā miaz cōsequēt⁹. ita debent eē paratī
et iduti ista triplici veste scz caritate castitate et mia et
pietate qui volūt ad nuptias paradisi veire. ideo dicit a-
post. col. iii. induite vos sicut electi dei viscera mie etc. po-
stea sequit⁹ super oīa caritatē hñtes q̄ ē vinculu pfectiōis
Scdm ē videre quis ē ille loc⁹ nouissim⁹ in quo debz qui-
libet iustus recūbere. qd notat⁹ cū dicit. vade et recumbe in
nouissimo loco. nō dicit discumbas in pri⁹ loco. sicut facie-
bant ypocrite qui pīma loca querebāt in cenis et pīmas
salutatōes in foro. sicut hēt⁹ mat. xxiii. recūbe g⁹ in nouis-
simo loco nō in pri⁹. i. nō extollas pre ceteris de scia vel dē
meritis gloriādo. vñ dicit eccl. v. nō te extollas in cogitatōe
aīe tue etc. sz sicut dicit eccl. iiii. q̄to maior es humilia te i oī-
bus. i. recūbe in nouissimo loco te minozē oībz reputando.
hoc nō faciunt qui in ecclesiis bitant et appetūt dignita-
tes prelatozū aut in clauistro se sanctiores reputāt aut a-
liis sapiētiores volētes audiri et nō audire. cōtra quos dicit
eccle. vi. noli querere ducatus ab hoīne nec a rege cathe-
drā bonozis. nō te iustifices an deū: quoniā ipē ē cognitor
cordis et penes regē noli videri sapiēs. recūbe g⁹ i nouissi-
mo loco.

Locus nouissimus triplex.

Est igit⁹ triplex locus nouissim⁹. Prim⁹ ē mediūa mortis
de q⁹ dicit eccl. iii. cor durū male hēbit in nouissimo. i. i mor-
te. in nouissimo recūbit qui hz mediūa mortis. et illd valet
ad tria. Primū ē ad carnis desideria domāda. vñ greg. ni-
chil tā valz ad carnis desideria domāda: sic cogitare qua-
lis erit ipsa mortua. Scdm ē ad peccatū vitādū. vñ eccl.
vi. in oībz opibus tuis mēozare nouissima tua et in eternū
nō peccabis. Terciū est ad pīaz libenter faciendū. vñ
greg. qui bene cōsideraret qualis eēt in morte semp esset

timidus in opatōe. **S**ecundus locus nouissimus est dies
iudicii q̄ multū erit crudelis et maxime malis. bñ sapi .ii.
dicit q̄ dies illa ē dies tribulatōis et angustie: calamita
tis et miserie. de isto die dicit iob. xix. scio q̄ redēptor me
vixit et in nouissimo die zc. io. vi. dicit cristus. hec ē autē
volūtas patris mei qui misit me ut oīs qui videt filiū et cre
dit in eū beat vitā eternā. et ego resuscitabo eū in nouissi
mo die. in nouissimo loco bñ recumbit qui sepe de die iudi
cii cogitat et ad memoriā amaritudinē illius diei reducit.
in isto loco bñ recūbit btūs hiero. qui dicebat. siue bibā si
ue comedā siue dormiā siue quippiā operis faciā semp mi
hi videt̄ ut illā vocē terribilē audiā. surgite mortui veni
te ad iudiciū. Tercius locus nouissimus ē locus ifernalis
siue penarū inferni. de q̄ dicit puer. v. semita vite sup eru
ditū ut declinet de inferni nouissimo. hec ē enī nouissima
terra. de qua dicit eze. xxvi. ubi loquit̄ de ciuitate tyri in
clinata. et dixit. quo peristi vrbs inclinata q̄ hītas in ma
re scz q̄ fuisti fortis: scz nūc stupebūt naues in die pauoris
et turbabūt̄ insule i mari zc. postea sequit̄. cū collocauero
te ad terrā nouissimā scz ad ifernū. in nouissimo loco recū
bit qui sepe cogitat de inferno vel penis eius. vel de iudi
cio qd nō cessat vel de morte. de istis locis dicit deut. xxxii.
gens absq̄ cōsilio ē et sine prudētia: utinā saperēt et intel
ligerēt ac nouissima pūderēt scz cōtra mortē contra iudi
cii crudelitātē. et cōtra penarū iferni acbitātē. dicit eccle.
xxxviii. memēto nouissimorū et noli obliuisci zc. In isto tri
plici loco dz quilibet iustus cor suū recūbere: ut libēter fa
ciat pñiam. et h̄o ē qd dicit hic. si iuitat̄ fueris ad nuptias
recūbe i nouissimo loco scz ut vites nouissimū locū scz ifer
ni cū rubore et cōfusiōe magna. **T**erciuū est q̄to vel quali
honore dicūt̄ esse honorati qui recūbūt i nouissimo loco ho
nor ille erit qz cū venerit crist̄ i morte vel ad iudiciū qui
inuitabit illū qui recūbit in nouissimo loco dicet illi. ami
ce qui amas me et semp amasti. qz sicut dicit puer. ix. ego di
ligētes me diligo. et puer. xiiii. qui oī tēpore diligit ami
cus ē ascēde supius scz ad eternā glām. et tūc erit tibi ho
t ii

noꝝ coꝛa discubentibus hoc est coꝛa omnibus sanctis in e-
ade glia quiescentib⁹. sicut dicit⁹ bēster. iiii. hoc honore di-
gnus est quēcūq; rex. i. christus voluerit honorare hūc sā-
cti cū admiratōe glorificabūt prius humiliatū et dicent il-
lud qđ dicit in psal. Nimis honorati sunt amici tui deus. qz
sicut dicit puer. xxix. humilē spū suscipit glia. Ad illā gloriā
eternā nos pducatur ille qui viuit et regnat sine fine amen

Dominica. xix. sermo. li.

Magister qđ ē mādatū magnū ī lege. diliges do-
de. tuū ex toto coꝛde tuo ⁊ ex tota aīa tua et ex
tota mēte tua ⁊c. math. xxii. In hoc totali euan-
gelio agitur de duob⁹. **P**rimū est de resurrectōe corpo-
rū ubi disputatur cōtra heresim saduceoꝝ qui negabāt re-
surrectionē corporū. vñ in prin⁹ euāgelii dicit⁹. Accesserūt
ad ihesum saducei ⁊c. **S**ecūdū est de caritate q̄ sistit in
perfectōe decē mādatoꝝ vel in duobus scz in dilectōe dei
et p̄ximī et h⁹ notat⁹ cū dicit. Quia cū silētiū imposuisset
eis cōuenerūt in vnū et interrogauit eū vnus doctor legis
tētās eū. magister qđ est mādatū magnū in lege. ait illi
ihesus. Diliges dñm deū tuū ⁊c. secūdū ē simile huic. dili-
ges p̄ximū tuū sicut teipsum. In istis duobus p̄ceptis
tota lex pēdet et p̄phete decē p̄cepta ⁊ p̄fectō p̄ceptoꝝ.
in p̄ima tabula sunt tria p̄cepta deo p̄tinētia. sicut bētur
exo. xx. Primū est audi israel dñs deus tuus vnus ē in es-
sencia ⁊ trinus in p̄sona. Scđm ē nō assumes nomē dei tui
in vanū. i. nō iurabis mēdatiū p̄ deū. scz sicut dicit christus
math. v. sit sermo bēster ē est nō nō. Terciū ē memento vt
diē sabbati sanctifices scz ab omni ope malo ⁊ ab omi ope
seruili quiescēdo. Hec tria ad dei dilectionem p̄tinēt et q̄
vñius debemus credere vnitatē. sic dicit christus io. xiiii
si diligitis me mādata mea seruare. Septē alia q̄ scripta
sunt in alia tabula q̄ sunt. honora patrē et matrē. nō occi-
des. nō furaberis scz aliena inuito dño nō accipies. nō me-
chaberis p̄tinēt ad p̄ximū et ad dilectionē p̄ximī. sicut di-
cit aposto. ro. xiii. qui diligit p̄ximū legē adimpleuit scz
q̄tū ad illa p̄cepta q̄ sūt scripta ī secūda tabula. In istis

ergo duobus mandatis dependet tota lex et prophete. dicit
 9° christus. diliges dominum deum tuum etc. In verbis istis duo
 sunt consideranda. Primum est de dilectione dei. Secundum est de dile-
 ctione proximi. Circa dilectionem dei tria possumus considerare.
 Primum est quare debemus eum diligere. Secundum est quomodo debemus eum dili-
 gere. Tercium est vide quod sunt illa que faciunt dilectionem dei amit-
 tere.

¶ Debemus diligere deum propter tria.

¶ Primum est quia nos ad imaginem suam creavit. et quia nobis super
 omnem creaturam dominium dedit: omnia sub pedibus nostris subie-
 cit. unde gen. 1. dicitur. faciamus homines ad imaginem et similitudi-
 nem nostram ut presint piscibus maris et volatilibus celi etc. et in
 psal. omnia subiecisti sub pedibus eius. **¶** Secundum est quoniam fili-
 um suum ut nos a carcere dyaboli redimeret et ut viveremus
 per ipsum in mundum misit et illum ad crucifigendum pro nobis
 tradidit. 1. 10. iii. unde in hoc apparuit caritas dei in nobis quo-
 niam filium suum unigenitum misit in mundum ut vivamus per ipsum. et
 sicut dicit 1. ro. viii. si deus pro nobis quid contra nos qui etiam pro
 proprio filio non pepercit: sed pro nobis omnibus tradidit illum ad
 crucifigendum ut nos a potestate dyaboli liberaret. **¶** Tercium est
 quia coronam glorie et eterna gaudia eum diligenteribus promittit.
 unde iac. 1. beatus vir qui suffert tentationem. quoniam cum probatus
 fuerit accipiet coronam vite quam repromissit deus diligenti-
 bus se glo. per patriarchas. et apost. 1. cor. ii. dicit quod oculus non
 vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit quod prepara-
 vit deus diligentibus se. sicut. 1. 10. iii. diligamus eum non ver-
 bo nec lingua: sed opere etc. quia sicut dicit beatus aug. probatio di-
 lectionis exhibitio operis. et sicut dicit 1. 10. iii. nos diligamus
 deum quoniam prior dilexit nos plus quam vxor virum suum plus
 quam maritus uxorem suam. quia quando vxor alicuius dimisit virum suum
 propter quedam ribaldum quando vult ad eum redire: vir eius viri autem
 nunquam vult eam accipere de certo. sed dominus animam peccatricem ad
 eum reuertentem per penitentiam libenter et festinater et letanter
 semper recipit. unde iere. iii. vulgo dicitur quod si vir dimise-
 rit uxorem et recedens ab eo duxerit virum alterum nunquam re-
 uertetur ad eum ultra quasi dicat si reuersa fuerit vir eam
 de cetero recipiet. sed tu autem fornicata es. dicit dominus. o anima

t iii

peccatrix cū amatoribus multis. i. cū demōibz fñ reuertere
re ad me et ego suscipiā te scz ad mīaz meā dulciter letā
ter et festināter: sicut recepit magdalenā in qua erant se
ptē demonia. i. vniuersa vicia. sicut hēt^r lu. vii. filiter ⁊ fī
liū prodigūz qz cum longe esset mīa motus occurrit ei et
amplexat^r ē eū. vt hēt^r lu. xv. Item qz diligit nos plus q̄
mater filiū. vñ ysa. xlix. nūquid pōt mater obliuisci infātē
suū vt nō misereatur filio vteri sui. et si oblita fuerit ego
tñ non obliuiscar tui dicit dñs. et eccle. iiii. miserebit^r tui
magis q̄ mater. Propter ista tria dēmus eū diligere. vel
possum^r dicere q̄ diligend^r ē ppter quattuor rōes. prima
est qz ē creator ad esse. scda ē qz ē cōseruator in esse. tertia
est qz ē recreator in bene esse. quarta ē qz gloriicator i op
timo eē. **S**cđz ē videre quō debem^r eū diligere. et scien
dū q̄ ex toto corde. i. ex toto intellectu sine errore ex tota
aīa. i. ex tota volūtate sine cōtrarietate ⁊ ex tota mēte. i.
meōria sine obliuione. hec nō pnt impleri in via sz imple
būt^r in patria. sz hoc precipit^r hic vt hō videat ad q̄tā per
fectōnē tendere debeat. et sic debem^r eū diligere ex toto
corde. i. sapienter et pseueranter et ex tota aīa. i. dulciter
et ardēter ex tota mēte. i. fortiter et sapiēter. Perseuerā
ter et sapiēter dēmus eū diligere sicut bona virgo maria
que sola ad pedē crucis remāsit cū filio suo qñ posit^r erat
in cruce. vñ isa. xiii. dicit christus. torcular calcaui solus
et de gētibz nō ē vir mecū. nō dicit mulier ppter gloriosā
virginē q̄ cū ipso remāsit ad pedē crucis oībz aliis recedē
tibus tūc ipletū fuit qđ dicit simeon de ea lu. iii. et tuam
ipsius aīaz o bñ virgo pertrāsibit gladius. glo. dicte pas
sionis qz nō potuit videre crucifigi filiū suū sine affectu
materni doloris. illi ergo cū ea perseuerāter et sapienter
diligūt eū ex toto corde qui in eius dilectōne perseuerāt
vsqz ad mortē. Itē dulciter et ardēter sicut fecit bñ mag
dalena. de qua dñs lu. vii. dimittūt^r ei pctā multa quonīaz
dilexit multū. et bea. gre. ardo: caritatis in ea rubiginem
delictorū cōbussit quō enī ardēter et dulciter dilexit ostē
ditur io. vltio. vbi dñs q̄ vna sabbati. i. die dnica mane venit

ad monumentū et stabat foris plorās ⁊ dixit ei angelus.
mulier quid ploras quē qris ⁊ et ipsa dicit. dñe si tu sustu
listi eū dicito michi ubi posuisti eū et ego eū tollā. hoc di
cebat ex ardore karitatis qua eū diligebat. ardēter eū di
ligit qui oēs cogitatiōes suas et oīa desideria p posse suo
in eū ponit. fm q di' puer. iiii. in oībus vīs tuis cogita il
lū et ipse diriget gressus tuos. Itē fortiter sicut fecit bea
tus paulus qui dicebat. ro. viii. ctus sū qz neqz mors neqz
vita neqz angeli neqz pncipat⁹ neqz virtutes neqz alia cre
atura aliq poterit nos separare a caritate q ē in cristo ihe
su dño nro. fortiter eū diligit qui nec famē nec sitim nec
mortē timet sustinere p amore illius. vñ cant. viii. di'. for
tis ē vt mors dilectio. et. i. io. iiii. di' q timor nō ē in carita
te: s; pfecta caritas foras mittit timorē. **T**erciuū ē vide
re q sunt illa q faciūt dei dilectionē amittere. et sciēdū ē
q tria. **P**rimū ē amor mūdane pspicitatis et vanitatis.
vñ iaco. iii. amicitia hī mūdi inimicitia ē deo 2c. et iō di'. i.
io. iiii. nolite diligere mūdū neqz ea q in mūdo sūt. qui au
tē diligit mūdū nō ē caritas patris in eo. mūdi pspitatez
nemo d; diligere multū. qz sepe aufert dilectionē et nō ē
ibi nisi vanitas ⁊ mēdaciū. vñ di' in psal. fili hoīm vsqueq⁹
gravi corde vt quid diligitis vanitatē et qritis mēdaciū.
vanitatē appellat ea q sūt in mūdo. qz nec essentie hnt so
lilitatē: s; tenebrarū vanitatē. vñ ipsa sūt quasi vmbra. vñ
sapi. i. quid pfuit nobis iactātia: omīa quasi vmbra trāsie
rūt et quasi nūcius preteriēs. vñ dicit q diuitie sunt qdā
iactātia et nō veritas. qz trāsierūt oīa sicut vmbra nō hnt
essentie soliditatē: s; tenebrarū caliginē. qz rationem tene
brant et offuscāt. vñ gen. ii. dicit. q tenebre erāt sup faciē
abyssi. i. sup cupiditatis pfūdū. sequit' autē velud nūcius
preteriēs eterne dānatōis. vñ grego. continuus successus
rerū tēporaliū eterne dānatōis ē iudiciū. Scdm ē amor p
pue carnis. vñ. ro. viii. sapiētia carnis inimica ē 2c. sapien
tia carnis ē vinū et pinguia diligere. sicut di' puer. xxix.
qui amat vinū ⁊ pinguia nō ditabi'. preterea sapiētia car
nis est parū laborare et hñ comedere ⁊ desideria carnis in
f iiii

omnibus et per oia facere et ex istis puenit luxuria car-
nis sicut dicit eze. hec fuit iniquitas sodome saturitas pa-
nis et ocium etc. ex ista sapietia carnis puenit peccatum luxu-
rie et gule. scilicet gulosi et luxuriosi sapietes sunt ut malefa-
ciant. bene autem facere nescierunt. sicut habetur iere. vi. isti diligunt sibi
noxia. contra tales clamat sapiens. puer. i. usquequo paruuli
diligitis infantiam et stulti ea que sunt sibi noxia cupiunt si-
cut paruuli sensu. vere stulti sunt gulosi et luxuriosi quia pro-
pter modicam et breuem delectationem thesaurum quem habent in
vasis fictilibus scilicet animas suas quas christus precioso sanguine
suo redemit dant dyabolo et amittunt pro illa modica delecta-
tione eterna gaudia. ideo dicit beatus gregorius quod maius est infamia
quam pro modica delectatione obligare se ad eterna supplicia
et amittere gaudia eterna. Isti sunt stulti mercatores quia
ipsi dederunt preciosa pro vili ut refocillarent animas suas.
sicut dicit trentius. i. Tercium est odium fratris. bernardus. i. 10. iiii. qui non di-
ligit non nouit deum quia deus caritas est. ecclesie qui non diligit fra-
trem suum propter deum in tenebris est. bernardus. i. 10. ii. qui diligit in lu-
mine manet. qui autem odit fratrem suum in tenebris est et in tene-
bris ambulat etc. De istis potest dici quod magis dilexerunt tene-
bra quam lumen gratie dei. sicut dicit 10. iiii. de iudeis. qui vult
deum bene diligere deus cupiditate terrenorum fugere et carnis
desideria deuotitate et maxime omne odium a corde suo remouere
et deus proximum suum sicut seipsum diligere. hoc est secundum quod dicit. di-
liges proximum tuum etc. scilicet proximum inimicum. unde matheus. v. dicit
christus diligite inimicos vestros etc. **I**tem proximum amicum. unde le-
uiticus. xix. diliges amicum tuum etc. sicut te ipsum. **I**tem quia illud est
debitum. unde 10. xiii. nemini quicquam debeatis nisi ut inuicem di-
ligatis hoc est debitum quod plus soluitur eo amplius crescit et mul-
tiplicatur. dicit ergo dominus diliges proximum tuum sicut te ipsum scilicet
ex caritatis affectu et effectum. vel in quo te ipsum scilicet in deo
vel propter quod te ipsum scilicet propter deum. **I**tem quod te ipsum. id est supra
res et supra corpus proprium et citra deum. vel sic te ipsum. id est ad
quod te ipsum. id est ad gratiam in presenti et gloriam in futuro. Ad illas
glorias sempiternam producat nos ihesus christus amen.

Dominica. xx. post festum trinitatis sermo. lii.

A It dñs paralitico surge tolle lectū tuū et vade
 in domū tuā 2c. math. ix. In verbis istis tria sūt
 cōsiderāda nobis. Primū est qd significat pa-
 raliticus iste et qua^o portitores qui debēt eū ad ch̄istū
 afferre vt sanet eū a sua ifirmitate. Secūdu ē quis ē ille
 lectus a q d̄z surgere et quē d̄z tollere. Terciū est q ē il-
 la domus i quā p̄cipit ire. Primū notat cū dicit. ait dñs
 paralitico. Scdm cū dicit. surge tolle lectū tuū. **Terciū**
 cū dicit. vade in domū tuā. **Per istū paliticū significat**
 quilz peccatoz iacēs in lecto pcti. vñ lectū pctū ē in q^o
 quiescit pctōz cū in eo delectat^r. sicut dicit glo. palisis ē
 morbus qui mēbzū qd accipit iutile reddit et vitales mo-
 tus intercludit et acutissime pūgit: palisis pctū mortale
 significat. qz hominē pctōrē facit et reddit iutilē 7 pigrū
 ad oē opus gratuitū. vñ in psal. d̄z de pctōzibus. oēs decli-
 nauerūt simul inutiles facti sūt nō ē qui faciat bonū 2c. et
 iob. xv. celi nō sunt mūdi in cōspectu ei⁹ quāto magis ab-
 horribilis corā deo d̄z et inutilis hō qui bibit quasi aquas
 iniquitatē ppter imūdiā pcti ex actu iutiles d̄z ad opus
 gratuitū. qz oia bona facta i pctō mortali iutilia sunt ad
 habēdū vitā eternā. vñ ysa. lix. opa eoz pctōz scz opa inu-
 tilia 7 opa iniquitatis in manibz eoz. p̄terea pctū mor-
 tale vitales motus gr̄e dei et sapiētie dei intercludit. qz
 sicut sapi. i. dicit. in malivolā aīam nō itroibit sapiētia ne-
 qz inibitabit in corpe subdito pctis. p̄terea peccatū morta-
 le acutissimū dolorē igerit quīs nō sentia^r in carne. vere
 acutissimū dolorē igerit. qz corpus 7 aīam interficit: vñ ec-
 cle. xxi. dētes eius sic dētes leonis interficiētes aīas qua-
 si rumphea bis acuta. bisacu ta dicit peccatus mortale qz
 corpus et animā interficit. paraliticus g^o iste significat
 pctōrē. sz qui vult sanari ab ifirmitate pcti oz q ad cūm
 qui solo sermone sanat oia 7 qui ē sūm⁹ medic⁹ apporte^r.
Portitores ad deū qua^o. **Sz sciendū q si**
 cut d̄z mar. ii. et lu. vi. palitic⁹ iste a iiii^o portaba^r qui eū
 obtulerūt ch̄isto. ita a iiii^o oz oēm pctōrē portari 7 offer-
 ri deo. Prim⁹ portitor pōt dici timor iudiciū sine tior dei

omnipotētis. bñ sapi. i. iniciū sapiētie timor dñi. et sicut dī
prouer. xv. per timorē dñi declinat omīs hō a pctō. timere
debet quilibet dñm ⁊ ppter eius timorē recedere a pctō.
sicut dicit math. x. potēs est oībus dñs mittere corpus et
aiam in iebēnā. Secundus ē cōsideratō ignis ifernalis oīa
deuorātis. bñ ysa. xlviii. quis poterit de vobis bitare cū
igne deuorāte: et quis ex vobis bitabit cū ardoribus sem
piternis. Tercius est cōsideratio siue memoria mortis. bñ
eccle. vi. dī. memorare nouissima tua et in eternū nō pec
cabis. et greg. facile cōtēnit oīa qui semp se existimat mo
riturū. Quartus est cōsideratio magne mie et benignita
tis creatoris. ipse ē benignus ad infirmitates pctōꝝ sanā
dū ⁊ pctōres ad pñiam recipiēdū. bñ ioelis. ii. cōuertimini
ad dñm deū vestrū qz benignus ⁊ misericors ē. et ro. ii. an
ignoras quoniā benignitas dei te ad pñiam adducit. Vel
quattuor portitores pnt dici qua^o affectus aīe qui sūt do
lor de peccatis: timor de suppliciis: spes de bñficiis a deo
collatis ⁊ de eternis gaudiū. Isti qua^o portitores dñt pa
raliticū. i. pctōrē in lecto peccati iacentē ad cristū afferre
vt eū sanet a sua ifirmitate. modus sanādi fuit qz cristus
dixit ei. surge tolle zc. **S**cđm ē videre quis ē iste lectus
a quo dñs surgere et quē debet tollere. lectus iste ē pctūm
in q^o pctōr quiescit cum in eo dñt lecta^o. a lecto pcti surgit
cū pctā deserit. in domū suā vadit cū bñ opando in vitam
eternā pficit. dixit g^o ei cristus. surge zc. Sciēdū ē qz tri
bus hominibus dī surge. sedēti. iacēti. dormiēti. sedet hō
per cōsensum et delectationē: iacet p prauā opationē: dor
mit p peccati cōsuetudinē. de sedente dicit in psal. surgi.
postq̄ sederitis zc. de iacēte dī iosue. vii. vbi dñs dicit ad
iosue. surge cur iaces pnus in terra. peccauit populus tu
us israhel zc. de dormiēte dicit apo. ephe. v. surge qui dor
mis et exurge a mortuis. g^o est hic triplex peccatū dimi
tere. surge. sequit^r. tolle lectū tuū. In verbo tollendi duo
sunt notabilia scilicet remotio et portatio. bñ notabiliter
dicit. surge tolle. i. dimitte pctūm et pñiam p pctō susti
ne. i. in corpore tuo pñiaz age. dicit g^o. tolle lectū tuū zc.

Lectus malus quadruplex.

160
Sciendū est q̄ duplex est lectus scz malus et bonus. et lectus malus quadruplex ē. Prim⁹ ē superbie siue superborū in isto iacent arrogātes de se presumētes et de bonis suis se iactātes et oēs superbi. de istis lectis superborū dicitur hester. i. ubi dicitur lectuli sunt aurei et argentei sup paui mētū smaragdo et topazion strātū lapides dispositi erāt q̄ mira varietate pictura decorabat. certe in lectis superborū tria sūt reprehēdibilia mollicies culcitraz preciositas cooperimētoz et magnitudo lectorū. qz sūt aliqui ita superbi q̄ tam magnos habere lectos volūt q̄ etiā diabolus bñ pōt cū eis iacere meli⁹ q̄ in paruo lecto sed cū paupibus nō iuenit diabol⁹ ubi requiescat. vñ isa. xxxviii. cū angustatū ē strātū in altū decidat. Certe isti superbi qui iacēt in lectis ita superbe multū deberent timere illud. qd̄ dicit amos. vi. ve qui dormitis in lectis eburneis et lasciuitis in stratis vestris. **S**ec⁹ lect⁹ ē cupiditatis et auaricie in isto iacēt cupidi et auari et vsurarii iste lect⁹ pōt dici lectus acab. de quo dicit. iiii. re. xxi. proiciēs se acab in lectulū suū vertit faciē suā ad parietē et nō comedit panes qz nō poterat vineā naboth possidere. Acab cupidus significat qui male cupiūt vineas et aliena bona proximoz suoz. lectus eius ē lectus cupiditatis. similiter dicit apoc. ii. mitte eā in lectū iezabel et qui mechāt cū ea in tribulatōe maxia erūt. Jezabel sterquiliniū vel fluxus sterquiliniū interpretat⁹ et significat auarū ad quē fluūt vndiqz stercoza. ista tēporalia q̄ oia reputauit paulus apl⁹s vt stercoza vt christū lucrifaceret. vt hē phill. iii. et certe qui mechātur cū ea. i. cū auaricia in magna tribulatōe sūt et erunt. Sūt qz diuitie sūt spine q̄ nō permittūt in pace dormire vñ eccl. vii. saturitas diuitis nō sinit eū dormire. Certe auari et cupidi hic sūt i magna tribulatōe et magno labore vt acqrāt ditias maiore i possidēdo: sz i fine i maxia tribulatōe erūt quoniā oia dimittūt et dimittēt et secū nichil dicitis afferent et quoniā veiet eis post mortē iopia et ois

angustia. bñ iob. xxvii. diues cū dormient nichil secū af-
fert aperiet oculos et nichil inueniet apprehēdet eū quasi
aqua inopia nocte opprīmet eū tēpestas tollet eū ventus
vrēs et velut turbo rapiet de loco suo zc. et tunc ipsi cupi-
di et auari. sicut dñ sapi. v. pze āgustia spūs clamabūt ge-
mētes lassati sum⁹ i via iniquitatis et pditionis zc. **Terci-**
us lectus ē carnalis voluptatis et luxurie in qº iacēt car-
nales cū luxuriosis. iste lect⁹ ē lect⁹ porci fetid⁹ et luxu-
riosus. de isto dñ ii. paral. xvi. posuerūt vas sup lectū ple-
nū aromatib⁹ et vnguētis meretriciis q̄ erāt pigmētario-
rū. i. demonū arte cōfecta. et puer. vii. dñ mulier fornicari
a vecordi iueni interui florib⁹ lectū meū. i. voluptatibus
liquētib⁹ luxuriosos strauit tapetib⁹ pictis ex egypto zc.
diuersis voluptatib⁹ scz iocis et āplexib⁹ et verbis et risu
et osculis q̄oia sūt ex egypto qz oia ista ad merorē iferni
ducūt scd⁹ illd. **¶** vi. be qui ridetis q̄ flebitis. **¶** Quart⁹
lect⁹ ē pigricie. de isto lecto dñ puer. xxvi. sic ostiū verti⁹
in cardine ita pigri i lecto suo. et sicut dicit apo. ro. xii. ho-
ra ē iam nos de somno surgere scz pigricie ad excitādū et
remouēdū pigriciā et ociū inuitat nos salomō et docet pro-
uidētia. puer. vi. dicēs. o miser vade ad fornicā et cōside-
bias eius disce sapiam ab ea q̄ cū nō habeat ducem in ex-
emplo nec pzeptorē. i. rōnem q̄ eā vzeat vt habes o hō.
et tñ parat sibi cibū in estate q̄ comedat in hyeme. mō est
tēpus seminādi et operādi et triticū in celesti horreo c n
gregādi. postea se⁹ vsque qº piger dormis qñ de somno p
surges zc. de isto lecto dñ hic. surge per dolorē tolle lectū
tuū in qº iacuisti diu p pcti delectatōnē. Certe qui nō sur-
rexerit de isto q̄druplici lecto p cōtritōnē et eū nō reoue-
at per cōfessionē et pñiam in fine ponet⁹ in lectū iferni
qui ē lectus dur⁹ et ferreus hic ē lect⁹ og regis basan bñs
x. cubitos lōgitudinis. et iiiiº latitudinis. Og congre-
gās interpretat⁹ et significat dyabolū qui vult oēs aīas in
iferno cōgregare lect⁹ ei⁹ ē ipē locus iferni et dñ ferreus
ppter penarū duriciā et crudelitātē per. ix. cubitos eius lō-
gitudinis significantur nouem pene que sunt in inferno

161 163
quæ cōtinētur in istis versibz. Indice scripturā: caligo: vin-
cla: flagella: frigus: flamma: timor: vermis: cōfusio: fetor.
Sunt baratru pene quas dñs quisq; timere. Per qua² cu-
bitos latitudinis significāt alie qua² pene q̄ erūt ibi. p²a
ma est carētia visiōis dei. scōda totius boni defect⁹. tertia
erit q² irascet⁹ sibi et maledicet suo creatori. quarta erit
desperatio oīs auxilii. de istis dicit⁹ simul psal. vii i. nō erit
eis lux matutina et p²trāibit p² eā et corrūpet et esuriet: et
cū esurierit irascetur et maledicet regi suo et deo suo.
ecce tertia. et suspiciet sursum et ad terrā mōuebit⁹ et ec-
ce tribulatio et āgustie et tenebre et dissolutio. ecce quar-
ta. culcitra dānatorū erit tinea et vermes erūt cooperimē-
tū eorū. bñ psal. xiii. detractata est supbia tua ad infernū i.
o peccator detractus ad inferos propter supbiā tuam sub-
ter te sternetur tinea. et cooperimētū tuū erit vermes.

Lectus bonus quadruplex.

Est aut lectus bonus quadruplex. **P**rimus est cōscien-
tia bona et pura in qua quiescit christus cū sponsa sua qñ
ē bñ lotus lacrimis cōpūctōis. de isto dñs in psal. Lauabo
p singulas noctes lectū meū lacrimis meis strātū meū ri-
gabo. de isto lecto dicit spōsa. cantū. lectus n² floridus ē
floridus dñs esse lectulus iste gemitib⁹ et suspiriis et bonis
desideriis et floridus dñs esse rosas caritatis et liliis casti-
tatis violis bñilitatis: obsequio pietatis et bñificio hospita-
litis. **S**ecūdus ē quies cōtēplatōis sacte in quo lecto
spōsa. i. sancta aīa cū spōso suo. i. cū christo quiescit et refi-
cit⁹ et āplexibus spōsi fruit⁹ et oculis spūalibus delecta⁹.
Iste lectus similis⁹ floridus ē florib⁹ sc̄tāz meditationū et
bonaz locutionū et deuotaz orōnū et celestiu gaudiorū. de
isto lecto dicit spōsa cātū. iii. in lectulo meo p noctes qñuū
quē diligit aīa mea. et iob. xxviii. de isto loquit⁹ nobis de-
us p somnū in visione nocturna qñ enim ruit timor super
homines et dormiūt in lecto tūc aperit aures viroꝝ et tūc
loquitur nobis p somnū. i. cum exteriori cura subtrahimur
in visione nocturna. i. in intelligētia tenui et obscura qua
lis potest esse in hac vita mortali quādo irruit timor sup

homines. i. qñ cessant hoies ab exteriori sensu et dormiunt
in lecto suo. i. in lecto mētis quiescunt. tūc i quiete pure cō
sciētie et mētis solitarie aperit dñs aures intelligētie vi
roz qui viriliter a terrenis curis se subtrahūt et celesti
bus intendūt. **Tercius** dñs crux gloriosa. In isto lecto ia
cuit cristus fere totus lectus iste fuit rigatus precioso san
guine eius exeunte de maibus et pedibus et de latere dex
tro eius. lectus iste multus fuit durus. de isto lecto dicit
augu. lectus suū dimisit cristus discipulis suis. quilz qui
vult in isto lecto quiescere iaceat et moria in cruce: si vult
cristū crucifixū placatū videre. et bern. circuire celū pos
sum et terrā mare et oīa q in eis sunt et nō inuenio te nisi
in cruce. o bone ihesu ibi iaces ibi cubas ibi dormis in meri
die. in isto lecto iacet cū cristo: carnē suā p amore suo cru
cifigēs paupertatē suā et passiōē suā ad memoriā reducē
tes. et hoc ē qd dñs tren. iiii. recordare paupertatis mee et ter
rā abstinebū et fellis etc. **Quartus** lectus dicitur beatitu
do eterna. de isto lecto dñs eze. xxiii. sedisti. i. sedebis in le
cto pulcherrimo et mēsa ē ornata añ te. de ista mēsa dicit
lu. xxi. ego dispono vobis sicut disposuit michi pater me
us regnū vt edatis scz panē vite et bibatis vinū scz eter
ne leticie sup mēsas meā. i. in eterna beatitudine. de isto le
cto dñs cāt. iiii. an lectū salomonis. xl. fortes ambiūt ex for
tissimis israel. lectus viri pacifici est beatitudo eterna in
quo rex cū sanctis quiescit. istum lectū ambiūt. xl. fortes
. i. vniuersi predicatorēs et clerici in regnū: decalogū legis
ad implētes ex fortissimis israel scz qui sunt fortissimi p
fidē vel fm carnē ad resecadū supflua et ad honores repel
lentos et cōsumēdos. iste lectus ē pulcherrimus et floridus
omni genere floz: rosas martirū: liliis virginū: violis con
fessorū. In isto quadruplici lecto quiescit dñs cū aiabz san
ctis. scz i pdicto qdruplici lecto qescit dyabolus cū pctōri
bus. et iō illū qdruplicē lectus quilz a se dz remouere et
debet i domū suā ire. et hoc ē qd dñs hic. vade i domū tuā.
De triplici domo ad quā debemus ire. **Terciu** ē
videre q ē illa doñ i quā debemus ire. Et sciēdū q doñ illa

162 163
triplex est. **P**rima est sancta ecclesia in qua debz quilibet ire per sacramentoz preceptione et vera fide qz omnes qui ex fuerit peribut. vn gen. vii. legitur q omnes qui ex archa iuenti fuerut perierut. exo. ix. quicquid in agro fuerit grandine percussum e. et iosue. vi. quicquid extra domum inuētuz fuit perit. Scda domus nostra e conscientia in qua debemus ire per sollicita discussionē. vn sapi. viii. intraui in domum mea cōquiescam ibi. i. nō circuibō per alias cōscientias. qz sicut dī eccle. xxii. vita nūq hospitadi dō domo in domū. et eccle. xxi. dī q pes fatui facilis ē in domū pximi idō dī eccle. xxxii. precurre prior in domū, tuā et illic aduocate et illic lude et age contentiones tuas. Tercia est celestis patria in qua debemus ire per profectū de virtute in virtutē et per bonā et cōtinuā operationē. de ista domo dī psal. letatus sum in his que dicta sūt michi zc. et alibi. gloria et diuicie in domo eius. Ad illam nos perducatur iesus christus amen.

De eodem additio sermo. liii.

Ascendente iesu in nauiculā secuti sūt eū discipuli ei. mare ē mūdus. vn psal. hoc mare magnum z spaciōsū zc. qd nō possumus pertransire si ne macula pnie. qui vellet ptransire stultus esset valde si poneret se in vase. vii. pedū longitudine et. v. pedū in latitudine et vi. pedū in altitudine. quia statim submergeret. 9° similiter stultus ē qui credit se ptransire mare mūdi per prauā pniā cū multa mala fecerit. Item stultus est valde qui in naue existens in medio mari hodie remoueret vnā plancā cras aliā quoniā statim possz submergi similiter stultus ē qui hodie remoueret vnā partē penitentie et cras aliā. Itē stultus esset valde qui existens in periculo maris ppter derisiones nō intraret nauē ubi possz saluari. similiter stultus ē qui ppter derisionē hoīm exns ī piclō huius mundi nō intrat in nauiculam penitentie. Itē qui vult pertransire mare oportet vt se totum ponat in nauī. qz stultus esset valde si poneret partē sui ex et aliā partē intra. similiter q vult ptransire mare huius mūdi oportet q se

totū ponat in nauicula penitentie quod est contra illos q̄
induuntur tantū laneis et detrahūt aliis: vel indiscrete vi-
dent mulieres et ita ponūt in nauicula pnie humeros nō
labia nec oculos. Itē stult⁹ esset valde qui ppter derisio-
nē hoīm exiret de naue et intraret in mare ubi periclitare-
tur. similiter qui ē in nauicula pnie stultissim⁹ ē qui ppter
derisionē hoīm exit de nauicula pnie. Itē qñz qui ē in ma-
ria naue nō pōt pertrāsire. similiter alñ hō qui se ponit ī ma-
xima pnia nō pōt ptrāsire ppter tediū qđ patit⁹. Itē qui
est in nauicula nō pōt viuere deliciose. similiter qui ē in na-
uicula pnie nō debet viuere deliciose. Itē si quis hō ma-
gn⁹ diceret multis venite in istā nauē et qñ veneritis ad
portū faciā vos valde diuites & milites vel epōs. gº cum
domin⁹ dicat et pmittat oibz qui ascenderūt nauē pnie
q̄ faceret eos diuites oēs deberēt ascendere.

Pericula septē que impediūt trāsītū nostrū.

Et notand⁹ q̄ septē sūt pericula q̄ impediūt nauē ne ma-
re pertranseat que significāt pctā mortalia q̄ similiter nos
impediūt ne mare hui⁹ mūdi salubriter transeam⁹. vnde
versus. Ventus pax cant⁹ pondus pus scilla caribdis. si-
cut vētus facit qñz nauē submergi ita superbia q̄ per vē-
tū designat⁹ facit submergi pniaz vel illū qui est in pei-
tencia. vñ psal. tanq̄ puluis quē picit vētus a facie terre.
Sūt autē quattuor venti q̄ designāt iiiiº venti supbie
est enī vētus qui pueit ab oriēte ⁊ significat vētū supbie
qui pueit ab oriēte. i. a natiuitate. multi sūt qui supbiunt
ex eo q̄ sunt orti ex clarissimo sanguine. de quibus pphe-
ta. gloria eorū est ab utero et partu: sed si bene cōsiderarēt
nō superbirent. si quis esset extract⁹ de cloaca nō superbi-
ret: sed valde se humiliaret. nos oēs tam pauperes q̄ diui-
tes extracti sum⁹ quasi de cloaca de ventre sumus extra-
cti qui est imundior cloaca. nisi enī essent ventres cloace
essent bona cellaria cloace sunt immunde per ventres nō
ventres per cloacas. gº qui bene consideraret nō superbi-
ret. Itē ē vēt⁹ q̄ pueit a meridie et significat superbiā q̄ p-
uenit a p̄speritate q̄ significat per meridiē diuitie nobis

date sūt ad reuelandū nostrā miseriam et ne cadāmus in
 desperatōne valde stultus esset scabiosus. qui superbiret
 ex eo q̄ hēret pulchrū capellū g^o siliter 2c. Itē ē vētus q̄
 puenit ab occidēte et significat supbiā q̄ pueit a pulchri
 tudine carnis: s; aliq̄ nō debēt supbire ppter pulchritudi
 nē carnis cū portēt hotas plenas stercozib; . vētres ei sūt
 hote plene stercozib; . null; enī ē hotari; qui superbiat ex
 eo q̄ portat hotā 2c. Itē est vētus qui pueit ab aquilone
 et significat superbiā q̄ pueit a ptāte. vñ lucifer. ponā se
 dē meā ad aquilonē. si bñ cōsiderarem; casum dyaboli nō
 superbirem; de ptāte. Scdm periculū. qd ē in mari ē pax
 i. serenitas qd fit qñ nullus ē in mari vent; et nauis tūc
 est in quiete 7 tūc veiunt itūatōes et faciūt nauē piclita
 ri p illud piculū designat accidia. siliter qñz hō qui ē in di
 uitiis suis nullā habet aduersitatē nullā ifirmitatē nō est
 in aliquo labore. 7 tūc veiunt itūatōes. i. motus carnales
 et faciūt nauē submergi. **Terciu periculū maris ē can**
tus serenarū q̄ per suū cantū attrabūt nautas ad se et sic
periclitant; . siliter mulieres p suū dulce cantū in chozeis
attrabūt iuuenes et sic eos decipiūt. per illd periculū de
signat luxuria. Dicit; q̄ vlixes qñ itrauit mare fecit ob
turari aures suas et aures nautarū pice ne audirēt cāt;
serenarū. et siliter fecit ligari se. siliter nos debem; obtu
rare aures nrās ne audiam; cant; mulierū. **Quartū p**
iculū maris ē pond; qñ enī nauis nimis ē onerata de faci
li pōt submergi. siliter qñ hō nimis ē honerat; diuitiis d
facili submergit; i mari huius mūdi. p illd periculū desi
gnat; auaricia. **Quitū periculū maris ē putredo. si enī**
putrefieret nauis vel ess; putrefacta poss; cito submergi
per h^o designat iuidia. de qua salomon puer. putredo os
suū iuidia. **Sextū piculū ē scilla scilla ē saxū in mari coo**
pertū aquis maris ad quod franguntur naues per quod
significatur ira. vnde in prouerbiis. graue est saxū et one
rosa arena: sed ira vtroq; grauior. **Septimū periculum**
est caribdis vbi absorbuntur per quod designatur gula q̄
totum absorbet 2c.

Dominica xxi. sermo. liii.

Amice quō huc itraſti nō habens veſtē nuptialē
2c. mat. xxi. In iſtis verbis ad pñs tria ſūt cō-
ſiderāda. Primū ē q̄ ſunt iſte nuptie quas iſte
rex fecit filio ſuo a quibz eiectus ē ille qui nō fuit idut
veſte nuptiali. Scd̄z ē q̄ fuerūt caē quare precepit eū i
tenebras exteriores eici et in pedibus et manibus ligari.
Terciū ē videre q̄ ſūt porte per quas quilibz iuſtus d̄z i
trare ad nuptias paradisi. Primū ē videre que ſūt iſte
nuptie quas iſte rex fecit filio ſuo. ſ. chriſto. Et ſciēduz q̄
duo ſūt genera nuptiar. Sūt nuptie ſpūales cōiūcto ec-
cleſie et chriſti. et h° dicit apo. ephe. v. ſacramētū h° mag-
num eſt ego dico in chriſto et in eccleſia. vterus virgi-
nalis fuit thalamus iſtar nuptiar. ſpōſalia primo cōtra-
cta fuerūt in p̄iarchis ⁊ p̄phetis quibz a chriſto fuit p̄-
miſſū. in cruce ē cōfirmatū: ſz cōſumatū in patria cū itro-
ducat̄ ſpōſa in thalamū ſpōſi et plenarie bonis eius p̄fru-
et̄ ⁊ tūc ibi erūt magne nuptie. ſ. ſcde. de quibz d̄z apoc.
xix. venerūt nuptie agni ⁊ vxor eius prepaui ſe 2c. Poſt-
ea ſe. beati qui vocati ſūt ad cenā agni. i. ad gloriā. a nup-
tiis eccie p̄iectus ē ille qui nō hēbat veſtē nuptialē. i. ca-
ritatē. ad nuptias padisi nullus vnq̄ itrauit nec itrahit q̄
ab eis eiciat̄. ſz qñ erūt implete nuptie diſcubētū tūc in-
trabit chriſtus ad iudiciū vt videat. i. vt videri faciat diſ-
cubentes qz in iudicio faciet videri qualis ſit vnusquiſq̄
et cū videbit̄ ibi hoīez nō veſtitū veſte nuptiali. i. habētē
fidē ⁊ nō caritatē q̄ ē veſtis nuptialis tūc dicz illi. amice
per fidē ſz inimice per prauā opatōnē quō auſus fuiſti in-
trare huc nō hñs veſtē nuptialē. i. caritatē at ille tunc ob-
mutescet qz nō erit ibi locus negādi aliquid vbi deus iu-
dex ē et teſtis tūc nō poterit rñdere. ſicut d̄z iob. x. nō po-
terit vnū rñdere p̄ mille. tūc dicet dñs ligatis manibus
et pedibz 2c. Scd̄z ē videre q̄re dñs precepit eū eici i te-
nebras exteriores et ligari eū pedibus et manibz. due caē
fuerūt quare dñs precepit eū eici in tenebras exteriores
⁊ ligari eū i maibz ⁊ pedibz. prima cā fuit qz n̄ fuit veſti

tus veste nuptiali. secūda causa fuit: qz nō intrauit p pō-
tā scz pnie qz pnia porta ē paradisi. qz sicut dī lu. xii. nisi
pniam egeritis oēs simul pibitis. pterea pedes pcepit
ligari et manus. pedes qz ligatos hūit eūdi ad deū sicut
dicit puer. i. illos hūit veloces currēdū ad malū vt ad cho-
reas et tabernas ⁊ ad lupanaria et ad faciendū alia pctā.
et qz pedibus potuit fugere peccatū et nō fugit et dyabo-
lum. sicut dicit iob. xx. fugite quasi a facie gladii. et iaco.
in epistola. resistite dyabolo scz eū fugiēdo et fugiet a vo-
bis. iō merito pcepit vt ligatis pedibus piciat in tene-
bras exteriores ne possit fugere ⁊ ne possit decetero de pe-
nis iferni exire. Itē pcepit similiter vt ligatis manibus
ibi piciat. qz de manibus defendere se potuit a dyabolo et
nō fecit. qz manus habuit ad bñ opandū. sicut dī eccl. ix.
quodcūq; pōt manus tua instāter opare ⁊c. et qz opari no-
luit dū potuit. iō pcepit dñs vt manus eius ligetur ne
possit de cetero opari qd valeat ei ad meritū et ne possit
se defendere a dyabolo. ideo pcepit vt ligatis manibus pi-
ciat in tenebras exteriores quas habebūt pctōres i iferno
quoniā habuerūt hic i aīa tenebras iteriores. vñ psal. viii.
nō erit eis lux matutina ⁊c. sequit. suspiciat sursum ⁊ ad
terrā intuebit et ecce tribulatio ⁊ angustia ⁊c. ibi erit fle-
tus: qz noluerūt hic flere pctā sua. vñ luc. vi. dī. ve vobis
qui ridetis qz flebitis. ille flet⁹ erit ppetuus. ibi plozabūt
pctōres sine fine. ibi erit stridor dētiū ppter edacitatē de
qua gauisi sunt et ppter detractiōē et immūdiā et p-
pter fauorē in alterū ipsi pctōres in iferno stridebūt dēti-
bus suis. sicut boies febres hñtes. vñ psal. pctōz videbit ⁊
irascet: dētibz suis fremet ⁊ tabescet ⁊c. sicut dicit glo.
ibi singula mēbra: ibi singulis penis subicient: qz hic sin-
gulis viciis fūierūt. qui vult penas eternas vitare et vt
a dño in iudicio nō redarguat. et qui vult in paradysum
intrare o3 q induat veste nuptiali. i. caritate et p portas
oportet eū itrare.

Porte paradisi. xii.

Terciuū est videre q sunt porte per quas quilibet cristia-
nus debet ad nuptias paradisi intrare. Et sciēdū q. xii.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

sunt. **P**rima est baptismus siue inocentia baptismalis. vñ
io. iii. nisi quis renatus fuerit ex aqua visibili sacramēto
et spūs sancto inuisibili nō pōt intrare in regnū dei. sicut dī
cit glo. nisi necessitas impediāt. qz volūtas sufficit vt in
martiribus: quicquid vis et nō potes deus reputat p fctō.
et math. vlti. qui crediderit scz p fidē opantē per dilectio
nē et baptisat⁹ fuerit saluus erit. qui vero nō crediderit
cōdēnabit⁹. baptisat⁹ g⁹ oportet esse fluminis vel sangui
nis baptismo qui vult intrare ad nuptias paradisi et qui
vult intrare nō intret ad portas inferni. ad infernū et ad
limbū inferni vadit. et intrat aīa cuiuslibet qui decedit si
ne baptismo. et pueri qui moriūt⁹ in vtero matris sue vel
qui nascūt⁹ et postea descendūt sine baptismo. Sed notan
dū q pueri nō hnt penas sensibiles sz solūmodo penā dā
ni. i. carētia visiōis diuine. et hoc totū ppter peccatū ori
ginale. qz sicut dicit ephe. ii. oēs nascimur scz in prima na
tiuitate carnali filiū ire id est debitozei pene eterne. sicut
dicit glo. per baptismū vitamus oēs ne itremus penas in
ferni vel portas: et p ipsū p⁹ meremur intrare ad nuptias
paradisi. vñ apo. thi. ii. nō ex opibus iusticie que fecimus
nos: sz scdm suā mīam saluos nos fecit p lauacrū regene
ratōis et renouatōis spūs sancti quē effudit zē. glo. per ba
ptismū in q⁹ deposito veteri hoīe nouus regenerat⁹. **S**e
cūda ē obseruatio pceptoz nostri saluatoris. vñ math. xix.
dicit chzistus. si vis ad vitā ingredi serua mādata q sunt
nō occides: nō adulterabis: nō furtū facies zc. Tercia por
ta p quā adulti qui post baptismū peccauerūt mortaliter
debēt intrare ad nuptias paradisi sunt porte vere cōfessio
nis. vñ psal. introite portas eius in cōfessioe. i. a peccatoz
cōfessioe introite ad nuptias paradisi et ad mīam dei. qz si
cut dicit⁹ puer. xxviii. qui abscondit scelera ppter pudorez
vel ppter timorē et nō vult cōfiteri nō dirigē. qui aut cō
fessus fuerit ea et relinqrit mīam cōsequet⁹. iō dicit apo.
iac. v. cōfitemini alterutrū pctā vestra. et eccl. xvii. ne dor
mieris in errore impioz añ mortē cōvertere: a mortuo qsi
nichil parit cōfessio. **Q**uarta porta ē pnie et agustie et

165

tribulatiois presentis: vñ actu. xiiii. per multas tribulatio-
 nes et angustias oportet nos intrare ad nuptias paradi-
 si oēs apli et oēs martires et oēs sancti imo dñs noster ie-
 sus christus per pprii sanguinis effusione itroiuuit. vñ ad
 hebre. ix. nō per sanguinē hircorū aut vitulorū s3 per ppriū
 sanguinē itroiuuit semel in sancta eterna redēptōne inuē-
 ta. et luce. xxiiii. nōne oportuit christū pati et sic intrare
 in gloriā suā. vere oportunū fuit vt oñderet qualis esset vi-
 a eundi ad paradysum sc3 passio. i. ignominia et miseria q̃
 fatui sunt qui putāt sine tribulatioe aut sine aliqua passi-
 one se itrare in alienā gloriā. q2 sicut d2 lu. xxiii. si in viri-
 do ligno hec fiūt in arido quid fiet. et prouer. xi. si iustus
 recipit in terra q̃to magis impius et pctōr. per portas g^o
 tribulatiois et angustie oportet nos ad nuptias paradi-
 si itroire. iō clamat christus mat. vii. itroite per āgustā por-
 tā q̃ āgusta ē porta et arda ē via q̃ ducit ad paradysum et
 pauci sunt qui inueniūt eā vñ dolēdū est. vere angusta est
 porta in īgressu et arda ē via in pcessu. et sicut dicit glosa
 sa. is āgustū ē oīa pretermittere et vnū solū diligere ad
 vnū quotidie pulsare pspera non amare aduersa nō time-
 re s3 lata ē porta et spaciola ē via sc3 voluptas seculi que
 ducit ad perditōne et multi sūt qui itrāt per eā. vñ dolen-
 dū ē: isti sūt gulosi et luxuriosi et oēs alii pctōres de q̃b2
 d2 iob. xxi. ducūt in bonis dies suos et in puncto ad iferna
 descēdūt. i. in breui et subito. agam2 g^o pñiaz vt i fine ad
 nuptias paradii itrare valeam2. **Quinta porta ē fide-**
litas. vñ mat. xxii. serue bone et fidelis intra in gaudium
 dñi tui. et apoc. **E**sto fidelis vsq3 ad mortē et dabo tibi
 coronā vite fidelis seruus dñi d3 esse quilibet iustus qui
 vult ad paradii nuptias itrare: et hoc in custodiēdo fide-
 liter bona a dco sibi tradita sc3 bona naturalia bona gēui-
 ta et bona tēporalia. de hoc quere in illo sermone. Redde
 rōne villicatōis tue. sicut fidelis ē porta paradii ita ifi-
 delis ē porta iferni. **Sexta est inocētie et huilitatis.** vñ
 mat. xviii. amen dico vobis nisi efficiami sic paruul2 iste
 nō intrabit in regnū celoz. et iob. xxi. qui huiliat2 fue-
 b iiii

rit in gloria erit et qui inclinauerit oculos suos saluabitur
et euerſo ſuperbia facit intrare ad dānationē inferni. unde
yſa. xliii. detracta eſt ſuperbia tua ad inferos. i. detracta
es ad inferos ppter ſuperbiā tuā. et puer. xxix. humilē ſpi
ritu ſuſcipiet gloria ſuperbū ſequi. humilitas pene et
ne. **S**eptia ē mie et pietatis. vñ mat. xxv. legitur q prudē
tes virgines q huerūt oleū in lampadibz ſuis. i. in cordi
bus ſuis mie et pietatis intraverūt cū eo ad nuptias: ſed
virgines fatue q nō huerūt oleū mie et pietatis ſecuz in
lampadibz ſuis. i. in cordibz ſuis nūq potuerūt ad illas nu
ptias intrare. vñ dicitur lu. xviii. facilius ē camelū intrare
per foramē acus q diuitē intrare in regnū celoz. illis qui
nō hnt mīaz nec fecerunt hic opera mie dicit dñs in iudi
cio illud mat. xxv. Ite maledicti in ignē eternū zc. ſz aliis
qui fecerūt opa mie dicit dñs. venite benedicti pñs mei
zc. **O**ctaua porta pōt dici vite puritatis et caſtītatis.
vñ lu. xvi. ſinite pueros venire ad me. i. vite puritatē et ca
ſtītātē hñtes taliū enī ē regnū celoz. amē dico vobis qui
cūq nō receperit regnū celoz nō intrabit in illud. **N**ona
porta ē caſtītatis. vñ i. cor. xiii. ſi tradidero corpus meum
ita vt ardeaz: caritatē aut nō hēam nichil ſum ſiue nichil
michi pdeſt ad intrandū ad nuptias paradī. vñ dicitur hic. a.
mice quō huc intraſti nō hñs veſtē nuptialē. i. caritatē. vñ
aug. dicit. attēde qta ſit caritas q ſi deſit fruſtra habet
oīa. ſi aut aſſit alicui hñtur oīa cū ipſa. ſequi: hec ē veſtis
nuptialis qua iduti cōiune ſecrete diſcubūt: ſz ad nupti
as. iō dicit apo. coll. iii. ſup oīa caritatē habete zc. Decia
pōt dici virtus iuſticie nos iuſtificās. de iſta iuſticia dicit
chriſtus math. v. niſi habūdauerit iuſticia veſtra plus q
ſcribāz z phariſeoz nō intrabitis in regnū celoz. et pſal. a.
perite michi portas iuſticie. et ſc: hec porta dñi iuſti in
trabūt in eā. **E**ndecima pōt dici obediētie ſue confor
matō ſue volūtatis dñi pñs. vñ mat. vii. nō oīs qui dic dñe
dñe intrabit in regnū celoz zc. **D**uodecima pōt dici de
uote orōnis. pſal iſtref orō mea in cōſpectu tuo ſemper zc.
et eccle. xxxv. orō humiliantis ſe nubes penetrat zc. Hec

sunt. xii. porte ciuitatis iherusalē. dē quibus dicit apoc.
xxi. oñdite michi sc̃tām ciuitatē 2c. sequit̃: et hēbat murū
magñū et altū habētē. xii. portas. hee sūt porte p quas de
bēt oēs iusti itrare ad nuptias paradisi. de istis portis dī
psal. xlii. ubi dicit̃. trāsīte p portas preparate viā populo
meo planū facite 2c. et hō hīere. vii. cū īgrederet̃ p portas
iherusalē reges ⁊ p̃cipes sedētes sup solū dauid 2c. per
istas portas dñt oēs itrare ad nuptias paradisi ubi spon-
sus ppetue gaudebit et delectabit̃ cū spōsa. sicut dī psal.
lxii. habitabūt filii tui spūales in te dñe. gaudebit spōsus
scz cristus sup spōsam et gaudebit sup te dñs deus tuus.
Ad illas nuptias pducāt nos ihesus cristus Amen.

Dominica. xxi. fmo. lv.

Erat quidā regulus cuius filius infirmabat̃ ca-
pharnaū 2c. 10. iiii. In isto euāgelio ad p̃ns sunt
nobis cōsiderāda tria. Primū quid p illū regulū
et filiū eius significat̃ qui īfirmaba capharnaū. Scdm ē
videre qua īfirmitate filius reguli īfirmaba. Terciū est
videre quo ab īfirmitate sua curat̃ et in qua hora sanat̃.
Primū gō est videre quid p istū regulū ⁊ filiū eius qui
īfirmabat̃ significat̃. Regulus dī rex paruus ⁊ signifi-
cat quēlibet cristianū qui dz esse rex suū ipsius. qz tāq̃ bo-
nus rex dz regere corpus suū et oēs sensus suos ab oibus
illicitis ⁊ aīam suā custodire ne dyabolus ei illā auferat
per aliqd pctūm. et iō dī deu. iiii. custodi aīam tuā sollici-
te. de isto rege dī puer. xx. rex qui sedet ī solio iudicii in-
tuitu suo dissipat omne malū in ēcūitu suo. qui gō dispo-
suit se bñ agere. debet sedere ī solio iudicii: et dz ibi discu-
tere oīa opa sua. vt si quid malefactū intromiserit: discre-
tōis intuitu sanet. et dissipat regnū sibi cōmissum scz cor-
pus et aīam cū custodit et regit. sed paruus debet esse in
oculis suis p humilitatē. et tūc placet s̃m q̃ dī de samue-
le. i. reg. xv. cū es paruus in oculis tuis caput eras tri-
bubus israhel 2c. Regulus iste quēlibet cristianū se bñ re-
gentē et hūilē significat. filius eius ē spūs rationalis vel
animus qui īfirmabat̃ capharnaū. i. in mūdo qui est villa
v iiii

pulcherrima vel villa cōsolatōis peccatoribus et diuitibus
huius mūdi. s3 luce. vi. d2. be vobis diuitibus qui habetis
hic cōsolatōnē bzāz. ifirma^r filius iste dū i aliquo pctō ē.

Infirmitas duplex.

Secundū ē videre quali infirmitate infirmat^r. Sed in
primis sciēdū ē q duplex ē infirmitas. est enī quedā infir
mitas copozalis et ē quedā spūalis. Infirmitas copozalis
dicit^r palis et febzis. de ifirmitatibus copzis d2 in psal.
multiplicate sunt infirmitates eoz postea accelerauerūt
et eccl. xix. infirmitas grauis sobziā facit animā. Infirmitas
ista hominī dat^r et ifligi^r ppter multas cās. primo ad
eius purgationē vt pz in maria sozore moyfi. sicut habet^r
nu. xxi. percussa ē lepra quoniā murmurauit cōtra moyse.
secūdo ad ei⁹ pbatōnē. vt iob. i. et. ii. egressus ē sathā a fa
cie dñi et pcussit iob blēe pessimo a plāta pedis vsq; ad ver
ticē. tercio ad pūctōis cōtinuationē vt herodes. vt bēt^r ac
tu. xi. percussit eū āgelus dñi eo q nō dedisset honozē deo
et cōsumptus a vermibus expirauit. quarto ad glorie dei
manifestationē vt pz in ceco nato. iob. ix. quinto ad supbie
desertionē et hūilitatis cōseruationē. vt pz in btō paulo.
ii. corin. xii. vñ versus de istis. vt pbet aut purget aut pu
niat aut tuea^r. aut chzisti pateat glia pena dat^r. sexto da
tur in signū magne dilectōis et ppter magnā dilectionē.
vñ apoc. iii. quos amo arguo 7 castigo. vñ eccl. xxx. qui di
ligit filius suū assiduatur ei flagella vt letet^r in nouissimo.
de infirmitate copozali d3 quibz multū gaudere et glia
ri. ita faciebat apost. qui dicebat. ii. cori. xi. libēter gliabor
in ifirmitatibus meis vt inibitet in me virtus chzisti.

Infirmitas spūalis triplex.

Est aut infirmitas spūalis de qua dicit^r in psal. pñiali.
miserere mei dñe quoniā infirmus sum zc. Et sciēdū q in
firmitas spūalis triplex ē scdm triplicē dzām pcti : qz est
peccatū originale et ē peccatū actuale. Actuale peccatū
duplex ē qz ē quoddā peccatū actuale veniale et ē pecca
tū actuale qd ē mortale. Et scdm h^o ē triplex infirmitas
spūalis. Priā ē pcti originalis. Scda pcti venialis. Ter

cia peccati mortalis. De ista infirmitate q̄ infligit^r ppter
peccatū originale primorū parentū dicit beda. qua^o dāna
infligūt^r hominī ppter peccatū. infirmitas: ignorātia: ma
licia: et cōcupiscētia inflata. ex his vere ppter peccatū ori
ginale duplex infligit^r infirmitas. infirmitas pnitatis ad
malū ppetradū. et infirmitas difficultatis ad bonū opā
dū. de infirmitate pnitatis ad malū dicit^r math. xxvii. vñ
dicit ch̄stus aplis suis. vigilate et orate ne itretis in tē
tationē spūs quidē prōtus ē caro autē infirma. i. prona ad
malū. et gen. viii. sensus ei et cogitatio hūani cordis ī ma
lū pñi sunt ab adolescētia sua. De infirmitate ad bonū op
andū dicit apost. ro. viii. spūs adiuuat infirmitatē nostraz
infirmitas ista ē originalis pena culpe scz ab infirmitate
culpe: ab ista culpa originali lauat^r hō ⁊ cura^r p baptisimū
qui hz totā ablutionem a passiōe ch̄sti. vñ ro. vi. quicūq;
baptisati sumus in morte ipsius baptisati sumus. et apoc
i. dicit^r. ipse ē testis qui dilexit nos et lauit nos a peccis
nostris in sanguine suo ⁊c. Scda infirmitas ē pēti venialis
bt mēiri iocose ridere aliqn de ociosis ⁊ scurrilibus q̄ ad
rē nō ptinēt: et respicere locos et hmōi. hec infirmitas nō ē
ad mortē scz eternā. scdm q̄ dicit^r de lazaro io. xi. vbi legi
tur q̄ sorores eius miserūt ad ihesū dicētes. dñe ecce quē
amas infirmat^r. audiēs ih̄s dixit: infirmitas hec nō ē ad
mortem. vere infirmitas peccati venialis nō est ad mortē
eternā. ab ista infirmitate sanat^r et cura^r homo per aque
bñdicte aspersionē et p epōz bñdictionē et gñalē cōfessionē.
Tercia infirmitas ē pēti mortalis et ista infirmitas multi
plex ē. qz quot sūt pēta mortalia tot sunt hmōi infirmita
tes ⁊ tot modis puenit ista infirmitas. et sm q̄ sunt diuer
se infirmitates corporales. similiter diuerse sunt infirmita
tes spūales in aīa. tñ ad pñs de quatuor dicemus.

Infirmitatē quadruplicē hic habes.

Est aut infirmitas quedā q̄ appellat^r ydropisis ista ifir
mitas inflat hoīem et facit eius anhelitū fetidū. ista ifir
mitate infirmaba^r hō ille. de q^o dicit^r luce. xiiii. ecce homo
ydropicus erat añ eū ⁊c. per infirmitatē ydropisis signifi

cat^r optime supbie infirmitas q² supbia inflat corda supbo-
rū. vñ supbi sunt bufones inflati. vesice turgētes de quibz
dicit^r exo. ix. sperxit moyses cinerē in celū ⁊ facta sunt vul-
nera vesicaz turgētū in hoibus. de cinere vesice oriūt^r qñ
de opibus pñie q̄ per cinerē significātur bō inflatur vere
supbia inflat. vñ. i. corin. viii. sciēcia inflat scz qñ est plena
supbia. vñ sapi. iiii. dicitur q̄ dñs dirūpet pzelatos supbos
scilicet sine voce et cōmouebit eos a fūdamētis et vsq; ad
summū desolabūt^r. pzeterea superbia facit anhelitū feti-
dum per detractōes quas libenter dicūt supbi de pñimis
suis. vñ psal. sepulcrū patens ē guttur eoz. certe nullum
sepulcrū ita fetet in cōspectu boīm sicut os detractoris fe-
tet in cōspectū dei et sanctorū. tātus est fetor in ore detra-
ctoris vt ex illo fetore multi moriūt^r. s; multi sunt qui nō
sentiūt fetorē illum. vñ btūs bern. vbi oēs fetēt fetor vñi-
us nō sentit^r. de infirmitate supbie dī^r ysa. xxxiii. infirma-
ta est altitudo populi terre. i. supbia curatur quādoq; per
verā humilitatē. et iō dicit btūs petrus in. i. ca. v. oēs hu-
militatē insinuate q² supbis dñs resistit ⁊ humilibus dat
grām. **S**ecūda infirmitas est q̄ appellat^r paralisis et ē
infirmitas q̄ reddit hominē immobilē et inutilē ad bñ ope-
randū. per istā infirmitatē significat^r pctūm pigricie. vñ
pigni significat^r per illum paraliticū iacentē in lecto suo
quē dñs curauit. mat. ix. vbi ait dñs paralitico. surge tol-
le lectū tuū ⁊ c. per paralysim pctūm pigritie significatur
hec ē magna infirmitas. et multi in seculo isto et religio-
ne infirmi sunt ab ista infirmitate. de ista infirmitate dī^r
exo. xxxi. esto velox in opibus tuis et oīs infirmitas nō oc-
curret tibi. ysa. xl. iuuenes infirmitate sua cadēt. et loquī-
tur de nouiter cōuersis icipiētibz pñiam. et. i. re. ii. q̄ mul-
tos habebat filios infirmata est. ab ista infirmitate curā^r
hō p eterne pene considerationē. vñ iere. ii. dī^r. quid tu vi-
des iere. ollam succēsam ego video. olla succensa exitauit
hoiem a pctō pigricie. i. cōsideratio pene eterne. Itē curā^r
similit^r p eterni premii cōsiderationē. vñ dñs dixit abzabe-
geñ. xxv ego ptector tuus ⁊ merces tua magnanimis. vñ

168
 Si labor pigrū deterreat et merces eū attrahāt et beatus
 greg. delectat mercedē magnitudo premiozū: s; nō deter
 reat certamē laborū. **T**ercia ifirmitas ē ifirmitas febris
 sed duplex ē febris. est enī quedā febris que prouenit ex
 discrepātia caloris et frigoris. Hec ē febris et infirmitas
 cupiditatis et auaricie q; auari frigidi sūt igne caritatis
 estuāt et sitiūt semp plus hēre. vñ iob. xviij. tenebit^r plan
 ta ei^s sc; auari laqueo et ardescet cōtra eū sitis. ipsi sēp
 trepidāt et tremorē hnt sicut trepidātes. sicut dicit psal.
 trepidauerunt timore vbi non erat timor. sed sicut dicit
 seneca. auarus videt regē et credit esse predonē. videt pau
 perē et credit esse furē. vñ iob xv. tenebūt eū formidines.
 de ista febre d; deu. xxviii. percutiat te egestate et febre
 et cupiditatis ardore et frigore et estu et aere corrupto.
 ista ifirmitas ē pessima ifirmitas quā vidī sub sole. vnde
 eccle. v. Est et alia ifirmitas pessima quā vidī sub sole di
 uitie cōseruate in malū dñi sui. ista infirmitate ifirmata
 fuit illa mulier q; hēbat spiritū ifirmitatis et erat iclīna
 ta et nō poterat sursū respicere. lu. xiiii. ab ista ifirmitate
 curāt^r auari. per illud verbū qd dicit chris^t lu. vi. estote
 misericordes sicut et pater vester misericors ē. et date et da
 bit^r vobis. Est alia febris q; puenit ex putrefactōe. hec fe
 bris ē ifirmitas luxurie. q; luxuria facit hoiez putreface
 re prauis moribus tāq; prauis humoribus. vñ d; michee.
Surgite et ite q; nō habetis hic requiē ppter immūdi
 ciā eius corrūpitur putredine pessima. et amos. iiii. dicit
 dñs. ascēdere feci putredines castroz vestroz in nares
 vras et nō rediistis ad me. ista febris ē sicut febris acuta
 q; facit semp ardere hoiez per libidinē. de isto ardore dic
 bea. gre. ardor luxurie descēdit vsq; ad ifernū fetor eius a
 scēdit vsq; ad celū. De ista febre pōt dici illd luce. iiii. vbi
 d; q; socrus petri tenebat^r magnis febribus. et bea. ambro.
 dicit febre libido flagrantior. de ista febre luxurie d; isa.
 xxiii. luxit vīdemia ifirmata ē vitis. ista febris pōt signi
 ficari per illā febze vel infirmitatē qua ifirmabat^r istius
 reguli filius qui infirmabat^r capharnaū q; erat villa pul

chritudinis. Et interpretat^r villa cōsolatōis vel pulchritu-
dinis vel pinguedinis. Nā in pulchritudine vel pinguē-
ne vel cōsolatōne glorie tēporalis quotidie arripit hoīez
febris luxurie ab ista ifirmitate sana^r per pñiam. per illō
verbū qđ dicit dñs math. iiii. agite pñiaz et appropinqua-
bit vobis regnū celoz. **Q**uarta infirmitas dī lāguoz. de
ista dī deu. vii. aufert a te dñs omnē languorē et oēs ifir-
mitates egypti pessimas quas nouisti vt inferet zc. et ec-
cle. xvi. ante lāguorē adhibe medicinā et āte iudiciū iter-
roga teipsū āte lāguorē huilia te ipsū et in tēpore ifirmi-
tatis ostēde cōuersatōnē tuā. lāguoz iste ē ifirmitas pcti
cōuersa in cōsuetudinē. anq̃ peccatū ducat^r in cōsuetudī-
nē adhibe medicinā pñie et cōfessionis. s; sicut dī eccle. x.
lāguoz plixioz grauat medicū breuē lāguorē precidit me-
dicus. **T**erciuū ē videre quō et in qua hora oēs infirmita-
tes iste curāt^r. et sciendū ē qđ p medicinā pñie. vñ ezechie.
xviii. si ipius egerit pñiam de oib; pctis q̃ ipse operatus
est iudiciū z iusticiā fecerit vita viuet z nō morietur. vel
possum⁹ dicere qđ oēs iste ifirmitates curāt^r p verbū dñi
vñ psal. misit verbū suū et sanauit eos. i. seruus vñ⁹ dñi
qui sanat oīa. l. per verbum qđ dixit leprosis quos cura-
uit a lepra sua. lu. xvii. ite ostēdite vos sacerdotib; et dū
irēt mūdati sūt. ite a cōtritōe ad cōfessionē et i illa ostēdi-
te vos sacerdotib; quoz ē discernere iter leprā z lepram.
dū irēt i via. i. i pposito cōfiteđi sanā^r ab omī infirmitate
pcti. vñ psal. dixi cōfitebor et tu remisisti zc. s; i septima
hora dī sanari p horā septimā mortis cōsideratō signifi-
tur. qz i hora septia declinat sol a meridie et vertit se ad
occasū. videm⁹ meridiē vite nrē trāsire et nos i declinatō-
ne poitos tēp⁹ ē vt oīs ifirmitas pcti relinquat nos et vt
ad dñm per pñiaz cōuertam^r. et hoc est qđ dī iohel. ii. con-
uertimī ad dñm in toto corde vrō zc. ad deum q̃ nos facit
cōuerti per pñiaz meōria et cōsideratōe mortis. qz memo-
ria mortis facit hoīem sepe a pctō decliare. vñ eccle. vii. fi-
li meōrare nouissima tua et ieternū nō peccabis. preterea
mortis cōsideratō excitat hoīez ad pñiaz faciendum et ad

1169
bene opandū. bñ greg. qui cōsideraret qualis esset in morte 2c. bñ aposto. gall. vi. bonū aut faciētes nō deficiamus tēpore aut suo metemus nō deficiētes g^o dū tēpus habemus opemur bonū ad oēs. et ideo christus clamat. io. vi. operamini cibū qui nō perit: s3 qui manet in vitā eternaz. Regemus dñm vt det nobis hic ita opari vt possimus vivere eternaliter cū eo sine fine amen.

Dominica. xxiii. sermo. lvi.

Simile est regnū celoz regi qui voluit ponere rōnē cū seruis suis 2c. math. xix. In isto euāgelio ostēdit^r q^d iniurias semp nobis illatas debemus dimittere. q2 petro querēti a dño quotiēs dimittēdū ess3 fratri suo peccāti in se. rñdit dñs. nō dico septies s3 septuagesies septies. i. tociens quotiēs peccauerit in te. i. quoties pōt peccare debes dimittere s3 penitēti et veniam petēti: et ostendit hoc dñs per simile de rege qui dimisit omne debitū seruo suo rogāti eū s3 vt haberet paciētiaz in eū. s3 sicut dicit dñs et rex dimisit seruo suo multo magis debet seruus cōseruo suo dimittere petēti veniā. In isto euāgelio ad presens tria sunt nobis cōsiderāda. Primū est quis est iste rex et qui sunt serui eius cū quib3 et de quibus d3 rōnē ponere. Secūdū est quid ē istud debitū qd ei debe^r et dimittit seruo suo rogāti eū. Terciū est videre quid fiet de illis qui nolūt fratribus suis iniurias dimittere. primū notat^r cū dicit. simile est regnū celoz 2c. secūdū cū dicit. et cū cepisset ponere rōnē oblat^r ē ei vnus qui debebat ei decem talēta 2c. terciū cū dicit. serue neq. oē debitū dimisi tibi 2c. **P**rimū ē videre quis ē ille rex et qui sunt serui eius cū quibus d3 ponere rōnē. rex iste christus ē. sicut d3 apoc. xxx. ipse ē in cuius femore ē scriptū. rex regū 7 dñs dominatiū. et ysa. xxxiii. dñs legifer nñ dñs rex nñ 2c. Legifer nñ d3 q2 doctrinā euāgelicā nos docuit. rex nñ q2 regit nos. iudex nñ q2 in fine nos iudicabit rex g^o iste cñtus ē: serui eius sumus nos oēs. et h^o duplici rōe. priā ē q2 nos ad imaginē suā creauit. scda ē q2 nos a hūilitate dyaboli liberauit 7 magno pñcio s3 sanguine suo nos

redemit. vñ. i. corin. vi. empti enī estis precio magno zc. et
ro. vi. liberati fui sancti sumus iusticie. sicut enī exhibuī-
tis mēbra vestra fuisse iniusticie et immūdicie et iniqui-
tati ad iniquitatē: ita nūc exhibete mēbra vestra fuisse iu-
sticie in sanctificationē. et luce. i. vt sine timore de manu
inimicorū nostrorū liberati fuīamus illi in sanctitate et iu-
sticia corā ipso omnibus diebus nostris. Rex g^o iste cristus
est fui eius sumus nos omēs cristiani. rex iste cristus ad
iudiciū veniet: et tūc cū oībus nobis ponet rationē de co-
gitationibus malis et de verbis ociosis et bonis nobis
cōmissis. de istis et illis de quibus oportebit reddere rati-
onē in die iudicii. quere in illo smone. Redde rationē bil-
licatōis tue zc. vere dñs ponet rationē cū suis suis in die
iudicii qñ merita et opa vniuscuiusq; examinabit et discu-
tiet. de hac discrepatōe habet iere. ii. cōtendam vobiscū
in iudicio dixit dñs et cum filiis vestris disceptabo. vere
tunc apparebit qualis vnusquisq; fuerit. qz sicut dicitur
ephe. v. omnia q̄ arguūtur a lumine manifestātur. sic enī
dñs illuminabit cōsciencias omniū vt omnibus appareat
turpitudine eorū. et certe sicut dicitur iere. xx. cōfundentur
mali dicit dñs vehemēter: qz nō intellexerūt obproprium
sempiternū quod nunq̄ delebitur. In illo extremo exami-
ne que fecerūt singuli oīa singulis erūt nota exeptis pec-
catis mortalibus vt tradunt sancti que per sanctā vel con-
uenientē sanctificationē sunt deleta. sicut dicit beda. tūc
enī opera et cogitationes palam omnibus ostendētur. tūc
de cogitationibus et verbis oportebit reddere rationē. vñ
dicit beatus grego. sic dñs vias nostras considerat z gres-
sus dinumerat: vt nec minutissime cogitatōes ac verba mi-
nutissima que apud nos vsu viluerunt q̄ eius iudicio dis-
cussa remaneāt. Preterea oportebit reddere rationem de
decem talentis. i. de decē preceptis bene dominus exigit
rationem a seruo suo qui debebat ei decem milia talento-
rum. i. expletionem decem preceptorum. per decē talenta
significātur decē precepta q̄ per mille pseuerantia z per
seuerantie cōsummatio. sz quo^o decē pōt reddere qui nov-

170
potest reddere vñū solum. sicut dicitur iob. xx. si volueris
contendere cū eo nō poterit reddere vñū p mille. i. consum
matōne perfectōis: sed nō possumus reddere vñū qz non
possumus vere dicere q vñū preceptū bene seruauim⁹ iō
dominus precepit illi qui nō hēbat vñū vendere vxorē et
filios ⁊ oīa que hēbat per vxorē. vt tangit glo. amoz cupi
ditas q rerū temporalīū significat⁹. per filios opera ma
la per omīa alia possunt significari circūstantie peccatorū
pro cupiditate et pro operib⁹ malis tāq p vxore et filiis
et pro circūstanciis pctōz oportet penas soluere: sed ille
rogauit dñm et dñs dimisit omne debitū. i. omnē trāsgres
sionē. In hoc docuit nos q debemus rogare dñm vt dimis
tat nobis omne debitum.

Debitum peccati duplex.

Secūdū est videre quid ē illud debitū. Sciendū est q
duplex est debitū. Est enī debitū bonū et ē debitū malū.
Debitū bonū ē illud debitū qd debemus deo et quod de
bemus pñio et qd debemus corpi nrō. vñd apo. ad ro. xiii.
reddite oībus debita zē. Deo debem⁹ tria timorē honorez
et amorē. de duob⁹ primis dicit michae. i. si ego sū pater
vester vbi ē honor meus et si dñs ego sum vbi ē timor me
us. dic dñs de tercio deu. vi. diliges dñz ex toto corde zē.
Itē debem⁹ pñio nostro dilectōz. vñd ro. xiii. nemī quicq
debeat nisi vt inuicē diligatis. Itē corpi nostro debem⁹
tria sustentatōne mortificatōne et laborē. vñ ro. xxxiii. ci
baria et disciplina et onus asino. Itē ē debitū malū. s. de
licti et debitū eterni supplicii. de debito delictōz dz hic.
dimisit ei dñs omē debitū. i. omnē transgressionē et omēz
culpā pctōz suor. et math. vi. dz in oratōne dominica. di
mitte nobis debita nostra. Istud debitū solus dñs dimis
sit. qz neō dimittit pctā nisi solus deus. vt hēt⁹ lu. v.

Debitum peccati trib⁹ moīs dimittit⁹.

Sed sciendū q istud debitum tribus moīs dimittitur per
propositum scilic⁹ confitendi peccatum suum vel suā inī
quitatē. et per cordis cōtritōne vñ psal. dixi confi. aduer
me iusti. me. do. ⁊ tu. zē. scdo p caritatis ardore. vñ d btā

magdalena dicitur luce vii. remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. et iterum in ea amor caritatis rubiginem peccatorum combussit quia peccata cremabilia sunt et ad faciem ignis stare non possunt. **T**ercio per iniuriarum sibi illatarum dimissionem bene mat. vi. si enim dimiseritis hominibus peccata eorum dimittet vobis pater vester celestis peccata vestra. omne debitum et omne delictum eterni supplicii dimisit dominus seruo suo quando rogauit eum. **T**ercium est videre quid faciet dominus illis qui nolunt iniurias sibi illatas dimittere. talis autem qui non vult iniurias sibi illatas dimittere arguetur a domino in iudicio qui dicet ei serue nequam et immiseri coris omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me etc. tunc dominus ponet eum in carcerem inferni obscurum et profundum et tradet eum tortoribus inferni ad cruciandum quousque redderit vniuersum debitum usque ad nouissimum quadrante quod non potest reddere nisi in hac vita. in inferno nunquam quia cruciabuntur ibi miseri sine fine. sicut dicit bernardus quis luctus est tristitie cum sepabuntur impii a consortio iustorum et a visione dei et traditi in potestate demonum ibunt cum impiis in ignem eternum et ibi erunt sine fine in luctu et gemitu. Item bernardus cruciabuntur miseri in iehenna perpetue nunquam luctu bisuri nunquam refrigerium adepturi sed per mille milium annorum cruciandi in inferno nec inde vnquam liberandi. ideo iniurias sibi illatas debet quilibet dimittere ut deus ei peccata sua dimittat et ne eum in iudicio de hoc puniat hamo. mali namque tantum dolebunt de supplicio quantum de separatione a tanto consortio.

Iniurias debemus propter quattuor dimittere.

Propter quattuor dicitur quilibet iniurias sibi illatas dimittere libenter ex puro corde. **P**rimum est quia quod dimissum erit homini per penam dominus in iudicio repetet ab illo qui iniurias sibi illatas ex toto corde non dimisit. unde hic in fine. sic et pater vester celestis faciet vobis si non remiseritis vnusquisque fratri suo de cordibus vestris. **S**ecundum est quia talis iniuriam creatori suo facit qui iniurias sibi illatas non vult dimittere: sed de his videtur quantum vñ ro. xii. non nosmet ipsos defendentes carissimi sed date locum ire. scriptum est ei deute. xxxii. michi vindicta et ego retribuam dixit dominus. vere de

194
illo qui q̄rit vindictā accipiet dñs in iudicio vindictā mul-
tū crudelē. vñ ecclesiast. xxviii. qui vindicari vult a deo i-
ueniet vindictā et pctā illius seruans seruabit. relinque
proximo tuo nocēti tibi et tūc deprecanti tibi peccata sol-
uētur. ibidē dicit. memēto nouissimoz et desine immuta-
ri. imo sicut dicit. puer. xx. ne dicas malū p malo reddā:
s; expecta dñm et liberabit te de labore et expēsis et a pe-
riculo corporis et anime et a debito iehenne. vere si talis
expectaret eū dñs vindicaret hostē eius patibulo iferni af-
fligēdo et tātā vindictā de eosumeret q̄ totū faceret vi-
dēdo. vñ ysa. vlti. dicit. vermis eozū nō moriet et ignis e-
ozū non exstinguetur et erit tūc vsq; ad saturatē visionis
omni carni. **T**erciu est qz orōnem illius nec orōnem pro
eo factā ab alio dñs nō audit ita q̄ valeat ei ad vitā eter-
nā nec ad oblatōnē nec ad sacrificiū eius respiciet. vñ ec-
cle. xxxviii. quis orabit p delictis illius. super illd dicit
iterlin. frustra quis p illo orat qui fratri debitā caritatē
negat et nō solū orōnes et sacrificia. vñde mat. xviii dicit
christus. si offers munus tuū ad altare et ibi recordat⁹ fue-
ris quoniā frater tuus habet aliquid aduersū te vade pri-
us recōsiliari fratri tuo et relinque ibi munus tuū et tūc
venies offeres munus tuum. **Q**uartū est qz talis pōtē
per quē debet ire ad paradisu destituit. pons eūdi ad pa-
radisum est misericordia quā frāgit qñ misericordiam ne-
gat fratri suo qui in eum deliquit. qz sicut dicit iac. i. iudici-
um sine misericordia fiet illi qui nō fecit misericordiā. et
beatus aug. vnusquisq; talē indulgētiā acceptur⁹ est a dō
qualez ipse dedit primo. qui gº vult ad misericordiā dei
beire ⁊ q̄ ei dñs peccata sua dimittat debz prīmi sui mi-
seri oēs iniurias sibi illatas ab eo dimittendo. et hoc ē qd
dicit iesus christus luce. vi. estote misericordes sicut pater
vester misericors est. postea sequitur dimittite et dimit-
tetur vobis. et sicut dicit mat. vi. beatī misericordes quo-
niā ipsi misericordiā eius cōsequētur. Rogemus iesū chri-
stū vt per miam suā det nobis omēs iniurias nobis illatas
ita ex corde dimittere vt in fine possumus ad suam miam

peruenire qđ nobis prestare dignet^r iesus christus amē.

Dominica xxiiii. additio sermo. lvi.

Magister scimus quia verax es 2^c. Iesus cōmēda
t^r hic a duobz. ab auctoritate ibi magister a ve
ritate ibi qz verax es 2^c. Cōmēdat^r a triplici ve
ritate. pri^o a veritate vite ibi qz verax es. scđo. a veritate
doctrine ibi. et viā dei in veritate doces. tercio a veritate
iusticie ibi. et nō ē tibi cura d aliquo. Magisteriū ei⁹ ver
tit^r circa quattuor. circa documētū hūilitatis ad extirpa
tionē supbie. circa documētū paupertatis ad extirpatōnem
cupiditatis. circa documētū penitētie ad extirpatōnem car
nalitatis vel cōcupiscētie. circa documētū caritatis ad
extirpatōnem malicie. **D**e primo sic. dñs vidēs qđ nō posu
mus ire ad regnū glorie nisi per hūilitatē docuit nos hūi
litate dicēs. nisi cōuersi fueritis et efficiam^r 2^c. Notand
qđ qui vult ire per bassum ostiū oportet qđ se hūillet qđ non
potest ire erecto capite. cū ergo ostiū per quod intrat^r in
regnū dei sit bassum per hūilitatē quod dico ostiū christ⁹
est nō potes intrare: nisi te hūilies hoc ostium humiliavit
se vsqz ad ablutōnē pedū. **D**e secūdo sic. dominus vidēs
qđ paupertas est via ad regnū dei docuit paupertatē. hō
enī oneratus nō pōt de facili ascēdere montem altūz. qui
ergo est oneratus pondere diuitiarū ponendo amorē in di
uitiis nō pōt ascendere in paradysum qui est mons altus.
Itē sic est asinus oneratus nō pōt intrare per angustam
portā. similiter homo oneratus amore diuitiarum non po
test intrare in regnū dei cum non possit intrare nisi per ā
gustā portam. Item asinus vel equus magno onere exo
neratus gaudet. homo aut nō gaudet quādo deus exone
rat eū cūz deberet gratias agere deo ipsum blasphemat.
Itēz in mari procelloso naues exonerantur: ita qđ nobiles
merces pūciūt^r in mare ne naues periclitent^r 9° cū sim⁹
in mari pcelloso qđ ē mūd⁹ scđm qđ dici^r in psal. b^o mare
magnum 2^c. dēm⁹ exonerari pondere diuitiarū ne pericli
tem^r. paupertatē dominus verbo cōmendauit cū iuuenis

192

interrogauit dñm dicens. magister quid faciēdo vitā eter-
nam possidebo zc. dñs rñdit. vade et vède oīa zc. Itē facto
cuidā ei dicēti. mgister sequar te quocūq; ieris. dixit dñs
vulpes foueas hñt et volucres celi nidos. filius aut hoīs
zc. **De tercio** sic. dñs vidēs q pñia ē via ad regnū dei do-
cuit nos pñiam. nō ei decet hoīez vestitū veste sordida sta-
re corā rege in aula sua. nullū idecēs erit i aula celesti gº
nullus existēs i veste carnalitatis q ē sordida poterit esse
in aula celesti. de veste carnalitatis dicit iudas odiētes eā
q carnalis ē maculata tunica. Itē scriptū ē in bestez q nul-
lus indutus sacco carnalitatis pōt intrare aulā ihesu cri-
sti qui ē verus affuerus. Itē post mutatiōē aque in vinū
dixit nichodemus dño. nemo pōt hec signa face zc. p aquā
q fluida ē designat carnalitas q fluida ē. per vinū auste-
ritas pñie. nullus gº pōt mutare aquā carnalitatis in vi-
nū pñie nisi fuerit deus cū eo. Itē qñ vna pars statere ele-
uat altera deprimit. nos sumus sicut statera: qñ corpus
eleuat aīa deprimit: qñ corpus deprimit aīa eleuat. de
pñia dicit dñs mat. iiii. quid ē qz mīaz volo z nō sacrificiū. nō
veni vocare iustos: s; pctōres ad pñiam. **De quarto** sic.
dñs vidēs q caritas ē via ad regnū dei docet nos carita-
tē. spōsa enī nō poterit esse cū spōso sine veste nuptiali. ve-
stis nuptialis ē caritas. sic ē q vetula qñ va dit ad vinum
portat vas vel mēsurā ubi possit poni vinū. similiter si tu
vis habere vinū beatitudinis oportebit hēre mēsurā q est
caritas. quāto enī plus hūeris de caritate tanto plus ha-
bebis de beatitudie. **De veritate** sic. veritas ē idiuisio en-
tis ab esse. quā veritatē multi nō hñt: sed diuisionē. qz cor
eoz ē diuisum cca tpālia. de quibus dicit ppheta. diuisus
est cor eoz nūc interibūt nō morit quis z si hēat manū ab-
scissam vel diuisam z sic de aliis mēbris. si aut diuisum fu-
erit cor alicuius morit statim. Itē si hūerus vel pes fue-
rit ex locū ppriū pes vel hūerus dolebit. gº cū deus sit lo-
cus aīe ipsa aīa si fuerit ex deū dolebit. itē quidā sūt silēs
mastino senī. mastin? senex pmittit q musce cōcedūt aures

suas nichil facit nisi mouere caput pede suo non se ptegit
iuuenis autem canis bene pede suo protegit. similiter sunt
quidam senes qui non se defendunt ab immundis cogitationi-
bus caput autem suum mouet quando remordet eis conscientia: sed non de-
fendunt se bona cogitatione. bonus autem homo bene se defendit.
Item non est veritas sine rectitudine. exemplum. sagittarius
de sagitta distorta nunquam faciet bonum ictum. similiter qui fa-
cit opera de genere bonorum nunquam faciet bonum ictum si habeat
distortam intentionem. Rogemus etc.

Item de eadem dominica. xxiiii. sermo. lvi.

O Stedite michi numisma census at illi obtulerunt
ei denarium: et ait illis ihesus. cuius est imago hec
et subscriptio eius etc. math. xxiii. Miserunt prin-
cipes sacerdotum et scribe phariseos quosdam et quosdam mili-
tes herodis ad iesum ut interrogarent eum an iudei debe-
rent dare tributum cesari. et si diceret non milites herodis
caperent eum quasi contrarium cesari. si diceret sic quasi contra-
rium legi darent. bene volentes capere eum in sermone dicunt ei
magister scimus quia verax es etc. magistrum eum vocant et tamen
discipuli eius nolunt esse viam dei in veritate docere sed tri-
plicem.

Via veritatis triplex.

Prima est rectitudo virtutum. unde puer. iiii. via eius via pul-
chre et semite eius pacifice. Secunda observatio mandatorum
psal. via mandatorum tuorum cucurri. Tercia penitentia. unde ysa.
xxx. hec est via ambulate in ea. Primam via docuit christus
math. v. beati pauperes spiritu. Secundam docuit christus. math
xix. si vis ad vitam ingredi serua mandata. Terciam docuit
christus. math. iiii. cepit iesus predicare et docere agite
penitentiam etc. et dicunt ei: et non est tibi cura de aliquo. non pro-
nas hominum respicis: sed dicis veritatem maioribus et minori-
bus querunt an liceat eis census dare cesari aut non. et ipse
dixit. ostendite michi numisma census etc. In verbis istis ad-
presens duo potest considerari. Primum est quid per istum denari-
um significatur quem dominus querit ut ei ostendatur. Secundum quod in isto
denario requiruntur ad hoc quod a deo in celesti patria tanquam
bono et vero recipiatur. Primum notatur cum dicit ostendite michi

nummifima census 2c. Scd̄z notat̄ cum dicit̄. cui⁹ ē ima-
go hec et superscriptio. per istū denariū significat̄ quelibet
aīa fidelis ad imaginē dei facta. hic ē denarius de q̄o
d̄z lu. x. ubi dicit̄ q̄ mulier h̄ns decē dragmas si perdidit
rīt vnā nōne accēdit lucernā et euertit domū suā et que-
rit diligēter donec iueniat eā. scd̄z sacros expoitores mu-
lier ista ē sapia dei filius. per decē dragmas significat̄ hoī-
nes et āgeli qz regis sui. i. dei h̄nt imaginē sibi impressā
scz rōnē: sed vnā dragmā perdit mulier qn̄ homo a ratōne
recessit sed mulier ad querēdū dragmā lucernā accēdit. i.
dei sapia ad querendū hoīnē in carne apparuit. lucerna ē
lux incensa. i. verbum in carne tunc lucerna luxit qn̄ ch̄i-
stus inter hoīnes claruit: domū autē euertit qn̄ corda ho-
minū predicādo de pctis suis turbauit: sed dragma repit̄
cum similitudo dei in hoīne reperit̄. per istū ḡo denariū si-
gnificat̄ q̄libet aīa fidelis ad imaginē dei facta.

Denariū octo proprietates.

Scd̄m est videre q̄ in isto denario requirūt̄ ad h̄o q̄ i
celesti patria a dño tā p̄ bonū et verū recipiat̄. Et sciēduz
q̄. viii. requirunt̄. Primū est materia debita denariū de-
narius cesaris erat aureum. similiter est aīa que est denari-
us dei debz esse spiritualiter materia auri. vñ eze. xxviii.
aurum opus decoris tui 2c.

Auri quattuor pprietates.

Quattuor sūt in auro q̄ debet habere aīa. Primū ē q̄
rubeū et multū preciosū. per h̄o significat̄ feruor caritatis
quē debet h̄ere in se aīa fidelis hoc ē aurū eiulach qd̄ est
optimū vt habet̄ gen. ii. hoc significat̄ per aurum qd̄ tres
reges obtulerūt ch̄isto. de q̄o dicit̄ mat. ii. ubi d̄z q̄ tres
reges venerūt ab oriēte qui obtulerunt ch̄isto aurū thus
et mirrā. Illi qui sciunt se bñ regere ista tria debēt sum-
mo regi ch̄isto offerre scz aurum id est feruorem carita-
tis et thus id est deuotōnem orōnis et mirram id est mor-
tificationem carnis. Item aurum solidum est et aīa de-
bet esse solida per patientiā in tribulatōe et per verā bñ-
litatez. vñ d̄z esse sicut vas auri solidū ornatū omī lapide
x iiii

precioso sicut dicitur ecclesiastici. i. de simeone filio eius sacerdotis
magni. Item aurum ductile est et anima debet esse ductilis per obe-
dientiam ad faciendum dei et proximorum suorum voluntatem. unde non debet
habere cor rustici quod semper ad omne bonum contradictorium est
sed cor regis. unde puer. xxi. sicut divisiones aquarum ita cor
regis in manu domini quousque voluerit molestabit se. et i. re.
xv. melior est obedientia quam victima. Item lucidum est et anima lucida
debet esse per bonum exemplum et bonam et honestam conversationem et
hoc est quod dicit christus. mat. v. luceat lux vestra coram hominibus
ut videant opera vestra bona et glorificent patrem vestrum qui est
in celis. **S**ecundum est pondus debitum. denarius ille qui percensum
soluebat valebat decem denarios cursales et usuales qui
decem precepta significant: pondus debitum habet anima quod habet
in se observantiam decem preceptorum. decem precepta bene custo-
dit qui christum vere diligit. unde ioh. xiiii. dicit christus. si di-
ligitis me mandata mea servate. vel per pondus potest signi-
ficari gravitas morum quam debet habere anima fidelis hoc est pondus
debitum quod requiritur in isto denario. scilicet in anima fidei. scilicet morum
gravitas ut omnis levitas removeatur ut non sit sicut palea ante
faciem beati. et sicut sunt multi qui non sunt stabiles in bono. de
quibus dicit iob. xxi. erunt sicut palee ante faciem beati. et sicut fa-
villa quam turbo dispergit. et tren. i. peccatum peccavit hieru-
salem propterea instabilis facta est. per pondus igitur significatur
gravitas morum et conscientia in bono quam debet habere anima fidelis
de hoc dicitur ecclesiastici. ii. filii attende ad servitutem dei et ita in ius-
ticia et timore et prepara animam tuam ad tentationem. et sapi. v.
stabunt iusti in magna constantia adversus eos qui se angus-
tiant. vel pondus quod in isto denario requiritur est distri-
ctum iudicium in operibus faciendis et verbis proferendis. unde isa.
xxviii. ponam iudicium in pondere et iusticiam in mensura. et p.
uer. xxvi. pondus et statera iudicia dei sunt et opera eius. Item
in verbis proferendis. unde ecclesiastici. xxviii. verba prudentium sta-
tera ponderabuntur. id est in iudicio rationis. **T**ercium est imago sum-
mi regis. unde dicit glossa. sicut cesar exigit impressionem sue ima-
ginis in denario suo sic deus animam luine vultus sui consi-
gnatam. unde imago que in anima requiritur est lux gratie que in ea

Infundit^r in baptismo. insignita eni debet esse lumen gratie. i. dei ymaginis. vñ psal. signatū ē sup nos lumē vultus tui dñe. i. lumē gratie qua reformat^r ymago tua scz creationis in nobis qua tibi similes sumus. sicut dicit glo. sup illud. signatum est. 2c.

Imago dei triplex in nobis.

Triplex ē imago dei: scz creatōis p^rima. secūda recreatōis. tertia similitudinis vel glorificatōis vel nature vel gratie. Prima q̄ ē imago creatōis ē qua creatus ē hō ad dei imaginē q̄tū ad naturalia: et ad ei⁹ similitudinē q̄tū ad gratuita siue virtutes. de h^o dī^r gen. i. creauit deus hominē ad imaginē et similitudinē suā. imago recreatōis p̄ quā format^r imago creatōis scz dei gratia q̄ mētī reparandē infūdīt^r in baptismo. de p^rima et secūda dī^r simul eccl. xvi. vbi dī^r. deus creauit hominem de terra 2c. et s̄m imaginē suā creauit eū. ecce p^ria creatio et iterū cōuertit eū in ap̄sū: in h^o recreatō nota^r. **T**ercia similitudinis siue glorificatōis. hec ē imago icreata ppter quā fact⁹ ē hō ad imaginē et similitudinē dei. de ista dicit apo. ro. viii. quos p̄sciuit hos et predestinauit conformes fieri imaginis filii dei vt sit ille p̄iogenit⁹ i multis fratribz. et .i. cor. iiii. scim⁹ q^o nīā cū apparuerit similes ei erimus. vere ad imaginē totius trinitatis fact⁹ ē hō. et ad similitudinē similis ē deo patri p̄ memoriā: filio p̄ itelligētiā: spūi sancto p̄ dilectionē.

Imago dyaboli triplex.

Sed econtrario tria sunt per q̄ pōt figurari imago dyaboli per q̄ deturpat^r ista triplex imago dei in aīa. Primū est reatus pcti originalis. Scdm ē deformitas pcti actualis mortalis. Terciū est impenitētia finalis siue pctūm despatōis. **P**rimū scz pctūm culpe originalis q̄ est p^ria imago dyaboli deturpatur p^rima imago creatōis. de ista p^rima imagine dyaboli dī^r iere. ii. vbi dī^r. vbi ē dñs qui ascendere nos fecit de egypto qui trāsduxit nos p̄ desertū p̄ terrā inhabitabilem p̄ terrā famis et sitis ad imagines mortis. per egyptū que tenebre interpretatur status peccati originalis significatur ppter tenebrositatem inflictā.

nobis per peccatū illud et ppter tenebrositatē inferni ad
quā facit aīam descēdere qn̄ decedit sine baptismo. ab hac
tenebrositate facit nos christus ascēdere p grām renoua
tiōis et regnatōis spūs sancti quā effudit in nos bñdāter
per ihesum christū saluatōrē nr̄m in baptismo. sicut dicit
ad thi. i. similiter p desertū status peccati originali signi
fica in q^o diuidit hō a tota trinitate: et tūc fit terra inha
bitabilis et inuia p infirmitatē: et ignorantia et malicia q
inligūt nobis p illud peccatū. sicut dicit beda et terra si
tis fit p cōcupiscētiā: qz sitire facit carnales voluptates
et p illud imago mortis in aīa supinducit^r et hoc pōt dici
signū dyaboli et imago eius.

Homo tria incurrit p peccatū originale.

Et sciendū q tria inducūt homini p peccatū originale.
Primū ē ad malū faciendū pñitas. vñ gen. ix. pñi sunt sen
sus hōis et cogitatio ad malū. p hoc substracta ē libertas
arbitrii seruituti qd̄ deflēs apolt. ad ro. viii. dicit. ego au
tē carnalis venūdatus sum pctō. Scdm̄ est ignorātie ceci
tas p quā obscurata est ratio q̄ deflet tho. iiii. dicēs. qua
le gaudiū michi erit qui in tenebris sedeo et lumē celi nō
video. per h^o sepe accidit q̄ dicimus malū bonū et amarū
dulce. Terciū est ad bonū faciendū dfficultas et illud est
cōtra volūtātē eligēdi qd̄ bonum est. vñ ro. vii. nō qd̄ volo
hoc ago: s; malū quod odio hoc facio: nūc aut ego nō ope
ro et illud: s; quod habitat in me peccatū. Primag^o ima
go scz creatōis sic deturpata est p peccatū originale p qd̄
imago dyaboli impressa est in aīa: s; reparat^r imago dei et
reparatur deturpatio illa in aīa p grām quā infudit dñs
in baptismo et hec est imago recreatōis. Itē imago recre
atōis p grām deformatur p deformationē cuiuslibet pcti
mortalis qd̄ facit hō post baptismū et demigrat^r. vñ tren.
iii. denigrata est facies eorū sup carbones ⁊ nō sunt cogni
ti in plateis. et naū. ii. facies eorū sūt sicut nigredo olle qn̄
peccauit mortaliter supinduit^r aīa secūda imagine dyabo
li. de qua dicit^r in psal. in imagine ptrāsit idem dicit ima
ginē eorū ad nichilū rediges scz qn̄ imaginē tuā secūdam

rationē ad nichilum redigerūt propter effigies diuersorū
 peccatorū. Isti pctōres mutauerūt p peccata sua gloriā in
 corruptibilis dei in similitudines imaginis corruptibilis
 hominū et volucrū et quadrupedū et serpētū. p volucres
 que in altū volāt ⁊ duas alas hnt significat peccatū sup-
 bie q̄ hz duas alas iactanciā in verbis: arogātiā in factis.
 supbi sunt sicut aquila q̄ volat altius aliis auibz sicut dicit
 puer. xxx. viā aquilē. i. supbi i celo ignorat deus. et ab die
 i. dicit si exaltat fueris vt aquila o tu supbia: et si inter
 sedera posueris nidū tuū. inde trābā te dicit dñs. p qua-
 drupes significat peccatū luxurie que hz quā^o pedes q̄
 sunt fornicatio adulteriū incestus peccatū cōtra naturā
 vel tactus illicitus et visus et colloquia praua et cōscien-
 tia mala. per serpētē peccatū detractōis significat. qz si
 cut serpens occulte detrahāt. ita p istā pctā mortalia et p a-
 lia sua imago inducit in aīa. scđa imago dei in aīa p istā
 pctā deturpat: s; p grām repāt. tertia imago dyaboli i-
 penitētia finalis siue peccatū desperatōis. de ista dicit apoc.
 xvi. ubi dicit q̄ primus angelus effudit fialā suā in terrā
 et factū ē vulnus seuū ⁊ pessimū in hoīes qui habebāt ca-
 racterē bestie et in eos qui adorabāt bestiā et caracterē e-
 ius. primus āgelus pōt dici christ⁹ qui ē primū pīcipiū
 oīs creature et finis. ipse ē alpha et oo. apoc. i. hic effudit
 fialā suā manifestādo. iusticiā suā i futuro qñ ipse iudex
 effūdet irā sup pctō. es. sicut dicit psal. effunde irā tuam
 sup eos ⁊c. et tūc fiet vulnus seuū et pessimū sup eos qui
 hnt caracterē supbie. i. sup destinatōs et induratos et de-
 speratos. qz tales habent pīcipaliter hunc caracterem
 et imaginē dyaboli. per peccatū originale et p deformati-
 tem actualis mortalis peccati. et per peccatū desperatio-
 nis in die iudicii dicit dñs. oñde michi nūmīma census.
 et q̄ret cuius ē hec imago si supbus est vel auarus vel lu-
 xuriosus necesse habebit rñdere cesaris. i. dyaboli qui oēs
 aīas vult possidere et statim dicit sentēcia irreuocabilis
 Reddite q̄ sunt cesaris cesari ⁊ que sunt dei deo. i. reddi-
 te cesari. i. dyabolo omnes quibus imprimīt imago eius.

tradite eos foras in foras inferni. vñ ligatis pedibus ⁊ manibus eicite eos in tenebras exteriores. sicut bñt mat. xxii. sz reddite q̄ sunt dei deo. i. illis qui bñt imaginē dei scz lumē gratie datā i glām sempiternā. vñ sicut dī. i. cor. xv. sicut portauimus imaginē terreni ita portemus imaginē celestis. i. lumē grē. hec imago ē recreatōis q̄ requirit̄ in isto denario scz in aīa. **Q**uartū ē subscriptio interior et exterior. subscriptio interior significat caritatem. qz sicut subscriptio supponit̄ imaginē ita caritas supponit̄ omnibus virtutibus. iō dicit apost. corin. iiii. sup oīa caritatē habete zc. preterea sicut subscriptio denotat cuius ē imago denarii. ita caritas notificat et oñdit qui sūt discipuli cristi. vñ io. xiii. in h° cognoscēt vos oēs qz discipuli merestis si dilectionē hēatis ad inuicē. et. i. corin. viii. qui diligit deum hic ē cognitus a deo. subscriptio exterior q̄ requiritur in isto denario ē bonū opus. in superscriptōe denarii ponit̄ nomē imperatoris et regis. si g° cristiani dicimur a cristo oportet q̄ veritas nois cristi summi regis bonis opibus cōprobe⁹ in nobis. et sic iux rei veritatē opa cristi imitemur. quia superscriptionē nois cristi imprimit in aīa bonū opus. vult g° dñs in denario suo scz in aīa istā duplicē superscriptionē intus per amorē verū. exterius per opationē bonaz. vñ ipse dicit cant. viii. sponse sue. pone me vt signaculū super cor tuū per amorē: vt signaculū sup brachiū per opationē. dicit iterum: sz multi sunt qui hñt superscriptionē id est caracterē dyaboli. vt illi qui imitātur opa eius isti ponēt̄ in stagnū ignis ardētis. vñ apoc. xxx. qui acceperunt caracterē bestie et adorabāt imaginē eius. hi viri immissi sunt in stagnū ignis ardētis et sulphurētis. ideo superscriptionē dei q̄ est bona opatio debet habere aīa fidelis et nō superscriptionē dyaboli. nec eius caracterē. **Q**uintū qd̄ requirit̄ in denario ē sonus. ita in aīa requirit̄ son⁹ fidei et peccatorū cōfessio. vñ sonora dz esse per fidei ⁊ peccatorū suoz cōfessionē. de cōfessione fidei dicit̄ ro. x. corde credit̄ ad iusticiā: ore aut cōfessio fit ad salutē. de sono cōfessionis peccatorū dī. cāti. ii. vbi dicit spōsus sponse. osten-

mg. 13 ff $(x^{\frac{6-8}{-}}, y^{\frac{1-20}{-}})$

